DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

YAYIN KODU
2557

ÖSYM'NİN
YENİ SORU TARZINDA

13928

13

1'E BİR PARAGRAF SORU BANKASI

MURAT yayınları 1983

MURAT YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

İÇİNDEKİLER

1'E BİR PARAGRAF	SAYFA
Paragrafta Yapı	3
Paragrafta Yapı / Açıklamalar	11
Paragrafta Konu	19
Paragrafta Konu / Açıklamalar	33
Paragrafta Ana Düşünce	41
Paragrafta Ana Düşünce / Açıklamalar	55
Paragrafta Yardımcı Düşünce	61
Paragrafta Yardımcı Düşünce / Açıklamalar	73
Paragraf Oluşturma	81
Paragraf Oluşturma / Açıklamalar	89
Cevap İsteyen Paragraflar	95
Cevap İsteyen Paragraflar / Açıklamalar	107
Paragraf İçi Bütünlük	115
Paragraf İçi Bütünlük / Açıklamalar	123
Paragraf Tamamlama	129
Paragraf Tamamlama / Açıklamalar	137
Paragraf Düzenleme	145
Paragraf Düzenleme / Açıklamalar	153
Paragrafta Anlam Bütünlüğü ve Anlatım Bozukluğu	161
Paragrafta Anlam Bütünlüğü ve Anlatım Bozukluğu / Açıklamalar	171
Düşünceyi Geliştirme Yolları ve Anlatım Biçimleri	181
Düşünceyi Geliştirme Yolları ve Anlatım Biçimleri / Açıklamalar	188
Birden Fazla Soru Kökünün Olduğu Paragraflar	195
Birden Fazla Soru Kökünün Olduğu Paragraflar / Açıklamalar	225
Sözel Mantık Soruları	243
Sözel Mantık Soruları / Açıklamalar	253

PARAGRAFTA YAPI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranley.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

PARAGRAFTA YAPI

Paragraf; bir duygu, bir düşünce ya da bir yargının anlatıldığı, kendi içinde bütünlüğe sahip cümleler topluluğudur.

Bir yazıda vermek istediğimiz temel duygu ya da düşünceyi bölerek paragraflara yayarız. Böylece, anlatmak istediklerimizi daha kolay kavratırız ve okuyucunun dikkatini canlı tutarız.

Her paragrafta okuyucuyu asıl düşüncemize ulaştıracak bazı yardımcı düşünceler işleriz. Bu yönüyle bakıldığında, paragraflara, "yazının küçültülmüş örnekleri " de diyebiliriz.

Ana düşünce paragrafta işlenirken -yazıda olduğu gibi- giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine ayrılır. Böylece paragrafta, konunun ele alınmasındaki mantıklı bütünlük sağlanmış olur.

Bir paragrafı tanıyabilmek, işlenen düşünceyi kavrayabilmek için paragraftaki giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini, bu bölümlerin birbirleriyle olan bağlantılarını iyi görebilmek gerekir. Şimdi bu bölümleri tanıyalım:

A. Giriş: İlk cümledir. Bu cümlede paragrafta anlatılmak istenen, genel olarak belirtilir, yazarın konuya bakış açısı belirlenir. Giriş cümlesinin özellikleri şunlardır:

1. Giriş cümlesinde ayrıntılara girilmez, örnekler verilmez.
2. Giriş cümlesi; kısa, ilgi çekici ve açık olmalıdır.
3. Giriş cümlesi tanımlama, açıklama ve soru cümlesi biçiminde kurulabilir.
4. Giriş cümlesinde, cümleyi kendisinden önceki cümlelere bağlayan bağlaçlar, edatlar ve zamirler bulunmadığı gibi, önceki cümleleri açıklayan sözler yer almaz.

B. Gelişme: Paragrafın en uzun bölümüdür. Gelişme bölümünün özellikleri şunlardır:

1. Giriş bölümünde tanıtılan konu ile ilgili açıklamalar ve ayrıntılara bu bölümde yer verilir.
2. Gelişme bölümünde yer alan cümleler, birbirlerini anlatım ve düşünce yönünden bütünlemelidir.
3. Paragrafın ana düşüncesini destekleyen yardımcı düşünceler, gelişme bölümünde yer alır.
4. Gelişme cümleleri, dil ve düşünce yönünden kendinden önceki ve sonraki cümlelere bağlıdır.
5. Ana düşünce, gelişme bölümünde de bildirilebilir.
6. Düşünceyi geliştirme yolları (tanımlama, örnekleme, karşılaştırma, öyküleme, tanık gösterme ...) geneldegelişme cümlelerinde görülür.
7. Gelişme bölümündeki cümlelere sindirilen ana düşünce, okuyucunun cümleleri yorumlamasıyla belirginleşir. Gelişme bölümündeki her cümledeki bildirilen anlamları bütünlemeniz, sizi ana düşünceye ulaştıracaktır.

C. Sonuç: Genellikle tek cümleden oluşan bu bölümde, anlatılmak istenen düşünce vurgulanır. Sonuç bölümünün özellikleri şunlardır:

1. Paragrafta ele alınan ana düşünce genellikle bu son cümlede bildirilir.
2. Sonuç cümlesi dil ve düşünce yönünden önceki cümlelere bağlıdır.
3. Sonuç cümlesi, önceki cümlelerde dile getirilen duygu ya da düşünceyi bir yargıya bağlar.
4. Düşünce paragraflarında ana düşünce genellikle sonuç cümlesinde bulunur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://antiq.org

PARAGRAFTA YAPI

TEST • 1

Günümüz romanının en önemli sorunu bakış açısıdır. Roman kişileri doğaya ve nesnelere nasıl bakacaklardır? Bu işte romancının tutumu ne olacaktır? Bunlara benzer sorular, son dönemlerde eser vermiş genç romancıların temel sorunu olmuştur. Yeni romancılara göre biz, çevremize ancak belli bir açıdan bakabiliriz. Çünkü _ _ _

1. **Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisiyle sürdürülebilir?**

A) ayrıntılarıyla anlatılabilen, olsa olsa doğa ve nesnelerin bizim gözümüzle görülebilen yüzü olabilir.

B) roman kişileri, kesinlikle yazarın belirlediği sınırlar içinde olmalıdır.

C) romanla yeni tanışanlar çevreyi tanıyabilecek, olayları ayrıntılı ele alabilecek olgunlukta değildir.

D) doğa ve nesneler, hayal dünyamızın sınırları içine girmelidir.

E) bakış açımız, doğa ve nesnelerden gördüklerimizle biçimlenir.

_ _ _ Başkalarının iyi dediği şeyi olduğu gibi kabullenmeyecek, iyinin ne olduğunu kendimiz araştıracağız. Fakat "İyi nedir?" ya da "İyi olmak nedir?" sorularına verilen cevaplar, yalnız değişik kültür ve çevrelerde değişik kişilikler taşıyan insanlar arasında farklılık göstermekle kalmıyor, aynı zamanda bu soruları düşünme ve araştırma konusu yapmış kişiler arasında da farklı görüşlere yol açıyor.

2. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu parçanın giriş cümlesi olmaya uygundur?**

A) Etik davranışla ilgili inançlarımız, birer "değer"den ibarettir.

B) Bir kişinin iyi dediği davranış bir başkasınca öyle değerlendirilmiyor.

C) Sosyal bilimlerde etik problemi insan gruplarının ne kadar farklı şeylere inandığını görmemize yetecek yargılarla doludur.

D) Davranışlarımızda alışılagelmiş kalıpları benimsemek yerine bunlar hakkında düşünmeliyiz.

E) Değerlerin herkesçe kabul edilebilir tanımları yapılamadığına göre onlarla ilgili araştırmalar da yüzeysel kalır.

Littre, roman için "Düzyazıyla yazılmış, uydurma tarih." der. Gerçek olayları yeniden düzenleyerek bir öykü kurmanın kaçınılmaz bir şey olmadığı gibi, zorunlu bir şey de olmadığına inanır. Buna rağmen

_ _ _

3. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisinin getirilmesi anlamca <u>en uygundur</u>?**

A) romanı tanıtmanın en basit ve en genel biçimi onu bir kaçış eylemi olarak görmektir.

B) romanın yaşamdan ayrıldığı, bir yandan ona ihanet ederken bir yandan da onu güzelleştirdiği düşünülür.

C) roman, sanatçının kendi hesabına kurduğu dünyayı anlatır.

D) romanda bazen gerçek dünyada olmasını ya da olmamasını istediklerimiz anlatılır.

E) romanın gerçekçi konuları ele alma zorunluluğu bulunmamaktadır.

I. Çini terimini kullanan çeşitli alan uzmanları, bu kelimenin anlam yelpazesini genişletmiştir.

II. Günümüzde çini sanatının toplumdaki algılanma biçimi bu yaklaşımlarla değişiklik göstermektedir.

III. Sanat tarihçileri tüm mimari seramikleri çini olarak değerlendirmektedir.

IV. Kelime, Anadolu'ya özgü olmasına rağmen yabancı dillerde "fayens" ve "tile" gibi adlarla ifade edilmektedir.

V. Anadolu'da büyük rağbet gören çini, özel ve ayrıcalıklı bir konum kazanmıştır.

4. **Bu parçadaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda hangisi sonuç cümlesi olur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

I. Sanat bilimden yararlanır ancak bilimin anlatıcısı olmaz.

II. İkisinin birbirine yaklaşması birinin diğerinin içinde kaybolduğu yargısını vermez.

III. Sanat, imgeler yoluyla gerçekliğin yeniden üretilmesidir.

IV. İmgeler yerini kavramlara bırakırsa yapıtlar sanatsal düzlemde zayıf kalır.

V. Sanatçı kavram ve düşüncelerden yararlanır ancak imgeyi temel alır.

5. **Bu parçadaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda hangisi sonuç cümlesi olur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Aristo kendi öğrencilerinden çok, aynı ekole sonrada katılanlardan zarar görmüştür. Onların Aristo'ya bir otorite olarak bakmaları, onun felsefesinde yaşayan özü görememelerindendir. O, sadece üstün değil aynı zamanda evrensel bir zekâya sahipti. _ _ _

6. **Yukarıdaki parça, aşağıdaki cümlelerden hangisiyle sürdürülebilir?**

A) Duygu ve düşünceleri, zekâsının hızıyla kurallara dönüştüren bir yaklaşımı vardı.

B) Aristo, hangi alanda olursa olsun kendisinden sonra gelenlere yol göstermişti.

C) Onun çok şeyler bildiğini mantıkla ilgili yazdığı kitaptan da çıkarabiliriz.

D) Böyle bir zekâya sahip olmak, bu zekâyı her şeye uygulayabilmek demektir.

E) Getirdiği yeni kuramlarla felsefeye çeşitli yönler vermişti.

_ _ _ İnsana yeni şeyler veren ve bir sanatçının ifade ettiği her duygu ve düşünce bir sanat yapıtıdır. Fakat bu yaratı, insanların ona atfettiği öneme gerçekten sahip olmalıdır. İnsanlık için iyi olana katkıda bulunmalıdır.

7. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu parçanın başına getirilebilir?**

A) Bir sanat yapıtında en önemli şey içeriktir.

B) Sanatsal yaratı, bir tür zihinsel faaliyettir.

C) Bütün insanlara her zaman gerekli olan şey, iyi ve ahlakî olandır.

D) Sanat, insana yararlı olanı ele almalıdır.

E) Sanatçı iç dünyasının tam bir yansımasını sanata aktarmalıdır.

Sanatsal tasarımın genel yasalarını temellendirmek, kavramlar ve sınıflandırmalar aracığıyla estetiği biçimlendirmek üzerine önemli çalışmalar yapılmıştır. Buna rağmen sanatta estetik üzerinde herkesin oybirliğiyle vardığı bir tanım hiçbir zaman olmamıştır. Toplum yaşamında sanatın giderek artan önemi ve rolü, gerçeğin estetik özümsenme alanının alabildiğine genişleyip yayılması gibi sorunlara yönelik kuramsal çalışmalar, estetik biliminin önemini arttırmıştır.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisine bu parçanın gelişme bölümünde yer verilebilir?**

A) Estetik, sanat eserlerinin değerlendirilmesinde kullanılan önemli bir ölçüttür.

B) Gerçeklik karşısında insanın koyduğu estetik tavrın farklılığı ayrı bir araştırma konusu olmuştur.

C) Sanat, tarih boyunca estetiğin temel konusu olmuştur.

D) Estetiğin tarih içinde değişikliğe uğraması, bilimsel ve felsefi gelişmede genel bir yasadır.

E) Yaşamdaki hızlı değişimi izleyen sanatçı bunların her zaman önünde olmayı ister.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Edebi metinler, yazarların yaşantılarını ve duygularını birebir yansıtmasa da onlardan izler taşır. Herhangi bir metinde derinlemesine ve bilimsel yapılacak bir inceleme bizi yazarın psikolojisine götürür. İnsanların ruh çözümlemelerini anlatan Mehmet Rauf'un Eylül, Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koğuşu adlı romanları, çevremizi daha iyi anlamamıza yardımcı olur. Ancak _ _ _

9. **Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) edebi eserlerin gerçeğin değiştirilip dönüştürülmesiyle oluştuğu unutulmamalıdır.
B) anlatılan olayların ve kişilerin benzerlerini günlük hayatımızda görebilmeliyiz.
C) yazarlar, eserlerini yazarken o andaki psikolojik durumlarını da esere ekler.
D) bu durum yazarın güçlü bir psikoloji bilgisine de sahip olmasını gerektirir.
E) her eserde sanatçının duygu dünyasına yönelik izler bulmamız zorunlu değildir.

Aile, bütün toplumsal kurumlarda olduğu gibi, sürekli değişen bir yapıdır. Farklı yönetimler, kültürler, ekonomik sistemler ve iletişim araçları aileyi doğrudan etkiler. _ _ _

11. **Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülebilir?**

A) Ailedeki değişim, toplumsal değişimi de beraberinde getirir.
B) Aileyi ayakta tutmak, onu güçlendirmek için iyi belirlenmiş politikalar oluşturulmalıdır.
C) Olumsuz etkiler, parçalanmış aile dediğimiz kavramı ortaya çıkarır.
D) İç göçler, hızlı kentleşme gibi etkenler de değişimi hızlandırır.
E) Bu nedenle aile, her toplum için anahtar birim konumundadır.

Edebi ürünler içinde kısa olmasına rağmen en zor yazılanı, en zor açıklanıp beğenileni şiir olmuştur. Eleştirmenler ve bu sanatı bizzat ortaya koyan şairler bile şiir üzerine farklı tanımlar yapmıştır. Aynı zamanda _ _ _

10. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) bir şiirin anlaşılması ve açıklanması kişiler arasında farklılık oluşturmaktadır.
B) şiirin içeriğinin planlı bir şekilde incelenmesine yönelik araştırmalar yapılmamıştır.
C) şiirin yazıldığı dönemin kültürel izlerinin belirlenmesini de zorunlu kılmıştır.
D) kimi eleştirmenler inceledikleri şiirlerle ilgili yargılar vermekten kendilerini alıkoyamamıştır.
E) benzer edebi türlerle ilişkisi üzerinde de durularak şiirin yeniden tanımlanması zorunlu olmuştur.

Yazar, hayatı ve olayları bir fotoğraf makinesi gibi aktarmaz. Ona yeni çizgiler ve görünümler ekler. Onun hesabına olaylar uydurur. Ona uygun diyaloglar oluşturur. Hatta _ _ _

12. **Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) bir yazarla diğeri arasındaki fark ortaya böyle çıkar.
B) sanatçıyı yetenek ve güçle donanmış olarak algılarız.
C) hayatı olaylara sokar ve kişileri olaylara aktif olarak katar.
D) okuyucuyu sürekli değiştirip yönlendirir.
E) tasarladıklarını gerçek hayatta benzerlerini bulabileceğimiz bir yapıya kavuşturur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

Herhangi bir şeyin görevinden söz ederken onun genellikle ne yaptığından ya da ne yapmakta olduğundan söz etmeyiz. Sadece ne yapması gerektiğini düşünürüz. Eğer şiirin gerçek görevini bilmek istiyorsak onun üstlenmesi gereken, herkesçe bilinen görevlerinden söz etmeliyiz. Örneğin zevk vermek gibi... Ancak bu, şiirin görevinin sadece bir yönüdür.

– – –

13. Düşüncenin akışına göre bu parça aşağıdaki yargılardan hangisiyle tamamlanamaz?

A) Şiirin asıl görevi, hayatımıza getirmesi gereken değişikliktir.

B) Şiirin görevi ve niteliği okurun beklentisiyle belirlenir.

C) Şiir, toplumdaki değişimin de öncüsü olmalıdır.

D) Kültürel yenilikler getirmek de şiirin görevlerindendir.

E) Şiir, dilin güzelliğini korumalı hatta onda ortaya çıkan bozulmaları da giderebilmelidir.

I. Kadının toplumdaki rolüne, göç ve kimlik ekseninde sorunlarına Lena, Leyla ve Ötekiler adlı oyunla dikkat çekiliyor.

II. Oyun sadece bir göç öyküsünü değil özgürlüğü kısıtlanan bütün kadınların öyküsünü anlatıyor.

III. Yeni bir kültürle karşılaşan kadın, "geçmiş"te öğrendiklerini unutmak zorunda kalıyor.

IV. Yabancı bir ülkede iyi koşullarda yetişmiş genç bir kadın, kendini bir anda İstanbul'un varoşlarında buluyor.

V. Ülkedeki büyük ekonomik kriz, insanların başka ülkelere göç etmesine neden oluyor.

14. Bu parçadaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda hangisi giriş cümlesi olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Gelecekçilik (Fütürizm), 20. yüzyıl başlarında İtalyan şair *Marinetti* tarafından kurulup sistemleştirilen ve daha çok edebiyatta yansımasını bulan bir akımdır. *Marinetti*'ye göre hayatta her şey hareket halinde olmasına rağmen edebiyat, şimdiye kadar durağan bir yapıyı sürdürmüştür. Bu akıma göre hayatın hızlı değişimine uygun yeni anlatım biçim ve yolları bulunmalıdır. Bunu gerçekleştirebilmek için geçmişin bütün sanat değerleri terk edilmelidir. _ _ _ Sanatın her dalına dinamizm getirilerek, sanayide sağlanan hız, sanat alanına da kaydırılmalıdır.

15. Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?

A) Müze ve kütüphane gibi kuruluşlar yıkılmalıdır.

B) Sürekliliği ifade edebilmek için eylemler, mastar halinde kullanılmalıdır.

C) Cümle düzeni ve bütün noktalama işaretleri bırakılmalıdır.

D) Sözcükler, kendilerine önceden yüklenmiş anlamlarla sınırlandırılmamalıdır.

E) Sanatta enerji, atılganlık, hız ve bu hızı simgeleyen her şey yüceltilmelidir.

I. Problemi çevreye yüklemek, sorumluluktan kaçmak demektir.

II. Eskiden topluma ve yaşlı kuşaklara verilen eğitim görevi, bugün anne-babaların omuzları üstündedir.

III. Anne-babaların aile içindeki rol ve statüleri günümüzde büyük bir değişim süreci içine girmiştir.

IV. Anne-babalar, çevreyi ve çocukları suçlamak yerine karşılaştıkları problemleri çözmeye odaklanmalıdır.

V. Aile içindeki problemler, ancak anne-babalar tarafından çözülebilir.

16. Yukarıdaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda, gelişme bölümü sırasıyla hangi cümlelerden oluşmalıdır?

A) II., III., IV.

B) II., IV., I.

C) III., IV. I.

D) III., IV., V.

E) IV., I., V.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

İmgeler, gerçek anlamlarının dışında farklı bir varlık ya da durumu karşılamak için kullanılan sözcüklerdir. Sanat eserlerinin üretilmesinde olmazsa olmazlardan biridir, imgeler. Şairin o anki ruhsal yoğunluğu sözlere yansır, sözler de o yoğunluğu gösteren imgelere dönüşür. Örneğin şairin "En akıllı tarafımdır denizle balık tutmak" gibi alışmadığımız biçimde söyleyişlerinde tabiata farklı anlam yüklendiğini görür ve imgeyle karşılaşırız.

17. **Aşağıdaki yargılardan hangisi bu parçanın sonuç cümlesi olarak kullanılabilir?**

A) İmge şiirde amaç değildir fakat amacı en etkili yansıtan güçlü araçtır.

B) İmge, dış dünyadaki gerçeklikten yola çıkarak başka bir gerçeklik oluşturmaktır.

C) İç birikim ve derin duygu yoğunluğu taşımayan anlamsız sözler imge değildir.

D) İmgeler, duygu yoğunluğu ve kelimelerin anlam gücünün birleştirilmesiyle yapılır.

E) Etkili imgeler şiiri yüceltir ve okuru farklı dünyalara götürür.

Modern bir toplum farklı sınıflardan ve gruplardan oluşur. Bireyler de üyesi oldukları toplulukta egemen olan kültürel ve sanatsal değerleri benimser ya da bunların etkisi altında kalır. Bireyler ya da gruplar, sanat ürününü değerlendirirken ilkin, o sanat ürününün kendilerine ait olguların sözcüsü, açıklayıcısı ya da geliştiricisi olup olmadığını arar. _ _ _ Farklı sınıf ya da kültürlerin izlerini taşıyan sanat ürünlerinde ise kendine ait ortak noktalar olup olmadığını inceler. Dolayısıyla içinde yaşadığı toplumdaki ve diğer toplumlardaki düşünsel ve estetik yaklaşımları karşılaştırır ve seçimini yapar.

18. **Aşağıdaki cümlelerden hangisine bu parçanın gelişme bölümünde yer verilmesi <u>en uygundur</u>?**

A) Kendini ait olduğu toplumun bir temsilcisi olarak görür.

B) Yapıta olumlu ya da olumsuz etiketini bu bakış açısıyla yapıştırır.

C) Bireyin bana ait dediği fikir, gerçekte o toplumda var olandır.

D) Sanat ürününü değerlendirirken görünürde bağımsız olduğunu varsayar.

E) Burada kendi kültürel değerlerinin savunucusu durumundadır.

I. Sanat görme, sezme ve yaratma şeklinde gerçekleşir.

II. Birçok kültürde, farklı disiplin ve kesimlerde sanatın tanımlanması ve sınıflandırılması konusunda düşünceler üretilmiştir.

III. Bu yaklaşımların temelini bilgi teknolojisi yöntemleri oluşturmaktadır.

IV. Yaşamın içinden çıkan bir insanlık etkinliği olarak sanatın insanla yaşıt olduğu söylenebilir.

V. Bilimsel alanda kavranılan şey genel, sanatta kavranılan ise tamamen bireysel ve özeldir.

19. **Yukarıdaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda, gelişme bölümü sırasıyla hangi cümlelerden oluşmalıdır?**

A) I., IV., II. B) II., V., III.

C) III., V., I. D) IV., II., III.

E) V., III., II.

I. Bireyin içinde bulunduğu toplumun kültürel değerlerini kazanması ile sosyalleşme mümkün olmaktadır.

II. Yaşamın ilk yıllarındaki sosyal gelişim, daha sonraki sosyal davranışlarının temelini oluşturur.

III. Sosyal becerilerin kazanılması ve kalıcılığı ailede, okulda ve diğer yaşam alanlarında bu becerilerin tekrarlanması ile gerçekleşebilir.

IV. Sosyalleşme, insanın içinde yaşadığı topluma uyması, birlikte yaşadığı insanlarla geçinmeyi öğrenmesidir.

V. Sosyalleşme sürecinde başta aile olmak üzere okul, akran grubu ve kitle iletişim araçları önemli bir yere sahiptir.

20. **Bu parçadaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda hangisi giriş cümlesi olur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Her tiyatro eseri üç açıdan toplumbiliminin alanına girer. Birinci açı, eserin bir toplumsal ürün olmasıdır. İkinci açı, bu ürünün dönerek toplumu etkilemesidir. Üçüncü açı ise, her tiyatro eserinin soyutlamaya dayalı bir model olmasıdır. Sergilenen her tiyatro yapıtı, ya bir toplum kesiti ya bir toplumsal olay ya da duygu üzerine soyutlamaya gider. Böylece toplumsal gerçeği daha iyi anlamamıza yardım eden bir nitelik taşır. Yalnız burada unutulmaması gereken nokta _ _ _

21. Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?

A) tiyatronun toplumsal etkisi asla tek yönlü olmaz.
B) tiyatro, toplumu ya da insanı bütünüyle yansıtmaz.
C) tiyatro, kendisini üretmiş olan toplumsal yapıyı etkiler.
D) tiyatro yapıtı, toplumsal yapı içindeki çeşitli ögelerden etkilenerek ortaya çıkar.
E) tiyatro, toplumsal sorunların çözümlerini de içerir.

İnsan, duyularının önüne koyulan şeylerin biçimine, yüzeyine ve kütlesine göre davranır. Dolayısıyla biçim, yüzey ve kütlesi belli ölçülere göre düzenlenmiş nesneler insanın hoşuna gider. Bu da güzellik duygusudur ve kavram aslında Eski Yunan döneminden doğan bir ideal felsefenin ürünüdür. _ _ _ İnsanlar bu nedenle sanatta geometrik bir kanun bulmaya çalışmıştır.

22. Aşağıdaki cümlelerden hangisine bu parçanın gelişme bölümünde yer verilebilir?

A) Bu yaklaşım, mükemmel ölçülü olan ideal insanın yüceltilmesi fikrine dayanmaktadır.
B) Ancak sanatın amacı olan güzelliğe ulaşmak için belirli sınırlamalar zorunlu olmuştur.
C) Bu düşüncenin kaynağı sanatın güzellik ve uyumu birleştirme çabasıdır.
D) Güzelliğin göreceli olduğu yargısını daha güçlü vurgulamak istemişlerdir.
E) Sanatın belirli bir disiplin kazanmasını amaçlamışlardır.

Gelecekte kitapların yeni kalesi internet olacaktır. Kitapların sanal ortamda okunmasına yönelik kimi tepkilere karşılık internetin günümüzde milyarlarca insan tarafından kullanıldığı göz önüne alındığında sanal kitaplar ve dergilerin hayatımızda yeni bir yer edindiği gerçektir. *Steve Jobs*'un biyografisinin yayınlandığı ilk 6 saat içinde 1000 elektronik nüshasının satılması, elektronik kitaplara olan yüksek ilgiye güzel bir örnektir. Gittikçe yaygınlık kazanan elektronik kitaplar, matbu kitaplardaki tüm olanakları barındırmakla birlikte kolay ve oldukça ucuz erişime de sahiptir. Elektronik kitapların doğayla barışık olması, kâğıt israfını önlemesi ve maliyeti azaltması da bu ilgiyi arttırarak sürdürecektir. Bu gelişme _ _ _ .

23. Bu parça aşağıdaki yargıların hangisiyle sürdürülebilir?

A) gelecek nesiller için elektronik okuyucu cihazlarının da yaygınlaşmasını sağlayacaktır
B) telif hakları konusunda yeni sorunların da ortaya çıkmasına neden olacaktır
C) hemen herkesin blog yazarı olmasını destekleyecektir
D) kütüphanelere olan ilginin azalmasına neden olacaktır
E) elektronik kitaplar aracılığıyla bilginin yayılma hızının artmasını sağlayacaktır

I. Ancak o, taşıdığı anlamla gerçek bir varlıktır.
II. Doğa gerçek bir varlık olduğuna göre sanat eserinin gerçek dışı bir varlık olması gerekir.
III. III. Bu bakımdan onu, anlamı maddi kütleler tarafından taşınan maddi bir varlık olarak tanımlamak gerekir.
IV. Sanat eseri, bir ifade ve anlam taşıdığı için doğal objelerden ayrılır.
V. Örneğin tuval, keten bezi ve üzerine koyulan boyalar gerçek madde olan şeylerdir.

24. Yukarıdaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda, gelişme bölümü sırasıyla hangi cümlelerden oluşmalıdır?

A) I., III., IV.
B) II., I., V.
C) III., V., II.
D) IV., II., V.
E) V., III., II.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

I. Böylece, bilişim adını verdiğimiz, bilgi teknolojileri ile iletişim teknolojilerinin birleşiminden doğan bir sentezi görüyoruz.

II. Günümüzde bilginin üretildikten sonra, teknolojinin imkânları kullanılarak iletişim ortamlarına çıkarıldığını görüyoruz.

III. Sürekli değişen teknolojiler de bu yapıyı desteklemiş ve günümüz bilişim toplumunu meydana getirmiştir.

IV. Bilişim toplumunun bilgiyi üreten insan ile gerekli bilgiyi gerektiği anda ulaştırabilen bir yapıdan oluştuğunu söyleyebiliriz.

V. İletişim ve bilişim teknolojilerinin sağladığı olanaklar, bilgi üretiminde sistematik bir yapının oluşmasına sebep olmuştur.

25. **Bu parçadaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda hangisi giriş cümlesi olur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Kalite, rekabet gücü elde etmek, bunu artırmak ve korumak isteyen şirketler için anahtar başarı faktörlerinden biridir. Yapılan çalışmalar, hizmet kalitesiyle müşteri tatmini arasında pozitif ilişki olduğunu göstermiştir. _ _ _ Dolayısıyla, hizmet üreten işletmelerin yerel ve uluslararası düzeyde rekabet gücü; müşteri tatmininin arttırılmasına, bir anlamda hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve farklılaştırılmasına bağlıdır.

27. **Aşağıdaki cümlelerden hangisine bu parçanın gelişme bölümünde yer verilebilir?**

A) Hizmet kalitesinin müşterilerin güvenini etkilediği de deneysel olarak belirlenmiştir.

B) Bu nedenle işletmelerde kaliteyi belirleyen müşteridir.

C) Müşteriler hizmetin sonucunu değil, hizmetin veriliş şeklini de değerlendirmektedir.

D) İşletmeler için de kalitenin müşteri tarafından nasıl algılandığı büyük önem taşır.

E) Müşteri, standartlara uygun üretime ve kaliteli ürüne odaklıdır.

İnsanlık tarihiyle eş zamanlı olarak ortaya çıkmış olan sanatsal etkinlikler; insanın insanla, insanın doğayla ve insanın eşyayla ilişkisinde yaşanan değişime pa- ralel olarak yaşadığı etkileşimin sonucunda ortaya çıkmıştır. Ancak günümüzdeki insanın kendi türüne karşı geliştirdiği güvensizlik, sanatın insansızlaştırıl- ması sonucunu doğurmuştur. Her geçen gün insani olanla ilişkisi zayıflayan edebiyat ve daha özelde bir edebi tür olarak roman, genel edebiyat okurundan da uzaklaşmış, daha elit bir kitleye hitap eder duruma gelmiştir. _ _ _

26. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?**

A) Kendine yabancılaşan insana roman da yabancılaşmıştır.

B) Roman güncel sorunların dışına çıkmıştır.

C) Sanattaki değişim, toplumsal değişime uyum sağlayamamıştır.

D) Roman, belirli bir kesimin ilgi alanına dönüşmüştür.

E) Toplumla sanatın birlikte gelişimi sağlanamamıştır.

Öz değerlendirme ile başkalarını değerlendirme arasındaki ilişki, birden fazla problemi içerir. _ _ _ Eğer böyle ise, kendisi hakkında yüksek değere sahip olanlar hoşgörülü, kendini aşağı bulanlar ise şiddete yönelik olacaktır.

I. Kendine yönelteceği saldırganlığı başkalarına yöneltir.

II. Onları cezalandırırken de kendisini cezalandırmış olur.

III. Başkalarına karşı tavrın insanın kendisine olan tavrı ile doğru orantılı olduğu düşünülür.

28. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?**

A) I. II. III. B) I. III. II.

C) II. I. III. D) II. III. I.

E) III. I. II.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

Bilimsel yöntemlerin edebiyata da uyarlanmasıyla, eleştiri alanında, değer yargılarını gelişigüzellikten kurtarma, eleştiriyi birtakım değişmez yasalara bağlama çalışmaları gelişmiştir. Bu çalışmalar sonucu izlenimsel ve nesnel olmak üzere iki ana yöntem belirlenmiştir. İzlenimci eleştirmenlere göre sanat eserleri genelgeçer kurallara bağlı değildir. _ _ _ Burada amaç, tarafsız olmaktır.

I. Sanat eserleri, okura zevk verecek nesnelerdir.

II. Sanat eserinin yazıldığı döneme ait hangi özellikleri taşıdığı belirlenmelidir.

III. Bugün sevilen bir eserin yarın da sevileceği söylenemez.

29. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?**

A) I. II. III.
B) I. III. II.
C) II. I. III.
D) III. I. II.
E) III. II. I.

Edebiyat akımlarının meydana gelişinde çeşitli sosyal, ekonomik, kültürel olaylar ve bu olaylar çerçevesinde ortaya çıkan felsefi, kültürel ve sanatsal düşünceler vardır. Meslek, ekol, çığır gibi adlarla anılan edebi akımlar; edebiyatı çeşitlendirmek, monotonluktan kurtarmak, farklı görüş ve anlayışlara yer vermek amacı gütmüştür. _ _ _ Böylece edebiyat akımları, ortaya çıktığı andan itibaren insanlığın düşünüş ve kavrayışına doğrudan müdahale etmiştir.

30. **Aşağıdaki cümlelerden hangisine bu parçanın <u>gelişme</u> bölümünde yer verilebilir?**

A) Bu akımların genel bir sanat akımı olarak başladığı görülür.
B) Akımlar, genelde, doğdukları çağın toplumsal ve kültürel değişiminin ürünüdür.
C) Her yeni edebi akım, öncekini reddederek doğmuştur.
D) İnsanların görüş, duyuş ve düşünüşündeki farklılıklar akımların doğuş nedenidir.
E) Kültürel değişimler, yeni anlayışların ortaya çıkmasını ve biçimlenmesini sağlamıştır.

Estetik deneyim, herhangi bir sanat eserinin kendisi için önyargısız ve gönüllü bir ilgiyle düşünülmesidir. Eserlere bakar, eserleri dinler ya da okuruz; onları düşünerek değerlendiririz. Onların bizi yönlendirdiği yere götürmesi için onlara teslim oluruz. Elbette eserin kötü bir rehber olduğu ortaya çıkabilir. Belki de anlamsızca yapılandırılmıştır; gitmek istemediğimiz bir yere götürmesi için tasarlanmış da olabilir. Ancak eser ilgimizi azaltsa da _ _ _ .

31. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisi <u>getirilemez</u>?**

A) deneyimlerimiz hâlâ estetik sayılır
B) eserin bizi götüreceği yere gitmeliyiz
C) önceki deneyimlerimizi hatırlamalıyız
D) gönüllü olduğumuzu unutmamalıyız
E) düşüncelerimizi ona karşı kapatmamalıyız

Bana göre, sinemanın gerçek gücü sadece basit bir öykü anlatmakta değil, asıl o öyküyü anlatma biçiminde kendini gösterir. Sinema, bilmediğimiz bir dünyaya gitmemizi sağlayan bir kapı görevi üstlenir. Müzikte olduğu gibi her şey birbiri üzerine kurulur ve en sonunda sizi derinden sarsan bir notaya ulaşırsınız. O notayla bütün kapılar açılır ve kendinizi başka bir dünyada bulursunuz. Ne var ki sinemada da bu noktaya ulaşabilmek kolay değil; _ _ _ .

32. **Düşüncenin akışına göre, bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?**

A) yeniliklere ve deneysel çalışmalara açık olmanız gerekir
B) kimi zaman hatalarla da karşılaşabilirsiniz
C) deneyimlerinizi geliştirmeli, aramaktan vaz geçmemelisiniz
D) anlık ve güçlü bir etkiyle izleyiciyi yakalamalısınız
E) her çalışmanız bir sonraki adımda ne yapacağınızı göstermelidir

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://tanitev.org

AÇIKLAMALAR

1. **A** Sonuç cümleleri, parçada ele alınan konuyla ilgili bir yargıyı bildiren, parçada öne sürülen düşünceleri bir yargıya bağlayan cümlelerdir. Bu yönüyle giriş cümlelerine oldukça benzer. Çünkü giriş bölümünde bir durum, konu, nesne ya da olayla ilgili genel bir kanaat, bir bakış açısı, yüzeysel bir tanıtım yaparız. Gelişme bölümü, giriş cümlesinde sözü edilenle ilgili görüşümüzü, farklı bakış açılarını, öne sürdüğümüz düşünceleri destekleyen örnekler, alıntılar, sayısal veriler gibi bilgileri içerir. Sonuç bölümü de tıpkı giriş cümlesindeki gibi genel, ancak ondan farklı olarak bu "genel" konuya ilişkin "ulaştığımız kesin düşünce"yi içerir.
   Bu nedenle, boş bırakılan bölüme, bu parçada sözü edilenlerle ilgili genel bir görüş içeren kesin bir yargı getirilmelidir.

   Önce sözü edilenleri belirleyelim:

a) Bakış açısı, günümüz romanı için önemli bir sorundur.

b) Kahramanlar çevreye hangi gözle bakacak?

c) Yazar, hangi tutumu benimseyecek? (Gerçekçi mi, izlenimsel mi?)

d) Yeni romancılara göre eskiler tek yönden bakar.

   Bunlar sözü edilenlerdir.

   Şimdi sonucu belirlemek için iki yoldan biri seçilmelidir:

a) Genç romancılara göre eskiler gerçekçi bakış açısı taşır.

b) Genç romancılara göre eskiler izlenimsel bakış açısı taşır. (izlenimsel: Doğadaki varlıkları kendi duygu dünyasına göre yorumlayan, biçimlendiren tutum.)

   Bu yollardan herhangi birini içeren yargı, parçanın sonuna getirilecek cümledir. Bunlardan ilkini (gerçekçiliği) içeren cümle, A seçeneğinde bulunmaktadır. Eski romancılar, ayrıntıları anlatırken doğa ve nesnelerin bizim gözümüzle görülebilen (gerçekçi) yönünü anlatabilir.

2. **D** Giriş cümlesinin iki temel özelliği vardır:
   1. Genel yargı bildirir.
   2. İçerdiği düşünce ya da kavram aracılığıyla ile ikinci cümlenin başlatıcısı olur.

   Bu soruların çözümünde parçanın ilk cümlesini iyi değerlendirmeliyiz. "Başkalarının iyi dediği şeyi olduğu gibi kabullenmeyecek, kendimiz iyinin ne olduğunu araştıracağız." Bu cümledeki altı çizili sözcükler, bizim giriş cümlesini bulmamızı sağlayacak anahtarlardır. Bunları bir araya getirelim: "iyi, kabullenmeyecek, kendimiz, ne olduğunu araştıracağız." Bu sözcükleri kullanmamızı gerektirecek cümle, giriş cümlesidir.

3. **B** Parçada romanın "uydurma tarih" olarak tanımlanması ve roman yazmanın "zorunluluğunun bulunmaması" yargıları, bizi romanın gereksizliği düşüncesine yönlendirmektedir. "Buna rağmen" sözü, gereksizliğin giderilmesi anlamını taşıyacak bir yargıyla tamamlanmalıdır. B seçeneğindeki romanın hayatımızı güzelleştirdiği düşüncesinde bu yargı söylenmiştir.

4. **B** V. cümle, genel yargı bildirdiği için, parçanın giriş cümlesidir. Bu yargıya bağlı olan, IV. cümledir. Bu cümleyi I. cümle izlemeli ve devamında III. cümle getirilmelidir. Parçanın tamamlanması için önceki cümlelerde işlenen yargıları birleştirip bütünleyen II. cümle sonuç cümlesi olmalıdır.

5. **B** Paragrafı oluşturmak için giriş cümlesi, tanım bildiren III. cümle olmalıdır. Bu cümleyi, sanatçının tavrını belirleyen V. cümle izlemelidir. V. cümledeki durumla ilgili uyarıyı bildiren IV. cümle eklenmelidir. Sanatla bilimin ilişkisini ortaya koyan I. cümle, IV. cümleyi izlemelidir. Böylece bu ilişkinin sonucunu bildiren yargı, II. cümlede verilmelidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

6. D Aristo'nun gördüğü zarar, kendisinden sonra gelenlerin onu bir kalıba sokmalarıdır. Bu düşünceyi eleştiren ve Aristo'nun üstün olmakla birlikte evrensel bir zekâya sahip oluğunu vurgulayan parçadaki son cümleyi anlam bakımından bütünleyecek yargı, D seçeneğidir.

7. B Bulunacak giriş cümlesi, parçadaki "İnsana yeni şeyler veren ve bir sanatçının ifade ettiği her duygu ve düşünce bir sanat yapıtıdır." cümlesindeki anlamı genel olarak kapsamalıdır. Bu cümledeki "yeni şeyler veren", "duygu ve düşünce", "sanat yapıtı" anahtar kelimelerini genel olarak kapsayan cümle B seçeneğindedir (yeni şeyler veren sanat yapıtı: sanatsal yaratı; duygu ve düşünce: zihinsel faaliyet).

8. B Gelişme cümleleri giriş bölümünde ele alınan konuyu/kavramı ayrıntılı olarak tanıtan, ona farklı bakış açısı getiren düşünceleri içerir.
Parçanın giriş cümlesinde "estetik" kavramının tanımlanmasına yönelik bazı çalışmaların yapıldığı belirtilmiş, ikinci cümlede ise ortak bir tanıma ulaşılamadığı söylenmiştir. Son cümlede de yer alan "kuramsal çalışmalar" sözü, "estetik" kavramı üzerine yapılan/yapılması gereken çalışmalara yer verdiği için B seçeneğindeki sözü edilen "araştırma konusu", bu parçaya eklenecek bir gelişme cümlesidir.

9. A Parçada sanatçıların psikoloji biliminin verilerine eserlerinde (bilinçli ya da bilinçsiz) yer verdikleri belirtilmiştir. Bu eserler aracılığıyla "çevremizi daha iyi anlamamıza" yardımcı olacağı düşüncesi öne sürülmüştür. "ancak" sözüyle bu düşünceye yönelik bir sınırlama, parçanın sonuna getirilmelidir. Bu sınırlama, A seçeneğinde verilmiştir.

10. A Parçada şiirin tanımının yapılmasındaki zorluktan, eleştirmenler ve şairlerin ortak bir tanımda buluşamadıklarından söz edilmektedir. Bu düşünceye, bir taraf olarak, okur da katılarak aynı belirsizliği dile getirmelidir.

11. D Parçanın giriş cümlesinde, ailenin sürekli değişen bir yapı özelliği taşıdığı yargısı verilmiştir. İkinci cümlede aileyi değiştiren etkenler sıralanmıştır: yönetim, kültür, ekonomi, iletişim. Parça, değişime neden olan diğer etkenlerle sürdürülmedir. D seçeneğinde verilen iç göçler ve kentleşme ailenin değişimindeki diğer etkenlerdir.
A seçeneğinde, ailenin değişimiyle toplumsal değişim arasında ilgi kurularak farklı bir konuya geçilmiştir. B seçeneğinde, ailenin korunmasına yönelik bir öneri belirtilmiştir. C seçeneğinde, değişimin olumsuzluğu dile getirilerek farklı bir konuya geçilmiştir. E seçeneğinde, ailenin toplum açısından önemi söylenerek yine farklı bir konuya geçilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

12. C Parçada yazarın dış dünyada gördüklerini iç dünyasının süzgecinden geçirerek aktardığı anlatılmıştır. Parçanın bu anlamı taşıyacak biçimde sürdürülmesi için sanatçının hayatı olaylara katması ve yarattığı kişileri de çizdiği bu dünyaya dâhil etmesi gerekir.

13. B Parçanın son cümlesindeki "...görevinin sadece bir yönüdür." yargısı nedeniyle bundan sonra gelecek diğer cümle, "şiirin bir başka görevini" üstlenecek yargı içermelidir. A, C, D ve E seçeneklerindeki yargılar, bu görevleri belirtmiştir. B seçeneğindeki yargı geneldir ve okur beklentisi dâhil edilmiştir. Bu seçenek, getirilemez.

14. A Giriş cümlesi, parçada ele alınan konuyu tanıtan ve konuyla ilgili genel bir yargı bildiren cümledir. Seçeneklerdeki yargılara bu gözle baktığımızda I. cümle içerdiği anahtar sözcüklerle (kadının toplumdaki rolü, göç ve kimlik ekseninde sorunlar, oyun ve dikkat çekme) diğer cümlelerdeki yargıların habercisi olmuştur.

15. A B, C ve D seçeneklerindeki yargılar, bu sanatın dile yönelik düşüncelerini içerir. E seçeneğindeki cümle de, bu akımla ilgili önceki cümleden bağımsız bir yargıyı içermektedir. Parçada boş bırakılan bölümden önceki cümlede, gelecekçilik akımının hayata geçirilebilmesi için geçmişin bütün sanat değerlerinin terk edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu düşünceyi destekleyecek yargı A seçeneğinde verilmiştir. Müze ve kütüphaneler, geçmişin değerlerini taşır.

16. B Sorunun çözümü için öncelikle parçayı anlamlı bir bütün haline getirmek gerekir. Bunun için de ilk yapılması gereken, giriş cümlesini belirlemektir. Numaralı cümleler içinde "konuyu tanıtan" ve "genel yargı içeren" cümle giriş cümlesidir. Soruda bu, III. cümledir. Giriş cümlesinde "anne babaların değişen rol ve statüleri" söylenmiştir. Bu cümleyi anlam yönünden sürdürecek ikinci cümle II. cümledir. Çünkü bu cümlede "rol ve statünün" "eğitim" açısından "değiştiği" söylenmiştir. II. cümleyi "eğitim"le ilgili izlenecek yolu belirten IV. cümle ve bu cümleyi de I. cümle izlemelidir. V. cümle parçanın sonuç cümlesidir.

17. B Sonuç cümleleri parçada ele alınan konu ile ilgili genel yargı bildiren cümlelerdir. Bu parçada da ele alınan konunun yargıya dönüştüğü cümle sonuç cümlesi olarak belirlenmelidir. Parçada, imgenin tanımı yapılarak genelde sanat, özelde ise şiirdeki önemi söylenmiştir. İmgenin şairin iç dünyasında oluştuğu belirtilmiş, imgesel şiirden bir dize örneği verilerek dış dünyanın farklı algılanışı tanıtılmıştır. Bu bilgilerden hareketle imge üzerine ulaşılabilecek en etkili sonuç cümlesi B seçeneğindeki yargıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

18. B Parçada yaşadığı toplumun, grubun sanatsal ve düşünsel etkilerini taşıyan bireylerin sanat ürünlerini değerlendirirken izledikleri yollar tanıtılmıştır. Parçanın boş bırakılan bölümden önceki cümlesinde bireyin o sanat ürününün "ilkin" kendisinde var olan estetik değerleri taşıyıp taşımadığını belirlemeye çalışması, bir bakış açısıdır. Bu bakış açısı, devamında o yapıtla ilgili olumlu ya da olumsuz yargıda bulunmasını gerektirecektir.

19. A Gelişme bölümünün oluşturulması için ilk adım, giriş cümlesini belirlemektir. Genel bilgi veren cümle V. cümledir. Bu giriş cümlesindeki "...sanatta kavranılan ise tamamen bireysel ve özeldir." yargısı, gelişme cümlesinin başlatıcısı olacaktır. Bu yargıyı "açıklayan", "biçimlendiren" ilk gelişme cümlesi, I. cümledir. I. cümledeki "görme", "sezme" ve "yaratma" kavramları IV. cümledeki bakış açısıyla (görme = yaşam, sezme = insanlık etkinliği, yaratma = sanat) sınırlandırılmıştır (Sanat, insanla yaşıttır.). Sanatın insan kadar köklü olduğu düşüncesi II. cümleyle "sınıflandırma" açısından geliştirilmiştir. Bu cümle, sınıflandırmada "bilgi teknolojisi" yönteminin kullanıldığını söyleyen III. cümle ile desteklenmiştir.

20. D Konu ile ilgili genel bir yargı bildiren cümle, bir parçanın girişidir. Sorudaki numaralı cümleler içinde de genel yargıyı bildiren cümle bulunmalıdır. "Sosyalleşme" kavramının ele alındığı parçada, bu kavramı tanımlayan cümle, parçanın girişidir.

21. B Parçada tiyatronun toplumbilim (sosyoloji) ile ilişkisindeki üç unsura yer verilmiştir. Üçüncü unsur, tiyatronun "sosyal olayları soyutlamaya dayalı bir model" olduğudur. Bu düşünce, devamındaki cümlelerle açıklanmış ve tiyatronun toplumsal gerçeği anlamamıza yardım edeceği belirtilmiştir. Bu düşünceden sonra gelen uyarı, yine üçüncü maddede özellikle belirtilen "tiyatronun bir model olduğu" düşüncesini hatırlatmaya yönelik olduğu için cümle, B seçeneğindeki yargıyla tamamlanmalıdır.

22. D Parçada, sanatta güzelliğin nesnelere geometrik bir form kazandırmakla sağlanacağı vurgulandığı için, sözü edilen bu kuralı vurgulayan A, B, C ve E seçeneklerindeki tüm yargılar gelişme bölümünde kullanılabilir. D seçeneğinde cümle, güzelliğin kişiden kişiye değiştiği yargısını taşıdığı için gelişme bölümünde kullanılamaz.

23. E Parçada, kitapların sanal ortama taşınması aracılığıyla "...kolay ve oldukça ucuz..." erişiminin sağlanacağı belirtilmiştir. Ayrıca "... kâğıt israfı..." ve "...maliyeti azaltma..." yönlerinden bu gelişmeye olan ilginin artacağı söylenmiştir. Burada kitaplara yönelik bakış açısının temelini internet, elektronik nüsha gibi bilimsel ve teknolojik gelişmeler oluşturmaktadır. Parça, yine kitapla ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmeyi içeren düşünceyle sürdürülmelidir. Bu düşünce E seçeneğinde verilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

24. B Cümleleri anlamlı bir bütün haline getirmek için öncelikle giriş cümlesi belirlenmelidir. Giriş cümlesi, "sanat" kavramı ile ilgili en kapsamlı yargıyı bildiren IV. cümledir. Bu cümleyi, yapısındaki "doğal objeler" kavramı ve "ayrılır" yargısını açıklayacak olan II. cümle sürdürmelidir. II. cümledeki "...sanat eserinin gerçek dışı bir varlık olması gerekir." yargısını sürdürecek anlam, I. cümlededir. I. cümledeki yargı ile II. cümledeki olasılık (olması gerekir) giderilmiş olur. I. cümle sanat eserinin anlamsal yönden "varlık" olduğunu tanımlarken V. cümle de onu yapısal yönden "varlık" olarak belirtmiştir. III. cümle, önceki iki cümleyi birleştirerek ana düşünceyi vurgulamıştır.
Parçanın anlamlı sıralaması IV. - II. - I. - V. - III olmalıdır.

25. E Giriş cümlesi, kendisinden önce söylenmiş bir düşüncenin habercisi olma özelliği taşıyan düşünceler, sözler ve bağlaçlar taşımamalıdır. Bu nedenle; I. cümle, "böylece" sözü ve III. cümle, "teknolojiler de" sözündeki "de" bağlacını taşımaları nedeniyle giriş cümlesi olamaz. II., IV. ve V. cümlelere taşıdıkları anlamlar yönünden bakıldığında, genel yargı taşıyan cümlenin V. cümle olduğu görülür. Bu cümledeki "sistematik yapı" kavramı, III. cümlenin söylenmesini sağlayacaktır. III. cümledeki "bilişim toplumu" kavramı, IV. cümlede tanımlanmıştır. IV. cümlede bilişim toplumunun "bilgi"yi kullanma ve yayma işlevinden söz edilmiştir. I. cümle ise önceki cümlelerde söylenen düşünceleri bütünleştirmiştir.

26. C Parçada, insanlık tarihiyle sanat arasında birbirini bütünleyen gelişimin günümüzde kesintiye uğradığı ve bu kesintinin de insanların birbirlerine karşı duyduğu güvensizlikten kaynaklandığından söz edilmiştir. Bu güvensizliğin sanatı da etkilediği ve böylece sanatın toplumdan uzaklaştığı vurgulandığı için, bu düşünceleri içeren A, B, D ve E seçeneklerindeki yargılar, parçanın sonuna getirilebilir. Ancak C seçeneğindeki yargı, sanatın kendisinden kaynaklanan değişim sonucu toplumdan uzaklaştığı düşüncesini taşıdığı için parçanın sonuna getirilemez.

27. A Gelişme bölümündeki cümleler, giriş cümlesinde tanıtılan kavramın, öne sürülen düşüncenin genişletilmesi, yönlendirilmesi, ayrıntılanması, örneklendirilmesi işlevlerini üstlenir.
Parçanın giriş cümlesi ve devamındaki cümlede, kalitenin şirketler için bir başarı ölçütü olduğu vurgusu yapılarak, yapılan çalışmalar ışığında, hizmet kalitesinin arttırılmasıyla müşteri memnuniyetinin doğru orantılı olduğu bilgisi verilmiştir. Son cümlede ise, şirketlerin rekabet gücünün artması için hizmet kalitesinin yükseltilmesi yargısı tekrarlanmıştır. Boşluktan önceki ve sonraki bu düşünceleri anlamca birleştirecek cümlenin yine şirketlere yönelik bir kalite vurgusu yapması gerekir. Önceki cümlede yer alan "yapılan çalışmalar ışığında" sözü kalitenin geliştirilmesine yönelik bilimsel bir bakış açısı getirdiği için, A seçeneğinde verilen "deney" kavramıyla düşünce pekiştirilmelidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

28. E Paragrafın gelişme bölümünün tamamlanmasına ilişin oluşturulmuş bu soruda, numaralı yargıları kendi içlerinde bir bütünlük sağlayacak biçimde sıralamamız için bize giriş cümlesindeki yargı yardımcı olur. Giriş cümlesinde sözü edilen "problem", III. cümledeki "başkalarına olan tavır ile kişinin kendisine yönelik tavrı arasında doğru orantı olduğu"nun düşünülmesidir. III. cümledeki orantıyı açıklayan ilk yargı I. cümledir. Bu cümleyi "de" bağlacını taşıyan II. cümle izleyerek sonuç cümlesiyle bağıntı kurulmalıdır. Böylece sıralama; III. - I. - II. biçiminde olur.

29. D Bilimsel yöntemlerin edebiyata uyarlanmasıyla edebi eleştirinin de bilimsel bir yönde geliştiği, parçada ele alınmıştır. Bu gelişme, "...izlenimsel ve nesnel olmak üzere..." iki yönlü ilerlemiştir. İzlenimci eleştiriye göre sanat eserleri "genelgeçer" kurallara bağlı değildir. Bunun anlamı, sanat eserleri herkes tarafından kabul edilen ölçütleri taşımadığıdır. Bu cümleyi anlamca tamamlayacak cümle III. cümledir. III. cümledeki anlam, I. cümleyle tamamlanmalıdır. Çünkü I. cümle, III. cümlede öne sürülen düşünceye ilişkin genel bir yargı içermektedir. (Bu türdeki sorularda paragrafı tamamlamak için önce ayrıntıyı, özeli bildiren cümle sonra da onu tamamlaması gereken genel bir cümle getirilmelidir.) II. cümle, nesnel değerlendirme yöntemi içeren bir cümledir. Bu cümlede, eleştirmenin kişisel değerlendirmeleri yer almayacağı için cümle, "Burada amaç, tarafsız olmaktır." yargısıyla bütünleştirilir. Sıralama; III. - I. - II. biçimine olmalıdır.

30. C Boşluktan önceki cümlede edebi akımların edebiyatı çeşitlendirmek, monotonluktan kurtarmak, farklı görüş ve düşünüşlere yer vermek amacı taşıdığı söylenmiştir. Boşluktan sonraki cümlede bu akımların "insanlığın düşünüş ve kavrayışına doğrudan" müdahalesine vurgu yapıldığı için bu iki düşünce arasında anlamsal bütünlüğü sağlayacak yargı C seçeneğindedir. Edebi akımın öncekini reddetmesi, insanlığın düşünüşüne ve kavrayışına doğrudan yapılan bir müdahaledir.

31. C Parçada bir sanat eseri üzerinde estetik deneyim yaşarken sözü edilen esere yönelik "... önyargısız ve gönüllü..." bir ilgi oluşturmamız gerektiği üzerinde durulmuştur. Parçanın gelişme bölümünde, estetik deneyimin yaşanması sürecinde çıkabilecek aksaklıklar ya da olumsuzluklar dile getirilmiştir. Parçanın sonunda "Ancak... da" sözüyle yine parçanın başında kullanılan "önyargısız" ve "gönüllü" davranışımızın sürdürülmesi istenmektedir. Bu nedenle A, B, D ve E seçeneklerindeki yargılar, parçanın sonuna getirilebilir. C seçeneğinde yer alan "önceki deneyimlerimiz" sözü ise, parçada üzerinde durulan "önyargısızlık" düşüncesiyle çelişmiştir.

32. D Parçanın ilk cümlesinde sinemanın "...öyküyü anlatma..." biçimine ağırlık vermesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu düşünce, müzikte etkili bir notayı bulmak örneğiyle, geliştirilmiştir. Ulaşılacak anlatım biçimi aracılığıyla "...bilmediğimiz bir dünyaya gitmemizi sağlayan bir kapı..." açmamızın zorunluluğu hatırlatılmış, ancak bu niteliğe ulaşabilmeni zorluğuna değinilmiştir. Parçanın sonundaki boşluğa da bu zorluğu giderebilecek bir yaklaşım getirilmelidir. A, B, C ve E seçeneklerinde yapılabilecekler söylenmiştir. Ancak D seçeneğinde sözü edilen yargı, izleyiciye dönük bir öneriyi içerdiği için parçanın sonuna getirilemez.

PARAGRAFTA KONU

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranley.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

PARAGRAFTA KONU

Konu: Üzerinde durulan, anlatılmak istenen duygu, düşünce ya da olaya "konu" denir. Başka bir söyleyişle konu; bir paragrafın yazılma nedenidir.

Her yazının bir konusu olduğu gibi, her paragrafın da bir konusu vardır. Paragrafı iyi anlayabilmek için öncelikle konuyu belirlemek gerekir.

Düşünce yazılarında konu, genellikle, paragrafın ilk cümlesinde bildirilir. Konuyu bulmak için öncelikle ilk cümleye bakılmalı, bu cümlenin konuyu bildirip bildirmediği görülmelidir. Paragraf bir olayı bildiriyorsa konu, parçanın bütününe sindirilmiş olabilir.

Konuyu bulmak için; **"Yazıda ne üzerinde duruluyor?"** ya da **"Bu yazı bana neyi anlattı?"** gibi soruları paragrafa yöneltmek gerekir. Alınan cevap bize konuyu verecektir.

Aşağıdaki paragrafları "konu bütünlüğü" açısından inceleyelim:

Örnek 1:

Bizim edebiyatımızda eleştirinin nesnelliği tartışılagelmiştir. Alışılmış değerlerin etkisinde kalan eleştirmenler, sanat eserlerini "olmaları istediği" biçimde görmek eğilimine girmişlerdir. Bu da eleştirmenlere karşı bir güvensizliği peşinden getirmiştir.

Yukarıdaki paragrafta "eleştirideki tarafsızlık" konusu ele alınmıştır. İlk cümlede **"eleştirinin tarafsızlığının tartışıldığı"**, ikinci cümlede **"nesnelliğe aykırı"** davranan eleştirmenlerin **"tavrı"**, üçüncü cümlede ise eleştirmenlerin bu **"tavrı"** sonucu ortaya çıkan **"olumsuzluk"** belirtilmiştir. Paragraf, bu yönüyle bütünlük göstermektedir.

Örnek 2:

Yaratıcılık, her insanda bulunan bir cevherdir. Önemli olan, içinizdeki bu cevheri çıkarıp işleyebilmenizdir. Böylece hem kendi adınıza, hem de insanlık adına güzel şeyler üretmenin mutluluğunu yaşayabilirsiniz. Yaratıcı insanları özellikle anaokullarında görebilirsiniz. Çocukların dikkat çekmek, birbirlerinden farklı olduklarını kanıtlamak için gösterdikleri inanılmaz aktifliği eğitimciler dikkate almalıdır.

Bu paragrafta ise konu bütünlüğü yoktur. Paragrafın başında **"herkesin yaratıcı olduğu"** genel düşüncesine yer verilirken, devamında **"küçük çocuklardaki yaratıcılık"** özel düşüncesine yer verilerek farklı bir konuya geçilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://antalev.org

Sanat, hayata "Ama yine de!" der. Biçimlerin yaratılması, bir uyumsuzluğun varlığının en derin doğrulanışıdır. Ama bütün öbür türlerde uyumsuzluğun bu doğrulanışı, biçim verme çabasından önce gelir. Oysa romanda uyumsuzluk biçimin ta kendisidir. Romanın yaratılış sürecindeki tutum ve estetik arasındaki ilişkinin başka edebiyat türlerinde rastlanandan farklı olmasının nedeni budur. Diğer türlerde uyumsuzluğa karşı gösterilen bu tutum, biçimin belirlediği öze ulaşmayı sağlayan bir önkoşuldur. Roman ise uyumsuzluğu en ayrıntılı şekilde ele alır ve yapısıyla bütünleştirir.

1. **Bu parçada romanın hangi yönü üzerinde durulmaktadır?**

A) Biçimsel olumsuzluklar taşıması
B) Kurgusal zenginlik oluşturma olanağı
C) Geniş anlatım özelliğiyle ayrıntılara girebilmesi
D) Toplumsal kurallara bağlılığı
E) Nesnel hayatla doğrudan ilgili olması

En büyük hata, şairin sadece kendine has olan, başkalarınca yaşanmamış yepyeni duyguları şiirde ifade etmeye çalışmasıdır. Bu yenilik arayışı, şiirde kendini belli ederse, şiir kendi amacına ters düşer. Şairin işi yeni duygular bulmak değildir; o herkesin yaşadığı duyguları kullanmalı ve onları şiirde ifade etmelidir.

2. **Bu parçada aşağıdaki yargıların hangisi üzerinde durulmaktadır?**

A) Etkili şiir yazmak için nelere dikkat edilmesi
B) Şairlerin yeni arayışlar içine girmemesi
C) Kişisel duyguların şiire yansıtılmaması
D) Şiirin amacının doğru belirlenmesi
E) Şiirde işlenmesi gereken duygu seçimi

Çocuklar, televizyonda gördükleri her şeyi gerçek olarak düşünür, izlediklerini denemekten ve taklit etmekten hoşlanır. Yasalar ve ahlak kurallarını henüz bilmeyen çocuklar, doğrularla yanlışları birbiriyle karıştırır. Özellikle şiddet olayları içeren televizyon programları, bazı çocukların "sürekli korku içinde olma" şeklinde patolojik davranış göstermelerine neden olur.

3. **Bu parçada aşağıdaki yargıların hangisi üzerinde durulmaktadır?**

A) Televizyonun çocukların gelişimini olumsuz etkilediği
B) Toplumsal kuralların belirli bir yaştan sonra kazanıldığı
C) Çocukların televizyonda gördüklerini gerçek olarak algıladığı
D) Kimi patolojik davranışların temelinde televizyon programlarının olduğu
E) Televizyon programları hazırlanırken pedagojik normlara uyulması zorunluluğu

Bir yazarı incelemek için, önce eleştiriyle ilgili olmayan fakat eleştirinin yardımcı bilimlerini oluşturan belirli sayıda araştırma yapmakla işe başlamak gerekir. Bu araştırmalar, eleştirmeli ve açıklamalı baskılar ve bilimsel dergi makaleleri olabilir. Eleştirmeli baskılar (örneğin, gözden geçirilmiş baskı, gibi), yazarın gerçek niyetlerine en iyi cevap veren metni diğer baskılarda verilenlerden daha etkili sunar.

4. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?**

A) Eleştirinin nesnelliği
B) İncelenen metnin sağlamlığı
C) Metinlerde karşılaştırma yapma zorunluluğu
D) Eleştiride ayrıntıların önemi
E) Eleştirmenin çok yönlülüğü

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

Genç nüfus, gelişmekte olan ülkelerin en büyük güvencesi ve insan gücü potansiyelidir. Ancak dinamik ve hareketli yapısı gereği, olumsuzluklardan da en fazla etkilenen kesimdir. Genç insanların hedeflerini gerçekleştirecek olanaklar yaratıldığı, onların yeteneklerini ve yaratıcı güçlerini gösterebilecekleri fırsatlar sağlandığı takdirde üretken ve sağlıklı bir toplum olmamız kolaylaşacaktır.

5. **Bu parçada gençlerle ilgili olarak üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gençlerin toplum açısından yeri ve önemi
B) Genç nüfusun toplumdaki etkililiği
C) Toplumun gençlerin beklentisine göre biçimlenmesi
D) Gençlerde görülen olumsuzlukların etkileri
E) Gelişmekte olan ülkelerin temel dayanağı

Yansıtma, her bilginin temelini oluşturur. İster doğa ister toplumsal gerçeklik olsun, gerçekliğin her doğru bilgisinin temelinde, dış dünyanın objektifliğinin, yani onun varlığının insan bilincinden bağımsızlığının onaylanması bulunur. Bir resme bakan, ona bakarken bu resmin neyi anlattığını, realitedeki bu ya da şu kimsenin resmi olduğunu öğrenir, bundan ötürü de resme hoşlanarak bakar. Ama resmin ilgili olduğu obje, eğer tesadüfen daha önceden görülmemişse, o zaman bir taklit olan o resim, böyle bir taklit ürünü olarak ona bakanda bir hoşlanma duygusu uyandırmaz.

6. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?**

A) Sanat eserlerinin duygulara seslenmesi gerektiği
B) Taklit eserlerin kalıcı etki uyandırmadığı
C) Sanatın bildiğimiz dünyanın olduğu gibi aktarılması olduğu
D) Sanatın temelinde bilimselliğin bulunduğu
E) Dış dünyaya tarafsız bakılarak gerçekliğin bulunacağı

Şüpheci eleştirmenin bir resmi değerlendirirken sadağında iki oku vardır: İlki kullanılan renklerin birbiriyle uyumu, başka bir deyişle, resmin estetik duruşu; ikincisi ise, içeriğinde yer alan ortak kültürle olan ilişkisi. Görme kusuru olmayan ve uygun nesneye eşit koşullarda bakan iki kişiden biri, nesnenin renginin açık gri, diğeri açık bej olduğunu söyleyebilir. Bu anlaşmazlık, tartışanların tam bir hassasiyetle tanımlamakta zorlandıkları, tondaki küçük farklara dayanır. İşte bir sanat eserindeki estetik özelliklere yönelik tartışmalar da böyle ince farklar etrafında döner. Benzer şekilde, bir eleştirmen bir resmin zarif ve diğeri de kaba olduğunu söylediğinde, en mantıklı varsayım, ikisinin de resmi tanımlama şekli hakkında aynı fikirde olmadıklarıdır. Bu anlaşmazlık, en iyi tanımları tartışmaya ve sıklıkla da uzlaşmaya yönelik algılandığında, ortaya o resimle ilgili iki farklı değerlendirme çıkar.

7. **Bu parçaya göre yazarın anlatmak istediği, aşağıdakilerin hangisinde <u>en kapsamlı</u> verilmiştir?**

A) Bir sanat eserinin niteliği hakkında kesin yargılara varılamayacağı
B) Sanat eserinin niteliğini belirlemek için farklı kuramların gerekliliği
C) Sanatçıların her izleyicide farklı algılar oluşturacak biçimde eser üretmeleri
D) Bir sanat eserinin hem biçim hem de içerik yönleriyle birlikte değerlendirilebileceği
E) Sanatçının bir esere estetik değeri ancak ayrıntılarla verebileceği

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

Daha dün biri bana, "Neden filmlerinizi görmeye gitmiyorsunuz?" diye sordu. Evet, doğru, onları izlemeye gitmem. Çünkü bana korku verirler, sadece ve sadece bu yüzden onları izlemem. Gün geçtikçe, onlardan uzaklaştığımı hissediyorum; bu da beni çok korkutuyor. Diğer bütün filmlerin halk tarafından kabul edildiğini görüyorum, ama benim filmlerimin halk tarafından kabul gördüğünü daha hiç duymadım. Başka bir şeye duyarlı kılınmış ve benim yaptığıma duyarsızlaşmış bir halka bir şey sunmaktan korkuyorum. İşte bu nedenle, ara sıra benim olmayan bir filmi izlemeye gitmek bana ilginç geliyor. Ama bana ne kadar uzak olduğunu görmek için gidiyorum o filmlere. O zaman bence yanlış adımla yola başlamış; müzikale, görüntülenmiş tiyatroya gömülen gücünü, otoritesini ve ilginçliğini kaybetmekte olan bir sinemadan istemeyerek de olsa gitgide uzaklaştığımı düşünüyorum.

8. **Kendisinden böyle söz eden bir yönetmenle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi önceliklidir?**

A) Yapıtlarının toplum tarafından benimsenmediği
B) Nitelikli yapıtlar ortaya koyduğu
C) Diğer yönetmenlerin nitelikli filmler ürettiğine inandığı
D) Anlatımında yeni yöntemler uyguladığı
E) Filmlerinde farklı yaklaşımlar denediği

Bir insan zevkli bir gezi yapmayı düşündüğü zaman, bu gezi için yapılan hazırlıklar da insana mutluluk verecektir. Ama bunun her zaman doğru olmadığı ve istenilen bir amaca ulaşmak için yapılan birçok hazırlığın insana hiç de mutluluk vermediği açıktır. İstediğimiz amaca ulaşmak için hoşumuza gitmeyen birçok şey yaparız. Çünkü aklımız bize bunları yapmak zorunda olduğumuzu söyler. Sonuçta ulaşacağımız mutluluğu beklerken hoşumuza gitmeyen şeyler az çok etkisini yitirebilecektir. Hatta amacımızın sağlayacağı mutluluğun beklentisi, araçların verdiği sıkıntıdan daha ağır basabilecektir.

9. **Bu parçada tanıtılan** "mutluluk" **algısına aşağıdakilerden hangisi uygun bir örnek değildir?**

A) Annenin çocuğuyla ilk karşılaştığında duyduğu mutluluk
B) Başarılı geçen bir sınavdan dolayı öğrencinin duyduğu mutluluk
C) Hesapları kuruşu kuruşuna denk gelen bankacının duyduğu mutluluk
D) Diş tedavisi tamamlanan hastanın duyduğu mutluluk
E) Yeni bir araba alan kimsenin duyduğu mutluluk

Felsefeci, bir çalışmanın sanat eseri olarak kabul edilebilmesi için onun mutlaka sahip olması gereken bir niteliğini tanımlamaya çalışır. Sosyal bilimci ise, bir toplumda çoğu insanın muhtemelen sanat olarak gördüğü şeyi ortaya koymaktan memnun olur. Bu nedenle sosyal bilimci anketleri tercih eder. Felsefeci, çoğu insanın belki sanat olarak adlandırma tasarrufunda bulunduklarının ne olduğundan bağımsız olarak, asıl durumun ne olduğunu belirtmek için mantık, tümdengelim tartışmaları, esas tanımlar ve karşı örneklere ihtiyaç duyar.

10. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi üzerinde özellikle durulmaktadır?**

A) Felsefe ve sosyal bilimlerin ortak konular üzerinde çalışabildiği
B) Felsefecinin bir kavramın doğru ve açıklanabilir bir şekilde nasıl kullanılabileceğini araştırdığı
C) Felsefe ve sosyal bilimlerde farklı araştırma yöntemlerinin kullanıldığı
D) Sosyal bilimcilerin toplumsal yaklaşımları tanımlamaya çalıştığı
E) Felsefe ve sosyal bilimlerin farklı amaçlar içerdiği

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

Şairin geleneğe bağlı olmasıyla objektif olabilmesi arasında sıkı bir ilişki vardır. Şiirin hammaddesi duygu olmakla beraber, şiirde ifade edilen duygunun kişisel olmaması, estetik ve objektif olması gerekir. Objektif olabilmekse, ancak şairin kendi kişiliğinden kaçışı ve kendisini kolektif bir şuura, yani geleneğe teslim edişi ile mümkündür. Şiirin yaratıldığı anı, geçmişin hal ile birleştiği veya şairin geçmişin kolektif şuuru ile kendi kişisel deneyimini birleştirdiği anı, olgun bir bilince mal eder. Şairin içindeki ızdırap çeken insanla, şiiri yaratan kişi arasındaki ayrılık ve mesafe korunabilir. Şairin bilinci, aynı kusursuz ölçüde şiirin hammaddesi olan duyguları özümler ve onları yepyeni bir bütün içinde sunar.

11. Bu parçada aşağıdakilerin hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Geleneğin şairler üzerindeki yönlendirici etkisi
B) Şiirde tarafsız davranabilme zorunluluğu
C) Şairlerin toplumsal değerleri şiire taşımaları
D) Duyguların şiirde işlenme yöntemleri
E) Nitelikli şiirlerde kişisel deneyimlerin yeri

Çağdaş resim ve heykel konusunu irdelerken daima akılda tutulması gereken bir nokta varsa, o da bir sanat yapıtının sadece sanatçının onu fiilen üretiyor olduğu anda gerçek anlamda çağdaş olduğudur. Çalışmasını tamamlayıp fırçasını veya keskisini elinden bıraktığı zaman yapıtı tarih olmuştur; artık o, dünün çalışmasıdır. Bu nedenle hemen her şey tarihsel özellikleriyle incelendiğinde ona canlılık kazandırılabilir. Sanatın dışında jeoloji de ekonomi de varlıklarını borçlu oldukları dehaların birbirini izleyen buluşlarına göndermeler yapılarak öğretildiğinde sosyal bilimlerden sayılır. Böyle öğretilmediğinde sanat bir albüm, tarih bir takvimli belgeler yığını, doğa bilimleri formüller, ağırlıklar ve ölçüler dizisi olmaktan öteye geçemez.

12. Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi üzerinde durulmuştur?

A) Jeoloji ve ekonomi gibi kimi bilimlerin yanlış sınıflandırıldığı
B) Öğretim programlarının yeniden düzenlenme zorunluluğu
C) Tarih biliminin tüm nesnelere insani değer kattığı
D) Tüm sanatsal ve bilimsel çalışmaların insan ürünü olduğu
E) İnsana ait tüm gelişmelerin birbiriyle etkileşim içinde olduğu

Avrupa Filmleri Festivali'nde gösterilen yirmi dakikalık bir filmde, genç bir yönetmenin yeni filmi için oyuncu arayışı konu edilir. Mülakata katılan Emilie Muller adlı genç bir kız, yüzünde meraklı bir tebessümle deneme kamerasının karşısına oturur ve yönetmenle sohbete başlar. Yönetmen, değişik bir yol izlemek için, kızdan çantasını açıp içindekileri anlatmasını ister. Genç kız, çantadan bir elma çıkarır ve sabah manavın önünden geçerken kendisine bu elmanın hediye edildiğini söyler. Sonra çantasından çıkardığı bir kitabın henüz ilk sayfalarını okuduğunu ancak kitaptan çok etkilendiğini anlatır. Genç kızın çantadan çıkardığı ve doğallıkla anlattığı bütün nesneler onun hayatını tamamlayan bir yapbozun parçaları gibidir. Yaklaşık on beş dakika süren bu oyundan sonra yönetmen genç kıza telefonunu bırakmasını, kendisini arayacaklarını söyler. Mülakattan ayrılan genç kızın çantasının unuttuğunu fark eden yönetmen, asistanına kıza çantasını ulaştırmasını ister. Asistanın çantanın kendisine ait olduğunu söylemesi üzerine genç kızın peşinden koşan yönetmen, aradığı oyuncuyu artık bulmuştur.

13. Bu parçada tanıtılan filmle ilgili aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Oyuncu olabilmek için nitelikli bir görüşme gerçekleştirme zorunluluğu
B) Düş gücünün en etkili güç olduğu
C) Her nesnenin anlatılabilir bir yönünün bulunduğu
D) Doğal davranışın insanlar üzerinde olumlu izlenim bıraktığı
E) Kimi fırsatların küçük bir tesadüfle yakalandığı

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Gerçek bir sorunu gösterdiğiniz, sonra da bunu çözüme ulaştırdığınızda seyirci kendi hayatındaki sorunların da kendi kendine çözüleceği fikrine kapılacak ve bunlar üzerinde düşünmeye son verebilecektir. Filmlere mutlu sonlar koymakla seyirciyi basmakalıp, saf, hayatın sertliğine uymayan tarzda bir hayata yöneltmiş olursunuz. Çünkü bu durumda seyirci elini sıcak sudan soğuk suya sokmadan günün birinde, bir yerde mutluluğu bulacağına inanır. Ama onlara tepsi içinde bir mutlu son sunmayarak onları düşünmeye yöneltebilir, bu kaygısız güvenin birazını yok edebilirsiniz. O zaman onlar da kendi cevaplarını bulmak zorunda kalacaktır.

14. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmuştur?**

A) Seyircinin sorunlarıyla nasıl başa çıkabileceği
B) Nesnel hayatın filmlere nasıl yansıtılacağı
C) Olayların aktarılmasında izleyici güveninin nasıl kazanılacağı
D) Olayların filmlerde neden olumsuz biçimde sonlandırılacağı
E) Filmlerde ortaya konan sorunların nasıl ele alınacağı

Orman içinde yetişen ağaçların, açık alanda tek başına yetişen ağaçlardan çok daha fazla büyüyebildiğini biliyor muydunuz? Çevrebilimciler bunun sebebini, ormanda büyüyen ağaç köklerinin etraflarındaki diğer ağaçların açtığı kökleri takip ederek kolayca derine inebilmesi olarak açıklıyorlar. Böylece toprak altında buluşan orman ağaçlarının kökleri, birbirlerine yol gösterip en derin mesafelere kadar uzanabiliyor, aralarındaki en zayıf ağaçların bile hayatta kalmasını sağlayarak toplamda sağlıklı ve güçlü bir orman yaratabiliyor. Ağaçlar birbirlerinden öğrenme konusunda bu kadar kabiliyetliyken, bilge adam sınıfından gelen biz insanların düşünme, sorgulama ve paylaşma gibi yetileriyle "birlikte öğrenme" adına çok daha büyük işler başarması mümkün olamaz mı?

15. **Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi vurgulanmaktadır?**

A) Bitkilere yönelik çalışmaların geliştiği
B) Ağaçların ancak birlikteyken büyüyebildiği
C) Birlikte çalışmanın olumlu sonuçlar verdiği
D) Bilgi paylaşımının gelişmede önemli bir etken olduğu
E) Bireysel düşünmenin bencillik yarattığı

Bana sorarsanız, bir toplumun sağlığı, kendisine yenilik diye sunulanlara karşı gösterdiği direncin derecesiyle ölçülmeli; yeniliğin gücü de, karşılaştığı direnci kırmak için verdiği mücadelenin sürekliliğinde aranmalıdır. Değişmeye direnmeyen hiçbir sağlıklı yapı gösterilemez; sonunda uyum sağlayacaksa bile, mutlaka bir şekilde direnecektir. En sağlam kurumlar, köklü geleneklere sahip olanlardır. Çünkü gelenek, sağlıklı yeniliğin ve değişimin ilk şartıdır. Hâlbuki bizde yenilik, eski sıfatını taşıyan ne varsa, hepsini hayatımızdan uzaklaştırmak biçiminde anlaşılmıştır.

16. **Bu parçada yazarın aşağıdaki düşüncelerden hangisini savunduğu söylenebilir?**

A) Nitelikli değişim için geleneğin direnişinin gerekliliğini
B) Değişim için önceki değerlerin tümüne karşı çıkılmasını
C) Her türlü değişime geleneğin tepki gösterme zorunluluğunu
D) Yeniliğin etkili ve sürekli olması gerektiğini
E) Sağlıklı bir toplumun güçlü gelenekler taşıdığını

Thomas Stearns Eliot'a göre, içinde yaşadığımız çağa kadar yaratılmış bütün eserler, kendi aralarında organik bir bütün oluşturur. Yeni bir edebî eser yaratıldığı zaman, bu organik bütün, aynı anda değişikliğe uğrar. Yani bu bütünü meydana getiren parçaların arasındaki ilişki ve bütüne nazaran oran ve değerleri değişir. Bu durumu eski ile yeni arasındaki uyum olarak tarif eden *Eliot*'ın düşünce sisteminde bugüne yön veren, geçmiştir. Fakat geçmiş de, her yeni eserle birlikte çağın şuuruyla yoğrulur. Bir sanatçı geçmişin bugün içinde varlığını hissedebiliyorsa, onun dünyasında, eski ile yeni birbiriyle uyumlu ve kültürel süreklilik var demektir.

17. **Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi tanıtılmıştır?**

A) Bugünün eserlerini tanımak için geçmişte verilenlerin öğrenilmesi
B) Geçmişte yaratılan eserlerin yok sayılamayacağı
C) Geçmişle bugün arasındaki sürekli ilişkinin birbirlerini değişime uğrattığı
D) Edebiyatın herhangi bir türündeki değişimin diğerlerini de etkilediği
E) Yeni adına yaratılan tüm eserlerde geçmişe ait izler bulunduğu

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Teknolojik gelişme, toplumsal gelişme, ekonomik büyüme ve kentleşme gibi etkenler, sanatın kitleselleşmesinde etkili olmuşlardır. Bu gelişmeler, modern sanatın seçkinci özelliğini ortadan kaldırmamış, bundan sonra, modern ve popüler sanat ayrımı ortaya çıkmıştır. Böylece modern sanat, elit bir izleyiciye hitap etmeye başlamış; izleyicinin de belli bir bilgi birikimine sahip olması beklenmiştir. Ancak bu seçkincilik ve kurumsallaşma, modernizmin ideallerinin sorgulanması ile indirgemeci, katı ve özgürlükleri engelleyici olarak değerlendirilmesine neden olmuştur. Bundan sonra sanat üretiminde, kitlesel üretim ve buna bağlı olarak teknoloji ön plana çıkmış, yaratıcılık, karmaşıklığın yansıtılması vb. olgular daha geride kalmaya başlamıştır. Bu gelişmeler sonucunda artık, popüler sanat, sanatçıyı pazarın gereklerine göre davranmaya zorlayacak ve pazarın gerekleri kavramına bürokratik kontrol, önlenemez bir biçimde girecektir.

18. **Bu parçada** "sanat" **kavramı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinden söz edilmektedir?**

A) Tüketicilerin sanat üzerinde etkin rol oynadığı
B) Günümüz sanatının seçkin kimselere seslendiği
C) Sanat üretiminde estetik tasarımların önemsendiği
D) Küreselleşme sonucu yeni sanat anlayışlarının ortaya çıktığı
E) Kurumsallaşan sanatın eleştiriye uğradığı

Hangi özelliklere sahip olursa olsun her toplum bir sistemdir ya da bir sisteme sahiptir. Sistem olma özelliğine sahip her toplumda bir düzen vardır. Bu düzen, toplumu oluşturan bireylerin kendi aralarında gruplaşmasından, örgütlenmesinden ve ilişkilerinin düzenlenmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Grupları oluşturan, örgütlenmeyi gerçekleştiren bireylerin benzer ve ortak özellikleri bulunmakta ve bireyler kurallar çerçevesinde birbirleriyle ilişkiye girmektedirler. Toplumsal ilişkiler, ilişkide bulunan unsurlarla birlikte bir sistem oluşturmakta ve aynı zamanda bir sisteme göre işlemektedir. Dolayısıyla toplumsal sistem, kendisini oluşturan unsurlardan ve onlar arasındaki ilişki ağından başka bir şey değildir ve her bir unsur belli normlara göre hareket etmekte, belli işlevleri yerine getirmektedir.

19. **Bu parçada toplumsal sistemin hangi özelliği üzerinde durulmaktadır?**

A) Kendine bağlı alt sistemlerden oluştuğu
B) Ortak özellikler taşıyan bireyler yarattığı
C) Ortak kurallar oluşturduğu
D) Sosyal yapının düzenleyicisi olduğu
E) Toplumsal ilişkileri geliştirdiği

Norveçli yazar *Jostein* Gaarder'ın *Sofie'nin Dünyası* isimli eserinin bir yerinde, kitabın ana karakteri Sofie, nicedir önünde mermer bir kütleyi yontmakta olan ve sonunda ortaya bir at çıkaran heykeltıraşa ilgi ile sorar: "O mermerin içerisinde bir at olduğunu nereden bildiniz?" Gerçekten de "Sanatçı bir bütün olarak bize sunulan gerçekliği, ya da gerçeklikten bir parçayı biçimleyen, onu dönüştüren kişidir." görüşü bu sorunun gerisinde gizli olan gerçekliktir. Yani gerçeği kendince dönüştürüp anlamlandırabilecek, onu anlamlandırma yetilerini geliştirebilecek toplumlar varlıklarını daima sürdürebilecektir. İşte bu yüzden heykel de dâhil olmak üzere sanat, toplumların varlığı için önemlidir.

20. **Bu parçada sanatın hangi yönü üzerinde durulmuştur?**

A) Sanatçının toplumu yönlendirme becerisi
B) Sanatın bir yaratıcılık eylemi olduğu
C) Sanatçının nesnelere farklı bir açıdan baktığı
D) Toplumsal yaşamın sürdürülmesinde sanatın önemi
E) Nesnel dünyanın sanatta yeniden biçimlendiği

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

4,33" (Dört dakika otuz üç saniye veya bestecisinin deyişiyle dört otuz üç), *John Cage* tarafından bestelenmiş, üç bölümden oluşan bir müzik yapıtı... Yapıt, genellikle "dört dakika otuz üç saniyelik sessizlik" olarak algılansa da, aslında süresi boyunca dinleyicisinin çevreden aldığı seslerden oluşmaktadır. Parçada birinci bölüm otuz saniye, ikinci bölüm iki dakika yirmi üç saniye, üçüncü bölüm ise bir dakika kırk saniyedir. Bu müzik eserinin ilk performansı *David Tudor* tarafından, bir piyano resitali sırasında gerçekleştirildi. *Tudor* sahneye çıkarak piyanonun başına oturmuş ve kapağı kapatarak parçanın başladığını işaret etmiştir. Bir süre sonra, birinci bölümün sonunu ifade etmek için kapağı açıp kapamış ve bu hareketini ikinci ve üçüncü bölümler için de tekrarlamıştır. Parça boyunca Tudor tek bir nota bile çalmamış, kasıtlı bir ses çıkarmamış ve bir kronometre tutarak nota kâğıtlarını çevirmiştir. *John Cage,* bu ilk gösterim sonrasında "Birinci bölüm boyunca dışarıdaki rüzgârın kımıltılarını duyabilirdiniz. İkincide, yağmur taneleri damda pıtırtıya başladı. Üçüncüdeyse insanlar bu kez kendileri konuşmaya, dışarı çıkmaya ve bu sırada türlü, ilginç sesler çıkarmaya başladılar." demiştir.

21. **Bu parçada tanıtılan eser aracılığıyla besteci, aşağıdaki düşüncelerden hangisini aktarmayı amaçlamıştır?**

A) İzleyicilerin hayal dünyalarına seslenmeyi
B) İzleyicileri müzik ile ilgili duygu konusunda düşündürmeyi
C) İzleyicilere müziğin evrensel bir dili olduğunu vurgulamayı
D) İzleyicilere sessizlik diye bir kavramın olmadığını göstermeyi
E) İzleyicilere farklı bir yolla ulaşmayı denediği

Sanat yapıtlarının birçok unsuru vardır ve bunlar da çeşitli şekillerde ilişkili olabilir. Bir şiirin sesleri başka seslerle ya da çalışmanın anlamıyla ilişkili olabilir. Öykülerdeki farklı olay tasvirleri birbirleriyle ilişkilendirilebilir ve bu da, anlatım yapısının temelidir. Müzikal parçalar bölünüp, yeniden dağıtılıp, üzerinde çalışılıp, değiştirilip, güçlendirilip kesilebilir; böylece müzikal biçim ortaya çıkar. Bir oyundaki kahramanlar birbirleriyle düşmanca ilişkiler içinde olabilir. Oyunun parçaları, kahramanlar ve temsile ettikleriyle şey (iyiye karşı kötü, akla karşı güç vs.) arasındaki ilişkidir. Ya da bir roman kahraman çeşitliliği bakımından zengin olduğunda karmaşaya yol açabilir. Kahraman sayısı ve onların çelişen nitelikleri sanat yapıtının biçimsel özellikleridir.

22. **Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi tanıtılmıştır?**

A) Karşıt düşünceler, yapıtlara zenginlik kazandırır.
B) Sanatın biçimi, yapıtın parçaları arasındaki ilişkiden doğar.
C) Sanatçı, yapıtını sıradanlıktan kurtarmak için farklı yollar izler.
D) Sanat, farklı türlerde üretilse ortak bir yapı içerir.
E) Bir sanat eseri, biçim ve içeriğin bütünleşmesiyle oluşur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

Sanatçıların ortaya koydukları eserlerin edebiyat tarihindeki yerlerini alabilmeleri için değerlendirici ve eleyici süreçten başarıyla geçmeleri gerekmektedir. Bu süreçte eleştirel incelemelerin katkısı yadsınamaz. Edebiyat ürünlerini inceleyen ve onların edebiyat tarihindeki yerini almasını veya almamasını sağlayan eleştirel incelemedir. Açıklayıcı, yorumlayıcı ve değerlendirici yaklaşımıyla eleştiri edebiyat tarihine öncülük etmekte ve edebiyatın değerlendirici türü içinde yer almaktadır. Çeşitli eleştirmen ve bilim adamlarının eserleri değerlendirmesi sonucunda da edebiyat tarihinin değerli ve klasik eserleri ortaya çıkar. Bu edebî değerlendirme eserleri, yazarları, edebî akımları, devirleri inceler, akımların sınırlarını belirler, adını koyar ve verileri değerlendirir. Bu nedenle eleştiri edebiyat içinde önemli bir işleve sahiptir.

23. **Bu parçada** "eleştiri" **kavramıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi üzerinde durulmuştur?**

A) Edebiyat tarihinin açıklayıcısı olduğu
B) Bilim adamlarınca sınırlarının çizildiği
C) Edebiyat ürünlerinin niteliğini belirlediği
D) Edebiyat tarihini biçimlendirdiği
E) Sanatçıların edebiyat tarihine alınmasını sağladığı

Bilim-kurgu ismini yaratan *Orhan Duru,* bilim-kurgunun "çağımızın bir olgusu" olduğunu vurgular. Çünkü bilim ve teknolojinin günümüzde yarattığı hız ve yoğunluk yadsınamaz bir gerçektir. İnsanoğlunun bu gelişmeler karşısında neler olup bittiğini anlaması neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Bu sebeple insanın bilime hâkim olmak bir yana, ona koşulsuz inanma ve boyun eğme, bir bakıma da ondan korkma derecesine geldiğini söylemek yanlış olmaz. Böylelikle bilime mucize gözüyle bakan insan, onu düşsel yönleriyle vermenin yollarına gitmiştir. *Duru*'nun da vurguladığı gibi bilim-kurgu edebiyatın ortaya çıkışında sadece bütün bu olağanüstü bilimsel ya da teknik gelişmeler değil, aynı zamanda insanın düşe, olağanüstülüğe, doğa dışı olaylara düşkünlüğü de etkili olur. Öyle ki insanoğlunun masallarla büyüdüğünün, acayip olayları, değişik ülkelerde olup bitenleri yalan da olsa, uydurma da olsa dinlemek merakının varlığı bir gerçektir. Bu sebeple insanın bu merakını doyuracak çeşitli araçlar da her çağda mevcuttur.

24. **Bu parçada** "bilim-kurgu" **kavramı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi üzerinde durulmuştur?**

A) Bilim ve teknolojideki gelişmeler sonucu doğduğu
B) İnsanın hayal ürünü olaylara ilgisi sonucu geliştiği
C) Çağımızdaki hızlı değişimlerin yansıtıcısı durumunda olduğu
D) Bilimin düşsel yöntemle anlatıcılığını üstlendiği
E) Teknolojik gelişmelerin sürdürülmesine destek verdiği

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Birey olarak hepimiz ortak bir yaşama alanı içinde varlık buluyoruz. Bu alanın bütün değerlerini öğreniyor, içselleştiriyor ve eylemlerimizle yansıtıyoruz. Aynı zamanda bu alan içinde kendi özgün tarzımızı da geliştiriyor ve karşılıklı etkileşimle bizi biz kılacak özellikler kazanıyoruz. Yaşamsal duruş da diyebileceğimiz bu özelliklerimizle, aynı zamanda diğerlerinden ayrılıyor ve özgünleşiyoruz. Yani yaşam, her birimiz için kendi seçenek ve olanaklarımızla biçimlenen, bize özgü bir anlam dünyası olarak açığa çıkmış oluyor. Bu anlamda, bir yazarın kendi yapıtında yansıttığı yaşam da imgelemsel bir kendine özgülük olarak yansıyor. Georg Lukacs, Roman Kuramı'nda, romanın iç biçimi olarak kavranan sürecin sorunsal bireyin kendi özünden yola çıkış olduğunu belirtir. Bu durum, aynı zamanda bireyin kendini tanımasının bir yoludur. Birey kendini tanımayı başardıktan sonra, keşfettiği ideal varlıkla yaşamın iç dünyasını aydınlatır.

25. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi tanıtılmıştır?**

A) Bireyin yaşadığı toplumla kişisel özelliklerini bütünleştirme süreci
B) Sosyalleşen bireyin özgünlük kazanarak yaşamı yeniden yorumlaması
C) Sanatçıların bireysel gelişimi ele alma biçimleri
D) Gerçek yaşamla sanatın birbirini tamamlayan yönleri
E) Romanda tanıtılan bireyin çevresiyle iç dünyasını birleştirmesi

Tüm estetik sistemler özel türden bir duyguyu, heyecanla ilgili kişisel ve özel deneyimi çıkış noktası olarak alır. Böylesi bir duyguyu harekete geçiren nesnelere sanat yapıtı denmiştir. Kuşkusuz tüm sanat yapıtları aynı duyguyu uyandırmaz; her yapıt farklı bir duygu üretir. Bu duyguya estetik duygu denir. Bu açıdan bakıldığında böyle bir duygu uyandıran nesnelerin özel ve ortak niteliği yakalanabilirse, o zaman bir sanat yapıtını diğer nesnelerden ayıran temel özellik yakalanmış olur.

26. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine <u>özellikle</u> değinilmiştir?**

A) Sanatın duyguları harekete geçirdiği
B) Her sanat yapıtında farklı bir duygu bulunduğu
C) Estetiğin kişisel bir nitelik taşıdığı
D) Sanatın kendine has nitelikleri aracılığıyla diğerlerinden ayrıldığı
E) Sanatın kişisel deneyimler sonucu oluştuğu

Her estetik yaşantı ve tavır alma, duyusal bir temele dayanır. Bu duyusallık, özellikle görme ve işitme duyuları yoluyla olur. Bir manzara resmi karşısında estetik bir tavır alıyor, ondan hoşlanıyor, ondan haz duyuyorsak bu, görme duyumuzla onu kavradığımız için oluyor. Duyusallık, estetik tavır ve yaşantı için zorunludur. Duyusal hoşlanmalar belirli bir dış uyarıcının varlığına bağlı olup, o uyarıcı var olduğu sürece sürer; uyarıcı ortadan kalkınca duyusal hoşlanma da ortadan kalkar. Buna karşılık estetik haz, örneğin dinlediğimiz müzik bitse de sürer. Seyrettiğimiz bir oyunun, dinlediğimiz bir şarkının etkisi altında uzun süre kalmamız bu olayı doğrular. Oysa bir parfümden duyduğumuz hoşlanma, onu taşıyan insanın uzaklaşmasıyla kaybolup gider. Kokladığımız bir koku kişiliğimizde hiçbir etkilenme, hiçbir sarsılma meydana getirmez. Oysa estetik haz bizi değiştiren, bize mutluluk veren bir hazdır.

27. **Bu parçada aşıdaki yargılardan hangisi üzerinde <u>özellikle</u> durulmuştur?**

A) Sanat eserlerinin etkisinin geçici olmadığı
B) Sanatın duyularla algılanabileceği
C) Kimi haz duygularının kalıcı olmadığı
D) Duyusallığın estetik tutum sonucu oluştuğu
E) Sanat eserlerinin duyulara seslenme zorunluluğu

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1911 yılında, Leanorda da *Vinci*'nin ünlü Mona Lisa adlı eseri, Paris'teki Louvre Müzesi'nden çalınmıştır. Bu olay ve ardından gelişen süreç, bir hırsızlık olayından çok sanatın anlamına ve değerine ilişkin çarpıcı bir örnek oluşturur. Çünkü dünyanın her yerinden insanlar "*Mona Lisa*'dan boş kalan yeri" görmek için Louvre Müzesi'ne akın etmeye başlamıştır. Aslında yaşanan şey, bir sanat eseri orada olduğu için değil, tam aksine orada olmadığı için görmeye gitme durumudur. Eser, adeta yokluğuyla paha biçilmez oluşunu daha da gözler önüne serercesine oradadır. Nitekim bu boşluğun yarattığı talep, eser bulunduktan sonraki süreci de etkilemiştir. *Mona Lisa* bulunup Louvre Müzesi'ne iade edilmeden önce İtalya'yı dolaşmış; ABD ve Japonya'da geçici sürelerle sergilenmiştir. Esere gösterilen ilginin yoğunluğu nedeniyle ziyaretçilerin eserin önünde bekleme süreleri dahi kısıtlanmıştır.

28. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi üzerinde durulmaktadır?**

A) Bir sanat eserinin değeri yokluğunda daha etkili anlaşılır.
B) Güçlü sanat eserleri izleyicilerin her zaman ilgisini çeker.
C) Sanat eserleri, insanların ona inançlarıyla değer kazanır.
D) Kültürel farklılıklar, bir esere değer verilmesine engel olamaz.
E) Evrensel sanat eserleri, her toplumun beğenisine seslenir.

Modern dönemlerde toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler sanatı olumlu yönde etkilemiştir. Sanatta başlayan *temsil krizi,* fotoğraf makinesinin icadıyla aşılmış, sanatçı gördüğünü yansıtan birey olmaktan çıkmış, yorum kabiliyeti olan, yeni olan şeye heves eden, sürekli olarak çözümlemeci bir ruha sahip olmuştur. Sanatçıdan da bu beklenmektedir. Sürekli yenilikler peşinde olan sanatçı belli dönemlerde kendisini toplumun gelişimini, ilerlemesini sağlayan birey pozisyonunda bulmuştur. Sanatçı artık özgür bir durumda, istediği her ne varsa üretebilecek bir yapıya sahiptir. Modern dönemlerde sanatçıların özgürleştiği ve özgün bir duruma geldiği söylenebilir. Sanatsal yaratılarını oluşturmak bağlamında yenilikçi olması koşuluyla eserler özgün tarzlarda yaratılmıştır.

29. **Bu parçaya göre yazarın anlatmak istediği, aşağıdakilerin hangisinde <u>en kapsamlı</u> verilmiştir?**

A) Teknolojik gelişmelerin sanatı yeniden biçimlendirdiği
B) Toplumların gelişmesinin sanatçıyı özgürleştirdiği
C) Özgün eserlerin üretilmesinde modernizmin etkili olduğu
D) Sanatçıların yeniliklere en açık kesim olduğu
E) Sanatın ancak özgür ortamlarda gelişebildiği

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

Sanat, temelde, estetik ve etik olanın bir ifadesidir; çünkü sanatçının insanların duygusal ve tinsel sağlığı konusunda ahlaki bir sorumluluğu vardır. Platon da, bilindiği gibi, estetik ölçütlerin yanı sıra ahlaki ölçütlere bağlıydı. *Tolstoy*'a göre, insanları olumsuz yönde etkileyen yapıtlar, gerçek sanat yapıtı değildir; kötü sanat ürünleridir ya da sanat olmayandır. Bu yaklaşım, sanat yapıtlarının içeriği ve ifade gücüne yoğunlaşmaktadır. Biçim, duyguların doğru biçimde aktarılması için önemlidir. Sanat, tinsel zenginliğin çoğalmasına hizmet etmelidir. Bu yaklaşıma göre gerçek sanatın özü, ele alınan konunun önemine yatıyor; sanatın sanat olması için, içeriğinin önemli olması gerekiyor; öğretici olması gerekiyor.

30. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi tanıtılmıştır?**

A) Sanatın estetik özelliği yanında etik değerler de taşıması zorunluluğu
B) Konu seçiminin sanat eserinin değerini belirlediği
C) Sanatın biçimden çok içerik üzerinde yoğunlaşması gerektiği
D) Sanatın yorumlanmasında başlangıcından günümüze değişiklik yaşanmadığı
E) Sanatın okuyucu ya da izleyici üzerinde duygu değişikliği oluşturması gerektiği

Sanatsal eylem algılamayla başlar. Sanatın doğması için algılanan bir varlık şarttır. Bununla birlikte sanat salt nesnellikle de açıklanamaz. Öznellik, varlığa etki yapmazsa sanat değil günlük yaşam ya da gerçek varlığın kendisi ortaya çıkar. Sanat, nesnelin algılanıp öznelin algı üzerine etki yapmasıdır. Ama burada da bitmez sanatsal eylem, öznele algıyı etkileyebilmek için de bir güç gerekir; nesnelin, başka bir deyişle, akılcılığın dışında bir güç. İşte bütün bunların toplamı olan, yani sanatsal yaratım demek olan öz, ilk sanattan bugüne değin hep aynı özdür. Sanatta değişmeyen tek şey odur. Onu bulabilmek için sanatın en yalın, en basit olduğu zamana, sanatın başlangıcına bakmak gerekir.

31. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi üzerinde durulmaktadır?**

A) Sanat, nesneleri yeniden biçimlendirebilmektir.
B) Sanatçı, nesnelerden edindiği izlenimlerle sanatı ortaya çıkarır.
C) Sanat eseri, üzerinde sanatçının yaratımını taşır.
D) Nesneler, sanata günümüze kadar ilham vermiştir.
E) Sanat, mantıksal eylemlerin dışında gelişir.

Toplumların temeli kültürdür. Siyasi sınırlar her ne kadar geçerli olsa da ülke sınırlarını asıl belirleyen kültürel sınırlardır. Kültürel çeşitliliğin oluşturduğu zenginlikler, kalıcı ve huzurlu toplum oluşumunda çok geçerlidir. Sanatsal felsefe, kültürel yaşam için çok önemli bir kaynaktır. Teknolojiye esir bir sanat düşünülemez. Zira sanat doğru ve güzele ulaşımda yardımcı olacak kurallarını ve değerlerini binlerce yıl süren ve sürekli gelişmeyle devam eden deneyimler sonucu belirlemiştir. Bu kuralların bilincinde olan sanat yaşamı ise özgür olarak gelişimine devam eder. Amaç insanlığı güzelliklerle eğitmek, eğitirken de düşünmeye davet etmektir. Düşünmeyen toplumların yok olma tehlikesi mevcuttur.

32. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi <u>ağır</u> basmaktadır?**

A) Kültür ve sanat, toplumun sürekliliği için temel değerlerdir.
B) Sanatın özü insanın yaratıcılığına dayanmalıdır.
C) Sanat, edindiği birikimleri toplum faydasına kullanır.
D) Özgür ortamda üretilen sanat, toplumsal yararlar sağlar.
E) Sanatın gelişimi toplumun kültürel gelişimiyle doğru orantılıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

Tarihe mal olmuş kişileri, romanın dünyasına taşımak kolay değildir. *Andre Maurois,* 'Meşhur insanları sahneye çıkarmak güç ve tehlikelidir.' diyerek bunun zorluğuna dikkat çeker, ancak ardından imkânsız olmadığını da ekler. Çünkü *Tolstoy* gerçek şahsiyetlerin kullanılabileceğini ispat etmiştir. *Balzac* ise romanlarına gerçek insanların girmesine pek izin vermemiştir. *Lukacs* bu konuyu *Balzac*'la ilişki kurarak şöyle yorumlar: "Büyük tarihsel olaylar ve tarihteki büyük figürler, toplumun gelişiminin somut tipler biçiminde gösterilişine çok ender olarak uydurulabilir. Balzac'ın yapıtlarında Napolyon'un çok ender olarak ve hep kısa süre için görülmesi bir rastlantı değildir, oysa Napolyon'ca idealler ve Napolyon'cu imparatorluğun entelektüel özü *Balzac*'ın romanlarının birçoğunda egemen bir rol oynar. Çünkü Balzac'a göre, roman, büyük tarihsel figürlerin görülüşüne ancak ikinci derecede karakterler olarak katlanır."

33. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi ağır basmaktadır?**

A) Roman kahramanları gerçek hayattaki kişilerden seçilmemelidir.

B) Romanda gerçek kişileri kahraman olarak kullanmak, eseri kurgusallıktan uzaklaştırır.

C) Gerçek hayattaki kişileri romana taşımak zor ve risklidir.

D) Sanatçı romanına kahraman seçimi konusunda özgür bırakılmalıdır.

E) Kimi sanatçılar, romanda gerçek karakterlerin kullanılabileceğini kanıtlamıştır.

Günümüzde sanatçılar tamamen psikolojilerine göre, özgürce eser vermektedir. Ancak yine de düşüncelerini istedikleri gibi dışa vururken birtakım zorunluluklarla karşı karşıyadırlar. Doğuştan getirdiği yetileri yanında, yapıtlarına öz ve biçim yetkinliği kazandırmak zorundadırlar. Hangi alanda çalışırsa çalışsın bütün dahi yaratıcıların başarıları yalnızca yetenekleri ile sınırlanamaz. Sanatçının felsefesi, dünya görüşü, gerçekliği kavrayışı, yaşam biçiminin düşünsel yanı ve elindeki elemanlara yeni değerler kazandırması gibi özelliklerinin de olması gerekir. Örneğin içinde yaşanılan çevre, en küçük birim olarak aileden başlanırsa, ailenin de yaratıcılığa etkileri yadsınamayacak kadar büyüktür. Çünkü sanatçı bireyin doğduğu, büyüdüğü yer aile ortamıdır. Ailesinde gördüğü her şey kendisini oluşturan yapı taşlarından biri olacaktır.

34. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi tanıtılmıştır?**

A) Sanatçının yaratım sürecinde ailesinin etkisi yüksektir.

B) Günümüz sanatçılarının yaratıcılığına engel durumlar bulunmamaktadır.

C) Bir sanatçı ait olduğu toplumun bakış açısını etkisi altındadır.

D) Sanatçının yeteneklerinin dışında kimi özellikleri de bulunmalıdır.

E) Toplumsal değerler, sanatçının gelişimindeki en önemli etkendir.

Estetik nesne doğanın ya da yaşamın bir parçası olduğu kadar sanatçının bir gizidir. Çünkü o sanatçının doğayı ya da dünyayı görme biçimine bağlı olarak kurulur: Görülmüş bir şey olduğu kadar kurulmuş bir şeydir. Vardır ve görülmüştür, görüldüğü yerde kendisi olacaktır ve yeni bir şey olarak belirlenmiştir. Belirleyici özelliği yeniliğidir, benzersizliğidir. Kendinden başka hiçbir şeye benzemeyendir o. Estetik nesne buna göre hem kendi yasalarını kendinde taşıyan, hem kendi yasalarını dıştan edinmiş olan nesnedir.

35. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi özellikle söylenmiştir?**

A) Sanat eseri, sanatçının kurgusu sonucu ortaya çıkar.

B) Sanat eserinin nesnel gerçeklikle her zaman ilgisi vardır.

C) Sanat eseri, benzeri olmayan tek varlıktır.

D) Yapısında kendine özel estetik değerler taşıyan nesneler sanat eseridir.

E) Sanat eseri, sanatçı ile alıcı arasında özel bir bağ kurar.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Bir kişinin yaratıcı olması için genellikle yetenekli olması, belli bir düzeyde zekâ seviyesine sahip olması, duygusal zekâsının yüksek olması ve genellikle çocuklukta yaşanmış ve iz bırakmış bir travma geçirmesi genel olarak sayılabilir. Fakat bu saydıklarımıza ek olarak bireyi yapıcı veya yıkıcı yaratıcılığa sevk edebilecek bir madde daha vardır ki, bu da çevresinde örnek alınacak bir bireydir. Kişinin örnek aldığı birey, onun yaratıcılığını yapıcı veya yıkıcı şekilde kullanmaya sevk eder. Yıkıcı yaratıcılık çok yeni bir yöntem bulup soygun yapmak, yapıcı yaratıcılık ise insanlığın yararına yapılan tüm yaratıcı tavırlar olarak değerlendirilebilir.

36. **Bu parçada sanatçılara yönelik sözü edilen kaygı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatlarına etki edecek düzeyde kişisel ve etkili bir sorun yaşamaları
B) Sahip oldukları duygusal zekâlarını etkili kullanamamaları
C) Yeteneklerini olumsuz amaçlar için kullanmaları
D) Örnek birey olma sorumluluğunu taşıyamamaları
E) Yaratıcılıklarını sanatın dışındaki alanlarda kullanmaları

Yaratıcılık bazılarına göre doğuştan gelen kişilik özelliklerine bağlıdır. Bazıları ise yaratıcılığın öğrenilebileceğini savunur. Bize göre bu görüşlerin ikisi de yaratıcılığı tek başlarına açıklayamamaktadır. İçinde bulunduğumuz bilgi çağında, sadece doğuştan gelen yaratıcı özelliklerle etkili çözümlere ulaşmak mümkün değildir. Günümüzün yaratıcı kişisi çok ve çeşitli konularda okumalı; dünyayı ve çevreyi izlemeli, araştırmalıdır. Yaratıcı zekâsını sözel ve görsel verilerle sürekli beslemelidir. Beynin veri deposu zenginleştikçe yeni ve denenmemiş yaratıcı çözümler bulma olasılığı da artacaktır.

37. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi üzerinde durulmuştur?**

A) Yaratıcılığın sonradan kazanılabileceği
B) Yaratıcılıkla ilgili farklı görüşlerin bulunduğu
C) Yaratıcılığın bilgiyle desteklenmesi gerektiği
D) Günümüzde yaratıcı insanlara daha çok ihtiyaç olduğu
E) Sorunların çözümünde veri toplamanın gerekliliği

Pablo Picasso, "Bütün çocuklar sanatçıdır. Asıl problem büyüyünce de sanatçı kalabilmektir" demiştir. Çocukların hissedişleri, algıları açıktır. Toplumsal kurallar, beklentiler, arzularımızı ve duygulanımlarımızı baskıya uğratabilir. Yaratıcılığın erişkinlikle azalması ya da ortadan kalkması baskılanmış duygulanım ve arzularımızla yakından ilişkilidir. Öte yandan çocuklarda bu durum henüz gerçeklemediğinden onlar sanatsal aktivitelere çoğu zaman hazırdır. Çünkü onlar çocuğun iç dünyası, duygulanımı zengindir. Sanatsal çalışmalar arzularını, hayallerini, duygularını, düşüncelerini, çatışmalarını ortaya koyabildikleri yaratıcı faaliyetlerdir. Bir duyguyu, bir hayali bir ürüne dönüştürmenin keyfi ve özgüvenini hissedebildikleri deneyimlerdir. Böyle bir haz duygusu gelişince de bunu yeniden tekrarlamak isteyeceklerdir.

38. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi <u>özellikle</u> söylenmiştir?**

A) Çevresel etkenlerin yetişkinleri yaratıcılık yönünden sınırlandırdığı
B) Çocukların yetişkinlerden daha çok özgür düşünce taşıdıkları
C) Üretilmiş sanat eserlerinin kişiye özgüven getirdiği
D) Güçlü sanatçıların çocukluklarında da üretken oldukları
E) Sanatın duygu, düşünce ve hayallerin anlatımında en etkili yol olduğu

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

İnsanlar yaşamlarında karşılaştıkları her şeyi temelde üç yolla çözmeye çalışmıştır. İlk yol, duyuları ve duyguları kullanma olmuştur. İkinci yol, tartışmasız akıl kullanmadır. Üçüncü yol, aklı ve duyguları bir arada kullanmadır. İnsan ancak üçüncü yolla bütün varlığını, tüm kapasitelerini kullanabilir; tüm varlığı ile etkin olabilir. Fakat akıl ve duyguların çözüm üretmede yetersiz kaldığı, bazen duyguların yok sayılıp bastırıldığı, sadece aklın sazı eline aldığı ya da tam tersi aklın araya giremeyip duyguların başı çektiği bazı dönemler vardır ki bunlardan biri de ciddi bir hastalık tanısı aldıktan sonraki dönemdir.

39. **Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi özellikle vurgulanmıştır?**

A) Problemlerin çözümünde farklı yollar kullanılabilir.

B) Akıl ve duyuları kullanarak etkili çözümler üretilebilir.

C) Bireyler, kimi nedenlerle akıl ve duygularını etkili kullanamaz.

D) Duyularla çözülemeyen sorunlar, akıl yolu ile çözülür.

E) Kimi bireyler sorunları akıl yoluyla, kimileri de duygularıyla çözer.

Modernizm ile birlikte, aralarındaki sınırları yok olmaya başlayan heykel ve mimarinin her zaman birbirlerinin biçimlerinden ve içyapılarından yararlandıkları bilinmektedir. Günümüzde bazı mimarlar inşa ettikleri yapıların bir heykel olduğunu düşünmektedir. Bu yapılar her ne kadar devasa heykellere benzeseler de işlevsel açıdan çok eksiklerinin olduğu bilinmektedir. İki alan arasındaki en temel ayırt edici özelliğin günümüzde de işlevsellik ya da yararlılık olduğu açıktır. Belirli bir amaca yönelik olarak inşa edilen bir yapının estetik amaçlı olarak inşa edilenlerden hangi durumlarda ayrıldığını belirleyebilmek hiç de kolay değildir. Genel olarak bir yapıya sanat yapıtı niteliği ancak toplumun yargıları sonucu kazandırılabilir. Bu yargılar ise kuşkusuz estetik ve güzellikle ilgili yargılardır. En beğenilen ya da en güzel sayılan bir mimarlık eserinde beğeni ölçüsünün, işlevsellik mi, simgesellik mi yoksa başka bir geçerli bir gerçek mi olduğunu söyleyebilmek hiç de kolay değildir. Mimari olguyu yönlendiren temel gerçek, her kültürel ortamda birey ve toplum yaşamının değişken dinamikleridir.

40. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi asıl söylenmek istenendir?**

A) Mimari ve heykel türlerinin birbirleriyle yakın ilişkide bulundukları

B) Toplumun değer yargılarının dönemlere göre değişkenlik gösterdiği

C) Beğeninin ölçülmesinde kimi değişkenlerin kullanıldığı

D) Üretilen eserlere toplum tarafından sanatsal anlam yüklendiği

E) Günümüzde mimari yapıların bir heykel olarak algılandığı

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://kitapcy.org

AÇIKLAMALAR

1. **A** Parçanın ilk cümlesinde sanatın hayata "Ama yine de!" demesinin anlamı, "sanatın gerçekliğe her zaman farklı bir açıdan bakma çabası"dır. İkinci cümlede sözü edilen "uyumsuzluk" da gerçeğin sanatta kurgusal biçimde yer almasından kaynaklanmaktadır. Romanda uyumsuzluk ise, "olan yerine olması gereken, olma olasılığı bulunanın" anlatılmasıdır ve bu düşünce dördüncü cümlede, romanın gerçekliğe bakışı ve estetik değer oluşturma yönlerinden diğer türlerden ayrıldığı biçiminde söylenmiştir. Bu durumda nesnel dünya, romanın içinde ancak uyumsuzluklar taşıyarak bulunacaktır. Bu uyumsuzluklar da sanatçının birikimiyle zenginleşecektir.

2. **E** Parçada şairlerin yepyeni duygular bulma çabalarına girmemeleri herkesin yaşadığı duyguları dile getirmelerinden söz edildiği için, bu yargılar bütünleştirildiğinde, şiirde işlenmesi gereken duygu seçimi, parçanın konusudur.

3. **C** Bu yapıdaki sorular parçadaki konunun bulunmasına yöneliktir. Paragrafta konu, üzerinde durulan, anlatılmak istenen duygu ya da düşünce olarak tanımlanır. Başka bir deyişle konu, paragrafın yazılma nedenidir. Konuyu belirlemek için "Parçada ne üzerinde duruluyor?" ya da "Bu yazı bana ne anlattı?" sorularını paragrafa yöneltmek gerekir. Alınan cevap konudur. Bu soruları parçaya yönelttiğimizde "çocukların televizyon programlarındaki olayları gerçek olarak algılamaları" cevabını alıyoruz. Bu cevap, parçanın konusudur. A, B ve D seçeneklerindeki yargılar, bu konuyu geliştiren yardımcı düşüncelerdir. E seçeneğindeki yargı ise ulaşılabilecek ana düşüncedir.

4. **B** "gözden geçirilmiş baskı", eserin basıldıktan sonra, yazarın kimi nedenlerle anlamı yeniden düzelttiği, ekleme ve çıkarmalar yaparak eserine son şeklini verdiği baskıdır. Parçada, bu ayrıntı ele alındığı için eleştirmenin, bir yazarla ilgili incelemede ilk yapması gereken işlem, elindeki metnin sağlam olup olmadığıdır. Parçada bu konu üzerinde durulmuştur.

5. **A** Parçada; gençlerin ülke açısından önemi, olumsuzluklardan etkilenen yapısı, onlara fırsat ve olanaklar sağlanması, üretken ve verimli topluma ulaşma düşünceleri sırasıyla işlenmiştir. "Parçada ne üzerinde duruluyor?" sorusunun cevabı, bu düşünceleri genel ve bir bütün olarak kapsamalıdır. Bu özellikleri taşıyan cevap, A seçeneğindedir.

6. **C** Parçada "yansıtma kuramı" tanıtılmaktadır. Bu kurama göre sanatın nesnel dünyanın bir aktarıcı olduğu esas alınmaktadır ve sanat eserlerinin de gerçeği taklit etmesi istenir. Parçadaki "Bir resme bakan, ona bakarken bu resmin neyi anlattığını, realitedeki bu ya da şu kimsenin resmi olduğunu öğrenir, bundan ötürü de resme hoşlanarak bakar." yargısı da bu düşünceyi desteklemek için örnek olarak kullanılmıştır.

7. **B** Parçada bir sanat eserine karşı farklı yaklaşımlardan söz edilmiştir. Bu yaklaşımların da eserin niteliğinin belirlenmesindeki gerekliliği vurgulanmıştır. Renklerdeki anlaşmazlığa ilişkin değerlendirmesini "İşte bir sanat eserindeki estetik özelliklere yönelik tartışmalar da böyle ince farklar etrafında döner." sözüyle ifade etmesi ve içerik açısından yapılan tartışmalar sonucunda "...o resimle ilgili iki farklı değerlendirme..."nin çıkacağını söylemesi, en kapsamlı olarak, B seçeneğindeki düşüncede verilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

8. **B** Parçada, yönetmenin halkın niteliksiz filmlere ilgi gösterdiğinden yakındığı ele alınmıştır. Söz konusu yönetmen, yaptığı filmlere halkın ilgi göstermediğini belirterek, tiyatroya yaklaşmış, "...gücünü, otoritesini ve ilginçliğini..." kaybetmiş bir sinemanın oluştuğunu söyleyerek sinemadan gitgide uzaklaştığını vurgulamıştır. Parçada sözü edilen bu düşünceleri bütünleştirdiğimizde, yönetmenin nitelikli yapıtlar ortaya koyduğu söylenmelidir.

9. **C** Parçada araçlarla amaçların birbirini bütünlemesinden doğan "mutluluk" üzerinde durulmuştur. Seçeneklere bu yönüyle baktığımızda; başarılı bir sınav gerçekleştirmek için öğrencinin çalışması, annenin çocuğuna ve hastanın sağlığına kavuşabilmek için çektiği sıkıntılar ile yeni bir araba almak için çalışan kimsenin duyduğu mutluluk, araçlarla amaçların bütünleşmesinden doğan mutluluktur. Ancak bankacının hesaplarını tutturabilmesi amaç değildir.

10. **E** Parçada felsefe ve sosyal bilimlerin bir kavramı tanımlamada kullandıkları yöntemler ve o kavrama yönelik amaçlar tanıtılmıştır. İlk cümlede felsefecinin bir çalışmayı sanat eseri olarak tanımlaması için "...onun mutlaka sahip olması gereken bir niteliğini..." belirlemesi vurgusu yapılmıştır. İkinci cümlede sosyal bilimcinin ise sanatı "...çoğu insanın muhtemelen sanat olarak gördüğü şeyi..." ortaya çıkarması gerekliliği ortaya konulmuştur. Bu iki düşünceyi birlikte incelediğimizde, felsefenin bir nesnenin neden sanat eseri sayılması gerektiği sorusuna cevap aradığı, sosyal bilimlerin ise toplumun neyi sanat eseri olarak kabul ettiği sorularına cevap aradıkları söylenebilir. Burada, her ikisi de amaç farklılığı taşımaktadır. Amaçlardaki farklılık, elbette kullandıkları yöntemleri de farklılaştıracaktır. Ancak yazarın özellikle üzerinde durduğu düşünce sanatın felsefe ve sosyal bilimlerdeki algılanma biçimidir.

11. **A** Parçanın ilk cümlesinde "gelenek" ile "tarafsızlık" kavramları üzerinde durulmuş, ikinci ve üçüncü cümlede bu iki kavram karşılaştırılarak, etkili bir şiirin ortaya çıkması için şairin tarafsız olması ve bu tarafsızlığı da ancak kendini "...geleneğe teslim edişi..." ile sağlayabileceği belirtilmiştir. Bunu gerçekleştirebilmek için şairin birey ve sanatçı kimliklerini birbirinden ayırabilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Bu nedenle parçada A seçeneğinde belirtilen konu üzerinde durulduğu görülür.

12. **C** Parçada "bir sanat yapıtının tamamlandığı andan itibaren tarihsel bir değer kazandığı" düşüncesi ileri sürülerek hemen her şeyin "...tarihsel özellikleriyle incelendiğinde ona canlılık..." kazandırabileceği yargısı verilmiştir. Bu düşünceye ekonomi ve jeoloji gibi bilimler örnek gösterilerek onların da tarihsel geçmişleriyle (varlıklarını borçlu oldukları dehaların birbirini izleyen buluşlarına göndermeler yapılarak öğretildiğinde) birlikte incelendiğinde "sosyal bilimler"e dönüşeceği vurgulanmıştır. Parçanın son cümlesinde ise, bu bakış açısının onları anlamlandıracağı üzerinde durulduğu için "tarihsel bilincin tüm nesnelere insani değer kazandıracağı" yargısına ulaşılabilir.

13. **B** Parçada tanıtılan filmde, mülakata katılan Emilie Muller adlı genç kızın kendisine ait olmayan bir çantadaki eşyaları doğallıkla anlamlandırabilmesi onun düş gücünün yüksekliğini göstermektedir. Yönetmeni de asıl etkileyen kızın bu özelliği olmuştur.

14. **E** Parçanın ilk cümlesinde "gerçek sorunların çözülerek sunulduğu filmlerde" izleyicinin de "...kendi hayatındaki sorunların da kendi kendine çözüleceği fikrine..." kapılacağı kaygısına yer verilmiştir. Yine filmlere "...mutlu sonlar..." koymanın da izleyicinin "...elini sıcak sudan soğuk suya sokmadan..." gerçek sorunlarının kendiliğinden mutlulukla biteceği yanılgısı tanıtılmıştır. İzleyicideki sorunlara yönelik bu yaklaşımlarının giderilmesi için "...bir mutlu son sunmayarak, onları düşünmeye yöneltmek..." ve böylece onların da "...kendi cevaplarını bulmak..." zorunda kalacakları düşüncesi, parçada, E seçeneğindeki yargı üzerinde durulduğunu göstermektedir.

www.muratyayinlari.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

15. D Parçada "toprak altında buluşan orman ağaçlarının kökleri, birbirlerine yol gösterip en derin mesafelere kadar uzanabiliyor, aralarındaki en zayıf ağaçların bile hayatta kalmasını sağlayarak toplamda sağlıklı ve güçlü bir orman yaratabiliyor." yargısı verilerek bilgi paylaşımının önemi vurgulanmıştır. Bu yargıyla bağlantılı olarak, insanların da "...birlikte öğrenme..." adına "...düşünme, sorgulama ve paylaşma..." yetilerini geliştirmesi istendiği için parçada vurgulanan düşünce, bilgi paylaşımının gelişmede önemli bir etken olduğudur.

16. A Parçanın ilk cümlesinde geleneği yeniliklere karşı gösterdiği direnç ve yeniliğin de bu direnci kırmak için gösterdiği çabanın bir toplumun sağlığını gösterdiği vurgulanmıştır. Yine parçada "En sağlam kurumlar, köklü geleneklere sahip olanlardır." yargısıyla sağlıklı topluma vurgu yapılarak köklü geleneklerin sağlıklı yenilik ve değişimin ilk şartı olma düşüncesine ulaşılmıştır. Bu düşünce, yazarın nitelikli bir değişim için geleneğin direnmesi gerektiğini savunduğunu gösterir.

17. C Parçada, yaratılan tüm eserlerin "geçmiş" ve "bugün" olarak ayrıştırılmaması üzerinde durularak bütün eserlerin "...organik bir bütün..." oluşturduğu yargısı verilmiştir. "Yeni bir edebî eser yaratıldığı zaman, bu organik bütün, aynı anda değişikliğe uğrar." düşüncesiyle, bu organik bütünün parçaları arasında "oran" ve "değer" yönlerinden de değişimin gerçekleştiği öne sürülmüştür. Eliot'ın "...bugüne yön veren geçmiştir. Fakat geçmiş de, her yeni eserle birlikte çağın şuruyla yoğrulur." düşüncesiyle de C seçeneğinde sözü edilen "geçmişle bugün arasında sürekli bir ilişkinin bulunduğu ve birbirlerini değişime uğrattığı" yargısının tanıtıldığı görülür.

18. A Parçada, günümüzdeki teknolojik, toplumsal ve ekonomik gelişmelerden söz edilerek sanatın uğradığı değişim üzerine bir düşünce sistematiği yapılmıştır: Öncelikle, sözü edilen gelişmeler, sanatı "modern" ve "popüler" olmak üzere ikiye ayırmıştır. Modern sanatın "...belli bir bilgi birikimine sahip..." izleyicilere seslenen bir özellik göstermesi, "modernizm"e karşı bir tutum olarak algılanmış ve "özgürlükleri kısıtladığı" düşüncesi oluşturmuştur. Modern sanata yönelik bu yaklaşımlar, sanatın üretiminde "kitlesel üretim" ve "teknoloji"yi ön plana çıkarmıştır. Bu gelişmeler, sanatta "yaratıcılık" kavramını ikinci plana itmiş ve popüler sanatı "... pazarın gereklerine göre..." davranmaya zorlamıştır. Başka bir deyişle, sanatçı kitlenin ihtiyacına göre sanat üretmeye yönelmiştir. Bu durum, tüketicilerin sanat üzerinde etkin rol oynadığını gösterir.

19. A Parçada, sırasıyla, toplumun bir sistemden oluştuğu, bu sistemin topluma düzen getirdiği söylenmiştir. Düzenin de benzer ve ortak özellikler taşıyan bireylerin örgütlenmesi ve belirli kurallar içinde iletişime girmesiyle sağlandığı belirtilmiştir. Bireylerin oluşturduğu grupların "...ilişkide bulundukları unsurlarla bir sistem..." meydana getirdiği söylenerek toplumsal sistemin "...kendisini oluşturan unsurlardan ve onlar arasındaki ilişki ağından başka bir şey..." olmadığı vurgusu yapılmıştır. Bu düşünceleri bütünlediğimizde toplumsal sistemin kendine bağlı alt sistemlerden oluştuğu sonucu çıkarılır.

20. B Sofie'nin heykeltıraşa sorduğu soru aracılığıyla sanatçının mermerden bir at heykeli ortaya çıkarması üzerine parçada sanatçının "... bize sunulan gerçekliği, ya da gerçeklikten bir parçayı biçimleyen, onu dönüştüren kişi..." olduğu yargısına varılmıştır. Bu düşünce sanatın bir yaratıcılık eylemi olduğunu göstermektedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

21. D Parçadaki "Yapıt, genellikle "dört dakika otuz üç saniyelik sessizlik" olarak algılansa da, aslında süresi boyunca dinleyicisinin çevreden aldığı seslerden oluşmaktadır." yargısı ve John Cage'in parçayı tanıtırken söylediği "Birinci bölüm boyunca dışarıdaki rüzgârın kımıltılarını duyabilirdiniz. İkincide, yağmur taneleri damda pıtırtıya başladı. Üçüncüdeyse insanlar bu kez kendileri konuşmaya, dışarı çıkmaya ve bu sırada türlü, ilginç sesler çıkarmaya başladılar." sözleri, dünyamızda sessizlik diye bir kavramın olmadığı vurgulamaktadır.

22. B Parçada öykü, müzik, tiyatro ve roman türlerinden örnekler verilerek sanatın yapısında birçok unsurun bulunduğu söylenmiştir. Son cümlede de bu unsurların da "sanat yapıtının biçimsel özelliklerini" oluşturduğu yargısına varılmıştır.

23. D Parçanın ilk cümlelerinde sanatçıların ve eserlerinin edebiyat tarihi içinde yer almasında edebi eleştirinin önemi vurgulanmıştır. Ancak devam eden cümlelerdeki "Açıklayıcı, yorumlayıcı ve değerlendirici yaklaşımıyla..." "... edebiyat tarihine öncülük..." yaptığı yargısı verilmiştir. Yine parçadaki "Bu edebî değerlendirme eserleri, yazarları, edebî akımları, devirleri inceler, akımların sınırlarını belirler, adını koyar ve verileri değerlendirir." cümlesiyle eleştirinin edebiyat tarihini biçimlendirdiği yargısına ulaşılabilir.

24. D Parçadaki "Böylelikle bilime mucize gözüyle bakan insan, onu düşsel yönleriyle vermenin yollarına gitmiştir." cümlesi bilim-kurgu kavramının ortaya çıkmasına gerekçe olarak gösterilmiştir. Ayrıca "...bilim-kurgu edebiyatın ortaya çıkışında sadece bütün bu olağanüstü bilimsel ya da teknik gelişmeler değil, aynı zamanda insanın düşe, olağanüstülüğe, doğa dışı olaylara..." ilgisinin de bu türün doğmasında etken olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle, parçada üzerinde durulan düşünce D seçeneğinde verilmiştir.

25. B Çözüm: Parçanın ilk iki cümlesinde bireyin "...ortak bir yaşama alanı..." içinde bulunduğu ve bu alanın değerlerini öğrenerek davranışlarına yansıttığı yargısı verilmiştir. Bu durum, bireyin "sosyalleşme" sürecidir. Üçüncü cümlede, sosyalleşen bireyin "kendi özgün tarzını" geliştirdiği, böylece bireysel bir kimlik kazandığı belirtilmiştir. Böylece, dördüncü cümlede söylendiği biçimde, "... yaşam her birimiz için kendi seçenek ve olanaklarımızla biçimlenen, bize özgü bir anlam dünyası olarak açığa çıkmış oluyor". Bireyin sosyalleşmesi, sosyalleşme süreci sonrası özgünlüğünü kazanması, özgünlüğüyle birlikte yaşamla yeniden bütünleşmesi olarak da sıralayabileceğimiz bu aşamalar, parçada, roman türüyle de örneklendirilmiştir. Romanda "...sorunsal bireyin kendi özünden..." yola çıkarak kendini tanıması ve kendini tanıyan bireyin "...keşfettiği ideal varlıkla..." yaşamı bütünleştirmesi tanıtılmıştır.

26. D Bu türdeki soruların çözümünde "özellikle" sözcüğünü dikkate alınmalıdır. Bu sözcük aracılığıyla, "seçeneklerde parçayla ilgili yargılar var ancak biri daha çok vurgulanmıştır/özellikle söylenmiştir/asıl anlatılmak istenendir" düşüncesi verilmektedir.
A seçeneğindeki yargı, parçadaki "...duyguyu harekete geçiren nesnelere sanat yapıtı denmiştir." cümlesinde söylenmiştir. B seçeneğindeki yargı, parçadaki "...her yapıt farklı bir duygu üretir." cümlesinde bulunmaktadır.
C seçeneğindeki yargı, parçadaki "...bir duygu, heyecanla ilgili kişisel, özel deneyimi çıkış noktası olarak alır." cümlesinde vardır.
D seçeneğindeki yargı, parçadaki "...duygu uyandıran nesnelerin özel ve ortak niteliği yakalanabilirse, o zaman bir sanat yapıtını diğer nesnelerden ayıran temel özellik yakalanmış olur." cümlesinde söylenmiştir.
E seçeneğindeki yargı, parçadaki "Tüm estetik sistemler özel türden bir duygu, heyecanla ilgili kişisel, özel deneyimi çıkış noktası olarak alır." cümlesinde söylenmiştir. Tüm seçeneklerde belirtilen yargıların karşılığı parçada bulunmakla birlikte, bizden istenen, "özellikle" söylenmek istenen düşünce olduğu için bu parçanın yazılma nedeni olan, parçada özellikle tanıtılan düşünceyi bulmak gerekir. Bu düşünce, görüldüğü gibi, D seçeneğinde yer almaktadır. Çünkü diğer seçeneklerdeki yargılar aracılığıyla "sanatın diğerlerinden ayrılan özellikleri olduğu ve bunların bilinmesi" genel düşüncesi söylenmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

27. A Parçada "...estetik tavır ve yaşantı için..." duyusallığın olması gerektiği üzerinde durularak müzik bittikten ya da şarkı dinlendikten sonra etkisinden kurtulamama gibi etkilerin sanat eserinin duyulara seslendiğini göstermektedir. Ancak, duyulara seslenen her uyaranın aynı etkiyi göstermediği "parfüm" örneğiyle açıklanmıştır. Sanat eserinin alıcıyı "...değiştiren..." ve alıcıya "...mutluluk veren bir haz..." olduğunun vurgulandığı parçada, sanat eserlerinin izleyicide kalıcı etki yarattığı düşüncesinin özellikle söylendiği görülmelidir.

28. C Mona Lisa adlı eserin çalınmasından sonra, insanların müzede ondan boş kalan yeri izlemeye gitmeleri, parçada, "...orada olmadığı için görmeye gitme durumu..." olarak tanıtılmıştır. İnsanların bu yaklaşımına gerekçe olarak "Eser, adeta yokluğuyla paha biçilmezliğini daha da gözler önüne sererercesine oradadır." yargısı verilmiştir. Bu düşünceye dayanarak insanların Mona Lisa'yı paha biçilmez bir eser olarak kabul etmelerinde, eserin ortada olmaması engel oluşturmamıştır. Bu düşünce eser bulunduktan sonraki süreci de etkilediğine göre, ulaşılacak yargı C seçeneğindedir.

29. C Parçadaki düşünceleri sıralayalım:

a) Modern dönemlerde toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler, sanatı olumlu yönde etkilemiştir.

b) Sanatçı, gördüğünü yansıtan bir birey olmaktan çıkarak gerçek "yaratıcı insan" kimliğine kavuşmuştur.

c) Böylece sanatçı, kendisini toplumun gelişimini, ilerlemesini sağlayan bireye dönüşmüştür.

d) Sanatçı özgürleşmiştir ve istediği her şeyi üretebilecek yapıya bürünmüştür.

e) Sanatçı özgün eserler üretebilecek duruma gelmiştir.

Yukarıda sıralanan düşünceleri en kapsamlı karşılayan yargı C seçeneğindedir. Çünkü sanatçıların özgün eserler vermesi için özgür olması, özgürlüğünü kazanması içinde toplumsal değişiklerin oluşması zorunludur. Parçada sanatçıların dışında başka bir kesimden söz edilmediği için sanatçıların yeniliklere en açık kesim olduğuna yönelik bir yargıya ulaşılamaz.

30. A Platon'un sanat konusunda "...estetik ölçütlerin yanı sıra ahlaki ölçütlere bağlı..." olması, Tolstoy'un "...insanları olumsuz yönde etkileyen yapıtlar, gerçek sanat yapıtı değildir; kötü sanat ürünleridir ya da sanat olmayandır." düşüncesi sanat eserlerinde estetiğini yanı sıra etik değerlerin bulunmasını zorunlu kılmaktadır. Yine parçadaki "...sanatın sanat olması için, içeriğinin önemli olması gerekiyor; öğretici olması gerekiyor." düşüncesiyle A seçeneğindeki yargıya vurgu yapılmıştır.

31. C Parçada sanatın oluşum aşamaları tanıtılmıştır. Bu aşamalar, nesnelerin sanatçı tarafından "algılanması", algılanan nesneye yönelik "öznel bir bakış açısının oluşturulması" ve nesneden hareketle "sanatsal bir yaratım"ın gerçekleşmesi biçiminde sıralanabilir. Burada özellikle üzerinde durulan, "nesnelerin sanata dönüşmesi sürecinde, sanatçının kullandığı "yaratım" olan öz"dür ve bu öz parçada "Sanatta değişmeyen tek şey odur." yargısıyla tekrar vurgulanmıştır.

32. A Parçadaki "...ülke sınırlarını asıl belirleyen kültürel sınırlardır." ile "Kültürel çeşitliliğin oluşturduğu zenginlikler kalıcı ve huzurlu toplum oluşumunda çok geçerlidir." yargıları toplum için kültürün önemli olduğunu göstermektedir. Sanat ise "...insanlığı güzelliklerle eğitmek, eğitirken de düşünmeye davet etmek..." amacını üstlenmiştir. Böylece toplumu düşünmeye yöneltmiştir. Bu iki kavram üzerine ortaya konan düşünceleri bütünleştirdiğimizde A seçeneğindeki yargıya ulaşırız.

33. B Parçanın ilk cümlesinde gerçek karakterleri roman taşımanın zorluğundan söz edilerek Andre Maurois'in bir sözüyle düşünceye destek sağlanmıştır. Tolstoy'un bu konuda başarılı olduğu yardımcı düşüncesi verilmesinden sonra, Lukacs, Napolyon'un Balzac'ın romanlarında düşünce olarak yer aldığını belirterek sanatçının "...roman, büyük tarihsel figürlerin görülüşüne ancak ikinci derecede karakterler olarak katlanır." sözüyle, B seçeneğindeki yargıyı vurgulamıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

34. D Parçada günümüz sanatçılarının çalışmalarında özgür oldukları, ancak doğuştan getirdikleri yeteneklerinin dışında "...felsefe... ile ...dünya görüşü, gerçekliği kavrayışı, yaşam biçiminin düşünsel yanı ve elindeki elemanlara yeni değerler kazandırması gibi özelliklerinin..." bulunması gerektiği yargısı verilmiştir. Bu yargı, sanatçının yetenekleri dışında başka özellikler taşımasını da gerektirir.

35. D Parçada estetik nesnenin sanatçı tarafından oluşturulduğu belirtilerek ortaya çıkan eserin "yeni" ve "benzersiz" nitelikler taşıdığı söylenmiştir. Parçanı son cümlesinde, yine sanat eserinin kendi yasalarını kendinde taşıyan (estetik değerleri kendine özel olan) ve kendi yasalarını dıştan edinen (izleyicilerin onu bir sanat eseri olduğu yargısını üzerinde bulunduran) bir varlık olduğu vurgusu yapılmıştır.

36. C Parçada bir sanatçının yetenekli olması, yüksek düzeyde duygusal zekâ taşıması ve hayatına yön veren kalıcı bir olumsuzluk yaşaması özelliklerine yer verilerek bunların dışında, yine sanatçının çevresinde örnek aldığı herhangi bir bireye vurgu yapılmıştır. Örnek alınan bireyin sanatçıyı olumsuz yönlendirebileceği düşüncesi, bu parçada dile getirilen kaygıdır.

37. C Parçada yaratıcılığın doğuştan geldiği ya da sonradan kazanıldığına ilişkin görüşlere yer verilerek yaratıcılığa üçüncü bir bakış açısı getirilmiştir. Bu bakış açısına göre, günümüz dünyasında yaratıcı insanların sadece bu özelliklerini kullanarak çözüm üretmeyecekleri, sözle ve görsel verilerle kendilerini sürekli yenilemeleri söylenmiştir. Yaratıcılığın bilgiyle desteklenmesi zorunluluğu, bu parçada öne sürülen düşüncedir.

38. A Parçada Picasso'nun sözüne yer verilerek, özgür düşüncenin önemi vurgulanmıştır. Çocuklukta kendini özgür hisseden bireyin yaratıcı düşüncelerinin oldukça yüksek olduğu, ancak ilerleyen yaşlarda yaratıcılığın azaldığı söylenmiştir. Böylece "Yaratıcılığın erişkinlikle azalması ya da ortadan kalkması baskılanmış duygulanım ve arzularımızla yakından ilişkilidir." yargısına ulaşıldığı için A seçeneğindeki yargının parçada özellikle söylendiği görülür.

39. C Parçanın başında insanların karşılaştıkları problemleri çözerken duygularını ya da akıllarını devreye soktuklarından söz edilmiştir. Bir sorunun çözümünde hem duyguların hem de aklın birlikte kullanılması ise çözümde üçüncü ve en etkili yol olarak gösterilmiştir. Ancak parçada bireylerin ya sadece aklını ya da sadece duygularını kullanarak sorunları çözmeye çalışması, "ciddi bir hastalık" sonrası izlenen yol olarak gösterilmiştir. Bu nedenle parçada özellikle söylenmek istenenin C seçeneğinde olduğu görülür.

40. D Parçanın başında heykel ile mimarinin birbirlerine yakınlaştıklarından söz edilerek kimi mimarların yaptıkları yapıları heykel olarak adlandırdıklarına yer verilmiştir. Ancak parçada, "...İki alan arasındaki en temel ayırt edici özelliğin günümüzde de işlevsellik ya da yararlılık olduğu açıktır." yargısıyla yapıların estetik ya da fayda amaçlı üretildikleri konusunda kuşku bulunduğu söylenmiştir. Bu belirsizliğin giderilmesinde "Genel olarak bir yapıya sanat yapıtı niteliği ancak toplumun yargıları sonucu kazandırılabilir." yargısıyla yol gösterilmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

Ana Düşünce: Paragraftaki bütün cümleleri birleştiren ve yazının temelini oluşturan düşüncedir. Ana düşünce, paragrafın herhangi bir bölümünde olabileceği gibi, yazının bütününe de sindirilmiş olabilir.

Ana düşünce, konudan hareketle yazarın savunduğu asıl görüşü bildirir. Başka bir deyişle; konunun yorumlanarak yargı haline getirilmiş hali, ana düşüncedir.

Paragrafın ana düşüncesini bulmak için öncelikle konuyu bulmalısınız. Yazarın ele aldığı konu üzerinde hangi yargıya vardığını paragraftaki düşüncelerle saptamalısınız.

Ana düşünceyi belirlerken kendi değer yargılarımızın ve kişisel düşüncelerimizin bir önemi yoktur. Verilen bir parçayı kendi anlamsal ve yapısal bütünlüğü içinde değerlendirmek zorunda olduğunuzu unutmayınız. Aşağıdaki paragrafların ana düşüncelerini belirleyelim:

Örnek 1:

Bugün anne ve babaların aile içindeki rol ve statüleri, bir anlamda büyük bir değişim sürecine girmiştir. Eskiden topluma ve yaşlı kuşaklara verilen eğitim görevi, bugün anne ve babaların omuzları üstündedir. Anne ve babalara düşen, ne çevreyi ne de çocuklarını suçlamak değil; karşılaştıkları problemleri çözebilmek olmalıdır. Problemi çevreye yüklemek, sorumluluktan kaçmaktan başka bir şey değildir.

Yukarıdaki paragrafta, "**anne ve babaların** çocuklarının **eğitimindeki görevleri**" konu edilmiştir. Bu konudan hareketle, ana düşüncenin; **"Aile içindeki problemler, ancak anne ve babalar tarafından çözümlenir."** yargısı olduğunu söyleyebiliriz.

Örnek 2:

Trafik kazalarını önlemek için ne yapmalı? Bu, o kadar zor mu, imkansız mı? Hem öyle, hem değil. Öncelikle uzun yol şoförlerinin sağlık durumları, çalışma koşulları, kullandıkları taşıtların sağlamlık ölçüleri söz konusu olabilir. Ama bunların dışında, asıl yapılması gereken, bilinçli sürücü yetiştirmektir. Böylece kazaların önüne geçileceğine inanıyorum.

Paragraftaki **"... asıl yapılması gereken, bilinçli sürücü yetiştirmektir."** sözünden hareketle ulaşacağımız, "**Trafik kazalarını** önlemek **için sürücüler eğitilmelidir.**" düşüncesi; parçanın ana düşüncesidir.

ücretsiz PDF kitap sitesi - https://ranlev.org

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

TEST • 3

Bir iş görüşmesine katıldığınızda düşüncelerinizi ve amaçlarınızı açıkça ortaya koyun. Böylece kendinize saygınızı ve güveninizi göstermiş olursunuz. Bu durum, muhatabınızı da etkileyecek, o da size güven ve saygı duyacaktır. Sorulara açık ve net cevaplar verin. Bilmedikleriniz hakkında değerlendirmeler yapmayın. İçtenliğinizi üslup, jest ve mimiklerinizle gösterin.

1. **Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İnsan, haklı olmak için her zaman çaba göstermelidir.

B) İnsan iyi olduğunda karşısındakiler kötü olabilir.

C) Duygu ve düşüncelerimizi ortaya koymak her zaman olumlu sonuç vermez.

D) Etkili bir iletişim, anlamların ortaklaşmasıyla gerçekleşir.

E) Başarılı olmak için karşımızdakine saygı duymalı ve ona güvendiğimizi göstermeliyiz.

Çağdaş sanatçıların çoğunun benimsediği kapalılık ve anlamsızlık, günümüz ve geleceğimiz için korkulu bir durumdur. Çünkü bu bir bakıma kuralsızlığın kural biçimine gelmesidir. Hatta bazı ülkelerde eleştirmenler bunu bir düşünce haline getirmiş, sanatın ve yeniliğin ölçüsü saymıştır.

2. **Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kapalılık ve anlamsızlık, günümüz sanatçıları için sanatın ölçüsüdür.

B) Eleştirmenler sanatta kapalılığı yeni bir yaklaşım olarak değerlendirmiştir.

C) Kapalı ve anlamsız yapıtlar, çağdaş anlayışın ürünüdür.

D) Ülkelerin sanat anlayışları arasında da ortaklık vardır.

E) Kapalı ve anlamsız ürünler edebi değildir.

Genel olarak gelişme, yeniliklerle ilerlediği için gelenek dediğimiz kavramın da yeni olanı değil mevcut olanı sürdürme davranışı olduğunu düşünmeliyiz. Bu yönüyle geleneğin gelişmeyi yavaşlatan bir unsur olduğundan söz edilebilir. Bu düşünsel yasalar, toplumun zarar göreceği yeni ve farklı yönelmelere uğramadan ayakta kalmasını sağlar. Ancak gelişmeyi yavaşlatması, gelişmeyi biraz daha içe sindirilebilir duruma getirmesi nedeniyle de faydalı bulunabilir.

3. **Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gelenek, gelişmeyi kontrollü duruma getirir.

B) Gelişmenin önündeki ilk engel geleneksel bakış açısıdır.

C) Yenilikler, geleneklerin üzerine konmasıyla ilerleyebilir.

D) Gelenekler, gelişimin yıkıcı etkilerinden toplumu koruyan bir özellik taşır.

E) Geleneklerin toplumda yarattığı etki, yenilik için itici bir güç olur.

Beğeninin kesin bir kuralı ve ölçüsü yoktur. Beğeni sadece kişiye, topluma ve ülkeye göre değişir. Çevre, aile, moda, okul beğeninin oluşmasında önemli rol oynar. Görgüsüz bir adamla aydın bir kişinin, çöl halkıyla şehirlinin beğenileri elbette bir olmaz. Bir resim ya da bir romanla ilgili değerlendirmelerimiz kimilerince hoş karşılanmayabilir. Hatta hoşumuza giden bir manzara karşısında bile görüş farklılıklarıyla karşılaşabiliriz.

4. **Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Beğeni, değişkenlik içeren bir kavramdır.

B) Beğeninin oluşması için belirli bir kültür düzeyi gereklidir.

C) Eğitim, beğeninin oluşmasında önemli bir etkendir.

D) Beğeni farklılıkları sadece sanat eserlerine özgü değildir.

E) Beğeni, kişisel olmakla birlikte toplumsal bir nitelik de taşır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

Edebiyat tarihçisi, edebiyat tarihini oluşturabilmek için toplumu kaynaklarından başlayarak tarihin akışı içinde bütünüyle izlemek; eserleri, yazarları ve akımları, onları oluşturan nedenleri araştırmak zorundadır. Toplumların özellikle gelenek, görenek ve yaşam biçimlerinin edebiyata yansımasını belirlemelidir.

5. **Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Edebiyatın oluşmasına kaynaklık eden mekânlar, edebiyat tarihçisi için vazgeçilmez bir yararlanma alanı olmalıdır.

B) Edebiyat tarihçisi, toplumun oluşturduğu kültür ürünlerini inceleyip birbirleriyle olan ilişkilerini ortaya çıkarmalıdır.

C) Konusunu tarihten alan ya da doğrudan tarihi anlatan metinler, edebiyat tarihçisine kaynaklık etmelidir.

D) Edebiyat tarihçisi, edebiyat tarihiyle ilgili bütün ürünleri sosyoloji biliminden yararlanarak incelemelidir.

E) Edebiyat tarihçisi, tarihsel çizgi içinde ortaya çıkan edebi ürünlerin bütününü kapsayacak biçimde edebiyat tarihi oluşturmalıdır.

Yaratıcı şairler dili çok etkili kullanmakla birlikte adeta dille oynarlar. Onların dil macerasını izleyenler, hem onlara hayran olurlar hem de onlardan ürkerler. Bir insan dille bu kadar oynayabilir mi, diye düşünürler. Fakat onlar korkmaz; oynarlar, işlerler, dokurlar. Dile katkıda bulunurlar. Örneğin İngiliz edebiyatında bir Shakespeare öncesi dil ve sonrası dilden söz edilir.

6. **Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yaratıcı şairler, dile yeni sözcük ve kavramlar kazandırır.

B) Dili etkili kullanan sanatçılar kalıcı şiirler yazar.

C) Güçlü şair olmanın ön koşulu, dili korkmadan kullanabilmektir.

D) Bir kültürün dili ancak onu kullananlarla işlerlik kazanır.

E) Büyük şairler toplumsal değerlerin gelişmesinin öncülüğünü üstlenir.

2015'te Paris'te bir binanın cephesine fosforlu boyayla yazdığı "I'm not a real artist / Ben gerçek bir sanatçı değilim." ifadesi ile dikkat çeken İspanyol sanatçı SpY, 1980'lerin ortalarından beri kamusal sanatla ilgileniyor. Ulusal arenada grafiti sanatçısı olarak tanınan SpY, o zamandan beri sokakta sanatsal iletişim yöntemlerini araştırıyor. Çalışmaları kentsel gerçekliğin yorumu ve iletişimsel kodlara müdahaleyi içeriyor. Onun bu üretimi, kentin ve bileşenlerini atıl eleman olarak değil paletinde kullanabileceği malzemeler olarak görmesinden kaynaklanıyor. Örneğin 2008 yılında bir basket potasının yerine koyduğu bitki, Madrid'de bir binanın cephesine hiçbir şeyi izlememek maksadıyla yerleştirdiği 150 sahte kamera, bir evsize önerdiği Facebook "0 beğeni" kartı, Norveç'te dökülen bir binanın cephesine Nuart Festival 2014 kapsamında büyük puntolarla yazdığı "Error / Hata"...

7. **Bu parçada sözü edilen sanatçının tutumu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Sanat eseri yapmak için çevredeki her malzeme kullanılabilir.

B) Kentler, sanatçılara çalışma yapabilecekleri pek çok materyal barındırır.

C) Kentsel sorunların topluma tanıtılmasında sanat en etkili yoldur.

D) Grafiti sanatı aracılığıyla birçok sosyal mesaj verilebilir.

E) Gerçek sanatçılar, toplumsal sorunlardan uzak kalmalıdır.

Çağdaş şiir okumayan kişinin zevkine güvenilmediği gibi, ondan başka bir şey okumayanın da zevkine güvenilmez. Hatta sadece çağdaş şiir okuyanlar, kendi kendilerine yeni bir şey bulmanın zevk ve faydasından yoksundur. Bir kuşak öncesinin şekillendirdiği kültürü bugünle karşılaştıramamak, onların belki de en zayıf tarafıdır.

8. **Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gerçek okur yaşadığı dönemin eserlerini tanımalıdır.

B) Önceki kuşakların eserleri sanat anlayışının belirleyicisi olmalıdır

C) Okur, şiiri geçirdiği evrelerle birlikte değerlendirebilmelidir.

D) Okunan eserler geleceğe yön vermelidir.

E) Sadece geçmişin eserlerini okuyanların zevkine güvenilmez.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

Genelde sanat yapıtının kendiliğinden bir gerçekliği olmakla birlikte, onun aynı zamanda, amacına ulaşmak için konusu bakımından da belli bir gerçekliğe karşılık gelmesi gerektiği vurgulanmıştır. Elbette bir sanat yapıtının konusunun gerçek olup olmadığı, sanatçı için önemli değildir. Çünkü sanatçının oluşturacağı yapıt onun kendi hayal gücünün ya da imgeleminin somutlaşmış halidir. Bu yüzden, her ne kadar belli gerçeklere dayansa da, yapıt, sonuçta sanatçının bir kurgusu olarak var olur. Herhangi bir romancının yazdığı romandaki olay örgüsünü gerçek bir yaşantıya dayandırması, yalnızca, olayları olduğu gibi aktarması için onu etkileyen ve onun imgelem gücünü kımıldatan olaylara tanık olmuştur anlamında bir değer taşır. Yazdığı öykü, onun uydurmasından çok, gerçeklerle uyum içinde imgesel bir kurmacadır. Bu yüzden, ister gerçek olsun ister kurgu, her iki durumda da sanatçı tarafından oluşturulan yapıt birbirinin bütünüyle aynı olacaktır.

9. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Sanatçı, kurmaca bir dünyayı anlatırken gerçekçi konulardan yararlanır.

B) Gerçek dünyadaki olaylar sanatçının ilgi alanına girmez.

C) Sanat, dış dünyadaki olayları kendi gerçekliğiyle sunmalıdır.

D) Sanatçı, kurmaca da olsa bir gerçeklik yaratır.

E) Dış dünyadaki olaylar kurmaca metinlerde olduğu gibi anlatılır.

Sanatta güzelliğin matematiksel bir düzenlemeden geçtiğini düşünen *Aristo;* düzen, simetri ve belirlilik kavramlarının bir sanat eserini en güzel biçime çıkardığını savunmuştur. İtalya'nın Pompei antik kentinde 19. yüzyıl sonlarında bulunan Doryphoros (mızrak taşıyan) heykeli, belirli sayısal ve oransal düzenlemeler içermektedir. Heykeli yapan sanatçı, antik kaynaklardan edinilen bilgilere göre, bu heykele "Kanon" (düzen yahut kural) adını vermiştir. Leonardo da Vinci de Vitruvius adlı çiziminde, insan vücudundaki organların birbirleriyle orantılarını göstermiştir. Onun belirlediği bu oranları kullanan ressam ve heykeltıraşlar, büyük şöhrete sahip olmuştur.

10. **Bu parçadan çıkarılabilecek <u>en</u> kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İdealizm, antik dönemlerden günümüze sanatta etkili olmuştur.

B) Matematiksel gelişmeler, etkili sanat ürünlerinin üretilmesini sağlamıştır.

C) Antik dönemde sanatçılar eserlerinde gerçekçiliği başlatmıştır.

D) Felsefe, antik dönemden itibaren sanatta estetiği etkilemiştir.

E) Etkili bir sanat eseri, kendi içinde bütünlük taşımalıdır.

Hangi çağda olursa olsun sanat eserinin biçim almasında; sanatçının yeteneği, kullandığı malzeme ve yöntem yanında toplumsal beğeni de etkilidir. Ancak ister bir resim olsun, bir heykel ya da şiir, her biri sanatçının yaşadığı çağın düşüncesinden ya da felsefesinden izler de taşır. Çünkü "sanatçı zamanının çocuğudur".

11. **Bu parçadan çıkarılabilecek <u>en</u> kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatçı eserlerinde yaşadığı dönemin toplumsal birikimini kullanmalıdır.

B) Bir sanatçı, yaşadığı dönemin sanat anlayışını dikkate almak zorundadır.

C) Okurun zevk ve beğenilerini karşılamayan eserlerin kalıcılığı yoktur.

D) Kalıcı sanatçılar, toplumun anlayışını geleceğe taşıyanlardır.

E) Sanatçı eserini oluştururken döneminin insanına seslenmelidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Bir ibrik, su taşıma ve sıvı maddelerin saklanması amacıyla ilintili olarak, kullanım gereksinimlerine bağlı üretilmiştir. Dolayısıyla ibriğin biçimi, ibriğin işleviyle sınırlandırılmıştır. İbriği yapan usta, tutamak ve su akma ağzı yapmak zorunda olduğunu bilerek eserini tasarlar. Bu zorunluluk onun yaratım özgürlüğünü kısıtlar; onu standartlara bağlar. Ancak hiç de maddi gereksinimle ilgisi olmayan, doğrudan estetik isteme bağlı olarak ibriğin parçaları biçimlendirildiğinde, örneğin tutamak aslan başı biçiminde işlendiğinde ya da ibrik ağzı bir kuğu formunda biçimlendirildiğinde veya ibriğin üstüne resim yapıldığında; ibrik, bir sanat ürününün taşıyıcısı olur.

12. **Bu parçada ulaşılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İnsanın temel ihtiyaçlarını karşılayan araçlar, estetik kaygı gözetilmeden üretilir.

B) Her kullanım aracı, işlevinin gerekçesine bağlı olarak biçimlenir.

C) Bir sanat eserinin üretiminde, gereksinimlerin karşılanması ön plandadır.

D) Sanat eseri, maddi gereksinimi karşılanmış insanın estetik gereksinimini karşılama amacıyla üretilir.

E) Sanatçı, eserini tasarlarken her parçasının sınırlayıcı niteliği tarafından kuşatılır.

Yabancı bir dili öğrenmek isteyen insanlar, amaçlarını belirlemelidir. Konuşma dilini mi, okuyup anlayabilecekleri kadar meslek dilini mi, yoksa hem konuşma hem okuma-yazma hem de çeviri dilini mi? Dikkat edilirse bunlar ve bunların kendi içlerindeki farklılıklar, bilmenin ne kadar çeşitli olduğunu göstermektedir. Okuması yazması olmayan insanlar da konuşuyor, konuşuyorlar ama kulaktan dolma ve belli sayıda kelimeyle konuşabiliyor. Günlük hayattaki konuşmalarında bile birçok yanlışlık yapıyorlar. Yüksek düzeyde konuşma ise, bol kelime bilgisiyle sağlanır. Şey, yani, nasıl derler, nasıl söylenir... demeden, sıkıntıya düşmeden, kelimeleri yerli yerinde kullanarak konuşmak gerekir.

13. **Bu parçada ulaşılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bir dili etkili konuşabilmek için zengin kelime bilgisi gereklidir.

B) Yabancı bir dili öğrenmenin gerekliliği iyi belirlenmelidir.

C) Etkili konuşabilmenin temel şartı, ana dile hâkim olmaktır.

D) Bir dili konuşabilmek için, o alanda eğitim zorunluluğu yoktur.

E) Amaçları iyi belirlenmiş konuşmalar, düşüncelerin yanlış anlaşılmasını engeller.

Trafik kazalarını önlemek için ne yapmalı? Bu, o kadar zor mu; imkânsız mı? Hem öyle hem değil. Öncelikle uzun yol şoförlerinin sağlık durumları, çalışma koşulları, kullandıkları taşıtların sağlamlık ölçüleri söz konusudur. Ama bunların dışında, bilinçli sürücüler yetiştirmek gerekiyor. Sürücüler, kendilerini ve araçlarını ne kadar iyi tanırlarsa kaza yapma oranları da o kadar düşecektir. Böylece kazaların önüne geçilebilir.

14. **Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sorunlu araçlar trafik kazalarının önemli etkenlerindendir.

B) Bilinçli sürücüler yetiştirme konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

C) Trafik kazalarının bütünüyle önlenmesi mümkün değildir.

D) Özellikle uzun yol şoförleri kaza tehlikesiyle karşı karşıyadır.

E) Sürücüler, araçlarında aksaklıklara yer vermemelidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Tarık Buğra, sadece yapıtlarıyla değil, insana verdiği değeri ortaya koyuş biçimiyle de ayrı bir yere sahipti. "Unutma, başka doğrular da olabilir"" diyerek kafanızda sorular üretmenize neden olurken, sizi şüpheciliğin girdabına değil, sonu çözüme varan aydınlık bir yola çekip götürürdü. Bütün eserlerinin ana özelliği de buydu. Duygu ve düşünce yoğunlaşmasının doruğa tırmanışını birkaç yapıtta daha görebilseydik, diyorum. Biz ilk defa Milli Mücadele'yi onun kaleminden okuduk, birtakım yanlış yorumları onun aracılığıyla düze çıkardık.

15. **Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?**

A) Sanatçının yapıtlarının yeterli ilgiyi görmemesinden
B) Sanatçının kimi yapıtlarında yanlış anlamaların olduğundan
C) Sanatçının daha çok yapıt üretmemesinden
D) Yapıtlarında okuyucuyu şüphe ve belirsizliğe düşürmesinden
E) Okuyucuyu ulaşmak istediği kendi düşüncesine yönlendirdiğinden

"Ve daha sonra...", öykülerde anlatıyı zaman içerisinde ilerleten yaygın ifade tarzıdır. Ancak "ve daha sonra..." ilgi çekmek için tek başına yeterli değildir. Zamansal açıdan doğrusal bir anlatıma dayalı olarak yalnızca bir olaylar listesi sunar. Aynı zamanda "çünkü..."ye gereksinim duyarız. Bunlar anlatımın temelini oluşturur; okuyucuyu öyküye bağlar. Olayların gelişim süreci ve birbirleriyle olan nedensellik bağları bu sözlerle okuyucuya aktarılır.

16. **Bu parçada öykü ile ilgili <u>en</u> kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Öykülerde kronolojik bir zaman sırası izlenir.
B) Anlatılan olayların birbirleriyle mantıksal bağ kurmaları esastır.
C) Öykünün düzenlenmesinde kullanılan kimi sözler, anlatımda sürekliliği sağlar.
D) Okuyucunun merak duygusunun yüksek tutulması öyküyü başarılı kılar.
E) Yazar anlatımı etkili kılmak için kimi sözleri bilinçli kullanır.

Toplumların birbirleriyle olan çeşitli ilişkileri sırasında gerçekleşen alışverişlerinin, zaman zaman dili de kapsamına aldığı, karşılıklı denilebilecek oranda olmasa bile, hiç olmazsa birinin ağır bastığı görülür. Bu durumun hemen bütün diller için geçerli olageldiği bilinmektedir. Bir dile başka dil ya da dillerden ödünç olarak geçen sözcük, girdiği dilin ses ve diğer kurallarına uyum sağlar. Sonrasında o kültüre taşınan değerlerin karşılanmasında kullanılır. Hatta kimi sözcükler yabancı bir dile ait olduğunu hissettirmez. Kimi zaman da ana dilin bazılarının duygu, düşünce ve hayal güçleri karşısında yetersiz kalması, özellikle, gem vurulamaz yaratıcı güçlerin körelmemesi amacıyla farklı dillere ait sözcükler kullanılır.

17. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi eleştirilmektedir?**

A) Toplumların iletişiminden dilin de etkilendiği
B) Duyguların tanımlanabilmesi için yabancı sözcükler kullanıldığı
C) Ana dile yerleşen yabancı bir sözcüğün belirlenemediği
D) Dillerin birbirlerinden etkilenmemeleri gerektiği
E) Toplumsal ihtiyaçların yeni sözcükleri dile taşıdığı

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

Sanatın dili yoruma açık bir dildir. Sanatın tarihsel sürecinde bilimde olduğu gibi ilerlemeci, doğrusal bir gelişme çizgisi yoktur. Bu süreç inişli çıkışlı, çapraşık, rastlantısal, olasılıklarla dolu bir oluşumdur. İçeriğinin zenginliği, sınırlarının çizilememesi, sanatın tanımını her zaman yetersiz bırakmıştır. Sanat yapıtı zamanlar üstüdür. Onun sürekli, yeniden, yeni bakış açılarıyla değerlendirilmeye gereksinimi vardır. Kalıcı olması da buna bağlıdır. Bu nedenle de sanatın "ne" olduğu ve "nasıl" gerçekleştiği üzerine yapılan yorumlar tarihsel süreçte sürekli değişmiştir. Dolayısıyla bu geniş yelpazede, izleyicinin üretilenleri anlamada yaşadığı zorluk anlaşılabilir bir şeydir.

18. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmıştır?**

A) Kalıcı sanat eserleri her dönemin anlayışına seslenebilmelidir.

B) Geçmişte üretilen sanat eserlerinin yeniden yorumlanma ihtiyacı vardır.

C) Sanatın tanımına ilişkin düşünceler, her dönemde farklılık gösterir.

D) Bir sanat eseri, izleyicisine çoğu zaman kapalıdır.

E) Sanatın gelişimi her dönemde aynı olmamıştır.

Sosyal beğeni isteminin sosyal pazarlama şekline dönüştüğü ve yalnız kalmamak için ilişkisizliklerin yaşandığı kalabalıklarda kendini afyonlayan insan, doğal olarak kendine yabancılaşır ve günümüzde pek yaygın olan pazar ekonomisinin tutsağı olur. Böyle bir yaşamda insan beğenilmek, önemsenmek, fark edilmek ya da sevilmek için kendisini sunmak durumundadır. Bu amaçla frekansını başkalarına göre ayarlamak zorunda kalır.

19. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Kendini gerçekleştiremeyen insanlar, toplumun sunduğu değerlerin etkisinde kalır.

B) İnsan, benlik duygusu ile sosyalleşme arasında sürekli çatışma içindedir.

C) Sosyal beğeni gereksinimi, insanların kişiliklerini kaybetmesine neden olmaktadır.

D) İnsanın yapısında, beğeni kazanma ve toplumun ilgisini çekme amacı vardır.

E) Sosyal hayatta tüketimin ön plana çıkması birçok sorunu beraberinde getirmektedir.

Yıldızı birden parlayan, yapıtı birkaç ay içinde birden çok basılan bir şairin kendi zamanında büyük bir okuyucu kitlesine sahip olması çok önemli değildir. Önemli olan, hiç olmazsa küçük bir grubun kendisini anlayabilmesidir. Çünkü toplumda, daima, kendi zamanının ilerisinde, yenilikleri hazmedebilen ve şiirden anlayan öncü bir kesim vardır. Bu seçkinler, yenilikleri benimser ve topluma yayar. Kalıcı şairler, her neslin işte bu kesimine seslenenlerdir. Bu nedenle çok kısa bir zamanda büyük bir zümreye seslenebilen şairler, pek güven verici değildir.

20. **Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?**

A) Şairin değeri, yaşadığı dönem içinde belirlenir.

B) Kalıcı şairler, kültürel değişmeyi gerçekleştirecek güç ve yapıda olanlardır.

C) Sanattaki yeniliklerin herkes tarafından aynı anda benimsenmesi söz konusu değildir.

D) Okuyucu sayısı ne kadar artarsa şairin niteliği de o kadar artar.

E) Yapıtları çok okunan şairler, kalıcı olmayabilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

Günümüz sanatının en çok tartışılan konularından biri, çağdaş sanatın geldiği son durumdur. Sanat kuramı ve eleştirisi üzerine çalışan kuramcıların sayfalar dolusu yazdığı makale, kitap incelendiğinde, tam anlamıyla bir uzlaşmaya varılamadığını görürüz. Özellikle de bu konuda ünlü Fransız kuramcı Jean Baudrillard'ın bu tartışmada, çağdaş sanatın yalnızca anlamsız olmakla kalmadığını, bir de hükümsüz olduğunu söyleyip bu söylemine aynı zamanda bir "hiç" olduğunu eklemişti. Baudrillard, 1996 yılında "Sanat Komplosu" başlıklı makalesinin yayımlanmasıyla, çağdaş sanatın yüzeysel algılamalarına karşı derin ve analitik bir düşünce sistematiği içinde tartışılmasına yol açtı. Birçok sanatçı bu tartışma içinde Jean Baudrillard'a karşı kin ve nefret duyarak onu sanat düşmanı ilan etseler de, sanattan anlayan birçok kişi Baudrillard'ın ne demek istediğini, sistemi nasıl sorguladığını gayet iyi bir şekilde tahlil ederek anlamışlardı.

21. **Bu parçada tanıtılan kuramcı *Baudrilard*'ın günümüz sanatına yönelttiği eleştiri aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatçıların yapmacık gerçeklikler üzerine kurulu bir dünya oluşturduğu
B) Sanatın günümüz dünyasının sorunlarına yer vermediği
C) Geleneklerden kopuşun sanatın içini yok ettiği
D) Sanatçıların geleceğe yön verme gücünden uzak olduğu
E) İmgesel anlatımların sanatın anlaşılırlığını engellediği

Gabriel Garcia Marquez, paylaşım rekorları kıran son mektubunda şöyle diyor: "Tanrı bir an için paçavradan bebek olduğumu unutup can vererek beni ödüllendirse, aklımdan geçen her şeyi dile getiremeyebilirdim, ama en azından dile getirdiklerimi ayrıntısıyla aklımdan geçirir ve düşünürdüm. Az uyur, çok rüya görür, gözümü yumduğum her dakikada, 60 saniye boyunca ışığı yitirdiğimi düşünürdüm. İnsan aşktan vazgeçerse yaşlanır. Başkaları durduğu zaman yürümeye devam ederdim. Başkaları uyurken uyanık kalmaya gayret ederdim. Başkaları konuşurken dinler, çikolatalı dondurmanın tadından zevk almaya bakardım. Eğer Tanrı bana birazcık can verse, basit giyinir, yüzümü güneşe çevirir, sadece vücudumu değil, ruhumu da tüm çıplaklığıyla açardım."

22. **Parçada sanatçının vurguladığı düşünce, aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Eşyaların anlamlarına değer verdiği
B) En önemli duygunun sevgi olduğu
C) İnsanlara yeni bir şans verilmesi gerektiği
D) Doğanın güzelliklerle dolu olduğu
E) Yaşamın her zaman mutluluk getirdiği

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranlev.org

Gelenek; yaşayan, yaşama gücü olan ve geleceğe devreden bir alışkanlık doğallığı, bizzat kendini ifade gücü bulunan hayat ve varlık anlayışıdır. Değişmez yasalara sahip olup olmadığına gelince, insan denildiğinde her toplum ve kültürde benzer yapıların bulunduğu rahatlıkla görülecektir. Ancak aklın ve bilimin gelişmesine paralel olarak ortaya çıkan yeni yaklaşımlar, gelenek ile karşılaştığında iki durum söz konusudur. İlkinde geleneğin ayak bağı olarak görülmesi ve yeniliklerin önünü tıkaması şeklinde bir algı vardır. Geçmiş birikimi göz önünde tutmayan bu anlayış, kendine bir konum belirleme problemi ile karşı karşıyadır. İkinci yaklaşımda ise onun dışına çıkmanın değerleri kaybettireceği endişesi hâkimdir. Oysa tamamıyla geleneğe sarılmak; yaşayan, değişen ve gelişen bu kavram için anlamlı değildir.

23. **Bu parçaya göre gelenek ile ilgili olarak <u>en kapsamlı</u> yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gelenekler, yeniliklerin toplumda kabul görmesine engel oluşturmaz.
B) Doğru anlatılan yenilikler toplumda kendine yer bulabilir.
C) Gelenek ile yenilik arasında bir çatışma söz konusu değildir.
D) Gelenek, bütün toplumlarda, belirli sosyal kurallar taşır.
E) Gelenek, bilim ve aklın getirdiği yeniliklere direnç gösteremez.

Bu yapıttaki olaylar, Anadolu'nun bir kasabasında geçiyor. Ama olayın kahramanları, o toplumun adamları değil. Herkesin ayakları yere bastığı halde, onlar işsiz, güçsüz, günlerini boş yere öldüren insanlar. Seçilen mekânla kurgu arasında anlamsal bütünlüğü göremiyoruz. Tamam, teknik olarak romanda bir kusur görmüyoruz ancak kahramanların da havada, hayal dünyasında yaşamasını istemiyoruz.

24. **Parçada sözü edilen romanın eleştirilen yönü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Olay örgüsünün kopuk olması
B) Romanın kurgusal zayıflığı
C) Karakterlerin gerçeklere uymaması
D) Anlatımda bütünlüğün sağlanmaması
E) Olayların anlatımında bir kasabanın seçilmesi

Risk, günlük yaşantımızda, gelecekte meydana gelmesi istenmeyen bir olayın gerçekleşme olasılığı olarak tanımlanır. Ancak günümüzde risk olgusunu daha geniş bir çerçevede ele alan, riski hem bir fırsat hem de bir tehdit olarak görerek iki açıdan yaklaşan tanımlamalar da vardır. Risk yönetimi adı verilen bu yaklaşım, risklerin oluşmadan önlenmesi, etkin yönetilerek maliyetlerin azaltılması, rekabet gücünün arttırılması ve üstlenilen risklerden ek bir gelir elde edilmesini içeren karmaşık bir nitelik taşımaktadır. Başka bir deyişle geçmişe ait veriler ışığında, karşılaşılacak risklerin öngörülmesi, tanımlanması, ortaya çıkma ihtimalleri ve etkilerinin ölçülmesi ile risklerin fırsat unsurundan yararlanarak şirket değerine katkıda bulunmayı hedefleyen uygulamalar bütünüdür.

25. **Bu parçada tanıtılan risk yönetiminin amacı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Risklerin tanımlanarak işletmeye olan etkilerinin sistematik olarak belirlenmesi
B) İşletme tarafından alınacak en uygun risklerin oluşturulması
C) Olası zararların azaltılması için tedbirlerin alınması
D) Mevcut yapının korunmasına yönelik düzenlemeler yapılması
E) İşletmedeki her bireyin risk konusunda bilgi düzeyinin yükseltilmesi

Kimi eleştirmenler, her eserin uymak zorunda oldukları ilkeler belirlemektedir. Böylece eseri ilkelerle karşılaştırarak eser ilkelere sadıksa iyi olarak tanıtmakta, değilse mahkûm etmektedir. Kurallar belirlemek eseri yargılamak anlamına gelmediği gibi, gerçek eleştirmenin görevi de bu değildir. Onların *edebi gerçekler vardır, her gerçek akılcıdır, iyi her yerde ve her zaman aynıdır* gibi ciddi tartışma konularında kıymet taşımayan sözleri bir eleştirmen yaklaşımı değildir.

26. **Bu parçada <u>asıl</u> söylenmek istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gerçek eleştiri, esere bir görüş açısı getiren eleştiridir.
B) Eleştirmen, eseri kendi yapısal değerleriyle incelemelidir.
C) Önyargılı yaklaşım gerçek eleştiri olarak kabul edilemez.
D) Eleştirmen eseri duygularıyla değerlendirme yaklaşımında olmamalıdır.
E) Eserlerde ne tür konuların yer alacağını belirlemek eleştirmenin görevi değildir.

Sanatçı, eserini ortaya koyarken başlangıçta bireysel bir amaçtan yola çıkar. Çünkü sonuç olarak çevresini yorumlaması yine kendi duyularınca olmaktadır. Sanatçının bir eseri ortaya çıkarması belli ve sıralı bir süreç izlemektedir. Birinci aşama esinlenme olarak tanımlanabilir. Bu, sanatçının bir ürün verebilmesi için ilk şarttır. Duyularınca hissettiklerini düş gücünün yardımıyla zihninde oluşturma sürecinde dış dünyadaki oluşumlar sanatçının zihninde simgesel anlamlara dönüşerek esinlenmelerde bulunacaktır. Burada sanatçının o andaki psikolojik durumu da yaratıcılığını etkileyecektir. Bu sürecin sonunda eserin nesnelleştirilmesi gerekmektedir. Bu da sanatçının üslubuyla meydana gelecektir.

27. **Bu parçada özellikle söylenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatçı eserini oluştururken çevresindeki nesneleri bireyselleştirir.
B) Sanat, disiplinli bir çalışmanın ürünüdür.
C) Sanatçının iç dünyasındaki zenginlik eserinde hayat bulur.
D) Dış dünyadaki nesneler, sanat aracılığıyla farklılaşır.
E) Sanatçının yöntemi, bir nesnenin sanata dönüşüp dönüşmeyeceğini belirler.

Toplumsal etkinin sanat üzerinde varlığı kesin olmakla birlikte, bunu saptamak için okurun, hayranların tümünü dikkate almak ve eserin kimlere seslendiğini görmek gerekir. Çünkü her sanat eseri bir taraftan onu yaratan kişiyi, diğer taraftan duygulandırdığı insan topluluğunu ilgilendirir. Bu nedenle bir roman ifade ettiği nesnel gerçeklikten değil; öznel gerçekliği yansıttığı, düşüncelerini dile getirdiği kişi sayısı oranında beğenilecektir. Benimsedikleri düşünceleri romanda mükemmel bir dille anlatılmış olarak bulmaktan mutlulukla titreyenler, bu eserleri ilk ortaya koyan insanın fikir kardeşleridir.

28. **Bu parçaya göre romanda bulunması gereken nitelik aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?**

A) Toplum beğenisini önemseyen
B) Nesnel gerçekliklere yer vermeyen
C) Okur ile sanatçıyı ortak duyguda birleştiren
D) Okurun duygularına seslenen
E) Etkili anlatım becerisi taşıyan

Postmodern sözcüğünün modern sonrası anlamına gelmesi, çeşitli kavram karmaşalarına yol açmıştır. Oysaki postmodern diye kavramsallaşan bu sözcüğün anlamı tam olarak *modern-sonrası* değildir. Geniş bir yelpazede kendisini gösteren postmodernizm kavramı, günümüz post-modern dünyasında neredeyse her alanda kullanılmıştır. Bu sözcüğün kavram gücünün nedeni modernist dünya görüşünü geride bıraktığımızı, nereye gittiğimizi belirtmeden ortaya koyabilmesidir. Birçok kişinin bu terimi kendiliğinden, sanki kendi bulmuş gibi kullanmasının nedeni de budur. Ama *modernizm* üçüncü yüzyılda icat edilmiş gibi göründüğüne göre, *postmodernizm* teriminin ilk kullanışı da belki o zamandı.

29. **Bu parçada** "postmodernizm" **ile ilgili ulaşılan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Modernizmden çok farklı değerler içermesi
B) Sanat ve teknolojinin her alanında kullanılması
C) Sanat alanındaki belirli eylemleri karşılaması
D) Modernizme karşıt bir kuram olması
E) Ortaya çıkış sürecinin belirlenememesi

İsmail Tunalı, ulusallık kavramını yöresellikten ayrı tutulması gereken bir olgu olarak değerlendirmiştir. *Tunalı,* sanatçılar tarafından ulusallıkla yöresellik kavramlarının zaman zaman karıştırıldığını belirtirken, Türk resminden örnekler vermiştir. Buna göre; Osman Hamdi Bey, Doğu'ya ait konuları, doğulu kıyafetler içindeki figürleri resmetmekle, Şevket Dağ, konularını, cami, mescit, han gibi Türk mimarisinden alarak, Turgut Zaim günlük yaşantıları minyatür sanatı anlayışında vererek, Bedri Rahmi Eyüboğlu köylü nakış sanatına yönelik resim anlayışı ile ulusal sanat yapma yoluna gitmiştir. Ancak, *Tunalı*'ya göre; bu sanatçıların yapıtları, ulusal değerler içermekle birlikte, aslında yöresel niteliktedir.

30. **Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi vurgulanmaktadır?**

A) Sanatçıların evrenselliğe ulaşabilmek için ulusal değerleri kullandığı
B) Sanatçının yöresel nitelikteki değerleri kullanarak ulusallığı yakaladığı
C) Ulusal kimlik oluşturma konusunda kimi sanatçıların yanılgıya düştüğü
D) Ulusallık kavramının sanatçılar tarafından farklı algılandığı
E) Yöresellik ve ulusallık kavramlarının birbirinden farklı olduğu

Bilimin ahlakla ilgisine iki farklı bakış açısının getirildiğini söylemek mümkündür: Kimileri bilimin ahlaka aykırı olduğunu ve ahlaka ihanet ettiğini ileri sürmektedir. Onlara göre bilim öldürme güçlerimizi çoğaltmakta ve insanı makineye köle yapmaktadır. Hatta insanların iyiliğine çalışır göründüğü zaman bile lüksü, açgözlülüğü, doymazlığı daha da arttırmaktadır. Diğerleri ise bilimi suçlamıyor, onu seviyorlar. Bilimin sağlık alanında yeni atılımlar yapmasını, ekonomik olarak birtakım faydalar getirmesini bekliyorlar. Ama bilimin bir kural koymasına, bir ideal sunmasına gelemiyorlar. Onlara göre bilim sadece görmelidir, yargılamamalıdır. Aslında bu iki düşünce de bilime zararlıdır. Çünkü kelimenin derin anlamıyla ahlak, pratik birtakım öğütler yığını değil, bir idealin dile getirilişidir.

31. **Bu parçada yazarın aşağıdaki düşüncelerden hangisine ulaştığı söylenebilir?**

A) Bilim, ahlaka aykırılığın oluşmaması için kontrol altında tutulmalıdır.

B) Bilimin kısıtlanmasının temel gerekçesi ideallerin azalmasıdır.

C) Toplumsal hayatın düzenlenmesinde bilimden önce ahlak egemen olmalıdır.

D) Ahlak, bilim aracılığıyla hayata anlam kazandıran ve insanı kendine bağlayan bir idealdir.

E) Bilim, ahlakın belirlediği sınırlarda toplumsal yararı gözetmelidir.

Değişim, toplumsal devinimin en başat ögesidir. Yeryüzünde değişmeyen tek olgunun her şeyin değişmekte olduğu, bilinen bir gerçektir. Tarihsel gelişim süreci içerisinde, her toplum özgün kültürel birikimiyle ve kültürler arası ilişkileriyle bir etkileşim ve kabuk değiştirme evresi yaşar. Dildeki kavramsal ve anlamsal değişimlerde olduğu gibi, yaşamsal karelerde de bu değişime tanık olunabilmektedir.

32. **Bu parçada değişim ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Değişim toplumun tüm katmanlarında etkilidir.

B) Kültürler arası ilişkiler değişimin sağlayıcısıdır.

C) Dil, toplumsal değişimi yansıtan en önemli araçtır.

D) Toplum, tarihsel gelişiminde değişimi adım adım gerçekleştirir.

E) Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir.

Paul Valery şiirin fikirlerle yapılamayacağını savunur. Onun "Şiirin içinde fikir, elmanın içindeki gıda kadar saklı olmalıdır." sözü de oldukça ün kazanmıştır. *John Ciardi*'nin de bir sözü varmış, yeni öğrendim: "Şiir fikirlerden söz açmaz, onları bir aktör gibi temsil eder.", diyor. Ben bu yargılardan şunu çıkarıyorum: Demek oluyor ki şair, en önce bir özümleyici; kendinde var olan bir şiir ortamına, ya da bir şair duygusallığına bazı düşünceler katmadan edemiyor; onlarsız yürütemiyor şiirini. Ayrıca, önce edindiği, sonra da şiirine ulaştırdığı bu düşünceler yok mu, onları gizleyip belli belirsiz bir hale getirmeyi de ustalık sayıyor. Okuyucuya gelince, onun durumu başka: O şairin düşüncelerinden çok, bu düşünceleri saklayan duygularla oyalanıyor. Şiir diye yüzeyde kalan bir görünüşü benimsiyor. Böylece duygulandırma dediğimiz, şiirin herhangi bir niteliği değil de, şartı olup çıkıyor.

33. **Bu parçadan çıkarılacak en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nitelikli bir şair duygulardan çok düşüncelerini dile getirebilendir.

B) Etkili şiirler, okurun duygularının yanı sıra düşüncelerine de seslenebilmelidir.

C) Şiir, düşünceyle örülmüş nitelikli bir duygu aktarımıdır.

D) Şair, düşüncelerini şiirin olanaklarında yararlanarak anlatma amacı taşır.

E) Gerçek okur, şiirde gizlenen düşünceleri bulabilme başarısı gösterendir.

Dilin en yaygın ve en yoğun kullanım alanı, hiç şüphesiz, bireyin ve toplumun günlük hayatıdır. Günlük dil, çok büyük ölçüde bireyler arası iletişimi sağlama amacı ekseninde şekillenir. Ondan beklenen, konuşanın muhatabına iletmek istediği mesajı, en açık, en kesin, en yalın, en sağlam ve sağlıklı bir biçimde iletmesidir. Bunun için de sözcükler, çok büyük ölçüde temel anlam çerçevesinde kullanılır. Oysa edebiyat, bir dil sanatı olduğuna göre, sanatçıdan beklenen, dil malzemesini işleyebilme; duygu, düşünce, hayal, izlenim ve gözlemlerini ustalıkla gösterebilmesidir. Yazar ve şair, bir kuyumcudan daha hassas bir duyarlılık içinde zihnindeki anlamı veya ruhundaki duyguyu en iyi ifade edebilecek sözcüğü seçebilmeli; sözcükleri dize ve cümleye en uygun biçimde yerleştirebilmelidir.

34. **Bu parçada dil ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmıştır?**

A) Bireylerin günlük hayatında önemli bir yeri olduğu

B) Sanatçılar tarafından işlenip gelişen bir araç olduğu

C) Eserlerde günlük dilin dışında bir iletişim sisteminin kullanıldığı

D) Sözcüklerin şiir ve düzyazıda temel anlamın dışında kullanıldığı

E) Yazar ve şairlerin iletişimde etkili bir yol izlediği

Bizde olsun, Batı' da olsun, şiir üstüne, ama şairlerce yazılan yazıları okurken kendi kendime, "Şairler şiir üstüne niçin yazarlar?" diye sorarım. Sözgelişi bir şair, "Somutlayın!" ya da, "İşe düşünceden başlamayın!" diye yazmakla, şiirin kendince bir gizini yakalamıştır da, kendinden sonra gelen şairlere yol mu göstermektedir? O şairin şiir sanatına beslediği sevgiden dolayı böyle özverili bir davranışa yönelmiş olduğunu benimsesek bile, öğütlere uyularak şiir yazılamayacağı gerçeği, bu davranıştan umulan yarara bel bağlamamamızı gerektirir. Gerçekten de, şiir üzerine verilen öğütler, ancak yaratıcılık sırasında doğrulanınca değer kazanır ki, bu da o öğüt içindeki gerçeğin yeni baştan bulunması anlamına gelir. Böylece bizden önceki şairlerin kendi deneylerine dayanarak ortaya attıkları kuramlar, ancak kendi şiirleri ile bir arada ele alınınca değer kazanır; demek ki sürekli bir etkileri olamaz.

35. Bu parçada şairlerle ilgili vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiirle ilgili görüşleriyle yazdıkları şiirleri arasında tutarlılık bulunması

B) Şiiri önceden belirlenmiş kuramlara göre oluşturmaları

C) Asıl amaçlarının bilinçli okur oluşturmaya çalışması

D) Şiirlerin nasıl yazılması gerektiği konusunda yönlendirici olmamaları

E) Yazdıkları şiirlerin açıklamasını yaparak savunucu duruma geçmeleri

Abdülhak Hamid, "En iyi şiirlerim yazmadıklarımdır." demiş ya, doğrusu "yazamadıklarım" olmalı; öylesine derin ve güçlü duygular, heyecanlar yaşamış ki, salt bu yüzden onları bir türlü şiire getirememiş. Hamid'in, şiiri bir türlü gereğince anlamadığı bundan da belli... Şiirin en iyisi; en güçlü, en yüce duyguları, heyecanları anlatanı değildir ki. Daha da ileri gidebiliriz ve şiir duyguları, heyecanları anlatmaz; şiirin uyandırdığı duygu, heyecan, yaşamdaki duygu değildir. Olsa olsa ona benzer, o kadar; diyebiliriz. İşte bu yüzden de "Şiirin kaynağı yaşam değildir, gene şiirdir." demişler.

36. Bu parçada yazarın <u>asıl</u> söylemek istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiiri duygularla genişleterek okura sunmak, okurla yakınlık kurmanın tek yoludur.

B) Bir şairin yaşadığı duyguların tümünü anlatabilme becerisi olmalıdır.

C) Şair, duyguları bilimsel bir incelikle birleştirip okura sunabilme başarısı göstermelidir.

D) Yaşanan kimi duygu ve heyecanların şiire aktarılması mümkün değildir.

E) Etkili şairler, yaşadıkları ya da hissettikleri duyguları şiirlerinde kaynak olarak kullanmalıdır.

Italo Calvino, *Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu* adlı romanının bir yerinde iki zıt yazarı karşı karşıya getirir. Biri çok yazan, kitapları çok satan ve peş peşe yeni baskılar yapan popüler bir yazar; diğeri ilkinin aksine az yazan, kitapları az satan, popüler olmamakla birlikte edebiyat çevrelerince baş tacı edilen bir yazardır. Edebi yazar, durmadan sayfalar dolduran popüler yazarı izlerken sık sık iç çeker. Onun kadar seri yazamamakta, ne yazarsa yazsın kısıtlı bir edebiyat çevresinin dışına çıkamamakta, hiçbir zaman geniş bir okur kitlesine ulaşamamaktadır. Dahası, kendisi bin bir zorlukla mücadele ederken, popüler yazarın binlerce okuru ve dolgun banka hesapları vardır. Fakat bu iç çekişin bir benzerine popüler yazarda da rastlarız. Popüler yazarımız, bir cümle yazabilmek için odasında saatlerce dönüp duran "edebi" yazarı hasetle takip eder: Edebi yazar, yine parlak bir fikrin peşinden koşmakta, yazma sancıları çekmekte, cümlelerini ince ince örmekte ve "büyük" romanını zamanın kalıcılığına teslim etmek üzere didinip durmaktadır.

37. **Bu parçadan çıkarılabilecek <u>en kapsamlı</u> düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Popüler yazarların okur kitlesi oldukça geniştir.

B) Kalıcılık ile çok satmak arasında doğrusal bir ilişki yoktur.

C) Edebi yazarlar, popüler yazarlar kadar eser üretemez.

D) Sanatçılar arasında her zaman güçlü bir rekabet vardır.

E) Popüler yazarlar, toplumsal ihtiyaçlara yönelik eserler üretir.

Bir sanatçının anlamadığı şeyleri dile getirmesi zordur. Oysa okur, sanatçının kimi zaman bir psikolog, kimi zaman bir sosyolog olmasını ister. Böyle uzmanlık isteyen konularda sanatçının söz sahibi olmasını istemeyiz. Uzmanların işi kendi alanlarıyla sınırlıdır. Sanatçıdan beklenen de kendi alanıyla ilgili şeyleri ele almasıdır.

38. **Bu paragrafta anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatçılar kendi alanlarıyla ilgili eser vermelidir.

B) Uzmanların başka alanlarla ilgili görüş bildirmeleri kargaşaya neden olur.

C) Sanatçı eserinde insanın ve toplumun sorunlarına değinmelidir.

D) Sanatçılar, üzerinde konuşacakları alanda uzmanlaşmalıdır.

E) Sanatçı, okurun beklentilerini dikkate almalıdır.

Sanatçıların seçip kullanacakları hammadde onların amaçlarını olgulara dayalı olarak değil, hayal gücüne dayalı olarak sunmalarını sağlar. Bu yaklaşımdan sanatçının doğanın aynasını tuttuğunu ya da gerçek yaşamı kendi bakış açısıyla yansıttığını ve bundan da yapıtlarını tarihsel olaylara bağlı olarak ya da anımsayarak oluşturduğu anlamını çıkarmak yanlış olur. Sanatçının gerçek yaşam olarak yansıttığı bilimin dünyası değil, hayal gücünün dünyasıdır. Bu nedenle aynı dünyada görülen şeylerin yarattığı etkiler birbirinden farklıdır. Örneğin, bir fizikçinin günbatımındaki ışık yansımalarını incelerken hissettikleriyle bir sanatçının hissettikleri düşünülebilir. Bilim insanları, günbatımında bazı bilimsel yasaların simgelerini görürken, sanatçılar uyumlu bir renk yelpazesi görür.

39. **Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi vurgulanmıştır?**

A) Sanatçı, gerçek dünya yerine kendi kurduğu bir dünyayı anlatır.

B) Sanatçı, hayal dünyasındaki zenginlik yönünden bilim insanından farklıdır.

C) Sanat, bilimin ulaştığı sonuçlardan da yararlanır.

D) Bilim insanı ve sanatçı nesnelerden aynı izlenimleri edinmez.

E) Nesneler, farklı açılardan bakıldığında farklı özellikler gösterir.

Bilimsel bir makalenin ana metnini genellikle "Teşekkür" izler. Bu bölüm, ana metinde verilen düşüncelerle ilgili olmamasına rağmen alınan herhangi bir teknik yardım için ilk olarak teşekkür edilmelidir. Ayrıca; özel donanıma, kültürlere ya da diğer malzemelerin kaynağına teşekkür edilmelidir. İkinci olarak makalenin hazırlanmasına proje desteği gibi maddi katkı sağlayanlara yapılan teşekkürdür. Ancak, uygun olmayan bir "teşekkür" kelimesi, hiç olmamasından daha kötü olabilir. Makaledeki düşünceye katılmayan bir tanıdık ya da meslektaşa yapılacak teşekkür, onu makaleyi destekliyor görünümüne soktuğu gibi, dürüstlük ve bilimselliğe aykırıdır.

40. **Bu parçadan "teşekkür" ile ilgili çıkarılabilecek <u>en kapsamlı</u> yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bilimsel dayanağı ve gerekçesinin olması

B) Bilimsel çalışmaya emek verenlerin onurlandırılması

C) Önemli kişilerin desteğinin alındığının belirtilmesi

D) Makaleye uygar yaşamın kurallarının uygulanması

E) Makalenin yazılmasında yararlanılan kişilerin tanıtılması

AÇIKLAMALAR

1. D Parçadaki "iş görüşmesi" örnekleminde, sağlıklı bir iletişimin nasıl gerçekleşeceği tanıtılmıştır. Bu nedenle, bir iş görüşmesinde "düşüncelerini" ve "amaçlarını" iyi bilen, neyi bilip bilmediğinin farkında olan ve içten davranan kişi mesajlarını karşısındakine tam olarak iletmiş olur.

2. E Parçada günümüz sanatçılarının sanatta kapalılık ve anlamsızlığa yönelmesi "korkulu bir durum" olarak nitelendiğine ve bu yönelim "kuralsızlığın kural biçimine gelmesi" olduğuna göre, üretilen ürünler edebi değildir. Diğer seçeneklerdeki yargılar, parçadan çıkarılabilecek yardımcı düşüncelerdir.

3. A Parçada geleneklerin gelişmeyi yavaşlatmasına gerekçe olarak "gelişmeyi biraz daha içe sindirilebilir duruma getirmesi" gösterildiği için, parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı A seçeneğindedir.

4. A Parçada beğeni kavramının kişi, toplum ve ülke düzeylerinde değişkenlik gösterdiği söylenmiş ve bu değişkenlik, kimi örneklerle açıklanmıştır. Bu düşüncelerden hareketle, parçada, beğeninin değişken bir kavram olduğu vurgusu yapılmıştır.

5. D Parçada edebiyat tarihçisinin edebiyat tarihini oluştururken toplumsal değerleri, ürünleri de inceleyerek edebiyata yansımasını belirlemesi yargısı tanıtılmıştır. Bu tanım, edebiyat tarihçisinin sosyoloji biliminden yararlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Edebiyat tarihçisinin A seçeneğinde coğrafyadan, B seçeneğinde halk biliminden (folklor), C seçeneğinde tarihten yararlanması yargıları vardır. E seçeneğindeki yargı ise, edebiyat tarihçisinin kullanması gereken bir yöntemi belirtmiştir.

6. E Parçada yaratıcı şairlerin dili kullanmadaki başarısı üzerinde durularak, onların toplumun önünde oldukları vurgulanmıştır. Shakespeare'in dili geliştirme başarısı da bu vurguyu örneklediği için parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı E seçeneğindedir.

7. C İspanyol sanatçı SpY'ın çevresindeki her malzemeyi kullanabilmesi, bu malzemeleri kentin içinden sağlaması, toplumsal sorunlarla ilgilenmesi ve bu ilgisini grafiti sanatını kullanarak yapmasına parçada değinilmiştir. Ancak SpY, "Ben gerçek bir sanatçı değilim." sözüyle ironi yapmaktadır ve onun temel hedefi kentsel sorunları sanat aracılığıyla tanıtmaktır.

8. C Parçada, okurların şiirden zevk alabilmeleri için sadece günümüzün değil geçmişin eserlerini de okumaları gerektiği belirtildiği için, en kapsamlı yargı C seçeneğindedir.

9. D Parçada sanatın kendi gerçekliği ve dış dünyadaki gerçeklik arasındaki ilişkisi tanıtılmıştır. Parçanın ilk cümlesindeki "...sanat yapıtının... konusu bakımından da belli bir gerçekliğe karşılık gelmesi..." sözüyle sanatın dış dünyadaki gerçekliğe yer vermesi gerektiği belirtilmiştir. "...her ne kadar belli gerçeklere dayansa da, yapıt, sonuçta sanatçının bir kurgusu olarak var olur." yargısıyla, sanatın kendi gerçekliği ön plana çıkarılmıştır. Kurmaca türlerden roman ve öykü üzerinde durularak, onların yazılmasında dış dünyadaki gerçekliklerden esinlendiği ancak bu metinlerin "...gerçeklerle uyum içinde imgesel bir kurmaca" olduğu söylenmiştir. Parçanın son cümlesi yine sanatın kendi gerçekliğini vurgulamıştır. Bu düşünce, D seçeneğinde bulunmaktadır.

10. A Aristo'nun bir sanat eserinde olması gerektiğini öne sürdüğü kavramlar (düzen, simetri ve belirlilik), heykel sanatında kendini göstermiş ve o dönemden günümüze kadar yapılan insan heykelleri, belirli ölçütler taşımıştır. Örnekteki heykele "düzen yahut kural" adının verilmesi, bu sanatta kullanılacak "ideal" ölçüleri göstermiştir. Bu anlatımları bütünlediğimizde, sanatta, antik dönemden günümüze "idealizm"in (olması gereken) etkili olduğunu söyleyebiliriz.

11. A Parçada, sanatçıda bulunması gereken iki düşünce vurgulanmaktadır: Çağının zevk estetiğini kullanmak (toplumsal beğeni) ve yine çağının genel anlayışını yansıtmak (çağın düşüncesi ya da felsefesi). Bu iki anlamı yapısında toplayan (toplumsal birikim) yargı, A seçeneğindedir.

12. D Parçada insanın su taşıma ihtiyacı için kullandığı "ibrik" örneğinden yola çıkılarak insanın sadece temel ihtiyaçlarını giderecek nesnelerin üzerinde farklı çalışmalar yapılarak sanat eseri oluşturulacağı açıklanıyor. Bu açıklamaya bağlı kalınarak ulaşılabilecek düşünce D seçeneğinde verilmiştir.

13. C Parçada bir yabancı dili öğrenmek için amaçların iyi belirlenmesi düşüncesinden yola çıkılarak, yüksek düzeyde konuşmanın gerekliliği vurgulanmış, bu özelliğin de "bol kelime bilgisiyle" ve "kelimeleri yerli yerinde kullanarak" sağlanacağı söylenmiştir. Bu düşüncelerden ulaşılabilecek genel yargı; ana dile hâkim olmaktır.

14. B Parçada, özellikle uzun yol şoförlerinden söz edilerek "bilinçli sürücüler" yetiştirildiğinde kazaların önlenebileceği söylendiği için, vurgulanan yargı, B seçeneğindedir.

15. C Parçada, Tarık Buğra'nın okuyucunun çok yönlü düşünmesini sağlayan yapıtlar ürettiğinden söz edilerek, tarihsel olaylardaki yanlışlıkların bile onun aracılığıyla düzeltildiği söylenmiştir. Burada yakınılan durum, "Duygu ve düşünce yoğunlaşmasının doruğa tırmanışını birkaç yapıtta daha görebilseydik, diyorum." cümlesindeki anlamıyla, sanatçının daha çok yapıt üretmemesidir.

16. E Parçada "ve daha sonra..." sözüyle olayların, kronolojik sıralamasının yapılarak, öykünün gelişim sürecinin oluşturulduğu ve "çünkü..." sözüyle de öyküdeki olayların birbirleriyle olan neden-sonuç ilişkisinin gösterildiği üzerinde durulmuştur. Bu sözlerin kullanılma gerekçesi olarak, "okuyucuyu öyküye bağlamak" gösterilmiştir. Bu düşünceler genellendiğinde, yazarın anlatımı etkili kılmak için kimi sözleri bilinçli kullandığı yargısına ulaşılır.

17. B Parçanın son cümlesinde ironik bir anlatım yapılmıştır: "...gem vurulamaz yaratıcı güçlerin körelmemesi amacıyla farklı dillere ait sözcükler kullanılır." Parçada toplumdaki kimi insanların ana dildeki sözcüklerle karşılayabilecekleri kavramları başka dillere ait sözcüklerle karşılama eğilimi eleştirilmiştir.

18. C Parçada "..içeriğinin zenginliği..." ve "...sınırlarının çizilememesi..." nedeniyle sanata yönelik tanımların yetersiz kaldığı düşüncesine yer verilmiş, bu anlayışı taşıyan sanat eserlerinin her dönemin insanına seslendiği yargısına varılarak sanatın kalıcılığı vurgulanmıştır. Sanatın kalıcılığına gerekçe olarak parçadaki "... sanatın "ne" olduğu ve "nasıl" gerçekleştiği üzerine yapılan yorumlar tarihsel süreçte sürekli değişmiştir." düşüncesiyle yine sanatın tanımındaki dönemsel farklılık gösterilmiştir. Böylece parçada, sanatın tanımının zorluğu dile getirilmiştir.

19. C Parçada insanın toplumda kendini gerçekleştirmek amacıyla, günümüzün yaygın "pazarlama" anlayışı içinde kendisini de "sunduğu" ve böylece "frekansını" (değerlerini) "başkalarına göre ayarlamak zorunda" kaldığı; C seçeneğindeki yargıyla karşılanabilir.

20. B Parçadaki "...toplumda, daima, kendi zamanının ilerisinde, yenilikleri hazmedebilen ve şiirden anlayan öncü bir kesim..."'de yer alan "...seçkinler, yenilikleri benimser ve topluma yayar." düşüncesi, B seçeneğindeki yargının oluşmasını sağlamıştır.

21. A Parçada tanıtılan sanat kuramcısı *Baudrillard*, günümüz sanatçılarının "...sanatı yüzeysel algıladıkları..." düşüncesine sahiptir ve bu anlayış, onların "...yalnızca anlamsız olmakla kalmadığını, hükümsüz olduğunu..." göstermektedir. Bu yargıdaki "sanatın yüzeysel algılanması" kavramı; derinlik taşımayan, ayrıntılı olmayan, gelişigüzel yaklaşımların sanata uygulanması anlamını içermektedir. Bu düşünce bizi A seçeneğindeki "yapmacık gerçeklikler" kavramına yöneltmelidir.

22. A Sanatçı, mektubunda aşktan vazgeçilmemesi gerektiğini söyleyerek, çikolatalı dondurmanın bile mutluluk vereceğini, basit giyinip güzel düşünceler taşıyacağını dile getirdiği için, vurguladığı düşünce, A seçeneğindeki yargıdır.

23. C Parçada geleneğin yenilik karşısında aldığı tavır dile getirilmiştir. Birinci düşünceye göre gelenek, "...yeniliklerin önünü..." tıkamaktadır. İkinci düşünceye göre ise geleneğin dışına çıkmak, "...değerleri" kaybetme tehlikesini oluşturmaktadır. Oysa parçadaki son cümle, geleneğin de, tıpkı yenilik gibi, "yaşayan, değişen ve gelişen" bir kavram olduğunu vurguladığı için, çıkarılabilecek en kapsamlı sonuç gelenek ile yenilik arasında bir "çatışma"nın olmayacağıdır.

24. C Parçada, sözü edilen romanda oluşturulan kahramanların, kasaba hayatıyla bütünleşmedikleri, orada yaşayan diğer insanlar gibi davranmadıkları eleştirilmiştir. Bu durum, karakterlerin gerçeği yansıtmadığı yargısını oluşturur.

25. A Parçaya göre risk yönetimi, "...karşılaşılacak risklerin öngörülmesi, tanımlanması, ortaya çıkma ihtimalleri ve etkilerinin ölçülmesi..." çalışmalarını kapsayan, "...risklerin fırsat unsurundan yararlanarak şirket değerine katkıda bulunmayı hedefleyen uygulamalar bütünü..." olması nedeniyle A seçeneğindeki amacı vurgulamaktadır.

26. C Parçada eleştirmenlerin bir eseri incelemeden önce "ilkeler" belirledikleri ve eserleri bu ilkelere göre değerlendiklerinden söz edilerek "gerçek eleştirmenin" görevinin bu olmadığı vurgulandığı için bu düşünceyi kapsayan yargı, C seçeneğinde verilmiştir.

27. B Parçadaki "Sanatçının bir eseri ortaya çıkarması belli ve sıralı bir süreç izlemektedir." cümlesi ile "Bu sürecin sonunda eserin nesnelleştirilmesi gerekmektedir." cümlesi, sanatın disiplinli bir çalışmanın ürünü olduğunu vurgulamaktadır.

28. C Parçada öne sürülen "...her sanat eseri bir taraftan onu yaratan kişiyi, diğer taraftan duygulandırdığı insan topluluğunu ilgilendirir." yargısı, parçanın son cümlesinde somutlaştırılarak romanda okurun da ele alınması gerektiğine inandığı düşüncelerin sanatçı tarafından kullanılmasının "beğeniyi" arttıracağı düşüncesi vurgulanmıştır. Bu düşünceyi içeren yargı C seçeneğinde verilmiştir.

29. A Parçada, postmodern sözcüğünün, gerçekte "modern-sonrası" anlamına gelmediği belirtilerek, günümüzde her alanda kullanılmasına temel neden olarak "...nereye gittiğimizi belirtmeden..." ortaya konan tüm eylemleri kapsaması gösterilmiştir.

30. E Parçada İsmail Tunalı, sanatçıların ulusallığı ön plana çıkarma amacıyla yöresel değerleri eserlerinde işlediklerini dile getirerek verdikleri eserlerin ulusal nitelikte olmadığını belirtmiştir. Bu durum, doğal olarak, sanatçıların ulusallık ile yöresellik kavramlarının farklı olduğunu görememelerine parçadaki "...sanatçılar tarafından ulusallıkla yöresellik kavramlarının zaman zaman karıştırıldığı..." düşüncesi verilerek bağlanmıştır.

31. B Parçada bilimin ahlakla ilgisi üzerine iki görüş tanıtılmıştır: a) Bilim, zararlıdır. b) Bilim, toplum faydasına çalışmalıdır. Yine parçada her iki görüşün de yanlış olduğu belirtilmiş ve ahlak kavramının sadece kurallar yığını değil "idealler" olarak görülmesi istenmiştir. Çünkü her iki düşünce de bilimin kısıtlanması anlamını içermektedir. İdeal, tasarlanan bütün üstün nitelikler anlamına geldiği için bilimin kısıtlanmasının nedeni ideallerdeki azalmadır.

32. A Parçada değişimin toplumsal gelişimdeki en temel öge olduğu bilgisi verildikten sonra, toplumsal gelişimde değişimin nasıl gerçekleştiği belirtilmiş ve bu değişimin dille birlikte yaşamsal karelerde (sosyal, ekonomik) görüldüğü vurgulanmıştır. Bu düşünceleri genellediğimizde, A seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Diğer yargılar, bu düşünceyi oluşturan yardımcı düşüncelerdir.

33. D Parçada iki şairin şiirde düşünceye yönelik sözlerine yer verilerek şairlerin önce düşüncelerini belirledikleri ve devamında bu düşünceleri şiirine ustalıkla gizlediği yargısına ulaşılıyor. Bu yargı, parçadaki "Ayrıca, önce edindiği, sonra da şiirine ulaştırdığı bu düşünceler yok mu, onları gizleyip belli belirsiz bir hale getirmeyi de ustalık sayıyor." cümlesinde belirtilmiştir. Bu cümleden hareketle şairin gerçek amacının şiiri düşüncelerini aktarmak için bir "araç" olarak kullanması olduğu söylenmelidir. Bu yargı D seçeneğinde verilmiştir. C seçeneğindeki yargı, okurun içine düştüğü yanılgıyı dile getirmektedir. Çünkü okur için, öncelikli olan düşünce değil duygudur.

34. B Parçada günlük yaşamda kullanılan dil ile edebi dil tanıtılarak karşılaştırılmıştır. Parçadaki "...sanatçıdan beklenen, dil malzemesini işleyebilme; duygu, düşünce, hayal, izlenim ve gözlemlerini ustalıkla gösterebilmesidir." yargısı, ana düşünceyi bildirdiği için B seçeneğindeki düşünce, özellikle söylenmiştir.

35. D Parçada şairlerin bir şiirin nasıl yazılması gerektiği konusundaki düşüncelerinin şiir yazma konusunda etkili olmadığı söylenmiştir. Bu düşünceye "...öğütlere uyularak şiir yazılamayacağı gerçeği, bu davranıştan umulan yarara bel bağlamamamızı gerektirir." yargısıyla ulaşılır. Şairin önerisinin "... ancak yaratıcılık sırasında doğrulanınca..." değer kazandığı ve "o öğüt içindeki gerçeğin yeni baştan bulunması..." anlamı taşıdığı belirtilmiştir. "gerçeğin yeni baştan bulunması" sözüyle kastedilen de aslında yine açıklanma ihtiyacı duyulan farklı bir şiirdir. Bu düşünce, parçanın son cümlesinde verilen "... şairlerin kendi deneylerine dayanarak ortaya attıkları kuramlar, ancak kendi şiirleri ile bir arada ele alınınca değer kazanır; demek ki sürekli bir etkileri olamaz." yargısıyla da bütünlük taşımaktadır.

36. C Parçada yazar, Abdülhak Hâmid'in bir sözüne yer vererek, etkili şiir yazılabilmesinin yolunun yaşanan duyguların anlatımından geçmediğini savunmuştur. Yazara göre, bir şair için şiirin kaynağı yaşam (yaşamda duyulan heyecan, duygu) değildir; aksine şiirin kendisidir. Şiirin kendisiyle kastedilen anlam, şairin duygu ve heyecanları (-Abdülhak Hâmid gibietkisine kapılmadan) anlatabilme başarısı göstermek ve şiire kendi yapısal özellikleriyle yaklaşabilmektir. Bu düşünceye en yakın yargı C seçeneğinde verilmiştir.

37. B Parçada popüler yazar ile edebi yazar karşılaştırması yapılarak, her ikisinin de bulundukları konumlara ilişkin olumlu ve olumsuz yönler belirtilmiştir. Bu karşılaştırmada, edebi yazar daha güçlü vurgulanmış ve onun yazdığı eserlerin kalıcılığı ön plana çıkarılmıştır. Bu nedenle en kapsamlı yargı, B seçeneğinde bulunmaktadır.

38. A Parçada, sanatçıların yazdıkları eserlerde uzmanlık isteyen alanlarla ilgili kesin değerlendirmelerde bulunmaması gerekliliği vurgulandığı için, çıkarılabilecek yargı A seçeneğindedir.

39. D Parçanın "Sanatçının gerçek yaşam olarak yansıttığı bilimin dünyası değil, hayal gücünün dünyasıdır." cümlesindeki yargının devamında sanatçı ile bilim adamı karşılaştırılarak her ikisinin de "...günbatımındaki ışık yansımalarını..." farklı yorumladıkları üzerinde durularak onların izlenimlerine yer verilmiştir: Fizikçi "...bilimsel yasaların simgelerini..." görürken sanatçı "...uyumlu bir renk yelpazesi..." görmektedir.

40. D Parçada bilimsel bir makalenin hazırlanmasında düşünce, malzeme ve maddi yönlerden katkısı olanlara yapılacak "teşekkür"ün önemi üzerinde durulmuştur. Bu düşünceyi genellediğimizde D seçeneğindeki yargının teşekkür üzerine ulaşılacak en kapsamlı yargı olduğu görülür.

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

Her paragrafta bir ana düşünce ve bu ana düşünceyi destekleyen birden çok yardımcı düşünce vardır. Yardımcı düşünceler, konu ile ana düşünce arasındaki ilgiyi kurarlar.

Ana düşünceyi tamamlayan ya da destekleyen düşüncelere "yardımcı düşünce" denir.

Ana düşüncenin etkili ve inandırıcı olabilmesi için kullanılan tanımlamalar, verilen örnekler ve sayısal veriler, yapılan benzetmeler, karşılaştırmalar birer yardımcı düşüncedir.

Aşağıdaki paragrafların konularını, yardımcı düşüncelerini ve ana düşüncelerini belirleyelim:

Örnek 1

Kişiliğini tamamlayamamış insanların büyük sorumluluklar alması zordur. Ancak, bu, böyle insanlara sorumluluk verilmeyeceği yargısına ulaştırmamalı bizi. Büyük işler yapan insanlar, toplumlara yön verenler, güçlü kişiliklerini doğuştan getirmemişlerdir. Aldıkları eğitimin, gördükleri ilginin de güçlü bir kişilik için yeterli olduğuna inanmıyorum. Uygun çevre ve uygun ortamlarda bireye yükleyeceğiniz küçük sorumluluklar, onların kişiliklerinin gelişmesinde yardımcı olacaktır.

Bu paragrafta **konu; "sorumluluğun kişilik** üzerindeki **etkisi"** dir.

Konuyla ilgili öne sürülen aşağıdaki düşünceler, **yardımcı düşüncedir:**

a) Topluma yön verenlerin güçlü bir kişiliği vardır.

b) Güçlü kişilik, eğitim ve ilgiyle kazanılmaz.

c) Her bireye kaldırabileceği sorumluluklar verilmelidir.

Paragrafın **ana düşüncesi** ise (konu ve yardımcı düşünceleri de kapsayarak); **"Güçlü bir kişilik, bireye yükleyeceğiniz küçük sorumluluklar sayesinde oluşur."** yargısıdır.

Örnek 2

Eğitim kurumları, bilgi üretme çalışması yanında, çoğaltılan bilgileri diğer insanlara aktaracak ve onları ülke ihtiyaçları doğrultusunda kullanacak aydınları yetiştirir. Bu nedenle ülkenin sağlıklı ve dengeli bir yapıya kavuşturulmasında en büyük görev eğitim kurumlarına düşmektedir.

Yukarıdaki **paragrafın konusu; "eğitimin toplumsal görevi"** dir.

Yardımcı düşünceler ise;

a) Eğitim kurumları bilgi üretir.

b) Eğitim kurumları bilgiyi diğer insanlara aktarır.

c) Eğitim kurumları bilgili aydınlar yetiştirir.

d) Aydınlar ülkeyi sağlıklı ve dengeli bir yapıya kavuşturur.

Konu ve yardımcı düşüncelerden hareketle, **paragrafın ana düşüncesi**; **"Bir ülkeyi sağlıklı ve dengeli bir yapıya, ancak eğitim kurumları ulaştırır."** yargısıdır. Yukarıdaki örneklerden de görüldüğü gibi, bir paragrafın yardımcı düşüncelerini belirlemek son derece kolaydır. Yardımcı düşünceye yönelik sorulan soruları çözebilmeniz için paragraftaki her cümleye, her düşünceye dikkat etmeli ve seçeneklerde bu düşüncelerin yer alıp almadığını görebilmelisiniz.

Profesyonel, belirli bir alanda akademik eğitim almış, kendisine bağımsız faaliyet hakkı verilmiş kişi olarak tanımlanır. Ancak her bağımsız çalışanın gerçek anlamda profesyonel olabilmesi için bazı ek davranışları da üstlenmesi zorunludur. Öncelikle çalışma alanıyla ilgili en son bilgi ve deneyimlere sahip olmalıdır. Çalışma esnasında çıkabilecek sorunların en rasyonel çözümünü oluşturabilmelidir. Yaptığı işe kendini adamalı, mesleğiyle ilgili etik kurallara bağlı kalmalıdır.

1. **Bu parçada tanıtılan profesyonellerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Kurumsal değerlere bağlılık gösterdiği
B) Yaptıkları işle ilgili güncel gelişmeleri izlediği
C) Sorunların çözümünde etkili olduğu
D) Çalıştıkları kuruma karşı aidiyet duygusu taşıdığı
E) Her alandaki birikimlerini çalışmalarına yansıttığı

Moda endüstrisinin yeterince sahip çıkmadığı büyük beden müşterisi, internet ve sosyal medya platformları üzerinden kendine bir iletişim ağı yarattı. Sloganları da kolayca anlaşılır biçimde: Görünür olmak istiyoruz biz! Tüketiciler, modanın hiper-ayrıcalıklı bir kitleyi korumak gibi bir sorun taşıdığına inanıyor. Modacıların yaptıkları bu ayrımcılığın hem sosyal hem de finansal açıdan anlamsızlığını vurgulayan bu özel kitle, kimi moda devlerini de ikna ederek kendilerine yönelik tasarımların üretilmesini sağladı. Ancak dev bir küresel pazar söz konusu olmasına rağmen büyük beden giyiminin arzulanmayan bir alan olduğu düşüncesi hâlâ yıkılabilmiş değil.

2. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?**

A) Beden ölçüsünün yalnız sayıdan ibaret olduğuna inananların bulunduğu
B) Moda endüstrisindeki kimi şirketlerin büyük beden müşterilerine özgü ürünler çıkardığı
C) Modanın belirli bir kitle üzerinde yoğunlaştığı
D) Büyük beden giyiminin sektör açısından önemli bir alan olduğu
E) İnternet ve sosyal medyanın toplumun her kesimi tarafından kullanıldığı

İstanbul gibi pek çok değerin aynı potada eridiği muhteşem bir kentte, bugün irili ufaklı mekânlarda üç yüze yakın oyun sergilenmektedir. Pırıl pırıl, yetenekli gençler, mesleklerini sürdürebilmek adına buldukları her delikte, dehlizde, kovukta, apartman katında, odasında, bodrumunda vurucu ve etkileyici oyunlar sergilemekte... Ne var ki bu alternatif mekânların çoğu da yıkılarak otel, alışveriş merkezi olma yolunda... İstanbul'daki karamsar tabloya karşın diğer kentlerde tiyatrolar giderek yeşermektedir.

3. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?**

A) Anadolu'da tiyatro yapan grupların arttığı
B) İstanbul'da önemli oyunların sergilendiği
C) Farklı kültürlere İstanbul'un ev sahipliği yaptığı
D) Gençlerin kullandıkları mekânların tiyatroya uygun olmadığı
E) İstanbul'da tiyatro sahnelerinin azaldığı

Hemen her edebi metnin arka planında bir düşünce vardır. Eğer bu düşünce olmazsa metni yapısal olarak ortaya koymak, olayları kurgulamak, kişileri anlatmak mümkün değildir. Ancak bu düşünce bir felsefi metinde olduğu gibi, edebi metnin tamamına yayılmaz. İşlenecek düşünce bir veya birkaç cümlede felsefeye özgü anlatımla dile getirilir. Zaten felsefi bir konuyu edebi metnin tamamında anlatmak ya da konunun ağırlıklı olarak felsefi yönüne değinmek, edebi metnin değerine, işlevin gölge düşürür.

4. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Felsefe, edebi metinleri kimi zaman bir araç olarak kullanır.
B) Edebi metinler, salt felsefe üzerine kurulmuş yapıtlar değildir.
C) Metinler oluşturulurken düşünsel bir temele dayandırılmalıdır.
D) Bütünüyle felsefi konuları işleyen edebi metinler, nitelik yönünden zayıftır.
E) Felsefi düşüncenin anlatımında sanatsal bir tutum izlenmelidir.

Sosyoloji, insanların toplum içindeki davranışlarını zaman ve mekâna bağlı olarak gözlem yoluyla araştıran, objektif sonuçlara ulaşmaya çalışan bilim dalıdır. Bu bilim dalının ilgi alanı sosyal çevredir. Edebi metinler de bu sosyal çevrede ortaya çıkar. Sosyal çevrede yaşanan olaylar, güzellikler, olumsuzluklar vb. edebi metinlerde farklı düzeylerde kendine yer bulur. Sosyal hayatı düzenleyen ilişkiler edebi metinlerde, kişiler aracılığıyla dile getirilir. Sosyal olaylar, bu kişilere bağlı olarak neden ve sonuçlarıyla irdelenir.

5. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi söylenmemiştir?**

A) Sosyoloji, edebi metinlerden yararlanma yoluna gider.
B) Edebi metinler, toplumun tavır ve davranışlarını yansıtır.
C) Hayatı biçimlendiren sosyal davranışlar, edebiyatın da ilgi alanına girer.
D) Edebi metinlerden kimileri sosyal olaylara geniş yer verirken kimileri de olayları kısıtlı tutar.
E) Sanatçının kurguladığı kahramanlar, sosyal hayatla içi içedir.

Değişim mühendisliği, performansta çarpıcı geliştirmeler yapmak amacıyla iş süreçlerinin temelden yeniden düşünülmesi ve radikal bir şekilde yeniden tasarlanmasıdır. Bir bakıma, performansta büyük bir atılım sağlamak ve büyük çıkışlar yapmak demektir. Bu, var olan bir şeyi geliştirmek demek değildir. "Procter & Gamble var olmasaydı, onu nasıl yaratabilirdik?" sorusuna karşılık, şirkette değişim mühendisliği çalışmalarını başlatan *Edwin Artzt* "Burayı tuğla tuğla söküp yeniden inşa edeceğiz." demiştir.

6. **Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisi** "değişim mühendisliği"**nin amaçlarından değildir?**

A) Siparişin alınmasından tüketiciye ulaştırılmasına kadar işlerin düzenlenmesi
B) Şirketi güçlü duruma getirmek için işe beyaz bir sayfayla başlanması
C) Performansı arttırabilmek için daha etkili ürünler tasarlanması
D) Maliyetlerin ve hataların azaltılıp üretim hızının arttırılması
E) İşin yapılma şeklinin yeniden ele alınması

Suluboya resminin doğduğu Çin'deki Şangay Bienalinde tüm resimleri satılan *Laurin McCracken*, dünyadaki en iyi yirmi suluboya sanatçısı arasında yer alıyor. Yaptığı kristal ve gümüş objeli suluboya resimleriyle dünyayı kendini hayran bırakan *Laurin McCracken*, uslanmaz bir realist... Hiçbir sanatçının cesaret edemediği gümüş ve kristalin suluboya resmini kendisi yaparak fark yaratıyor. Tarihteki resimleri modern araçlarla birleştirerek fotoğraftan ayrılamayacak kadar etkili tablolar yaptığını belirten sanatçı, bir tablo için yaklaşık 120 saat harcadığını ifade ediyor. Bir suluboya sanatçısı olarak yıllarca öğrendiği fotoğraf ve gözlem becerilerini hayata geçiren *McCracken*, çok sayıda uluslararası ödülün de sahibi...

7. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Birden fazla sanatla ilgilenen biri olduğuna
B) Yaptığı resimlerde ayrıntılara önem verdiğine
C) Çalışmalarında geçmiş ile bugünü birleştirdiğine
D) Diğer sanatçılardan farklı bakış açısı geliştirdiğine
E) Resimlerinde nitelikli malzemeler kullandığına

Geleneksel anlayışa bağlı olarak soru sormayan, yaramazlık yapmayan, söz dinleyen bir yapı ve anlayış içinde olan çocuklar; benimsenen ve kabul gören bir özellik göstermiştir. Eğitim sisteminde de bu anlayışın etkili olması sonucunda yaratıcı yetenekleri değerlendirme ve yaratıcılıkla ilgili araştırmalar uzun süre gecikmiştir. Esnek, özgün ve çabuk düşünebilen, değişik strateji, yöntem ve araçları kullanma eğimli gösteren, hayal gücü zengin yapıdaki bireyler; yaratıcı kimliklerini gösterme konusunda uygun alan ve ortam bulamamıştır.

8. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?**

A) Geleneksel toplum üyelerinin beklentileri, yaratıcı bireylerin özelliklerine aykırıdır.
B) Bireyler, sorunlara yaratıcı çözümler bulmak kadar yaratıcı sorular da sorabilmelidir.
C) Toplum sistematik, düzenli ve kurallara bağlı bir anlayış taşıyan bireyler ister.
D) Eğitimdeki gelişmeler yaratıcı bireylerin kendilerini göstermelerine fırsat sağlamıştır.
E) Yaratıcı bireyler, senaryolar üretme, tasarımlar geliştirme yeteneğine sahiptir.

Çağdaş İş Dünyası Sözlüğü, avukatlık, işletmecilik, reklamcılık gibi meslekleri yürütenlerin; finans uzmanlarının, sigortacıların elinin altında bulunması gereken farklı bir kitap... Sözlükte kelimeleriyle, terimleriyle, deyimleriyle hatta söz varlıklarının kullanım alanı içindeki özellik ve yapılarıyla 250.000'den fazla söz varlığına yer verilmiş. Kitabın başındaki kısaltmalar dizini, sözlüğün oluşturulmasında başvurulan diğer dilleri gösteriyor. Sözlükteki anlatım ve açıklama tekniği ile yazım kurallarına uymada örnek bir titizlik sergilenmiş. Her söz ve söz öbeği önce yaygın anlamıyla tanımlanmış, ardından bu sözün terimleşmiş biçimi ve birleşik oluşumları paragraf yapılarak açıklanmış. Türkçede karşılıkları bulunmayan sözcüklerin de tanımı yapılmış, anlamı açık olmayan sözcüklerle ilgili ansiklopedik bilgiler eklenmiş.

9. **Bu parçada "Çağdaş İş Dünyası Sözlüğü" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Uzun bir çalışma ve emekle oluşturulduğu
B) Çok sayıda dilden yararlanıldığı
C) Sözlük alanıyla ilgili bir boşluğu doldurduğu
D) Sözlüğün hazırlanmasında bilimsel yöntemlerin kullanıldığı
E) Yabancı sözcüklere Türkçe karşılıklar getirildiği

Öyküde deniz, sandal, güneş, bulut, sis gibi dış dünyaya ait birtakım varlık ve tabiat olaylarının söze dönüşümü sırasında kazandığı simgesel çağrışım değerleri ve bunların öykünün kahramanıyla olan ilişkisi dikkat çekicidir. Bu simgeler, "dışarının ve içerinin diyalektiği" açısından kahramanın "dışarıdalık" ve "içeridelik"teki varoluşsal durumunun netleşmesi ile anlam kazanır. Simgelerin çağrışım düzeyleri, metnin göndergelerinden daha hareketli ve etkilidir.

10. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi öykünün özelliklerinden biri değildir?**

A) Yazarın öyküde dış dünyadan geniş ölçüde yararlandığı
B) Nesnelerin kahramanın iç dünyasıyla bütünleştiği
C) Öyküde asıl anlatılmak istenenlerin ikinci planda kaldığı
D) Dış dünyadaki varlıkların kahramanın bakış açısına göre değer kazandığı
E) Kahramanın ruhsal dünyasındaki iniş çıkışların yüksek olduğu

Sezgilere yer vermeden, deneylere ve açıklayıcı temellere bağlı kalarak yapıcı bir eleştiri gerçekleştirmek mümkündür. Bunu gerçekleştirmek için en azından iki şartın yerine getirilmesi gerekiyor: Önce bilimsellikte eksikliği görülen teknik yaklaşım yollarının elverişli duruma gelmiş bulunması, sonra da bilimsel yorumlamanın eserin anlamını çıkarmaya özen gösteren bir hareketin içinde yer alması. Bu iki şart, çağdaş bir eleştiri hazırlamak isteyenlerin hepsinde gerçekleşmiş görünüyor. Bununla beraber, eleştirmenin kişisel düşünceleri, yansızlık uğruna bir kenara itilmediği müddetçe, her eleştirinin zorunlu amacı olan yargılama gerçekleşir.

11. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı yoktur?**

A) Öznel değerlendirmeler eleştirinin niteliğini düşürür mü?
B) Bilimsel yöntemler edebi eleştiri için uygun mudur?
C) Bilimsel eleştiri, eseri bir araç olarak mı görmektedir?
D) Bilimsel yollarla ulaşılacak sonuçlar eserin içeriğini yok eder mi?
E) Eleştirmen eseri hangi ölçütlere göre incelemelidir?

Tiyatronun bireysel sorunların ve uyumsuzlukların giderilmesi, davranış bozukluklarının düzeltilmesi amacıyla bir tedavi aracı olarak kullanılması yeni bir görüş değildir. İlkel topluluklardan günümüze değin insanı tedirgin eden, denge ve düzeni bozan bireysel ve sosyal olayların, olguların, kişilerin tiyatro ortamında açığa çıkması, konuşulup tartışılması insanı rahatlattığı gibi, sorunların çözümünde de yeni çıkış yolları sağlamıştır.

12. **Bu parçada tiyatro ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Oyuncuların izleyicilerle özdeşleşerek onların sorunlarını çözdüğü
B) İnsana kaygı veren duygu ve düşüncelerin açığa çıkmasına zemin hazırladığı
C) İnsanı ilişkileri, duygu ve düşünceleriyle birlikte değerlendirdiği
D) Hastaların düşünce ve duygularını dışa vurmalarını sağladığı
E) Toplumsal olayların nedenlerinin anlaşılmasına olanak sağladığı

"Nano", Latinceden alınmış bir sözcüktür ve anlamı cüce demektir. Bir nanometre metrenin milyarda birine denk gelir. Nanobilim ve nanoteknolojinin tam bir tanımı olmamakla birlikte, genel görüşe göre, 1-100 nanometre boyutlarda maddelerin anlaşılması, kontrol edilmesi ve atomsal düzeyde değiştirilip işlevsel duruma getirilmesidir. Bu teknoloji aracılığıyla bakteriden daha küçük bilgisayarlar üretilebileceği gibi körlere yeniden görme, felçliye yürüme, sağıra duyma şansı verilebilir. Bir kent kütüphanesindeki bütün kitaplar, bir küp şekerine depolanabilir, çelikten yüz kat dayanıklı ama esnek betonlar yapılabilir. Dünyada açlığı sona erdirebilir, ucuz ve verimli enerji kaynakları ortaya çıkarabilir.

13. **Bu parçadan nanoteknoloji ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Etki alanlarının geniş olduğuna
B) Mevcut teknolojik ürünlerin yeniden sorgulanacağına
C) Atomdan daha küçük maddelerin kontrol edildiğine
D) Güncel yaşantımızda önemli değişiklikler yapabileceğine
E) İnsanın hayal gücünün sınırlarını zorladığına

"Beni görebiliyor musunuz? Bütün beni? Muhtemelen hayır? Hiç kimse de göremedi zaten." Bu sözler 21. yüzyılın en iyi on iki romancılarından biri olan Eugenides'e ait... Eugenides dokuz yılda yazdığı son romanında üç kuşak ve iki kıtaya yayılmış bir aile hikâyesini, tabulara ve dogmalara alaycı bir dille karşı çıkarak inanılmaz bir akıcılıkla anlatır. Bugüne kadar otuz beş dilde yayımlanan ve üç milyonun üzerinde okura ulaşan roman bir modern zamanlar destanı... Ve tüm destanlar gibi, kahramanlarının hikâyelerinden çok daha fazlasını söylüyor.

14. **Bu parçada tanıtılan romanla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Kuşaklar arası çatışmaların ele alındığı
B) Farklı kültürlerin etkisinde kalan bir ailenin konu edildiği
C) Toplumsal baskı ve yasalara karşı çıkıldığı
D) Okurun anlatılanların dışında yeni şeyler bulduğunu
E) Sanat çevrelerinde önemli yer kazandığı

Sosyalleşme süreci içindeki birey, kendi toplumu tarafından kabul gören davranış örüntülerini, insanın davranışlarına yön veren, bunları belirleyip şekillendiren temel toplumsal ve kültürel değerleri, normları öğrenir. Öğrenmekle de kalmayıp bunları içselleştirip kendisine mal ederek bu değer ve normlar doğrultusunda davranmaya başlar. Daha öz bir anlatımla, bu süreç sayesinde birey toplumuyla bütünleşir. Böylece birey, toplumda kabul gören bir insan kimliğine kavuşur.

15. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Bireyin toplumsal değerleri tanıması
B) Grup davranışlarının kabul edilmesi
C) Temel tutum ve davranışların öğrenilmesi
D) Bireyde aidiyet duygusunun oluşması
E) Bireyin kendi kimliğinin yok olması

Veri, bir problemin çözümüne hizmet edebilecek her tür ölçüm, değer, olgu ve bilgi olarak tanımlanır. Bilgi ise bir sürecin sonunda elde edilebilen bir kavramdır. Başka bir deyişle verinin işlenmiş halidir. O halde bilgiye ulaşmada en temel kavram "veri"dir. Veriler, "işlenmemiş kanıtlar" olarak araştırmanın temel dayanağını teşkil ederler ve işlenerek anlam çıkarmada, problemin çözümünü sağlayacak sonuçlara varmada kullanılırlar. Çünkü her bilimsel araştırma geçmişteki bilgi birikimine dayanmak zorundadır. Bilimsel anlamda veri toplamak için sistemli bir süreç gerekmektedir. İnsanın günlük yaşamında da önemli bir yeri olan veri toplamanın bilimsel bir çaba sayılabilmesi için verilerin araştırmanın amacına hizmet edebilecek nitelik ve nicelikte olması, planlı olması, genel bir beklenti içinde yapılması, kaydedilmesi, bilinen ve gerektiğinde yenilenen süreçleri olması, geçerlilik ve güvenirlik denetimi yapılabilmesi gibi temel özellikleri de taşıması beklenir. Araştırmacı veri toplamaya başlamadan önce tüm bu gereklilikleri karşılayabilecek ayrıntıda bir plan yapmalıdır.

16. **Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Sorunların kapsamının belirlenmesi, tanımlanması ve çözümün oluşturulabilmesi için veri toplamak zorunludur.

B) Bir problemin çözümü için toplanacak güçlü veriler, o konuda önceden yapılan araştırma sonuçlarıyla ilgilenmemizi gerektirmez.

C) Toplanan verilerin çalışmanın hedefine ulaşmasını sağlayacak nitelikte olması, önemli bir zorunluluktur.

D) Bir çalışmada kullanılan verilerin kabul edilebilir ve güvenli olması elde edilecek bilginin niteliğini yükseltecektir.

E) Toplanmak istenen her verinin, önceden görülen ve bilinen önemli bir kullanım yeri olmalıdır.

Edebiyat tarihi, sadece önemli yazarlar üstüne yazılmış bir dizi inceleme değildir. Bu incelemeye ek olarak tarihe ait alışılagelmiş yöntemleri edebiyat alanına da uygulamak gerekir. Edebiyat tarihi, edebiyatı dönemlere ayırmak ve o dönemlere egemen olan eğilimleri belirlemek; olayların arasındaki bağıntıları göstermektir. Edebiyat tarihini oluştururken her dönem ya da belli bir dönemin önemlilerini özelliklerine göre bir çerçeveye oturtup önemsizlerini de dikkate almak şartıyla belirlemek gerekir. Sonradan olanları bildiğimiz için onları daha iyi anlayarak, sanki yayımlandıkları tarihte yaşıyormuşuz gibi geçmişin eski ve yeni eserlerini hissettirmek ve edebiyatı süresinde yaşayan devamlılığı içinde sergilemek gerekir.

17. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Edebiyat tarihinde hangi sorulara cevap aranmalıdır?

B) Edebiyat tarihçisinin sanatçılara yönelik değerlendirmesi bulunmalı mıdır?

C) Edebiyatın dönemlere ayrılmasında tarihten ne ölçüde yararlanılabilir?

D) Edebiyat tarihçisi sanatçıları sınıflandırmada hangi ölçütleri kullanmalıdır?

E) Edebiyat tarihçisi her dönemi bağımsız olarak mı incelemelidir?

Tabiat Tarihi adlı güçlü eserinde Fransız filozof *Buffon* şöyle diyor: İnsan düşüncesini sözle ifade eder, yani konuşur. İlkel insan da medeni insan da konuşur. Hâlbuki hayvanların hiçbirinde bu düşünce işareti yoktur. Bazılarına kelimeler hatta cümleler öğretmek mümkündür ama onlar bu kelime ve cümleleri, anlamını değerlendirmeden tekrar eder. Eğer farklı olsalardı, mutlaka düne göre daha iyi şeyler yaparlardı, örneğin bugünkü kuş yuvası eskisinden daha sağlam, daha güzel olabilirdi.

18. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) İnsan mükemmele ulaşmak için sürekli düşünür.
B) Düşünceyi dilden dili düşünceden ayırmak mümkün değildir.
C) Kimi hayvanlara konuşma öğretilerek onların düşünceleri anlaşılabilir.
D) Düşünce sistemine sahip tek canlı insandır.
E) Konuşmanın kültür ya da iyi eğitimle doğrudan ilgisi bulunmaz.

Dilde sadece tek bir anlam bildiren sözcük sayısı çok azdır. Genellikle sözcüklerin ikiden fazla, kimilerinin ise ondan fazla anlamı vardır. Sözcüklerin birden fazla anlam değişimi ve çağrışımı kazanması, çeşitli dil içi ve dil dışı etkilerin sonucudur. Dilin bir gelişme çağında aktif ve işlek olan anlam değişimi, başka bir devirde dilden çıkabilir. Burada, aynı dili konuşanların kültürel yapısı, çevresi, ekonomik ve etnik özelliklerinin de etkisi vardır.

19. **Bu sözlerden dil ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Sözcüklerin anlam çeşitliliği o dilin iyi işlenmiş olduğunu gösterir.
B) Kültürel farklılıklar dildeki anlam değişimlerinin bir sağlayıcısıdır.
C) Sözcüklerin anlam çeşitlenmeleri dilin tarihsel gelişimiyle iç içedir.
D) Sözcüklere yeni anlamların eklenmesinde farklı etkenler söz konusudur.
E) Günümüzde, kullanılmayan anlamları bulunan sözcükler bulunabilmektedir.

Kültür ve sanatın bir yatırım aracı olarak görülmesi, sanattaki olumlu gelişmelere olanak sağlamaktadır. Osman Hamdi Bey'in 9 milyon dolara satılan "Huzur" adlı tablosu ve bu tablonun satışının medya tarafından işlenişi, "Sanatın kapitalizmle buluştuğu en yüksek nokta, resimdir." yargısını oluşturmuştur. Eserlere duyulan yüksel ilgi, gazete ve dergilerin kültür-sanat sayfaları açmalarını sağlamıştır. Festivaller, müzayedeler, bienaller, sergilerin günden güne çoğalması da sanata yönelik yatırımların artmasını ve kültür endüstrisinin güç kazanmasını sağlamaktadır. Bu endüstrinin en az sızdığı alan olan edebiyatta bile kitaplar, baskı sayıları ve satış rakamlarıyla ölçülmektedir. Bu bakış açısı, sanatın metalaştırılması tehlikesini de beraberinde getirmektedir.

20. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Sanatın toplum tarafından farklı algılandığına
B) Sanatsal etkinliklerin arttığına
C) Kültür ve sanatın rakamsal değerlerle ölçüldüğüne
D) Sanatın toplumu eğitme ve yönlendirmedeki gücüne
E) Basının kültür ve sanat çalışmalarına ilgi gösterdiğine

Günümüz romanları çok etkili bir teknikle yazılmış olmasına rağmen bir eğlence olmaktan öteye geçemiyor. Edebiyatın sosyal ve politik etkisi giderek azalıyor. Farklı ülkelerde yazılmalarına rağmen belirli konularda neredeyse aynı bakış açısını taşıyor. Örneğin suç, ceza ya da ahlak gibi temalarda bu ortak bakış açısını görebiliyoruz. Okurun bu kavramları ait olduğu kültürel değerleriyle yeniden sorgulamasına olanak verilmiyor. Olaylar genellikle bireysel düzlemde değerlendiriliyor. Böylece okurun bu kavramlarla ilgili ortak sonuçlara varması bekleniyor.

21. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi günümüz romanlarının özelliklerinden biri değildir?**

A) Yazarların genellikle belirli konular üzerinde yoğunlaştıkları
B) Toplumsal farklılıkların dikkate alınmadığı
C) Edebiyatın topluma yön vermek gibi gerçek amacından uzaklaştığı
D) Sanatçıların okurda eleştirel bakış açısı geliştirdikleri
E) Kültürler arası ilişkilerin insanların belirli konularda ortak tavır sergilemesini sağladığı

Almanya'nın gelmiş geçmiş en güçlü romancı ve hikâyecilerinden biri olan romancı, heykeltıraş ve aktivist Günter Grass, kendisiyle anılan Lübeck kentinde 13 Nisan 2015 günü 87 yaşında hayatını kaybetti. Sosyal demokrat kimliğiyle her zaman ön saflarda yer alan romancı; göçmenlere, ezilenlere ve azınlık gruplara olan desteğiyle de tanınıyordu. 1959'da yayımlanan romanı *Teneke Trompet* ile dünya çapında kendine büyük bir okur kitlesi kazandı. Büyümek istemeyen Oscar isimli çocuğun gözünden İkinci Dünya Savaşı yıllarını anlattığı bu eser, Alman edebiyatının en önemli romanları arasında yer aldı ve yüzyılın eseri olarak kabul edildi. Nobel Ödül Komitesi, kitabı "Alman romanının 20. yüzyılda yeniden doğuşu" olarak nitelendirdi. Thomas Mann'ın Buddenbrooks romanından bu yana, ilk eserini yazan hiç kimsenin böylesi bir feverana neden olmadığı görüşünü taşıyan komite, sanatçıyı 1999 yılında Nobel Edebiyat ödülü ile ödüllendirdi.

22. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?**

A) Toplumsal sorunlara eğildiği
B) İlk romanı Teneke Trompet ile tanındığı
C) Eserlerinin farklı dillere çevrildiği
D) Farklı sanat türleriyle ilgilendiği
E) Bireysel konulara ağırlık verdiği

Eleştirmenler, şiiri incelerken her şeyden önce incelediği şairin sanat görüşü, etkilendiği kaynaklar, döneminin genel anlayışı hakkında geniş bilgi sahibi olmalıdır. Şiirde gizlenen duygu ve düşünceleri ortaya çıkarabilmeli; sözcüklerin birbirleriyle olan ilgilerine, bağlamların verdiği anlamlara hâkim olmalıdır. Şiirle ilgili değerlendirmeyi yaparken kendini baskı altında hissetmemelidir. Bütünüyle tarafsız, açık ve keskin görüşler yapabilmelidir. Eleştirileriyle genç şairlere yeni ufuklar açabilmelidir.

23. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi eleştirmenin özelliklerinden biri değildir?**

A) Şiire oluşturulduğu dönemin içinden bakması
B) Şiirde nelerin anlatıldığını iyi belirlemesi
C) Olumsuz etkilerden uzak kalması
D) Diğer şairlere de olumlu önerilerde bulunması
E) Şiirin okura neler verebileceğini görebilmesi

Selim İleri'nin son romanı Mel'un, "Sayru" adında meczup bir başkahraman ve onun kaleme aldığı yedi defterden oluşan bir kurgu... Her şeyin bu kadar sıradanlaştığı, duygusuz insanlar ordusunun yaratıldığı günümüzde, kenara itilmiş insanı anlatıyor roman. Geçmişe gömemediği saplantılarını ve entelektüel sayıklamalarını yazan, kendisiyle, toplumla ve tarihle hesaplaşmaya çalışırken aklına mukayyet olamayan Sayru, her defterin sonunda bir tedavi sürecine giriyor; evine geri dönünce yeni bir deftere başlıyor.

24. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Sanatçının yabancısı olduğu çevreyi ve kişileri başarıyla yansıttığı
B) Roman kahramanının toplumda tutunamayan bir kişi olduğu
C) Toplumun oluşturduğu yeni değerlere karşı çıktığı
D) Yaşanılan çağın, insan ilişkilerinde hiçbir şeyin kalıcı olmasına izin vermediği
E) Kahramanın gerçekte, soyut konularla derinlemesine ilgilenen kişi olduğu

Birçok kişinin sıkıcı olarak tasvir ettiği kitap çevirmenliği gerçekten de zor iştir. Her şeyden önce, çevirmek için çok okuyacak, sürekli devinim geçiren her iki dilin de gerisinde kalmayacaktır. Çevirmen sağlam ve dinç bir kafaya sahip olacak ki verimli çalışabilsin. Bu işin bir ofis ortamında yapılmadığını, evde tek başına çalışmak gerektiğini ve bunun sonucunun da kısmi bir anti-sosyallik olduğunu unutmayacaktır. Sabahtan akşama birkaç sayfayı çevirmek için kafa yorarken dört duvar arasında saatin nasıl geçtiğini anlamayacaktır bile. Dolayısıyla bu durumun birçok fiziksel yansıması olacaktır uzun vadede. Ancak tüm bu rahatsızlıklara, meslek hastalıklarına tutulmasına ve çok düşük bir ücret almasına karşın o kadar emek harcadığı işi bir kitapçının rafında görünce onun yaşadığı mutluluğun yerini çok az şey alabilir.

25. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Çevirmende hangi özelliklerin bulunması gerektiğine
B) Çevirmenlerin karşılaştığı sorunlara
C) Çevirmenlerin, emeklerinin karşılığını tam olarak alamadığına
D) Çevirmenliğin toplumda nasıl algılandığına
E) Çevirmenlerin çalışma şartlarına

"Her yiğidin gönlünde bir aslan yatar." demişler ya, aslında her yiğidin gönlünde bir değil, binlerce aslan yatar. Dünyaya gözlerimizi açtığımız anda, kendimizi ve neslimizi koruyabilmek için çalışmak, gayret göstermek zorundayız. Çünkü hepimiz idealindeki şeye kavuşmak ister. Varmak istediğimiz bir hedef yoksa hayatımız zevksiz ve boş demektir. Bunun için kendimize başlangıçta bir ülkü, bir ideal belirleriz. Ancak hayatta eriştiğimiz her hedef, bize yeni bir hedefi gösterir. Biz onlara yaklaştıkça, onlar bizden uzaklaşır.

26. **Bu sözlerden, konuşan kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?**

A) Hayatın zorluklarla dolu olduğuna inandığına
B) Gelecekte iyi yaşamak için çok çalışmak zorunda olduğuna
C) İsteklerinin hiçbir zaman bitmediğine
D) Ulaşılması imkânsız beklentiler oluşturduğuna
E) Amacına ulaşabilmek için sabırlı olduğuna

Edebiyatı meslek edinmiş kişi kuru, sıradan bilgilerle uğraşmaz. Duyulardan, düşlerden uzak yaşamsal ögeler yanında, kurmaca unsurlardan da önemli ölçüde yararlanır edebiyat iklimi. Olası olanı ve olması gerekeni kurmaca olaylarla tanıtır, sezdirir, yazar. Doğal olarak burada yazarın toplumsal bir görevinden söz etmek de akla gelebilir.

27. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Sanatçı, iç dünyasını edebiyat aracılığıyla gösterir.
B) Sanatın amacı, toplumsal değişimi gerçekleştirmektir.
C) Edebiyat, toplumsal gerçekliği farklı bir anlayışla yansıtır.
D) Gerçek sanatçılar, olayları ve insanı ayrıntılı inceler.
E) Edebiyat, toplumsal gerçeklikler ile sanatçının duygularını bütünleştirir.

Yazar, toplumsal siparişler üzerine yaşar bir bakıma. Çünkü yalnız yaşayan, yazar olamaz. O toplum için vardır. Sanatıyla gerçeği, bir iletişim ögesi olan dil ve onun kullanım olanaklarıyla okura ulaştırır. Amacı özgün bir iletiyi okura sunmaktır. O mesajıyla yaşar ve sanatı onunla yaşatır. Onunla yeniler, yaşamın gizlerini, onunla yakalar ve daha üst boyutlara bu yaratıyla ulaşır. Bu nedenle yalanın yüz bulamadığı tek adres sanat dünyasıdır. Kurmaca örüntüsüne karşın gerçek sunulur onda. *Fethi Naci* de "Sanatta yalan söylenemez." derken bunun altını çizmektedir.

28. **Bu parçadaki** "Sanatta yalan söylenemez." **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatçı yaşadığı çağın gerçeğini anlatır.
B) Sanat, toplumun ilgi ve isteğine uygun mesajlar içerir.
C) Sanat, kendi gerçekliğini topluma sunar.
D) Toplum, sanatçının ürettiği kurmaca dünyada kendisini bulur.
E) Sanatçı toplumun ilgi ve beğenilerine göre eserlerini üretir.

Şehzadebaşı'ndan Fatih Camiine giderken yolun sol tarafında görünen mütevazı bina "Millet Kütüphanesi"dir. Bir bahçeden girilen ana yapıda eşsiz el yazması, taş basması eserler bulunmaktadır. Bu kütüphaneyi dolduran binlerce cilt eser Ali Emiri Efendi'nin emeğinin, gayretinin, fedakârlığının ürünüdür. Ali Emiri Efendi, çocukluğundan beri büyük bir özveriyle kitap toplamaya başlamış, Osmanlı coğrafyasının çeşitli bölgelerinde vazifesi gereği gittiği her yerde yine hiç ara vermeden okumaya ve her türden kitapları biriktirmeye devam etmiştir. Parasının yetmediği veya sahibi satmadığı için elde edemediklerini ise kopyalamıştır. Hatta onun bazı kitapları elde etmek için uzak diyarlara gittiği veya tayinini çıkarttığı bile oluyordu. Kitaplar onun için bir koleksiyon malzemesi değil, geçmişi keşfetmenin birer aracıydı. Bu eserleri 1916 yılında bir araya toplayarak kendisine tahsis edilen Feyzullah Efendi Medresesinde bir kütüphane kurmuş ve bütün ısrarlara rağmen kütüphaneye kendi ismini değil de "Ben bu kitapları milletim için topladım ve milletime vakfediyorum "diyerek kütüphanenin adını "Millet Kütüphanesi " koymuştur.

29. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Kişisel kütüphane oluşturmanın maddi imkânlarla ilgisinin bulunmadığına
B) Kurucusu hakkında bilgi verdiğine
C) Kitaplara ulaşmak için engellerin ön plana çıkarılmadığına
D) Kitapların kültürü taşıyıcı özelliğine
E) Genellikle belirli konulardaki kitapların seçildiğine

Nesnelliğin ilk koşulu, incelemek istediğiniz bir kitabı okur gözüyle okumanızdır. Gerçek bir eleştirmen, elbette okuduklarından zevk de alacaktır. Ama onun amacı, okuduğu kitapta yazarın kişiliğini bulmaya çalışmak, başarının derecesini belirlemek ve en önemlisi eseri gerçek değeriyle tanıtmaktır.

30. **Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi eleştirmenin özelliklerinden biri değildir?**

A) Bir eserin olumlu ve olumsuz yanlarını belirleme
B) Eser karşısında tarafsızlığını koruma
C) Eserin güzelliklerini gösterme
D) Beğendiği yazarların eserlerini inceleme
E) Eserde okurların bakış açısını belirleme

Sanatta yaratıcılık, yoktan var etmek gibi mistik ya da metafizik bir anlam içermez. Sanatta yaratıcılık algı yetisi üzerine bir düşleme, bir imleme yetisi katabilmek, bunun için de sezgi gücünü kullanabilmek demektir. Yaratıcılık nasıl doğar, neyle beslenir ve nasıl yok olur? Bu soruların kesin yanıtları olmasa da, önemli sorular oldukları açıktır. Çünkü insan doğasında var olan en iyi ve en kötü yeteneklerin neler olduğunu anlamamızı sağlayacak tartışma alanlarına ışık tutarlar.

31. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Dış dünyanın sanatçının iç dünyasında yeniden biçimlendiği
B) Sanatçının soyut ve somut nesnelerden yararlandığı
C) Sanatı sürekli sorgulamanın gerekliliği
D) Her insanda yaratıcılık gücünün bulunduğu
E) Yaratıcılığın hayal ve imgelerden kaynaklandığı

Küreselleşme ile birlikte sanata erişimin kolaylaşması, sanat alanındaki rekabetin küresel boyuta ulaşmasına neden olmuştur. Günümüzde sanatın dağıtımı (sanatçıdan ilk tüketiciye) ve el değiştirmesi (tüketiciler arasında yeniden dağıtım) farklı biçimlerde gerçekleşmektedir. Dağıtım sistemlerinin genişlemesinde ve işleyişinin hızlanmasında katalizör işlevi gören önemli etkenlerden biri, sanatçıların sistem içinde kabul görme çabalarıyla internetin sağladığı olanakları kullanarak görünürlüklerini arttırmalarıdır. Sanatın var olan dağıtım sistemleri içinde bulunmayan sanatçıların içinde bulundukları durum oldukça zordur. Zaman ilerledikçe atölyeleri yapıtlarının sanat izleyicisince kabul görülmediğini kanıtlayan yapıtlarla dolmaktadır. Sanatçıların yapıtlarının dağıtımının gerçekleşmesi, sanatçıların yeni yapıtlar üretebilmeleri için gerekli ekonomik koşulları sağlayabilmeleri açısından da önemlidir; ancak pek çok yapıtın izleyiciyle buluşamadığı ve ekonomik açıdan yaratıcısına geri dönüş sağlayamadığı tespit edilmiştir.

32. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine değinilmemiştir?**

A) Sanatçıların yapıtlarını tüketiciye ulaştırmak için farklı yollar izlediklerine
B) Yapıtların üretim ve tüketimleri arasında doğrusal bir ilişki bulunduğuna
C) Dağıtım sisteminde yer almayan sanatçıların yapıtlarının beğenilmediğine
D) Sanatın üretimi yanında dağıtımının da önemli olduğuna
E) Küreselleşmenin nitelikli sanat yapıtlarının üretimini arttırdığına

Sosyoloji, toplumu her alanda araştırma konusu yapan bir bilim dalıdır. Sosyoloji alanındaki çalışmalarda başlıca amaçlar, toplumları yer bakımından nesnel ve somut koşullar içinde anlamak ve onların tarih içinde geçirmekte oldukları değişimin etkenlerini ve doğrultusunu açıklamaktır. Bunlara toplumlar üzerinde ayrı ayrı yapılan bu açıklamaların ortaya çıkardığı benzerlikleri saptayıp genellemelere varmaya çalışmak ve insanlara toplumların değişme süreci üzerinde etkili olma ve öngörüde bulunma olanağını sağlamak da eklenebilir.

33. Bu parçadan sosyoloji ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Toplumun değişimi bilinçli gerçekleştirmesini sağlamak
B) Toplumla ilgili ulaşılacak yargılarda tarafsız olmak
C) Toplumları karşılaştırarak değerlendirmek
D) Toplumun gelecekte olması gerektiği yeri belirlemek
E) Toplumu nesnel ve somut koşullar içinde anlamak

İnsan, doğduğu günden itibaren çevresiyle ve diğer insanlarla etkileşim halinde olan, onlara iletiler gönderen veya onlardan iletiler alıp bu iletileri yorumlama ve anlamlandırma yeteneklerine sahip olan, ayrıcalıklı ve sosyal bir varlıktır. İnsanoğlu, sahip olduğu bu iletişim becerileri doğrultusunda yaşam evrenini ve toplumsal ilişkilerini belirlemekte ve onları canlı tutmaktadır. Bu yönüyle iletişim, insanoğlu için dış dünyayı yorumlayarak bireysel varlıklarının farkına varmalarına, bir biyolojik varlıklar yığını olmaktan kurtulup belli bir kültürün ve toplumun üyesi olmalarına yardımcı olan vazgeçilmesi imkânsız bir yaşamsal zorunluluktur.

34. Bu parçadan iletişim kavramı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) İnsanlar tarafından geliştirilen dinamik bir süreç olduğuna
B) Dış dünyayı tanıma ve duyguları aktarma isteğinden doğduğuna
C) Anlamı üretmek ve onu paylaşmak amacı taşıdığına
D) İnsanın sosyalleşmesini sağladığına
E) Toplumsal ilişkileri biçimlendirip düzenlediğine

Bir sanat eserinde, sanatçının asla hayal etmediği değişik fikirler görülebilir. Bu görmeler, asla hatalı olunduğu anlamına gelmez; sadece sanat eserini öylesine güçlü ve zengin kılar ki, herkes için orada özel anlamlar olduğunun kanıtı olur. Sanat eleştirisi yöntemini öğrenmek, bireylere bir sanat yapıtını yorumlamayı ve eleştiriye dair düşüncelerin organize edilmesini öğretir. Böylece bireylerin düşüncelerini ifade etme cesaretleri artar.

35. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Sanatın dili öğrenildiği zaman, sanat nesnesinin daha derinlerine inilebilir.
B) Sanat eseri bilimsel yollarla incelendiği zaman gerçek etkisini gösterir.
C) Sanatçının öngörmediği konular eserinde yer alabilir.
D) Sanatçı, eseri aracılığıyla bireyin gelişmesine bilinçli destek verir.
E) Eleştiride bilimsel yolları kullanmak bireye güven verir.

Günümüzdeki bilgi patlamasıyla birlikte bilgi kaynaklarının tamamına sahip olmak bir bilgi merkezi için imkânsız hale gelmiştir. Bu durum, dayanışma ve işbirliğini zorunlu kılarak yaklaşık on milyar makalenin kütüphaneler arası işbirliği sayesinde okuyuculara ulaştırılmasını sağlamaktadır. Bu işbirliği aynı zamanda ortak kataloglama, bilgi ve belgeye erişim, dijital kütüphanelerin oluşturulması, eğitim gibi hizmetleri de sağlayarak bilgi merkezlerinin bütçelerini rahatlatmıştır. Bilgiye ulaşım geçmiş yıllara göre çok hız kazanmış; eskiden haftalar ya da aylar alan bu işlem, gelişen bilgi teknolojileri sayesinde günümüzde birkaç saat ya da birkaç güne inmiştir.

36. Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine değinilmemiştir?

A) Bilgiye erişimin kolaylaşmasına
B) Kullanıcı sayısının artmasına
C) Bilginin depolanma ve paylaşılma olanağının arttığına
D) Okuyucuların ihtiyaçlarının karşılanmasına
E) Teknoloji ve eğitim alanında maliyet paylaşımına

Sanatçı duygu ve düşüncelerini dile getirirken estetik bir değer olan güzelliği, eserine ruh yaparak somutlaştırmaya çalışır. Sanatçının güzel olanı somutlaştırmasıyla ortaya çıkan yapıya estetik nesne denir. Ortaya çıkan bu yapıdan haz duymak isteyen alımlayıcı, sanat eserine yaklaşırken anlamlandırma sürecinde esere değerler yükler. Öznenin sanat eserine yüklediği değer, estetik değerdir. Estetik nesne ve estetik özne arasındaki ilişkiler neticesinde estetik öznenin estetik nesne hakkındaki nihai görüşü ise estetik yargıdır.

37. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Sanatçının eseri aracılığıyla güzelliği yayma amacı taşıdığına
B) Sanat eserinin niteliğini okurun belirlediğine
C) Bir nesneye sanatsal değeri ancak sanatçının yüklediğine
D) Sanat eserine okur tarafından yeni anlamlar yüklendiğine
E) Sanatçının okurun beğenisini ön plana çıkardığına

Sanat eğitimi konusu sadece ülkemizde değil, tüm dünyada üzerinde tartışılan ve yeni yaklaşımlarla ele alınmaya çalışılan bir alandır. Cumhuriyet tarihi boyunca hazırlanan bütün programlar gerek içeriği gerekse uygulanışı açısından hemen hemen birbirine benzemektedir. Tüm bu programlarda ezbere dayanan, araştırmacılıktan uzak, klasik ve geleneğe uygun olan bilgi yükleyici bir zihniyet yatmaktadır. Bu programlardaki sanat eğitimi ve uygulanan Resim programları incelendiğinde, çağdaş eğitim ve okul anlayışı içerisinde sanat eğitiminin yeni yaklaşımlarla ele alınmasının gerekli olduğu düşüncesi ortaya çıkmaktadır.

38. Bu parçadan aşağıdaki düşüncelerden hangisine ulaşılamaz?

A) Sanat eğitimi programlarının geleneksel anlayışla hazırlandığına
B) Sanat eğitimi konusunda farklı düşüncelerin bulunduğuna
C) Çağdaş yaklaşımlara bağlı kalınarak sanatın yeniden tanımlanmasına
D) Mevcut eğitim sisteminin değiştirilme zorunluluğuna
E) Ülkemizdeki sanat eğitiminin belirli bir standart taşıdığına

Tümevarımcı bilim adamına göre bilim gözlemle başlar. Bilimsel gözlemci normal ve kusursuz duyu organlarına sahip olmalı, gözlemlediği durumla ilgili ne görüyorsa ne işitiyorsa dürüst bir şekilde aynen kaydetmeli ve bunu yaparken tamamen önyargısız hareket etmelidir. Bir tümevarımın geçerli olabilmesi için öncelikle genelleştirmeye temel olan gözlem sayısı yeterince büyük olmalıdır. Gözlemler mümkün olduğunca değişik şartlar altında gerçekleştirilmelidir. Ayrıca kabul edilmiş hiçbir gözlem ifadesi evrensel kanunla çelişmemelidir.

39. Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Tümevarım, diğer bilimsel yöntemlerle de desteklenmelidir.
B) Verilerin değerlendirilmesinde tarafsız davranılmalıdır.
C) Gözlem sonuçları bilimsel yasalarla bütünleşmelidir.
D) Farklı zaman ve durumlara yönelik gözlem verileri de sağlanmalıdır.
E) Elde edilen verilerin güvenirliği gözlem sayısıyla orantılıdır.

Bilim, geçerliliği konu üzerinde çalışan bilim adamları tarafından kabul edilen belli yöntemlere uygun olarak bilgiler üretme ve üretilen bilgileri sürekli sorgulama sürecidir. Bilimsel yaklaşım ile günlük yaşamda başvurulan pratik akıl arasında temel farklılıklar söz konusudur. Bilim adamının olgulara yaklaşımı, "sokaktaki adam" ismini verdiğimiz sıradan insandan farklıdır. Bilim adamı şüphecidir ve yaptığı çalışmalar belirli bir yönteme dayanır. Deney yapar, test eder, sistematik çalışır. Oysa sokaktaki adam gördüklerine, duyduklarına inanır. Yargılarına nasıl ulaştığı sorulduğunda, "Gün gibi ortada!", "Herkes biliyor zaten." gibi sözler sarf eder.

40. Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Verileri uygun istatistiksel yöntemlerle analiz etmek
B) Tutarlı, geçerli ve etkin kararlar vermek
C) Anlık gereksinimlere cevaplar verebilmek
D) Problemlerin çözümü için güvenilir sonuçlar elde etmek
E) Ulaşılan yargılara kuşkuyla yaklaşmak

AÇIKLAMALAR

1. E Parçada bir profesyonelin iş hayatında takınacağı tutuma yönelik bilgiler verilmiştir. Parçadaki "...çalışma alanıyla ilgili en son bilgi ve deneyimlere sahip olmalıdır." sözüyle B seçeneğine; "sorunların en rasyonel çözümünü oluşturabilmelidir." sözüyle C seçeneğine; "Yaptığı işe kendini adamalı..." sözüyle D seçeneğine ve "...mesleğiyle ilgili etik kurallara bağlı kalmalıdır." sözüyle de A seçeneğine ulaşılır. Parçada E seçeneğindeki yargıya yönelik bilgi verilmemiştir.

2. E Parçadaki sloganın içeriği A seçeneğindeki yargıyı desteklemektedir. "kimi moda devlerini de ikna ederek kendilerine yönelik tasarımların üretilmesini" sağlamaları, B'deki yargıya ulaştırmaktadır. "Tüketicilerin modanın hiper-ayrıcalıklı bir kitleyi korumak gibi bir sorun taşıdığına inanıyor" olmaları, modanın belirli bir kitle üzerinde yoğunlaştığını bildirmektedir. "dev bir küresel pazar söz konusu" düşüncesiyle D seçeneğindeki yargıya yer verilmiştir. Parçanın ilk cümlesinde internet ve sosyal medyanın büyük beden müşterileri tarafından kullanıldığı belirtilmiş ancak internet ve medyayı toplumun her kesiminin kullandığına ilişkin bilgi verilmemiştir.

3. A Parçanın sondan ikinci cümlesi E'deki yargıyı içermektedir. "vurucu ve etkileyici" sözüyle B'deki yargı anlatılmıştır. Parçanın ilk cümlesindeki "pek çok değerin aynı potada eridiği muhteşem bir kent" sözüyle C seçeneği söylenmiştir. Gençlerin "delik, dehliz, kovuk..." gibi sözlerle tanıtılan mekânlarda tiyatro oynadıkları görüşü D'deki yargıyı oluşturmuştur. Parçada A seçeneğindeki yargıya ilişkin bilgi verilmemiş, sadece modern tiyatro binalarının Anadolu'da arttığı söylenmiştir.

4. E Felsefenin edebi metinler üzerindeki etkisinden söz edildiği parçada, felsefenin edebi metinleri bir araç olarak kullandığı yargısına ulaşılabilir. B ve C seçeneklerindeki yargılar, parçanın son cümlesindeki düşünceyle uygunluk göstermektedir. Parçanın ilk cümlesinde sözü edilen tutum, C seçeneğinde verilmiştir. Edebi metinde felsefi bir düşüncenin yine felsefeye özgü anlatımla dile getirilmesi; E seçeneğindeki yargıyla çelişmektedir.

5. A Parçadaki "sosyal hayatı düzenleyen ilişkiler" sözüyle, C seçeneğindeki yargıya yer verilmiştir. Parçada, "sosyal çevre"den sosyoloji kadar edebiyatın da yararlandığı söylenerek edebi metinlerin sosyal çevreden çıktığı yargısı verilmiştir. Bu yargı B ve C seçeneklerinde yer almıştır. "Sosyal çevrede yaşanan olaylar, ...edebi metinlerde farklı düzeylerde kendine yer bulur." cümlesindeki "farklı düzeyler" sözüyle D seçeneğindeki yargı belirtilmiştir. Parçanın son iki cümlesinde, edebi metinlerdeki kişiler aracılığıyla sosyal olayların incelendiği yargısıyla E seçeneğindeki düşünce söylenmiştir. Parçada sosyolojinin edebi metinlerden yararlandığına yönelik bir değerlendirme yoktur.

6. C Parçanın ilk cümlesinde değişim mühendisliği kavramı tanımlanırken dört ögeye yer verilmiştir: çarpıcı geliştirmeler, süreç, radikal adımlar ve yeniden tasarım. A seçeneğindeki işlerin düzenlenmesi yargısı, tanımdaki "iş süreçlerinin yeniden düzenlenmesi" düşüncesini karşılamıştır. B seçeneğindeki "beyaz bir sayfa açmak" deyimi, Artzt'ın "tuğla tuğla söküp yeniden inşa etmek" sözünün karşılığıdır. Bu durum da tanımdaki "radikal adım"a karşılık gelmektedir. D seçeneğindeki yargılar, performans kavramıyla ilgilidir. Bu eylemler, "performansta çarpıcı geliştirmeler" sağlamak amacını taşır. E seçeneğindeki "yeniden ele alma" yargısı, dördüncü öge olan "yeniden tasarım"ı vurgulamaktadır. C seçeneğinde yer alan "etkili ürün tasarımı" parçada tanıtılan değişim mühendisliğinin amaçları arasında yer almaz.

7. E Parçada tanıtılan suluboya sanatçısının fotoğrafla da ilgilenmesi A seçeneğindeki yargıyı doğrular. "uslanmaz bir realist" ve "... fotoğraftan ayrılamayacak kadar etkili tablolar..." yapması, B seçeneğinde belirtilen, "... ayrıntılara önem veren sanatçı..." olduğunu gösterir. "Tarihteki resimleri modern araçlarla birleştirerek..." sözüyle, C seçeneğindeki yargı vurgulanmıştır. Parçanın üçüncü cümlesindeki yargı, D seçeneğinde söylenmiştir. Parçada sözü edilen kristal ve gümüş resmi yapılan objelerdir. Bu nedenle, E seçeneğindeki yargıya ulaşılamaz.

8. D Parçada toplumun yaratıcı bireylere bakış açısı belirtilerek, bu yaklaşımın eğitimi de olumsuz etkilediği vurgulanmıştır. Yaratıcı bireylerin, toplumsal baskı nedeniyle, parçada verilen özellikleri gösterecekleri uygun ortam ve alanların bulunmadığı söylenmiştir. A, B, C ve E seçeneklerindeki yargılar, bu özetlenen düşünceleri içermektedir. Parçada D seçeneğinde verilen yargının karşılığı yoktur.

9. E Parçada tanıtılan sözlüğün 250.000'den fazla sözden oluşması ve bu sözlerin anlatımı ve açıklanmasındaki titizlik, A seçeneğindeki uzun bir çalışma ve emeği gösterir. Kitaptaki kısaltmalar dizininde diğer dillere yer verilmesi, B seçeneğinde dile getirilen, sözlüğün hazırlanmasında çok sayıda dilden yararlanıldığını bildirmektedir. İlk cümledeki "farklı bir kitap" vurgusuyla, C seçeneğinde yer verilen yargı söylenmiştir. Parçadaki son iki cümle sözlüğün hazırlanmasında bilimsel yöntemlerin kullanıldığını gösterir. Parçada, yabancı sözcüklere Türkçe karşılık getirildiğinden söz edilmemiştir.

10. E Parçada, yazarın dış dünyadan (deniz, sandal, güneş, bulut, sis gibi) büyük ölçüde yararlanarak, kahramanın iç dünyasını tanıtmaya çalıştığı anlatılmıştır. İzlediği yolda çok etkili olduğu için, öykü aracılığıyla vermek istediği mesajlar (metnin göndergeleri) ikinci planda kalmıştır. Bu durum bizi C ve B seçeneklerindeki yargılara da ulaştırır. Ancak parçada, kahramanın yüksek düzeyde ruhsal değişkenlikler yaşadığını göstermez.

11. C Parçada bilimsel yaklaşımları edebi eselerin incelenmesinde kullanılması üzerine oluşturulmuş düşünceler yer almaktadır. Parçaya göre; eleştirinin zorunlu amacı olan yargılama, hangi bilimsel yollar kullanılırsa kullanılsın, sonuçta öznel bir değerlendirmeyi içerecektir. Bilimsel yöntemler, parçada sözü edilen şartlar gerçekleştiğinde, eleştiride kullanılabilecektir. Çağdaş eleştirmenler, bu şartları yerine getirmiştir. Eleştirmenin eseri incelerken bağlı kalacağı ölçütler, "yapıcılık" ve "yansızlık" olarak belirtilmiştir. Bilimsel yollarla ulaşılacak sonuçlar, eserin anlamını çıkarmaya özen gösterildiği takdirde, içeriği yok etmeyecektir. Parçada bilimsel eleştirinin eseri bir araç olarak görüp görmediğine yönelik cevap bulunmamaktadır.

12. A Parçada insanın bireysel ve sosyal sorunlarının çözümü, toplumsal olayları doğru algılamasında tiyatronun işlevi tanıtılmıştır. Parçaya göre "tiyatronun bireysel sorunların çözümünde bir tedavi aracı olarak kullanılması", D seçeneğindeki yargıyı; "insanı tedirgin eden, denge ve düzeni bozan bireysel ve sosyal olayların, olguların, kişilerin tiyatro ortamında açığa çıkması" sözü B, C ve E seçeneklerindeki yargıları oluşturmuştur. Parçada A seçeneğindeki yargıya yer verilmemiştir. Aksine izleyicilerin oyuncularla özdeşleşerek kendi sorunlarının ortaya çıkmasıyla rahatladığı ya da sorunlarının çözümünde çıkış yolları sağladığı söylenmiştir.

13. C Bu teknolojinin bilgisayar, mimarlık, tıp, eğitim gibi alanlarda kullanılacağına ilişkin parçada verilen örnekler, A, B ve D seçeneklerindeki yargıları karşılamıştır. Bu alanların yanı sıra, ucuz enerji kaynakları ve dünyada açlığın sona erdirilmesi gibi alanlarda da etkili olabileceğinden söz edildiği için E seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Nanometrenin atomdan küçük olduğuna yönelik bilgi, parçada yoktur.

14. A Parçadaki "21. yüzyılın en iyi on iki romanından biri" sözü, romanın sanat çevrelerinde önemli yer aldığını göstermektedir. "iki kıtaya yayılmış bir aile hikâyesi" anlatıldığı için ailenin farklı kültürlerin etkisinde kaldığı söylenebilir. Romanda "tabulara ve dogmalara alaycı bir dille" karşı çıkış söz konusu olduğu için C seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Parçadaki son cümle, D seçeneğindeki yargının karşılığıdır. Bu parçada kuşaklar arası çatışmadan söz edilmemiştir.

15. E Parçada bireyin sosyalleşme süreci içindeki gelişimi üzerinde durulmuştur. Ancak, sosyalleşme süreci içinde bireysel kimliğin yok olduğuna ilişkin değerlendirme yoktur.

16. B Parçadaki "Veriler, "işlenmemiş kanıtlar" olarak araştırmanın temel dayanağını teşkil ederler ve işlenerek anlam çıkarmada, problemin çözümünü sağlayacak sonuçlara varmada kullanılırlar." cümlesi, A seçeneğindeki yargının karşılığıdır. "...verilerin araştırmanın amacına hizmet edebilecek nitelik ve nicelikte olması, planlı olması, genel bir beklenti içinde yapılması, kaydedilmesi, bilinen ve gerektiğinde yenilenen süreçleri olması, geçerlilik ve güvenirlik denetimi yapılabilmesi gibi temel özellikleri de taşıması..." sözü, C seçeneğindeki yargıyı vurgulamaktadır. Bu özellikleri taşıyan veriler, "... araştırmanın temel dayanağını teşkil ederler ve işlenerek anlam çıkarmada, problemin çözümünü sağlayacak sonuçlara varmada..." kullanılacağı için D seçeneğindeki yargı söylenmiştir. Toplanacak verilerin "...araştırmanın amacına hizmet edebilecek nitelik ve nicelikte olması" sözüyle, E seçeneğinde belirtildiği gibi, önceden görülen ve bilinen bir kullanım yeri olması gerektiğine ulaşılır. Parçadaki "... her bilimsel araştırma geçmişteki bilgi birikimine dayanmak zorundadır." sözü, B seçeneğindeki yargıyla çelişmektedir.

17. D Parçada, edebiyat tarihinde, "...edebiyatı dönemlere ayırmak, dönemlere egemen olan eğilimleri belirlemek ve olaylar arasında bağlantıları göstermek..." düşüncesine yer verilerek A seçeneğindeki soru cevaplanmıştır. Sanatçıların "önemli" ve "önemsiz" olarak ayrılması, tarihçinin bir değerlendirmesidir. Bu sınıflandırma, B seçeneğindeki soruya karşılık gelir. Edebiyat tarihçisinin "...tarihe ait alışılagelmiş yöntemleri edebiyat alanına da uygulamak..." düşüncesiyle C'deki soruya değinilmiştir. Parçanın son cümlesinde tarihçinin "...edebiyatı süresinde yaşayan devamlılığı içinde sergilemek.." zorunluluğu E'deki sorunun cevabıdır. Parçada, sanatçıların sınıflandırılmasında hangi ölçütlerin kullanıldığı bilgisi yoktur.

18. C Parçada insanı (ilkel ya da kültürlü) diğer canlılardan ayıran en önemli özelliğin "düşünme" olduğu söylenerek, düşüncelerin de konuşma yoluyla dışarı çıkarıldığı anlatılmıştır. İnsan, hayvanlarla karşılaştırılarak, insan düşünen, hayvanlar ise düşünmeyen varlıklar olarak gösterilmiştir. Bu nedenle parçadan, C seçeneğindeki yargıya ulaşılamaz.

19. A Parçada, bir dildeki sözcükleri anlamsal değişimi tanıtılmıştır. Parçanın son cümlesi, bizi, B ve D seçeneklerindeki yargılara ulaştırır. "Dilin bir gelişme çağında aktif ve işlek olan anlam değişimi, başka bir devirde dilden çıkabilir." cümlesindeki yargı, C ve E seçeneklerinin karşılığıdır. Parçada A seçeneğindeki yargının karşılığı yoktur.

20. D Parçada, D seçeneği dışındaki tüm yargılara ulaşılabilir: "Kültür ve sanatın bir yatırım aracı olarak görülmesi..." düşüncesi A'daki yargıyı, "Festivaller, müzayedeler, bienaller, sergilerin günden güne çoğalması..." sözü B'deki yargıyı vurgulamıştır. "...kitaplar, baskı sayıları ve satış rakamlarıyla ölçülmektedir." düşüncesiyle C'deki yargıya ulaşılır. "... Eserlere duyulan yüksek ilgi..." sözüyle de toplumun gösterdiği ilgi belirtilmiştir.

21. D Parçanın "Farklı ülkelerde yazılmalarına rağmen belirli konularda neredeyse aynı bakış açısını taşıyor." cümlesiyle A, B ve E seçeneklerindeki yargılara değinilmiştir. "Okurun... yeniden sorgulamasına olanak verilmiyor." düşüncesi C seçeneğindeki yargıyı vurgulamıştır. Parçadaki "Okurun bu kavramları ait olduğu kültürel değerleriyle yeniden sorgulamasına olanak verilmiyor." sözü, D seçeneğindeki yargının karşıtıdır.

22. E Günter Grass'ın sanatçı kişiliğini tanıtan parçada sanatçının *göçmenler, ezilenler ve azınlıkların* sorunlarıyla ilgilendiği bilgisinden A seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Dünya çapında okur kitlesine sahip olması eserlerinin farklı dillere çevrildiğini göstermektedir. Edebiyatın dışında heykel gibi farklı sanat türlerinde eser vermiştir. Parçanın ilk cümlesinde ülkesinin önemli sanatçılarından olduğu belirtilmiştir. Parçada bireysel konularla ilgilendiğine yönelik bilgi yoktur.

23. D Parçada bir eleştirmende bulunması gereken dört özellik dile getirilmiştir: Parçanın ilk cümlesinde, şiirin yazıldığı dönemin sanat anlayışını iyi tanıması; ikinci cümlede, şiirde nelerin anlatıldığını iyi belirlemesi gerektiği söylenmiştir. Üçüncü ve dördüncü cümlede, şiirle ilgili değerlendirme yaparken kendini olumsuz etkilerden uzak tutması ve beşinci cümlede, incelediği şiirler ilgili çıkarımlarının diğer şairler tarafından da kabul görüp, onları yönlendirmesi vurgulanmıştır. Bu görüşler, sırasıyla, A, B, E ve C seçeneklerinde söylenmiştir. Parçada diğer şairleri yönlendirmesinden söz edilmiş ancak onlara yönelik önerilerde bulunduğuna değinilmemiştir.

24. A Parçadaki "kenara itilmiş insan" sözüyle B'deki "kahramanın toplumda tutunamadığı" yargısı; "her şeyin bu kadar sıradanlaştığı, duygusuz insanlar ordusunun yaratıldığı günümüzde..." sözüyle C seçeneğindeki "toplumun oluşturduğu değerlere karşı çıkış" ve D seçeneğindeki "çağın, kalıcı ilişkilere izin vermediği" yargıları çıkarılmaktadır. Sayru'nun kendini, toplumu ve tarihi sorgulayan "entelektüel" biri olarak görmesi soyut konularla ilgilendiğini gösterir. A seçeneğindeki "çevre", sanatçının yabancısı olduğu değil; aksine içinde bulunduğu, yaşadığı çevredir.

25. D Parçada, çevirmenlerde çok okuma, kendini sürekli yenileme özelliklerinin bulunması gerektiğinden söz edilmiştir. Çevirmenlerin ayrıca anti-sosyallikle ve fiziksel meslek hastalıkları gibi sorunlarla karşılaşacakları belirtilmiştir. Gün boyunca evde tek başına çalışmak zorunda olmaları, çevirmenlerin çalışma şartlarına ilişkin bir bilgidir ve düşük ücret almalarından da söz edilmiştir. Parçada, toplumun çevirmenlere bakış açısına ilişkin bilgi yoktur.

26. D Gönülde binlerce aslanın yatması ve her hedefin bize yeni bir hedef göstermesi, isteklerin hiçbir zaman bitmediğine; dünyaya geldiğimiz andan itibaren gayret göstermemiz, kendimizi ve neslimizi korumamız bizi A, B ve E seçeneklerindeki yargılara ulaştırır. Parçadan ulaşılması imkânsız beklentiler oluşturduğuna yönelik düşünce çıkarılamaz.

27. B Parçanın ilk cümlesindeki düşünce, D seçeneğindeki yargıyı belirtmiştir. İkinci cümlede "yaşamsal ögeler" sözüyle gerçeklik vurgusu yapılarak C seçeneğindeki yargıya değinilmiştir. Sanatçının "kurmaca unsurlardan" da yararlandığı söylenerek E seçeneğindeki yargıya değinilmiştir. Üçüncü cümle, "olası olan" ve "olması gereken" sözleriyle sanatçıların iç dünyasına yönelik göndermeler içerdiği için A seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Son cümlede, sanatçının toplumsal görevi söz konusudur ancak bu görevin niteliği belirtilmemiştir.

28. A Parçadaki düşünceleri bütünleştirelim: Yazar, toplumun düşüncelerini kullanır (toplumsal sipariş). Gerçeği dilin olanaklarını kullanarak farklı biçimde topluma ulaştırır (özgün bir ileti). Sanatçı gerçeğin içinden yeni bir gerçeklik oluşturur (yaşamın gizleri ve yaratı). Bu yargılar, sanatın yaşadığı çağın gerçeğini tekrar topluma sunma düşüncesini oluşturmuştur (kurmaca örüntüsüne rağmen gerçek).

29. E Parçada, Ali Emiri Efendi'nin parası yetmediği için kitapları kopyalaması, kimi kitaplara ulaşmak için tayinini çıkartması A seçeneğindeki yargıyı bildirmektedir. Parça, Millet Kütüphanesini kuran Ali Emiri Efendi hakkında oluşturulduğu için B seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Olası tüm engelleri çözebilmeye çalıştığına değinildiği için C'deki yargı vurgulanmıştır. "Kitaplar onun için bir koleksiyon malzemesi değil, geçmişi keşfetmenin birer aracıydı." cümlesiyle D'deki yargı belirtilmiştir. Parçada, Ali Emiri Efendi'nin özelliklere belirli konulara yönelik kitap topladığına ilişkin yargı yoktur.

30. D Parçada, eleştirmenin tarafsız olabilmesi için bir eseri okur gözüyle okuyup değerlendirme yöntemi tanıtılmıştır. A, B, C ve E seçenekleri; tarafsız eleştiri sağlayabilmesi için eleştirmenin uygulaması gereken yöntemler olarak verilmiştir. Ancak parçada eleştirmenin beğendiği sanatçıları inceleyeceğine yönelik bilgi yoktur.

31. E Parçadaki "Sanatta yaratıcılık, yoktan var etmek gibi mistik ya da metafizik bir anlam içermez." cümlesi ve devamında gelen "Sanatta yaratıcılık algı yetisi üzerine bir düşleme, bir imleme yetisi katabilmek ..." sözü, B seçeneğindeki, sanatçının soyut ve somut nesnelerden yararlandığını göstermektedir. Aynı cümle, A seçeneğinde söylenen, dış dünyanın sanatçının iç dünyasında yeniden biçimlendiği" yargısını bildirir. "...önemli sorular oldukları açıktır." sözü, sanatı sürekli sorgulamanın gerekliliğini göstermektedir. "...insan doğasında var olan en iyi ve en kötü yetenekler..." sözüyle, D seçeneğindeki, her insanda yaratıcılık gücünün bulunduğu yargısına ulaşılır. Parçada, yaratıcılığın hayal ve imgelerden kaynaklandığına yönelik düşünce yoktur. Aksine yaratıcılığın kaynağı var olanlardır. Hayal ve imgeler ise, var olanların farklılaştırılmasıdır; dolayısıyla bir kaynak değil, bir araçtır.

32. E Parçadaki "Günümüzde sanatın dağıtımı... farklı biçimlerde gerçekleşmektedir." sözü, A seçeneğindeki yargıyı belirtmiştir. "Sanatçıların yapıtlarının dağıtımının gerçekleşmesi, sanatçıların yeni yapıtlar üretebilmeleri için gerekli ekonomik koşulları sağlayabilmeleri açısından da önemlidir..." düşüncesi B seçeneğinde söylenen üretim ve tüketim arasındaki doğrusal ilişkiyi vurgulamaktadır. "Sanatın var olan dağıtım sistemleri içinde bulunmayan sanatçıların... atölyeleri yapıtlarının sanat izleyicisince kabul görülmediğini kanıtlayan yapıtlarla dolmaktadır." düşüncesi, C seçeneğindeki yargıyı desteklemektedir. Bu yargı, aynı zamanda, D seçeneğinde de belirtildiği gibi, dağıtımın önemli olduğunu söylemektedir. Parçada E seçeneğindeki yargıya yönelik açık bir bilgi bulunmamaktadır.

33. C Parçada sosyolojinin "...insanlara toplumların değişme süreci üzerinde etkili olma ve öngörüde bulunma olanağını sağlamak..." düşüncesiyle toplumun A seçeneğindeki "değişimini bilinçli gerçekleştirme" ve D seçeneğindeki "gelecekte olması gerektiği yeri belirleme" yargıları karşılanmıştır. "...toplumları yer bakımından nesnel ve somut koşullar içinde anlamak..." sözündeki yargı, E seçeneğinin karşılığıdır. Bu nesnellikle birlikte cümlenin devamında varılan "...onların tarih içinde geçirmekte oldukları değişimin etkenlerini ve doğrultusunu açıklamak..." düşüncesi, B seçeneğindeki yargıyı karşılar. Parçada, farklı toplumların karşılaştırılmasına yönelik bir düşünce yoktur. Sadece, bir toplumla ilgili farklı açıklamaların ortak noktalarının belirlenmesinden söz edilmiştir.

34. E Parçadaki ikinci cümlede yer alan "... sahip olduğu bu iletişim becerileri... onları canlı tutmaktadır." sözü, iletişimin insanlar tarafından geliştirilen dinamik bir süreç olduğunu vurgulamaktadır. İletişimin "...insanoğlu için dış dünyayı yorumlayarak bireysel varlıklarının farkına varmalarına..." yardımcı olması, B seçeneğindeki yargıyı desteklemektedir. İletişim, insanın "...bir biyolojik varlıklar yığını olmaktan kurtulup belli bir kültürün ve toplumun üyesi..." olmasını sağladığı için D seçeneğindeki yargıya ulaşılır. İletişim, insanın diğerlerinden "...iletiler alıp bu iletileri yorumlama ve anlamlandırma yeteneklerine..." sahip olması, C seçeneğindeki yargının karşılığıdır. Parçada, iletişimin toplumsal ilişkileri biçimlendirme ve düzenleme görevlerinden söz edilmemiştir.

35. D Parçadaki "...sanatçının asla hayal etmediği değişik fikirler görülebilir." düşüncesi, C seçeneğindeki yargıyı desteklemektedir. Bu yargı, devam eden cümledeki "Bu görmeler... herkes için orada özel anlamlar olduğunun kanıtı olur." düşüncesini oluşturmaktadır ve A seçeneğindeki yargının karşılığıdır. Birey, sanat eserinin güçlü ve zengin yönlerini, "bu görmeler..." sözüyle belirtilen, bilimsel yöntemleri kullanarak görebilecektir. Bu düşünce de B seçeneğinde söylenmiştir. Sanat eserini bilimsel yöntemlerle inceleyen bireyin eserle ilgili düşüncelerini ifade etme cesaretinin artması, E seçeneğindeki yargıyı desteklemektedir. D seçeneğindeki yargıda sözü edilen "bilinçli destek" verme düşüncesi, parçada savunulan düşünceyle çelişmektedir.

36. B Parçadaki "Bilgiye ulaşım... gelişen bilgi teknolojileri sayesinde bu gün birkaç saat ya da birkaç güne inmiştir." sözüyle A seçeneğindeki yargıya, "...bilgi ve belgeye erişim, dijital kütüphanelerin oluşturulması..." sözleriyle C seçeneğindeki yargıya değinilmiştir. Kütüphaneler arasındaki işbirliğinin artmasıyla "... yaklaşık on milyar makalenin kütüphaneler arası işbirliği sayesinde okuyuculara..." ulaşması düşüncesi, D seçeneğindeki yargıyı karşılamaktadır. "...dijital kütüphanelerin oluşturulması, eğitim gibi..." hizmetlerin karşılanması "...bilgi merkezlerinin bütçelerini..." rahatlattığı için E seçeneğindeki yargı söz konusudur. Parçada, kullanıcı sayısının arttığına yönelik bilgi verilmemiştir.

37. E Parçadaki "Sanatçı... güzelliği, eserine ruh yaparak somutlaştırmaya çalışır." düşüncesiyle A seçeneğindeki yargı söylenmiştir. Bir nesnenin öznesi sanatçıdır ve sanatçı, nesneye estetik değer yükleyerek onu sanat eseri yapar. Bu düşünceye C seçeneğinde yer verilmiştir. Sanat eserine estetik değeri yükleyen ise alımlayıcıdır (okur, izleyici). Alımlayıcı da "...anlamlandırma sürecinde esere değerler yükler." ve alımlayıcının eserle ilgili son görüşü ise estetik yargıyı oluşturur. Bu düşünceler, sırasıyla, D ve B seçeneklerinde belirtilmiştir. Parçada E seçeneğindeki yargının karşılığı yoktur.

38. C Parçadaki "Tüm bu programlarda... klasik ve geleneğe uygun olan bilgi yükleyici bir zihniyet yatmaktadır." yargısı A seçeneğinin karşılığıdır. "Sanat eğitimi... tüm dünyada üzerinde tartışılan ve yeni yaklaşımlarla ele alınmaya çalışılan bir alandır." yargısıyla B seçeneğindeki düşünceye ulaşılır. "Cumhuriyet tarihi boyunca hazırlanan bütün programlar hemen hemen birbirine benzemektedir." düşüncesiyle, E seçeneğinde belirtilen, ülkemizdeki sanat eğitiminin belirli bir ölçüde verildiği söylenebilir. Son cümledeki "...sanat eğitiminin yeni yaklaşımlarla ele alınmasının gerekli olduğu düşüncesi ortaya çıkmaktadır." düşüncesi, D seçeneğindeki yargıyı vurgulamaktadır. Parçada sanatın tanımlanmasına ilişkin düşünce yoktur.

39. A Parçadaki "Bilimsel gözlemci... ne işitiyorsa dürüst bir şekilde aynen kaydetmeli ve bunu yaparken tamamen önyargısız hareket etmelidir." cümlesi, B seçeneğindeki yargının karşılığıdır. "Gözlemler mümkün olduğunca değişik şartlar altında gerçekleştirilmelidir." düşüncesiyle D seçeneği söylenmiştir. "...kabul edilmiş hiçbir gözlem ifadesi evrensel kanunla çelişmemelidir." sözüyle, C seçeneğindeki yargı vurgulanmıştır. "...öncelikle genelleştirmeye temel olan gözlem sayısı yeterince büyük olmalıdır." düşüncesi, verilerin güvenirliği ile gözlem sayısındaki doğrusal ilişkiyi belirtmiştir. Parçada, gözlem dışında başka bilimsel yöntemlerden söz edilmemiştir.

40. C Parçaya göre, bilim adamının "...yaptığı çalışmalar belirli bir yönteme..." dayandığı için A seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir. B seçeneğindeki "tutarlı, geçerli ve etkin kararlar" verebilmesi bilim adamını sokaktaki adamdan ayırmaktadır. Yine parçadaki "Deney yapar, test eder, sistematik çalışır." yargısı, elde edilecek sonucun güvenilirliğine yönelik olduğu için D seçeneğindeki düşünceye ulaşılır. E seçeneğindeki düşünce yine parçada belirtildiği gibi, bilim adamının şüpheci yönünü vurgulamaktadır. C seçeneğinde söylenen düşünce, sıradan insanların yaklaşımıdır. Çünkü bilim adamı "anlık gereksinimler" üzerinde çalışmaz.

PARAGRAF OLUŞTURMA

PARAGRAF OLUŞTURMA

Paragraf, kendi içinde anlam bütünlüğü taşıyan, cümlelerin birbirleriyle bütünlük oluşturduğu dinamik bir yapı-

Bu nedenle bir paragrafın oluşturulmasında ele alınan konunun planlı, mantıklı ve etkili anlatımının sağlanması ele alınmalıdır.

Paragrafı oluştururken yapılacak ilk işlem, giriş cümlesini belirlemektir. Giriş cümlesi, konu ile ilgili genel bir yargı taşıyan, kendisinden önce herhangi bir cümle söylenmediğini bildiren cümle olmalıdır.

Giriş cümlesi, parçada neyin ele alındığını belirten, konuyu ortaya koyan, konuya genel bir bakış açısı kazandıran cümledir. Bu cümle, aynı zamanda gelişme bölümünün hazırlayıcısıdır.

Gelişme bölümü, giriş cümlesinde tanıtılan konuyla ilgili düşünceleri tanıtan, örnekleyen, konunun farklı yönlerini gösteren cümlelerden oluşur. Bu cümlelerin sıralamasında genelden özele, büyükten küçüğe, bilgiden altbilgiye, yargıdan karşı yargıya doğru ilerleyen bir sıralama yapılmalıdır.

Sonuç, paragrafta ele alınan konuyla ilgili ulaşılan ana düşünceyi taşıyan cümledir.

Paragraf oluşturma soruları çözülürken bu sıralamaya uyulmalı, ilk cümleden sonuç cümlesine kadar her cümlenin bir diğeriyle "anlamsal bağı" kurulmalıdır.

Örnek:

Wassily Kandinsky, iç yaşamı tüm zenginliğiyle yakalayabilen bir ruh ressamıdır. Onun seyircisi, ruhunu içsel sezginin duyuruşuna ve saf iç sesin algılamasına açabilecek şekilde bir olgunluğa kavuşturduğunda ancak resmin ahengine kavuşabilir. Ruh, bu ahengi yakaladığı zaman ancak estetik hazzı yakalayabilir. Bu nedenle Kandinsky, bugün birçok sanat tarihçisi ve sanat eleştirmeni tarafından soyut sanatın öncüsü olarak kabul edilmektedir.

Giriş Cümlesi:

Wassily Kandinsky, **iç yaşamı** tüm **zenginliğiyle** yakalayabilen bir **ruh ressamıdır**.

Giriş cümlesindeki altı çizili sözler gelişme bölümündeki ilk cümlenin belirlenmesini sağlar:

iç yaşam = ruh; zenginlik = olgunluk; ruh ressamı = resmin ahengi

Gelişme Bölümü:

(Birinci cümle) **Onun seyircisi, ruhunu** içsel sezginin duyuruşuna ve saf iç sesin algılamasına açabilecek şekilde bir **olgunluğa** kavuşturduğunda ancak **resmin ahengine kavuşabilir**.

(İkinci cümle) **Ruh**, bu ahengi yakaladığı zaman ancak **estetik hazzı yakalayabilir.**

Gelişme bölümünün ilk cümlesi, Kandinsky'nin resimlerini ruhsal olgunluğa ulaşanların anlayabileceklerini belirtmiş; ikinci cümlesi de olgunlaşan ruhun resmin ahengine kavuşmasıyla estetik hazzı yakaladığı düşüncesini parçaya eklemiştir.

Sonuç Cümlesi: Bu nedenle *Kandinsky*, bugün birçok sanat tarihçisi ve sanat eleştirmeni tarafından **soyut sanatın öncüsü olarak kabul edilmektedir.**

Bu cümle, Kandinsky ile ilgili genel ve yukarıdaki düşünceleri bütünleyen bir yargı bildirerek ana düşünceyi belirtmiştir.

Böylece bu parçayı oluşturan tüm cümlelerin birbirleriyle kurdukları anlamsal bağ belirlenmiş olur. Parça, hem anlamsal hem de yapısal olarak bütünlük içindedir.

1. I. İster sanat eseri isterse bilimsel çalışma olsun, onu değerlendirmede sözcükler belirleyici unsur olarak alınamaz.
II. Hatta yeni düşüncelerin, yeni yorumların kendilerine özgü anahtar kavramları ve sözcükleri vardır.
III. Çünkü sorun, hangi sözcüklerin nasıl kullanıldığı değil, sözcüklerle neyin anlatılmak istendiğidir.
IV. Ancak sözcüklerin yeri ve önemi değişiktir.
V. Yeni düşünceler ve yeni yorumlar yeni sözcüklerle gündeme getirilir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan <u>üçüncü</u> olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. I. İnsanlar kimi zaman içlerinde bulundukları sosyal grubun bir üyesi olarak o gruba ait davranış standartlarını ve değerlerini benimser.
II. Sosyal psikolojide kişinin kendini özdeşleştirdiği gruba "referans grubu" adı verilir.
III. Sosyal içerikli öğrenmelerde kişiden kişiye yapılan taklitten belki daha önemlisi ve çoğunlukla görüleni grupların taklididir.
IV. Kimi insanlar da fiilen bağlı oldukları grup dışında bir başkasına girmeye özenir ve o grubun standartlarını tanır.
V. Bu durumda herhangi biri kendi dâhil olduğu grubu referans grubu olarak alabileceği gibi dışarıdan bir grubu da referans grubu olarak seçebilir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan <u>dördüncü</u> olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. I. Toplumumuzun hızlı bir değişme içinde bulunduğunu hepimiz biliyor ve söylüyoruz.
II. Bu değişme, teknolojik alanda olduğu kadar sosyal ve kültürel alanlarda da görülmektedir.
III. Günlük hayatta "nesiller arası anlaşmazlık" olarak bilinen değer ve tutum farkları yanlış anlamaya çok uygundur.
IV. Aslında teknolojik değişmeden daha önce ve özellikle göze çarpan şey, insan ilişkilerindeki değişmedir.
V. İki nesil arasındaki anlaşmazlık toplumun bütününü, yani bir önceki neslin de bir sonraki neslin de büyük çoğulunu içine alan ve o nesil boyunca devam eden anlaşmazlıktır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri <u>birbiriyle yer değiştirmelidir</u>?

A) I. ile II. B) I. ile III.
C) II. ile IV. D) III. ile IV.
E) IV. ile V.

4. I. Alışılmış değerlerin etkisinde kalan eleştirmenler, sanat eserlerini "olmaları istediği" biçimde görme eğilimine girmişlerdir.
II. Bizim edebiyatımızda eleştirinin nesnelliği tartışılagelmiştir.
III. Bu da eleştirmenlere karşı bir güvensizliği peşinden getirmiştir.
IV. Kimi eserler gerektiğinden fazla övgüyle ödüllendirilirken kimileri de değersiz görülmüştür.
V. Eleştirmenler bir esere yaklaşırken kişisel değer, tutum ve davranışlardan olabildiğince arınmalıdır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan <u>ikinci</u> olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. İyi bir yönetici olabilmek için uzun yıllar kendimi eğittim. Çünkü tiyatronun oynayacağı oyunları yönetici seçiyor. (1) Türkiye'deki tiyatro yazarlarını, tiyatroyu nereden nereye götürmek istediklerini, hayallerindeki tiyatroyu biliyorum ve inceliyorum. Tiyatro yöneticisi olarak, geniş bir anlama gücüyle doğru noktayı bularak ilerlemek için farklı alanlarla ilgilenmek zorundasınız. (2) Ekip kurma ve yönetme, pazarlama, ticari pazarlama, marka derinliği yaratma konularındaki birikimim tiyatro yöneticiliğine de yansıyor. (3) Biz seyirciyle birlikte tiyatro yapıyoruz. Onlar bizim gerçek meslektaşlarımız, birlikte iş yaptığımız insanlar.

I. İnsan kaynağı bizim için çok önemli çünkü bizim insan kaynağımız sadece oyuncular değil, seyirci de bizim önemli bir insan kaynağımız.

II. Ben birkaç dil biliyorum ve bütün dünya literatürünü takip ediyorum.

III. Tiyatro yöneticisi aynı zamanda bir dramaturg, mali müşavir, yönetici, oyuncu, psikolog, insan kaynakları yöneticisi olmak zorundadır.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere, I, II ve III numaralı cümleler aşağıdakilerin hangisinde verilen sıraya göre getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	I
D)	II	III	I
E)	III	I	II

6. Latin Amerikan edebiyatının tüm dünyada itibar kazanmasını sağlayan Pablo Neruda, 1924'te ilk şiirleriyle bir edebiyat yarışmasında hem bir ödül hem de bir burs kazandı. (1) *Yirmi Aşk Şiiri ve Unutulmaz Bir Şarkı* ile Latin Amerika'nın en çok satış yapan şairleri arasına girdi.1927'de diplomatlık görevine başlayan sanatçı, altı yıl boyunca Güneydoğu Asya'da konsolosluk yaptı. (2) *Temel Odlar, Yeni Temel Odlar ve Üçüncü Odlar Kitabı* adlı yapıtlarında, çoğunlukla bir ve iki heceli sözcüklerden oluşan dizeler yazdı. (3) 1971 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görülen Neruda, Latin Amerika'yı mitleri ve tarihiyle, doğası ve sosyal durumlarıyla bir bütün olarak yansıtmaya çalıştı.

I. Bölgedeki toplumsal sorunları *Yeryüzünde Konaklama* adlı iki ciltlik yapıtında işledi.

II. Neruda, bu yapıtlarında daha önce kullandığı, anlaşılması güç mecazlardan vazgeçti.

III. İlk şiir derlemesi olan *Crespusculada* adlı yapıtıyla adını edebi çevrelerde duyurdu.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere, I, II ve III numaralı cümleler aşağıdakilerin hangisinde verilen sıraya göre getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	II	III	I
E)	III	I	II

7. I. Kitap okumak, bulmaca çözmek ya da bir müzik aleti çalmak gibi yeni şeyler öğreten düzenli aktivitelerde bulunmak da egzersiz yerine geçer.

II. İş yerinde yeni tanıştığınız insanların isimlerini hatırlamakta güçlük çekerken, kendinizi günlerdir üzerinde çalıştığınız projenin ayrıntılarını dahi hatırlamaz halde mi buluyorsunuz?

III. Evinize daha evvel kullanmadığınız bir yoldan gitmek, saçınızı tararken ya da dişinizi fırçalarken sürekli kullanılan el yerine arada diğer elinizi kullanmak bile hafızanızı güçlendirebilir.

IV. Ayrıca haftada iki öğün balık tüketmek ve ara öğün atıştırmalıklarını çilek ve kuruyemişten yana kullanmak, düşünce akışınızı hızlandırır.

V. Hafızayı güçlendirmek için bazı alışkanlıklarınızı bırakarak beyninizi fiziksel ve düşünsel yönlerden uyarmanız gerekiyor.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. I. İlgi alanları oldukça geniş, çevresine duyarlı, her gelişmeyi takip etmeye çalışan bir bireyim ve gelecekte topluma hangi faydaları sağlamak istediğimi artık biliyorum.

II. Oldukça yoğun bir temponun içinde, kendimi her alanda donanımlı yetiştirmek için zamanımı dikkatli kullanıyorum.

III. Okuldaki ders seçenekleri sayesinde hem bir sosyal bilimler insanı, bir fen insanı hem de bir sanat insanı olarak kendimi yetiştirebiliyorum.

IV. Dört yıl öncesine baktığımda çok yol kat ettiğimi ve hayata bakışımın çok farklı olduğunu görüyorum.

V. Eğitimin yalnızca okulda değil, hayatımın her alanında olması beni etkiliyor.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile III. B) I. ile V.
C) II. ile III. D) II. ile IV.
E) III. ile IV.

9. I. Arjantinli sanatçı *Tomás Saraceno*'nun örümcek ağları kullanarak yaptığı eserleri, 2015 yılının Mart ayında, New York'ta düzenlenen bir sergide tanıtıldı.

II. "Cosmic Jive" (Kozmik Dans) isimli sergide, örümceklerin küp şeklinde şeffaf kutularda ördüğü ağlar, görüntü efektleriyle desteklenerek sanatseverlere farklı bir görsel deneyim yaşattı.

III. Sergiyi tanıtan basın açıklamasında, sanatçının düşük frekansta sesleri kullanarak örümceklerin ağ yapma sürecini etkilediği belirtildi.

IV. Karanlık bir salonda gerçekleşen sergide, içinde bulunduğu ortama uygun elektronik müzik efektleri, ışığın odaklandığı örümcek ağlarıyla birleşince uzay ve galaksi görünümünü andıran bir yapı ortaya çıktı.

V. Her biri küçük bir evrene benzetilmeye çalışılan eserler, ziyaretçiler tarafından büyük ilgi gördü.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

10. I. Endüstriyel tarım ve gıda üretiminin yaygınlaşması bütün ülkelerin neredeyse aynı biçimde beslenir duruma gelmesi sonucunu doğurmuştur.

II. Gıda endüstrisi için sağlıklı gıda, sadece günlerce hatta aylarca bozulmayan gıda demektir.

III. Üretilen gıda türleri gittikçe azalıyor.

IV. Gıdaların işlenme, saklanma ve hazırlanma yöntemleri de tek tipleşme yolunda...

V. Uzun yolculuklar yapması gereken ve raflarda bekletilen besinlerin bu süreçte bozulmaması gerekir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile III. B) I. ile IV.
C) II. ile III. D) II. ile IV.
E) III. ile IV.

11. I. Işık ve ışık tabanlı teknolojilere dikkat çekmek amacıyla UNESCO tarafından 2015 yılı, *Uluslararası Işık Yılı* ilan edildi.

II. Yapılacak etkinliklerle tıp, iletişim ve kültürün ilerlemesi için ışık tabanlı teknolojilerin arttırılması amaçlandı.

III. Işık fiziğinin gelişmesi adına önemli çalışmalar yapmış bilim insanlarının tanıtılması da planlanan çalışmalar arasında yer aldı.

IV. Böylece ışık ve görme teknolojilerinin insanlığın geleceği ve toplumun kalkınmasındaki önemi hakkında küresel farkındalık yaratılmak isteniyor.

V. Ayrıca sürdürülebilir kalkınma, enerji ve toplum sağlığı gibi önemli sorunlara da dikkat çekilmesi hedeflendi.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

12. I. *Göçebe Bakış* adlı sergi ile Güneydoğu Asya'daki çağdaş sanatın hem estetik açıdan başarılı hem de sosyolojik konularla ilgili olabileceğini Türk izleyicilere göstermeyi umuyorum.

II. Özellikle tanınmış ressamların sanat aracılığıyla toplumsal gelişime katkı sağlama düşünceleri beni oldukça etkilemişti.

III. Ancak ülkemizde ve daha genel olarak Avrupa'da pek az insan, sanatın böyle farklı işlevlerinin olabileceğine inanıyor.

IV. Sanatın yalnız estetik güzellik oluşturmak için kullanılması, toplumsal gelişimle ortaya çıkan değerlerin göz ardı edilmesi anlamına geliyor.

V. Böylece Güneydoğu Asya'da sanatın hayatın önemli bir parçası olduğunu ve toplumu biçimlendirme gücünün bulunduğunu göstermek istiyorum.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile III. B) I. ile IV.
C) II. ile III. D) II. ile IV.
E) III. ile IV.

13. I. Bu romana ilk yazıldığında gösterilen tepkiler, uyandırdığı ilgi ve sonra arkasından yazılan ve anlatılanların yarattığı efsane, bu basit ve içe işleyen kitabın kendisinden çok daha ünlü ve önemlidir.

II. *İnsancıklar,* Dostoyevski'nin yirmi dört yaşında yazdığı ilk romanıdır.

III. Belinski, "Yeni bir yazar, yeni bir yeteneğin kalemi bu. Onu tanımıyorum ama bu roman Rusya'da hayatın sırlarını öyle kahramanlarla veriyor ki bize, bundan önce hiçbir yazar bu kadarını düşlerinde bile göremezdi... Rusya yeni bir Gogol kazandı." demiştir.

IV. Yazar, eseri bitirir bitirmez bir arkadaşına (Grigoroviç) okutur; o da eserden o kadar etkilenir ki romanı hemen gecenin bir yarısı döneminin önemli şairlerinden Nikolay Nekrasov'a götürür.

V. Romanı "başyapıt" olarak tanımlayan şair, ertesi gün romanın el yazmalarını yakın arkadaşı ve döneminin saygın eleştirmenlerinden Belinski'ye götürür.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. I. Hatta yakınlık duydukları birini kabaca da olsa bir parçacık allayıp pulluyorlarsa bunu sadece okurlarına iyilik etmek için yaparlar.

II. Eleştirmenlerin övgü yazıları, okurların saygılı selamları böylesi yazarlar için çok gereklidir.

III. Ancak kavramın geniş anlamıyla "edebiyat"ı yaratan onlardır ve onlar Ortaçağ'ın olağanüstü tapınaklarını yapmış isimsiz duvarcılara benzer.

IV. Bu yazarlar uzun ömürlü değildir ve adlarını "yüzyılların anısına" derinlemesine kazıyamaz.

V. Kitap yazmayı kendileri için bir zanaat, bir "geçim aracı" olarak görenler vardır, onlar insanla ilgili yalan söylemez.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. I. Bir teknoloji ve yazılım şirketi, garson robot *Ada*'yı, Konya'da açılışını yaptığı kafe ve robotik uygulama merkezinde görücüye çıkardı.

II. Ada'nın yol takip edebilen ve masaların yerlerini tespit edebilen bir robot olduğu belirtilerek, robotun bilgisayar sistemiyle çalıştığı söylendi.

III. Asıl hedeflerinin geliştirdikleri teknolojiye dikkat çekmek olduğu ve bu amaçla kafenin sadece dikkat çekmek amacıyla kullanıldığı belirtildi.

IV. Şirket yetkilisi, merkezin sadece bir kahve içme mekânı olmadığını, yurt genelinde ilk olacak bir vizyonla çalışacağını söyledi.

V. Tanıtımın bitiminde, 2015 yılı içerisinde robot fabrikasının açılarak garson robotun seri üretimine geçileceği bildirildi.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

16. I. Günümüzde çocuklarımıza tavsiye edilebilecek çok çeşitli telif ve çeviri eserler de bulunmaktadır.

II. Bunlardan bir bölümü kapakları ve içlerindeki renkli resimleriyle ilk bakışta insanda olumlu izlenimler uyandırmaktadır.

III. Ancak hiçbir edebî ve eğitsel değer taşımayan eserler de kitapçı vitrinlerinde sergilenmektedir.

IV. Fakat görünüşleriyle çekici olan bu eserlerin çoğu konu, tema ve anlatım bakımından çocukların düşünsel ve dil gelişimlerine herhangi bir katkıda bulunacak nitelikte değildir.

V. Bu durum, öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocuklara kitap seçiminde yardımcı olabilmeleri için bazı durumlara dikkat etmelerini zorunlu kılmaktadır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile III. B) I. ile IV.
C) II. ile III. D) II. ile IV.
E) III. ile IV.

17. I. Tüm erken dönemler boyunca cam soğukken işlenmiş ve taşçılar tarafından kullanılan tekniklerle kesilmiştir.

II. Cam yapımı büyük olasılıkla M.Ö. 3. binin sonlarına doğru bronz çağda keşfedilmiştir.

III. Arkeolojik kanıtlar bu keşfin Mezopotamya'da meydana gelmiş olduğunu ortaya koymaktadır.

IV. Bu keşif, hiç şüphesiz yöre boncuklarında, duvar fayanslarında, seramiklerde ve diğer nesnelerde kullanılmış cam gibi sır üretimi sonucunda ortaya çıkmıştır.

V. Camın nasıl yapıldığı ve çeşitli dönemlerde hangi çeşit camların biçimlendirildiği hakkında çok az bilgimiz vardır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile II. B) I. ile V.
C) II. ile III. D) II. ile V.
E) III. ile IV.

18. I. Halk arasında bunama olarak bilinen *Alzheimer,* ancak ortaya çıktığı andan itibaren tespit edilebiliyor, hastalar da ancak hastalığa yakalandıkları kesinleştikten sonra ilaç tedavisine başlayabiliyor.

II. Hastalığın ortaya çıktığı aşamada beyin hücrelerinde deformasyon çoktan başlamış olduğu için de ilaç tedavisi ancak hastalığın ilerlemesini yavaşlatabiliyor, kesin tedavi söz konusu olmuyor.

III. Alzheimer hastalığının erken teşhisi konusunda çalışma yapan bilim insanları hastalığın teşhisi için kullanılacak kan testinin ilk üretilen prototiplerinde % 90 oranında isabetli sonuca ulaştı.

IV. Uzmanlar, alınan sonuçlara göre önleyici ilaç tedavisi uygulanabileceği ve erken teşhis sayesinde hastaların hayatta kalma şanslarının yükseleceği müjdesini veriyor.

V. Söz konusu test, kişinin üç yıl içinde Alzheimer'e mi yakalanacağını yoksa hafif bir kognitif bozukluk mu yaşayacağını ortaya koyuyor.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

19. I. *Sergey Dovlatov* gazeteci kimliğinin yanı sıra çağdaş Rus edebiyatının en çok okunan yazarlarından birisidir.
II. *Dovlatov*'un bugüne dek Türkçeye çevrilmiş tek eseri olan *Bavul*, temelinde metafor prensibinin yattığı kısa öyküler kitabıdır.
III. Kitapta, *Dovlatov'un* otuz altı yıllık hayat birikiminin küçücük bir bavula sığabilmesinin ve bunun aslında sadece anılarından oluşmuş olduğunun hüznü, esprili bir dille anlatılmaktadır.
IV. Bu eşyalar, yazarın Rusya'daki hayatında kendini bulmasının ve başarısız girişimlerinin hem komik hem hüzünlü birer simgeleridir.
V. Yazar Amerika'ya göç ettikten sonra tesadüfen Rusya'dan yanında getirdiği ve o güne kadar hiç ihtiyaç duymadığı eşyalarla dolu bavulu yıllar sonra açar.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

20. I. Denizler, insan faaliyetlerinden kaynaklanan madde veya atıkların dolaylı ve dolaysız yollarla zararlı etkileri ile hızla kirlenen doğal kaynaklardır.
II. Kanalizasyonlar, sanayi atıkları, tarımsal gübreler ve ilaçlar, deniz araçları, asit yağmurları gibi birçok kaynak denizlerimizi kirletmektedir.
III. En önemlisi, insan hatalarından kaynaklanan kazalar sonucunda atıkların denize dökülmesi ve yayılması kirliliği arttırmaktadır.
IV. Ayrıca zararlı maddelerin veya atıkların uygun olmayan paketleme ve etiketleme ile taşınması, deniz araçlarının standartlara uygun olmaması deniz kirliliğini etkilemektedir.
V. Yüzyıllardır insanlara hayat kaynağı olan denizler, son yıllarda atık bertaraf alanı olarak kullanılmaktadır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile II. B) I. ile V.
C) II. ile III. D) II. ile IV.
E) III. ile IV.

21. I. Çatışma, genellikle belleğimizde yer etmiş olumsuzluklar, acılar, düşmanlıklar ve hatta yıkıcı savaşlarla birlikte kullanılan bir kavramdır.
II. İnsanlar ve topluluklar arasında farklılıklar olduğu sürece çatışma da kaçınılmaz olarak ortaya çıkar.
III. Farklılıklardan kaynaklanan güçlüklerle nasıl başa çıkılacağı bilinmediği durumlarda ise farklılıklar; bireyler, gruplar, toplumlar hatta ülkeler için yıkıcı sonuçlar getiren bir şiddetin tohumunu oluşturur.
IV. İletişim ve etkileşim içinde olan toplumsal tarafların tercihlerinde, isteklerinde, değerlerinde, inanış ve çıkarlarında farklılıklar oldukça çatışma sürecektir.
V. Çatışma kaçınılmaz olduğuna göre yapılması gereken; çatışmanın ortaya çıkaracağı yararları kullanabilmek ve olası yıkıcı etkilerini engellemek için, çatışmayı etkili biçimde yönetmektir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

22. I. Osmanlı'nın son dönemlerinde, Batılılaşma kavramının tartışılır olmasıyla birlikte Batı'da doğup gelişen roman, heykel, resim gibi sanatlarda da ilk eserler ortaya çıkmaya başladı.
II. Ancak karikatürün seyri ilk üçünden çok farklı gelişti.
III. Bazı sanatlar, bu topraklarda düşün alanında yeni akımların filizlenmesinin ardından boy gösterdi.
IV. Türk halkının o dönemde tanıştığı sanatlardan biri de karikatürdü.
V. Sanki kendi içinden çıkmış gibi karikatürü sahiplenen bu topraklar dünyaca ünlü birçok karikatürist yetiştirdi, dünyanın en çok satan karikatür dergilerine ev sahipliği yaptı ve kendi karikatür anlayışını yarattı.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

www.muratyayinlari.com

23. I. 19. yüzyılın sonlarına kadar hem tür hem de terim olarak hikâye ve roman kavramlarının birbirinden farklı olmaması ve roman denilen bir eser hikâye olarak isimlendirilirken tam tersi durumların da ortaya çıkmasıdır.

II. Türkiye'de roman türünün Tanzimat'la birlikte başladığı ve ilk romanların çeviri yoluyla edebiyatımıza girdiği görülür.

III. Romanımızın tarihi gelişimini anlatırken Tanzimat devrinde karşımıza çıkan bir sorundan daha bahsetmek yerinde olacaktır.

IV. İlk çeviriler şuurlu bir seçimle yapılmamış ancak bunların romanımızdaki etkileri büyük olmuştur.

V. Çünkü romanın doğuşu, gelişimi, yabancı romancıların ve roman türünün tanınması ve bunların etrafında roman okuyucularının oluşması hep bu ilk çevirilerin etkisinde başlamıştır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi sonuncu olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

24. I. İlk bakışta oyuncak bebek gibi görünen *Momiji*'ler, aslında yetişkinler için koleksiyon ürünüdür.

II. Her birinin elle boyanması nedeniyle, aynı modelden de olsa, birbirinin tamamen aynı iki adet *Momiji* bebek bulabilmeniz neredeyse imkânsızdır.

III. Reçineden yapılan ve her biri tek tek elde boyanan bu bebekler Asya stilinden ilham almaktadır.

IV. Yaklaşık 8 cm boyunda olan *Momiji*'lerin alt kısmında mesajınızı iletebileceğiniz bir bölüm vardır.

V. Böylece sevgilinize, arkadaşınıza, kardeşinize ya da kime isterseniz hediye edebileceğiniz bir *Momiji*'nin içerisine ekleyeceğiniz not ile hediyeniz daha da anlamlı hale gelmektedir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

25. I. Modern çağda teknoloji ilerledikçe ve hayatın uzunca bir maratona dönüşmesiyle birlikte bireylerin tahammül gücü ve anlama kapasitesinde azalma gözlemlenmektedir.

II. Sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda farklılıklar yaşayan bireyler, diğer yaşantıları anlamakta zorluk çekmekte ve devamında gelen sorunlarla karşılaşmaktadır.

III. İnsanlar, bu durumu aşmak için karşısındaki insanı algılamaya çalışırsa zor zamanlarında anlayışla karşılaşacağı bireyleri yanında bulur.

IV. Aynı *Konfüçyüs*'ün dediği gibi: "İnsanlar "Beni anlamıyorlar" diye kaygılanmam. Eğer ben insanları anlamazsam kaygı duyarım."

V. Böylece bir olay hakkında hızlı yargıya varmaktan kaçınarak, bir durum üzerinde detaylıca düşünerek, ilk önce kendini tanımaya çalışarak empati olgusunu kaybetmeyi engelleyebilir ve geliştirebilir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile II. B) II. ile III.
C) II. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

26. I. Her evde bulunması gereken ve eğer bulunmazsa da alınması bir öncelik olan eşyalar vardır.

II. Yangın söndürücü, tamir malzemeleri, ilkyardım çantası ve bataryaların yanı sıra elinizin altında her zaman bir el feneri bulundurmalısınız.

III. Güvenlik nedenlerinden işle alakalı durumlara kadar evinizde el feneri bulundurmanın birçok nedeni vardır.

IV. Eğer ola ki bir fırtınaya veya güç kesintisine yakalanırsanız güvenli bir yer bulmak veya küçük çocukları ve yaşlıları bulmak için mum yakmaktan veya karanlıkta yolunuzu bulmaktan daha güvenlidir.

V. Birden fazla bulundurmak tavsiye edilse de acil durumlar için evinizi hazırlıklı tutmak istiyorsanız en az bir taneyle başlayabilirsiniz.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

27. I. "Neden?, Niçin?, Nasıl?, Neden varım?, Amacım ne?" gibi sorular önceki zamanlarda merak sayılsa da sonraki yüzyıllarda bunların felsefenin başlangıcı olduğu anlaşılmıştır.

II. Felsefenin kavramsal olarak doğuşu bilinse de aslında insanlar çok daha öncesinden merakları sayesinde felsefe yapmaya başlamışlardır.

III. Bilimin doğuşu ise daha sonradan olmuştur. Felsefenin sorularına verilen cevaplar bilimi ortaya çıkardığı için bilimin temelinde felsefenin olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

IV. Örneğin ilk motor, "Enerjiyi nasıl harekete dönüştürürüm?" sorusu sayesinde ortaya çıkmıştır.

V. Motor yapıldıktan yıllar sonra insanlar "Bu hareketi nasıl daha verimli hale getiririm?"in cevabını aramış ve içten yanmalı, dört silindirli, dizel, turbo dizel motorlar ortaya çıkmıştır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile II. B) II. ile III.
C) II. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

28. I. Özgeçmiş ya da yaygın ismiyle CV, iş başvurusu sırasında adayların işverenler tarafından tam olarak anlaşılmasında önemli rol oynar.

II. Son dönemlerde özgeçmişlere eklenen sosyal medya bilgileri, özgeçmişlerde verilen bilgilerin yeterli olmaması durumunda işverenin başvurabileceği alternatif bir alandır.

III. Doğum tarihi ve yeri ile adres ve iletişim bilgilerinin doğru verileceği kişisel bilgiler bölümü, işverenin aday hakkında bilgi edineceği en önemli bölümlerden biridir.

IV. İşverenin dikkat etmeyeceğini düşünüp kurs ve sertifika bilgilerini eklememek düşülen yaygın bir hatadır.

V. Geçmiş iş deneyimleri, çoğu işverenin en çok dikkat ettiği bölüm olduğu için iş deneyimlerini abartmak, yanlış ve yanıltacak bilgileri vermek adayın daha sonrasında zor duruma düşmesine sebep olabilir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile II. B) II. ile III.
C) II. ile V. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

29. I. *Ego, id ve süperego* birbirleriyle bağlantılı olmalarına rağmen farklı görevleri üstlenen zihin katmanlarıdır.

II. *Ego,* insanın dış dünyaya dair kuralları kavrarken geliştirdiği, bu dünyayla uyum içinde yaşamasını sağlayan zihinsel işlevler bütünüdür.

III. Diğer zihin katmanlarından olan *id,* tüm ilkel isteklerimizin, dürtülerimizin, hazlarımızın ait olduğu katmandır.

IV. Kişinin iç dünyasında süregelen haz arayışı ve dış dünyada hâkim olan gerçekler arasında dengeyi kuran bir araçtır.

V. Süperego ise toplumsal değer yargılarını, kişinin ulaşmak istediği *İdeal Ben*'i temsil eder ve dış dünyayı gözlemleyerek kendi normlarına göre belli anayasalar oluşturur.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

30. I. Ruslara ait hediyelik eşya denince akla ilk gelen şüphesiz *matruşka* adı verilen oyuncaklardır.

II. Hem oymacılık hem de sanat açısından Rusya'nın ruhu olan bu bebekler, 3 ila 15 parçadan oluşabilir.

III. *Matruşkaların* ortaya nasıl çıktığı ile ilgili anlatılagelen birçok hikâye olmasına rağmen en yaygını, bebeklerin 1890'lı yıllarda Moskova yakınlarındaki Abrentsevo Çocuk Eğitim Atölyesinde ortaya çıktığına dair olandır.

IV. Üzerinde geleneksel kıyafetler olan, iri ve güçlü görünen anne figürleri resmedildiği *matruşkalar* anneliğin, sağlığın ve üretkenliğin sembolüdür.

V. Sergey Malyutin'e ait olan ilk *matruşka* 8 bebekten oluşur ve en büyük bebek elinde bir horoz tutan ve geleneksel kıyafetler giyen bir annedir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

A) I. ile III. B) II. ile III.
C) II. ile IV. D) III. ile IV.
E) IV. ile V.

AÇIKLAMALAR

1. D Parçanın genelinde yeni sözcük oluşturma ve sözcüklere yeni anlam yükleme hakkında bilgi verilmiştir. Paragrafı oluştururken ilk bulunacak cümle, genel yargı barındıran ve kendisinden önce herhangi bir cümlenin söylendiğine ilişkin anlam içermeyen cümledir. Bu kurallara uygun olan V. cümledir. V. cümleyi destekleyen II. cümledir. IV. cümle, sözcüklerle ilgili bir karşıtlığı belirtmektedir ve I. cümle söz konusu karşıtlığı açıklamaktadır. III. cümle ise bu açıklamaya yönelik yargıyı oluşturmaktadır.
Buna göre sıralama V – II – IV – I – III biçiminde olmalıdır.

2. B Parçadaki konuyla ilgili genel yargı III. cümlede verilmiştir: Sosyal içerikli öğrenme. I. ve IV. cümlelerde grubun içinde yer alma ya da başka bir grubu benimseme davranışları tanıtılmıştır. "insanlar kimi zaman" sözüyle başlayan I. cümle III. cümleden sonra getirilmelidir. "kimi insanlar da" sözleri kullanılan IV. cümle I. cümleyi izlemelidir. II. cümlede, III, I ve IV. cümlelerde verilen yargıya bilimsel bir tanım getirilerek V. cümlede I. ve IV. cümlelerde örnekleri verilen ve tanımlanan davranışlar özetlenmiştir.
Buna göre sıralama III – I – IV – II – V biçiminde olmalıdır.

3. D Toplumsal değişimi dile getiren parçanın II. cümlesi, toplumdaki hangi yapıların değişime uğradığını belirtmiştir. IV. cümle, sözü edilen değişimler içinden sadece insan boyutunu öne sürerek düşünceyi geliştirmiştir. Bu cümleden sonra III. cümledeki "insan ilişkilerindeki değişim"e "nesiller arası anlaşmazlık" sınırlandırılmış düşüncenin getirilmesi gerekir. V. cümle ise "nesiller arası anlaşmazlık" kavramını açıklamıştır.
Bu nedenle III. ve IV. cümleler yer değiştirmelidir.

4. A "Eleştiride tarafsızlık" konusunun incelendiği paragrafta giriş cümlesi II. cümle olmalıdır. "Eleştirinin nesnelliği"ne yönelik açıklama I. cümlede verilmiştir. I. cümlede tanıtılan tutum, III. cümledeki yargıyı doğurmuştur. IV. cümle taraflı eleştirmenlerin uygulamalarına ilişkin somutlama yapmış, V. cümle ise eleştirmenlerin nasıl olması gerektiğini belirlemiştir.
Buna göre sıralama II – I – III – IV – V biçiminde olmalıdır.

5. D Giriş bölümünde "kendini eğittiği" vurgulandığı için II. cümle 1 numaralı yere getirilmelidir. Böylece dünyadaki tiyatro çalışmalarından Türkiye'deki tiyatro çalışmalarına geçiş yapılır. "Tiyatro yöneticisi olarak... farklı alanlarla ilgilenmek" zorunluluğu, 2 numaralı yere III. cümlenin getirilmesini gerekli kılmaktadır. "Biz seyirciyle birlikte tiyatro yapıyoruz..." sözünden önce seyirciyi tanımlayan I. cümle, 3 numaralı yere getirilmelidir.

6. E Giriş cümlesinde, Neruda'nın ilk şiirlerini yayımlamasından söz edildiği için 1 numaralı yere, III. cümle getirilmelidir. Güneydoğu Asya'da konsolosluk yaptığı bilgisini veren cümleden sonra anlamın tamamlanması için 2 numaralı yere I. cümle getirilmelidir. 3 numaralı yere, bir önceki cümlede sözünü ettiği kitaplarında uyguladığı sanatsal farklılığı dile getiren II. cümle eklenmelidir.

7. A Hafıza kaybına ya da zayıflamasına ilişkin oluşturulan II. soru cümlesi, giriş cümlesidir. Bu cümleyi hafızayı güçlendirmeye yönelik öneriler verecek olan V. cümle izlemelidir. V. cümlede geçen "...beyninizi fiziksel ve düşünsel yönlerden uyarmanız gerekiyor." sözünden hareketle, önce, fiziksel aktiviteleri içeren III. cümle ve sonra, zihinsel aktiviteleri tanıtan I. cümle kullanılmalıdır. Hafızayı güçlendirici beslenme önerisi içeren IV. cümle, sonuncu cümle olmalıdır.
Buna göre sıralama II – V – III – I – IV biçiminde olmalıdır.

8. B Bir paragrafın anlamlı bütün oluşturabilmesi için ilk belirlenmesi gereken cümle giriş cümlesidir. Giriş cümlesi, parçada neyin ele alındığını belirten, konuyu ortaya koyan, konuya genel bir bakış açısı oluşturan cümledir.
Yukarıdaki parçada "eğitim" kavramı üzerine genel yargı bildiren cümle V. cümledir. Bu nedenle V. cümle ile I. cümle yer değiştirmelidir.

9. C Parçada sanatçının örümcek ağlarını kullanarak yaptığı eserlerin tanıtımı yapılmaktadır. Genel yargı bildiren ilk cümleyi serginin içeriğiyle ilgili ikinci cümle ve devamında IV. cümlenin izlemesi gereklidir. Sergiyle ilgili basın açıklaması IV. cümleden sonra getirilmeli, ziyaretçilerin beğenileri sonuç cümlesi olarak vurgulanmalıdır. Buna göre, III. ile IV. cümleler yer değiştirmelidir.

10. D Endüstriyel tarım ve gıda üretiminin yaygınlaşmasıyla birlikte "ülkelerin aynı biçimde beslenir duruma gelmesi" üzerine oluşturulmuş parçayı sürdürecek cümle, gıdalarla ilgili "tek tip" işlenme, saklanma ve hazırlanma biçimini belirten IV. cümleyle sürdürülmelidir.
Buna göre II. ile IV. cümle yer değiştirmelidir.

11. D UNESCO tarafından 2015'in Uluslararası Işık Yılı ilan edilmesi, paragrafın ilk cümledir. İlk cümledeki kavramlar olan "ışık" ve "ışık tabanlı teknolojiler" sözlerini bütünleyen ve neden ışık yılı ilan edildiğini açıklayan II. cümle ve "ayrıca" sözcüğüyle başlayan V. cümlenin izlemesi gerekir. III. cümle, yıl içinde yapılacak bir başka eylemi tanıtmaktadır. IV. cümle yukarıda sıralanan hedefler doğrultusunda UNESCO'nun temel amacını bildirmektedir.
Bu nedenle III. cümle ile V. cümle yer değiştirmelidir.

12. B Sanatın hem estetik hem de toplumsal işlevlerine ilişkin düşüncelerin ele alındığı yukarıdaki parçada, genel yargıyı bildiren IV. cümle ilk sıraya getirilmelidir. Açılacak sergi ile sanatın hem estetik gücü hem de sosyolojik yönden etkisinin örneklenmesiyle V. cümledeki sonuç etkili vurgulanacaktır.
Buna göre I. cümle ile IV. cümle yer değiştirmelidir.

13. D Giriş cümlesi olarak ele alınacak yargı, II. cümlede belirtilmiştir. II. cümleyi, sözü edilen kitaba ilişkin genel değerlendirme içeren I. cümle izlemelidir. II. cümleden sonra kitaba ilişkin tepkilerin çıkış öyküsünün başlatıcısı olan IV. cümle eklenmelidir. Bu cümleyi olay bütünlüğünü sağlamak için V. cümle ve III. cümle izlemelidir.
Buna göre sıralama, II – I – IV – V – III biçiminde olmalıdır.

14. B Genel düşünceyi bildiren ve giriş cümlesi olacak cümle, V. cümledir. "insan"ı olduğu gibi anlattıklarına ilişkin yargıyı içeren bu cümleyi, insanları kimi zaman da bir miktar övdüklerini belirten I. cümle izlemelidir. "Kitap yazmayı zanaat" olarak görenlerin ihtiyacı olan desteği dile getiren II. cümle, I. cümleden sonra gelmelidir. IV. cümle, bu yazarlar için genel bir değerlendirmedir ve içerisine olumsuz eleştiri bulundurmaktadır. Bu olumsuz eleştiriyi gideren III. cümle de IV. cümleyi izlemelidir.
Sıralama, V – I –II – IV – III biçiminde olmalıdır.

15. B Bir şirketin teknolojik alanda getirdiği yeniliği tanıtan ilk cümle, parçanın girişidir. İlk cümleyi şirket yetkilisinin merkezle ilgili amaçlarını tanıtan cümle izlemelidir. Bu cümleyi, tanıtım merkezi olarak kafenin seçilme nedenini bildiren cümle izlemelidir. Geliştirilen robotla ilgili ayrıntılı bilgi, bu cümleden sonra getirilmelidir. Şirketin ulaşmak istediği hedefi belirten cümle parçanın sonuç cümlesidir.
Bu nedenle II. ile IV. cümleler yer değiştirmelidir.

16. C Çocuklara yönelik yazılan eserlerin içerik yetersizliğini dile getiren parçada I. cümledeki düşünceyi tamamlamak için III. cümle getirilmelidir. III. cümledeki "edebî ve eğitsel değer taşımayan" kitaplardan kimilerinin görselliğinin etkili olduğu ikincil yargıyı taşıyan II. cümle III. cümleye eklenmelidir.
Buna göre II. ile III. cümleler yer değiştirmelidir.

17. B Genel yargıyı bildiren cümle V. cümledir. Bu yargının içinde yer alan 'camın nasıl yapıldığı' ve "hangi çeşit camların biçimlendirildiği"ne ilişkin yetersiz bilgi, II. cümledeki olasılık anlamıyla birleştirilmelidir. I. cümle, camın nasıl işlendiğine yönelik kesin bilgi içeren sonuç cümlesidir.
Buna göre I. cümle ile V. cümle yer değiştirmelidir.

18. E Alzheimer hastalığını ve üzerinde yapılan araştırmaları tanıtan paragrafın oluşturulabilmesi için hastalığı 'tanıtan' I. cümle, giriş cümlesidir. Bu cümleyi hastalığın sürecini tanıtan II. cümle ve hastalığın erken teşhisi ile ilgili "kan testi" araştırmasını bildiren III. cümle izlemiştir. Bu cümleyi "test" yapmaktaki amacını bildiren V. cümle tamamlamalıdır. IV. cümle, yapılan araştırmalar sonucunda Alzheimer hastalığının tanısını erken koymanın getireceği yararları bildirmektedir.

19. D Sanatçı hakkında genel yargı bildiren I. cümle paragrafın girişidir: Bu cümlede sanatçının gazeteci olmanın yanı sıra Rus edebiyatının en çok okunan yazarı olduğu söylenmiştir. Sanatçının *Bavul* adlı kitabını tanıtan II. cümleyi, söz konusu kitabın içeriğini bildiren V. cümle izlemelidir. V. cümledeki eşyaların bir metafor olarak nasıl algılandığını söyleyen IV. cümle ile bütünleşecektir. III. cümle, kitapla ilgili geniş bir değerlendirmedir. Bu nedenle sonuç bölümünde yer almalıdır.
Buna göre, III. ile V. cümleler yer değiştirmelidir.

20. E Denizlerdeki kirliliği konu alan paragrafın anlamlı bütününü oluşturmak için I. cümlenin genel yargı bildirdiğini; II. cümlenin kirliliğin nedenlerini sıraladığını; IV. cümledeki "ayrıca" sözcüğüyle diğer kirlilik nedenlerinin belirtildiğini; III. cümledeki "en önemlisi" sözüyle kirliliğe neden olan (insan kaynaklı) temel etmenin belirlendiğini görmeliyiz. V. cümle, üstte sıralanan nedenleri birleştirerek denizlerle ilgili yargıyı bildirmektedir. Bu nedenle III. ile IV. cümle yer değiştirmelidir.

21. C "Çatışma yönetimi" üzerine yazılan bu parçada "Çatışma nedir?" sorusuna I. cümleyle cevap verilerek giriş yapılmıştır. II. cümlede çatışmanın "farklılıklar" nedeniyle "kaçınılmaz" olduğu vurgulanmıştır. II. cümleyi "farklılıklar"ı (tercih, istek, değerler, inanış ve çıkarlar yönünden somutlaştıran IV. cümle izlemelidir. III. cümle, farklılıklara karşı nasıl yaklaşılacağının bilinmediği durumlarda oluşacak olumsuzlukları dile getirirken V. cümle çözümü önermiştir. Buna göre III. ve IV. cümleler yer değiştirmelidir.

22. B Ülkemizdeki karikatür sanatının tarihsel gelişimini tanıtan paragrafı oluşturmak için III. cümle, genel düşünceyi belirttiği için, giriş cümlesi olmalıdır. I. cümle, giriş cümlesindeki "bazı sanatlar" sözünü "roman, heykel, resim" sanatlarını dile getirerek somutlaştırmıştır. IV. cümle, I. cümlede sıralanan sanatlara "karikatür"ü eklediği için I. cümleden sonra getirilmelidir. Paragraf, karikatürün diğer sanatlardan farklı bir gelişim yolu izlediğine ilişkin ön bilgi veren II. cümle ve yargıyı oluşturan V. cümle ile tamamlanmalıdır.
Buna göre sıralama, III – I – IV – II – V biçiminde olmalıdır.

23. A Paragrafın ilk cümlesi, genel yargı taşıyan II. cümle olmalıdır. İlk cümlede dile getirilen "çeviri" kavramı üzerine değerlendirmenin yapıldığı IV. cümle, ilk cümleden sonra getirilmelidir. Bu cümledeki "etki" kavramı V. cümleyle tanıtılmıştır. Romanın gelişimine ilişkin ortaya çıkan "sorun"u taşıyan III. cümle V. cümleden sonra gelmeli ve "sorun"un ne olduğunu bildiren I. cümleyle paragraf tamamlanmalıdır. Buna göre sıralama, II – IV – V – III – I biçiminde olmalıdır.

24. A Momiji adlı el yapımı bebeklerin tanıtıldığı parçada, genel düşünceyi işleyen ilk cümleden sonra bu bebeklerin yapımında kullanılan malzeme ve kökeni konusunda bilgi içeren cümle, II. cümle olmalıdır. Bu cümleyi bebeklerin neden elle boyandığını belirten cümle izlemelidir. Buna göre II ile III. cümleler yer değiştirmelidir.

25. E Parçadaki ilk üç cümlede, sırasıyla, "teknolojinin insanlardaki tahammül gücünü sınırlandırdığı", "farklılıkları görmemekten kaynaklanan sorunların çıktığı" ve "bu sorunları gidermek için bencil olmamak gerektiği" düşünceleri, anlamsal bütünlük içinde, işlenmiştir. V. cümlede insanın "ilk önce kendini tanımaya çalışması" düşüncesinin tamamlayıcısı, "aynı" sözcüğüyle başlayan cümledeki tanık gösterme olmalıdır. Buna göre IV. ile V. cümleler yer değiştirmelidir.

26. E Evde el feneri bulundurmanın gerekliliği üzerine kurulan parçada ilk üç cümle anlam bakımından birbirini tamamlamaktadır. III. cümleden sonra V. cümlenin gelerek en az bir el feneri bulundurmanın gerekliliğini belirtmektedir. V. cümledeki "acil durumlar" IV. cümlede örneklendiği için iki cümle yer değiştirmelidir.

27. A Felsefe ile ilgili genel bir başlangıç yapan, "felsefe" kavramını ele alan cümle II. cümledir. Bu cümleyi felsefenin doğuşuyla ilgili temel soruları içeren I. cümle izlemelidir.

28. C Parçada, etkili bir özgeçmiş oluşturmak için neler dikkat edilmesi ve özgeçmişte hangi bilgilerin yer alması gerektiği belirtilmektedir. İlk cümle, konu ile ilgili genel bilgi içerdiği ve yargı bildirdiği için giriş cümlesidir. Bundan sonra önemliden önemsize doğru bir sıralama yapılacağı için ikinci sırada, "işverenin en çok dikkat ettiği bölüm" ifadesini taşıyan V. cümle gelmelidir. V. cümleyi, "işverenin aday hakkında bilgi edineceği en önemli bölümlerden biri" ifadesini taşıyan üçünü cümle izleyerek bütünlük sağlanmalıdır. Bu nedenle II. cümle ile V. cümle yer değiştirmelidir.

29. C Ego, id ve süperego kavramlarının verildiği I. cümle, parçanın girişidir. Kavramlar, II, III ve V. cümlelerde giriş cümlesindeki sırayla tanıtılmıştır. IV. cümlede "kişinin iç dünyasındaki arayış" ile "dış dünyadaki gerçekler" arasında "dengeyi kuran" II. cümlede tanıtılan ego olduğu için IV. cümle, II. cümleden sonra gelmelidir. Buna göre III. ile IV. cümleler yer değiştirmelidir.

30. D I. cümle, konuyu tanıtan giriş cümlesidir. Bu cümleyi, sırasıyla, genelden özele doğru bilgiler veren II ve IV. cümleler izlemelidir. III. ve V. cümleler, *matruşkaların* nasıl ortaya çıktığını içeren bilgileri vermektedir. Bu nedenle III. ile IV. yer değiştirmelidir.

CEVAP İSTEYEN PARAGRAFLAR

CEVAP İSTEYEN PARAGRAFLAR

Bu türde hazırlanmış sorular, paragrafın anlamsal özelliklerinin belirlenmesine, kavranmasına yöneliktir. Cevap İsteyen Paragraf Soruları, genellikle, üç şekilde oluşturulur:

a) Paragrafın yazılma gerekçesine yönelik sorular,

b) Paragrafın yardımcı düşüncesine yönelik sorular,

c) Paragrafın ana düşüncesine yönelik sorular.

Bu soruların çözümünde öncelikle yapılması gerekenler, paragrafın konusunu, ana düşüncesini ve ana düşünceye ulaşmayı sağlayan yardımcı düşünceleri belirlemektir.

Örnek:

Betimleme; yazardan okuyucuya, dolayısıyla hikâyenin içinde, bir konuda bilgisi olan kişiden bilgisi olmayan kişiye haber verme görevini sağlar. Betimleme, bir kahramanın bakış açısı demektir; kahramanın hikâyeye girmesinin ve obje karşısına geçmesinin zarureti bundan kaynaklanmaktadır. Semantik sahalar (psikolojik ve fiziksel davranışları niteleyen sıfatlar, kavrama fiilleri ve benzerleri), tip kahramanlar (avare, ressam, uzman, teknisyen), basma kalıp sahneler (bilinmeyen bir yerin ziyareti, seyre dalma, manzara karşısında düş kurma), psikolojik çizgiler (merak, tedirginlik, ruhsal boşluk) bu tutumla belirlenen yöntemlerdir.

Bu parçanın yazılma gerekçesi;

a) Eserde betimleme neden yapılır?

biçiminde sorulabilir.

Bu parçada cevabı bulunabilecek sorular;

b) Sanatçı betimlemelerden ne ölçüde yararlanır?

c) Betimleme gerekli midir?

d) Bir eserde ne tür betimlemelere yer verilir?

e) Kahramanın hikâyeye dahil olmasını nasıl sağlarsınız?

biçimlerinde sorulabilir.

Cevap isteyen paragraf sorularında, paragrafı oluşturan cümleler titizlikle okunmalı, cümlelerin hangi anlamları taşıdığı iyi belirlenmelidir.

İletişim kuramına göre bir bildirinin alıcı tarafından benimsenmesinde beş engel vardır: Bunlar kaynakta seçicilik, dikkatte seçicilik, algıda seçicilik, yorumda seçicilik ve alınan bilgi ile o bilgiye uygun davranışı yapma arasında zorunlu bir ilişki bulunmayışıdır. Bilgi ve davranış arasındaki ilişkisizlik, temelde, insanın toplumsal ve psikolojik olarak sahip olduğu değerler ve kurallara bağlıdır. İnsan kendisinin ya da içinde bulunduğu grubun değer ve kurallarına aykırı olan bildirilere bu "seçicilik" ve bilgi – davranış ilişkisizliği biçiminde direnç gösterir.

1. **Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin karşılığı yoktur?**

A) Farklı kültürlere yönelik sanat etkinlikleri neden kısıtlı seyirciye seslenmek zorunda kalıyor?

B) Filmlerinizde kötü karakterleri canlandırmanız, sosyal sorunlarla karşılaşmanıza neden oluyor mu?

C) Töresel sorunları ele alan onlarca film yapılmasına rağmen bu sorunlar neden giderilmiyor?

D) Obeziteyi tetikleyen gıdaların tüketimindeki artışı nasıl karşılıyorsunuz?

E) Tiyatronun etkileyici gücünü günümüzde de sürdürmesini nasıl açıklayabilirsiniz?

Bazı eserlerini şiire yakın olarak yorumlayan Gogol romanın da bir biçem işi olduğunu çok iyi kavramışlardandı. Çünkü iyi incelendiğinde romanın düz ve sıradan bir anlatı değil, bilinçli ve değişik bir anlatı olduğu görülmektedir. Romanda neyin ele alındığı değil, neyin nasıl ele alındığı önemlidir. Nasıl ki yüzlerce yıldır ölüm, aşk, özlem vs. soyut temalar binlerce şair tarafından değişik biçemleriyle günümüze taşındılarsa romanlar da ortak olan konularını farklı üsluplarıyla ortaya koyacaklardır. Zaten şiirin de romanın da yaşaması buna bağlıdır. Farklılaşmadan ayakta durabilmek imkânsızlaşmıştır artık.

2. **Bu parçadaki düşünceler, aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Bir konu romana girebilmek için hangi özellikleri taşımalıdır?

B) Romanın şiirden ayrılan yönleri nelerdir?

C) Sanatçı yapıtını ortaya koyarken neleri amaçlar?

D) Özgünlük, sanat eseri için ne derece önemlidir?

E) Roman, hangi mesajları iletmek için kurulur?

Sanat eseri doğal nesnelerden farklıdır. Doğal oluşumlar sonucunda ortaya çıkan varlıklar güzel olsalar bile sanat eseri olamaz. O, insanın yaratıcı gücüne bağlıdır. Bu nedenle eşsizdir, kendine özgü nitelikler taşır. Çünkü sanatçı, eserini ortaya koyma sürecindeki duygularını bir kez yaşayabilir, yineleyemez. Sanat eserinin estetik haz ve heyecan vermesinin dışında başka bir amacı yoktur.

3. **Bu parçadaki düşünceler, aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Bir şeyin sanat eseri sayılabilmesi için hangi özellikleri taşıması gerekir?

B) Estetiğin sanat içindeki yeri nedir?

C) Sanatçı yapıtını ortaya koyarken hangi ölçütlere bağlı kalmalıdır?

D) Özgünlük, sanat eseri için ne derece önemlidir?

E) Sanat, hangi amaçları gerçekleştirmek üzerine kurulur?

Yanlış ve eksik, sözlüklere tanınmış bir ayrıcalıktır, der filolog Jacop Grimm. Bunu, sözlük çalışması yapanların bu sözün arkasına sığınabileceklerini anlatmak için söylemiyorum. Hazırlanan sözlüklerin her zaman ve her yerde kusursuz ve doğru olduğunu savunmak mümkün değildir. Çünkü bir dilin olgunluk, iyi işlenmişlik ve zenginlik süreçleri için iki kaynağa başvurmak gerekir: Bunlardan ilki sözlükleri, ikinci ise dil kurallarıdır. Bu gerçeği iyi değerlendiren dil bilimciler, sözlük ile dil kurallarını bir dilin anayasası olarak görmeye ve haklı olarak da incelemeye çalışmıştır.

4. **Bu parçadaki düşünceler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Sözlüklerde verilen bilgiler güvenilir midir?
B) Farklı hedef kitleye göre farklı sözlükler mi hazırlanmalıdır?
C) Sözlük hazırlayıcıların kullandıkları yöntemler var mıdır?
D) Kültürdeki farklılaşmalar hazırlanan sözlüklerin güncelliğini tartışmaya açar mı?
E) Sözlükler, bir dilin iyi işlenmiş olup olmadığını gösterebilir mi?

Sanat doğanın aynen yansıtılması değildir. Bilim, nasıl varlıkları ve olayları anlamaya ve çözmeye çalışıyorsa sanat da varlıkları ve olayları farklı bir şekilde çözmeye yönelir ve onları yeniden biçimlendirir. Sanatçı, bu çözümü iç dünyasına dayalı ve büyük ölçüde bireysel yollarla oluşturur. Kimi sanatçı resmi, kimi heykeli, kimi müziği ve kimi de dili kullanarak iç dünyalarını yansıtır. Buna rağmen filozoflar gerçek sanatçıları neden bir deha olarak kabul ederler?

5. **Bu parçanın sonundaki sorunun yanıtı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?**

A) Sanatçı gerçek varlıkları hayal gücüyle yeniden üretir.
B) Sanat, düşünceleri ve hayalleri çeşitli şekillerde, çeşitli boyutlarda gerçekleştirme hareketidir.
C) Sanatçılar iç dünyalarının zenginliği ölçüsünde eserlerini zenginleştirir.
D) Filozoflarla sanatçılar çalışmalarının temelini doğa ve insan üzerine kurarlar.
E) Sanatçılar eserlerini üretmek için çeşitli araçlardan yararlanır.

İmgeler, sanatçının gözüyle doğaya ve nesnelere bakmamızı sağlıyor. Ancak okur olarak, sanatçının iç dünyasındaki yoğunluğun ya kimi zaman farkına varmıyoruz ya da kendi ruhsal dünyamızdan bir şeyler katarak eseri anlamaya çalışıyoruz. Oysa günlük yaşamı önyargısız ve olduğu gibi aktarmanın ne sakıncası var? Sanatçı kendini kapalılığa adadıkça okurla arasına nasıl kapatılacağı bilinmeyen mesafeler koyuyor.

6. **Bu parça aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Dış dünyayı nesnel gözle anlatmak eseri başarılı yapar mı?
B) Bir şiiri okurken sanatçının iç dünyasındaki zenginliğin farkına varabilir miyiz?
C) Şairin imgeleri kullanılmasında sınırlama bulunmalı mıdır?
D) Sanatta gerçekçiliğe ne ölçüde yer verilmelidir?
E) Sanatçı eserini oluştururken okurun kavrayış düzeyini dikkate almalı mıdır?

Kim söylemişti şu an anımsamıyorum ama insanların yaratıcı gücünün kaynağı, bellekleridir; yaratıcı güç, büyük ölçüde bu kaynağa bağlıdır. Deneyimlerime göre, okuduklarım her zaman belleğimin bir köşesindedir ve yeni bir şey yaratmaya kalktığımda bunun temellerini belleğimde bulurum. Boş bir bellekle bir şey yapmak mümkün değildir. Bunun için çok genç yaşlarımdan itibaren okuduğum kitaplarla ilgili notlar aldığım bir defterim vardır. Her kitap için düşüncelerimi ve hangi bölümün beni neden etkilediğini yazarım. Bu defterlerden yığınlar birikmiştir. Yeni bir eser yazacağım zaman onları gözden geçiririm. Bir yerde başlangıç yapacak bir düşünceye mutlaka rastlarım. Hatta bazen tek satırlık diyaloglar için bile bu defterlerden yararlanırım. Söylemek istediğim şey, yatağınıza uzanıp da okumayın kitapları.

7. **Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin yanıtı <u>yoktur</u>?**

A) Diğer sanatçıların düşünceleri eserlerinize ne ölçüde katkı sağlar?
B) Herhangi bir kitabı okurken eleştirel bir yöntem izler misiniz?
C) Kitap okumada seçici davrandığınızı söyleyebilir misiniz?
D) Farklı alanlara ilişkin bilgilerinizi nasıl edindiniz?
E) Okuduğunuz kitaplar size ne tür katkılar sağlar?

Çok yakın tarihe kadar hayvanların yararlı ve zararlı olarak sınıflandırılıp anlatıldığı kitaplardaki düşüncenin altında, insanın yaşadığı çevrede refah içinde ve sağlıklı olarak hayatını sürdürmesi yatıyordu. Bu düşünce biçimi, tarım zararlılarının neden olduğu kayıpların doğal sonucu olan açlık ve sıtma gibi salgın hastalıkların neden olduğu ölümler göz önüne alındığında gayet normaldi. Bütün böcekler zararlıydı, sivrisineklerin üreme yerleri olan sulak alanlar kurutulmalıydı. Yılanların insanlara zarar verdiği için görüldüğü yerde öldürülmesi, öldüren kişinin çevresine faydalı bir iş yaptığını düşünmesine neden oluyordu.

8. **Bu parça aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Toplumun doğaya bakışında bir değişiklik olduğu söylenebilir mi?
B) Kimi hayvanları zararlı olarak görmenin temeli nelere dayanmaktadır?
C) Hayvanları yararlı ve zararlı olarak sınıflandırmak doğru bir düşünce midir?
D) Günümüzde kimi hastalıkların artmasında doğa bir etken midir?
E) İnsan sağlığını tehdit eden hayvanlara karşı önlem almak gerekli değil mi?

Evde bir stüdyom var ve sabahları erkenden kalkıp öğleye kadar boyama yapıyorum. Çünkü günün bu saatlerinde oldukça verimli çalışabiliyorum. Bu denli detaylı bir çalışmayı hayata geçirebilmeniz için çok dingin, dinlenmiş ve kendinizi bütün olarak resme verebilmeniz gerekiyor. Öğleden sonralarımı ise, artık emekli bir mimar olsam da, pazarlama sorumlusu olarak çalıştığım şirket için bilgisayar başında geçiriyorum. Zamanımın yarısını resim alıyor, yüzde 15'ini pazarlama, kalan zamanımda ise bol bol seyahat ediyorum.

9. **Bu parça aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Güçlü eserler ortaya çıkarmak zamanınızın ne kadarını alıyor?
B) Kendinize hiç vakit ayırmıyor musunuz?
C) Bir gününüzü nasıl planlıyorsunuz?
D) Resim yapmak için günün hangi saatlerini tercih ediyorsunuz?
E) Resmin dışında da uğraşlarınız var mıdır?

Aslında bu, aydınlanma düşüncesinin yazara yüklediği görevin iflas etmesinin bir sonucu olmak görülmelidir. İnsana aydınlanma düşüncesi ile vadedilen mutluluk ve refah gerçekleşmemiş, aksine insanlık yaşanan iki dünya savaşının neticesinde acılara mahkûm olmuştur. Vadedilen ve yaşanan arasındaki makasın açılması, aydınlanma görevlisi gibi çalışan yazarların gerçek hayattan geri çekilmesi, kendine ve doğal olarak eserine dönmesiyle sonuçlanmıştır.

10. **Bu parça aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Toplum, yazarın kendini eğitme ve değiştirme anlayışına nasıl bakmaktadır?
B) Romanların niteliğinde eskiye oranla bir düşüş söz konusu mudur?
C) Günümüz yazarının görevi yeniden tanımlanmalı mıdır?
D) Yazarların sosyal olaylara bakış açısı nasıl açıklanabilir?
E) Son yıllarda yayımlanan romanlarda neden bireysel konular ön plana çıkmaktadır?

Sanat, var olan en önemli şeydir. Hindistan'da bir gün doğumu ya da gün batımında yağmurlu bir orman düşünün. Orada bir kaplan görüyorsunuz ve o da bu harika manzarayı görüyor. Ama geri dönüp de diğer kaplanlara bunu anlatamaz. "Öyle bir gün batımı izledim ki, seyrine doyum olmaz." diyemez. Sanat budur, benim gördüğümü görmenizi mümkün kılar; benim düşündüğümü siz de sanatsal aktarım ve canlandırma sayesinde düşünebilirsiniz. Çünkü bu bilgi zihninize nüfuz eder ve oradaki diğer bilgilerle kaynaşır. Bu da düşüncelerinizi değiştirir.

11. **Bu parçadaki düşünceleri kapsayan soru aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?**

A) Bir nesnellik hangi durumda sanata dönüşür?
B) Sanat, nesnelerin etkili anlatımıyla mı gerçekleşir?
C) İzleyici ve sanatçının bir nesne karşısında aynı duyguları yaşaması mümkün müdür?
D) Sanat, düşüncelerimizi değiştirmek amacıyla mı yapılır?
E) Sanat bir aktarım sonucu mu ortaya çıkar.

İnsan sinemayı bir ölçüde film seyrederek de öğrenebilir. Ancak bunun tehlikeli yanı, seyircinin yönetmenin etkisi altında fazlasıyla kalıp, göstereceği saygı ölçüsünü abartarak saygı tuzağına düşmesidir. Büyük ustaların film çekerken kullandıkları üslup ve tekniklerine bakıp onlara duyduğunuz saygıdan dolayı bunları filmlerinizde kullanmaya çalışırsanız pek işe yaramaz. Başka bir yönetmenin tarzı ve üslubuna bağlı kalmanızı meşru ve anlaşılır kılacak biricik neden, el atmak istediğiniz soruna onun filminde kesin bir çözüm bulmanız ve bu referansın kendi filminizde anlamlı bir yer edinmesi olabilir. İlk yaklaşımın, yani saygı göstermenin ödünç almak, ikinci yaklaşımın ise hırsızlık olduğu söylenebilir. Oysa benim için sadece hırsızlık meşrudur.

12. **Bu parçadaki düşünceler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Güçlü bir senaryo, filmin niteliğine ne tür katkılar sunar?
B) Senaryolarınızı oluştururken kendinize birtakım şartlar koşar mısınız?
C) Diğer yönetmenlerle benzer koşulları işlemek taklitçilik değil midir?
D) Kimi filmlerinizin anlatım özgünlüğü taşımamasına yönelik gerekçeniz nedir?
E) İzleyicinin beğeni düzeyinin yönetmene katkısı var mı?

Araştırmacılar, çoğu fobi ve diğer korku hastalıklarının bir şekilde koşullanılmış davranışlar olduğunu ileri sürüyorlar. Yaklaşık bir yüzyıl önce Rus fizyolog Ivan *Pavlov*'un klasik koşullanma deneyi, hayvanların belli uyarıcılara belli fizyolojik yanıtlar vermeye koşullanabileceğini, bu sayede bu fizyolojik yanıtların öğretilebileceğini kanıtlamıştı. Bu çalışmadan yola çıkan Amerikalı psikolog Watson ise, "Küçük Albert ve Beyaz Fare" adıyla anılan ünlü deneyini tasarlamıştı. Deneyde, 11 aylık uysal bebek Albert'e ne zaman beyaz bir fare gösterilse, onu oldukça korkutup ağlamasına yol açan bir metal sesi de beraberinde eşlik etmişti. Bir süre sonra beyaz fareye de ağlama tepkisi veren Albert, bu tepkisini pek çok beyaz ve tüylü nesneye genelleyerek tavşandan, köpekten, hatta ve hatta sakalları dolayısıyla Noel Baba'dan bile korkmaya başlamıştı. Albert'in bu tutumu pek çok psikologca koşullanılmış korku davranışı olarak adlandırıldı.

13. **Bu parçadaki düşünceler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Korku davranışıyla nasıl başa çıkılabilir?
B) Kokunun kaynağı küçük yaşta karşılaşılan olumsuzluklar mıdır?
C) Korku üzerine ne tür çalışmalar yapılmıştır?
D) Koşullanılmış davranışlar, korkunun oluşmasında etkili midir?
E) Koşullanılmış davranışların tedavisi mümkün müdür?

Kendisinin dinlenildiğini gören birey, önce kendisine değer verildiğini, kendisinin kabul edildiğini ve buna bağlı olarak da sevildiğini düşünür. Bu durum bireyin benlik saygısının artmasına, kendisini dinleyen kişiye yakınlık duymasına neden olur. Sağlıklı mesaj akışı, bireyin ailesi ve diğer ortamlarda birlikte olduğu kişiler ile olan ilişkilerini ve dinamik bağını güçlendirir; iletişimi sürekli kılar. Arkadaş ve iş çevresinde uzun süre dinlenilmeyen ve iletişim kopukluğu yaşayan birey, savunmaya geçebilir, diğerleriyle birlikte çalışamaz, öz güvenini yitirebilir, içine kapanabilir, saldırganlık gösterebilir ve kendine zarar verebilir.

14. **Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin yanıtı yoktur?**

A) Duygularını aktarma imkânı bulamayan bireyler kişilik sorunu yaşar mı?

B) Aile içi iletişimin güçlü olması bireye katkı sağlar mı?

C) İletişim bozukluğu yaşayan bireylere nasıl davranılmalıdır?

D) Etkili bir iletişim, kimi ruhsal sorunların ortaya çıkmasına engel olur mu?

E) Sosyalleşme sürecinde iletişimin öneminden söz edilebilir mi?

Romandaki iç gerçekliği ayrıntılarda aramak gerektiği akıllardan uzak tutulmamalıdır. Ayrıntılar, tek tek bir araya gelir ve bütünü oluştururlar. Hiçbir ayrıntı önemsiz ve küçük değildir. Orijinallik ve gerçeklik yalnızca ayrıntıdadır. İnsan da hayat da çok karmaşık ve akıl almaz ayrıntılarla doludur. Bir romanın gerçekçiliği yazarın titizliği, ayrıntılara gerçeklik açısından dikkat etmesi, hayatın gerçeklerine bağlı kalması sayesinde meydana gelir. Avrupa'da söz gelişi *Stendhal* ve *Balzac*'ın yaptığı da göze çarpan her şeyi, gördüklerini kılı kırk yararak anlatmak olduğu için bu romancılar âdeta dönemlerinin bir tarihini anlatmış, toplum haritasını yapmışlardır. Aslında bize gereksiz gibi görünen birçok ayrıntı, farkına vardığımız veya varmadığımız yerlerde, ama mutlaka romanın bütünlüğü içinde gerçekçiliği sağlayan, âdeta makine vidaları gibi rol oynayan birer yapı taşlarıdır. Öyleyse gerçekçiliği neden konuyla sınırlandırmaya çalışıyoruz?

15. **Bu parçanın sonundaki sorunun yanıtı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?**

A) Romanın gerçekçiliği konuyla dış dünya arasındaki uyumun bir sonucudur.

B) Zaman, mekân gibi diğer yapılar da gerçekçiliği taşımalıdır.

C) Okurun, ayrıntılara yoğunlaşan bakış açısına yazar mutlaka karşılık verebilmelidir.

D) Güçlü yazarlar, romandaki her yapıyı ustalıkla bütünleme başarısı göstermiştir.

E) Bir yazar, anlatımında ayrıntılara girmekten kaçınmamalıdır.

Destan kahramanları, bütün çatışmaları ve sınavları içinde yine de bir topluluğun temsilcisi, anlamlı bir bütünün parçasıdır. Oysa roman kahramanı her zaman bireysel ve yalnız öznelliktir. Georg Lukacs roman kahramanını "sorunsal birey" olarak niteler. Çünkü her zaman onu çevreleyen nesnel dünyaya karşı konumlanmıştır. Yazar, kahraman aracılığıyla, zorlu bir çabayla ve bu çabanın niteliğini de açıkça göstererek dünyayı yeniden kurmaya ve yaratmaya yönelir.

16. **Bu parçadaki düşünceler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Yazar romanında hangi konulara değinmelidir?
B) Roman öznel bir iradenin ürünü müdür?
C) Nitelikli romanlar, hangi temalar üzerine kurulur?
D) Yazar, kahramanını belirlerken seçici mi davranmalıdır?
E) Destan ve roman kahramanlarının olaylara yaklaşımında ne tür fark bulunur?

Cervantes'in ünlü romanı *Don Kişot*'ta kahramanımız, şövalyeleri anlatan kitaplara takıntılıdır ve kitaplarda yazılan her şeyi doğru sanmaktadır. Kahramanımız, Sancho Panza ve Rosinante ile birlikte umarsızca şövalyelik günleri tasarlarken, etrafındaki insanlar onun yavaş yavaş çıldırdığını düşünür. *Don Kişot;* halkını, vatanını çok seven bir insan olduğu için olsa gerek Sancho Panza'yı da yanına alarak şövalye olur ve başta yel değirmenleri olmak üzere koyun sürüleri gibi insanlara kötülük yaptığı düşünülen varlıklara savaş açar. Kitapta da sözü edildiği üzere *Don Kişot,* mazlumları korur ve kötülere göz açtırmaz. Bu macera romanının sadece sanatsal biçimini ele alan diğer romanlar Cervantes'in idelerinden yoksun olduğu için Don Kişot kadar etkili olamamıştır. Peki, *Don Kişot*'u bu kadar etkili ve önemli kılan nedir?

17. **Bu parçanın sonundaki sorunun yanıtı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?**

A) Bireyin kendisine egemen olmaya çalışan tüm etkenlerle mücadelesini anlatmıştır.
B) Etkili anlatımı ve kurgusal zenginliğiyle diğerlerinden öne çıkmıştır.
C) Hayali olayları ön plana çıkararak okurun duygu dünyasını zenginleştirmiştir.
D) Haksız gerekçelerle çatışma ortamı oluşturması, okurun ilgisini sürekli tutmuştur.
E) Mizahi anlatımıyla hayal dünyasının sınırlarını zorlamıştır.

Romanın dünyayı ve insan deneyimini öylece yansıtması imkânsızdır; çünkü roman bilinçli bir çabanın ürünüdür. Yazar, bir deneyimle bu deneyimin öznel yorumu arasında her zaman bir mesafe oluşturacaktır. Romanın başarısı da bu mesafenin tutarlı, estetik ve ustaca oluşturulmasına bağlıdır. Çünkü romanın dış dünyayla bütünleşmesinde insanla barışmayı düşlemek gibi bir kaygısı yoktur. Romanın çıkış noktası da temelde arayan, isteyen bir öznellikle ona kayıtsız kalan bir nesnellik arasındaki kopuştur.

18. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı <u>yoktur</u>?**

A) Roman kurgusal bir çalışma sonucu mu ortaya çıkar?
B) Nesnel dünya romanda ne ölçüde yer almalıdır?
C) Nitelikli bir roman hangi özellikleri taşımalıdır?
D) Bir roman hangi gerekçeyle yazılır?
E) Toplumsal estetiğin gelişmesinde yazarın yeri neresidir?

İmge, en genel tanımlamayla duyu organlarıyla hissedilen nesnel gerçekliğin insan zihninde farklılaşarak yeni ve başka bir görüntüye dönüşmesi, yansımasıdır. Anlam yoğunluğu sağlamak için, çoğunlukla uzak çağrışım alanlarından yararlanarak göz önünde canlandırılabilir resim ya da bir kısa film gibi bir görüntüye ulaşmaya çalışılır. İmgeyi sanatçının nesneden edindiğini dile getiren Özdemir İnce, İmge ve Serüvenleri adlı yazısında bir ülkenin şiirine damgasını vuran en önemli şiirsel etkenlerden birinin imge düzeni olduğunu, şiirsel kimlik ve kişiliğin en vazgeçilmez ögesi sayılması gerektiğini dile getirir. Bu görüşün doğal sonucu, şairin yarattığı imgelerin onun içinde yaşadığı toplumsal, siyasi, kültürel, ekonomik yapıdan izler taşıdığı ve hatta bu yapının bir sonucu olarak şekillendiğidir. Örneğin Servet-i Fünûn şiirinin imge yapısı da doğrudan doğruya dönemin toplumsal ve siyasi yapısı ile ilintilidir. İstibdat yönetiminin içine kapattığı şairler, ifade yolunu tabiat ve aşk gibi toplumsal olmayan konulara yönelerek bulmuşlar, imgelerini de bu alanda yoğunlaştırmışlardır.

19. **Bu parçada tanıtılan "imge" kavramı ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt alınamaz?**

A) İmgeler, sanatçının kişiliği ile ilgili ipuçları verir mi?
B) Sanatta yeni anlayışların ortaya çıkmasında imgelerin etkisi nedir?
C) Şiirin imgesel yapısıyla döneminin kültürü arasında doğrusal bir ilişki var mıdır?
D) Şiire nesnel gerçeklikler nasıl aktarılabilir?
E) Farklı sanat akımlarının tanınmasında imgelerin değer taşır mı?

Kurgunun anlamını ve bütün gücünü iyice anlatabilmek için bir başka sanat biçimiyle, edebiyatla karşılaştırma yapacağım. Şair ya da yazar için tek tek sözcükler hammaddedir. Bu sözcüklerin çok geniş, çok çeşitli anlamları vardır. Bu anlamlar, ancak sözcüğün cümle içindeki yeriyle belirlenmeye başlar. Bir sözcük, kurulu cümlenin tamamlayıcı bir parçası olduğu oranda bu sözcüğün etkisi ve önemi değişir. Bu nedenle şair ya da yazar sözcükleri kullanırken anlamlarıyla bir bütün olarak onları değerlendirir ve amacına adım adım ulaşır.

20. **Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiştir?**

A) Resim sanatının diğer sanat türleriyle ilişkisi var mıdır?
B) Nesnelerin tuvale yansıtılmasında bir plan izliyor musunuz?
C) Resimlerinizin izleyicide hangi etkileri oluşturmasını bekliyorsunuz?
D) Bir resmi yapmaya başlamadan önce amacınızı belirler misiniz?
E) İmgelerin resimdeki etkisi üzerine ne söyleyebilirsiniz?

İnsanlar iki yüzeyi birbirine birleştirmek için çivi satın alırlar. Hırdavatçılar da bu amaçla gelen insanların aradıklarını bulmaları için çivi depolarlar. Bu durumda, çivi alıcıları amaçlarını gerçekleştirebilsinler diye çivi üreticilerinin hırdavatçılara vermek üzere çivi ürettiğini varsaymak mantıklıdır. Çivi üreticileri, hırdavatçılar ve çivi tüketicileri arasındaki toplumsal ilişki, düşüncemizi açıklamak için çok iyi bir örnek sayılabilir. Benzer şekilde, eğer izleyenler genellikle sanat yapıtlarından estetik deneyimler elde etmek istiyorlarsa ve bu amaçla sanat yapıtları arıyorlarsa, sanatçıların da genelde izleyenlerin estetik deneyim elde etmelerini sağlamaya olanak verecek biçimde sanat eserleri üretmeyi amaçladıklarını düşünmek gerekir.

21. **Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin yanıtı yoktur?**

A) İzleyiciler sanat yapıtlarında neye önem verirler?
B) Sanatçılar hangi amaçla eserlerini oluşturur?
C) Bir sanat eserinde sanatçıyı ve izleyiciyi buluşturan ortak nokta var mıdır?
D) Sanatçı eserine herhangi bir işlev yükler mi?
E) İzleyici kaygısı taşımadan sanat eseri üretilebilir mi?

Benim için bir öykü anlatmanın en doğru yolu zamanla oynamaktır. Zamanı dokumayı seviyorum, çünkü kurduğum imgeler tarafından şaşırtılmak istiyorum. Doğrusal bir tarzda yazdığım, zamanla oynayamadığımda, gerçekten bir filmi yönetmek tutkumdan uzaklaşır gibi olurum. Öykümün A noktasından B noktasına doğrusal bir zaman akışı içinde çözüldüğünü hissedersem, bana keşfedecek çok şey kalmaz. Kronolojik bir çizgi izleyen filmleri seyretmek ya da o senaryoları okumak benim için sorun olmuyor, ama yazmam ya da o tür bir film yapmam istendiğinde sabrım taşıyor. Tüm bu simyanın neye benzeyeceğinden kesin olarak emin olmamayı daha heyecan verici buluyorum; o imgeleri çekme, bir araya getirmek ve keşfetmek gerek... Bir şans ögesi ve daha büyük bir başarısızlık tehlikesi var burada. Bütün bunlar beni harekete geçiriyor.

22. **Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Filmlerinizde rastlantılara yer vermenizi neye bağlıyorsunuz?

B) İzleyici beklentileri filmlerinize ne ölçüde katkı sağlar?

C) Filmlerinizin estetik öncellik taşıması için hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?

D) Eylemlerin düzenini bozup parçalama gerekçeniz nedir?

E) Filmlerinizde diğer eserlerden ne düzeyde yararlanıyorsunuz?

Platoya (film setine) hiç ayak basmamış biri olarak teknikten tamamıyla habersizdim. Sanıyorum ilk filmlerimde bu durum açıkça fark ediliyor. Ancak tekniğe bir kez hâkim olunca, onu ortaya koymak istediğim düşüncelere uygun duruma getirmek benim için daha kolay oldu. Filmlerimdeki teknik buluşlar, biraz karmaşık bir düşünceyi anlatmayı kolaylaştırmak için doğdu, salt teknik aşkından değil... Edebiyatta parantezlerden, iç konuşmalardan, duyguları iç sese dayalı ifade etme yollarından yararlanılıyor; sinemada da bu durumları vermek için bir yönetmenden diğerine değişen görsel karşılıklar bulundurulmalıdır. Ben bu tarz bir sinema tekniğine hiçbir zaman önem vermedim; daha çok dile ve anlatmak istediğim şeye ilişkin yapılması gerekenleri görüntüye dönüştürmeyi sağlayan bir teknik arzuladım. Bir sahneyi çektiğim zaman tek amacım ve başlıca kaygım, duyguya yanıt veren aktör, çevre, kamera hareketleri birliğini sağlamayı başarmaktı. Bu nedenle bir senaryoyu kendim yazdığım zaman, yönetmenin hangi işleri yapmak zorunda kalacağını kafamda tasarlayabilirim.

23. **Bu parçadaki düşünceler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiştir?**

A) Başkalarının yazdığı senaryolara neden ilgi göstermiyorsunuz?

B) Nitelikli bir eserin ortaya çıkmasında tekniğin işlevi nedir?

C) Günümüz sinema dünyasında farklı teknikler ne ölçekte kullanılmaktadır?

D) Sinema sektörüne teknik yönlerden ne tür katkılarınız olmuştur?

E) Sinemanın diğer sanat türleriyle ilişkisi ne düzeydedir?

Roman, bireylerin iç dünyasındaki macerasını anlatır. Birey, özünü bulmak için yola çıkan ve ruhunu arayandır. Bu nedenle roman kahramanı edilgen değildir. Dünyanın nesnel ve yaygın bütünselliği çevresinde dolaşarak bir şeyleri değiştirmeye, farklılaştırmaya çalışır. Bu yaşantıyı sürdürmek, zenginleştirmek için çevresine müdahaleler yapar. Bu müdahaleler yazarın etkilendiği yaşantılar, içselleştirdiği düşüncelerle iç içedir. Roman kahramanı bir şeyleri değiştirmeye çalışırken yazarın sınırladığı dünyanın dışına çıkamaz. Tıpkı arkasında etkileyici manzaraların görülmesine izin veren, ancak oraya gidemeden ve nasıl engellendiklerini anlayamadan pencere camına çarpıp duran arılar gibidir.

24. **Bu parçadaki düşünceler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Bir yazar romanı hangi amaçla yazar?
B) Yazar, romanı oluştururken bağımsız mıdır?
C) Bir yazarın yarattığı karakterler ne ölçüde özgürdür?
D) Roman nesnel dünya ile sürekli bir çatışma içinde midir?
E) Dış etkenler, yazara baskı yapar mı?

Kültürleri hızla silinen, az tanınmış, ilkel insanlarla ilgili belgeler toplayabilmeyi ummuştum. Çünkü hiç şüphesiz kamera bu tür belgeleri başka herhangi bir araçtan daha inandırıcı bir biçimde ve çok daha geniş bir insan kitlesine göstermek için toplayabilir. Dünyanın dört bir yanındaki insanlara yönelen içten bir anlayış gitgide daha önemli olmaktadır. Bu, çağımızın en kaçınılmaz gerekliliklerinden biridir. Ama oyuncu olmayanlarla beraber çalışıyorsanız, bunlar ilk denemede bile kendiliğinden ve daha doğaldır. Çekimler çok kez tekrarlanırsa, kendileri olabilme yetilerini ve doğallıklarını yitirirler. Biz genellikle onlara sahnenin ne ile ilgili olduğunu kısaca anlatırız ve kendilerine mümkün olduğunca az karışırız.

25. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı <u>yoktur</u>?**

A) Farklı kültürleri konu edinme gerekçeniz nedir?
B) Çekimlerde izlediğiniz özel bir yol var mıdır?
C) Kültürlere yönelik farkındalık oluşturmada hangi yöntem etkilidir?
D) Oyuncu tercihinde seçici davranır mısınız?
E) Kültürler arası karşılaştırmalar sizi hangi sonuçlara götürüyor?

Brancusi'nin soyut heykeli *Boşluktaki Kuş*'un 1936'da Fransa'ya ithalatı üzerine, bunun bir sanat yapıtı mı yoksa sanayi ürünü bir metal derlemesi mi olduğuna yönelik ortaya bir soru atılmıştı. Modern Sanatlar Müzesi bunun bir sanat eseri olduğunu iddia ederken gümrük görevlileri buna inanmayarak eserin endüstriyel bir kullanımı olacağını düşünerek vergilendirilmesini istemişlerdi. Hatta o dönemdeki gazetelerde bu eserin bir ateşleyici ya da ateşleyici parçası olduğuna yönelik haberler çıkmıştı. Bu sorun, gerçekte, sanat olanın sanat olmayandan nasıl ayrılması gerektiğine yönelikti. Bir şeyin sanat olarak sınıflandırılmasında tasarım, estetik ve içerdiği anlama bir bütün olarak bakılmalıdır. Örneğin tahnit edilerek beline bir otomobil lastiği geçirilmiş bir tiftik keçisi gördük diyelim. Nesnelerin bu tür bir toplanışının ne anlama geldiğini sorgulamamalı mıyız? Sahibinin lastiği koyacak yer bulamadığını varsayarak sanatı nesnelerin rastgele bir toplamı olarak mı görmeliyiz?

26. **Bu parçanın sonundaki soruların yanıtı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?**

A) Anlaşılabilir nitelik taşıyan nesneler sanat eserine dönüşür.
B) Estetik değer uyandıran her nesne bir sanat eseri sayılır.
C) Sanat, nesnelere farklı açılardan bakabilmeyi gerektirir.
D) Bir nesnenin ilgi uyandıran bir yönünün olması onu sanat eseri yapar.
E) Tasarım, nesnelerin sanat eseri olmasında önemli bir etkendir.

Bir dansçının parmak üzerinde dönüşünü izlerken zarafetinden etkileniriz. Bir romanı okurken onun gizli taraflarını hissederiz. Sanat yapıtlarına ilgimizin büyük bir kısmı yapıtların karakteristik estetik özelliklerini fark etmeye dönüktür. Sanat yapıtlarından söz ederken, kendi estetik özellik tanımlarımızı arkadaşlarımız ve profesyonel eleştirmenler gibi başka insanların tanımlarıyla kıyaslamaya çalışmak, önemli bir ilgi göstergesidir. Sanatta içerilen birçok değerden bir tanesi de bize ince farkları görebilme gücümüzü geliştirebilme şansı vermesidir. Sanat yapıtını, hem deneyimlerken hem de sonrasında hatırlarken bizde bıraktığı izlenimi açıklığa kavuşturmaktan keyif alırız. Böylece sanat yapıtları, onlar hakkındaki duyarlı düşüncelerimizi kışkırtır ve genellikle de ödüllendirir.

27. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?**

A) İzleyicinin bir yapıta yönelik eleştiride bulunması doğal mıdır?

B) Bir sanat yapıtı izleyiciler üzerinde ne tür etkiler bırakır?

C) İzleyici ile sanat yapıtı arasında bir iletişim var mıdır?

D) Sanat yapıtlarına ilgimizin temeli neye dayanır?

E) Sanat yapıtlarını doğru yorumlayabilmek için izleyici hangi nitelikleri taşımalıdır?

Ahmet Ümit, polisiye roman yazmasında yaşadıklarının yanı sıra okurda büyük bir merak duygusu uyandırmak ve okurun bilmece çözme zevki, zekâsını kullanma şansı gibi fırsatlar oluşturmasının etkili olduğunu söylüyor. Ayrıca iyi bir roman okurunun estetik haz duymasını ve güzel bir dille, derinlemesine yaratılmış karakterlerle karşılaşıp o karakterlerle özdeşim kurmasını kullandığı türde de gerçekleştirebileceğine inanıyor. Özellikle Anadolu'nun, İstanbul'un kültürünü polisiyeye arka plan olarak yerleştirerek gerçek karakterler oluşturuyor. Tasarladığı bir olayı yakın çevresine aktararak onlardan aldığı yanıtlara göre romanlarını oluşturmanın da kendisine çok şeyler kazandırdığını ifade ediyor.

28. **Bu parçada tanıtılan sanatçıyla ilgili, aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı yoktur?**

A) Yazdığınız türün okur tarafından nasıl algılanmasını bekliyorsunuz?

B) Romanlarınızda gerçek hayatla örtüşen olaylara yer veriyor musunuz?

C) Ele aldığınız konular romanın farklı türlerinde de anlatılamaz mı?

D) Okurla sürekli bir iletişiminizin olduğunu söyleyebilir miyiz?

E) Ele alacağınız olayın etki gücünü belirleme konusunda uyguladığınız yöntemler var mıdır?

Edebiyat ve tarih arasındaki ilişkiler gündeme geldiğinde, bu disiplinlerin kesiştiği ve ayrıştığı yönler, olaylara bakıştaki farklılık ve özellikle gerçeklik konusu öne çıkar. Bir edebiyat eserinin tarihi gerçekliklerle ne kadar örtüştüğü, onu yansıtıp yansıtmadığı irdelenir. Kuşkusuz tartışmaların gerçeklik konusunda odaklaşması, kurmaca ile tarihin doğasının farklılığından kaynaklanır. Çünkü tarih ve edebiyat disiplinlerinin doğası, olaylara, durumlara bakışları, olayları ele alışları tümüyle farklıdır. Kurmaca öykü ya da roman ister birebir yaşananları, gerçekleri anlatsın, ister düşsel bir evreni yansıtsın, sonuçta, bütün bunlar yazarın disiplininden geçer. Yazar, bilgileri, belgeleri, duyguları, durumları, kendi dünyasında estetik hale getirir ve sanatın diline dönüştürür. Kurmaca dediğimizde, gerçekliğin bizzat kendisiyle değil yazarca yeniden tasarlanmış, planlanmış bir dünyayla karşı karşıya olduğumuzu biliriz.

29. **Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin yanıtı yoktur?**

A) Gerçeklik karşısında edebiyat ve tarih nasıl bir yol izler?

B) Tarihin olayları anlatımında edebiyattan yararlanması söz konusu mudur?

C) Edebiyat ve tarih hangi noktalarda birbirinden ayrılır?

D) Bir sanatçı tarihsel gerçeklere müdahale edebilir mi?

E) Tarihsel gerçeklik ile edebiyat arasında bir bağ bulunur mu?

İnsan, kimi zaman davranışları ile düşünceleri arasında uyum kurma sorunu yaşar. Bu uyum, sadece insan davranışının mantıksal bir yol izlemesi gerektiğini düşünen psikologların ortaya attığı bir kavramdan ibaret değildir. İnsan, bu uyumu gerçekçi olarak arar ve herhangi bir nedenle uzlaşmayan yapıları bir denge ve uyuşma haline getirir. Uyuşmazlığı düşünce ve davranış arasında değil; düşüncenin kendi içinde de (değerler, tutumlar, bilgiler... gibi) görebiliriz. Yağmur yağacağını bildiği halde şemsiyesini almadan çıkan kişinin düşünce ve davranışları arasında uyum olmadığı gibi; bireyin "Şemsiyemi almadım, zaten ne zaman tedbirli davrandım ki!" biçiminde düşünmesi de düşüncenin kendi içindeki uyumsuzluğudur.

30. **Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Değerler niçin birbirinden bağımsız olamaz?

B) Uyuşmazlık sadece düşünce ve davranışlarda mı gerçekleşir?

C) Düşünce ve davranış arasında tutarlılık nasıl sağlanır?

D) Psikoloji, uyumsuzluğun giderilmesinde bir destek sağlar mı?

E) Düşüncelerdeki farklılık, ne tür sorunların ortaya çıkmasına neden olur?

Yeni mezun, hatta halen eğitimi devam eden öğrencilerin dünyadaki ve ülkemizdeki sanat piyasasını sürekli takip etmeleri, çağın ruhunu yakalayabilmeleri için sanatın her dalına ilgi duymaları gerekiyor. Tek başına çalışmaları onların körleşmelerine neden olacaktır. Öğrencilerin entelektüel birikimleri ve beslendikleri alanlar sanat anlayışlarının yelpazesini genişletecektir. Kendilerine güvenmeleri ve inanmaları ise sanat üretimine girmenin en birincil şartıdır. Bunun içinde tabii ki çok çalışmaları gerekiyor.

31. **Bu parçadaki düşünceler aşağıdaki sorulardan hangisine karşı söylenmiş olabilir?**

A) Sanatçıların güncel gelişmeleri izlemeleri zorunlu mudur?
B) Sanat eğitimi alan öğrencilere önerileriniz nelerdir?
C) Kimi sanatçıların bireysel ürünler ortaya koymalarını nasıl değerlendirirsiniz?
D) Sanatçının başarısız ürünler ortaya koyması, onun yaratıcılığını ne ölçüde etkiler?
E) Bir sanatçı, neden farklı sanat alanlarıyla da ilgilenmek zorundadır?

Tanzimat'la birlikte edebiyatımıza giren yeni roman ve hikâye anlayışı mümkün olduğunca gerçeği yakalama peşindeydi. Buna karşılık hikâye ve romancılar özellikle belli konuları işlerken toplumun realitesini de gözden uzak tutamıyordu. Aile konusu da hikâye ve romancının hassas olması gereken konular arasındadır. Olay içerisinde herhangi bir erkekle kadını bir araya getiremeyen yazar uygun bir yol bulmak, kendi toplumunun ahlak ve değer yargılarını dikkate alarak kadın ve erkek ilişkilerini yeniden düzenlemek durumundadır. Dolayısıyla yazarlar, eserlerinde rahatça işleyebilecekleri cariye tipini kullanmayı aynı zamanda toplumsal zorunluluktan dolayı da tercih etmişlerdir.

32. **Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin karşılığı yoktur?**

A) Sanatçılar, eserlerinde ne tür kısıtlanmalarla karşılaşmıştır?
B) Hikâye ve romanda belli tiplerin kullanıldığı söylenebilir mi?
C) Sanatçılar, eserlerinde hangi tür konulara yer vermiştir?
D) Roman ve hikâye türleri, edebiyatımızda hangi sorunlarla karşılaşmıştır?
E) Olayların anlatımında sanatçıların ortak bir yol izlediğini söylemek mümkün müdür?

AÇIKLAMALAR

1. **E** Parçada, iletişimin beş temel engeli belirtilmiş ve sorular bu engellere yönelik düzenlenmiştir. A seçeneğindeki soru, iletişimin "kaynakta seçicilik", B seçeneğindeki soru, "algıda seçicilik", C seçeneğindeki soru "yorumda seçicilik" engellerini içermektedir. D seçeneğindeki soru, "bilgi ve davranış arasındaki ilişkisizliğe yöneliktir. Parçada, E seçeneğindeki soru, iletişim engeline örnek oluşturmamaktadır.

2. **D** Parçadaki cümlelerde, sırasıyla, romanın;
   a) anlatım (biçem) yönünden şiirle benzerlik taşıdığı,
   b) bilinçli ve değişik bir anlatı taşıdığı,
   c) nasıl anlatması gerektiğine yoğunlaştığı,
   d) ortak konuları farklı anlatma yönünün bulunması,
   e) anlatımdaki farklılık aracılığıyla hayatta kalabileceği özelliklerine yer verildiği için bu özellikleri kapsayan soru, D seçeneğidir.

3. **A** Parçada sanat eserinin;
   a) doğal nesnelerden farklı oluğu,
   b) insanın yaratıcı gücünü taşıdığı,
   c) eşsiz ve kendine özgü nitelikler taşıdığı,
   d) estetik haz ve heyecan verme amacı taşıdığı özelliklerine yer verildiği için bu özellikleri kapsayan soru, A seçeneğindedir.

4. **D** Parçada üzerinde durulan konu, sözlüklerin her zaman kusursuz ve tam doğru olmadıklarıdır. Bunun gerekçesi de dilin olgunluk, iyi işlenmişlik ve zenginlik süreci yaşamasıdır. D seçeneğindeki kültürel farklılaşmalar dili de etkileyeceği için (kültürel değişimler aracılığıyla yeni kelimeleri dile girmesi, dildeki kelimelerin anlamlarının zenginleşmesi... gibi) hazırlanan sözlükler kusursuz ve tam doğru olmayacaktır. Bu durum da sözlüklerin güvenilirliğini tartışmaya açacaktır.

5. **A** Parçanın ikinci cümlesinde bilim ile sanatın ortak yönü belirtilmiştir: Varlıkları ve olayları çözmek. Üçüncü cümlede, sanatçıların çözüm için neyi kullandıkları söylenmiştir: İç dünyaları. Filozofların bilim adamları yerine gerçek sanatçıları bir deha kabul etmelerinin nedeni işte bu iki yargının birleşimidir: Sanatçı varlık ve olayları kendi iç dünyasına göre yeniden biçimlendirir. Bu yargı A seçeneğinde verilmiştir.

6. **D** Parçada sanatçıların eserlerini oluştururken imgelere yer vermeleri eleştirilmiştir. İmgelerin, eserin anlaşılmasında belirsizliğe neden olduğu öne sürülmüş, sanat eserinin "günlük yaşamı önyargısız ve olduğu gibi aktarma"sı gerektiği söylenmiştir. Bu yargı, sanatta gerçekçiliğin olması gerektiğini vurgular.

7. C Parçada yazarın okuduklarını belleğinin bir köşesine yerleştirmesinin gerekçesi, "... bazen tek satırlık diyaloglar için bile..." "...yeni bir şey yaratmak..." için onlardan yararlanmasıdır. Bu durum, E seçeneğinde sorulan katkının yanıtıdır. "Yeni bir eser..." yazacağı ya da eserine "... başlangıç..." yapacağı zaman okuduklarından yararlanması, A seçeneğindeki sorunun karşılığıdır. Okudukları ile ilgili notlar alması ve okuduğu her kitap ile ilgili düşüncelerini yazması, okurken eleştirel bir yöntem izlediğini göstermektedir. Okuduklarının belleğinin bir köşesinde yer alması, D seçeneğinde sorulan, edindiği birikimin kaynağı olarak verilmiştir. Parçada, sanatçının okurken seçici davrandığına (belirli bir konuyu içeren ya da belirli bir türdeki kitaplar) ilişkin bilgi bulunmamaktadır.

8. A Parçada, toplumun önceki dönemlerde hayvanları yararlı ve zararlı olarak sınıflandırmaları ve bu sınıflandırmanın gerekçesi açıklanmıştır. "Çok yakın tarihe kadar...", "Bu düşünce biçimi...", "...gayet normaldi." ve "... faydalı bir iş yaptığını düşünmesine neden oluyordu." sözlerinin söylenmesine neden olan soru A seçeneğindeki sorudur. Çünkü toplumun bugün de böyle düşündüğüne ilişkin dayanak parçada yoktur.

9. C Seçeneklerdeki bütün sorulara parçadan cevaplar alınabilmektedir. Ancak parçanın tamamını kapsayan soru istendiği için ulaşılacak cevap, C seçeneğindeki sorudur. Çünkü sanatçı, parçada, bir gün boyunca neler yaptığını anlatmıştır. kapsayan soru, D seçeneğindedir.

10. E Parçada, yazarın toplumu eğitme görevini yerine getirmesinde bir güven kaybına uğradığı öne sürülmüştür. Bu düşünceye yönelik gerekçe ise, yazarların eserlerinde iyi, güzel ve olması gerekeni önermelerine rağmen gerçek hayatta, dünya savaşları gibi, acıların ortaya çıkmasıdır. Bu gelişme, sanatçının bireyselliğe yönelmesine yol açacaktır.

11. A Parçada sırasıyla;

a) Bir eylem, düşünce ya da görsellik "sanatsal aktarım ve canlandırma" aracılığıyla sanata dönüşebilir.

b) İzleyici bu canlandırma ve aktarma aracılığıyla sanatsal bilgiyi özümser.

c) Edindiği bilgi, kendisinde var olan diğer bilgilerle bütünleştir.

d) Bu bütünleşme, düşünceleri değiştirir.

yargıları verilmiştir.

Bu durumda, parçadaki bu düşünceleri kapsayan soru A seçeneğindedir.

12. D Parçada yönetmen, diğer yönetmenlerle ilgili olarak "Büyük ustaların film çekerken kullandıkları üslup ve teknikleri... filmlerinizde kullanmaya çalışırsanız pek işe yaramaz." düşüncesini öne sürerek "Başka bir yönetmenin tarzı ve üslubuna bağlı kalmanızı meşru ve anlaşılır kılacak biricik neden, el atmak istediğiniz soruna onun filminde kesin bir çözüm bulmanız ve bu referansın kendi filminizde anlamlı bir yer edinmesi olabilir." yargılarıyla, yaptığı kimi filmlerin anlatım açısından "özgünlük taşımama" gerekçesini söylemiştir.

13. D Parçada korku ve fobilere kaynak olarak "koşullanılmış davranışlar" gösterilmiştir. Bu konuda araştırma yapan Pavlov'un hangi uyarıcılara karşı hangi fizyolojik tepkilerin verildiğini gösteren çalışmasından söz edilmiş ve Watson'un bir deneyi tanıtılarak beyaz bir fare gösterilerek metal sesiyle korkutulan bir bebeğin, bu koşullanma sonrasında, korkusunu genelleyerek "beyaz ve tüylü tüm nesnelerden" korktuğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu düşünceler, korkunun oluşmasında koşullanılmış davranışların etkili olduğunu göstermektedir.

14. C Duygularını aktarma imkânı bulamayan bireyler "...savunmaya geçebilir, diğerleriyle birlikte çalışamaz, öz güvenini yitirebilir, içine kapanabilir, saldırganlık gösterebilir ve kendine zarar verebilir". Aile içi iletişimin güçlü olması bireyin "...ilişkilerini ve dinamik bağını güçlendirir, iletişimi sürekli kılar". Etkili bir iletişim, "...bireyin benlik saygısının artmasına, kendisini dinleyen kişiye yakınlık duymasına neden..." olacağı için kimi ruhsal sorunların ortaya çıkmasını engelleyecektir. Parçanın son cümlesi bireyin sosyalleşme sürecinde (arkadaş ve iş çevresinde) iletişimin önemini vurgulamıştır. Parçada, iletişim bozukluğu yaşayan bireylere nasıl davranılacağına ilişkin bir görüş bildirilmemiştir.

15. B Parçada nitelikli bir romanın "...hayatın gerçeklerine bağlı..." ve bu gerçekliği, romanı oluşturan tüm yapılara "...âdeta makine vidaları gibi..." yansıtmasıyla oluşacağı vurgulanmıştır. Ayrıntıların tek tek bir bütünü oluşturması, orijinalliğin ve gerçekçiliğin ayrıntılarda yer alması, romandaki tüm yapı taşlarının da (kişi, zaman, mekan, olay örgüsü) gerçekçilik içermesine bağlı olduğu için parçanın sonundaki sadece "konu"nun gerçekçi olmamasına yönelik soruya yanıt B seçeneğinde verilmiştir.

16. B Destan ve roman türlerinin "kahraman" açısından karşılaştırıldığı parçanın ilk cümlesinde destan kahramanları, "...bir topluluğun temsilcisi ve anlamlı bir bütünün parçası..." olarak nitelendirilmiştir. Roman kahramanları ise "...her zaman bireysel ve yalnız bir öznellik..." olarak tanımlamıştır. Yazarın sözü edilen yalnız öznellik aracılığıyla dış dünyaya karşı konumlanıp "...dünyayı yeniden kurmaya ve yaratmaya..." yöneldiği için romanın öznel bir iradenin ürünü olduğu söylenebilir. Bu nedenle parça, B seçeneğindeki soruya karşılık söylenmiştir.

17. A Parçada Don Kişot romanın kısa bir özeti verilerek, onun "Bu macera romanının sadece sanatsal biçimini ele alan..."diğer romanlardan daha etkili olduğu belirtilmiştir. Ancak diğer romanlarda Cervantes'in "ide"lerine (düşüncelerine) bağlı kalınmadığı belirtilerek, Don Kişot'un farklılığı vurgulandığı için doğru yanıt A seçeneğidir.

18. E Parçanın ilk cümlesindeki "...roman bilinçli bir çabanın ürünüdür." yargısı, A seçeneğindeki sorunun karşılığıdır. Yazarın "...bir deneyimle bu deneyimin öznel yorumu arasında her zaman bir mesafe..." oluşturması, nesnel dünyanın romanda ne ölçüde bulunacağını gösterdiği için B seçeneğindeki soruya yanıttır. Gerçekle kurgu arasındaki "...mesafenin tutarlı, estetik ve ustaca..." oluşturulması, C seçeneğindeki soruya yanıttır. D seçeneğindeki "bir romanın yazılma gerekçesi"ne yönelik sorunun yanıtı parçanın son cümlesinde verilmiştir: Roman "...arayan, isteyen bir öznellikle ona kayıtsız kalan bir nesnellik arasındaki kopuş..." sonucu ortaya çıkar. E seçeneğindeki "toplumsal estetiğin gelişmesinde yazarın yeri"ne yönelik soruya parçada bilgi verilmemiştir.

19. B Özdemir İnce, imgenin "...şiirsel kimlik ve kişiliğin en vazgeçilmez ögesi sayılması gerektiğini..." vurguladığı için imgelerin sanatçının kişiliği ile ilgili ipuçları verdiği söylenebilir. Parçadaki "...şairin yarattığı imgelerin onun içinde yaşadığı toplumsal, siyasi, kültürel, ekonomik yapıdan izler taşıdığı ve hatta bu yapının bir sonucu olarak..." şekillendiği yargısı, şiirin imgesel yapısıyla döneminin kültürü arasında doğrusal bir ilişkinin olduğunu gösterir. Yine parçada imgenin "... hissedilen nesnel gerçekliğin insan zihninde farklılaşarak yeni ve başka bir görüntüye dönüşmesi..." olarak tanıtılması, şiire nesnel gerçekliğin imgeler aracılığıyla aktarılabileceğini göstermektedir. Parçada Servet-i Fünun döneminden söz edilerek bu dönemdeki imge yapısının "...doğrudan doğruya dönemin toplumsal ve siyasi yapısı ile..." ilintili olduğuna değinilmesi, farklı sanat akımlarının tanınmasında imgelerin etken olduğu yargısını verir. Parçada imgelerin "yeni bir sanat anlayışını ortaya çıkarmak" için kullanıldığına ilişkin bilgi verilmemiştir.

20. B Parçada ressam, sanat anlayışını açıklarken edebiyat örneğinden yola çıkmıştır. Bir şair ya da yazarın kullandığı sözcüklerin ancak bir cümle içinde anlam kazandığını, bu sözcüklerin "...kurulu cümlenin tamamlayıcı bir parçası olduğu oranda..." etkili ve önemli olacağını vurguladığı düşüncesinden hareketle, ressamın da bir resmi oluştururken nesnelerin tuvale aktarılmasında "belirli bir plana bağlı kaldığı"nı söyleyebiliriz.

21. E Parçada "çivi" örneğinden yola çıkılarak "sanat" kavramına "üretici" ve "alıcı"nın bakış açıları tanıtılmıştır. Buna göre parçadaki "... sanat yapıtlarından estetik deneyimler elde etmek istiyorlarsa..." sözü, izleyicilerin neye önem verdiklerini göstermektedir. "...izleyenlerin estetik deneyim elde etmelerini sağlamaya olanak verecek biçimde sanat eserleri üretmeyi..." amaçlamaları, B seçeneğindeki sorunun karşılığıdır. C seçeneğindeki sorunun ise yanıtı hem izleyici hem de sanatçıyı birleştiren "estetik" ortak noktasıdır. Sanatçıların izleyicilerin beklentilerini gerçekleştirmeye uygun eserler üretmeleri, D seçeneğindeki sorunun karşılığıdır. E seçeneğindeki soruda sözü edilen izleyici kaygısı taşınmamasına ilişkin bir yargıya parçada yer verilmemiştir.

22. D Parçada sözü edilen yönetmenin "Zamanı dokumayı seviyorum..." sözüyle, "kronolojik bir çizgi izleyen..." filmler yapmadığı vurgulanmıştır. Bu yaklaşım "eylemlerin düzenin bozma" amacına yöneliktir. Bu yaklaşımının gerekçesi de yaptığı eylemin "...neye benzeyeceğinden kesin olarak emin olmamayı daha heyecan verici..." bulmasıdır.

23. A Parçanın ilk iki cümlesinde yönetmenin ilk filmlerinde tekniğe ilişkin hâkimiyetinin zayıf olduğu belirtilmiştir. Ancak devam eden cümlede, yönetmenin teknik buluşlar yapmasının temelinde "...biraz karmaşık bir düşünceyi anlatmayı kolaylaştırmak..." düşüncesinin yattığı söylenmiştir. Aynı zamanda yönetmenin "... teknik aşkı..." taşımadığı, onun asıl amacı ve kaygısının "...duyguya yanıt veren aktör, çevre, kamera hareketleri birliğini sağlamayı başarmak..." olduğu vurgulanmıştır. Bu düşünceler, yönetmenin "teknik" özellikleri ikinci plana iterek "duygu"yu ön plana çıkardığını göstermektedir. Bir senaryoyu kendisi yazdığı takdirde neleri yapması gerektiğini tasarlayabilmesi onun başkalarının senaryolarına ilgi göstermediği sonucunu doğurur.

24. C Parçada "Birey, özünü bulmak için yola çıkan ve ruhunu arayandır." düşüncesiyle bir yazarın romanı yazma gerekçesinden söz edilerek yaratılan karakterin bu düşünceye uygun davranmasına değinilmiştir. "Bu nedenle roman kahramanı edilgen değildir." yargısıyla, yaratılan karakterin, yazara rağmen, "Dünyanın nesnel ve yaygın bütünselliği çevresinde dolaşarak bir şeyleri..." değiştirme çabasına yer verilmiştir. Ancak bu çaba, parçanın son cümlesinde örneklenen "arı"nın yaptığı gibi, kendisine verilen alanın dışına çıkamayacaktır. Bu nedenle parçadaki düşünceler, C seçeneğindeki soruya karşılık söylenmiştir.

25. E Parçada, ".Kültürleri hızla silinen, az tanınmış, ilkel..." insanların tanıtılmasına gerekçe olarak "Dünyanın dört bir yanındaki insanlara yönelen içten bir anlayış..." gösterildiği için bu düşünce A seçeneğindeki sorunun karşılığıdır. Parçada bu kültürleri en etkili tanıtma yöntemi olarak da "... kamera..." gösterilerek C seçeneğindeki soruya yanıt oluşturulmuştur. Oyuncu olmayanların "... ilk denemede bile kendiliğinden ve daha doğal..." davranmaları, oyuncu tercihinde seçici davranıldığını göstermektedir. Bu oyuncularla çalışırken çekimlerin "çok tekrarlanmaması", onlara "sahnenin ne ile ilgili olduğunun kısaca anlatılması" ve "az karışılması" B seçeneğinde sorulan "çekimlerde izlenen özel yolu" göstermektedir. Parçada, kültürler arası karşılaştırmalara yönelik bir yargı ya da değerlendirmede bulunulmamıştır.

26. C Parçada, Boşluktaki Kuş adlı heykel ile yazarın kendi oluşturduğu tiftik keçisi örnekleri verilerek sanat eseri sayılabilecek bir nesneye "...tasarım, estetik ve içerdiği anlam..." yönlerinden "... bir bütün olarak..." bakılması gerektiği söylenmiştir. Bu yargı, nesnelere sanatsal değer verebilmek için farklı açılardan bakılması gerektiğini vurgulamaktadır.

27. E Parçadaki "...kendi estetik özellik tanımlarımızı arkadaşlarımız ve profesyonel eleştirmenler gibi başka insanların tanımlarıyla kıyaslamaya çalışmak, önemli bir ilgi göstergesidir." yargısı, izleyicinin yapıta yönelik eleştiride bulunmasını "doğal" görmektedir. Yine parçadaki "Sanat yapıtını, hem deneyimlerken hem de sonrasında hatırlarken bizde bıraktığı izlenimi açıklığa kavuşturmaktan keyif alırız." yargısı, sanat eserinin izleyici üzerinde, "deneyimlemek (belirli bir amaç için gözlemlemek)" ve "izlenimi açığa çıkarmak (yorumlamak)" etkilerini bıraktığı için, bu düşünceler, B seçeneğindeki sorunun karşılığıdır. Sanat yapıtlarının "... onlar hakkındaki duyarlı düşüncelerimizi..." kışkırtması ve "ödüllendirmesi", sanat yapıtı ile izleyici arasındaki iletişimi göstermektedir. "Sanat yapıtlarına yönelik ilgimizin büyük bir kısmı karakteristik estetik özelliklerini fark etmeye dönüktür." yargısı ile "...ince farkları görebilme gücümüzü geliştirebilme şansı vermesi..." düşüncesi, sanat yapıtlarına olan ilgimizin temelini oluşturmaktadır. Parçada, izleyicinin hangi niteliklere sahip olması gerektiğine yönelik bir değerlendirmede bulunulmamıştır.

28. C Parçada tanıtılan sanatçı, okurun polisiye romanları "estetik haz duyulan" ve yarattığı karakterlerle "özdeşim" kurmasını sağlayan "nitelikli bir roman" olarak algılamasını istemektedir. Romanlarında "yaşadıklarının etkisini" göstermesi ve Anadolu ve İstanbul'un kültürü içinden "gerçek karakterler" oluşturması, sanatçının romanlarında gerçek hayatla örtüşen olaylara yer verdiğini göstermektedir. Romanlarında okuyucuda "merak duygusunu uyandırma", "okuyucunu "bilmece çözme zevki yaşamasını, zekâsını kullanmasını" istemesi, sanatçının okurla sürekli iletişim içinde olduğunu göstermektedir. Tasarladığı olayları romana dönüştürmeden önce yakın çevresiyle paylaşması, ele alacağı olayın etki gücünü belirleme konusunda uyguladığı bir yöntemdir. Parçada, sanatçının ele aldığı konuların romanın diğer türlerinde de anlatılabileceğine ilişkin bir yargısı yoktur.

29. B Parçada edebiyat ve tarih, ele aldıkları "gerçeklik" yönüyle karşılaştırılmıştır. Edebiyat ve tarihin kesiştiği ya da birbirinden ayrıldığı yönler "...olaylara bakıştaki farklılık..." ve "...gerçeklik..." olarak gösterilerek C seçeneğindeki sorunun yanıtı oluşturulmuştur. Edebiyatın da tarih gibi "... gerçekliklerle ne kadar örtüştüğü, onu yansıtıp yansıtmadığı..." irdelenmesine rağmen yazarın "bilgileri, belgeleri, duyguları, durumları" yeniden kurgulaması, gerçeklik karşısında izlenen yolun farklılığını göstermektedir. Bu kurgulama, aynı zamanda, sanatçının tarihsel gerçeklere müdahalesini göstermektedir. Kurmacanın, tarihsel gerçekliği yeniden tasarlaması eylemi, tarihsel gerçeklik ile edebiyat arasındaki bağı göstermektedir. Parçada, tarihin anlatımında, edebiyattan yararlanıldığına ilişkin bilgi yer almamıştır.

30. B Parçada davranışlarla düşünceler arasında farklılıktan kaynaklanan uyum sorunu üzerinde durulmuş ve bu sorun, "düşüncenin kendi içerisindeki uyumsuzluk" eklenerek genişletilmiştir. Bu uyumsuzluk, "şemsiye" kavramıyla da örneklendirilmiştir. Bu düşünceyi kapsayan soru B seçeneğinde verilmiştir.

31. C Parçanın ilk cümlesinden itibaren öğrenci ya da yeni mezun sanatçılara yönelik öneriler verilmiştir. Sanat piyasalarını izlemeleri, sanatın her dalına ilgi duymaları, yalnız çalışmamaları, kendilerine güvenmeleri ve inanmaları ile çok çalışmaları; parçadaki önerilerdir.

32. C Parçada sanatçıların "aile" konusunda hassas olmaları ve "...toplum realitesi..."ne bağlı kalmaları A seçeneğindeki sorunun cevabıdır. Bu konular aynı zamanda, parçada, sanatçıların çözmek zorunda oldukları sorunlar arasında gösterildiği için D seçeneğindeki sorunun da cevabını oluşturur. Bu nedenle "cariye" tipini özellikle kullanmaları ile B seçeneğindeki soru cevaplanmıştır. Parçanın ilk cümlesinde bu iki türün "... mümkün olduğunca gerçeği yakalama..." peşinde olması, sanatçıların ortak bir yol izlediği sonucunu doğurur; bu durum da E seçeneğindeki sorunun cevabıdır. Parçada sanatçıların hangi tür konulara yer verdiklerine yönelik bilgi yoktur.

PARAGRAF İÇİ BÜTÜNLÜK

PARAGRAF İÇİ BÜTÜNLÜK

Sadece tek bir konuyu çeşitli yönlerinde ele alarak bir sonuca ulaştıran paragraflar, bütünlük taşır.

Bu soruların çözümündeki en büyük engel, konuyu açıklayan, ana düşünceyi oluşturan yardımcı düşüncelerin asıl konu dışında bilgi içerip içermediği yönünde yanılgıya düşmektir.

Bilindiği gibi, paragraflarda tek bir konu ele alınır ve bu konuyla ilgili bir yargıya varılır. Yargıya varma sürecinde yardımcı düşünce dediğimiz düşüncelerden yararlanılır.

Bu türdeki soruların çözümünde, cümleler doğru okunmalı ve cümlelerin hangi yargıları bildirdiği iyi görülmelidir. Cümlelerin anlamsal olarak birbirlerini bütünlemeleri, açıklamaları, sözü edilen düşünceyi yönlendirmeleri gibi kurgusal yapısının farkına varılmalıdır.

Özellikle, paragrafta boş bırakılan yere eklemek için seçenekler arasından belirlediğimiz cümlenin boşluğun öncesi ve sonrasındaki cümlelerle anlamsal bağ kurduğundan emin olmalıyız.

Örnek:

Romanlarda temel olarak şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş zaman kullanılır. Ancak bunlar daha karmaşık bir şekilde de kullanılabilir. Olmuş veya gelecekteki bir vakayı, bu üç zamanla aktarabilir yazar. Gelecekteki bir zaman için şimdiki zaman ve gelecek zaman kullanımı; geçmiş bir vakayı anlatmak için şimdiki zaman; geçmiş zaman şimdiki zamanla anlatıldığına göre, gelecekteki bir vaka için de şimdiki zaman kullanımı imkânı vardır. _ _ _ Son dönemde yayımlanan romanlarda sürenin uzun zamanlı olmasından ziyade bir an'lık süreler üzerine dikkat yoğunlaştırılmış, zaman binlerce parçaya bölünmüş ayna veya mikroskobik parçacık olarak karşımıza çıkmıştır.

Yukarıda parçada boş bırakılan yere getirilebilecek uygun cümleyi belirleyelim.

Parçanın ilk cümlesinde roman türünde kullanılan "zaman çeşitleri" söylenmiştir. İkinci cümle, ilk cümlede sözü edilen zamanların romanda "karmaşık" biçimde kullanıldığı düşüncesini parçaya eklemiştir. Üçüncü cümle, ikinci cümlede sözü edilen karmaşıklığa bir "örnek" oluşturmuştur. Dördüncü cümle, günümüz romanlarında zamanın "an'lık süreler" biçiminde ve "yoğun" şekilde kullanıldığını belirtmiştir. Bu durumda, parçadaki boşluğa eklenecek cümle hem zaman kavramını taşımalı hem de bu zamanı belirgin gösterebilmelidir.

Farklı biçimde söylense de anlamsal olarak benzerlik taşıyan aşağıdaki cümleler, bu parçadaki boşluğa eklenebilir:

a) Zamanın dışında yaşanan an da romanda önemli yer tutmuştur.

b) Çeşitli zaman dilimleri kullanılsa da sadece yaşanan anı yoğun işleyen romanlar da bulunmaktadır.

c) Bu kullanım sadece zaman dilimleri üzerine değil, ölçülebilecek an'a da yöneliktir.

Baudrillard, "Tuvale taşınan sandalye, sıradanlığına son verilmiş bir nesne olmanın yanı sıra tuvali de sıradan bir nesne olmaktan çıkarır." der. İşte tuvali sıradanlıktan kurtaran şey, sanatın kendine yeten varlığıdır. Bu varlığı sayesinde tuval, daha çok kendiliğinden biçim alan, onu tutarlı, etkili ve özlü kılan farklı bir nesneye döner. Taşıdığı değerle diğer tuvallerden üstün duruma geçer, diğer nesnelerden kalıcı olur. ___ İnsanın manevi haz ihtiyaçlarını karşılama amacına yönelir.

1. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Sandalye, temel işlevinden uzaklaşır.
B) Ona kalıcılık kazandıran, sanatçının tasarımındaki estetik değerdir.
C) Gerçek sanat eseri, insanın faydasına yönelik işlevler taşımamalıdır.
D) Nesneler imgeleşince sanat eserine dönüşür.
E) Sanat maddi ihtiyaçları karşılama amacı taşımaz.

(I) Bilindiği gibi okul kitaplarında Osmanlı tarihi şu dönemlere ayrılır: Yükselme, duraklama ve gerileme. (II) Dikkat edilirse bu dönemlendirme Osmanlı arazisinin miktarını ölçü almaktadır. (III) Ne var ki, böyle belirtilmeyince, Osmanlının her alanda en başarılı döneminin 1300-1579 olduğu, duraklamanın daha az başarılı olduğu, gerilemenin de en başarısız olduğu izlenimi ortaya çıkıyor. (IV) 16. yüzyıl, Osmanlı sınırlarının en geniş duruma geldiği yüzyıldır, ama acaba en başarılı yüzyıl bu mu? (V) Genel refah düzeyi, kültür ve uygarlıktaki atılımlar bu sınıflandırmanın neresinde yer alacak? (VI) Avrupa uygarlığındaki gelişmelerin Osmanlıya etkisine nerede yer vereceğiz?

2. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Estetik, doğada ve sanatta güzeli konu edinir. (II) Güzelliğin felsefesi olarak ortaya çıkan estetik, insan tarafından yapılmış olan ya da doğada bulunan güzel şeylere yönelir. (III) Sanatçının ortaya çıkardığı ürün "beğeni" taşıyorsa sanat eseri olma özelliği kazanır. (IV) Sanat felsefesi, sadece sanattaki güzellikle ilgilenir. (V) İnsanda hoş duygular uyandıran güneşin batışı, kıyıya vuran dalgalar estetiğin konusu olabildiği halde sanat felsefesinin konusuna girmez. (VI) Sanat değeri taşıyan bir tablo ise hem sanat felsefesinin hem de estetiğin konusuna girer.

3. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Yaratıcılık her insanda bulunan bir cevherdir. (II) Önemli olan, içinizdeki bu cevheri çıkarıp işleyebilmenizdir. (III) Böylece hem kendi adınıza hem de insanlık adına güzel şeyler üretmenin mutluluğunu yaşayabilirsiniz. (IV) Yaratıcı insanları görmek istiyorsanız anaokullarına gidiniz. (V) Çocukların dikkat çekmek, birbirinden farklı olduklarını kanıtlamak amacıyla gösterdikleri inanılmaz aktifliği eğitimciler dikkat almalıdır.

4. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse, ikinci paragraf numaralı cümlelerin hangisiyle başlamalıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çin'in Shenzhen şehrine bağlı bir belde olan Dafen, "ressamlar köyü" olarak anılıyor. (I) Binlerce çeşit yağlıboya tablonun, en bilinen resimlerin röprodüksiyonları, seri halinde üretiliyor. (II) On binden fazla ressamın sanatını icra ettiği bu köyde, üç yüzü aşkın atölye var. (III) Dafen, her yıl milyonlarca tabloyu dünyanın birçok ülkesine özellikle de Rusya, Avrupa ve Amerika'ya ihraç ediyor. (IV) İçlerinde sanat üniversitelerinden mezun işin ehli ressamlar da var, resim çizebilen ancak tasarlama kabiliyetinden uzak kişiler de. (V) Profesyonel olanlar elbette bir gün kendi eserleriyle tanınmayı hayal ediyor ama birçoğu için bu sadece hayal olarak kalıyor.

5. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Bu yapıttaki olay örgüsü beni çok etkiledi. (II) Bir genç kızın hayata karşı tek başına kazandığı zafer anlatılıyor. (III) İnsanın neler yapabileceğine alışılmışın dışında bir açıyla bakıyor. (IV) Yapıtın bu başarısı kullandığı dil için de geçerli... (V) Aynı zamanda genç kıza duyulan hayranlığın da farkındayız.

6. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) İnsan kulağından oyuncağa, müzik aletlerinden bardağa kadar her şeyin üretilebildiği 3D (üç boyutlu) yazıcılar, yakın geleceğin önemli teknolojik gelişmesi olmayı sürdürüyor. (II) Bu yazıcılar, insan ve hayvan protezlerinin yapımında da kullanılmaya başlandı. (III) Gagası kırılmış bir kartala yeni bir gaga üretildi. (IV) Alt çenesi zarar görmüş bir carettaya protez bir çene yapıldı. (V) Kanser nedeniyle yüzünün sol tarafını kaybettiği için konuşamayan bir hastaya yüzünün sağ tarafı kopyalanıp 3D yazıcı aracılığıyla üretildi. (VI) Hastanın ameliyat sonrasındaki ilk tepkisi de şöyle oldu: "Bardaktan su içtiğimde suyun hiçbir damlası dışarı akmadı. Bu inanılmaz bir şey!"

7. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Sanatta, bilginin sistemli hale getirilmesi, kişisel tercih, güzellik ya da estetik kriteri ya da duygulara dayanır. (II) Büyük sanatçılar ve entelektüel başarıların yaratıcıları; hayal edilen, tamamıyla kurgusal olan ve insanların gözlerine gözükmeyen gizli mesajları arayarak ve ileterek, ilk izlenimlerin ötesine giderler. (III) Şekilleri, sembolleri, üretim yerleri ve üretildikleri dönem ile belli bir stili tanıyabilen; bunun ne anlama geldiğini kavrayabilir. (IV) Beynin ürettiği çalışmalar sübjektiftir. (V) Onları üretenlere sıkı sıkıya bağlı ve bağımlıdırlar.

8. **Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisinden sonra** "Sadece, yeterli uzmanlıkla donanmış bir insan gerçek bir sanat çalışmasının anlamını çıkarabilir." **sözünün getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Dil, en etkili kültür aktarıcısıdır. Sözlü ve yazılı kültür ürünleri, dil aracılığı ile nesilden nesle aktarılmıştır. Gelecek nesiller sadece kendi dillerini öğrenmekle kalmıyor, aynı zamanda atalarından kalan karakteristik yaşam biçimlerini, içinde yaşadıkları toplumun kendine has özelliklerini öğrenmiş oluyorlar. Bir milletin tarihten başlayarak bugüne kadar gelen yaşam biçimlerinin damıtılmış özü olan kültür, sözlü ve yazılı dil ile bugünlere ulaşmış; yine dil aracılığıyla gelecek nesillere ulaşacaktır. _ _ _

9. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisinin getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) Kültür, ait olduğu toplumun insanlarını birbirine kenetler.

B) Kültür, milletin tarihinin dil mektubuyla günümüze kadar gelmiş belgesidir.

C) Kültür, toplumsal ihtiyaçlara göre boyut değiştirebilir.

D) Kültür, evrensel olmayan ayırt edici karakteristik özellik taşır.

E) Kültür sayesinde bir dil sağlamlaşır ve başka dillerden daha az etkilenir.

Tutkulu Perçem, gerçekte bir dil ustalığını, çağrışım zenginliklerini, saçmaya varan bakış açısını içerir. Kişi benliğini sorguya çekmektedir. Benlik, kişiyi yenip öne çıkmak istedikçe dilin gücüyle çağrışımların yaratacağı gülmece, onu alt eder; benlik, hiçlikle eşdeğerdedir böylelikle. Bütün bu veriler, *Tutkulu Perçem*'de anlık izlenimler, bireyselliğini kazanamamış kişisel duygular biçiminde ortaya çıkar. *Tutkulu Perçem* öyküleme sorununa pek eğilmemiş bir yapıttır. Hatta anlatma, çoğu yerde yazarın duygulanmalarıyla ezilir, ufalanır. _ _ _

10. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Bu, sanatçının içerik kaygısının dışavurumu olarak ortaya çıkmasıdır.

B) Sanatçı, böylece klasik olay anlatımına farklı bir bakış açısı kazandırır.

C) Tutkulu Perçem, sosyal sorunlar karşısında ezilen insanı merkez olarak alır.

D) Bu durum, yazarın olayları kahramanların gözüyle ele almasından kaynaklanır.

E) Böylece olayların yerine kişilerin izlenimleri ön plana çıkar.

(I) Objektif bilgi, kendimizi resmin dışında tutarak, olayları ve nesneleri oldukları gibi analiz ettiğimizde oluşur. (II) Bu, bilmenin ve değerlendirme yapmanın aydınlanmış bir yoludur ve kendisiyle birlikte, reddetme, bir iddiayı çürütme, kabul etme, uyarlama, mesafe bırakma ve hatta olayların durumunu değiştirme gücünü getirir. (III) Bilgi, soru sorma ve cehaletimize meydan okuma zorunluluğu ile birlikte gelir. (IV) İnançlar, evreni yetenekler, vasıflar, fikirler ve duygularla donatarak, onu açıklamanın bir yoludur. (V) Bir şeyi "bilmek", mantığı uygulamayı, onu gözlemeyi ve analiz etmeyi mümkün kılar.

11. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Sanatçıların beslendikleri en büyük kaynak, sosyal yaşama ait duygular üzerinde oluşturdukları olumlu ya da olumsuz izlenimlerdir. Özellikle gerçeklere sanatçı duyarlılığı ile yaklaşım biçimi, sanatçının görme ve anlama düzeyi ile doğru orantılı, var olmayandan var olana uzanan sürecin maddesel dönüşümü olarak ortaya konulmaktadır. Kısacası eser sözcüğünün içeriği ve karşılığı buradan itibaren belirginlik kazanmaya başlamaktadır. İşte bu belirginliğin en açık örneklerinin görüldüğü 18. yüzyıl, tam bir aydınlanma çağıdır. Rasyonalizm ve Natüralizm gibi akımların ortaya çıktığı bu çağda, insan beynini bir levhaya benzeten çeşitli düşünürler, eğitim sayesinde bu levhanın üzerine yazılan bilgilerin kalıcılık kazanacağı ve aydınlanmanın tüm toplumu etkileyeceği üzerinde fikir birlikteliği taşımıştır. _ _ _

12. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisinin getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) Sanatçıların da, eserlerinde toplumsal gerçeklere bağlı kalmaları bu düşüncenin bir uzantısıdır.

B) Aydınlanma çağı, sanatla birlikte bilim alanında da yeni yaklaşımları otaya çıkarmıştır.

C) Sanatçı, toplumda gördükleriyle eserinde anlattıkları arasında doğrusal bir ilişki kurmalıdır.

D) Bu nedenle sanatçılar, eserleri aracılığıyla toplumun eğitilmesine katkıda bulunmalıdır.

E) Bir eserde dile getirilen toplumsal konular, bilimsel temellere dayanmalıdır.

(I) Bilimsel ve sanatsal zekâ, her insanda belli ölçekte bulunmakta olup, bu iki zekâdan birinin diğerine egemen olan ağırlık merkezi, kişinin yetenek ve yönelimini belirleyici bir unsur oluşturur. (II) Nitekim sonsuz ve sınırsız bilinmezleri ve gizemi ile daima var olan tabiat, yaratılmış en karmaşık canlı olan insanın sanatsal ve bilimsel dehasından medet ummaya devam edecektir. (III) Nitekim dünya mitolojileri, kendini, çevresini ve dünyayı anlama ve algılama çabalarının doğurduğu bir olgu olup, zaman ve mekân kavramı çerçevesinde gelişen sanatsal ve bilişsel olguların toplamını ifade eder. (IV) Bu olgular; kozmolojik, teolojik ve antropolojik disiplinlerin ortak ifade araçlarıdır. (V) İlkel çağlardan başlayarak, yaşamsallık ve tabiat ile mücadele adına yapılan her türlü faaliyet, insanlık hafızasının temellerini ve bilimsel/sanatsal faaliyetlerin öncül örneklerini oluşturmuşlardır.

13. **Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisinden sonra** "Geçmiş ve gelecek bilimciler, her türlü gizemi ve bilinmezlikleri hayal güçleriyle doldurmuştur." **sözünün getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Toplumların geçmişten getirerek biriktirdikleri gelenek ve görenekler, yaşam tarzları, tarihleri ile manevi değerleri arasında mizah da vardır ve önemli bir yere sahiptir. Türk toplumu için, Karagözle Hacivat, Nasrettin Hoca gibi mizah ustaları ve mizah oyunları, yüzyıllardır değerini korumaya devam etmektedir. Bugüne kadar pek çok düşünür, mizahın ne olduğu konusunda açıklamalarda bulunmaya çalışmışlar, ancak kesin bir anlaşmaya varamamışlardır. Aziz Nesin'e göre mizah, toplumlara, sınıflara, uluslara hatta kişilere göre ayrılıklar gösteren bir kavramdır. Bu durum _ _ _.

14. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisinin getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) mizahın pek çok tanımının yapılmasını haklı çıkarmaktadır

B) herkesin kendi anlayacağı mizahı tanımlamaktadır

C) gelişen teknoloji ve yaşam şartlarının bir sonucudur

D) karşılıklı hoşgörünün doğal bir sonucudur.

E) mizahın her toplumda kendine yer bulduğunu göstermektedir

(I) Sanat yapıtı uzun bir olgunlaşma ürünüdür ve bu ürün bize yeni bir mesaj getirmelidir. (II) Sanat, içinde kuşkulu ve karanlık bir yer bırakmadan mesajını bir yerden başlatıp bir başka yere getirmelidir.(III) Bu tarife göre, yeni bir mesaj getirmeyen ve öncekileri taklit veya tekrardan ibaret olan bir çalışmaya sanat eseri denilemez. (IV) Gerçek sanat eseri, sanatçıdan doğar. (V) Eser, sanatçıdan ayrılır; kendi başına bir hayat sürmeye başlar; gerçek bir varlığın canlı konusu olan manevi bir solukla canlandırmış bağımsız bir konu, bir kişilik haline gelir. (VI) Sanat eseri, manevi dünyada gelişi güzel ortaya çıkan tesadüfi bir olay olmayıp, tersine bilinçli bir olaydır.

15. **Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisinden sonra** "Yaratıcısının tüm benliğini kapsamalıdır." **sözünün getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Bilgi ve öğrenmede ilerlemenin yolu eleştiriden geçer. Bir kuramı çürütmek, onun sadece hatalı ve yetersiz olduğunu göstermez. Aynı zamanda ne yapılması gerektiği hakkında bir ipucu da verir. Bir kuramın neyi gözden kaçırdığı ya da ihmal ettiğini görmek, bir dahaki sefere neyin gözden kaçmaması ve ihmal edilmemesi gerektiğinin farkında olmamızı sağlar. Bir kuramı eleştirmek ya da bir kavramı çözümlemek, onun zayıf yanları hakkında sadece bilgi vermekle kalmaz; aynı zamanda güçlü yönlerine de dikkat çekerek onları birtakım düzeltmelerle kendi çözümlemelerinize dâhil etme olanağı sağlar. _ _ _

16. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Eleştiri, kuramların daha tutarlı oluşturulmasında temel etkendir.

B) Tutarlı bir eleştiri, kuramın zayıf ve güçlü yönlerini birlikte gösterebilmelidir.

C) Eleştiri, bilginin kazanılmasına olumlu katkı sağlar.

D) Kuramları eleştirirken çok yönlü bakış açıları oluşturulmalıdır.

E) Eleştiri sadece yıkıcı değildir; yapıcı ve üretken de olabilir.

(I) Son yıllarda üniversiteler ve üniversite düzeyindeki yükseköğretim kurumları kendilerine kaynak alımı için ayrılan bütçenin büyük bölümünü e-kaynaklara (elektronik kaynaklar) ayırmaktadır. (II) Henüz birçok ülkede başlamamış olsa da e-kitap teknolojisinin doğup geliştiği ülkelerde, özellikle üniversite ve halk kütüphanelerinde, e-kitap okuma cihazları ve internet üzerinden e-kitaplar ödünç verilmeye başlamıştır. (III) Bu da kütüphanelerin okuyucu hizmetlerinin politikalarının değişmesine ve kullanıcıların e-kitap konusunda kütüphaneleri tercih etmelerine de olanak sağlamaktadır. (IV) Çünkü günümüzde okuyucular açısından "kitap almak" yerine "kitap indirmek" herhalde daha cazip, eğlenceli ve hızlı oluyor. (V) Ülkemizde olduğu gibi birçok ülkede de halk ve üniversite kütüphaneleri ücretsiz hizmet vermektedir ve toplumu oluşturan nüfusun büyük bölümü bu bilgi merkezlerindeki e-kaynaklardan yararlanmaktadır. (VI) Bunun yanı sıra e-kitaplar, basılılardan farklı olarak e-kitap okuma cihazı sayılarına göre belki de yüzlerce kopya kullanılabilmekte veya ödünç verilebilmektedir.

17. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Paris'te resim eğitimi alan, dönemin ünlü ressamlarının atölyelerinde çalışan Osmanlı dönemi ressamı *Şeker Ahmet Paşa*'nın "Kendi Portresi" adlı resmi, Batılılaşma hareketlerinin ortaya çıkardığı yeni bireyi yansıtmaktadır. Resimde orta yaşlı erkek, fesi dışında, Batılı giysiler giymektedir. Elinde tuttuğu fırça ve palet, bize mesleğini, ressam olduğunu, göstermektedir. Figürün yüz ifadesi ve duruşu, kendinden emin, gururlu, toplumsal konumundan oldukça hoşnut bir kişi olduğunu anlatmaktadır. Resim teknik olarak, Paşa'nın Paris'teki eğitimi sırasında etkilendiği, Fransız Akademik sanatın izlerini taşımaktadır. Bu resim, _ _ _

18. **Bu parçanın sonuna aşağıdaki yargılardan hangisinin getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) Osmanlı resim sanatının geldiği noktayı göstermektedir.

B) sanatçının ressam olmaktan duyduğu gururu simgelemektedir.

C) sanatın farklı kültürleri birleştirme gücünü gösterir.

D) sanatçının Batılılaşma hareketine bakış açısını yansıtır.

E) Osmanlı döneminde sanatçıya gösterilen değeri vurgular.

Kâr amacı taşımayan vakıflar, dernekler, sivil toplum kuruluşları ve sosyal yardım kurumları, ülkelerin gelişmişlik düzeylerini yansıtma açısından önem taşımaktadır. Eğitim, sağlık, çevre, kültür gibi geniş bir alanda çalışma yaparak topluma çeşitli hizmetler sunan bu kuruluşların en önemli hedefi, bireylerdeki sosyal ve özellikle ekonomik sıkıntıları azaltarak huzurlu bir toplumun oluşmasını sağlamaktır. Bu kuruluşların başarısı, kendi amaçlarıyla toplumsal amaçların uyumuna bağlıdır. _ _ _ Çünkü onların da çalışanlarının başarılı olması, işin ve işlem süreçlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi gibi belirli mücadeleleri bulunmaktadır.

19. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Ancak bu kuruluşlar bir ticari işletme gibi çalışamaz.

B) Bu kuruluşların yönetimi, gönüllülük esasına dayanır.

C) Bu kuruluşlar, ürettikleri mal ya da hizmeti maliyet karşılığı sunar.

D) Aslında bunlar çoğu zaman bir ticari kuruluş gibi davranır.

E) Sosyal amaçları hedefleyen bu kuruluşlar, rekabet ortamına girmez.

(I) Günlük yaşantımızın akışı içerisinde sık sık belirsizlik durumlarıyla karşılaşırız ve bu durumlarda bizden "sağlıklı" kararlar vermemiz beklenir. (II) Karar verme davranışının ortaya çıktığı durumlar arasında; geleceğe yönelik tahminlerde bulunma, iki ya da daha fazla alternatif arasından "en iyisini" seçme ya da kısıtlı ve / veya yanlı bilgilere dayanarak akıl yürütme sayılabilir. (III) Karar verme süreçlerinin hayatımızdaki yaygınlığına ve önemine rağmen sosyal yargı ve karar verme yazınına bakıldığında bütün sorulara cevap verebilecek tek bir kuramsal modelin bulunmadığı görülmektedir. (IV) Belki daha da ilginci, insanların kendi verdikleri kararlara nasıl ulaştıklarına ilişkin olarak da kendilerine ait bir modellerinin olmadığı anlaşılmaktadır. (V) Diğer bir deyişle, karar verme mekanizmalarının sadece nöronlarla açıklanamayacak kadar karmaşık olduğunu düşünebiliriz.

20. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Eski çağdaki düşünürlere göre bir sanat yapıtı, onun herhangi bir şeyi taklit etmesinin gerektirir. (II) Bu anlayışa göre eğer "sanat yapıtı adayı", herhangi bir şeyin taklidi olma özelliğine sahip değilse, sanat eseri değildir. (III) Günümüzde neredeyse yüzyıllık soyut resim sürecine bakarsak, bu kuramın açıkça hatalı olduğu söylenebilir. (IV) Yani "Sanat, taklittir." şeklindeki kuram, genel bir sanat kuramı olarak başarısızlığa uğramıştır. (V) Ancak, eski düşünürlere saygı açısından bakarsak, kuramlarının, bize olduğu kadar onlara açıkça hatalı gelmediğini, çünkü onların yaşadığı dönemde önemli sanatsal örneklerin taklitçi olduğunu söyleyebiliriz. (VI) Tiyatroya gittiklerinde ya da yeni bir heykelin açılışına katıldıklarında gördükleri şey; kahramanların, insanların, olayların taklitleriydi. (VII) Biz sadece geriye dönüp bakabilme avantajımızı kullanarak onların ne derece yol katettiğini anlayabiliyoruz.

21. **Bu parçadaki numaralı cümlelerden <u>hangisinden sonra</u> "Bugün de herhangi bir müzede bu kuramı destekleyen örnekler bulabilirsiniz." sözünün getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Kariyerin sözlük anlamı "bireyin, başlangıç yaptığı, yaşamının üretken yıllarını kullanarak geliştirdiği ve genelde çalışma hayatının sonuna dek sürdürdüğü iş ya da pozisyon" olarak tanımlanmaktadır. (II) Kariyer, günlük konuşmada da birçok anlamda kullanılır. (III) "Kariyer yapmak", "kariyer geliştirmek", "kariyer sahibi", "kariyerinin başında" gibi kullanımlarda kariyerin, iş yaşamında ilerleme veya ileri bir konumda bulunma anlamında kullanıldığını görmekteyiz. (IV) Bireysel olarak kariyer safhalarının gelişim süreci, kişinin yaşam safhalarına paralel olarak gelişir. (V) Kariyer kelimesi, günlük hayatta çok sık kullanılan bir kavramdır. (VI) Kariyer sözcüğü kullanıldığı zaman herkesin aklında değişik kavramlar canlanır. (VII) Bazen kişinin kendisini belirli bir uzmanlık alanına adaması, bazen de aralarında birtakım ilişkiler bulunan bir dizi işlerde çalışmak anlamında kullanıldığı görülmektedir.

22. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını <u>bozmaktadır</u>?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

Günümüzde bilim bilinmeyeni bilinir, görünmeyeni görünür hale getirirken, görüneni, bilineni yansıtan sanat da süreç içinde yeni biçim diliyle geleneklerin dışına çıktı. Yansıtmacılığın dar kalıplarını aşarak _ _ _ farkına vardı. Artık görünen önemli değil, yeni biçimler, yeni ilişkiler kurmak önemliydi. Bilim _ _ _, teknoloji yaşamı değiştirirken, sanat yeni düşünce, duygu ve teknolojik olanaklarla bu değişime ayak uydurdu. Kısaca ifade etmek gerekirse yeni dönemi hayaller ve yeniden oluşturma isteği belirledi.

23. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) modern gelişmelerin – bilinen gerçekleri
B) bilimin gücünün – dünyayı
C) yeni düşüncelerin – duyguları
D) sanatsal yaratıcılığın – düşünceleri
E) insanın – toplumları

Kimi eleştirmenlere göre bir sanat yapıtının temel niteliği, bir nesneyle ilgili olmasına bağlıdır. Bu düşünce, bütün sanat yapıtlarının yorumlanmaya gerek duyulduğu, önermesiyle başlar. Bütün sanat yapıtlarının yoruma açık olduğunu varsaymak doğaldır; ne de olsa sanat hakkında uzman olan kişiler, sanat yapıtlarını sürekli yorumlar. _ _ _ Bu düşünceye karşı çıkan pek çok çağdaş sanatçının yorumlamaya karşı gelme ya da tamamen anlamsız olması amacıyla sanatsal çalışmalar yaptıkları bilinmektedir. Ancak onların sanatın gerçek doğasını ortaya çıkarma adına yoruma direnmeye çalışmaları, yorumu zorunlu hale getirmiştir. Sonuçta, çelişkili bir şekilde, bu yaklaşımı çürütmeyi amaçlayan modern sanat yapıtları aslında bu yaklaşımı güçlendirmiştir.

24. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Ancak yapılan yorumlar yapıtın gerçek niteliğini belirleyemez.
B) Bir yapıtın herhangi bir anlamla nitelenmesi beklenemez.
C) Onlara göre yapıt, doğal nesnelerin bir uzantısı olmalıdır.
D) Sanatçı, yapıtında anlamsal bir içerik oluşturmalıdır.
E) Bu yorumlar aracılığıyla yapıt, anlamsız olmaktan çıkar.

Platon'a göre tiyatronun özü taklitti, görünümlerin benzetimiydi. Oyunlarda görev alan oyuncular temsil ettikleri kişiyi yansıtıyordu. Örneğin *Medea*'da oyuncular, tartışmalar yaşanıyormuş gibi yapıyorlardı. *Platon*'a göre bu, sorunlu bir durumdu; çünkü Platon görünümlerin duygulara seslendiğini ve duyguların kışkırtılmasının da toplumsal olarak tehlikeli olduğunu düşünüyordu. Onun bakış açısıyla, bireyler dikkatle tasarlanmış kurgular karşısında akılları çelinmeye hazır, edilgen ve zayıf kişilikteydi. Eğer *Platon* bugün yaşıyor olsaydı, herhalde tiyatroyu yasaklamak gerekçesiyle aynı olarak, sıklıkla televizyonun etkileyici görüntü ve imgelemlerden oluştuğunu söyler ve bu durumun da düşünmeyen kitleler yarattığını iddia ederdi. Öte yandan *Aristoteles, Platon*'un konuyu abarttığı görüşündeydi. Tiyatronun izleyiciden duygusal tepkiler aldığı konusunda hemfikir olmasına karşın tiyatronun _ _ _

25. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) izleyenlerin aklına seslenmediğini varsayıyordu.
B) duygusal tepkileri yararlı bir amaç için uyardığını düşünüyordu.
C) sadece bir zevk alma aracı olduğunu söylüyordu.
D) toplumsal gerçekliği olduğu gibi yansıttığına inanıyordu.
E) anlık duygu dalgalanmalarından öteye gitmeyeceğini iddia ediyordu.

(I) Kültür, milletlerin fertleri arasında sosyal akrabalık bağını oluşturan maddi ve manevi ortak değerler bütünüdür, toplum hayatının yansımasıdır. (II) Dil ise, toplumun en önemli kurumlarından birisi, insan duygu ve düşüncesinin ifade ediliş şeklidir. (III) Bu anlamda dil, bilim, edebiyat, felsefe ve güzel sanatların temel yapı taşı, aynı zaman da bir kültürün nesilden nesle taşıyıcısı durumundadır. (IV) Dil, kültürü aktarmakla kalmaz; aynı zamanda insanların düşüncesinin sözcüsü görevini de üstlenir. (V) Bugüne kadar sözlü dilin kullanılmadığı bir topluma rastlanılmamıştır. (VI) Çünkü bir toplumu değiştirmek, ona yeni bir yaşama düzeni getirmek, geniş biçimde o toplumun diline bağlıdır.

26. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Pul, yapıldığı ülkenin değerlerini üzerinde taşıyan bir grafik tasarım ürünüdür. (II) Görsel bir mesaj barındıran, ülke sınırlarını aşan, bir ulusun kimlik kartı olan pul; günümüzde önemli bir sanat dalı olmuştur. (III) Pul, bir ülkenin maddi ve manevi tüm değerlerini yansıttığı için ona "küçük boylu büyük sanat" adı verilmiştir. (IV) Pul, bir ülkenin şehirlerini, endüstrisini, halkını ve yaşayış tarzını çeşitlendirmek zorunda olduğundan o ülkenin çok önemli bir yansımasıdır. (V) Böylece pul sadece bir mektubun gönderilmesi için yapılan ödeme değil aynı zamanda pulu basan ülkenin bir sembolü, dünyada insancıl düşünen bütün insanların barışa, sevgiye ve kardeşliğe yönelik evrensel bir dilidir.

27. **Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisinden sonra** "Bu nedenle pullar aynı zamanda tasarlandığı ülkenin sanat anlayışını da ortaya çıkartır." **sözünün getirilmesi düşüncenin akışını bozmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Ekonomik, sosyal ve siyasal içerikli her süreç, kendi koşullarını beraberinde getirmektedir. Yaşadıkları süreçlerin etkisinde kalan toplumlar, yapısal özelliklerine göre farklılaşan ideal yaşam şekli oluştururlar. Öncelikler, kabuller ve değerler bileşiminden oluşan bu ideal yaşam şekli, tarihten günümüze değişmektedir. Sanayileşmenin başlangıcına kadar, toplumsal yaşamın sadece bir ögesi olan ekonomi, bu tarihten itibaren insan ilişkilerinde belirleyici etkinliğini daha fazla artırmaktadır. Sanayileşmeyle birlikte şekillenen ekonomi merkezli sistem, ayakta kalabilmek için çalışma ve üretimi esas almıştır. _ _ _

28. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Bu gelişme tüketimi arttırarak yeni bir toplumsal anlayış doğurmuştur.

B) Böylece insanlar ihtiyaçları kadarını üretmiş ve kâr endişesi taşımamıştır.

C) Bu aşamadan sonra ekonominin toplumsal hayat üzerindeki etkisi artarak sürmüştür.

D) Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, insan emeğine ihtiyacı azaltmıştır.

E) Bu dönemin insanı için temel ihtiyaçlar, anlayışlar ve önemler farklılaşmıştır.

(I) Genellikle bir sanatçı şiir, şarkı ya da resim gibi bir yapıta ısrarcı ama belirsiz bir duyguyla başlar. (II) Bu duyguyu ani bir rahatlamaya dönüştürmeye çalışır. (III) Kısmen onu dışsallaştırarak, onu ifade etmenin farklı yollarıyla denemeler yaparak bunu başarır. (IV) örneğin bir dansçı birkaç parçayı, ressam fırça vuruşunu, besteci birkaç akordu bir araya getirip geri çekilerek bunların doğru olup olmadığına bakar. (V) Bu arada "doğru" kavramı, "Duyguyu doğru verebiliyor mu?" anlamındadır. (VI) Bu süreç, sanatçı için duyguyu netleştirirken duygu da sanatçının tercihlerine ilham verir, onları canlandırır.

29. **Bu parçadaki numaralı cümlelerden <u>hangisinden sonra</u> "Bu, kontrollü bir etkinliktir." sözünün getirilmesi düşüncenin akışını <u>bozmaz</u>?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Bir şair şiirini yazar yazmaz yırtsa da kuşkusuz bir sanat eseri yaratmıştır. Yazdığını hemen yırtmasıyla onu bir başkasının görmemesine niyet etmiştir; ancak görünümü bir yana bırakırsak, şairin şiiri yazması bile –en azından bir anlamda– başkalarına aktarma yönünde bir niyetini gösterir. Eğer şiiri yırtmadan önce biri görseydi ya da yırtıldıktan sonra yapıştırsaydı, iletişim kurulmuş olurdu. Şair, çalışması için gerçek bir okuyucuyu istemese bile, prensipte okuyucuyu çeken bir şey yapmıştır. _ _ _ Elbette sanatçı kendi çalışmasını yok etse bile, bu çalışmanın zaten bir okuyucusu olduğu söylenebilir ki bu, sanatçının kendisidir. Çünkü sanatçı sadece yaratıcı değil; aynı zamanda sanat eserinin de ilk izleyicisidir.

30. **Düşüncenin akışına göre, parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Ayrıca sanatçı, kendisinin de ilk eleştirmenidir.

B) Sanatçı dili kullanarak eserini zaten ortaya çıkarmıştır.

C) Hiçbir sanatçı eserini yok etmek için yazmaz.

D) Sanatçı şiiri yazarak duygularını açığa çıkarmıştır.

E) Kimi şairler okuyucu ilgisine ihtiyaç duymaz.

AÇIKLAMALAR

1. A Parçada Baudrillard'ın bir sözü gerekçe gösterilerek fayda amacıyla üretilen nesnelerin sanata dönüşü, tuval ve sandalye örneklemiminde açıklanmıştır. Boşluktan önceki cümlede üzerine resim yapılan tuvalin bir "değer" taşıyarak "kalıcı" olduğu söylendiğine göre, boşluk, "sandalye" nesnesiyle ilgili bir yargıyla sürdürülmelidir. A seçeneğindeki yargı, boşluğa getirildiğinde sandalyenin maddi ihtiyacı karşılamaya yönelik "temel işlevi"nden çıkarak "İnsanın manevi haz ihtiyaçlarını karşılama amacına..." yöneldiği belirtilmiş olur.

2. E Parçada Osmanlı döneminin toprak genişliğine göre dönemlere ayrılmasına yönelik eleştiri yapılmıştır. IV. ve V. cümlelerdeki sorularla bu sınıflandırmanın sakıncaları dile getirilmiştir. VI. cümlede ise, Avrupa'daki gelişmelerden söz edilerek konu bütünlüğü bozulmuştur.

3. B Paragraf, kendi içinde konu bütünlüğü taşıyan, anlatımın temel ögesi olan yapıdır. Bu nedenle, bir paragrafta bir konu ele alınır. Bu türdeki soruların çözümünde, cümleler doğru okunmalı ve cümlelerin hangi yargıları bildirdiği iyi görülmelidir. Cümlelerin anlamsal olarak birbirlerini bütünlemeleri, açıklamaları, sözü edilen düşünceyi yönlendirmeleri gibi kurgusal yapısının farkına varılmalıdır. Bu parçada estetik ve sanat felsefesi kavramlarının ne olduğu, hangi alanlarla ilgilendiği tanıtılırken III. cümlede, bir ürünün sanat değeri olması için hangi özelliği taşıması gerektiğine yönelik verilen bilgi, düşüncenin akışını bozmuştur.

4. D Parçanın ilk üç cümlesinde herkesin yaratıcı olduğu genel düşüncesine yer verilirken IV. cümleden itibaren küçük çocuklardaki yaratıcılık özel düşüncesine geçilmiştir.

5. C Parçada ressamlar köyü olarak anılan Dafen'deki röprodüksiyon çalışması yapan ressamlar tanıtılmaktadır. Ancak III. cümlede, ressamların ürettikleri eserlerin ihraç edilmesi ile ilgili verilen bilgi ayrı bir konudur. Parçadan III. cümle çıkarılmalıdır.

6. D Parçada tanıtılan yapıtın içeriğiyle ilgili değerlendirmeler söz konusudur. Yapıtta kullanılan "dil"le ilgili değerlendirme ise başka bir konu olduğu için düşüncenin akışını bozmuştur.

7. E Üç boyutlu yazıcılardaki gelişmeleri dile getiren ve yapılan kimi uygulamaları örnekleyen parçada, hastanın üç boyutlu yazıcıda üretilen yüzüyle ilgili gösterdiği tepkiyi belirten cümle düşüncenin akışın bozmuştur.

8. B Bu türdeki soruların çözümünde genelden özele, genişten ayrıntıya doğru giden bir sıralama yapılmalıdır. Parçada bir sanat eserinin hangi anlamları taşıdığının bilinmesi için yeterli donanım sahibi olma üzerinde durulmakta büyük sanatçıların kurgusal ve gizli mesajları eserlerine yüklediklerinden söz edildiği için sorudaki örnek cümle II. cümleden sonra getirilerek anlamsal bütünlüğü kazandırmalıdır. III. cümle, "yeterli uzmanlıkla donanmış insanların" niteliklerini tanıtarak ve ayrıntıya girerek sorudaki cümle ile anlam bağını kurmuş olur.

9. B Parçada, kültürün aktarılmasında dilin önemi üzerinde durulduğu ve "...dil aracılığıyla gelecek nesillere..." aktarıldığı için anlamın tamamlanabileceği yargı B seçeneğindeki cümlede bulunmaktadır.

10. E Sevgi Soysal'ın Tutkulu Perçem adlı yapıtının kullanılan dil ve içerik yönlerinden tanıtıldığı parçada yapıtın "...öyküleme sorununa pek eğilmemiş..." olduğu ve anlatımın duyguların baskısı altında ezildiği yargılarına yer verilmiştir. Bu nedenle parça, E seçeneğindeki yargıyla sürdürülmelidir. A seçeneğindeki "içerik", B seçeneğindeki "klasik olay anlatımı" ile C seçeneğindeki "sosyal sorunlar"; yapıtta "olay"ı ön plana çıkarır. D seçeneğindeki "olayların kahramanların gözüyle anlatılması", hem klasik hem de modern öyküde kullanılan ortak yöntemdir. Oysa parçadaki yapıt, "olay"ın yerine, "...anlık izlenimler, bireyselliğini kazanamamış kişisel duygular..." üzerine kurulmuştur.

11. D Parçanın I. cümlesinde objektif bilgi tanıtılarak II. cümlede objektif bilginin sonuçları üzerinde durulmuştur. III. cümlede objektif bilginin ortaya çıkış nedenleri belirtilirken IV. cümlede inançlara vurgu yapılmıştır. İnançlar ise, doğruluğu sınanmadan kabul edilen bilgiler olduğu için IV. cümle parçadaki düşüncenin akşını bozmaktadır. V. cümle yine bilgideki tarafsızlık üzerinde durmaktadır.

12. A Parçada, sanatçıların "toplumsal yaşam" üzerine edindikleri olumlu ve olumsuz izlenimlerin kendilerine kaynak olduğu vurgusu yapılmıştır. İkinci cümlede sanatçıların "gördükleri" ile "anladıkları" arasında doğrusal bir ilişki kurma zorunluluğu söylenmiştir. Üçüncü cümlede, eserde anlatılan ile bu anlatılanların toplumdaki karşılığının ilgisine değinilerek sanatçının gerçeklere hangi ölçüde yaklaştığı üzerinde durulmuştur. Konuya açıklık getirmek için 18. yüzyılda ortaya çıkan Natüralizm ve Rasyonalizm akımları aracılığıyla düşünürlerin bireye yaklaşımı örneklenerek yargıya ulaşılmıştır: Birey, bilgiyi esas almalıdır. Bu durumda sanatçının da eserlerinde toplumsal gerçekliğe (bilgiye) bağlı kalması beklenmelidir.

13. B Parçanın ilk cümlesinde bilimsel ve sanatsal zekâdan hangisi egemen olursa insanın o yönde gelişeceği vurgusu yapılmıştır. İkinci cümlede, tabiatın anlaşılmasında insanda egemen olan sanatsal ve bilimsel zekâya ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Üçüncü cümlede mitolojilerin insanın kendini, çevresini ve dünyayı anlama ve algılama çabası sonucu doğduğu yargısına yer verilerek önceki cümlelerle olan anlamsal bağ kopmuştur. Bu cümleden önce, sorudaki örnek cümle getirilerek mitolojilerin doğmasına neden olan temel sorun (her türlü gizem ve bilinmezliklerin açıklanması) söylenmelidir.

14. A Parçadaki "Bugüne kadar pek çok düşünür, mizahın ne olduğu konusunda açıklamalarda bulunmaya çalışmışlar, ancak kesin bir anlaşmaya varamamışlardır." cümlesi, mizahın tanımı konusundaki belirsizliği dile getirmekte ve Aziz Nesin'in mizahı "...toplumlara, sınıflara, uluslara hatta kişilere göre ayrılıklar gösteren..." bir kavram olarak tanımlaması düşüncesi, A seçeneğindeki yargı ile bütünleşebilir.

15. A Parçanın ilk cümlesindeki "...bize yeni bir mesaj getirmelidir." yargısı, sanatın özgünlüğünü öne çıkarmaktadır. İkinci cümle, yine sanatın "doğru"(kuşkulu ve karanlık bir yer bırakmadan) ve "yönlendirici" (bir yerden başlatıp bir başka yere getirme) mesaj içermesi gerektiği söylenmiştir. Bu iki özellik, sanatın yaratıcısını temsil edeceği için sorudaki cümle, ikinci cümleden sonra getirilmelidir. Böylece "sanatçının benliğini kapsayan sanat eseri", "taklit" ve "tekrar"dan uzak olur, "yeni bir mesaj" iletir.

16. C Parçanın ilk cümlesinde bilgiyi ve öğrenmeyi geliştirmenin yolunun eleştiriden geçtiği düşüncesi öne sürülerek kuramlara ve kavramlara karşı getirilen eleştirel bakış açıları aracılığıyla hangi kazanımların sağlanacağı gösterilmiştir:

a) Bir kuramı çürütmek, o kuramla ilgili "...ne yapılması gerektiği hakkında bir ipucu da verir".

b) Bir kuramın neyi ihmal ettiğini göstermek, "... bir dahaki sefere neyin gözden kaçmaması ve ihmal edilmemesi gerektiğinin farkında olmamızı sağlar".

c) Bir kuramı eleştirmek ya da çözümlemek, "... aynı zamanda güçlü yönlerine de dikkat çekerek onları birtakım düzeltmelerle kendi çözümlemelerinize dâhil etme olanağı sağlar".

Bu düşünceler, eleştirinin bilginin kazanılmasına olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Parça, bu yargıyla sürdürülmelidir.

17. C Parçanın ilk cümlesinde sözü edilen e-kaynakların oluşturulması için üniversitelerin yaptığı yatırım düşüncesine ikinci cümlede halk kütüphaneleri de eklenerek kütüphanelerle birlikte üniversitelerin e-kitapları okuyucuya sunma hizmeti verdikleri söylenmiştir. Üçüncü cümle bu hizmetin, kütüphane politikalarının değişmesine yol açtığı sonucunu oluşturduğuna değinilerek ikinci cümle ile ilgi kurulmuştur. Dördüncü cümle, e-kitaplara ilişkin okuyucu tavrını söyleyerek farklı bir konuya değinmiştir. Beşinci cümle, üçüncü cümle ile bağ kurarak, oluşturulan e-kaynaklardan toplumun yararlandığı düşüncesi eklenmiştir. Altıncı cümlede sözü edilen kopyalanma ve ödünç verilme yöntemleri, beşinci cümlede dile getirilen "yararlanma" kavramını açıklayarak ilgiyi kurmuştur. Bu parçada dördüncü cümle, düşüncenin akışını bozmuştur.

18. C Parçada tanıtılan sanatçı Şeker Ahmet Paşa'nın Paris'te resim eğitimi aldığı, dönemin ünlü ressamlarında yararlandığı belirtilerek, yaptığı portresi ile ilgili bir yargıya ulaşılması istenmektedir. "...Batılılaşma hareketlerinin ortaya çıkardığı yeni bireyi...", "... fesi dışında..." Batılı giysiler giyen, "...kendinden emin, gururlu, toplumsal konumundan oldukça hoşnut bir kişi..." olma özelliğiyle yansıtan bu resim, "... teknik olarak..." Fransız resim sanatından da izler taşıması nedeniyle Doğu ve Batı kültürlerini birleştirmiştir.

19. D Parçada, kâr amacı taşımayan kuruluşların amaçları ve verdikleri hizmetler üzerinde durulmuştur. Boşluktan önceki cümle, bu kuruluşların başarılı olması için "...kendi amaçlarıyla toplumsal amaçları uyumlu..." duruma getirmeleri düşüncesine yer verilmiştir. Ancak son cümlede bu kuruluşların "...çalışanlarının başarılı olması, işin ve işlem süreçlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi gibi belirli mücadeleler..." içinde bulunması, bunların "bir ticari kuruluş" gibi davrandığını göstermektedir. "başarı", "verimlilik", "mücadele" kavramları, bizi D seçeneğindeki yargıya ulaştırır.

20. E Parçanın ilk cümlesi "karar" kavramının ortaya çıkma nedeni verilirken ikinci cümlede "karar" kavramına bilimsel bir tanım getirilmiştir. III. cümlede, ikinci cümlede sözü edilen "...akıl yürütme..." eylemine yönelik "... kuramsal bir modelin bulunmadığı..." yargısı verilmiştir. IV. cümle, karar vericilerin de yine "...kararlara nasıl ulaştıklarına ilişkin... bir modellerinin olmadığı" düşüncesiyle "kuramsallık açısından" üçüncü cümleye bağlantı kurmuştur. V. cümlede kararda etkili olan "nöron"lara yer verilmesi farklı bir konu olduğu için düşüncenin akışı bozulmuştur.

21. E Parçanın ilk iki cümlesinde, eski düşünürlerin "Sanat, taklittir." yargısını savundukları belirtilmiştir. Üçüncü ve dördüncü cümlelerde günümüzdeki sanat eserleri aracılığıyla bu kuramın çürütüldüğü söylenmektedir. Beşinci ve altıncı cümle, sözü edilen düşünürlerin bu kuramı savunma gerekçelerini belirtmiştir. Özellikle altıncı cümlede sözü edilen heykellerin "taklit" kuramına uygun olması yargısından sonra sorudaki cümle getirilerek düşünce desteklenmelidir.

22. B Parçanın ilk cümlesinde "kariyer" kavramı tanımlanıp ikinci cümlede günlük hayattaki yerine değinilmiştir. Üçüncü cümle, yine günlük hayatta "kariyer" kavramıyla birlikte kullanılan sözlere yer vermiştir. Ancak IV. cümle kariyerin kişideki gelişim sürecine yönelik bir bilgi verdiği için düşüncenin akışı bozulmuştur. V. cümlede de yine "kariyer" kavramının günlük hayattaki yerine değinilmiştir.

23. D Parçanın ilk cümlesinde, bilimin günümüzde gösterdiği gelişme tanıtılırken sanatın da kendisine yeni bir yön çizme arayışından söz edilmiştir. Yine ilk cümlede sanatın bugüne kadar, "...görüneni, bilineni..." yansıtan bir yol izlediği düşüncesini dikkate aldığımızda, ilk boşluktaki bölüme "sanatsal yaratıcılık" kavramı getirilmelidir. İlk cümlede bilimin de "...bilinmeyeni bilinir, görünmeyeni görünür hale..." getirmesi, mevcut düşünceleri değiştirdiği anlamını vermektedir. Bu nedenle ikinci boşluğa da "düşünceleri" sözü getirilmelidir.

24. D Parçanın ilk üç cümlesinde kimi eleştirmenlerin "sanat yapıtlarının anlamsal bir değer taşıma" düşüncesine yer verilmiştir. Boşluktan sonraki cümle ise, bu düşünceye karşıt bir görüşü barındırmaktadır. Bu nedenle parçadaki boşluğa getirilecek cümle, "sanat yapıtında anlamsal içerik bulundurma" yargısını içermelidir. Bu yargı D seçeneğinde verilmiştir.

25. B Parçada Platon'un tiyatroya yönelttiği eleştiri; "oyuncuların canlandırdıkları kişiler aracılığıyla seyirciyi duygusal açıdan kışkırttığı ve olumsuz etkilediği" üzerinedir. Aristoteles'in "...Platon'un konuyu abarttığı..." görüşünde olması, onun duygusallık açısından Platon'a katıldığını ancak etkileme konusunda ondan ayrıldığı görülmektedir. Parçadaki cümle, Platon'a karşıt bir düşünceyi içeren bir yargıyla tamamlanmalıdır. Bu yargı B seçeneğinde verilmiştir.

26. D Kültür ve dil kavramlarının tanıtıldığı ve birbirleriyle ilişkisinin açıklandığı parçanın ilk cümlesinde kültür, ikinci cümlesinde ise dil tanımlanmıştır. Üçüncü cümle bu iki kavramın birbiriyle olan ilişkisini açıklamıştır: Dil, "...bilim, edebiyat, felsefe ve güzel sanatların temel yapı taşı, aynı zaman da bir kültürün nesilden nesle taşıyıcısı..."dır. Dördüncü cümle yine üçüncü cümleyle bağlantılı olarak dilin "...insanların düşüncesinin sözcüsü görevini..." üstlendiğini vurgulamıştır. Beşinci cümledeki yargı ise, her toplumun dili olduğuna yönelik bilgi içermektedir ve önceki cümlelerde yapılan kültür dil karşılaştırmasının dışına çıkmıştır. Altıncı cümle, dördüncü cümlede sözü edilen "...düşüncenin sözcüsü..." görevini üstlenen dil aracılığıyla toplumun değişim ve gelişim sağlayabileceği yargısı taşımaktadır.

27. C Parçanın ilk cümlesindeki pulun "...yapıldığı ülkenin değerlerini taşıyan bir grafik tasarım ürünü..." olduğu düşüncesine ikinci cümlede pul tasarımının "önemli bir sanat dalı" olduğu düşüncesi eklenmiştir. Bu iki cümledeki yargıları bütünleştirdiğimizde, pulun "yapıldığı ülkenin değerlerini taşıyan sanatsal bir grafik tasarım ürünü" olduğunu söyleyebiliriz. Üçüncü cümle pulun bir "sanat" olduğu vurgusunu tekrarlayarak tasarlandığı ülkenin değerlerini taşıdığı düşüncesini parçaya eklemiştir. Sorudaki cümle, pulun "tasarlandığı ülkenin sanat anlayışını taşıdığı" yargısı içerdiği için üçüncü cümleden sonra getirilmelidir. Böylece dördüncü cümlede örneklendirilen değerleri üzerinde taşımış olacaktır.

28. E Parçanın ilk cümlesinde sözü edilen "ekonomik, toplumsal ve siyasal" süreçlerin toplum hayatına etkisi, ikinci cümlede belirtilmiştir: "Yaşadıkları süreçlerin etkisinde kalan toplumlar, yapısal özelliklerine göre farklılaşan ideal yaşam şekli oluştururlar." Bu cümledeki farklılaşan yaşam şekli, parçanın üçüncü cümlesinde "öncelik – kabul – değer" sıralamasıyla verilmiştir. Son cümledeki "Sanayileşmeyle birlikte şekillenen ekonomi merkezli sistem...", "... çalışma ve üretim" merkezli yeni bir yaşam şekli oluşturmuştur. Parçadaki boşluk yukarıdaki sıralamaya uygun yeni bir toplumsal oluşum düşüncesiyle tamamlanmalıdır. Bu sıralamayı, "temel ihtiyaçlar – anlayışlar – önemler" sözleriyle taşıyan ve bu kavramlara ilişkin "farklılaşmıştır" biçiminde yargı getiren E seçeneğiyle parça tamamlanmalıdır.

29. B Parçadaki ilk cümle, sanatçının yaşadığı "belirsiz duygu"yu dile getirmiş; ikinci ve üçüncü cümleler bu belirsiz duygunun belirli duruma getirilme sürecini tanıtmıştır. Dolayısıyla bu, bir sanat yapıtının oluşma sürecidir. Dördüncü cümlede ise sanatçının yapıtını tesadüfen oluşturmadığı yargısı, örneklendirilerek verilmiştir. Bu nedenle sorudaki genel anlam taşıyan cümle, üçüncü cümleden sonra getirildiğinde parçanın anlatımında bozulma olmaz.

30. B Parçanın ilk cümlesi, ana düşüncedir. Diğer cümleler, bu ana düşünceyi desteklemek için kullanılmıştır. Bu nedenle parçadaki boşluktan önceki cümlede, şairin okuyucuya ihtiyaç duymasa bile şiirini yazarak "okuyucunun ilgisini çeken" bir eylem yaptığı; boşluktan sonraki cümlede de ortaya çıkan eserin yine bir okuyucuya ulaştığı yargıları verilmiştir. Bu iki düşünceyi birbirine bağlayabilecek yargı B seçeneğinde verilmiştir: Eser yazılmış ve bir okura ulaşmıştır.

PARAGRAF TAMAMLAMA

PARAGRAF TAMAMLAMA

Bu türdeki sorular, paragrafı giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden herhangi birini tamamlamayı gerektirmeye yöneliktir.

Bu soruların çözümünde, öncelikle, paragrafın yapısal özellikleri iyi bilinmelidir. Ayrıca her paragrafın sadece bir konuyu ele aldığı ve o konuyla ilgili öne sürülen düşünceler aracılığıyla bir yargıya varıldığı bilinmelidir.

Bu türdeki soruların çözümünde, cümlelerin anlamsal olarak birbirlerini bütünlemeleri, yönlendirmeleri, genişletmeleri, daraltmaları, örneklendirmeleri, farklılaştırmaları gibi yönlerden oluşturdukları **"anlamsal ilgi"** her zaman dikkate alınmalıdır. Bir parçanın ilk cümlesinin ikinciyi, ikincinin üçüncü cümleyi anlamsal olarak hazırladığı genel yargısı dikkate alınmalı ve sözü edilen **"ilgi"**ler aranmalıdır.

Örnek

Romanda yer alan kişiler, bir sistemle karşımıza çıkarlar ve hepsinin romanda bir görevi olur. Bu kişiler romandaki konumlarına göre ana kahraman veya dekoratif konumda karşımıza çıkar. Ana kahraman, eserdeki değişme sürecini yaşayan, ilgi merkezi olan ve yapıyı oluşturan bütün unsurların merkezi olan kişidir. Romanın ana kahramanı, bir kahraman olmak zorunda değildir. Beğenmediğimiz yanlarıyla daha fazla dikkati çeken ve hiç sempatik bulmadığımız biri bile olabilir. _ _ _ Emma Bovary tasvip etmediğimiz davranışlarıyla çok da sevilen ya da ahlaki yönüyle doğruyu temsil eden bir ana kahraman olarak karşımıza çıkmaz ama onu etkili kılan da bu yönüdür, insana kendisini sorgulatan ve "Aynı durumda olsaydım, ben de böyle olur muydum?" sorgulamasını birebir yaşatan bir kahramandır.

Bu parçada gelişme bölümü boş bırakılarak düşüncenin akışına uygun bir cümleyle parçanın tamamlanması istenmektedir.

Parçanın ilk cümlesinde romanda yer alan kişilerin bir "sistem" içinde bulunduklarına değinilmiş; ikinci cümle, kişileri sınıflandırmıştır. Üçüncü cümle "sınıflandırılan" kişiler içinden ana kahramanı tanıtmış; dördüncü cümle ana kahraman ile ilgili bir uyarıda bulunmuştur. Yapılan uyarı "romandaki ana kahramanın kötü biri de olabileceği" yönündedir. Boşluktan sonraki cümle, Madame Bovary romanının ana kahramanından söz ederek önceki yargıyı örneklendirmiştir.

Bu parçada, boşluğa getirilecek cümlede "ana kahraman", "ana kahramanın olumsuz özellikler taşıması" ve "olumsuzluklarını gerekçelendirebilmesi" anlamları yer almalıdır.

Örneğin " Hoşlanmadığımız davranışları gösteren ana kahraman, hem kendi hem de yaşadığı toplumun gerçekliği içinde kendini bulmaya çalışabilir." cümlesi boşluğa getirilebilir.

Kurmaca bir eserde iki önemli yapı ögesi vardır. Bunlardan birincisi, yaşantıdır. Yaşantı, gerçek katmanın bir boyutudur ve yazarın eserini kotarmada yararlandığı ana malzemelerden biridir. Öte yandan birçok yazar, ilk ürününde kendi hayatını, kendi yaşantılarını anlatarak yaşantı edebiyatı örneği verir, ama yaratıcılıkta ilk basamağı atlayıp kendini kahramanın yerine koyma, düşünce dünyasından yararlanma düzlemine geçmemek, çoğu kez yazarın olgunlaşma yeteneği olmadığını gösterir. İkinci yapı ögesi, okuyarak kazanılan bilgi ve düşüncelerin kurmacada kullanılmasıdır. _ _ _ Kurmaca bir eserde amaç, düşünceyle gerçekliği edebiyatın somut tarzında birleştirebilme gücüdür.

1. **Bu parçadaki boşluğa, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?**

A) Günümüz romanlarının çoğunda yazarların kendi yaşamlarına yönelik izler görülür.

B) Kurmaca eserlerin gerçek yaşamla ilintili olma zorunluluğu yoktur.

C) Yazar, eserlerini gerçek yaşantıdan çok düşünceye ve bilgiye dayandırarak bir düşünce edebiyatı oluşturur.

D) Sanat eserleri, kurmaca ile gerçekliğin birlikte ve birbirini bütünleyecek biçimde işlenmesini sağlar.

E) İlk ürünlerinde kendi yaşantılarından söz eden sanatçıların diğer ürünlerinde başka yaşantıları ele alması zorunludur.

(I) Her eleştiri, eserin değeri üzerinde bir yargıya varır. (II) Böylece yorumlama, anlama hatta geniş açıklama çalışmaları önceden yapılmadan, hemen bir yargıya varılması gerektiği anlamı çıkarılabilir. (III) Sanırım bu eylemi, bir inceleme olarak değil de yüce bir yargı olarak görme ve eserin kendi görünümünden çok doktrin kurallarının ışığında eseri ele alma eğilimi güçlüdür. (IV) Bu durumda, eserin önüne ilkeler koyarak değerlendirmeyi kolaylaştıran bir eleştiri ortaya çıkar. (V) Eleştirmen aynı zamanda yan tutmadığını da kolaylıkla öne sürebilir.

2. **Düşüncenin akışına göre,** "Öyleyse bundan, eleştirinin bir yargılama olduğu düşüncesine ulaşılabilir." **yargısı bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Bir kitap okuyan, bir film izleyen ya da bir resmi inceleyen herhangi biri, farkına varmasa bile, bu sanat ürünlerini üç açıdan değerlendirir. Bunların birincisi, okumanın, izlemenin ya da görmenin kendini çekip çekmemesidir. İkincisi, dile getirilenin doğru olup olmadığıdır. Üçüncüsü, sanat ürününün ne tür düşünceler, heyecanlar ve fikirler uyandırdığıdır. Ama bu üç ögeden her biri kendi çerçevesinden çıkarılıp mutlaklaştırılabilir. Sanatın sadece estetik değer taşıması, bilgi içermesi ya da herhangi bir görüşü savunması beklenebilir. _ _ _

3. **Bu parça düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisiyle <u>sürdürülemez</u>?**

A) Ama her biri, sanatın özünde bulunan belli bir yanı ortaya koymaktadır.

B) Oysa sanat, hayatın bir yansıması ve bu yansımanın bilinmesinin bir biçimidir.

C) Bu görüşlerden hiçbiri doğru değildir, çünkü hepsi tek yanlıdır.

D) Böylece sanatın niteliğini belirleyecek güçlü veriler ortaya çıkar.

E) Sanatın ayırt edici özelliği ancak böyle bir çalışmayla ortaya çıkar.

(I) Bütün düşüncelerim imgelerden ibarettir. (II) En soyut fikirler bile, gördüğüm bütün nesnelerin bir devamından başkası değildir. (III) Genel olarak varlık sözünü, özel varlıkları tanımış olduğum için kullanıyorum. (IV) Sonsuzluk sözünü de, birtakım sınırlar gördüğüm, bu sınırları da genişletebildiğim kadar genişlettiğim için söylüyorum. (V) Kafam imgelerle dolu olduğu içindir ki fikirlerim var.

4. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinin yerine** "Fikirler beynimde bir resim halinde duruyor." **cümlesi getirilirse parçanın anlamında bir değişiklik olmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Öz değerlendirme ile başkalarını değerlendirme arasındaki ilişki birden fazla problemi içerir. _ _ _ Eğer böyle ise, kendisi hakkında yüksek değere sahip olanlar hoşgörülü, kendini aşağı bulanlar ise şiddete yönelik olacaktır.

I. Kendine yönelteceği saldırganlığı başkalarına yöneltir.

II. Onları cezalandırırken de kendisini cezalandırmış olur.

III. Başkalarına karşı tavrın, insanın kendisine olan tavrı ile doğru orantılı olduğu düşünülür.

5. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?**

A) I. - II. - III.
B) I. - III. - II.
C) II. - I. - III.
D) II. - III. - I.
E) III. - I. - II.

İnsanoğlunun gerçekliğe karşı benimsediği estetik tavır, her tür insan etkinliğinde ve insan ilişkilerinin tümünde kendini gösterir. İnsan sadece bilimin yasalarına değil, ama aynı zamanda, güzelliğin yasalarına da bağlıdır. Üretim aletlerinde, ev araçlarında ve kişiler arası ilişkilerde güzellik ögelerine rastlarız. _ _ _ Örneğin elbiselerin güzel olması gereklidir. Ama bundan daha önemli olan, bu elbiselerin mevsime uygun olmaları, rahatça giyilebilmeleridir.

6. **Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?**

A) Bu davranışın altında yatan neden, faydanın ön plana çıkarılma çabasıdır.
B) Estetik, yaygın bir alanda karşımıza çıkar.
C) Bu durum, insanın gerçeklik karşısındaki bir tavrını ortaya koyar.
D) Bunlarda estetik öge, başlıca öge değil, eşlik eden bir ögedir.
E) Böylece insanın iç dünyasını somut nesnelere de yansıtırız.

Sanatçının ilk elde eğildiği, sosyal çevrenin kuşatması altında kalan insandır. Sanatçı, insanın iç dünyasının iniş ve çıkışlarını, açmazlarını, bağlanışlarını sergilerken onu sosyal çevresinin özellikleriyle değerlendirir. Sergileme yaparken ispat kaygısına düşmez. _ _ _ Yazılanlar okurda bir yankı bulmuyorsa, onun için pek bir anlam taşımıyorsa bu, yazarın gözlemlerindeki öznel yanın ağır bastığını gösterir.

7. **Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?**

A) Ancak bu, sanatçının istediği gibi düşünüp istediğini yazacağı anlamına gelmez.
B) Birtakım varsayımları kendisine hareket noktası yapar.
C) Sosyal çevrenin kişi üzerindeki etkisini, kişinin çevreye gösterdiği ruhsal tepkiyi dile getirir.
D) Sanatçı, kurgulama yaparken insanın iç dünyasını bir araç olarak kullanır.
E) Eserinin hangi okur kitlesine sesleneceğini, onların ne tür tepkiler göstereceğini dikkate alır.

Bilimsel araştırmalarda giriş, problem cümlesi, sayıltı, tanımlama ve sınırlamalarda yapılan yanlışlar; yöntem, örneklem, denekleri belirleme, verileri toplamada pek çok tutarsızlığın doğmasına neden olmaktadır. _ _ _ Örneğin, ölçme araçlarının geçerliği ve güvenirliği saptanmamış, bilimsel ilkelere uygun hazırlanmamış tezlere ve araştırma makalelerine sıkça rastlamak mümkündür.

8. **Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Bu sorunları çözmek için denekler iyi belirlenmeli, her biri üzerinde titiz çalışma yapılmalıdır.

B) Ayrıca çoğu kez, böyle ölçme araçlarıyla toplanan veriler üzerinde yanlış istatistik teknikler de kullanıldığına rastlanmaktadır.

C) Bu şekilde elde edilen bulgulara dayalı yorumlar yetersiz kalmaktadır.

D) Bunlar veri toplama araçlarını ve kullanılacak istatistik teknikleri de etkilemektedir.

E) Veriler, problem cümlesini cevaplayacak nitelikleri taşımalıdır.

(I) Bir sanatçının başına gelebilecek en büyük felaket belki de meslektaşlarının kıskançlığını uyandırmak, birtakım düzenlerin kurbanı olmaktır. (II) Bağnazlık becerisizlikle, becerisizlik öç alma duygusuyla birleşirse bu meslektaşlar kimi zaman işi pek azıtırlar. (III) Yine bir sanatçının en büyük felaketlerinden biri, hiç dayanağı olmamasıdır. (IV) Bir başkası küçük bir görev alsa, tüm meslektaşları onu korur; bir haksızlığa uğrasa, kendini savunacak kimseler bulur. (V) Sanatçı uçan balıklara benzer; biraz havalansa kuşlar parçalar, suya dalsa balıklar yer.

9. **Düşüncenin akışına göre,** "Onun için en zor olanı dünyaya hükmedenlerin hakaretine uğramak değil budalaların elinden hüküm giymektir." **yargısı bu parçadaki numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Bilimsel yöntemlerin edebiyata da uyarlanmasıyla, eleştiri alanında, değer yargılarını gelişigüzellikten kurtarma, eleştiriyi birtakım değişmez yasalara bağlama çalışmaları gelişmiştir. Bu çalışmalar sonucu izlenimsel ve nesnel olmak üzere iki ana yöntem belirlenmiştir. İzlenimci eleştirmenlere göre sanat eserleri genelgeçer kurallara bağlı değildir. _ _ _ Burada amaç, tarafsız olmaktır.

I. Sanat eserleri, okura zevk verecek nesnelerdir.

II. Sanat eserinin yazıldığı döneme ait hangi özellikleri taşıdığı belirlenmelidir.

III. Bugün sevilen bir eserin yarın da sevileceği söylenemez.

10. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) I. - III. - II.
C) II. - I. - III. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Bütün piyasa aşamalarında sanatçı hep bir yaratıcı olarak algılanmıştır. (II) Ama profesyonel olmuş bir sanatçı bir noktadan sonra artık talebe göre üretir olmuştur. (III) Sanatçı farklı kültürel üretim ilişkilerine, gelişen pazar koşullarına uymuştur. (IV) Bu da üreticiler arasında sanatkâr, zanaatkâr, sanatçı gibi bir ayırım yaratmıştır. (V) Bu ayırımın altını çizen çizgi ise nesne üretiminin diğerinden farklılığını ortaya koyabilme çabasıdır.

11. **Düşüncenin akışına göre,** "Böylece üretici pazar için üretimi amaç edinmiştir." **yargısı, bu parçadaki numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

İzlenimci eleştirmenler bilgiçlikten nefret eder. (I) Onların malzemeleri sabırla biriktirilmiş notlar değil kültürlü ve kibar kişilerce aşkla saklanmış okuma anılarıdır. (II) Deneye dayandırılmayan her yönteme şüpheyle baktıkları için hiçbir yönteme sahip olmamayı yöntem edinmişlerdir. (III) İzlenimce eleştirmen, çok defa, amacının sadece kendisinden söz etmek olduğunu itiraf etme ayrıcalığına sahiptir. (IV) Onlara göre, bir eseri açıklamak ve değerlendirmek isteyen eleştirmenler, estetik zevk duygusunu kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır. (V) Dolayısıyla izlenimci eleştiri, kuramsal olarak, eleştirmenin edebi bir eser karşısındaki öznel tepkilerinin bir kısıtlama yapılmadan kaydedilmesidir.

12. **Bu parçadaki numaralı yerlerden hangisine** "Açık yürekli olmayı severler ve okuma zevkinden mahrum kalmak istemezler." **cümlesi getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Charles Augustin Sainte-Beuve'e göre bir yazarın yapıtı öncelikle hayatının bir yansıması ve onun tarafından açıklanabilir gerçeğine dayanmaktadır. (II) *Sainte-Beuve,* bu nedenle yazarları yargılamaktan çok onları tanımlamak, onların psikolojik, ahlaki ve edebi portrelerini yapmak istemiştir. (III) Genellikle ele aldığı yazar hakkında bazı küçük tarihi olaylar toplamakla işe başlar; bazen yazarın kişiliğinin "kilit noktasını" bulmak ister. (IV) Sanatçının biyografisindeki anlamlı ayrıntıları belirleyerek onun olgunluk çağını gözlerimizin önünde canlandırır. (V) Onun tutkusu ele aldığı yazarı ana hatlarıyla yeniden yaratmaktır.

13. **Düşüncenin akışına göre,** "Onun eleştirileri bir değerlendirmeden çok açıklama amacı gütmektedir." **yargısı, bu parçadaki numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Hangi biçimde olursa olsun bilgi ileten kişi, bilginin kaynağını gösterme sorumluluğunu taşımalıdır. Kaynak gösterilmediği sürece, ortaya atılan düşüncenin yazara ait olduğu varsayılır. Kaynak gösterme yoluyla bilginin gerçek sahibinin hakkı teslim edildiği gibi, araştırmacının kendi katkısının ne olduğu da açıkça gösterilmiş olur. Kaynak belirtme, araştırmacının görüşlerinin doğruluğunu destekleyen başka kaynaklar olduğunu ve/veya karşıt görüşleri de göz önüne aldığını gösterir. Bu durum, _ _ _

14. **Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?**

A) yapılan çalışmanın güvenirliğini yükseltir.
B) okuyucuya denetim olanağı sağlar.
C) çalışmanın niteliği konusunda da okuyucuya fikir verir.
D) çalışmanın derinliğini gösterir.
E) ulaşılan sonucu geçerli kılar.

Her dönemin kendi toplumsal yapısına uygun düşen genel konuları vardır. Sanatçılar, toplumsal gerçeklikleri kendi düşünce ve duygularıyla birleştirerek eserlerine aktarır. _ _ _ Öncelikli amaç, toplumsal sorumluluğun gereğini yerine getirmedir.

I. Kimileri de, dönemin genel sanat anlayışını sürdürme eğilimindedir.
II. Ele alınan konular, sanatçının doğrudan ya da dolaylı etkilendiği olaylar olmayabilir.
III. Burada, yazarın mutlaka yaşantısının büyük bölümünün geçtiği çevreyi ya da sınıfı anlattığı düşünülmemelidir.

15. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?**

A) I. - III. - II. B) II. - III. - I.
C) II. - I. - III. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

www.muratyayinlari.com

(I) Çevre sorunları, toplumsal ve ekonomik gelişmeye paralel olarak, her geçen gün artmaktadır. (II) Günümüzde bu artış, doğada binlerce yıllık bir birikimin sonucunda ortaya çıkmış olan olağanüstü yaşam döngüsünü tehdit eden bir noktaya gelmiştir. (III) Bu yaşam döngüsünü yok edebilecek ya da onun üzerinde önemli değişiklik yapabilecek en tipik örnek, kuşkusuz iklim değişikliğine yol açan küresel ısınmadır. (IV) Küresel ısınma dünyayı kirli ve gri bir gezegen haline getirecek kadar tehlikeli gözükmektedir. (V) Çevre sorunlarının insanlığı tehdit eden bir noktaya ulaşmasının nedeni, insanın doğanın kurallarını yeterince gözetmemesinden kaynaklanmaktadır.

16. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinin yerine** "Bilim ve teknoloji alanındaki ilerlemelerle doğanın işleyişine yapılan müdahale doruk noktasına ulaşmıştır." **cümlesinin getirilmesi uygundur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

George Modelski, "küreselleşme dünyanın büyük medeniyetleri arasındaki artan bağlantının tarihidir." der. Ona göre küreselleşme; uluslar, medeniyetler ve siyasal topluluklar arasındaki genel dayanışmanın genişlemesinin ve derinleşmesinin tarihsel sürecini kapsayan bir kavramdır. Küreselleşmeyi mesafenin her alanda azalması nedeniyle siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda dünyanın daha çok bütünleşmesi süreci olarak da ifade etmek mümkündür. Küreselleşme bu yönüyle _ _ _

18. **Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?**

A) daha çok çift taraflı bir süreç izlemektedir.
B) toplumlar arası akışlar ve ağlar kurmaktadır.
C) ulusal ekonomi ve kültür sınırlarını kaldırmaktadır.
D) bir bütün olarak dünya bilincini pekiştirmektedir.
E) geleneksel ulus devletlerin yerini almaktadır.

(I) Bir eserin çeşitli ve birbirini izleyen görünümlerini derleyerek okuyucuları, yazarları okumaya hazırlamak gibi bir görev de üstlenen eleştirmen; aslında "başkalarına" da okumayı öğretmek amacındadır. (II) O, eserin dokusunu belirleme ve saptamalarını okura sunma çabasındadır. (III) Sanatçının dönemindeki sosyal ve kültürel olaylardan ne ölçüde etkilendiğini, bunları eserine ne kadar yansıttığını belirler. (IV) Okurun eserin yazıldığı dönemi yeniden yaşamasını ister. (V) Bunu yaparken keşiflerinden, düşüncelerinden bahseder; kişisel zevklerini, meraklarını anlatır.

17. **Düşüncenin akışına göre,** "Eleştirmen, tarihi inceler ancak bir tarihçi gözüyle değil." **yargısı bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Dünya hızlı bir değişim sürecinin içinden geçmekte, geleneksel kurum ve yapıların hâkim olduğu toplumlarda bile tüm dünyayı şaşırtan dönüşümler ve halk devrimleri yaşanmaktadır. (II) Söz konusu geniş kapsamlı değişimler siyaset, ekonomi ve kültürü etkilemekte, günlük yaşam pratiklerini ve alışkanlıklarını şekillendirmektedir. (III) Dünyadaki hızlı ve kapsamlı değişiminin merkezinde ise yeni düşünce ve eylem imkânları sunan, siyasi kültür ve toplumsal temsillerin yeniden şekillenmesine katkıda bulunan medya yer almaktadır. (IV) Medya farklı biçim, içerik ve teknolojisi ile birey ve toplumun hayatını kurgulama, biçimlendirme ve yorumlama biçimini etkilemektedir. (V) Bir başka deyişle iletişim araçları toplumun günlük hayatını, tutum ve davranışlarını değiştirmektedir.

19. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinin yerine** "Medya toplumsal kültürü yeniden biçimlendirmektedir." **cümlesi getirilirse parçanın anlamında bir değişiklik olmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Günümüz dünyasında sınırların erimesi, farklı sanat disiplinlerinin bir araya gelmesini sağlamıştır. (II) Bu duruma verilebilecek en güzel örnek teatral bir içeriğe kavuşmuş performans sanatlarıdır. (III) Geçici ve rastlantıya dayanan bir anlayışla oluşturulan davranış dizileri, sanattaki tüm sınırları kaldırmış; sanatçı, sanat eseri ve izleyici üçgenini tek bir çizgi haline dönüştürmüştür. (IV) Sanatçılar farklı dönemlerden, farklı kültür yapılarından ve eserlerden etkilenerek kendi aralarında bu değerleri paylaşarak yeniden üretime katkıda bulunmuşlardır. (V) Farklı kültür ve dönemlerin resim, heykel ve genel olarak sanat disiplinleri taklit edilerek geçmişle gelecek arasındaki bağ kurulmaya çalışılmıştır. (VI) Kültürler arası ilişkilerin genişletilerek yüksel kültüre yönelmesi amaçlanmıştır.

20. **Düşüncenin akışına göre,** "Sanatçılar, kişisel sanat anlayışlarını her platformda diğer üyelerle ve izleyicilerle paylaşmıştır." **yargısı bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra getirilmelidir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Görselliğin giderek egemen olduğu bu çağda çevremiz, imgelerle hiç bu kadar yoğun kuşatılmamıştı. (II) İmgeler artık temsil ettikleri gerçeklerinden daha fazla ilgi çekmektedir. (III) Çevresi simgeler, imgeler ve değişik türde göstergelerle çevrilmiş olan insan, onlara hep bir anlam yüklemiş ve onları iletişim amacıyla kullanmıştır. (IV) Bir metnin anlamını çözümlemeye çalışırken yalnızca onu oluşturan ögeleri değil, bu ögeler arası ilişkiyi, yarattığı tüm izlenimleri ve bu izlenimlerin yaratılmasında kullanılan tüm tekniklerin de düşünülmesi gereklidir. (V) İmgeler bir tepki vermemize neden olduğunda aslında onun üzerimizdeki etkisinin de bilincinde oluruz. (VI) Bu bilincin oluşmasına imgelerin içerdiği mitler, ideolojiler ve yan anlamlar neden olmaktadır.

21. **Düşüncenin akışına göre,** "Anlam, izleyiciyle ileti arasındaki dinamik etkileşimden doğmaktadır." **yargısı bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra getirilmelidir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Tolstoy'a göre insanları olumsuz yönde etkileyen yapıtlar gerçek sanat yapıtı değildir; kötü sanat ürünleridir ya da sanat olmayandır. Bu yaklaşım, sanat yapıtlarının içeriği ve ifade gücüne yoğunlaşmaktadır. Biçim, duyguların doğru biçimde aktarılması için önemlidir. _ _ _ Kısaca, bu yaklaşıma göre gerçek sanatın özü, ele alınan konunun öneminde yatıyor; sanatın sanat olması için, içeriğinin önemli olması gerekiyor; öğretici olması gerekiyor.

22. **Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?**

A) Sanat, ruhsal zenginliğin çoğalmasına hizmet etmelidir.
B) Sanatçı, yaşadığı duyguları bilinçli aktarmalıdır.
C) Biçim, sunulacak güzelliği desteklemelidir.
D) Sanatın özü gerçekliğin doğru biçimde sunulmasıdır.
E) Sanat; dini, ahlaki ve sosyal konuları içeren eğitici amaçlar üzerine kurulmalıdır.

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş, sadece alt yapısal değişimleri değil, aynı zamanda toplumun diğer unsurlarında da köklü dönüşümlere yol açmıştır. Teknolojinin giderek ucuzlaması, bir yandan nitelikli kitlesel üretimin artmasına ve kitlesel haberleşmenin çözülmesine yol açarken, diğer yandan da bireyin konumunun güçlenmesini sağlamıştır. Bu durum, _ _ _ Öte yandan sanayi toplumunun otorite, disiplin, bağlılık, fiziksel yetenekler, saldırganlık, tutumluluk, hırs, güvenlik gibi değerlerinin yerini, günümüzde karşılıklı dayanışma, özgürlük, bireysellik gibi değerlerin alacağı ifade edilmektedir.

23. **Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?**

A) sivil yurttaş hareketleri, gönüllü girişimlerin de bireyin ilgi odağı haline gelmesini sağlamıştır.
B) bilgiyi verimli kullanan ve ondan yararlanan bir kesimi ortaya çıkarmıştır.
C) teknoloji temelli üretimin artmasıyla uzmanlık kavramının doğmasını sağlamıştır.
D) bilgi temelli dönüşüm aracılığıyla bilgi toplumuna ulaşmanın koşullarını da hazırlamıştır.
E) hizmetlerin yerine nitelikli ürünlerin üretimini desteklemiştir.

Eleştirmen eserle ilgili elbette bir yargıya varacaktır fakat tam bir yansızlıkla. _ _ _ Bu nedenle bir eseri aydınlığa kavuşturabilmek için edebiyatın toplumun kültürünü yansıtmakla birlikte o toplumun bazı dış etkenleri de incelenmelidir.

I. Eser, doğuşuna sahne olan çevre, ülke ve uygarlıkların incelenmesiyle çözümlenebilen bir problemdir.

II. Çünkü yansız eleştiri düşünceden önce gelir.

III. Eleştiri düşünceden çok yetenekleri yargılamalıdır.

24. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?**

A) I.- II. - III. B) I.- III. - II.
C) II. - I. - III. D) II. - III. - I.
E) III. - I. - II.

(I) Araştırmacı-yazar Dr. Yusuf Gedikli yaklaşık on yıl süren çalışmasıyla dünya dillerinin nasıl ortaya çıktığına ilişkin tezlerini Dillerin Şifresi – Dillerin Kökeni ve Türeyişi adlı kitapta yayımladı. (II) Kitapta dillerin tesadüfen ortaya çıkmadığı, belirli bir sisteme göre doğduğu ve geliştiği yargısı üzerinde duruluyor. (III) Yazarın "Ocak Yasası" adını verdiği bu kurama göre, diller tek bir noktadan değil fakat ortak malzemeler kullanılarak birbirinden filizlenerek büyüyüp gelişmiştir. (IV) Gedikli'nin daha önceden Hun ve Bulgar dillerindeki kişi, yer isimleri konusunda yaptığı araştırmalar; bu tezin oluşması ve geliştirilmesine dayanak oluşturmuştur. (V) Yaklaşık yüz yetmiş yıldan beri yine bu alanda insanlığın merakı devam etmekle beraber ortaya ciddi bir tez konulamadığını dile getiren yazar, bu çalışmanın önemli bir boşluğu dolduracağı düşüncesini taşıyor.

25. **Düşüncenin akışına göre,** "Böylece bütün dillerin birbirinden sözcük ve kavramlar alarak bunları kendi ses yapısına uydurduğu düşüncesine ulaşılıyor." **yargısı bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Tarihçi, belirlenmiş formlar içinde geçmişi bir anlatı olarak yazana kadar okurlar için tarih yoktur. Anlatıdan kastedilen, birbiri ardına sıralanan olaylardır. Salt anlatım ise özgün ve somut verilere yaslanmadığı sürece bir geçmiş hikâyesidir. Ne var ki, tarih adına yazılan pek çok eser bu özelliğe sahiptir. Bazı tarihçilerin yazdıklarında bol arşiv belgesi sunuluyor olması ise, günümüz anlayışlarından habersiz ve uzak olduğu sürece, meraklısına anlatılan belgesel masallar olmaktan öteye gidemeyecektir. _ _ _ Nasıl ki diğer bilimlerin anlatısı edebî bir hikâye türü olmaktan uzak görülüyorsa, tarihin de en az onlar kadar hikâyeci olmaktan kurtulması zorunludur.

26. **Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?**

A) Tarihin dışında fen bilimleri ve sosyal bilimlerin de bir anlatı biçiminin olması doğaldır.
B) Olayların fazlalığı ve karmaşıklığı tarihin anlatımını da güçleştirmektedir.
C) Her şeyden önce tarih, var olan dünyada olmuş bitmişliği ispatlanan olayların ele alınmasıdır.
D) Buradaki önemli sorun tarihin nasıl bir bilim olduğundan çok, nasıl ifade edilmesi gerektiğidir.
E) Bir tarihçinin hangi üslubu kullanırsa kullansın geçmişi değiştiremeyeceği kesindir.

Modernizmin temel özelliği; insana ve insan aklına duyulan sınırsız güvendir. Bu güven aynı zamanda modernizmin tarih anlayışını da tanımlamaktadır. _ _ _ Böylece tarih de sürekli ileriye doğru akacaktır.

I. Burada insanın aklını kullanarak sürekli doğa ve kendisi ile ilgili bilgisini arttıracağı varsayılmaktadır.

II. Bunu sürekli ilerlemeci tarih anlayışı olarak görmek mümkündür.

III. Sürekli artan bilgi, toplumu kendi çıkarlarına uygun olarak sürekli yeniden kurmasını sağlayacaktır.

27. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?**

A) I.- II.- III. B) I.- III.- II.
C) II.- I.- III. D) II. - III. - I.
E) III. - I. - II.

Tiyatro; edebiyat, müzik, resim ve mimarinin birleşmesinden doğan bir sanattır. Bu anlayışa göre tiyatro, her türlü teknik ve estetik gelişmelerini kendisinin var olmasını sağlayan sanatların gelişimlerine borçludur. _ _ _ Hâlbuki eğer bir tiyatro sanatının varlığını kabul ediyorsak onun bağımsız, kendine göre, özgür bir tekniği ve özgür bir estetiği olduğunu kabul etmemiz gerektir. O zaman tiyatronun varlığı kendi dışında kalan yardımcı sanatlarda değil, kendi içinde aranmalıdır.

28. Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?

A) Bu anlayışa göre ayrıca bir tiyatro sanatı yoktur.
B) Tiyatro çeşitli sanatların toplanma yerinden başka bir şey değildir.
C) Tiyatro kendine özgü yapısıyla farklı bir sanattır.
D) Sahne, perde, dekor, makyaj, kostüm gibi ögeler tiyatronun başka sanatlarla ilgisini gösterir.
E) Bir tiyatro metni bile öncelikle edebi eserdir.

Kimi romanlardaki kurmaca kahramanlar, gerçek hayattaki kişileri birebir yansıtmakta, onların bir izdüşümü olarak boy göstermektedir. Peki, düşsel olanla yetinmek yerine anlatı karakterlerini ille de gerçeklik alanından devşirmek ne tür bir güdülenmenin sonucu olabilir? _ _ _ Bir başka olasılıksa yazarın gerçek kişilerin duygu ve düşüncelerini, bir kurmaca yapıta doğrudan yansıyacak ölçüde önemli sayması ve yapıtının dinamiğini bu karakterlerin birbiriyle çatışan görüş ve duyuş ayrılıklarına dayandırmasıdır.

29. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisi getirilemez?

A) Yazar, yaşanılan gerçeğin olduğu gibi anlatılması konusunda güçlü bir duruş sergilemektedir.
B) Belki de söz konusu kişilerin tarihsel değer taşımaları onların tanıtılma gerekçesidir.
C) Yazar, belirlediği kişilerin betimlemelerini birebir yaparak sanata farklılık getirmek istemiştir.
D) Belki yazarın özgün karakterler yaratmadaki yeteneksizliği bu seçimin nedenidir.
E) Yazar, gerçekliğin baskısını üzerinden atamadığı için böyle bir yolu seçmiştir.

Gerçek sanatçı, insanın geçmiş zaman içindeki yerini sağlıklı algılayabiliyorsa bugünü derinden kavrayabilir ve geleceğe eskimeden uzanabilir. İşte bu yüzden, büyük sanat eseri için, öz ve biçimde bazı yenilikler yapmak yetmez. _ _ _ Bunun için tarih, bütün incelikleriyle ve ilk insandan bugüne, ana istasyonlarıyla bilinmelidir.

I. Bilim, edebiyat diye parçalara ayırarak bu parçaların nitelikleri içinde kaybolmak değildir.
II. Çünkü asıl olan bütüne ulaşmak, bütünde yer almaktır.
III. Sanatçının evrensel doğruya giden yolun inceliklerini kavraması zorunludur.

30. Bu parçanın anlamlı bir bütün olabilmesi için boş bırakılan yere, numaralı cümleler, aşağıdaki sıralamaların hangisiyle getirilmelidir?

A) I. – II. – III.
B) I. – III. – II.
C) II. – I. – III.
D) II. – III. – I.
E) III. – II. – I.

AÇIKLAMALAR

1. C Parçanın ilk cümlesinde iki önemli yapı ögesinden söz edilerek ikinci cümlede ilk ögenin "yaşantı" olduğu bilgisi verilmiştir. Üçüncü cümle "yaşantı"nın gerçeğin bir başka boyutu olduğu bilgisini verirken yazarın da aynı zamanda ilk yararlandığı "...ana malzeme..." olduğu düşüncesini eklemiştir. Dördüncü cümle, kendi yaşantılarını anlatan olgunlaşmamış yazarların bir "...yaşantı edebiyatı..." örneği oluşturdukları yargısını vermiştir.
Parçada ikinci öge olarak "...kazanılan bilgi ve düşüncelerin kurmacada..." kullanılmasına değinilerek, boşluktan sonraki cümlede kurmaca eserlerdeki amacın "düşünce" ve "gerçeklik" kavramlarını romanda birleştirme olduğu söylenmiştir. Bu durumda, boşluğa getirilecek cümlede "kurmaca" ve "gerçeklik" kavramları ile birlikte "düşünce" yer almalıdır. Bunlarla birlikte bir eserdeki ilk öge "yaşantı edebiyatı" ise ikinci öge "düşünce edebiyatı" olmalıdır.

2. A Bu sorunun çözümü için öncelikle iki sözcüğün anlamı bilinmelidir:
yargı: Karar, hüküm.

yargılama: Karar verilinceye kadar yapılan işlemler.

Parçanın ilk cümlesinde, eleştirinin eserle ilgili bir yargıya vardığı, düşüncesi söylendikten sonra II. cümlede, "yorumlama", "anlama" ve "geniş açıklama çalışmaları" yapılmadan, dolayısıyla yargılama yapmadan, karar verilmesi anlamının çıktığı söylenmiştir. II. cümle, "yargılama" kavramı ile ilgili ayrıntılı bilgi veren bir cümle olduğu için, sorudaki kavramı genel olarak kullanan cümlenin II. cümleden önce getirilmesi gerekir.

Bu sorularda; genelden özele, genişten dara, bütünden parçaya doğru bir cümle sıralaması yapılmalıdır.

3. B Parçada sanatı oluşturan üç öge sırasıyla açıklanmıştır: Estetik, bilgi ve düşünce. Bu üç ögenin birbirinden ayrılamayacağı vurgulandığı için bu düşünceyi taşıyan A, C, D ve E seçenekleri parçanın sonuna getirilebilir. B seçeneğindeki yargı, sanatı sadece "gerçeklik" olarak tanımladığı için, bu düşünceyle parça sürdürülemez.

4. A Bu soruların çözümünde, örnek cümlede yer alan kavram ve yargıların birebir başka bir cümlede yer almasına bakılmalıdır. Örnek cümledeki kavramlar şunlardır: "fikir", "resim", "duruyor". Parçanın I. cümlesindeki kavramlar ve yargı; "düşünce", imge", "ibarettir"den oluştuğu için bu cümleyle yer değiştirmesi anlamda bütünlüğü bozmaz.

5. E Paragrafın gelişme bölümünün tamamlanmasına ilişin oluşturulmuş bu soruda numaralı yargıları kendi içlerinde bir bütünlük sağlayacak biçimde sıralamamız için bize giriş cümlesindeki yargı yardımcı olur. Giriş cümlesinde sözü edilen "problem", III. cümledeki "başkalarına olan tavır ile kişinin kendisine yönelik tavrı arasında doğru orantı olduğu"nun düşünülmesidir. III. cümledeki orantıyı açıklayan ilk yargı I. cümledir. Bu cümleyi "de" bağlacını taşıyan II. cümle izleyerek sonuç cümlesiyle bağlantıyı kurulmalıdır. Böylece sıralama; III. – I. – II. biçiminde olur.

6. **D** Bu türdeki sorularda paragraftaki boşluğu doldurmak için boşluğun önündeki ve sonrasındaki cümleleri anlam bakımından iyi tanımamız ve parçada neyin anlatılmaya çalışıldığını görmeliyiz. Boşluktan önceki cümleler, özetle, insanın gerçeklik karşısında estetik yönünü de ön plana çıkardığı söylenmektedir. Boşluktan sonraki cümlelerde bir gerçeklik olarak "elbise" örneği üzerinde durularak elbisenin "güzel" olmasının yanı sıra "faydalı" olması gerektiği söylenmiştir. "güzel" ve "fayda" kavramlarından ise "bundan daha önemli olan" sözüyle "fayda" ön plana çıkarıldığı için estetik ögenin başlıca öge değil, eşlik eden bir öge olması gerekir.

7. **A** Parçadaki "Sergileme yaparken ispat kaygısına düşmez." cümlesi, sanatçının kurallarla sınırlanamayacağı yargısını oluşturmaktadır. Son cümle ise, sanatçının eserinin okurda "yankı" bulması gerekliliğine yer verilmiştir. Bu cümlede de genel bir kural vardır. Bu iki cümlenin anlamca bütünleştirilebilmesi için boş bırakılan yere, kısıtlama düşüncesi içeren, A seçeneğindeki yargı getirilmelidir.

8. **D** Parçada, bilimsel araştırmalarda giriş, problem cümlesinin oluşturulması, sayıltı, tanımlama ve sınırlamanın yanlış yapıldığı durumlarda ulaşılacak sonuçların da yanlış olacağı vurgulanmaktadır. Bu durumda boş bırakılan yere D seçeneğindeki cümle getirilmelidir. Diğer seçeneklerdeki yargılar, problemin çözümünde kullanılacak yolları içermektedir.

9. **A** Sorunun çözümü için örnek cümledeki "budalaların elinden hüküm giymek" sözündeki anlamla ilintisi bulunan cümle belirlenmelidir. Parçaya göre ".bağnazlığı becerisizlikle, becerisizliği öç alma duygusuyla birleştirenler", "budala" olmalıdır. Çözümde bu yargıların genelden özele doğru yol izlemesi kuralını uyguladığımızda, genel anlam bildiren örnek cümle, I. cümleden sonra getirilmelidir.

10. **D** Bilimsel yöntemlerin edebiyata uyarlanmasıyla edebi eleştirinin de bilimsel bir yönde geliştiği parçada ele alınmıştır. Bu gelişme, "izlenimsel ve nesnel olmak üzere" iki yönlü ilerlemiştir. İzlenimci eleştiriye göre sanat eserleri "genelgeçer" kurallara bağlı değildir. Bunun anlamı sanat eserleri herkes tarafından kabul edilen ölçütleri taşımaz. Bu cümleyi anlamca tamamlayacak cümle III. cümledir. III. cümledeki anlam, I. cümleyle tamamlanmalıdır. Çünkü I. cümle, III. cümlede öne sürülen düşünceye ilişkin genel bir yargı içermektedir. (Bu türdeki sorularda paragrafı tamamlamak için önce ayrıntıyı, özeli bildiren cümle sonra da onu tamamlaması gereken genel bir cümle getirilmelidir.) II. cümle, nesnel değerlendirme yöntemi içeren bir cümledir. Bu cümlede, eleştirmenin kişisel değerlendirmeleri yer almayacağı için cümle, "Burada amaç, tarafsız olmaktır." yargısıyla bütünleştirilir. Sıralama; III. – I. – II. biçimine olmalıdır.

11. B Parçada profesyonel sanatçıların toplumun ekonomik algısıyla birlikte "üretici" durumuna dönüştüklerinden söz edilmektedir. II. cümlede bu düşünce vurgulanmıştır: Talebe göre üretmek. Sorudaki cümlede sanatçı bir üretici olarak görüldüğü ve amacının da pazar için üretmek olduğu vurgulandığı için cümle, II. cümleden sonra getirilmelidir.

12. C Sorudaki cümlede izlenimci eleştirmenlere yönelik iki yargı yer almaktadır:

a) Açık yürekli olmaları

b) Okuma zevki taşımaları

Parçanın üçüncü cümlesi, söz konusu eleştirmenlerin yaptıkları eleştiride "...sadece kendisinden söz etmek olduğunu itiraf etme ayrıcalığına..." sahip oldukları düşüncesine yer vererek ilk yargıyı (açık yürekli olma) desteklemiştir. Parçanın dördüncü cümlesinde yine bu eleştirmenlerin bir eseri açıklamak ve değerlendirmek yerine estetik zevk duygusu yaşamak amacını taşıdıkları söylenerek ikinci yargıyı (okuma zevki taşımaları) desteklemiştir. Bu nedenle, sorudaki cümle, her iki cümlenin de önünde yer almalıdır.

13. B Parçadaki ilk cümle sanatçının eleştiride izlediği yöntemi tanıtmakta ikinci cümle ise ilk cümlede tanıtılan yönteme açıklama getirmektedir. Üçüncü ve dördüncü cümleler, sanatçının yöntemine ilişkin davranışlarını örneklendirmektedir. Beşinci cümle ise üç ve dördüncü cümlelerde sözü edilen düşünceleri birleştiren bir ana düşüncedir. Sorudaki cümle, parçada tanıtılan sanatçıya yönelik "genel bir değerlendirme içeren" bir saptamadır. Bu cümlenin II. cümleden sonra getirilmesiyle paragraf anlamlı bir bütüne ulaşır.

14. E Parçada, kaynak göstermenin amaçları; bilginin gerçek sahibinin belirlenmesi, araştırmacının konuya katkısının ölçüsü, araştırmacının ileriye sürdüğü düşüncelerin desteklenmesi ve karşıt görüşlerin ortaya konulması olarak gösterilmiştir. Böylece kaynaklar, çalışmanın derinliği ve niteliği konusunda bilgi verecektir. Yine kaynaklar, okuyucuya denetim olanağı sağlayacak ve ulaşılan sonuçların güvenirliği artacaktır. Ancak kaynak göstermenin ulaşılan sonuçları "geçerli" kılacağına yönelik düşünceye yer verilmediği için parçanın sonuna E seçeneğindeki yargı getirilemez.

15. E Sanatçıların toplumsal olayları eserlerine yansıtmalarını konu edinen bir düşünceyle başlayan parçanın ikinci cümlesindeki "Sanatçılar... aktarır." yargısı, III. cümleyle sürdürülmelidir. Cümledeki "burada" sözcüğüyle yargıyla ilgili bir açıklamanın yapılacağı gösterildiği gibi, sosyal olayların etkisini ilk göstereceği yer "yaşantı"dır. Bu cümleyi, "yaşantı"ya bağlı olarak gelişecek "olaylar"ı içeren II. cümle izlemelidir. I. cümle, "kimileri de" sözüyle diğerlerinden sonra gelmesi gerektiğini belirtmektedir, bu bakış açılarının bütünüyle dışındadır ve kendisinden sonra gelecek olan cümlenin gerekçesini söyleyecektir.

16. B Parçanın II. cümlesinde, toplumsal gelişmeyle birlikte çevre sorunlarındaki artışın yaşam döngüsünü tehdit ettiğinden söz edilmektedir. Bu yargıdaki altı çizili sözlerin benzer anlamları sorudaki cümlede yer aldığı için, sorudaki cümle, II. cümle yerine kullanılmalıdır.

17. A Parçanın ikinci cümlesine göre, eleştirmenin, bir "...eserin dokusunu belirleme..." ve belirlediklerine ilişkin "...saptamalarını okura sunma..." çabası içinde olduğundan söz edilmektedir. Doku kavramını, eseri oluşturan birbirine bağlı yapı olarak düşündüğümüzde, bu yapının içinde esere ait tarihsel özelliklerin de bulunduğu görülmelidir. Bu nedenle soruda verilen cümlenin II. cümleden önce getirilerek doku ile neyin anlatılmak istendiği söylenmelidir.

18. E Parçada küreselleşme süreciyle birlikte toplumların her alanda ortak değer üretmelerinden söz edildiği için E seçeneği dışındaki düşünceler, parçadaki boşluğa getirilebilir. Ancak E seçeneğinde sözü edilen ulus devletlerin sınırlarının kaldırılması düşüncesine parçada yer verilmemiştir.

19. E Sorudaki cümleye anlam açısından en yakın olanı V. cümledir. V. cümledeki "iletişim araçları" yerine "medya", "toplumun günlük hayatı, tutum ve davranışları" yerine "toplumsal kültür" ve "değiştirme" yerine "biçimlendirme" sözleri getirilerek anlamsal tutarlılık sağlanır.

20. C Bu türdeki soruların çözümünde, cümlelerin anlamsal olarak birbirlerini bütünlemeleri, yönlendirmeleri, genişletmeleri, daraltmaları, örneklendirmeleri, farklılaştırmaları gibi yönlerden oluşturdukları **"ilgi"** her zaman dikkate alınmalıdır. Bir parçanın ilk cümlesinin ikinciyi, ikincinin üçüncü cümleyi anlamsal olarak hazırladığı genel yargısı dikkate alınmalı ve sözü edilen **"ilgi"**ler aranmalıdır. Parçada, kültürler arası iletişimin güçlenmesi sürecinde sanatçıların da izledikleri yol tanıtılmıştır. III. cümledeki "sanattaki tüm sınırların kaldırıldığı" düşüncesi, IV. cümlede, sanatçıların "farklı kültür yapıları ve eserlerden etkilenmeleri, paylaşmaları ve yeniden üretmeleri" sonucunu doğurmuştur. Bu durum, sanatçıların kişisel sanat anlayışlarını her platformda sergilemelerini sağlayacaktır. Sorudaki cümle IV. cümleden sonra getirilmelidir. Böylece V. cümle, sorudaki cümlede yer alan "platform" sözcüğünü "resim, heykel ve genel sanat disiplinleri" sözüyle somutlaştıracaktır.

21. B Parçanın ilk cümlesi, imgelerin hayatımızda önemli bir yer tuttuğunu, ikinci cümlesi de insanların imgelere ilgi gösterdiğini belirtmiştir. Üçüncü cümle imgelere insanların anlamlar yüklediğini belirtirken dördüncü cümle bir metnin anlamsal açıdan belirlenmesi için yapılacak eylemleri sıralamıştır. Sorudaki cümle anlamın iletiyle izleyici (alıcı) arasındaki etkileşimden doğduğunu belirttiği için bu "etkileşim", IV. cümlede sıralanan eylemleri kapsamaktadır. Metindeki "ögeler arasındaki ilişki", "izlenimler", "izlenimlerin yaratılmasında kullanılan teknikler" sözü edilen etkileşimin sonuçlarıdır. Bu nedenle sorudaki cümle, III. cümleden sonra getirilmelidir.

22. D Parçada Tolstoy'un sanat anlayışından hareketle, sanatın insanları olumlu yönde etkilemesi, içeriğinin toplumun eğitimine yarar sağlaması ve sanat eserinin biçiminin de bu anlayışla düzenlenmesi gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Bu düşünceler A, B, C ve E seçeneklerinde dile getirilmiştir. D seçeneğindeki yargı (sanatın gerçekleri doğru sunması), sanatçının düşüncelerini herhangi bir etki altında kalmadan, yansız olarak anlatması anlamına gelmektedir ve bu düşünce sosyal fayda ya da toplumu eğitme hedefi taşımaz.

23. E Bilgi toplumuna geçişle birlikte ortaya çıkan değişimler, parçanın ikinci cümlesinde, "... nitelikli kitlesel üretimin artması...", "...kitlesel haberleşmenin çözülmesi..." ve "...bireyin konumunun güçlenmesi..." olarak verilmiştir. Boş bırakılan yere bu düşünceleri içeren, onlarla ilgi kuran yargılar getirilmelidir. A seçeneğindeki "sivil yurttaş hareketleri" ve "gönüllü girişimler", kitlesel haberleşmenin bir uzantısıdır. B seçeneğindeki "bilgiyi verimli kullanan ve ondan yararlanan kesim", konumu güçlendirilmiş bireye yapılan bir göndermedir. C seçeneğindeki "uzmanlaşma", yine konumu güçlendirilmiş bireyi kapsamaktadır. İkinci cümlede sözü edilen düşüncelerin üçü de D seçeneğinde sözü edilen "bilgi toplumuna ulaşmanın koşulları"dır. E seçeneğindeki "nitelikli ürünlerin üretiminin desteklenmesi", sanayi toplumunun bir özelliğidir.

24. D Parçanın ilk cümlesinde vurgulanan düşünce "yansızlık"tır. Bu cümleyi yansızlıkla ilgili bir değerlendirme ya da açıklamanın yer aldığı cümle tamamlamalıdır. Bu anlam, II. cümlede bulunmaktadır: "yansız eleştiri" II. cümledeki yargının anlamını benzer biçimde dile getiren III. cümle, II. cümleden sonra getirilmelidir. I. cümlede, eser, çevre, ülke ve uygarlık etkileriyle incelenmesi gereken bir "problem" olarak gösterildiği için, bu "problemin" çözülmesi için son cümledeki tutumun izlenmesi gerektiği söylenerek parça bütünleşir. Bu nedenle sıralama II – III – I biçiminde olmalıdır.

25. B Parçanın ilk cümlesinde tanıtılan kitabın konusu verilmiştir. II. cümlede kitabın içeriğine ilişkin genel bir bilgi verilmiştir. Sorudaki cümle parçada tanıtılan kitabın içeriğine ilişkin daha ayrıntılı bilgi içerdiği için II. cümleden sonra getirilmelidir. III. cümle II. cümleyi ve sorudaki cümleyi genelleştirerek yargıyı oluşturarak parçanın anlamsal bütünlüğü sağlanmalıdır.

26. B Parçada tarihe öznel açıdan bakıldığında, anlatılan olayların bir "hikâye"ye dönüştüğü kaygısı dile getirilmektedir. Yazılara "... bol arşiv belgesi..." konulsa bile, bu yaklaşımın tarihi hikâyeden uzaklaştıramadığı dördüncü cümlede belirtilmiştir. Boşluktan sonraki cümle, bu tutumdan uzaklaşılması gerektiğini vurgulamaktadır.

A seçeneğinde belirtilen "fen ve sosyal bilimlerin" bir anlatı özelliği taşıması düşüncesi, parçadaki "..diğer bilimlerin anlatısı edebî bir hikâye türü olmaktan uzak görülüyorsa..." sözüyle anlamsal ilgi kurmuştur.

C seçeneğinde dile getirilen "...tarih... ispatlanan olayların ele alınmasıdır." yargısı, yine parçadaki "...tarihin de en az onlar kadar hikâyeci olmaktan kurtulması zorunludur." düşüncesini bütünlemektedir.

D seçeneğinde değinilen "...tarihin... ifade edilmesi..." sorunu, önceki cümlelerde yer verilen "...özgün ve somut verilere yaslanmadığı sürece bir geçmiş hikâyesidir.", "... pek çok eser bu özelliğe sahiptir." ve "...belgesel masallar olmaktan öteye gidemeyecektir." düşüncelerinin genellemesidir.

E seçeneğinde sözü edilen "...tarihçinin... geçmişi değiştiremeyeceği..." gerçeği, yine parçanın son cümlesinde vurgulanan "tarihin de diğer bilim dalları gibi değerlendirilmesi" düşüncesiyle bütünlük taşımaktadır.

B seçeneğinde öne sürülen "tarihin anlatımındaki güçlüğe" yönelik bir düşünce parçada yer almamaktadır.

27. C Paragraf tamamlama sorularında ilk cümleden başlayarak her cümlede sözü edilen konunun onu izleyen cümlede açıklanması, örneklendirilmesi ya da konuya farklı bir bakış açısı getirmesi beklenir.
Parçaya bu gözle bakıldığında; parçanın ilk iki cümlesinde insan aklına duyulan sınırsız güvenin tarihin de yeniden sorgulanmasını zorunlu kılacağı dile getirilmiştir. Parçadaki ikinci cümlede sözü edilen tanımlama, II. cümlede verilmiştir. II. cümledeki "sürekli ilerlemeci tarih anlayışı" sözü I. cümlede açıklanmıştır. I. cümlede değinilen "insanın aklıyla doğa ve kendisi ile ilgili bilgisini arttırma" düşüncesi ile III. cümledeki eylem gerçekleşecektir: Bilgi, toplumu sürekli yenileyecektir. Bu düşünce parçanın sonuç cümlesindeki yargıyı gerçekleştirir. Böylece sıralama; II – I – III biçiminde olmalıdır.

28. C Parçanın ilk iki cümlesinde tiyatronun başka sanat dallarından doğan bir tür olduğu yargısı öne sürülmüştür. Boşluktan sonraki bölüm ise bu düşünceyi eleştiren "hâlbuki" sözüyle sürdürülmüştür. Bu nedenle boş bırakılan yere, ilk iki cümledeki düşünceleri destekleyen cümle getirilmelidir. A, B, D ve E seçeneklerindeki yargılar tiyatroyu bağımsız bir sanat olarak görmeyen, onu başka sanatlarla iç içe gösteren düşünceleri içerdiği için boş bırakılan yere getirilebilir. Ancak C seçeneğindeki yargı, tiyatroyu bağımsız bir sanat olarak gördüğü için boş bırakılan yere getirilemez.

29. D Parçanın ilk cümlesinde, kimi yazarların gerçek hayattaki kişileri roman kahramanı olarak seçmesi dile getirilmiş, ikinci cümlesinde ise bu davranışın hangi güdülenme (yazara yön veren güç) sonucu oluştuğu sorulmuştur. Boşluktan sonraki cümledeki "Bir başka olasılıksa..." sözü, seçeneklerde, yazara yön verecek diğer güçleri boşluğa ekleyebileceğimizi göstermektedir. Yazarın gerçeklik konusundaki güçlü duruşu, ele aldığı kahramanların tarihsel nitelikleri, sanata farklılık getirme çabası ve yazarın gerçekliğin baskısını üzerinden atamaması, ona yön veren güçler olarak sıralanabilir. Ancak, D seçeneğinde söylenen "yeteneksizlik", sanatçıya yön veren bir güç olarak nitelenemez.

30. E "Büyük sanat eseri meydana getirmek için öz ve biçimde yapılacak yeniliklerin yeterli olmayacağı" yargısı, "başka yapılması gerekeni içeren" III. cümle ile sürdürülebilir: Sanatçı evrensel doğruya giden yolun inceliklerini kavramalıdır. Bu yargının gerekçesi II. cümlede verilmiştir: Bütüne ulaşmak, bütünde yer almak. Böylece "...insanın geçmiş zaman içindeki yeri..." sağlıklı algılanabilir. I. cümle ise bütüne ulaşmak yerine parçalarla ilgilenme durumunda karşılaşılacak olumsuzluğu vurgulamıştır. Sıralama, III – II – I biçiminde olmalıdır.

PARAGRAF DÜZENLEME

PARAGRAF DÜZENLEME

Paragraf, kendi içinde yapısal bütünlüğü olan ve anlamca birbirini bütünleyen cümlelerin kullanıldığı bir anlatım birimidir.

Paragraf düzenleme soruları, yapısal ve anlamsal bütünlük taşımayan paragrafların düzenlenmesine yöneliktir. Bu tür soruları çözmek için anlamın planlı işlenmesi ve mantık sıralamasının birbirini tamamlaması gerektiği görülmelidir.

Paragrafın iç bütünlüğünü oluşturmak için cümlelerin birbirleriyle olan ilgilerini, bağlantılarını görebilmeliyiz. Çünkü bir paragrafta her cümle bir sonrakine dil, anlam, örnek, karşıt düşünce ya da destek ilgisiyle bağlanır. Bu türdeki soruların çözümünde, cümleler arasındaki ilgi mutlaka belirlenmelidir.

Örnek:

(I) Halide Edip Adıvar, aşk ve tutku romancılığından toplum ve töre romanına doğru gelişen bir roman çizgisinde ilerlemiş bir romancıdır ve "çağdaş Batı uygarlığı düzeyine erişmesi istenen modern Türkiye'de Batılı kadın örneği olarak da ün kazanır. (II) Kurtuluş Savaşı'na katılışı, özgürlük uğruna didinir görünmesi bu romancıyı Cumhuriyet döneminde ilk adlar arasına sokar. (III) Sosyal töre romanları ise Sinekli Bakkal, Tatarcık, Sonsuz Panayır ve Döner Ayna'dır. (IV) Aşk ve tutku romanları Seviye Talip, Handan Ve Kalp Ağrısı'dır; Milli Edebiyat çizgisindeki romanları ise Yeni Turan, Ateşten Gömlek ve Vurun Kahpeye gibi romanlarıdır. (V) Onun romancılığındaki farklılık, Tanzimat'tan beri Fransız roman geleneğini takip eden romancılarımıza rağmen onun İngiliz roman geleneğini takip etmiş olmasıdır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin anlam ve yapı olarak birbirini bütünlemelerini incelediğimizde; I. cümle, Halide Edip Adıvar'ı romancı kimliğiyle tanıtan bir giriş cümlesidir. II. cümle, sanatçının yine romancı kimliğiyle ilgili bir saptama yaparak ilk cümleyle ilgi kurmuştur. III. cümle sanatçının sosyal töre romanlarını örneklemiştir. Bu cümlede "ise" sözcüğü sanatçının başka türlerde de romanlarının olduğu düşüncesini bildirmiştir, ancak II. cümlede böyle bir bilgi verilmemiştir. Bu bilgi IV. cümlede verildiği için III. cümle, IV. cümleyi izlemelidir. V. cümle, sanatçıyla ilgili ana düşünceyi bildiren bir sonuç cümlesidir.

Örnek paragraf, aşağıdaki biçimde düzenlendiğinde bütünlük sağlanmış olur:

(I) Halide Edip Adıvar, aşk ve tutku romancılığından toplum ve töre romanına doğru gelişen bir roman çizgisinde ilerlemiş bir romancıdır ve "çağdaş batı uygarlığı düzeyine erişmesi istenen modern Türkiye'de batılı kadın örneği olarak da ün kazanır. (II) Kurtuluş Savaşı'na katılışı, özgürlük uğruna didinir görünmesi bu romancıyı Cumhuriyet döneminde ilk adlar arasına sokar. (IV) Aşk ve tutku romanları Seviye Talip, Handan Ve Kalp Ağrısı'dır; Milli Edebiyat çizgisindeki romanları ise Yeni Turan, Ateşten Gömlek ve Vurun Kahpeye gibi romanlarıdır. (III) Sosyal töre romanları ise Sinekli Bakkal, Tatarcık, Sonsuz Panayır ve Döner Ayna'dır. (V) Onun romancılığındaki farklılık, Tanzimat'tan beri Fransız roman geleneğini takip eden romancılarımıza rağmen onun İngiliz roman geleneğini takip etmiş olmasıdır.

(I) Edebi eserler yazarların ruhsal derinliklerini araştırmaya imkân veren en önemli araçtır. (II) Bu durum, psikanalistlerin yazarların duygu derinliklerini görebilmeleri için onların eserlere eğilmelerine yol açmıştır. (III) Psikanalistler, edebi bir konuya bütünlük sağlayan çeşitli yapıları başka şair ve yazarların eserleri içinde tekrar bulma yöntemi geliştirmişledir. (IV) Ancak onların eserleri inceleme biçimi bir edebi eleştirinin büyük ölçüde uzağındadır. (V) İzlenen yol, aslında eleştirmenlerin de kullandığı yöntemle benzerlik gösterse de birisi eserden insana doğru giderken diğeri de eserin kendisine yönelmektedir.

1. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

(I) *Sinir Dili Programlaması* (Neuro-Linguistic Programming) terimi, ilk duyuşta insanın aklına son teknoloji harikası makinelerle beyne gerekli komutları yükleyip, onu "mükemmel" olmaya programlayan bir tür mucize tekniği çağrıştırıyor. (II) Oysa ortada bir mucize olmadığı gibi NLP'nin bilimselliği de halen tartışmalıdır. (III) NLP uzmanları hepimizin beyninde bir "içsel harita" olduğunu ve bu haritanın deneyimlerimize bağlı olarak dinamik bir şekilde değişebileceğini varsayıyor. (IV) Bu süreç içinde kimi zaman bilinç dışı olarak dikkatimizi sadece belli noktalara yoğunlaştırarak gerçekten sapabiliyor, haritamızı "yanlış" şekillendirebiliyoruz. (V) Bunu yapabilmenin en güzel yolununsa dikkatimizi "etkili" kullanarak bilinç dışımızı kontrol altına almaktan geçtiğini savunuyor. (VI) İşte NLP, bu haritalardaki "olumsuz" ya da "boş kalmış" noktaları "iyiye" doğru değiştirmeyi hedefliyor.

2. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) III. ile V.
C) IV. ile V. D) IV. ile VI.
E) V. ile VI.

(I) Günümüzde sanat, birçok bilim dalıyla birlikte ilerlemektedir. (II) Bilim ve teknolojideki gelişmeler, tüm zamanlarda bir yandan var olan sanat dallarının yeni biçimler kazanmasına, diğer yandan da yeni sanat dallarının ortaya çıkmasına yol açmıştır. (III) Fotoğraf, hem yeni bir sanat dalı olarak hem de diğer sanat dallarının bir üretim tekniği olarak kısa sürede benimsenmiştir. (IV) Fotoğrafın bulunması, "taklit etme" anlayışını değiştirerek sanatta farklı bakış açılarının kazanılmasına neden olmuştur. (V) Ayrıca fotoğraf, sanat yapıtının biricikliğini ortadan kaldırmıştır. (VI) Sanatın anlamını değiştirerek sanat ürünlerinin çoğalmasını sağlamıştır.

3. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) I. ile II. B) III. ile IV.
C) IV. ile V. D) IV. ile VI.
E) V. ile VI.

(I) Bir kurgu sanatı olan romanın belki de en önemli unsurlarından biri insandır. (II) Çünkü *Peyami Safa*'nın deyişiyle romanın asıl konusu insan üzerinedir. (III) Hatta bazen öyle kahramanlar yaratılır ki yazarının bile önüne geçecek kadar ölümsüzleşirler. (IV) Roman türünün ilk örneklerinden bugüne baktığımızda romanda çoğu zaman hatırda kalan tek şeyin romanın kahramanı olduğunu görürüz. (V) Bunun tabii birçok nedeni var. (VI) Her şeyden önce romancı muhayyilesinde insan kavramının kazandığı estetik haz önemlidir. (VII) Romancı insan unsurunu sadece roman yazmak vesilesiyle değil de onu anlamlandırmak düşüncesiyle ele aldığında ve bunun için de yeterli bir doyuma ulaştığında ölümsüz örnekler ortaya koyabilmektedir.

4. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) III. ile IV.
C) IV. ile V. D) IV. ile VI.
E) IV. ile VII.

Teknolojik gelişmelere bağlı olarak yaşanan büyük dönüşümler, insanların yaşamını değiştirmiştir. Günümüzde, biyokimya araştırmalarının getireceği sonuçlar hala tartışılırken, mikroelektronik gelişmeler, kapsamlı bir değişimi başlatmış ve tüm yaşama egemen olarak, insanları yönlendirmeye başlamıştır. _ _ _ Modernizmde yaşanan olumsuzluklar da dikkate alınarak, Baudrillard, Lyotard, Jameson ve Foucault gibi düşünürlerle, postmodern toplumsal teoriler gündeme gelmiştir. Posmodernizm; sanat, siyaset, felsefe gibi alanlarda, toplumsal teorinin taşıdığı önemi vurgulayarak, çoğulcu akılcılaştırmanın yolunu açmış ve çok sesliliğe yer vermiştir.

I. Bu küreselleşme, postmodern sanat anlayışını da etkilemiştir.

II. Gelişen teknoloji, toplumun düşünce yapısını değiştirmiş, modernizm felsefesi yetersiz bulunarak yeni bir felsefeye gereksinim duyulmuştur.

III. İletişim ve medya, bunda en etkin konumu oluşturmuş; dünya, tek ve bütün bir pazar haline gelmiştir.

5. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) I. - III. - II.
C) II. - I. - III. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Edebî eserlerde yazarın neyi anlattığından çok anlatmayı seçtiği konuyu nasıl anlattığı önemlidir. (II) Bu eserlerde yazar, anlatmak istediklerini okuyucuya anlatım tekniklerini kullanarak sunar. (III) Çünkü metnin anlamının taşıyıcısı olarak anlatım teknikleri mesajın okura iletilmesini sağlayan en önemli araçlardır. (IV) Edebî metnin içinde her biri ayrı bir işleve sahip olan anlatım teknikleri, yazarın/yapıtın amacına uygun olarak seçilir. (V) Bu araçların seçiminde anlatılacak konu, okuyucunun konumu, sosyal ortam, anlatıcının estetik anlayışı ve sanat görüşü önemli rol oynar.

6. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile IV. D) III. ile V.
E) IV. ile V.

(I) Bilindiği gibi roman ve gazete, Osmanlı'da Tanzimat döneminde modernleşme bağlamında Batı'dan ithal edilmiştir. (II) İlk gazetecilerin çoğunlukla devlet memurları olmalarının yanı sıra aynı zamanda da edebiyatçı olmaları, hem Cumhuriyet öncesi hem de Cumhuriyetten günümüze kadar olan dönemlerde gazeteciliğin ve roman yazarlığının birbirini bütünleyen iki entelektüel faaliyet olarak algılanmasını da beraberinde getirmiştir. (III) Bu nedenle, gazetecilik ve roman yazarlığı arasındaki bu ilişki, gazetecilik mesleğinin gelişim çizgisini belirleyecek kadar güçlü olmuştur. (IV) Hatta kimi yazarlar romanlarında gazetecilik yapan kahramanlar oluşturmuştur. (V) Ayrıca bu iki entelektüel etkinlik, belli bir döneme kadar tek başına gelir sağlayan meslekler de olmadığı için, toplumsal yaşamda gazetecilerin edebiyat alanında, edebiyatçıların da gazetecilik alanında çalıştıklarına sıklıkla rastlanmıştır.

7. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olması için** "Dolayısıyla bu iki alanın gelişimi de benzer toplumsal koşullar altında olmuştur." **sözü, numaralı cümlelerin hangisinden sonra getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Toplumsal alanlarda ve tüm mesleklerde olumlu gelişmeler için ön şart olan yaratıcılık, insanın yaşamının her döneminde bulunabilen bir yetenektir. (II) Doğuştan gelen yaratıcılık, her bireyde bulunmakta ancak yaratıcılığın sürekliliği, gelişimi, derecesi ve ortaya çıkışı bireyden bireye farklılık gösterebilmektedir. (III) Yaratıcı olabilmek için her şeyden önce bireyin kendine güven duyması, bağımsızca düşünebilmesi, kimi zaman alışılmış kalıpların ve kuralların dışına çıkabilmesi ve yeteneklerini sonuna kadar kullanabileceği ortam ve özgürlüğe sahip olması gerekmektedir. (IV) Bireyin içinden gelen kendiliğinden beliren orijinal tepkilere bağlı olan yaratıcılık; esneklik, duyarlılık, orijinallik ve akıcılık gibi özellikleri içermektedir. (V) Esneklik; çok yönlü düşünme, duyarlılık, çevreye, insanlara, karşılaşılan yeni durumlara karşı uyanık ve ilgili olma, akıcılık, rahat, çabuk ve bağımsızca düşünebilme ve hareket edebilme, orijinallik, farklı ve değişik sonuçlara varabilme olarak tanımlanmaktadır.

8. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangisi çıkarılmalıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Modern mimarlığın en çok eleştirilen yanı kent anlayışıdır. Kent, birbirinden kopuk mekan ve olguların bağlayıcı bir mantık olmaksızın bir araya geldiği bir kolaj ve çeşitlilik özelliğiyle, insanların özgür olabileceği bir mekandır. Kenti insanlar yaratmaktadır; kent de o insanların kimliğine uygun bir çevre sunmaktadır. _ _ _ Kentin gelişimini etkileyen etmenleri anlayıp değerlendirme, yeni bir gelecek yaratma ve bunu yönlendirme amacıyla, kenti bir bütün olarak görüp bu şekilde açıklamaya çalışmış, planlamayı temel araç olarak ele almışlardır. Böylece kent mekânı, kent planlamasıyla modernizm projesine uygun şekilde toplumsal amaçlara göre biçimlenebilecektir.

I. Kent, insanın çevresini ve toplumsal ilişkilerini biçimleme gücünün göstergesidir.

II. Modernistlere göre kent, uygarlığın beşiğidir, insanların doğa üzerindeki zaferidir.

III. Modernistler, kenti işlevsel olarak ele alarak tasarladıkları toplum modellerine göre kitleler yaratmayı amaçlamışlardır.

9. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) I. - III. - II.
C) II. - I. - III. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Görsel sanatlar alanında çalışan bir sanatçı, ele aldığı bir kavramı biçimlendirmek ya da ona yeni bir biçim kazandırmak için algı ve sezgiye dayalı birikimlerini devreye sokar. (II) Bunlardan yararlanırken genellikle ilk aşamada üzerinde çalıştığı problemin doğru ama alışılmış ve basmakalıp çözümleriyle karşılaşır. (III) Çizdiği, boyadığı ve kompozisyonu kurduğu sırada ortaya çıkan verileri, alışılmadık bir çözüme ulaşmada kullanır. (IV) İşte yaratıcı olma ile olamamanın farkı burada başlar. (V) Yaratıcı niteliklerden yoksun bir kişi, karşısına çıkan alışılmış çözümü kabul eder ve onu bilinçsizce kullanmaya girişir. (VI) Kendinden emin olma ve yüzde yüz doğruyu bulma kaygısı, tasarım problemlerine uyutucu çözümler getirmesine neden olur. (VII) Yaratıcı bir tasarımcı ise bu tür basmakalıp çözümleri ayıklama becerisine sahiptir.

10. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile V. D) IV. ile V.
E) V. ile VI.

İnsan var olduğu günden bu güne bir yandan evrende olup bitenleri anlama, tanıma, onun sınırlarını çözme, öte yandan doğayı kontrol altına alarak daha rahat ve güvenli bir yaşam sürdürme isteği duymuştur. _ _ _ Gerek bireylerin gerekse toplumların yaşantılarına yön verdiği için toplumsal gelişme ve çağdaşlaşmanın tek temel ölçütü olarak da kabul edilmiştir.

I. Böylece düşünsel ve eylemsel alanda oluşan süreçler sonucunda bilim adı verilen bir araştırma alanı oluşmuştur.

II. Bu doğrultuda, kendisine yaşamsal bir varlık alanı bulduğu dünya coğrafyasını açık seçik bir şekilde resmetmek için bir araştırma, açıklama ve anlama etkinliğine girişmiştir.

III. Bilim, kendisinin ayrılmaz eşlikçisi olan teknolojik uygulamalarıyla hem yaşam koşullarımızı değiştirmiş hem de düşünmemizi biçimlendirerek dünya görüşümüzü temelden etkilemiştir.

11. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II.- III. B) II. - I.- III.
C) II. - III. - I. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Ressam bir başyapıt yaratıp dolabına kilitler veya yırtar atar. (II) Fakat mimar kendisine canı istediği zaman bir yapı yapamaz. (III) Mimarlık ancak inşa edildiği zaman var olur. (IV) En önemli fark yaratıcı etmenlerin çokluğu nedeniyle mimarlığın sosyal sanat oluşudur. (V) Bu farklılığa bakarak mimari bir eserden duyulan haz ile bir heykel karşısında duyulan haz arasında çok büyük bir uçurum olduğu düşünülemez. (VI) Öte yandan mimari estetiğin en belirleyici özelliklerinin içyapı ve işlev çözümlemeleri olduğu bilinmektedir. (VII) Mimarlık tarihine bakıldığında üslupların içyapıya, süslemeye ya da işleve önem veren eğilimlerle karşımıza çıktığını görürüz.

12. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) III. ile IV.
C) IV. ile V. D) V. ile VI.
E) VI. ile VII.

(I) Sanatçı içinde bulunduğu yapıya eleştiri yapabilen, çözümler sunabilen ve toplumsal yapıyı biçimlendirecek bir oluşum sergileyebilen bir kişiliktir. (II) Nitekim tarih boyunca sanat toplum adına sanatçılara bir takım görevler yüklemiştir. (III) Bu doğrultuda sanat, işlevsellik açısından üretim nesnesi, diğer taraftan da her şeyden bağımsız bir anlatım dili olarak karşımıza çıkmaktadır. (IV) İlkel dönemlerde günlük gereksinimler için yapılan aletler, kap kacaklar, büyüye karşı yapılan mağara resimleri, okuma bilmeyenler için yapılan resimler; sanatın bir amaç olmasından çok bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir. (V) Günlük gereksinimler için üretilen nesnelerle, ideallerin anlatımı, ruhsal esintiler ve mitolojinin yer aldığı ideolojik yönlü sanat anlayışı birbirinden farklıdır. (VI) Bu çalışmaları yapan sanatçılar; içinde bulundukları toplumdan, ekonomik yapıdan, kültürden, içgüdülerinden, duygularından, ailesinden, çevresinden ve yaşam koşullarından da doğal olarak etkilenmekte ve ürettikleri çalışmalara yansımaktadır.

13. Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) III. ile IV.
C) IV. ile V. D) IV. ile VI.
E) V. ile VI.

(I) Roman kahramanları ile ilgili söylenebilecek ne varsa söylenmiştir; eksik kalmış yanları bulunsa ya da inandırıcı olmasalar bile, gizli saklı hiçbir şeyleri yoktur. (II) Romancı dilerse, romandaki kişileri okuyucuya bütün yönleriyle tanıtabilir, çünkü kişilerin dış yaşamları kadar iç dünyalarını da gözler önüne serebilme olanağına sahiptir. (III) İşte bu nedenle roman kişileri çoğu zaman bize tarih kitaplarındaki insanlardan, hatta kendi yakın dostlarımızdan daha açık görünür. (IV) İnsanlar birbirlerini dış belirtilerin yardımıyla ancak kabataslak bir biçimde tanıyabilir; bu belirtiler hem toplumdaki ilişkilerimiz, hem de kuracağımız yakın dostluklar için yeterli denebilecek bir temel oluşturmaktadır. (V) Oysa dostlarımız bazı şeyleri bizden gizlerler, gizlemeleri de gerekir; karşılıklı gizlilik insanın yaşam koşullarından biridir.

14. Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) I. ile II. B) I. ile IV.
C) II. ile III. D) III. ile IV.
E) III. ile V.

Tüm sanatçılar hatta herkes çağlarının bir çeşit tanığıdır. Herkes, o zamanın dili, kültürü, toplumsal yapısı, mekânı içinde var olabilir. Sanatçılar, yapıt ile tanıklıklarını kalıcı hale dönüştürdükleri için diğerlerinden ayrılırlar; kaldı ki günümüzde kalıcılığa karşı olan ve çağın geçiciliğine ayna olan sanatçılar da vardır. _ _ _ Dolaylı da olsa belge niteliği açısından amatör ressamın yaptığı resim çağla ilgili bilgiler içerir. Hatta çağıyla ilgili olayların bilinçli olarak tutanağını tutanlar vardır amatör sanatçıların içinde. Tutanak tutma bir tanıklık eylemi olabilir ama sanatsal bir çalışma olabilmesi için artistik bir yapısının, sorununun ve başarısının olması gerekir.

I. Eli kalem, fırça, keski, keman, kamera tutan tüm insanlar bir açıdan tanıktır.

II. Tanıklıklarını belgeyle kalıcı hale getiren yalnızca sanatçılar değildir.

III. Günümüzde yaşayan bir amatör ressamın çağına hiç tanıklık etmediği söylenemez.

15. Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?

A) I. - II. - III. B) I. - III. - II.
C) II. - I. - III. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Eleştiri kavramı genel olarak bir edebiyat eserinin düşünsel ve estetik niteliklerinin belirli ölçütler kullanarak değerlendirilmesini ifade etmektedir. (II) Her eleştiri, incelenen eserin üzerinde bir yargıya varır, onu derinlemesine irdeler. (III) Aksi halde eleştirmenin yaptığı değerlendirme sadece kişisel değerlendirmesinden, algılamasından öteye gitmeyen öznel bir yorum olur. (IV) Eleştiri belirli bir yönteme bağlı kalınarak yapıldığında eleştirmen tarafsızlığını gösterebilir. (V) Bunun için eleştirmenin bilim dallarının özelliği olan kesin ölçütlere göre hareket etmesi beklenir. (VI) Bundan dolayı eleştiri, esere yönelik yöntemli bir değerlendirme olarak tanımlanabilir.

16. Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) II. ile III. B) II. ile IV.
C) III. ile V. D) III. ile VI.
E) IV. ile V.

Sanatta yaratıcılık, yoktan var etmek gibi mistik ya da metafizik bir anlam içermez. Sanatta yaratıcılık algı yetisi üzerine bir düşleme, bir imleme yetisi katabilmek, bunun için de sezgi gücünü kullanabilmek demektir. Yaratıcılık nasıl doğar, neyle beslenir ve nasıl yok olur? Bu soruların kesin yanıtları olmasa da, önemli sorular oldukları açıktır. Çünkü insan doğasında var olan en iyi ve en kötü yeteneklerin neler olduğunu anlamamızı sağlayacak tartışma alanlarına ışık tutarlar. Sorular çoğaltılabilir. _ _ _

17. **Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisiyle sürdürülemez?**

A) Yaratıcı insanların kendilerine özgü bir bilişsel yapıları var mıdır?

B) Yaratıcı insanların mutlaka bir sanat eseri üretme zorunluluğu bulunur mu?

C) Yaratıcı insanların kendilerine has kişilik özellikleri var mıdır?

D) Yaratıcılık, bileşenlerine ayrılamaz bir kavram mıdır?

E) Yaratıcılık gerektiren alanlardaki kişilerin bilişsel ve kişilik yapılarında farklılıklar var mıdır?

(I) Psikoloji, *Jean Piaget*'e çok şey borçludur. (II) Onun çocuk dil ve düşüncesinin incelenmesinde devrim yapmış olduğunu söylemek abartma sayılmaz. (III) Çocukların fikirlerinin araştırılmasında geliştirdiği klinik yöntem, o zamandan beri geniş ölçüde kullanılmaktadır. (IV) Çocuk algı ve mantığını sistemli biçimde ilk araştıran o olmuştur. (V) Piaget, yetişkinlerle karşılaştırıldığında çocuğun akıl yürütmesinde görülen eksiklikleri alt alta sıralamak yerine, çocukta eksik olandan çok, çocukta var olan şeyler üzerine yoğunlaşmıştır. (VI) Üstelik bu konuya son derece cesurca ve olağanüstü boyutlara sahip yepyeni bir yaklaşım getirmiştir. (VII) Bu olumlu yaklaşım sayesinde, çocukla yetişkinin düşünme tarzları arasındaki farkın niceliksel olmaktan çok niteliksel olduğunu göstermiştir.

18. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) III. ile IV.
C) IV. ile V. D) V. ile VI.
E) VI. ile VII.

"Gerçeğin dışında bir duruma doğru kayıyorum": Bir çok yazar ve sanatçı, yaratmak için bir konsantrasyon ve odaklanma eğilimine girerler. Psikiyatrik terminolojide bu, "disosiyatif durum" olarak tanımlanır; yani kişi bir anlamda kendisinden ayrılır ve mecazi olarak bir başka yere gider. _ _ _ "ilgiyi kesme", "yoğun odaklanma" ya da "başka bir yerde olma" yaşantısı, bir bakıma mistiklerin "değişim durumları" ile de benzeştirilebilir. Bu durumdayken sanatçı; bulanık, sabit olmayan kavramlar ve yapılar dünyasında saatlerce yaşamayı sürdürür. Bu yapı ve kavramlar giderek şiir, oyun, resim gibi yaratıcılık ürünleri olarak karşımıza çıkan maddi nesnelere dönüşürler. Andre Gide'in Dostoyevski'yi anlatırken yazdığı şu sözler bu bağlamda değerlendirilmelidir: "Gerçek sanatçı, yarattığı zamanlar, yarı yarıya kendi bilincinden uzakta gibidir. O kim olduğunu da tam olarak bilmez. O kendini ancak yapıtında, yapıtıyla, yapıtından sonra tanıyabilir. Dostoyevski hiçbir zaman kendini aramadı, o kendini çılgınca yapıtına verdi. Kitaplardaki kişiliklerde yitip gitti. İşte bu yüzden bu kişiliklerin her birinde onu buluruz."

I. Öznel anlamda ise, yaratıcı birey bir başka gerçekliğe geçmektedir.

II. Gündelik dilde ise bu durum, kişinin gerçekle bağının kesilmesi olarak açıklanabilir.

III. Bu da adeta içinde ortadan kaybolduğu derin bir bilinçlilik kuyusudur.

19. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) II. - I. - III.
C) II. - III. - I. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Roman, yazılı medya aracılığıyla dilin standartlarının oluşmasına, edebiyatın daha geniş çevrelerce sevilmesine katkı sağlar. (II) Romanın sağladığı katkılar yalnız bunlarla sınırlı değildir. (III) Okuyucularının farkına varmadan, toplum hafızasını yönlendirmek ya da değiştirmek gibi çok ciddi bir şey daha yapar. (IV) Romanda anlatılan kurgu bir süre sonra gerçek olarak kabul edilir, roman tarihe ve toplumsal hafızaya yön verir. (V) Romanın elinde gelenek, oldukça yavaş ve kademeli olarak bildiğimizden farklı bir durum alır. (VI) Roman aracılığıyla bir süre sonra, o geleneğin ilk halini hiçbirimiz hatırlamayız. (VII) Çünkü roman, tarihi kendine mal eder, anlattığı geçmişi tarihsel bir forma sokar, tarihleştirir ve toplumu anlatarak yazıyla toplumun resmini çizer.

20. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) III. ile IV. B) III. ile V.
C) IV. ile V. D) IV. ile VII.
E) V. ile VI.

Çoğu insan övülmekten hoşlanır, ancak sıra eleştiriye gelince durum değişir. Kendisine gerçekleri göstermeye çalışanlara pek öyle iyi gözle bakıldığı söylenemez. Yazarlarda da durum bundan farklı değildir. Ortaya koyduğu eserde anlatmayı amaçladıkları, eleştirmenler tarafından farklı anlaşılıp yorumlanırsa ortaya çıkan eleştirel inceleme yazar tarafından kabul görmez. _ _ _ Dolayısıyla eleştirmenlik yazarların ve okurların beğenisini kazanmak için yapılan bir meslek değildir.

I. Onlar edebiyat anlayışlarına, eleştirel düşünce yapılarına göre bir inceleme ortaya koyar..
II. Ancak eleştirmenlerin yazılarını kaleme alırken amaçları yazarların hoşuna gitmek, onlardan aferin almak değildir.
III. Yazar, anlaşılmadığı veya kendisine karşı düşmanca tavır takınıldığı için yıkıcı eleştiri yapıldığını ortaya atabilir.

21. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) II. - I. - III.
C) II. - III. - I. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Sanat terapisi, görsel imgelemenin bütünleştirici ve iyileştirici potansiyele sahip olduğu inancı üzerine kurulmuştur ve genellikle, psikolojik içgörü ve duygusal olgunlaşmanın bir aracı olarak kullanılır. (II) Birçok sanat terapisti yaratıcı sürecin kendisinin iyileştirici gücü olduğu görüşünde uzlaşmaktadır. (III) Yaratıcı sürecin psikolojik yönünü özellikle farklı sanat materyallerinin duygusal özelliklerini anlama ile geleneksel psikoterapötik teori ve teknikleri birleştirir. (IV) Sanat terapisi, sanat materyallerinin kullanıldığı dışavurumcu terapinin bir biçimidir. (V) Resim, müzik, tiyatro, sinema, hareket ve dans gibi sanatın her alanındaki uygulamaları içerir. (VI) Danışan ve sanat terapisti arasındaki ilişkinin oluşturulmasında yaratıcı imge ve nesneler merkezi rol oynar.

22. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?**

A) II. ile III. B) III. ile IV.
C) III. ile V. D) IV. ile V.
E) V. ile VI.

Giyilebilir sanat, bir sanatçının ürettiği tekstillerden yine bir başka sanatçı tarafından yapılmış giysi olarak tanımlamaktadır. Giyilebilir sanat hareketi, bireylerin giysilerle ilişkisi konusu üzerinde odaklanmaktadır. Hareket, giysinin sadece bedenle değil ruhla da ilişkili olduğunu benimsemektedir. _ _ _ Giyilebilir sanat hareketinde hem sanatçı hem de giyen için özel bir tür iletişim ortaya koyan, kullanıcısı ile doğrudan temas sağlayan tekstiller, elle tutulur ve dokunulabilir ürünlerdir.

I. Sanat eserini giyenler, yaratıcılık sürecine yaşam ve canlılığı ekleyerek eseri tekrar yorumlamaktadır.
II. Giysiyi tasarlayan sanatçı, fikir, duygu, heyecan ve formun bileşimini eserlerine aktarmaktadır.
III. Buna göre beden, görseli uyaran ve ifade eden bir araçtır.

23. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) II. - I. - III.
C) II. - III. - I. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Yaratıcılık sadece sanatçılara özgü bir yetenek değildir. (II) Doğuştan gelen bir yetenek olan yaratıcılığın gelişmesi ve ilerlemesi için uygun ortam ve çevre koşullarının sağlanması gerekmektedir. (III) Yaratıcılığı destekleyecek eğitim ortamı kısıtlayıcı, otoriter ve aşırı derecede yapılandırılmış olmamalıdır. (IV) Yaratıcılığın açığa çıkarılmasında önemli role sahip olan eğitici kendine güvenen, bilgili, doğal, içten ve coşku dolu olmalıdır. (V) Öğrencilerin yaratıcı ve üretici olmaları için ilk şart onların serbest olmaları ve ellerindeki araçları çekinmeden ve korkmadan kullanabilmeleridir. (VI) Aileler yaratıcılık, yaratıcı düşünme, sanat eğitimi ve bunların yararları konusunda bilgi sahibi olmalıdır.

24. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangisi çıkarılmalıdır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Birçok bilim dalı; insanı, insan davranışlarını, düşünüşünü ve duygularını mercek altına almış ve merak ettikleri insan doğasına ilişkin sordukları sorulara değişik yaklaşımlarla cevap bulmaya çalışmıştır. Ancak günümüzde, bireyle ilgili sorulara yanıt arayan bilim dallarının bireyi sosyal kimliğinden, vatandaşı olduğu ülkeden ya da milliyetinden bağımsız olarak ele almanın eksik bir yaklaşım olacağı görüşünde birleştikleri söylenebilir. _ _ _ Bu nedenle birey ve toplum arasındaki ilişkiye dikkat çeken ulus, devlet, millet, milli duygular ve sosyal kimlik gibi konular; politika, sosyoloji, psikoloji, antropoloji gibi pek çok değişik disiplin tarafından ele alınıp incelenmiştir.

25. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere aşağıdaki yargılardan hangisi getirilmelidir?**

A) Yapılan çalışmalar, bireysel özelliklerimizin davranışlarımızda etkin rol oynadığını göstermektedir.

B) Sosyal yapının bireye kimlik kazandırma konusunda aktif olduğu görülmektedir.

C) Bireysel nitelikler ve alınan sosyal kimlik, bireyin çevresi ve çevrenin bireyle ilgili davranışlarını biçimlendirmektedir.

D) Birey ve çevresiyle olan ilişkileri birçok bilim alanının doğmasına neden olmuştur.

E) Günümüzde bireyin sosyal çevresi ile olan iletişiminde benlik duygusunu ön plana çıkardığı görülmektedir.

(I) Halk kütüphaneleri, daima insanların fikirlere, iletişime ve birbirlerine bağlanabildiği yerler olmuştur. (II) Bilgi, beceri ve yeterliliklerini geliştirme zorunluğu ve amacı olan insanlık, bu değişime ayak uyduran hatta değişimi önceden görerek hizmet ve olanakları planlayan ve uygulamaya koyan halk kütüphanesi sistemine ihtiyaç duyar. (III) İnsanı insan yapan tüm değerleri korumada ve geliştirmede en önemli toplum merkezleri olan halk kütüphaneleri, 21. yüzyılda da her bireye bireyin yaşantısındaki en temel diğer araçlar kadar yakın olmalıdır. (IV) Bugün toplumlar, eğitim, kültür, enformasyon, eğlenme ve dinlenme için toplum merkezleri olarak halk kütüphanelerine yeniden yatırım yapmaktadır. (V) Halk kütüphanelerinin yaratıcı hizmetler geliştirmesi hem insanlığın hem de toplum merkezi olarak halk kütüphanesi kurumunun geleceği için yaşamsal bir zorunluluktur.

26. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangisi çıkarılmalıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

İnternet Wikipedia ansiklopedisinden baktığımızda estetik yaklaşımın ana konusunu güzellik kavramının oluşturduğunu görüyoruz. _ _ _ Buna göre güzellik bakılan ile ilgili değil asıl olarak bakış ile ilgilidir. Bu eğilimse estetik öznelcilik olarak adlandırılır.

I. Bu eğilim genel olarak estetik gerçekçilik olarak adlandırılır.

II. Güzellik, bakanda beğeni ve hoşlanma etkileri bırakan, haz duyumlarını uyaran nesnelerin niteliği ya da özelliği olarak tanımlanmaktadır.

III. Öte yandan güzellik duyumunun, nesnenin bir niteliği olmaktansa, öznenin duyumsayış şekliyle ilintili olduğu varsayımı vardır.

27. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) II. - I. - III.
C) II. - III. - I. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

Kültürlerde yaratıcılığın iki unsuru olan bilim ve sanatın zıt kutuplar oldukları düşüncesi yaygındır. Oysa her ikisinin arasında benzerlikler ve farklılıklar vardır ve her ikisi de birbirleriyle etkileşim içindedir. _ _ _ Aslında her ikisi de öncelikle insan davranışlarının ürünleri olarak temellerinde merak, ilgi ve sezgi kavramlarını taşımaktadır. Ayrıca her iki girişim de, destek bakımından, topluma bağlı bulunmaktadır.

I. Bilimin nesnellik, akıl ve mantık ilkelerini kullanmak, deney ve gözleme dayanmak özelliklerinin sanatın genel özellikleriyle çeliştiği görülür.

II. Genel olarak bilim akılla, sanat ise duyguyla ilişkilendirilmekle birlikte insanın akıl-duygu bütünlüğünden oluştuğu gerçekliği de çağımızın önemli yönelimlerindendir.

III. En genel anlamıyla bilim, belli bir alan ya da belli bir konuda ortaya konulmuş dizgesel bilgiler toplamı olarak tanımlanabilir.

28. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için boş bırakılan yere yukarıdaki cümleler hangi sırayla getirilmelidir?**

A) I. - II. - III. B) II. - I.- III.
C) II. - III. - I. D) III. - I. - II.
E) III. - II. - I.

(I) Bugün geçmişten günümüze kalan mumyaların en eskileri Mısır uygarlığına aittir. (II) Arkeologların kanaatine göre Mısır'da mumyalama işlemi insan öldükten sonra ruhun yaşayacağı ve o ruhun kendi bedenini arayacağı inancıyla ortaya çıkmıştır. (III) Bu inanışa göre vücudunu bulamayan ruh perişan bir biçimde dolaşmak zorunda kalacaktır. (IV) O dönemde ruhunu bu acıdan kurtarmak isteyen ve bunun için yeterli serveti olan herkes mumyalanıyordu. (V) Araştırmacılar mumyacılıkta birçok kimyasalın kullanıldığını belirtiyor. (VI) Ölümsüzlüğün simgesi olarak benimsenen mezarlara konulacak ölülerin, öbür dünyadaki yaşamları için ünleri ve zenginlikleri ölçüsünde mumyalar yapılırdı.

29. **Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralı cümlelerden hangisi çıkarılmalıdır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Edebî eleştirinin amacı, eserle okur arasında bir bağ kurmak ya da sanatçıya daha iyiyi daha güzeli yaratmak için kılavuz olmaktır. (II) Ancak Tanzimat dönemiyle birlikte bir edebî tür olarak edebiyatımıza giren eleştiri, uzun bir süre kişisel beğenilerle şekillenmiş, öznellikten kurtulamamıştır. III) Bu dönemde eleştiri, "eski", "yeni" tartışmaları ve Batılı bir edebiyat kurma çabasıyla gelişmiştir. (IV) Bu nedenle, Türk edebiyatında edebî eleştirinin arzulanan seviyeye ulaşmadığı sık sık dile getirilmiş, "Edebiyatımızda eleştiri, eleştirmen var mı?" soruları tartışılmıştır. (V) Türk edebiyatında uzunca bir dönem eleştirinin eleştirisi yapılmış, eleştiriyi bağımsız bir edebî tür olarak ele alma düşüncesi ertelenmiştir.

30. **Bu parçanın anlamlı bir bütün olması için** "Bugün Türk edebiyatında nesnel eleştirinin var olmasında Tanzimat'la birlikte başlayan çalışmaların önemli katkıları olduğunu söylemek gerekir. " **sözü, numaralı cümlelerin hangisinden sonra getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

AÇIKLAMALAR

1. C Paragraf, birbirini anlam ve anlatım yönüyle tamamlayan cümlelerden oluşur. Her cümle, bir sonrakinin tamamlayıcısı; bir öncekinin de sonuçlandırıcısı, yönlendiricisi ve açıklayıcısı olur. Böyle soruların çözümünde ilk cümleden itibaren, sırasıyla diğer cümlelerin birbirleriyle kurdukları anlamsal açıdan ve anlatım açısından bağları görülebilmelidir.
Parçada edebi eserlerin sanatçıların iç dünyalarını çözme amacıyla bir "araç" olarak görülmesi söz konusudur. Parçanın IV. cümlesinde psikalanistlerin eserleri inceleme biçimindeki farklılık, genel olarak tanıtılırken III. cümlede, genel tanıtılan bu yöntem, ayrıntılanmıştır.
Bu cümleler yer değiştirmelidir.

2. E Parçanın ilk cümlesinde NLP kavramı ile ilgili izlenim tanıtılırken ikinci cümle, ilk cümlede sözü edilen NLP kavramına ilişkin bir yargıda bulunmuştur. III. cümle NLP uzmanlarının "deneyimlerimize bağlı olarak" içsel haritamızın değişebileceğine yönelik düşüncelerini belirtmektedir ve IV. cümle "deneyimlerimiz"i oluştururken yaptığımız "yanlış"ı dile getirmektedir. Bu "yanlış", VI. cümlede NLP'nin amacını ortaya koymaktadır. V. cümle ise, "iyiye doğru gelişme" konusunda yapılabilecekleri önermektedir. Parçanın anlamsal bütünlüğünü sağlamak için V. ve VI. cümle yer değiştirmelidir.

3. B Parçanın ilk cümlesinde sözü edilen bilim ile sanatın birlikte geliştiği yargısı, ikinci cümlede bilim ve teknolojinin "sanat dallarına yeni biçim kazandırma" ve "yeni sanat türleri ortaya çıkarma" düşünceleriyle somutlaştırılmıştır. Bu düşünceyi sürdürecek cümlede, "yeni bir sanat türü" ve bu türün "var olan sanatlara yeni bir anlayış getirmesi" yargısı bulunmalıdır. Bu yargıları içeren cümle, dördüncü cümledir. Dördüncü cümlede "fotoğraf" sanatı örnek olarak verilmiş bu sanatın diğer sanatlardaki "taklit etme anlayışını değiştirdiği" vurgulanmıştır. Fotoğraf sanatının gelişimi ile ilgili yargıyı içeren üçüncü cümle dördüncü cümleyi izleyerek parçadaki anlam bütünlüğü sağlanmış olur.

4. B Parçanın ilk cümlesinde roman sanatında önemli olan unsurun "insan" olduğu yargısı verilerek ikinci cümlede Peyami Safa örneğiyle düşünceye destek sağlanmıştır. İkinci cümleden sonra roman ve roman kahramanı üzerine bir yargı getirilmelidir. Bu yargı dördüncü cümlede verilmiştir: "...romanda çoğu zaman hatırda kalan tek şeyin romanın kahramanı olduğunu görürüz." Dördüncü cümleyi, "...yazarının bile önüne geçecek kadar..." etkili kahramanların yaratıldığı yargısını içeren üçüncü cümle izlemelidir.

5. E Parçanın ilk cümlesindeki teknolojik gelişmelerin insan yaşamını değiştirdiği düşüncesi, ikinci cümlede "...tüm yaşama egemen olarak, insanları yönlendirmeye başlamıştır." yargısıyla bir üst düzeye çıkarılmıştır. "insanların yönlendirilmesi" düşüncesini sürdürebilecek cümle III. cümledir. Bu cümledeki "bunda" sözcüğüyle söylenmek istenen "insanların yönlendirilmesi"dir. III. cümledeki "...dünya, tek ve bütün bir pazar haline gelmiştir." yargısını I. cümle "küreselleşme" sözcüğüyle tamamlamıştır. I. cümledeki "postmodern sanat anlayışı"nı etkileme düşüncesi, II. cümlede yer alan "...modernizm felsefesi yetersiz bulunarak, yeni bir felsefeye gereksinim duyulmuştur." yargısıyla bütünleşir. Böylece parçada sözü edilen "... postmodern toplumsal teoriler..." gündeme gelerek paragraf düzenlenmiş olur.

6. C Parçanın ilk cümlesinde üslup kavramı (konunun nasıl anlatıldığı) üzerinde durulmuştur. Bu nedenle ikinci cümlede "anlatım teknikleri"nden söz edilerek ilk cümledeki üslup kavramıyla bağ kurulmuştur. Üçüncü cümle, anlatım tekniklerinin "...mesajın okura iletilmesini sağlayan en önemli araçlar..." olduğu yargısını vererek bir gerekçe bildirmiştir. Bu gerekçe, dördüncü cümlede sözü edilen yargıya aittir: "... anlatım teknikleri, yazarın/yapıtın amacına uygun olarak seçilir." Dolayısıyla, dördüncü cümle ile üçüncü cümle yer değiştirmelidir. Böylece, üçüncü cümledeki "...anlatım teknikleri... en önemli araçlardır." yargısının açıklayıcısı olan beşinci cümle ile paragrafın bütünlüğü oluşur.

7. A Sorudaki cümlede "benzer toplumsal koşullar" sözüyle, parçanın ilk cümlesindeki Tanzimat dönemine değinilmiştir. Bu nedenle I. cümleden sonra kullanılmalıdır.

8. C Parçadaki ilk cümle "yaratıcılığın insanın herhangi bir döneminde ortaya çıkabileceği" yargısını bildirmiştir. İkinci cümle "yaratıcılığın ortaya çıkmasında bireysel farklılıkların olacağını" bildirmiştir. Dördüncü cümle, "yaratıcılığın özelliklerini" belirtmiştir. Beşinci cümle ise dördüncü cümlede sözü edilen özellikleri açıklamıştır. Parçadaki üçüncü cümle "yaratıcı olmak isteyen bireyde hangi özelliklerin bulunması gerektiğini" belirttiği için parçanın anlamsal bütünlüğünü bozmuştur.

9. C Gelişme bölümüne ait cümlelerin düzenlenmesine ilişkin sorulan bu sorulardaki cümlelerin sıralamasında genelden özele, bütünden parçaya, uzaktan yakına olmak üzere yol izlenmelidir. Modern mimarların kente bakış açılarının tanıtıldığı parçada, kent, "...insanların özgür olabileceği bir mekân..." olarak tanıtılmıştır. Parçadaki "Kenti insanlar yaratmaktadır; kent de, o insanların kimliğine uygun bir çevre sunmaktadır." yargısını sürdürebilecek düşünce, kent üzerine genel anlam ve bakış açısı içeren II. cümle olmalıdır: "...kent, uygarlığın beşiğidir, insanların doğa üzerindeki zaferidir." Bu cümleyi kent üzerine daha özel anlam taşıyan I. cümle sürdürmelidir. I. cümleden sonra gelecek olan III. cümle, parçadaki "... kenti bir bütün olarak görüp bu şekilde açıklamaya çalışmış, planlamayı temel araç olarak ele almışlardır." düşüncesinin başlatıcısıdır.

10. A Parçanın ilk cümlesindeki sanatçının "...algı ve sezgiye dayalı birikimlerini..." kullanarak eserini yarattığı yargısını sürdürmek için yine "yaratıcılık" hakkında bir düşünce getirilmelidir. Bu düşünce üçüncü cümlede söylenmiştir. İlk cümleyi üçüncü cümle izlemeli; üçüncü cümleden sonra gelecek olan ikinci cümle, dördüncü cümledeki görüşün başlatıcısı olmalıdır.

11. B Parçanın ilk cümlesinde insanın yaşadığı evreni tanıma ve dolayısıyla tanıdığı bu evrende güven içinde yaşama isteğinden söz edilmiştir. Bu istek, insanın II. cümlede sözü edilen "...araştırma, açıklama ve anlama etkinliğine..." yönelmesine neden olacaktır. İnsanın yöneldiği bu etkinlikler, I. cümlede sözü edilen "bilim"in doğmasını sağlayacak ve bilim de, III. cümledeki "...yaşam koşullarımızı..." değiştirme ve "...dünya görüşümüzü..." etkileme sonucunu doğuracaktır.

12. C Parçanın ilk iki cümlesinde resim ile mimari karşılaştırılmıştır. Üçüncü cümlede "Mimarlığın ancak inşa edildiği zaman" ortaya çıktığına değinilerek resimden farkı söylenmiştir. Üçüncü cümleyi beşinci cümlenin izleyerek "Bu farklılığa bakarak mimari bir eserden duyulan haz ile bir heykel karşısında duyulan haz arasında çok büyük bir uçurum olduğu düşünülemez." yargısıyla her iki sanat türü arasında ortaklık olduğu düşüncesi verilmelidir. Bu cümleyi mimarlığın "...sosyal sanat..." olduğunu vurgulayan yargı sürdürmelidir.

13. C Parçanın ilk cümlesinde sanatın üretildiği toplumu biçimlendiren ve topluma çözümler sunan bir "kişilik" olduğu yargısı verilerek bu görevlerin sanatçılar tarafından "...toplum adına..." yürütülmesi düşüncesi ikinci cümlede verilmiştir. Üçüncü cümle, söz konusu görevlerin yürütülmesi sürecinde, sanatın bir "...üretim nesnesi..." olduğunu varsayarak "...bağımsız bir anlatım dili..." taşıdığı da söylenmiştir. Bu cümlenin beşinci cümle il sürdürülerek sanatın toplum ihtiyaçları için nesneler üreten bir özellik taşımasının yanı sıra sanatsal çizgide eserler ürettiği yargısı söylenmelidir. Bu cümleden sonra, dördüncü cümlede söylenen "sanatın toplum ihtiyacını karşılama" örnekleri verilmelidir.

14. B Parçanın ilk cümlesi, "roman kahramanları" hakkında bugüne kadar çok sayıda araştırma yapıldığını söylemiş; ikinci cümlede ise yazarın tanıttığı kahramanları ayrıntılı anlatma özgürlüğü taşıdığı düşüncesi söylenmiştir. Bu iki cümle arasında "kahraman" açısından bir karşılaştırma anlamı kurulmadığı için cümlelerin birbirini bütünlemeleri söz konusu değildir. Dördüncü cümledeki "insanların birbirlerini dış belirtilerin yardımıyla kabataslak tanıyabildiği" yargısı, genel bir yargıdır ve ikinci cümlede yazarın kahramanla ilgili bakış açısına yönelik değerlendirme yapmasına olanak vermektedir. Bu nedenle birinci cümle ile dördüncü cümleler yer değiştirmelidir.

15. C Parçadaki boşluktan önceki bölümde, sanatçıların yaşadıkları çağa tanıklıkları vurgulanmıştır. Boş bırakılan yere ilk getirilecek cümle, çağa tanıklık yapanın sadece sanatçılar olmadığını vurgulayan II. cümle olmalıdır. Bu cümleyi "...tüm insanlar bir açıdan tanıktır." yargısını içeren I. cümle sürdürmelidir. I. cümledeki "tüm insanlar" sözüne somut bir örnek olarak III. cümlede ileri sürülen "...amatör ressamın çağına hiç tanıklık etmediği söylenemez." yargısı eklenerek paragrafın anlam bütünlüğü oluşturulur.

16. D Parçanın ilk cümlesinde "eleştiri" kavramı, eserin "...düşünsel..." ve "...estetik..." niteliklerini "...ölçütler kullanarak..." "değerlendirdiği" yargısıyla tanıtılmıştır. İkinci cümle, bir edebiyat eserini inceleyen eleştirinin o eser üzerinde "... bir yargıya..." vardığı ve eseri "derinlemesine" irdelediği düşüncesiyle eleştiri kavramını genişletmiştir. Üçüncü cümledeki "Aksi halde... öznel bir yorum olur." yargısı, ilk iki cümleyle anlamsal bütünlük taşımamaktadır. Bu cümlenin yerine eleştiri kavramı ile ilgili tanımlama yapan altıncı cümle getirilmelidir. Böylece ilk iki cümlede özellikleri verilen eleştiri kavramının "... esere yönelik yöntemli bir değerlendirme..." olduğu yargısına varılmalıdır. Bu nedenle parçada III. ve VI. cümleler yer değiştirmelidir.

17. B Parçada, sanatta "yaratıcılık" kavramının "... yoktan var etmek gibi mistik ya da metafizik bir anlam..." taşımadığı düşüncesine yer verilerek, yaratıcılığın "...algı yetisi üzerine bir düşleme, bir imleme yetisi katabilmek, bunun için de sezgi gücünü kullanabilmek..." olduğu yargısına varılmıştır. Devam eden cümlelerde yaratıcılığın nasıl doğup geliştiğine yönelik soru sorularak bu soruların daha da arttırılabileceği belirtilmiştir. Seçeneklere bu açıdan baktığımızda, A, C, D ve E seçeneklerindeki soruların yine "yaratıcılık" kavramını tanımaya yönelik oluşturulduğu görülür. Sadece B seçeneğindeki soru, farklı bir yanıt istemektedir.

18. D Parçada Piaget'in geliştirdiği kuram tanıtılmıştır. İkinci cümle kurama yönelik genel bir değerlendirme içermekte ve üçüncü cümlede "klinik yöntem" sözüyle Piaget'in çalışmalarına değinilmektedir. Dördüncü cümlede Piaget'in hangi alanda çalışma yaptığı tanıtılarak konu özelleştirilmiştir. Beşinci cümle, dördüncü cümlede sözü edilen konu ile ilgili (çocuktaki algı ve mantık) bir bakış açısı bildirmiştir: Çocukta var olan şeyler üzerine yoğunlaşmak. Altıncı cümlede, yine Piaget'in çalışma alanı ile ilgili bir değerlendirme söz konusudur: Konuya son derece cesurca ve olağanüstü boyutlara sahip yepyeni bir yaklaşım. Bu cümlede sözü edilen "konu", dördüncü cümlede verilmiş olan "çocuktaki algı ve mantık" kavramıdır. Bu nedenle dördüncü cümleyi altıncı cümle izleyerek sözü edilen "yepyeni yaklaşım"ın ne olduğuna ilişkin bilgiyi içeren beşinci cümleyle bütünleşmelidir.

19. B Parçadaki boşluktan önceki cümlede, "... gerçeğin dışında bir duruma doğru..." gitme davranışına psikiyatrik bir tanımlama getirilmiştir. Bu bilimsel bakış açısını II. cümledeki "Gündelik dilde ise..." sözüyle başlayan yargı sürdürmelidir. Tanımlanmaya çalışılan bu durum, I. cümledeki bir başka tanımla II. cümleye eklenmelidir. I. cümlede sözü edilen "...başka gerçekliğe..." geçme eğilimi, III. cümlede "... derin bir bilinçlilik kuyusu..." içinde kaybolmak olarak yeniden tanımlanmıştır.

20. D Paragrafın iç bütünlüğünü oluşturmak için cümlelerin birbirleriyle olan ilgilerini, bağlantılarını görebilmeliyiz. Çünkü bir paragrafta her cümle bir sonrakine dil, anlam, örnek, karşıt düşünce ya da destek ilgisiyle bağlanır. Bu türdeki soruların çözümünde, cümleler arasındaki ilgi, belirlenmelidir.
Sorudaki parçanın ilk cümlesinde romanın topluma iki katkısı verilmiştir: "yazılı medya aracılığıyla dilin standartlarını oluşturmak" ve "edebiyatın daha geniş çevrelerce sevilmesine katkı sağlamak". İkinci cümlede, romanın başka katkısının olduğu da dile getirilerek ilk cümleyle anlamsal bağ kurulmuştur. Üçüncü cümle, romanın "...toplum hafızasını yönlendirmek ya da değiştirmek..." gibi bir başka katkısına değinerek ikinci cümlede tanıtılan "katkı"yı anlamlandırmış ve bağ kurulmuştur. Romanın bu katkıyı nasıl sağlayacağına ilişkin açıklama; VII. cümledeki "tarihi kendine mal etmesi", "anlattığı geçmişi tarihsel bir forma sokarak tarihleştirmesi" ve "toplumu anlatarak yazıyla toplumun resmini çizmesi" düşünceleriyle adım adım yapılmıştır. Bu adımların, V. cümlede, "... oldukça yavaş ve kademeli olarak bildiğimizden farklı bir durum..." biçiminde atılacağı söylenerek anlam bütünlüğü kurulmalıdır. V. cümledeki "... farklı durum...", VI. cümlede "...geleneğin ilk halini hatırlamamak" biçiminde ortaya çıkacaktır. Böylece IV. cümlede sözü edilen "kurgu", gerçek olarak kabul edilerek III. cümlede sözü edilen "toplumsal hafızaya yön vermek ya da değiştirmek" işlevini gerçekleştirecektir.

21. E Parçadaki boşluktan önceki cümlede eleştirmenlerin bir eser ile ilgili olarak yazarının anlatmak istediklerinin dışında yargılara varmalarının "yazar tarafından kabul görmeyeceği" yargısı verilmiştir. Bu düşünceyi destekleyen III. cümledeki yargı, boşluktaki ilk sırayı almalıdır: "Yazar, anlaşılmadığı veya kendisine karşı düşmanca tavır takınıldığı için yıkıcı eleştiri yapıldığını ortaya atabilir." Bu düşünceye karşıt bir görüş bildiren II. cümle, III. cümleden sonra getirilerek "eleştirmenlerin, yazarın beğenisini kazanmak amacıyla eleştiri yapmadıkları" yargısı belirtilmelidir. Eleştirmenlerin asıl amaçlarını vurgulayan I. cümle, III. cümleden sonra getirilerek düşünce güçlendirilmelidir. Paragrafın anlamlı olarak tamamlanabilmesi için sıralama, III. – II. –I. biçiminde olmalıdır.

22. B Parçanın ilk cümlesinde sanat terapisinin ortaya çıkışı ve hangi amaçla kullanıldığı tanıtılmıştır. İkinci cümle ilk cümledeki yargıya yönelik olumlu bir yaklaşımı içermiştir. İkinci cümleyi anlamca bütünlemesi için dördüncü cümle izlemelidir. Dördüncü cümlede sanat materyallerinin kullanılma biçimiyle geleneksel terapi yöntemlerinin birleştirilmesi düşüncesi vurgulanmış olur.

23. E Parçanın ilk cümlesinde "giyilebilir sanat" kavramı tanıtılarak bu sanatın "...bireylerin giysilerle ilişkisi konusu üzerinde odaklandığı..." yargısı verilmiştir. Devam eden cümlede giysinin bedenle birlikte ruhla da ilişkili olduğu yargısı verildiği için boşluğa getirilecek ilk cümle, bu sanatta bedenin "...bir araç..." olduğunu vurgulayan III. cümle olmalıdır. Bu cümleyi elbisenin ruhla ilişkisini açıklayan II. cümle izlemelidir. I. cümle elbiseyi giyenlerin "eseri tekrar yorumladığı" yargısını içerdiği için son cümledeki "... hem sanatçı hem de giyen için özel bir tür iletişimin" ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

24. E Parçanın ilk cümlesindeki yaratıcılığın sadece sanatçılara özgü olmadığı düşüncesi, ikinci cümlede uygun ortam ve koşullarda yaratıcılığın gelişip ilerlemesiyle sürdürülmüştür. İkinci cümlede sözü edilen uygun ortam, üçüncü cümlede "eğitim ortamı" olarak düşünülmüş ve eğiticilerin nitelikleri dördüncü cümlede söylenmiştir. Beşinci cümle, yaratıcılığın ortaya çıkmasında öğrencilere yönelik tavrı içererek parçanın anlamsal bütünlüğünü oluşturmuştur. Parçadaki son cümle, ailelere yönelik bir öneriyi dile getirerek farklı bir konuyu bildirdiği için parçadan çıkarılmalıdır.

25. C Parçanın boşluktan önceki bölümünde bireyin davranış, düşünüş ve duygularının incelenerek "insan doğasına" ilişkin cevaplar bulunmaya çalışıldığı söylenerek bu çalışmalara bireyin sosyal kimliğinin de dâhil edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Bu nedenle boş bırakılan yere bireyin niteliği ve sosyal çevresiyle birlikte değerlendirilmesi yargısını içeren cümle getirilmelidir. Bu anlamı taşıyan cümle C seçeneğinde söylenmiştir.

26. D Parçada kütüphanelerin günümüz ihtiyaçlarına göre yeniden biçimlenmesinin gerekliliği tanıtılmıştır. IV. cümlede ise, toplumların bu alanda yaptıkları "yatırım"lara değinilerek farklı bir konu ele alınmıştır. Parçanın anlam bütünlüğünün giderilmesi için dördüncü cümle parçadan çıkarılmalıdır.

27. B Parçanın ilk cümlesinde estetik yaklaşımın ana konusunun "güzellik" olduğu belirtildiğine göre boş bırakılan yere ilk getirilecek cümle, bu kavramı tanımlayan II. cümle olmalıdır. İkinci cümlede güzelliğin "...bakanda beğeni ve hoşlanma etkileri bırakan, haz duyumlarını uyaran nesneler..." olarak tanımlanması düşüncesi, I. cümlede sözü edilen "estetik gerçekçilik" kavramıyla sürdürülmelidir. Bu cümleye "güzellik" kavramının bireyin, aynı zamanda, "...duyumsayış şekliyle ilintili..." olduğunu vurgulayan III. cümle eklenmelidir.

28. D Parçadaki boşluktan önceki bölümde, bilim ile sanat arasındaki ortak ve farklı noktaların bulunduğu yargısı verilmiştir. Bu nedenle boşluğa getirilecek ilk cümle, bilimin tanımını içeren III. cümle olmalıdır. Bu cümleyi bilimin sanat ile çelişen özelliklerini söyleyen I. cümle izlemelidir. Sanat ve bilim arasındaki ortaklığı, "...insanın akıl-duygu bütünlüğünden oluştuğu..." yargısıyla geliştiren II. cümle, I. cümleden sonra getirlmelidir.

29. D Parçada "mumya" kavramı üzerinde durularak ilk cümlede mumyaların Mısır uygarlığına ait olduğu bilgisi verilmiş, ikinci ve üçüncü cümlelerde bu kavramın Mısır'da çıkma gerekçesi belirtilmiştir. Dördüncü cümlede yine Mısır'daki insanların eğilimleri üzerine bilgi verilmiştir. Altıncı cümle, dördüncü cümlede sözü edilen eğilimin gerçekleşme derecesiyle ilgili bilgi içermiştir. Parçada anlam bütünlüğünü bozan yargı beşinci cümlede verilen "kimyasal kullanımı"dır. Bu cümle, parçadan çıkarılmaldır.

30. E Parçanın ilk cümlesinde "eleştiri" türünün tanımı yapılarak ikinci cümleden itibaren ülkemizde bu türün gelişimi tanıtılmıştır. İkinci cümlede eleştirinin Tanzimat dönemiyle birlikte edebiyatımıza girdiği, üçüncü cümlede nasıl geliştiği tanıtılmıştır. Dördüncü cümle, eleştiri türünün istenilen seviyeye ulaşamadığı düşüncesini taşımaktadır ve beşinci cümlede de bu seviyeye ulaşamaması nedeniyle edebiyatımızda "... bağımsız bir edebi tür olarak..." kabul görmesinin uzun süre aldığı yargısı verilmiştir. Sorudaki cümle eleştirinin edebiyatımızdaki bu tarihsel gelişimine yönelik bir değerlendirme içerdiği için V. cümleden sonra getirilmelidir.

PARAGRAFTA ANLAM BÜTÜNLÜĞÜ VE ANLATIM BOZUKLUĞU

PARAGRAFTA ANLAM BÜTÜNLÜĞÜ VE ANLATIM BOZUKLUĞU

Paragrafta Anlam Bütünlüğü:

Paragraf; bir duyguyu, bir düşünceyi konu edinir ve onunla ilgili bir yargıyı bildirir. Paragrafta ele alınan konuyla ilgili yargıya varma sürecinde "yardımcı düşünce" denilen düşünce ve yargılardan yararlanılır. Paragrafta anlam bütünlüğü; ele alınan konunun, ulaşılmak istenilen ana düşüncenin tanıtılmasında, işlenmesinde farklı konu ve farklı düşünceler ileri sürüldüğünde bozulur.

Bir paragraftaki temel eylem, bir konunun çeşitli yönleriyle ele alınmasıdır. Bu türdeki sorular, farklı bir konuya geçilmesi ya da farklı bir düşünceye paragrafta yer verilmesi üzerine kurulmuştur. Bu soruların çözümünde paragraftaki ilk cümleden başlayarak birbirini izleyen tüm cümlelerde aynı konunun ele alınıp alınmadığı belirlenmelidir. Cümleler arasındaki anlam ve anlatım bütünlüğü izlenmeli, her cümlenin bir önceki ya da sonraki cümleyle oluşturduğu "anlamsal bağ" belirlenmelidir.

Aşağıdaki paragrafı anlam bütünlüğü yönünden inceleyelim:

Sanatsal üretimin biçimi, yapıtın üretiminde sanatçının etkin bir taraf olmasına olanak sunar. Sanatçının düşleri ve değerleri toplumsal koşullarca benimsenmiştir ve biçem, biçim, dil ve estetik yapının kuruluşunu belirleyen edebi ve kültürel gelenekler içinde üretim yapar. Bu nedenle sanatçı, kural ve geleneklere bağlı olarak yeniden üretir. Kalıcı sanat eserleri işte bu bakış açısı sonucunda oluşur.

Yukarıdaki paragraftaki cümlelerde verilen yargıları sıralayalım:

1. Sanatçı yapıtını üretirken taraflıdır.
2. Sanatçı toplumun etkisi altındadır ve ilgilendiği sanat türüyle ilgili önceden oluşmuş yargılara bağlı kalır.
3. Sanatçı toplumun sözcüsüdür.
4. Sanat eserlerinin kalıcılığı toplumun sözcüsü olmasına bağlıdır.

Görüldüğü gibi, parçanın ilk üç cümlesinde "sanatçının taraflılığı" konu olarak ele alınırken son cümlede "sanat yapıtının kalıcılığı" konusuna yer verilerek parçanın anlam bütünlüğü bozulmuştur.

Anlatım Bozukluğu:

Anlatım bozukluğu, genel olarak, yapısal ve anlamsal olmak üzere iki farklı biçimde karşımıza çıkar.

Yapısal Bozukluklar: Eklerin sözcüklerle ve diğer eklerle uyumu, tamlamaların (sözcük gruplarının) kuruluş biçimi, cümle ögelerinin doğru ve yerinde kullanımı ve ögelerin birbirleriyle olan ilişkilerine yönelik yapılan yanlışlar bu kapsamdadır.

Anlamsal Bozukluklar: Anlamca çelişen ya da aynı anlamı taşıyan sözcüklerin cümlede birlikte kullanımı, mantık ve deyim yanlışları, yanlış sözcük kullanımı anlamsal bozukluklardır.

"Üretilen, sergilenen ve alıcı kitlesine sunulan sanat eseri; genellikle ekonomik gücü yüksek olanlar tarafından alınmaktadır." cümlesinin anlatımı, yapısal ve anlamsal yönlerden tutarlıdır.

Aynı cümle;

"Üretilen, sergilenen ve alıcı kitlesine sunulmuş sanat eseri; genellikle ekonomik gücü yüksek olanlar tarafından alınmaktadır." biçiminde söylendiğinde, eklerin uyumsuzluğundan kaynaklanan (üretil**en**, sergilen**en**, sunul**muş**) yapısal bir anlatım bozukluğu oluşturur.

"Üretilen, sergilenen ve alıcı kitlesine sunulan sanat eseri; genellikle ekonomik gücü üstte olanlar tarafından alınmaktadır." cümlesinde, "üstte" sözcüğü "yüksek" sözcüğündeki anlamla aynı görüldüğü ve onun yerine kullanıldığı için anlamsal bozukluk yapılmıştır.

Paragraftaki cümleleri anlatım bozuklukları yönünden incelerken, özellikle belirtilmediği sürece, cümlelere hem yapısal hem de anlamsal özellikleriyle birlikte bakılmalıdır.

PARAGRAFTA ANLAM BÜTÜNLÜĞÜ VE ANLATIM BOZUKLUĞU

TEST • 10

(I) Eski Yunan'da "sanat" sözcüğünün bizim bugün kullandığımızdan çok daha geniş bir kapsamı vardı. (II) O dönemin anlayışına göre beceri gerektiren her şey sanattı. (III) Bu anlamda tıp ya da askerlik de sanattı. (IV) *Platon ve Aristoteles*, ancak bizim adlandırdığımız şekilde sanattan söz ettiklerinde, şiir, tiyatro, resim, heykel, dans ve müziğin ortak özelliklerinin taklit olduklarını düşünüyorlardı. (V) Taklit, bir şeyin sanat eseri olarak sınıflandırılması için gerekli bir özellikti.

1. **Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisinin yerine** "Aristoteles, çocukların büyüklerini taklit ederek sanat yaptığından bahseder." **cümlesinin getirilmesi anlam bütünlüğünü bozmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Çocuklar, geleceğin büyükleridir. (II) Adeta bir slogan, kendi kendimizi avutmaca ve kandırmaca. (III) Öyle olmasaydı, çocuk edebiyatı denince gözümüzün önüne bomboş bir vitrin gelmezdi. (IV) Gerçek şu ki, çocuk edebiyatına eğilmemekle kalmadık, başımızda çocuk denen bir "tatlı bela"nın varlığından dahi habersiz yaşadık. (V) Şimdi yayımladığımız dergideki çizgi-roman türünde öykülerle bu boşluğu gidermeye çalışıyoruz. (VI) Böylece hem onlara düşünme fırsatı hem de gördüklerini inceleme yeteneği kazandırmak istiyoruz.

2. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralı cümlelerin hangisiyle başlamalıdır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Batıl inanışların kökü çok eski çağlara dayanır ve bu inanışlar bilinçaltımıza yerleşmiştir. (II) Şizofreni gibi hastalıklarda da bu batıl inanışlarımız ortaya çıkar. (III) Ancak hastalığın dışında bir psikolojik sığınma ve gerçeklerden kaçma amacıyla gündelik hayatımıza da uzanan batıl inanışlar vardır. (IV) Türbelere çaput bağlamak, nazar boncuğu kullanmak, mezardan imdat istemek gibi. (V) Bu inanışlarla mücadele ancak kültürel açıdan yükselmekle yapılabilir.

3. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) 19 yüzyılda bilim alanında yaşanan önemli gelişmeler sanat alanında da karşılık bulmuştur. (II) Sanatta gerçekçilik olarak adlandırılan realizm, bilimsel gelişmelere paralel olarak, sanatı klasik ve romantik akımların yapaylığından kurtarmak amacıyla doğmuştur. (III) Realistler, yenilikçi eserler üretmek ve konularını yüksek sınıflar yerine toplumun her kesiminden seçmek çabası içine girmiştir. (IV) İnsanı ve toplumu incelemek, anlatımda bilimsel yöntemlerden yararlanmak gerektiğini öne sürmüşlerdir. (V) Böylece insanın duygularını, düş gücünü hayata yansıtarak insanın ve dolayısıyla toplumun düzeltileceğini savunmuşlardır. (VI) Eserlerde, insanın ve sosyal hayatın rastlantılar ve olasılıklardan arındırılmış biçimde ele alınması gerektiğine inanmışlardır.

4. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Medyanın bireyler, toplumsal gruplar ve bir bütün olarak toplum üzerinde yapabileceği etkiler konusunda, birbirinden çok farklı, hatta kimi zaman birbirleriyle taban tabana zıt görüşler ileri sürülmektedir. (II) Bazı düşünürlere göre, medyanın bireyler, toplum kesimleri ve toplum üzerindeki etkileri; bir kasıt olmaksızın kendiliğinden oluşmaktadır. (III) Fakat yapılan birçok araştırma sonucunda ortaya konan bulgular, dananın kuyruğunun hiç de öyle olmadığını göstermektedir. (IV) Durum, bu düşünürlerin iddialarının tam tersine olduğunu ve yapılanların genellikle bilinçli, amaçlı ve planlı bir şekilde gerçekleştirildiğini bütün çıplaklığı ile ortaya koymaktadır. (V) Medya gerçekleri istismar etmek, olayları olduğundan farklı gösterip çarpıtmak (ki biz buna manipülasyon diyoruz) gücüne, en azından potansiyel olarak sahiptir.

5. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) İnsan ve çevre ilişkilerinin tarihi, insanın yeryüzünde görülmesiyle başlar. (II) İnsan, yaşamını sürdürebilmek için ihtiyaç duyduğu doğal kaynakları bilinçsizce ve aşırı miktarlarda kullanarak doğal çevrenin bozulmasına neden olmuştur. (III) Özellikle insanın çevrede sorunlar oluşturması, çevreyi aşırı kirletmesi ve tahrip etmesi karşısında çözüm arayışı oldukça zayıf kalmıştır. (IV) Çevre kirlenmesi ve bozulmasında hızlı nüfus artışının önemli etkisi olduğu bir gerçektir. (V) Bu durum sonucunda sanayileşme yaygınlaşmakta ve daha fazla ürün elde edebilmek için kömür, petrol, doğalgaz gibi fosil yakıtların aşırı tüketimi; hava, su ve toprak kirlenmesine neden olmaktadır. (VI) Toprak kirlendiğinde ise bitkilerin yeterli ürün vermesi, sağlıklı olmaları düşünülemez. (VII) Bitki ve hayvanın yeterli üretilemediği yerde insanın sağlıklı yaşamasını düşünmek mümkün değildir.

7. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak <u>farklı</u> bir düşünceye geçilmiştir?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Geleceğe umutla bakmamızı sağlayacak aydınlara gereksinim duyduğumuz yüzyılımızda, edebiyat olgusunun layık olduğu yerde olmadığına tanık oluyoruz. (II) Özellikle ülkemizde okur oranının iç açıcı olmadığı görülmektedir. (III) Edebiyatın toplumsal işlevinin büyük sorumluluklar üstlendiği bilinmektedir. (IV) İnsanın çevresiyle birlikte değiştirip bilinçlendirmede en etkili ögelerden biri de edebiyatın mucizevî gücüdür. (V) Edebiyatın yöneldiği ortam, insan ve onun doğası olduğuna göre, işlevini gerçekleştireceği ortam da burası olacaktır.

6. **Bu parçada numaralı cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Almanya'nın en itibarlı astronotu kabul edilen *Alexander Gerst*, uluslararası Uzay İstasyonu'nda çektiği hızlandırılmış seri fotoğrafları ile tanınıyor. (II) Gerst, bir astronotun uzay seyahatini tamamlayıp eve dönüşünü şöyle anlatıyor: (III) Atmosfere güvenli bir şekilde ulaşmak için uzay aracınızı üç kısma ayırmanız gerekiyor.(IV) Atmosfere geldiğinizde aslında diğer parçaların yandığını görürsünüz. (V) Uzay aracının bazı küçük parçalarının ufalandığını, eridiğini, uçtuğunu görüyorsunuz; hızlanıyor ve kor haline geliyor. (VI) Paraşütteyken, bir sonraki aşama için on dakikanız var, bu da iniş demek...

8. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Çalışma hayatında yaşanan problemler, temelde okuldan iş hayatına geçişte rastlanan güçlüklerden kaynaklanır. (II) Meslek eğitiminin sağladığı koşulları iş dünyasında da aynen bulmak hiçbir şekilde mümkün olmadığı için genç profesyoneller iş yaşamının özellikle başlangıcında, birtakım sürtüşme ve baskılara maruz kalır. (III) İş hayatının gerçeklerine uyum sağlamada rastlanan problemlerin asıl nedeni, profesyonellerin mesleğin prosedürlere uymak istememesinden, kurumsal gereksinimleri mesleklerine yapılan müdahale olarak algılamalarından ileri geliyor. (IV) Çünkü genç profesyoneller bürokratik yaşama yeterince hazırlıklı olarak yetişmiyor. (V) Mesleklerini öğrenirken, bilgi edinmeleri için kendilerine sunulan koşulları bürokratik yaşamın karmaşası içinde bulmaları imkânsız oluyor. (VI) Aslında, çalışma yaşamının ilk yıllarında koşullara uyum sağlamada en büyük problemlerle karşılaşanlar; okuldayken en yüksek performansı gösteren, mesleğin tüm normlarını, beceri ve değerlerini en mükemmel şekilde öğrenmiş oluyor.

9. **Bu parçada numaralı cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Manipülasyon en genel tanımıyla, bir verinin niyet doğrultusunda gösterilmek istenen amaca uygun biçimde yeniden düzenlenerek ortaya konmasıdır. (II) Herhangi bir şeyin inandırıcılığını artırmak için yapılan yanıltmalı bir yöntemdir. (III) Tüketim kültürünün toplum üzerindeki etkisiyle birlikte manipülasyon da burada devreye girer. (IV) Firmalar tüketimi ve ekonomiyi canlandırmak ve kâr sağlamak için, ürettikleri ürünleri kitle iletişim araçlarıyla topluma sunarken olduğundan farklı ve abartılı gösterebilmektedir. (V) Günümüzde gelinen noktada, postmodern dünyanın kesin bir sanat, kültür merkezi bulunmamakla birlikte, manipülasyon sanatta daha çok temsil edilmektedir. (VI) Kültür endüstrisinin doğurduğu bu sonuç, toplumu ve dolayısıyla sanatı da etkilemektedir. (VII) Sanatçı da sanat eserini içinde bulunduğu toplum ve endüstri durumlarından etkilenerek şekillendirmektedir.

10. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Sanatsal yaratım, zanaatlarda olduğu gibi maddesel bir gereksinimden çıkışını almaz; bulanık ve belirsiz algılanmış duygulara netlik, açıklık kazandırır. (II) Yaratma sürecindeki rahatsızlık, şüphe ve stres sonunda doyuma ulaşır. (III) Sanatçının duygu sıkıntısına ve ulaştığı doyuma katılmak, bu duyguyu yaşantılamak, yapıtı özümseyenlerin aldığı zevk ve hazdır. (IV) Önceden algılanmamış, yakalanmamış olanın açığa çıkarılmasıdır, yaratım. (V) Bu durumda, ne denli zekice ifade edilmiş olsa da yeni bir şey içermeyen, sanat yapıtı olamayacaktır. (VI) Yaratım, açığa çıkarılanın izleyene, okura, alıcıya iletilmesiyle, onlarda da benzer duyguları uyandırmasıyla tamamlanır. (VII) Kısaca, önceden başkalarınca algılanmayan, hissedilmeyen ve anlaşılmayan şeyin, duygu yoğunluğuyla açık hale getirilmesi, başkalarına iletilebilir kılınmasıdır sanat yapıtı.

11. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Bel ağrısı, hemen her insanın hayatının bir bölümünde yakındığı ve kırk beş yaş altı çalışanlarda fiziksel fonksiyonları kısıtlayan ve kişiyi sakat bırakan nedenlerden biridir. (II) Gelişen teknoloji ve tedavi olanaklarına rağmen hastalıklar içinde genel artış oranının yüksek olduğu bilinmektedir. (III) Günümüzdeki değişen iş koşulları, günlük yaşamda kullanılan araç çeşitliliği bel ağrısına yakalanma olasılığını arttırmaktadır. (IV) Bu hastalığı tetikleyen nedenler konusunda bilimsel çalışmalar sürdürülmektedir. (V) Ağır eşyaların doğru bir şekilde kaldırılması ve düzenli egzersizler, bu hastalığa yakalanma riskini önemli ölçüde azaltmaktadır.

12. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisiyle yeni bir paragrafa geçilebilir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Toplum, değişik gruplar ve kültür ögelerini içinde barındıran geniş bir toplumsal sistem ve ilişkiler ağıdır. (II) Dolayısıyla toplum içerisinde hem bireysel farklılıklar hem de farklı gruplaşmalar ve farklı düşünceler doğal olarak mevcuttur. (III) Ancak toplum, bu farklılıklara ve farklı gruplaşmalara rağmen varlığını sürdürmek ve amaçlarını gerçekleştirmek zorunda olan bir varlıktır. (IV) Toplum; statü, rol, düşünce ve kültür açısından heterojen bir niteliğe sahiptir. (V) Sosyal yapılarda görülen bu çeşitliliğe, sosyal farklılaşma denilmektedir. (VI) Sosyal hayat içerisinde bireylerin, grupların farklı düşünce ve kültür ögeleri; yaratıcılık oluşumu açısından son derece önemlidir. (VII) Zira farklı düşünce ve kültürel unsurlar, mevcut kültür kalıbı içerisinde yeni bir kültür kalıbının yaratıcı öncülüğünü yapabilir veya değişikliğe etkide bulunabilir.

13. Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisini çıkarılması parçanın anlamında bozulmaya neden olmaz?

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Kültür; bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi kıymetler bütünüdür. (II) Bu kıymetler bütünü, akışkan ve değişken bir özellik taşır. (III) Dolayısıyla her toplumun kültürü, iç ve dış faktörlere bağlı olarak şu veya bu şekilde değişir. (IV) Zira hiç bir toplumsal sistem, ne kendi içine ne de kendi dışına kapalı kalamaz. (V) Bu nedenle ister fert, isterse toplum olarak gelişmek ve sosyal olayları bütün yönleriyle görebilmek ve anlayabilmek için hem içimizdeki farklı fikir ve kültürel unsurları hem de dışımızdaki farklı görüş ve tasavvurları bilmek zorundayız. (VI) Farklılıkların zenginlik olabilmesi ve zenginlik olarak kalabilmesi için, öncelikle farklı fikirler ve kültürel unsurların, hâkim kültürün öz değerlerine saygılı olmaları bir zorunluluktur. (VII) Bir başka ifadeyle, farklılıklar; kendini ifade ederek var olur ve yaşarken ana kültürün öz ve özel değerleriyle bir ahenk ve uyum içerisinde olmak zorundadır.

14. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak farklı bir düşünceye geçilmiştir?

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Sosyolojik açıdan baktığımızda, göç kavramı; insan ve grubun çeşitli faktörler nedeniyle zaman ve mekânda yer değiştirmesi ile eyleme dönüşen, eylemin bitmesinden sonra da etkileri devam eden bir süreçler bütünü olarak tanımlanabilir. (II) Göçün itici nedenleri olarak da tanımlanan bu faktörlerin en önemlileri doğal ve toplumsal çevredir. (III) Bu çevreler, birey ya da grubun beklentilerini, özellikle de ekonomik-kültürel gereksinmelerini karşılayamadığı sürece reddedilir ve böylece göç süreci başlamış olur. (IV) Bu bağlamda göç, her şeyden önce, bireylerin ya da grupların bir yerden başka bir yere gitmeleri veya taşınmaları olarak tanımlanabilir. (V) Bu yer değiştirme aynı mahalle içinde, kasabada, kentte ve aynı bölgede yakın mesafeli olabileceği gibi kentler, bölgeler arasında iç göç biçiminde; ülkeler, kıtalar arasında uzun mesafeli dış göç biçiminde de olabilir. (VI) Önceleri serbest ve insan iradesine bağlı olan geleneksel göç olayı, günümüzde zorunlu ya da dayatılmış bir nitelik kazanmıştır. (VII) Bizim toplumumuz ve insanlarımız her iki göç sürecinin de yabancısı olmamış ve bunu Osmanlı'dan günümüze kadar yaşamışlar ve halen da hızlı bir biçimde yaşamaktadır.

15. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak farklı bir düşünceye geçilmiştir?

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Şiir, diğer edebi türlere göre daha büyük estetik etkiye sahiptir. (II) Bu durum, şiirde duygunun uygun ritim ve müzikle ifade sonucu ortaya çıkar. (III) Bu özellik, şiirin etki gücünü arttırır. (IV) Şair, yaratıcılığını sosyal fayda düşüncesiyle birleştirerek güçlü bir söylem oluşturur. (V) Şiir duygunun bir ifadesi olduğuna göre onun etki gücü, daha çok duygunun ifade şekline bağlıdır. (VI) Şiirsel anlatım imgeler aracılığıyla ortaya çıkarılır. (VII) Şair, duygularını nitelendirerek bir ressam tavrıyla davranır.

16. Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV.
D) V. E) VI.

(I) Bireylerin sosyal bir varlık olarak bir arada yaşamaya başlamalarıyla birlikte ortaya çıkan kimlik kavramında, biçim ve içerik yönlerinden farklılaşmalar görülmüştür. (II) Sanayi devrimi sonrasında kitlesel tüketimin fazlalaşması, üretici şirketlerin artmasına neden olmuştur. (III) Ulaşım alanında meydana gelen büyük gelişmeler, ilk görsel kimlik örneklerinin ulaşım araçlarında görülmesine neden olmuştur. (IV) Bu doğrultuda şirketler rakipleri arasında fark edilebilmek, değişen hayat standartları ve beklentiler doğrultusunda ayakta kalabilmek için kurumsal yapılarını ifade eden bir kimliğe gereksinim duymuştur. (V) Bu durum, çok yönlü bir kavram olan kurum kimliğinin kolay algılanmasında en önemli ve hızlı bir iletişim unsuru olan görsel kimliğe duyulan ihtiyacı karşımıza çıkarmıştır. (VI) Zamanla yeniden yapılanma yoluna giden şirketlerin bir kısmı görsel kimliklerini tamamen değiştirmiş, bir kısmı da görsel kimliklerinin temelini oluşturan amblem tasarımlarında yalınlaştırma yoluna gitmişlerdir.

17. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV.
D) V. E) VI.

(I) İnsanın kendi eliyle yarattığı çevre ile doğal çevrenin çelişmesi, yani yapay çevrenin doğal çevre üzerindeki olumsuz etkileri, doğayı tahrip ederek çevre sorunlarını ortaya çıkarmıştır. (II) Böylece dünyada sürdürülebilir doğal yaşama yönelik ciddi tehditler oluşturan konuları insanlara anlatmak ve ilgisini çekmek için kitle iletişim araçlarını kullanmak, en yaygın yöntemlerden biri olmuştur. (III) Çevresel krizlerin ortaya konulmasında ise canlandırma sineması filmlerinin rolü giderek artmaktadır. (IV) Edebiyatın çevre kirlenmesine verdiği bir tepki olarak ortaya çıkan ve son yıllarda ise tüm kültürel metinlerde kullanılmaya başlanan ekoeleştirel yaklaşım, canlandırma filmlerinde sergilenmektedir. (V) Böylece çeşitli kuruluşların politik eylemleriyle yerleştirilmeye çalışılan çevre bilincinin sinema aracılığıyla toplumsal bilince dönüştürülmesine katkı sağlanabilmesi, bu sayede insanoğlunun geçmişten gelen bozuk düşünce sisteminin değiştirilerek çevre sorunları üzerine kalıcı çözümler üretilebilmesi umulmaktadır.

18. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Ekonomik ve kültürel alışveriş, coğrafyaları birbirine yakınlaştıran, insanları birbirine bağlayan en önemli iki güçtür. (II) Çarşılar yolların kesiştiği yerlerde, dört yol ağızlarında kurulur, kentler orada inşa edilir. (III) İnsanlar, toplumlar, ülkeler birbirleriyle ekonomik ve kültürel alışverişe girdikçe buradan zenginlik doğmuştur. (IV) Günümüzdeki küresel ekonomi, bu alışverişin kurumsallaşmasına ve yeni teknolojilerin gelişmesine dayanmaktadır. (V) Kültürü bilim, teknoloji ve ekonomiyle bir araya getiren temel kavram, yaratıcılıktır. (VI) Daha düne kadar birbirinden ayrı bir şekilde ele alınan ekonomik yaratıcılık, teknolojik yaratıcılık ve artistik/kültürel yaratıcılık olguları, yaratıcılık ekonomisi ya da endüstrileri başlığı altında bağımsızlığını ilan etmiştir.

19. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak farklı bir düşünceye geçilmiştir?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) İnsan, çevresindekileri algılama ve onları anlamlandırma özelliğine sahiptir. (II) Soyut olan düşünceyi somutlaştırmak ister. (III) Düşünceyi somutlaştırırken bazı nesnelerden faydalanarak anlatmak istediği soyut düşünceyi, nesnenin öz varlığı ile kurduğu bağdan yararlanarak gerçekleştirir. (IV) Örneğin sertliği, katılığı, duygusuzluğu anlatırken taş, demir, çelik gibi nesnelere bu duyguları yükleyebilir. (V) Sanatçılar ise eserlerinde kullandıkları nesneleri farklı yorumlamakta, düşüncelerine uyan teknik ve malzemelerle çalışmaktadır. (VI) Nesnenin sanatçıya ait olabilmesi, nesnenin sanatçıda birtakım duygular oluşturması ve sanatçının nesneye özel bir anlam yüklemesiyle gerçekleşmektedir. (VII) Bu nesneler, sanatçının yaşadığı dönemin tarihini, toplumsal yapısını, kültürünü ve sosyal yapısını yansıtan araçlar olarak yol göstermektedir.

20. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak farklı bir düşünceye geçilmiştir?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Ülkemizdeki okuma alışkanlığı üzerine yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, oldukça sorunlu bir durumla karşılaşılmaktadır. (II) Bu olumsuz durumun giderilmesi için bugüne kadar çeşitli adımlar atılmış olsa da okuma alışkanlığı konusunda istenilen noktaya gelindiğini söylemek olanaklı değildir. (III) Kuşkusuz Türkiye'nin okuma alışkanlığı gerçeği, kültürel politikasıyla yakından ilgilidir. (IV) Sorunun kaynağının genelde eğitim sisteminde, özelde de edebiyat derslerinde olduğu herkesçe kabul edilen bir görüştür. (V) Bu nedenle, kalıcı bir toplumsal dönüşüme katkı sağlayabilmek amacıyla kitap okuma alışkanlığının kazanılmasında, edebiyat ve dil öğretimi yeniden düzenlenmelidir.

21. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) İnsanoğlunun kirlenen dünyayı bırakıp gitme ve uzayda sürekli gezinerek yeni bir dünya arama çabası akıllarda hep yer almıştır. (II) Bilim kurgu, insanın kendini yaşadığı çevrenin dışında yeni ve yabancı bir yer görme arzusunun yarattığı bir tür olarak sinemanın önemli türleri arasında yerini almıştır. (III) *Wall-E* adlı bir filmde, çevre felaketi yüzünden uzay boşluğuna sürgün edilmişliğin öyküsü, *"Axiom"* adlı uzay gemisinin üzerinden anlatılır. (IV) *Axiom*, hayalî bir Nuh'un gemisidir ve zaten gemi formunda inşa edilmiştir. (V) Bu uzay gemisindeki insanlar; bir koltukta yıllarca hareketsiz dururlar ve yan yana otururken dahi birbirlerinin yüzüne bakmadan bir ekran aracılığıyla iletişim kurarlar. (VI) *Axiom*, tüketerek yaşamına anlam ve değer katmaya çalışan insanlığın çözüm olarak seçtiği göçü, yani başka bir dünya idealini yineleyen insanların öyküsüdür.

22. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Günümüzde toplumsal değişimi etkileyen şartlara yönelik farklı görüşler yer almaktadır. (II) *Anthony Giddens,* toplumsal değişimi sürekli etkileyen üç ana etkenin fiziksel çevre, politik örgüt ve kültürel etkenler olmasına rağmen bugün devam etmekte olan değişimlerin arkasındaki güçlerin, ekonomik olduğu kadar, politik ve kültürel olduğunu belirtmektedir. (III) İsmail Doğan'a göre ise, "zaman, mekân ve insan" olmak üzere üç temel ögesi bulunan toplumsal değişmenin, günümüzdeki etkenleri demografi, teknoloji, ekonomik yapı, değerler, ideolojiler ve insanlar arası mücadele ve çekişmelerdir. (IV) Enver Özkalp'a göre de toplumsal değişmeyi, toplumsal şartlar, yeni keşifler ve icatlar ile kültürel değerler etkilemektedir. (V) Baş döndürücü bir hızla gelişen iletişim araçlarıyla tüm dünyaya yayılan bu nitelikteki değerler, başta insan ve toplumsal hayat olmak üzere, doğadaki diğer canlıları, hatta doğayı olumsuz sonuçlarıyla etkileyen çeşitli hastalıklar üretmektedir. (VI) Bu bakış açılarından, toplumsal değişmeyi farklı niteliklere sahip olan birçok faktörden etkilendiği, bu faktörlerin etkisinin dönemlere göre değiştiği ve bu faktörlere çağımızda yenilerinin eklendiği anlaşılmaktadır.

23. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) İnsanoğlunun ürettiği maddi ya da manevi tüm değerler özünde bilgi içerir. (II) Bilginin toplumsallaşması da bilginin yazılı kayıt altına alınması, toplanması, düzenlenmesi ve kullanıma sunulmasıyla mümkündür. (III) Sözü edilen bu işlevler, kütüphanelerin görev ve sorumlulukları arasındadır. (IV) Kütüphaneler, insanın ürettiği bilgiyi topluma sunarak kültürün paylaşılma işlevini yerine getirir. (V) Kütüphaneleri bu özellikleriyle, bilgiyi kurumsallaştıran kurumlar olarak görülmelidir.

24. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Sanat yapıtı, son derece karmaşık eylemler sonucunda meydana gelen bir üründür. (II) Çeşitli eylemler arasında sürekli uyumların sağlanması, birbirinin tamamen tersi olabilen pek çok karmaşık duyguların uyum içinde bir araya getirilmesi ve tüketiciye iletilmesi gereklidir. (III) Sanatçının her yapıtına özgü oluşturduğu uyum ve düzen birliğini bir çırpıda tüketiciye iletmesi son derece güç bir iştir. (IV) Sanatçı, karşılaştığı güçlükleri tüketicilere sezdirmemeli ve bu güçlükleri nasıl aştığını onlara hissettirmemelidir. (V) Çünkü sanat yapıtı hiç bir zaman tam olarak sanatçının tasarladığı biçimde ortaya çıkmaz. (VI) Yapıt, oluşmaya başladığı andan itibaren kendisini sanatçıya kabul ettirir ve onun tasarısına karşı çıkar.

25. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak <u>farklı</u> bir düşünceye geçilmiştir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) İnsanoğlu tarih boyunca hem gerçekliği algılama hem de kendisi ile gerçeklik arasındaki bağı ifade etme açısından mekânı tartışmıştır. (II) Bu bağlamda mitoloji, din, felsefe, pozitif bilim kendi açılarından konuyu ele almışlardır. (II) Sanat ise söz konusu alanların yönlendirmesi doğrultusunda, mekânı dönemlere göre farklı şekillerde ele almıştır. (III) Resim sanatı tarihine baktığımızda mekân kavramının genel olarak dört aşamada farklı biçim özellikleriyle ortaya çıktığı görülür. (IV) Söz konusu aşamalar, iki boyutlu yüzeysel mekân görüşü, üç boyutlu mekân görüşü, çok boyutlu mekân görüşü ve kavramsal boyutlu mekân görüşü olarak isimlendirilmiştir. (V) Sanatçılar, izleyici ile kendileri arasındaki iletişimi oluşturdukları yapıtlar aracılığıyla sağlayabilmiştir. (VI) Nesnelere anlam yüklerken deneyimlerini, tarihi, görsel birikimlerini ve çevresini referans almıştır.

26. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak <u>farklı</u> bir düşünceye geçilmiştir?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Yönetmenliğini Stanley Kubrick'in yaptığı ve Anthony Burgess'in aynı adlı romanından uyarlanan 1971 yapımı Otomatik Portakal adlı film; bir grup gencin insanlar üstünde uyguladıkları şiddeti, suça eğilimlerini ve ahlaki değerlerin çatışmasını konu edinmektedir. (II) Buna göre, sanatın kavramsal bilgi sağladığını kabul ederek filmin suç, şiddet, iyi, kötü, değer gibi kavramlar hakkında bir şeyler öğrettiği söylenebilir. (III) Ya da bu filmin insanlara şiddet uygulamanın ne kadar kötü olduğuyla ilgili ahlaki bilgi sağladığı düşünülebilir. (IV) Yine bu filmin suça eğilimli insanların topluma nasıl kazandırılabileceği konusunda deneyimsel bilgi sağladığı yargısına da varılabilir. (V) Sanata ahlaki ya da toplumsal kimi değerler açısından yaklaşmak, sanat yapıtlarını yanlış değerlendirmektir. (VI) Yaygın olan görüş, sanatın estetik tutuma sahip olabilmek için ahlaki düşüncelere zaten duyarsız kalmaması gerektiğidir.

27. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Her bilimin meydana gelmesinde belli başlı iki sebep etkili olur. (II) Birinci sebep, bir şeyi bilmeye çalışmamız, yani evrenin yapısının nasıl olduğunu bilmek için gösterdiğimiz çabadır. (III) Amacı yalnızca bilmek olan bu teorik birinci sebepten başka bir de pratik olan ikinci bir sebep vardır. (IV) Biz yalnızca evreni bilmek istemek ile yetinmeyiz, bir de ona hâkim olmak isteriz. (V) Farklı yöntemler uygulasalar da bütün bilimler aynı amaca ulaşmak ister. (VI) Bilimlerin gerçeği bulmak için kullandıkları yöntem farklılıkları da onları birbirinden ayırır.

28. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Konuşma insanın en eski bilinçli eylemidir ve şüphesiz insanla başlamıştır. (II) Yalın bir tanımla konuşma; duygu ve düşüncelerimizi, görüp yaşadıklarımızı karşımızdakilere sözcükleri seslendirerek gönderme, iletme işidir. (III) Günlük yaşantımızda konuşmanın önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. (IV) Yakınlarımızla, çevremizdekilerle, dost ve arkadaşlarımızla günün olayları hakkında konuşur, düşünce alışverişi yapar, yaşantılarımızı paylaşırız. (V) Başka bir deyişle konuşmanın günlük bir gereksinimdir ve toplum içinde yaşayışımızın doğal bir sonucudur.

29. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) İnsana özgü estetik sezgi ve kaygı, kimi insanlarda çok ileri boyutlardadır ve bu boyut onları sanatçı yapacak düzeye taşır. (II) Bu yetenek ve yetiye elbette günümüz koşullarında akademik eğitimle yön verilmektedir ve sanatçılar; çağdaş, modern sanat ürünlerinin yaratılmasına ciddi katkıda bulunmaktadır. (III) Çünkü sanatçı, yapıtı meydana getirirken estetik yaratma duygusu dışında hiçbir kaygıyla hareket etmez. (IV) Onun için önemli olan; o içten gelen güdüyle güdülenen rafine estetik ürünü yaratmaktır. (V) Sanatın sadece estetik amaçla üretilmesi, sanat yapıtının parasal değeri olan, talep edilir bir meta olarak görülmesini engellemez. (VI) Bir sanatçı, hiçbir zaman, "Şunu üreteyim de para kazanayım." diye yola çıkmaz. (VII) Ama kaçınılmaz olarak ürettiği, yarattığı sanatsal ürün, toplum tarafından ilgiyle karşılanacak ve dolayısıyla da bunun parasal bir karşılığı doğacaktır.

30. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak <u>farklı</u> bir düşünceye geçilmiştir?

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Yaratıcılık; olmayan bir şeyi hayal edebilme, bir şeyi herkesten farklı yollarla yapabilme ve yeni fikirler geliştirebilme yeteneğidir. (II) Başka bir deyişle yaratıcılık, herkesin gördüğü şeyi aynı görüp onunla ilgili farklı şeyler düşünebilmektir. (III) Yaratıcılık, günlük olaylara ve nesnelere herkesten farklı bakabilmek ve farklı yaklaşım tarzı geliştirebilmektir. (IV) Yaratıcılık; olağan ve günlük şeylerin özel olmasını, özel şeylerin de daha çok günlük hayata girip doğal şeyler olmasını sağlar. (V) Yaratıcı insanlar, genellikle hem arkadaş canlısı hem de akranları tarafından sevilen kişilerdir. (VI) Sosyal aktivitelere ilgi gösterirler, risk almaya ve yeniliği araştırmaya eğilimlidirler. (VII) Bu davranışları onları daha bağımsız ve gelenek dışı yaparken, aynı zamanda onları duygusal kararsızlığa götürür.

31. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak <u>farklı</u> bir düşünceye geçilmiştir?

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Toplumsal refah düzeyi ve yaşam kalitesi; ülkelerin iç barıştan uluslararası ilişkilerine, üretkenliğinden ekonomik gücüne kadar birçok hususta önemli derecede etkilenmektedir. (II) Sosyal etkinlik olarak adlandırılan durum, toplumsal refah düzeyi ve yaşam kalitesine bağlı olarak ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. (III) Ülkelerin sosyal etkinliklerinin belirlenmesinde karşılaşılabilecek en önemli sorun, sosyal yaşantıyı doğrudan etkileyebilecek her bir girdiye karşılık bir çıktının tespit edilmesi ve belirlenen bu girdi ile çıktıların ölçü birimlerinin farklı olmasıdır. (IV) Üretim süreci, özellikle günümüzde birden fazla girdi kullanılarak birden fazla çıktının elde edilebildiği son derece karmaşık bir süreç halini almıştır. (V) Üretim sürecini yönetenlerin elinde çok değişik girdi-çıktı kombinasyonları bulunmakta ve yöneticiler, en az girdi ile en fazla çıktının elde edilebileceği en uygun kombinasyonu seçerek en etkin üretimi gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

32. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Evrensel bir niteliğe sahip olan kukla sanatı, ortaya çıktığı dönemlerden günümüze bir eğitim, kültür ve eğlence aracı olarak özellikle çocukların dünyalarına renk katmıştır. (II) Kukla sanatında kullanılan metinlerin özellikle eğlendirici yönü yüksektir. (III) Bu gösteri sanatı, Anadolu insanı tarafından da kabul görmüş, yüzlerce yıl başta çocuklar olmak üzere insanları eğlendirmek amacıyla evlerine kadar girmiş, kukla sanatçılarının insanlar tarafından el üstünde tutulmalarını sağlamıştır. (IV) Kimi Avrupa ülkelerinde önemli bir çocuk tiyatrosu olarak işlevini sürdüren kukla, Türk insanı üzerinde de etkisini farklı biçimlerde sürdürmektedir. (V) Çocukları için bir eğlence vasıtası olarak kuklayı tercih eden Türk insanı, bu tiyatro sanatından günümüzde kültürel animasyon olarak da yararlanmaktadır. (VI) Başta Ankara, Antalya, Mersin'de olmak üzere kimi turizm işletmeleri ve lokantalar, işyerlerine ilgiyi artırmak için günün her saatinde kukla gösterileri düzenlemektedirler. (VII) Böylece hem müşterilerini çoğaltmakta, hem de kukla sanatının yaşamasına vesile olmaktadır.

33. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Bir sanatçının esin kaynağının evrenselliği, eserlerinin evrenselliğini de belirler. (II) Bu seçimin sorumluluğunu almak ve sonuçlarına katlanmak sanatçıya aittir. (III) Sanatçı ya yaşadığı çağın ve toplumun öznel koşulları ile biçimlendirilen ya da çağlar boyunca ve toplumdan topluma değişmeyen ögeleri, daha ilerilere giderek işleyecektir. (IV) İçinde yaşadığı toplumun evrensel değerlerden uzaklaştığı bir dönemde, eserlerinde evrensel değerleri öne çıkaran bir sanatçı, yaşamı boyunca eserlerinden tek birinin bile alkışlarla karşılandığını görmemeyi göze almak zorundadır. (V) Evrensel değerlerin toplumda da önde geldiği dönemlerde yaşayan sanatçılar bu açıdan şanslıdır. (VI) Bu sanatçılar, ürettikleri eserleriyle toplumlarının geleneksel değerlerinin taşıyıcısı durumundadır.

34. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) Bir olayın algılanması, daha önceleri yaşanan olaylar ve deneyimlerle ilgi kurarak gerçekleşir. (II) Alışılmış nesneler, ortalama duyarlılık düzeyine sahip bir insan üzerinde yüzeysel etki yapar. (II) Buna karşılık, karşımıza ilk defa çıkan nesneler içimizde hemen bir ruhsal izlenim uyandırır. (III) Örneğin, bir çocuğun dünyayı algılaması böyledir: ışığı görür, onun çekimine kapılır, ona dokunmak ister ve parmağını yakar. (IV) Kavramlar ve renkler öyle tasarlanmıştır ki salçanın veya ketçabın mavi olma ihtimali akla bile gelmez. (V) Kırmızı renkte görmeye alışmış olduğumuz bir salçayı, mavi renkte gördüğümüzde iştahımız kapanır; yemek yeme isteğimiz kalmaz.

35. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Şiiri meslek edinmiş kişi kuru, sıradan bilgilerle uğraşmaz. (II) Duygulardan, düşlerden uzak yaşamsal ögeler yanında, kurmaca unsurlardan da önemli ölçüde yararlanır. (III) Şair, olası olanı ve olması gerekeni kurmaca olaylarla tanıtır ve öyle bakar. (IV) Doğal olarak burada şairin toplumsal bir görevinden söz etmek de akla gelebilir. (V) Şairin üstlendiği bu görev, ona sorumluluk da yükler.

36. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Kendimizi değişik renklerle ifade edebilmemizde en sık kullandığımız araçlardan biri giysilerdir. (II) Giysiler, taşıdığımız rengin yarattığı etkiyi yansıtmamızı sağlar. (III) İnsanların renklere karşı farklı tepkiler vermesinde kişilik oluşumları, eğitim durumları, bilinçaltında bastırılmış olan duyguları gibi birçok neden vardır. (IV) Ancak, çoğu zaman giysilerimizde yer alan renkler bizimle bağdaşmasa bile toplum tarafından kabul görebilmek için moda olan renkleri tercih ederiz. (V) Bazen de moda olmasına rağmen karakterimizle bağdaşmayacak renkleri reddederiz. (VI) Çünkü o rengin içinde olduğumuzdan farklı bir imaj sergileme endişesi, bizi rahatsız eder. (VII) Bu durumda, giysilerimizdeki renklerin doymuşlukları ve tonlarıyla farklı imajlar yaratma yoluna gidilir.

37. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

(I) Türk edebiyatının gerek sözlü gerekse yazılı, manzum ve mensur hikâye geleneğine sahip olduğu bilinen bir gerçektir. (II) Buna karşılık Tanzimat'tan sonra roman türü ile birlikte farklı yapısal özellikler taşıyan bir anlatı türü olarak yeni bir hikâye tarzının oluşmaya başladığı da görülmektedir. (III) Gerek roman ve gerekse bu yeni hikâye türünün başlangıçta birbirinden ayrılması, Halit Ziya'ya kadar sorunlu bir konu olarak devam etmiştir. (IV) Aynı şekilde bu yeni türün kaynakları konusu da yine başlangıç dönemi açısından farklı görüşlerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. (V) Oysa roman, bu anlamda ilk çeviri eserlerden itibaren varlığı bilinen ve kabul edilen bir türdür.

38. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

(I) Başlarda bir hazine avı gibi yürütülen arkeoloji çalışmaları, 19. yüzyılın sonlarına doğru bir bilgi arayışı ve eski çağlara ait belirli sorulara cevap verebilme amacıyla açılan bir sayfa oldu. (II) Yirminci yüzyıla girdiğimizde arkeoloji tam anlamıyla bir bilim dalı olarak kabul edildi. (III) Günümüzde yürütülen bir kazıda arkeologların yanı sıra jeofizikçiler, zoologlar, botanikçiler, kimyagerler, genetik uzmanları yer almaktadır. (IV) Artık arkeoloji, bulunan materyalleri yorumlayıp, geçmişe ve bir anlamda da günümüze ışık tutabilecek tüm bilim adamlarından ve sayısız alan uzmanlığından yardım alan bir disiplin olmuştur. (V) Türkiye'de arkeolojik çalışmalar Osman Hamdi Bey zamanında başladı. (VI) Ancak sistemli kazılar yapabilmek için Atatürk dönemine kadar beklemek gerekliydi, çünkü kazılarda bulunan tarihi eserlerin korunmasına dair kanunlar, Atatürk döneminde çıkartıldı.

39. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak <u>farklı</u> bir düşünceye geçilmiştir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

(I) İçinde bulunduğumuz çağda karşımıza sürekli çıkan küreselleşme kavramının en büyük kaynağı bilindiği üzere teknolojidir. (II) Hedefi insan olan küreselleşme, buna bağlı olarak bilimin üzerinde de etkilidir. (III) Bilimin özellikle de teknolojinin egemen olduğu dünyada insanların ilgilendiği tek şey tüketim olmuştur. (IV) Tüketimin beğeni düzeyleri üzerindeki etkisi sosyal sınıflamalar ve ürüne kolay ulaşabilme ile bağlantılı olmasının yanı sıra ne yazık ki üretilen ürünlerin sağlam zeminde olmayışı ile de paralellik gösterir. (V) Popüler kültürün tarihsel süreci ele alınırken yapılan değerlendirmelerin bir kısmında popüler olan sanatsal çalışmalara atıfta bulunulduğunu ve bunların popüler kültür olarak değerlendirildiğini görmekteyiz. (VI) İlk başta güçlü ve zengin kesimin istekleri yönünde üretim yapan sanatçı daha sonra giderek artan daha geniş daha popüler bir biçimde oluşan kitlenin taleplerini karşılamak zorunda kalmıştır.

40. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden başlayarak <u>farklı</u> bir düşünceye geçilmiştir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

AÇIKLAMALAR

1. C Parçanın ilk cümlesi "sanat" kavramına yönelik kapsamlı bir tanımın varlığını bildirmiştir. İkinci cümle, ilk cümleyle bağlantılı olarak sanatı "...beceri gerektiren her şey..." olarak tanımlamıştır. Üçüncü cümle, bu tanıma dayalı olarak tıp ve askerliğin de sanat sayıldığı örneğini taşımaktadır. Sorudaki cümle de beceri gerektiren bir davranış olarak Aristoteles'in "...çocukların büyükleri taklit ederek..." sanat yaptığı yargısını örnek olarak vermiştir. Bu nedenle, örnek içeren üçüncü cümlenin yerine yine örnek içeren sorudaki cümlenin getirilmesi anlam bütünlüğünü bozmaz.

2. D Parçanın I., II., III. ve IV. cümlelerinde çocuk edebiyatı alanındaki eksikliklerden söz edilmiştir. V. cümlede ise bu eksikliği gidermeye yönelik çalışmalardan söz edildiği için düşünce akışı V. cümleden itibaren bozulmuştur.

3. E Parçada batıl inanışların kökeni, ortaya çıkış nedenleri dile getirilmiş, kimi batıl inanışlar örneklenmiştir. Bu inanışlarla "mücadele" ise ayrı bir parçanın konusu olmalıdır.

4. D Parçada realizm akımı tanıtılmıştır. Bu akımın dayanakları I. ve II. cümlede verilerek III. ve IV. cümlelerde, akıma bağlı sanatçıların amaçları belirtilmiştir. VI. cümle de yine gerçekçilerin uymaları gereken temel anlayışı vurgulamıştır. Sanatta duygu ve düş gücünün yer alması gerektiğini öne süren V. cümle, realistlerin karşı olduğu yaklaşımı içermektedir.

5. E Parçada, medyanın toplumu etkileme konusunda bilinçsiz davrandığına yönelik düşüncenin gerçekçi olmadığı üzerinde durulmuştur. Ancak medyanın gerçekleri değiştirme ve olayları çarpıtma gücüne sahip olması farklı bir konudur.

6. D IV. cümledeki "İnsanın çevresiyle birlikte değiştirip bilinçlendirmede..." sözünde ilgi ekinin kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu bulunmaktadır. Bu söz "İnsanı çevresiyle birlikte değiştirip bilinçlendirmede..." biçiminde kullanılmalıdır.

7. B Parçanın ilk cümlesinde sözü edilen insan ve çevre ilişkileri, ikinci cümlesinde "insanın yaşamını sürdürebilmek için doğal kaynakları bilinçsizce ve aşırı miktarda kullandığı" yargısıyla genişletilmiştir. Üçüncü cümlede "doğal çevrenin bozulması" nedeniyle "... çevrede sorunlar oluştuğu..." ve bu sorunlara "...çözüm arayışı..."nın zayıf kaldığı vurgusu yapılmıştır. Dördüncü cümlede "hızlı nüfus artışı"nın çevrenin kirlenmesine yaptığı etkiye değinilerek farklı bir konuya geçilmiştir.

8. D Parçanın beşinci cümlesindeki "...hızlanıyor ve kor haline geliyor." yüklemlerinin öznesi söylenmediği için anlatım bozukluğu oluşmuştur. . Bu cümle, "Uzay aracının bazı küçük parçalarının ufalandığını, eridiğini, uçtuğunu görüyorsunuz; (uzay aracı / bu küçük parçalar) hızlanıyor ve kor haline geliyor." biçiminde söylenmelidir.

9. B Parçanın ilk cümlesinde sözü edilen "Çalışma hayatında yaşanan problemler..."in "...okuldan iş hayatına geçişte..." yaşandığı düşüncesi, ikinci cümlede "Meslek eğitiminin sağladığı koşulları iş dünyasında da aynen bulmak hiçbir şekilde mümkün..." olmadığı yargısıyla yinelenmiştir. Bu düşüncedeki "problem", "... genç profesyoneller iş yaşamının özellikle başlangıcında birtakım sürtüşme ve baskılara maruz kalır." sözüyle "sürtüşme ve baskı" sözcükleriyle somutlaştırılmıştır. Üçüncü cümlede, sözü edilen "problem"e gerekçe olarak "...profesyonellerin mesleğin prosedürlere uymak istememesi..." ve "kurumsal gereksinimleri mesleklerine yapılan müdahale olarak algılamaları..." gösterilmiştir. Dördüncü cümlede yine "problem"e gerekçe olarak "...genç profesyoneller bürokratik yaşama yeterince hazırlıklı olarak..." yetişmedikleri gösterilmiştir. Bu durumda, farklı gerekçeler öne süren üçüncü ya da dördüncü cümlelerden biri parçadan çıkarılmalıdır. Çıkarılacak cümlenin hangisi olduğu, bize beşinci cümlede verilmiştir: Mesleklerini öğrenirken, bilgi edinmeleri için kendilerine sunulan koşulları bürokratik yaşamın karmaşası içinde bulmaları imkânsız oluyor. Bu cümle, okul hayatında bürokratik yaşamın öğretilmediği anlamını içerdiği için üçüncü cümle, düşüncenin akışını bozmaktadır.

10. C "manipülasyon" kavramının genel tanımı parçanın ilk cümlesinde verildikten sonra ikinci cümlede yaygın kullanım yöntemi vurgulanmıştır. Üçüncü cümlede, ikinci cümlede sözü edilen "yanıltmalı yöntem"in tüketim kültürüyle bağıntısına yer verilmiştir. Dördüncü cümlede, öncekiyle bağlantılı olarak firmaların tüketimi arttırmak amacıyla bu yöntemden yararlandıklarına değinilmiştir. Beşinci cümle, günümüzde manipülasyonun sanatta etkili olduğunu belirtmiştir. Ancak altıncı cümlede, dördüncü cümlede sözü edilen "kitle iletişim araçları" kavramı "kültür endüstrisi" olarak tanımlanarak bu endüstrinin doğurduğu sonucun sanatı etkilediğine değinilmiştir. Bu nedenle, beşinci cümlenin düşüncenin akışını bozduğu görülür.

11. B Parçada "sanatsal" yaratım" süreci tanıtılmıştır. Parçanın ikinci cümlesine göre, sanatçının yaratma sürecinde duyduğu rahatsızlık ve yaşadığı stres, dördüncü cümlede söylendiği gibi, önceden algılanmamış düşünce/duyguların açığa çıkarılmasıyla son bulur. Beşinci cümlede, sanat yapıtının "yeni bir şey içerme..." zorunluluğu yeniden hatırlatılarak ikinci ve üçüncü cümlelerle anlamsal bağ kurulmuştur. Altıncı cümlede, yaratımın eserin alıcıya ulaşmasıyla son bulduğu, yargısı verilerek yine önceki cümlelerle bağ kurulmuştur. Parçanın III. cümlesi, ikinci ve dördüncü cümlelerle anlamsal bağ kurmadığı için paragrafın bütünlüğünü bozmuştur.

12. E Parçada bel ağrısı hastalığı tanıtılarak hastalığın nedenleri üzerinde durulmuştur. Bu hastalıktan korunma yolu olarak V. cümlede verilen öneriler, başka bir paragrafın konusudur.

13. B Parçanın ikinci cümlesinde "toplumun bireysel ve sosyal olarak farklı düşünce ve gruplardan oluştuğu" belirtilmiştir. Aynı düşünce, dördüncü cümlede, toplumun heterojen (farklı özelliklere sahip) olması biçiminde söylendiği için dördüncü cümlenin çıkarılması parçanın anlamında bozulma oluşturmaz.

14. D Parçanın ilk cümlesinden itibaren toplumdaki kültürel değerlerin farklılıklar ve değişkenlikler gösterebileceği üzerinde durulmuş; beşinci cümlede toplum içindeki farklılıkları bilmenin zorunluluğu vurgulanmıştır. Ancak altıncı cümleden itibaren toplumdaki bu farklılıklara saygı duyma düşüncesine geçilerek bu farklılıkların nasıl "zenginlik" olarak algılanması tanıtılmıştır.

15. D Parçanın başından itibaren "göç" kavramı tanımlanarak, hangi durumların göç kavramının kapsamında olduğu tanıtılmıştır. Ancak VI. cümleden başlayarak göç kavramının günümüzdeki niteliği ve bu niteliklerin ülkemizde aldığı durum tanıtılmıştır. Bu nedenle VI. cümleden başlayarak yeni bir paragrafa geçilmelidir.

16. C Parçanın ilk cümlesinde şiirin en estetik etkiye sahip tür olduğu söylenerek ikinci cümlede, şiirde estetiği sağlayan unsurlar (ritim ve müzik) söylenmiştir. Üçüncü cümle, ikinci cümlede sözü edilenlere yönelik bir saptamayı içermektedir. Dördüncü cümle, üçüncü cümlede söylenenlerin bütünüyle dışında "şairin toplumsal görevi"ne yönelik bir yargıyı bildirmektedir. Beşinci cümle, üçünü cümleye kadar söylenenlere ek olarak şiirin etki gücünü "...duygunun ifade şekline..." bağlayarak yine paragrafın konusuna yönelmiştir. Bu durumda IV. cümle anlatımı bozmuştur.

17. B Parçanın ilk cümlesinde "sosyal kimlik" kavramında önemli değişimlerin yaşandığı belirtilmiştir. İkinci cümlede, sanayi devimi sonrasında tüketimin artmasıyla üretim yapan şirketlerin de arttığı yargısına yer verilmiştir. Üçüncü cümlede ise, önceki cümlede yer verilen "tüketim" kavramının dışına çıkılarak "ulaşım alanındaki gelişmelere yer verilmiş ve ilk görsel kimliklerin ulaşımda kendini gösterdiği düşüncesi bildirilmiştir. Üçüncü cümledeki bu anlam, dördüncü cümlede yer alan "Bu doğrultuda..." sözüyle yine ulaşım alanıyla ilgili bir yargı içermelidir; ancak dördüncü cümle (genel olarak tüm) şirketlerin kimliğe ihtiyaç duyma gerekçesini vermiştir. Bu cümle, ikinci cümlede yer alan "üretici şirketlerin artması" düşüncesiyle bağlantılıdır. Böylece "Üretici şirketlerin artması nedeniyle şirketler, kimliğe ihtiyaç duymuştur." biçiminde bir neden sonuç yargısı oluşturulur. Parçadan III. cümle çıkarılmalıdır.

18. B Parçanın II. cümlesinde anlatım bozukluğu bulunmaktadır. Bu cümledeki "...konuları insanlara anlatmak ve ilgisini çekmek..." bağlama grubundaki "ve" bağlacından sonra, "insanların/onların" sözcüğü getirilmelidir.

19. C Parçanın ilk cümlesinde ekonomi ve kültür kavramları aralarındaki "alışveriş" açısından karşılaştırılmış, ikinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerde de bu karşılaştırma sürdürülmüştür. Beşinci cümlede "yaratıcılık" kavramına yer verilerek farklı bir konuya geçilmiştir.

20. C Parçanın başında, insanların duygu ve düşüncelerini anlatabilmek için nesnelerden yararlandıklarından söz edilmiştir. Ancak V. cümleden itibaren sanatçıların nesnelere bakış açılarına yer verilerek faklı bir düşünceye geçilmiştir. Bu nedenle, V. cümleden itibaren yeni bir paragraf yapılmalıdır.

21. C Parçanın III. cümlesindeki "...kültürel politikasıyla..." tamlamasında yanlışlık yapılmıştır. Çünkü "politikasıyla" sözcüğündeki iyelik ekiyle bir isim tamlaması yapılmış ancak tamlayan belirtilmemiştir. Tamlama, ya "kültür politikasıyla" biçiminde bir isim tamlaması ya da "kültürel politikayla" biçiminde bir sıfat tamlaması yapılmalıdır.

22. A Parçanın ilk cümlesinde "çevre kirliği"ne değinilerek, insanların yeni bir dünya arayışından söz edilmiştir. Üçüncü cümleden başlayarak Wall-E adlı bir film aracılığıyla insanların çevre kirliliği sorununa ilgilerinin çekilmesi amaçlanmıştır. Ancak II. cümlede, parçada verilmek istenen düşünceden farklı olarak "bilim kurgu" filmleri yapmanın gerekçesi belirtildiği için bu cümle parçadan çıkarılmalıdır.

23. D Parçanın ilk cümlesindeki toplumsal değişimi etkileyen şartlara yönelik farklı bakış açılarının olduğu düşüncesi, II., III. ve IV. cümlelerde, kimi sosyologların bakış açılarıyla örneklendirilmiştir. VI. cümleyle, toplumsal değişimi etkileyen çok sayıda etkenin olduğu yargısına varılmıştır. V. cümle, toplumsal değişimle birlikte ortaya çıkan kimi değerlerin olumsuz sonuçlar getirdiği yargısıyla parçanın anlamsal bütünlüğünü bozmuştur.

24. E Parçanın V. cümlesinde "özne eksikliği"nden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır. Cümledeki "görülmelidir" edilgen yükleminin öznesi olarak "kütüphaneleri" sözcüğü düşünülmüştür; ancak bu sözcük, "kütüphaneler" biçiminde yazılarak özneye dönüşebilir.

25. D Parçanın ilk cümlesinde sanat yapıtının zor ve karmaşık bir süreçten geçerek oluştuğu yargısına yer verilerek II., III. ve IV. cümlelerde sanatçının bu zorlukları nasıl aşması gerektiği açıklanmıştır. V. cümlede itibaren "sanatçının tasarladığı sanat yapıtı ile sanat yapıtının kendi gerçekliği arasındaki fark"a değinilerek farklı bir düşünceye geçilmiştir.

26. C Parçanın I. cümlesinde "mekân" kavramına yer verilerek II. cümlede bilim dallarının bu kavrama bakış açılarına değinilmiştir. III. cümlede yine "mekân" kavramına sanatın bakış açısı verilerek IV. cümlede aynı kavrama yönelik ortaya çıkan farklı yaklaşımlar tanıtılmıştır. V. cümle, sanatçı ile izleyici arasındaki "iletişim" konusunu ele alarak farklı bir düşünceye geçmiştir.

27. D Parçanın ilk cümlesinde Otomatik Portakal adlı filmden hareketle sanat eserlerinin ahlaki değerleri ele alması düşüncesi tanıtılmıştır. Parçanın VI. cümlesinde de sanatın "...ahlaki düşüncelere duyarsız kalmaması gerektiği..." düşüncesi desteklendiği için V. cümle paragrafın anlam bütünlüğünü bozmuştur.

28. E Parçanın ilk cümlesinde bilimlerin doğmasına neden olan etkenlerden ilki, ikinci cümlede "evreni tanımak" olarak belirtilmiştir. III. cümlede ikinci etkenden söz edilerek bu etken, IV. cümlede "evrene hâkim olmak" olarak söylenmiştir. V. cümle, tüm bilimlerin "evreni tanımak" ve "evrene hâkim olmak" ortak amacını taşıdıklarını belirterek önceki cümlelerle bağ kurmuştur. VI. cümle, bilimlerin kullandıkları "yöntem"lerden söz ederek farklı bir konuyu ele aldığı için anlam bütünlüğünü bozmuştur.

29. E Parçanın son cümlesinde özne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu bulunmaktadır. Cümle, "Başka bir deyişle konuşma, günlük bir gereksinimdir ve toplum içinde yaşayışımızın doğal bir sonucudur." biçiminde olmalıdır.

30. C Parçanın ilk cümlesinde, yüksek düzeydeki "...estetik ve sezgi kaygısının..." insanı sanatçı yapacak düzeye ulaştığı düşüncesi, ikinci cümlede, bu yeteneklerin eğitimle geliştirildiği yargısıyla genişletilmiştir. III. ve IV. cümleler de sanatçının yapıtlarını oluştururken estetik kaygıyı önemsediğini vurgulamıştır. Parçanın V. cümlesinde sanat yapıtlarının aynı zamanda bir "meta" olarak görüldüğü düşüncesiyle farklı bir konuya geçilmiştir.

31. C Parçanın ilk dört cümlesinde "yaratıcılık" kavramı tanımlanmıştır. V. cümlede yaratıcı insanlarda görülen kimi niteliklere yer verilerek farklı bir konuya geçilmiştir.

32. A Parçanın ilk cümlesindeki "...ülkelerin iç barıştan..." tamlamasında, iyelik eki kullanılmamasından kaynaklanan anlatım bozukluğu bulunmaktadır. Tamlama, "...ülkelerin iç barışından..." biçiminde oluşturulmalıdır.

33. A Parçanın ilk cümlesindeki kukla sanatının evrensel bir nitelik taşıdığı bilgisine III. cümleyle bu sanatın ülkemizde de kabul gördüğü düşüncesi eklenmiştir. Ayrıca bu sanatın başta çocuklar olmak üzere eğlendirici yönü bulunduğuna değinilmiş, sanatçıların el üstünde tutulduğu bilgisi de eklenmiştir. Parça, IV. cümleden itibaren kukla sanatının ülkemizdeki algılanışı ile ilgili bilgi ve örneklerle sürdürülmüştür. Parçanın II. cümlesinde verilen kukla sanatındaki metinlerin özelliği bu parçadaki anlam bütünlüğünü bozmuştur.

34. E Parçanın ilk cümlesinde sanatçıların evrensel tarzda eserler üretmelerinin önemi tanıtılmış; II. cümlede evrenselliği seçip seçmeme sorumluluğunun sanatçıda olduğu düşüncesi verilmiştir. III. cümlede, sanatçının ya "... toplumun öznel koşulları ile biçimlendirilen..." ya da "...toplumdan topluma değişmeyen..." ögeleri işleme seçimi sunulmuştur. IV. cümlede, evrenselliği esas alan bir sanatçının yaşadığı toplumda kabul görmeme kaygısını göze alması hatırlatılarak önceki cümlelerle anlamsal bağ kurulmuştur. Sanatçının ait olduğu toplumun da evrensel değerleri kabul etmesinin sanatçı açısından bir şans olduğu V. cümlede dile getirilmiştir. VI. cümlede sanatçının "...toplumsal değerlerin taşıyıcısı..." olması sözü, önceki cümlelerle çelişmektedir.

35. A Parçanın I. cümlesinde "kurarak" zarf-fiilinin edilgen olmamasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır. Cümle "Bir olayın algılanması, daha önceleri yaşanan olaylar ve deneyimlerle ilgi kurularak gerçekleşir." biçiminde yazılmalıdır.

36. C Parçanın III. cümlesinde, "...öyle bakar." yargısına dolaylı tümleç eklenmemesinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır. "olaylara/çevresine öyle bakar." denilerek bozukluk giderilir.

37. A Parçanın ilk cümlesinde insanların renklere olan ilgisi giysi yönünden tanıtılmış, II. cümlede giysilerdeki renklerin etkisi üzerinde durulmuştur. IV. cümleden itibaren yine giysilerdeki renk tercihine ilişkin düşüncelere yer verilmiştir. Parçadaki III. cümle, renklere karşı insanların gösterdiği tepkiyi psikolojik açıdan değerlendiren bir cümle olduğu için parçanın anlamsal bütünlüğünü bozmuştur.

38. E Parçanın ilk cümlesinde, edebiyatımızda anlatı geleneğinin varlığına değinilerek II. cümlede Tanzimat'tan sonra "...yeni bir hikâye tarzının oluşmaya başladığı..." düşüncesine yer verilmiştir. III. cümle, yine hikâyenin romandan ayrılması sürecine değinmiş, IV. cümle, hikâye türünün kaynakları üzerine bir yargı bildirmiştir. V. cümle, roman türüne değinerek parçanın anlam bütünlüğünü bozmuştur.

39. D Parçanın ilk cümlesinden itibaren arkeolojinin bilim dalı haline gelme süreci açıklanmıştır. Ancak parçanın V. cümlesinde ülkemizde arkeoloji alanındaki gelişmelere yer verilerek farklı bir düşünceye geçilmiştir.

40. D Parçanın I. cümlesinde teknoloji, küreselleşmenin kaynağı olarak gösterilmiş, II. cümlede küreselleşmenin bilimi de etkilediği yargısı verilmiştir. Bilim ve teknolojideki gelişmelerin tüketimi yaygınlaştırdığı yargısı III. cümlede verilerek düşünce geliştirilmiştir. IV. cümle yaygın tüketim anlayışı sonucunda ortaya çıkan değişimleri belirtmiştir. V. cümlede, popüler kültürün içinde gösterilen sanatsal çalışmalara bakış açısına değinilerek farklı bir konuya geçilmiştir.

www.muratyayinlari.com

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI VE ANLATIM BİÇİMLERİ

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI VE ANLATIM BİÇİMLERİ

A) Paragrafta Düşünceyi Geliştirme Yolları:

Yazarın düşüncesini ortaya koymak, ona inandırıcılık kazandırmak için başvurduğu anlatım yollarına düşünceyi geliştirme yolları denir. Bu yollar anlatımı tekdüzelikten kurtarır, okuyucunun ilgisini çeker ve dikkati canlı tutmayı sağlar. Anlatımda, aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından biri ya da birkaçı kullanılabilir:

1. Tanımlama: Bir varlık ya da kavramı en belirgin, önemli ve diğerlerinden ayırıcı özellikleriyle tanıtmaktır. Kısaca "... nedir?" sorusuna cevap vermektir. Aşağıdaki cümleler, birer tanım cümlesidir: *Dil, insanlar arasında bir anlaşma aracıdır. Gerçek eleştiri, bir sanat eserindeki iyi ve kötü yönleri birlikte göstermektir.*

Sanatçı, yaşadığı toplumun birikimini kullanan ve bu birikimi gelecek yüzyıllara taşıyandır. Robert Graves'in "Yunan Mitleri"; klasik geleneğin tarzını izlese de açık ve dolaysız, şairane anlatımı ve aradaki bağlantıları kurmadaki başarısıyla her kesimden okuyucu için oldukça doyurucu, kolay anlaşılan ve dilimize de çevrilen ikinci kitabıdır.

2. Karşılaştırma: Varlık ve kavramlar arasındaki benzer ve farklı yönleri göstermektir. Karşılaştırmalı anlatım, konuya çekicilik kazandırır. Karşılaştırmada "-se" eki ya da "ise, oysa, oysaki, halbuki, böyle söylenmesine rağmen" gibi karşı sözler çok kullanılır.

Karşılaştırmada temel ilke; <u>seçilen kavramlar arasında karşılaştırılacak bir yönün bulunmasıdır:</u>

İki satırlık bir konuşma, bir karakteri on sayfalık bir betimlemeden daha başarılı bir biçimde çizebilir. Bir ülkedeki sanat ve kültür, o ülkenin en az denizleri, güneşi ve kumsalları kadar değerlidir. "Zor olan; gerçekleri anlatmaktır. İnsanlara birtakım masalları anlatmak, onlara olmayacak şeylerden söz etmek kolaydır. Hayaller her zaman cazip olagelmiştir. Gerçekler ise ürkütücü ve acı... Hep yapamayacağı, güç yetiremeyeceği şeylere uzanmaya kalkar, hayallere bel bağlayan kişi. Gerçeklerde payına düşen şeyler vardır, hayallerde ise sorumluluklar geri plandadır hep."

Yukarıdaki paragraf "gerçek" ve "hayal" kavramlarının karşılaştırılması üzerine kurulmuştur.

3. Tanık Gösterme: Düşünceye inandırıcılık kazandırmak, düşünceyi etkili hale getirmek amacıyla güvenilir kişilerin görüşlerinden faydalanmadır. Herkes, her konuda tanık gösterilemez. Tanık gösterilecek kişinin o konuda bilgili ve yetkili olması esastır:

"Bir sanatın gerçek değeri, içten gelen duyguların olduğu gibi yansıtılmasıyla belirlenir. Salvador Dali: "Resim, sanatın dürüstlüğüdür. Hile yapma ihtimali yoktur. Ya iyidir ya da kötü..." der." "Okumanın insanın üzerindeki olumlu etkileri üzerine, Montesquieu, çeyrek saatlik bir okumanın gideremeyeceği bir sıkıntının olmayacağını söylemiştir."

4. Örnekleme: İleri sürülen düşünceye inandırıcılık kazandırmak için örneklerden yararlanma işidir:

"savaş" ve "edebiyat" kavramları birbirine zıt gibi görünse de bir milletin savaşın acımasız ortamı içinde yaşadıklarını, insanî tepkilerini dile getiren edebi metinler, yüksek düzeyde duygu değeri taşır. Türk ve dünya tarihi açısından çok önemli sonuçlar taşıyan Çanakkale Savaşı, Yakup Kadri, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Buket Uzuner gibi sanatçılarımız için de ilham kaynağı olmuştur.

"Anne ve babanın yaptığı her davranış, hatta duygu ve heyecan durumları, olaylar karşısındaki tutumları çocuk tarafından taklit edilerek benimsenir. Zamanla çocuk da aynı davranışları göstermeye çalışır. Anne ve babanın yalan söylemesi, başkalarını aldatması, ikiyüzlü hareket etmesi, çocuğun da bunları yapmasının en büyük etkenidir." Yukarıdaki parçada çocukların anne ve babalarından hangi davranışları aldıkları örneklendirilmiştir.

5. Benzetme: Arasında ortak ilgi bulunan iki varlıktan zayıf olanın güçlüye benzetilmesidir. Benzetme, anlatıma güzellik katan yollardan biridir:

Kitapçı vitrinleri, kültür olaylarının sergilendiği birer aynadır.

Sanatçılar, geçmişle gelecek arasındaki köprünün işçileridir.

Şiirde kullandığım sözcükleri yerden toplarım, onlar kurumuş kelebekler gibidir.

6. Kişileştirme: İnsana özgü niteliklerin, insan dışındaki varlıklara aktarılmasıdır:

Çiftlikteki çalışmaya hırçın yağan yağmur nedeniyle ara verildi.

Bahar gelince bu yaşlı evin pencereleri renk renk çiçeklerle donanır.

"Ağrı Dağı karşımızda, ellerini açmış bizi bekliyor. Hele gece vakti; daha heybetli, daha büyük bakıyor bize. Çağırdığı bütün insanlara kucak açıyor."

7. Kanıtlama: Herkesin görüş birliğinde olduğu, aksinin söylenemeyeceği düşüncelerin kullanılmasıdır. Sayısal veriler gibi itiraz edilemeyecek örneklerden faydalanılabilir.

M.S. 105 yılında Çinliler, iletişimin modern ortamı kâğıdı keşfettiler.

"Trafik kazaları üzerine ülkemizde yapılan araştırmada, yaralılardan % 28 inde kaza nedeniyle iş verimliliğinin azaldığı, %14,4 ünün ise iş değişikliği yaptığı belirlenmiştir."

B) Anlatım Biçimleri:

1. Açıklamalı Anlatım: Bir konu hakkında okuyucuya bilgi vermek için yapılan anlatımdır. Ele alınan konu hakkındaki birtakım sorular, bu anlatım kullanılarak cevaplandırılır. Konuda ele alınan varlık ya da durum, çeşitli yönleriyle tanıtılır.

"Şiirin kendine özgü bir dili var mıdır?" sorusuna aşağıdaki parçada verilen cevap bir açıklamadır:

Şiir, her dilsel yapı gibi kendi içinde özel bir anlama sahiptir. Bu anlam, imgesel kurgularla gerçekleşir. Şiirin anlamlı en küçük yapısal birimi olan cümle, öylesine bir bağıntıyla çalışır ki, bu bağıntı üzerindeki sözcükler, ilk kez öyledirler ve orada biriciktirler. Mallarme'nin, "Çok iyi düşüncelerim var, ama tek bir dize yazamıyorum." diyen Degas' ya verdiği yanıt, şiirde kullanılan dilin bu özel yapısını çok güzel özetler: "Dizeler düşüncelerle değil, sözcüklerle yapılır."

2. Tartışmacı Anlatım: Konu hakkında önceden oluşan yargıların çürütülmesi amacıyla yapılan anlatımdır. Bu anlatım biçimini kullanan yazar; okuyucunun o konu hakkındaki düşüncesini değiştirmek ya da konuyla ilgili kendi düşüncesini kabul ettirmek ister. "Tutalım ki...", "Varsayalım ki...", "Düşünelim ki...", "Kabul edelim ki...", "Diyelim ki..." gibi sözlerle karşı tarafın görüşlerine yer verilir ve bu görüşler geçici bir süre kabul edilir. Yazar, daha sonra kendi düşüncelerini tanıtır, karşıt görüşleri çürütmeye geçer. Tartışmacı anlatımda örneklerden, karşılaştırmalardan yararlanılır:

Sözü edilen sanatçıyı henüz tanımıyorum. Ama bu, onun sanat anlayışı hakkında söz söylememi engellemez. Hele onun günümüz aydınlarının toplumsal sorunlara eğilmediği, yargısını kabul edemem. Evet diyelim ki, sanatçılarımız toplumun dışında yaşıyor. Peki, benim şimdiye kadar yazdığım romanlarımı ne yapmalıyız?

3. Betimleyici Anlatım: Olayları canlandırmak ya da okuyucuya hayal ettirmek amacıyla varlıkların belirgin özelliklerinin gösterilmesine dayalı anlatımdır. Betimleme, sözcüklerle varlığın resmin yapmaktır. Yazar, varlığın dış ya da iç özelliklerinden bahsedebileceği gibi her iki yönünü de tanıtabilir. Betimleyici anlatım, yazarın anlatım tutumuna göre üçe ayrılır:

a) **Öznel Betimleme**: Yazarın gözlemlerini kendi yorumlarıyla yansıtmasıdır:

Saçlarındaki beyazlıklar, onun hayat mücadelesindeki yorgunluğunu gösteriyordu. Uzun boyuyla hemen kırılıverecek bir fidana benziyordu.

b) **Nesnel Betimleme:** Varlıkla ilgili özelliklerin olduğu gibi anlatılmasıdır:

Doğubayazıt çok sıcak, ama Ağrı Dağı'nın karlı yamaçları tam karşımızda duruyor. Çalışma odası son derece sadeydi: Tam karşıda üç büyük parçadan oluşan kitaplık, sağ tarafında bir çalışma masası. Pencerenin yanına konmuş küçük bir koltuk ve önünde yine onun kadar küçük bir sehpa.

c) **Dolaylı Betimleme:** Varlığı üstü kapalı belirtmektir. Dolaylı betimlemede varlığın en belirgin özellikleri söylenir:

Sırtında sanki kanla, altınla işlenmiş, ağır, pırıl pırıl bir manto. Başında vahşi ruhunun timsali gibi balta şeklinde kıpkırmızı tacı! Yerde hançer gibi keskin bir gaga! Sonra, ayaklarındaki mahmuz dediğimiz sivri süngüleri! Dikkat ederdim: Tavukların hiçbirini sevmezdi.

Ömer Seyfettin

4. Öyküleyici Anlatım: Olay, yer, zaman ve insan ögeleri kullanarak yapılan anlatımdır. Öyküleyici anlatım; öykü, roman, masal gibi sanatsal kaygıyla yazılmış olay yazılarında kullanılır. Bu tür yazılarda bilgi verme, öğretme amacı olmadığı için duygu ve düşünceler bir olaya bağlanarak anlatılır:

Sıcak bir yaz günü... Otobüsü kaçırmamak için koştum. Herhalde bu acele koşuş yüzünden, üstelik buna otobüsün sarsıntısı, yolla gökyüzünün güneşten parıldayışı da eklenince içim geçti. Hemen hemen bütün yol boyunca uyumuşum. Uyandığımda, yanımdaki koltukta oturan genç bir adam bana gülümsedi, "Uzaktan mı geliyorsunuz?" diye sordu. Fazla konuşmamak için "Evet!" dedim.

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI VE ANLATIM BİÇİMLERİ

TEST • 11

Teknoloji; insan hayatını etkileyen, değiştiren, hayatına yön veren yenilikleri, gelişmeleri içerir. Değişen insan yaşamı, edebi eserlerde yer alır. Bir toplumun bilim ve teknikteki seviyesini yazılan edebi eserlere bakarak tahmin edebiliriz. Bilim ve teknikte yıldırım hızındaki gelişmeler edebiyatı da etkilemiştir. Matbaanın bulunması herkesin eserlere ulaşmasını kolaylaştırmış, gazetenin çıkarılmasına zemin hazırlamıştır. Bu durum, gazete çevresinde edebi metinlerin oluşmasını sağlamıştır. Yirminci yüzyılda gelecekçilik akımına bağlı sanatçılar, edebiyatı bütünüyle teknolojik gelişmelerin bir anlatım aracı olarak görmüşlerdir.

1. **Bu parçanın anlatımında düşünceyi geliştirme yollarından hangisine yer verilmemiştir?**

A) Nedensonuç ilişkisi belirtme
B) Somut verilerden yararlanma
C) Karşılaştırma yapma
D) Karşıt görüşlerden yararlanma
E) Benzetmede bulunma

Mimar Baran İdil, tüm dünyadakinin aksine mimarlığın sanat dalı olmadığı, olsa olsa mühendisliğin üzerine sıkılmış krema, olabileceğini öne sürüyor. Kuşkusuz İdil'in düşüncelerini açıkça söylemesi önemlidir. Ancak tüm dünyadaki mimarların "mimarlığı" sanat olarak kabul ettikleri savının doğruluğu su götürür. İkincisi "dünyadaki tüm mimarların" mimarlığı sanat olarak kabul etmesi, ileri sürülen savın, gerçekliğin ifadesi olduğunun kanıtı olamaz. Üçüncüsü, "mühendisliğin kreması olduğu" savının doğruluğu görecelidir ama mimarlığın mühendislikle birlikte düşünülmesi gerektiği de reddedilmez bir doğrudur.

2. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Karşıt düşüncelerden yararlanma
B) Dolaylı anlatıma başvurma
C) Benzetmelerden yararlanma
D) Karşılaştırmada bulunma
E) Kişileştirme yapma

Cumhuriyet ve Devlet Sanat Ödülü sahibi olan *Mustafa Aslıer,* Türk resminin gelişmesine büyük katkıları olan bir sanatçı ve akademisyendir. Bazıları yurtdışında olmak üzere toplam elli bir kişisel sergi açmıştır. Sanatçıların özgün baskı eserlerini de toplayarak Marmara Üniversitesi'nde bir koleksiyon müzesinin yeşermesine öncülük yapmıştır. 2015 yılında kaybettiğimiz sanatçı, mesleki deneyimleri ve sanat konularında dört kitap da yazarak birikimlerini kalıcı duruma getirmiştir.

3. **Bu parçanın anlatımında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Sayısal verilerden yararlanma
B) Kişisel değerlendirmelere yer verme
C) Benzetmede bulunma
D) Soyut bir kavrama somut anlam yükleme
E) Bir durumun amacını belirtme

Arjantin'de Jakaranda ağacı tohumları, asitsiz kağıt ve ekolojik mürekkep kullanılarak hazırlanan kitaplar; çocuklar tarafından okunduktan sonra toprağa ekiliyor. Tohum zamanla ayrışarak, kitabın asıl yuvası olan doğaya geri dönüş yapmasını sağlıyor. Böylece çocukların kitap okumaya teşvik edilmesi ve geri dönüşüm projesine katkı sağlaması hedefleniyor. Tree Book Tree adlı projenin amacı, 8–12 yaş aralığındaki çocuklara ellerinde tuttukları kitapların aslında ağaçlardan yapıldığını anlatmak ve sürdürülebilirlik kavramını küçük yaşlardan itibaren onların hayatlarına sokmak... Bu kitaplar, kitapçı vitrinlerinde, toprakla dolu cam bir fanusun içinde sergileniyor.

4. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?**

A) Kişisel değerlendirmelere yer verilmiştir.
B) Bir eylemin gerekçesi belirtilmiştir.
C) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
D) Karşılaştırmada bulunulmuştur.
E) Benzetme yapılmıştır.

Sözü edilen sanatçıyı henüz tanımıyorum. Ama bu, onun sanat anlayışı hakkında söz söylememi engellemez. Hele onun günümüz aydınlarının toplumsal sorunlara eğilmediği yargısını kabul edemem. Evet diyelim ki, sanatçılarımız toplum dışında yaşıyor. O zaman benim şimdiye kadar yazdığım romanlarımı ne yapmalıyız?

5. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?**

A) Duygusallık B) Betimleme
C) Tartışma D) İçtenlik
E) İnandırıcılık

(I) Son şiirlerinde kullandığı dili anlamak için sözlük kullanmalısınız. (II) Özelikle betimlemelerde anlaşılmaz olmaya çalışmak gibi bir yola yöneldiğini görüyoruz. (III) Önceki şiirlerinde okuyucuyu kucaklayan bir sanatçı çizgisindeydi. (IV) Toplumun konuştuğu dili yansıtan şiirlerine yönelik övgüler, ona geniş bir okuyucu kitlesi kazandırmıştı. (V) Anlatımındaki değişiklik, sanırım zamanın moda yaklaşımlarından uzak kalmamak içindir.

6. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangileri olumlu yargı içermektedir?**

A) I. ve II. B) II. ve III.
C) II. ve IV. D) III. ve IV.
E) IV. ve V.

(I) Eleştiride herkesin uygulayabileceği bir ölçü bulunduğunu zannetmiyorum. (II) Bir eleştirmenin sanatçı hakkında her zaman doğru yargı bildirdiğini söylemek mümkün değildir. (III) Eleştirmenler genellikle okuyucunun zevklerini eğitmek yerine onun bazı görüşlere sahip olmasını istiyorlar. (IV) Eleştirinin her seviyesinde aynı tutumu ısrarla sürdürüyorlar. (V) Oysa bir sanatçıyı incelerken onunla ilgili tüm bilgiler kayıt altına alınmalıdır.

7. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde nesnel bir anlatım söz konusudur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Jorge Luis Borges, Babil Kütüphanesi adlı eserinde evreni bitimsiz bir kütüphane olarak tasarlar. Kütüphane birbirine geçmeli, sonsuza kadar uzanan altıgen odalarla kaplıdır. Odalarda insanın temel ihtiyaçlarını karşılayacak malzeme ile dört duvarı kaplayan kitap rafları bulunmaktadır. Raflar, 25 alfabetik karakterin tüm birleşimlerini taşıyan kitaplarla doludur. Bu kütüphane, o güne kadar yazılmış, gelecekte yazılacak olan bütün kitapları ve bu kitapların tüm varyasyonlarını hatta bütün dillere çevrilmiş kopyalarını bulundurmak zorundadır. Bu kütüphanede hem geçmişin hem de geleceğin ayrıntılı bir dökümü vardır. Hatta her bireyin biyografisini kapsayan kitaplar da bulunur. Bu kütüphaneye gidemezseniz, *Babil Kütüphanesi* yerine "internet", kitap yerine "web sitesi" "Man of the Book" yerine "arama motoru"nu koyun. Karşınızda *Babil Kütüphanesi* paralelinde hem muhteşem bir bilgi kaynağı hem de devasa bir çöplük bulacaksınız. Ayrıca *Borges 25* karaktere ihtiyaç duyarken internetinki iki karakterden oluşur: 0 ve 1.

8. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?**

A) Karşılaştırma, betimleme, açıklama
B) Tartışma, açıklama, karşılaştırma
C) Tanımlama, kanıtlama, betimleme
D) Betimleme, açıklama, örnek gösterme
E) Kanıtlama, örnek gösterme, karşılaştırma

Benim azıcık tutar dalım olsaydı, dönüp de bakmazdım bile İstanbul'a. Ne farkı var burasının bizim köyden? Suyu desen yok. Çeşmeler şakır şakır akmıyor. Bizim köyün hiç olmazsa suyu vardı. Sabah dörtte kalkıp buradan yürüyerek Yedikule'ye, fabrikaya gidiyorum. Köyde de sabahın alacakaranlığında böyle yollara düşer, tarlaya giderdik. Birazdan çocuk gelir; ancak domates, salatalık getirir. Dedemin tarlaları kendilerine yetermiş. Eker, biçer, kaldırırlarmış. Ben neden geldim, sana onu bir bir söyleyeyim de ibret için yaz.

9. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?**

A) Karşılaştırma, tanımlama, öyküleme
B) Tartışma, öyküleme, karşılaştırma
C) Tanımlama, örnek gösterme, betimleme
D) Karşılaştırma, betimleme, öyküleme
E) Açıklama, örnek gösterme, tartışma

Reprodüksiyon, bir sanat yapıtının aslına uygun kopyadır. Aslının birebir aynısını meydana getirmek anlamına gelmez. Bu işlem genelde basım yöntemi kullanılarak yapılır. Bir sanat yapıtının bu anlamda çoğaltılması ve reprodüksiyonunun yapılabilmesi için özgün yapıtın gerçekte tek nüsha olarak yapılmış olması gerekir. Reprodüksiyonu kopyadan ayıran, onun taklit olmayıp yalnızca özgün yapıtın özgün tekniği dışında bir teknikle üretilmesidir.

10. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Benzetme yapıldığı
B) Birden fazla kavramın tanımının bulunduğu
C) Nesnel yargılardan oluştuğu
D) Koşul bildiren cümle kullanıldığı
E) Karşılaştırmaya yer verildiği

Geçenlerde, bir edebiyat dergisinde tanıtılan romanın yazarı için; "Sanatçının bu çalışmasıyla romana sıçradığını görüyoruz." denmişti. Ne demek "romana sıçramak?" Öyküden romana bir geçiş mi vardır? Diyelim ki bir geçiş var. O halde bütün öyküleri bir basamak olarak görmeliyiz. Bütün öykücüleri, yazdıklarıyla değil, yazacakları bir romanı bekleyerek tanımalıyız. Öyküyü ve öykünün kendi içindeki karmaşık yapısını, bu kadar kolay bir kenara itemeyiz.

11. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Betimleme
B) Tartışma
C) Karşılaştırma
D) Öyküleme
E) Açıklama

Soğuğa dayanıklı ve güzel çiçeklenip her yıl yeniden açan kalıcı bir bitki istiyor ya da bu bitki sıcaklara da dayansın ama üzeri çiçeklerle dolup taşsın diyorsanız krizantem (kasımpatı) tam size göre... Dokunduğunuzda kırılacak zannedeceğiniz kadar naif ama o kadar da dayanıklıdır. Bu özelliği nedeniyle krizantem, kışa girmeden önce doğanın son coşkusunu, insanın mutluluğunu dışa vurur: Bir ilkokul öğrencisinin elinde öğretmenine sunulacak bir demet sevgi, bir hasta yakınının elinde hastaya verilecek ilaç, romatizma ağrıları tutan yaşlı büyüğe sunulacak bir saygı olup çıkar.

12. Yukarıdaki parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmamıştır?

A) Tanımlama
B) Örnekleme
C) Kişileştirme
D) Karşılaştırma
E) Betimleme

Bir sergi açılışı... Son yıllarda adı sıklıkla anılan, tablolarının değeri giderek yükselen ressamla, alıcı olmadığı belli olan bir sanatseverin ayaküstü konuşması... "Gerçekten çok etkileyici çalışmalar var." der, sanatsever. Ressam "En çok hangilerini beğendiniz?" diye sorunca, birkaç resmi gösterir ve ekler: "Günün birinde ben de sizin güzel bir tablonuzu almayı çok isterim doğrusu." Ressam, ya sanatseverin bir tablo hediye edilmesini beklediğini düşündüğünden ya da işi şakaya vurmak için kahkahalarla lafını patlatır: "Vallahi bunları ben bile satın alamam!" Sanatsever, sergi salonundan şaşkınlık ve utanmışlık duygusuyla uzaklaşırken hâlâ sanatı sevmektedir.

13. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öyküleyici anlatım ağır basmaktadır.
B) Eksiltili cümleler bulunmaktadır.
C) Nitel anlamlı sözcüklerden yararlanılmıştır.
D) Devrik cümle kullanılmıştır.
E) İkilemelere yer verilmiştir.

Kuraklığa maruz kalan ağaçlardaki yüksek basınç, gövde içindeki su iletim borusunun kırılmasına neden olabilir. Böylece içeriye çözünmüş hava girerek kabarcık oluşturur ve suyun akışını engeller. Bu tür olaylara "kavitasyon" adı verilir. Fransız uzmanlardan oluşan bir ekip laboratuvarda, su sıkıntısı çeken ağaçların içinde oluşan baloncukların çıkardığı ultrasonik sesleri kaydetti. Uzmanlar seslerin kökenlerini anlayabilmek için, canlı bir ağacın içindeki şartları taklit ederek, ince bir çam yongasını sıvı ile dolu bir jel kapsül içine koydu. Daha sonra kuraklık taklit edilerek, jeldeki su buharlaştırıldığı anda, mikrofonla kayıt yapıldı ve oluşan kabarcıklar filme alındı. Kaydedilen seslerin yaklaşık yarısının kavitasyon ile ilişkili olduğu ortaya koyuldu. Geri kalan sesler ise başka süreçlerle ilgiliydi: Komşu hücreleri istila eden kabarcıkların sesi gibi... Araştırmacılar, canlı ağaçların sesleriyle bu desenleri karşılaştırabileceklerini ve hangi sürecin bu seslere sebep olduğunu belirleyebileceklerini düşünüyor.

14. Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yoruma yer verilmiştir.
B) Neden-sonuç cümlesi bulunmaktadır.
C) Benzetmelerden yararlanılmıştır.
D) Nitelik bildiren sözcükler kullanılmıştır
E) Amaç-sonuç cümlesine yer verilmiştir.

Şehirlerin en önemli yerlerinden birisi de çöplükleridir. Bir büyük şehir çöplüğünü görünceye kadar bunu ben de bilmiyordum. Bir çöplük, bence bir şehir demektir. İstanbul'u düşünün; bir deniz üstünde, bir kayalıkta, bir çöplükte martıların olduğu o güzel ve alımlı şehir. İstanbul'un bir havasına, bir tadına giren, bir daha havasından, tadından çıkamaz. İstanbul'un yıllar boyu boy boy, renk renk resimleri yapılmış, fotoğrafları çekilmiş, üstüne şiirler yazılmıştır. Ben size söylüyorum ki bunların birçoğunu gördüm, okudum ama hiçbir şey, hiç kimse İstanbul'u çöplükleri kadar bana anlatamadı. Kirli mi İstanbul, çöplüğü kokar. İstanbul daha mı temiz, kokusu daha az gelir. İstanbul mis kokulu mu, kokusu mis gibi kokar çöplüklerinin. Çöplük de mis gibi kokar mı diyeceksiniz? Kokar, kokar; bana inanın.

15. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi <u>yoktur</u>?**

A) Benzetme
B) Niteleme
C) Öykülemeye başvurma
D) Karşıtlıklardan yararlanma
E) Örnekleme

Brezilyalı kadın romancı *Clarice Lispector,* "Yaşadığım şeyi kendime saklamak istemiyorum." diye başlıyor bir romanına. Yazar, bir bakıma, kendine saklamayan kişidir, diyesim geliyor. Yaşamıma girmiş, belleğime kazınmış, yüreğimde izler bırakmış olaylardan bir yazar olarak elbette kendimi soyutlayamazdım. "Sığırcıklar" adlı öykümü yazdıktan aylar sonra bir cezaevindeki arkadaşın ilk sorduğu şey, kentin ana caddesinin iki yanında yükselen koca atkestanelerine akşamüstleri yine kuşların toplanıp toplanmadığını sormak olmuştu.

16. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi <u>yoktur</u>?**

A) Kişileştirme
B) Tanık gösterme
C) Birinci kişili anlatıma başvurma
D) Kişisel duyguları yansıtma
E) Örnekleme

(I) *Brueghel*'in o meşhur "Körlerin Yürüyüşü" tablosunu gördünüz mü bilmem. Resimdeki körler grubu, resmin sol üst köşesinden sağ alt köşesine doğru çapraz şeklinde ilerler ve burada birden bire sonlanır. En soldaki körün ardında bir su kütlesinin yüzeyi görülür. Suyun öte yanında köy evleri vardır. Tabloda, değersiz bir asa ile körleri istediği yöne çeken ve çekerken önündekini çiğneyen soldan beşinci kör, resmin izleyicisine doğru bakan tek figürdür. Hızlı bir düşüşün çeşitli evrelerini gösteren *Brueghel*'in tablosunu görünce, bir kör için değersiz bir sopanın bile ne kadar önemli olduğunu düşündüm. Konuşmayan, görmeyen ve duymayan bir topluluğu istediğin yöne çekmek için bir sopa yetecektir sana.

17. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi <u>yoktur</u>?**

A) Betimleme yapılmıştır.
B) Öykülemeye başvurulmuştur
C) Yoruma yer verilmiştir.
D) Karşılaştırma yapılmıştır.
E) Açıklamaya yer verilmiştir.

Kişiliksiz ve önemsiz denen insanları *Knut Hamsun*'dan önce hiç kimse etkili anlatamamış ve "kişiliksiz insan" diye bir varlığın olmadığını onun kadar inandırıcı biçimde gösterememiştir. Hamsun'a göre, yeryüzünde suçsuz yere ölüme mahkûm edilmiş milyonlarca kahraman karınca yaşıyor. Bu kahramanlar, taş yığını kentler kuruyorlar ve sürdürdükleri zor yaşamı her bakımdan güzelleştirirken kendileri için de katlanılmaz ve acı verici sosyal bir yaşam kuruyorlar. *Hamsun* bu tespitini arkadaşına anlatıyor ve ona soruyor: "Bizler, kahramanlar ve büyük çilekeşler, birbirimize neden önemsiz ve kişiliksiz görünüyoruz, biliyor musun?" Arkadaşı kurnazlığından, belki de şaşkınlığından susuyor. "Evet!" diye üsteliyor *Hamsun*. "Bizler, yeryüzünde dolaşan serserileriz. Yeryüzünde öyle çok çalışıyoruz ki artık onu güzelleştirmiş durumdayız. Aslında birbirimizi sevmek ve saymak için her şeyimiz var, bizler iyi işçileriz. O halde birbirimize neden acı çektiriyoruz?"

18. **Bu parçanın anlatımında düşünceyi geliştirme yollarından hangisi <u>kullanılmamıştır</u>?**

A) Örnekleme
B) Tanımlama
C) Niteleme
D) Tartışma
E) Nesnel değerlendirme

Sanatta yeniliğin ne olduğunu doğru kavrayabilmek için, öncelikle sanatsal gelişme ile toplumsal gelişme arasındaki ilişkiye bakmak gerekir. Hem sanatsal hem de toplumsal gelişme, eski ile yeni arasındaki mücadelenin sonucunda ortaya çıkar. Tıpkı yeni üretim tarzı ve üretim ilişkilerinin eski üretim tarzı ve üretim ilişkilerinin içinden doğması, onunla bir çatışmaya girmesi ve sonunda onu aşması gibi, sanatta yeni de eski olanın bağrında gelişerek onunla bir çatışma içine girer ve sonunda onu aşar. Sanatsal gelişme ile toplumsal gelişme birbiriyle bağıntılı ve iç içedir. Ortaçağ sosyo-ekonomik yapısı feodal üretim tarzı ile aşılarak geride bırakılmışsa, buna bağlı olarak feodal anlayışın sanatsal ve kültürel değerleri de Rönesans'ın yeni değerleri karşısında geride bırakılmıştır.

19. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Karşıtlıklardan yararlanılmıştır.
B) Açıklamaya yer verilmiştir.
C) Kişileştirme yapılmıştır.
D) Benzerliklere değinilmiştir.
E) Örnekleme yapılmıştır.

Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde kütüphane yetkilileri, okuma alışkanlığını yaygınlaştırmak amacıyla ağaç dallarına kitap astı. Yetkililer, "Kütüphaneler Haftası" kapsamında düzenledikleri bu etkinlik aracılığıyla, özellikle gençleri kitap okumaya teşvik ettiklerini belirttiler. Etkinlik için Siverek'e gelen yazar Ali Erkan Kavaklı da yaptığı konuşmada, okumanın önemli olduğunu fakat daha önemlisinin anlayarak okumak gerektiğini söyledi. Kavaklı, "Beyninizi tatil etmeyin beynin tatili yok. Siz tatildeyken yeme ve içme eylemini yapıyorsunuz, o zaman tatildeyken beynin gıdası olan okuma eylemini de gerçekleştirin ve bol bol okuyun. Gelişen bir toplumun temeli okumakla oluşturulur." dedi. Konuşmaların ardından ilçe meydanına giden kütüphane yetkilileri, okuma alışkanlığını yaygınlaştırmak için kaymakamlıktan temin ettikleri 300 kitabı buradaki ağaçların dallarına astı. Okullardan çıkan öğrenciler, ağaçlarda bulunan kitaplardan aldı.

20. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Devrik cümle bulunmaktadır.
B) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
C) Tanık gösterme yapılmıştır.
D) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
E) İkileme kullanılmıştır.

(I) Öğretmenlerin ve ebeveynlerin çocukların değişik büyüme evrelerinde hangi konulara ilgi duyduklarını ve bu ilgilere uygun hangi kitapları okumaları gerektiğini bilmeleri gerekir. (II) Bu konuda, yayınevlerinin belli aralıklarla çıkardıkları broşürler, kitap tanıtım listeleri, gazete ve dergilerdeki yeni kitaplarla ilgili reklamlar ve eleştiri yazıları, çocukların okuma ilgileri ve eğimlileri üzerine yapılan araştırma sonuçları yardımcı olacaktır. (III) Bu nedenle, ana-babalar çocuklarına kitap seçmede karşılaştıkları sorunları çözmek için sık sık öğretmenlere danışmalı, onların görüşlerinden yararlanmalıdır. (IV) Çocuklar, kitapçıların dışında, sergi ve fuarlara da götürülmelidir. (V) Böylece çok değişik kitapları görme ve kendi beğenilerine ya da ihtiyaçlarına göre kitap seçmede zengin bir deneyim kazanırlar.

21. **Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir öneri söz konusudur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Bir halk masalında, deniz kenarında harap bir barakada yaşamakta olan bir balıkçı, kendisinin bir kulübe ve yeterince yiyeceğe sahip olmak için duyduğu mütevazı dileğini yerine getiren sihirli bir balık yakalar. Bir hafta sonra sahip oldukları artık kendisini tatmin etmez ve daha büyük bir eve sahip olma isteğiyle balığı yeniden yakalamak üzere denize döner ve bu dileği de yerine getirilir. Bu süreç, balıkçı artık bir şatoda yaşamaya başlayana ve bir saray dileyene kadar haftalarca tekrarlanır. Balık, istekleri bitmeyen adamı deniz kenarındaki barakaya geri gönderir. Benzer bir durum, Romalı şair Ovid'in Yunan Kralı Midas'ı anlatan masalında görülür. Midas öylesine açgözlüdür ki dokunduğu her şeyi altına dönüştürmek ister. Dileği gerçekleşir ancak bunun sonu trajik olur. Sihirli dokunuşu ile çok sevdiği kızını altına dönüştürür.

22. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
C) Amaç bildiren cümlelere yer verilmiştir.
D) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
E) Benzetmeye başvurulmuştur.

Klasisizme göre sanatın üç temel ögesi vardır: Akıl, sağduyu ve tabiat. Her eser güzelliğini akıldan alır. Sağduyuya uymayan bir anlatımın hiçbir anlamı ve değeri yoktur. Bu yüzden hiçbir şey gerçekten daha güzel değildir. İnsan ancak inandığı şeyden heyecan duyar. Tabiatta bulunan her şey sanatın çıkış noktasıdır. Bu nedenle eserlerde tabiata yer vermek gerekir. Sonuçta klasisizmi bir okul olarak düşünürsek bu okulun amacı tabiatı uygun bir şekilde taklit etmektir. Klasik eserler bu özellikleriyle zamana direnebilmektedir.

23. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Açıklamaya yer verilmiştir.
B) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
C) Neden-sonuç anlamı bildiren yargı kullanılmıştır.
D) Tanımlama yapılmıştır.
E) Benzetmeye başvurulmuştur.

Oyun oynayan tüm çocuklar kendilerine özgü bir dünya yaratır; daha yerinde bir deyişle, yaşadığı dünyanın nesnelerini kendi beğenisine uygun olarak kurduğu yeni bir düzen içine yerleştirir, böylece tıpkı bir sanatçı gibi davranır. Buna bakıp da, yaşadığı dünyanın çocuk tarafından ciddiye alınmadığını söylersek haksızlık ederiz; tersine, çocuğun yaptığı, oynadığı oyunu pek ciddiye almaktır; oyun uğrunda harcayıp tükettiği duygular kabarık toplamlara varır. Oyunun karşıtı ciddilik değil gerçektir.

25. **Bu parça ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

A) Bir durumun gerekçesi açıklanmıştır.
B) Bir düşünce tekrar edilmiştir.
C) Karşıt düşünceler kullanılmıştır.
D) Amaç bildiren cümleye yer verilmiştir.
E) Benzerliklerden yararlanılmıştır.

Sanat, insanla nesnel gerçeklik arasındaki estetik ilişkidir. Nesnel gerçeklik sanatçıda estetik biçimlerde yansır. Sanat; insana, topluma ve toplumsal yaşama sıkı bir şekilde bağlıdır. Sanatta öz ve biçim, ulusallık ve evrensellik, duyusalla düşünsel iç içedir ve birbirinden ayrılamaz. Sanatçının bunları bir bütünlüğe kavuşturma biçimi, içinde yaşadığı tarihsel dönemin ve koşulların oluşturduğu dünya görüşüne bağlıdır. *Albrecht Dürer*'e göre sanat doğanın içindedir, sanatçı bunu oradan çıkarabilendir.

24. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?**

A) Neden bildiren cümle kullanılmıştır.
B) Açıklamada bulunulmuştur.
C) Karşıtlıklardan yararlanılmıştır.
D) Düşünceye tanık gösterilmiştir.
E) Tanımlama yapılmıştır.

Sanatın günümüze kadar gelişi incelendiğinde ortaya bir insanlık tarihi çıkacağı bir gerçektir. Bugün birçok bilgi, geçmiş uygarlıkların üreterek günümüze kadar gelen sanat eserlerine bakılarak elde edilmektedir. Bunun bir nedeni de sanatın insanın oluşturduğu diğer değerlerle de etkileşim içinde olmasıdır. Bunların başında din, ekonomi, siyaset, bilim ve teknoloji gelmektedir. Sanat, tarihin her döneminde bu olgularla etkileşim içinde olmuştur. Ancak sanat ve teknoloji arasındaki ilişkiyi diğerleriyle olan ilişkisinden ayrı tutmak gerekir. Çünkü farklı yaklaşımlar olsa da, diğerleri tarihin her döneminde sanat üzerinde bir etki hatta çoğu zaman baskı unsuru olmuştur.

26. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Koşul bildiren cümle kullanılmıştır.
B) Bir durumun gerekçesine yer verilmiştir.
C) Bir kavramın tanımı yapılmıştır.
D) Karşıt düşüncelerden yararlanılmıştır.
E) Açıklamada bulunulmuştur.

Ahmet Arif, "Şiir yalnızca bir dilde yazılır." diyor. Birçok ozan tarafından öne sürülen bu gerçeklik, şiirin başka dillerde de okunmasını engellemiyor. Ulusal bir dilde de yazılsa, evrensel bir duygu şiir. İşte burada, çevirmenin becerisi, yetkinliği, görev ve sorumlulukları devreye giriyor: En güzelini, en anlamlısını, en benzerini yakalayabilmek. Çevrilen şiir aynı şiir olmasa bile, onun tadını büyük ölçüde verenini yakalamak olası... Asım Bezirci'ye göre bu iş, çok zor, hatta olanaksızdır. Çünkü "Aslına ne kadar yakın olursa olsun, çevrilen şiir artık başka bir şiirdir. Yabancı birinin elinde yeniden yaratılmıştır."

27. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Tanıklıklardan yararlanılmıştır.
C) Bir öneride bulunulmuştur.
D) Nitelik bildiren sözcükler kullanılmıştır.
E) Benzetmeye yer verilmiştir.

Yazının bulunması insanlık tarihinin en büyük sıçraması olarak kabul edilebilir. Yazıdan önceki dönemlerde kuşaklar arası söze dayalı bilgi aktarımı mevcuttur. İnsanlığın en büyük buluşu olan yazıyla birlikte mevcut bilgilerin yeni kuşaklara aktarımı çok daha sağlıklı şekilde gerçekleşmiş, böylece insanlık yazıdan sonra her alanda çok büyük gelişmeler göstermiştir. Yazının koruyucu özelliği aynı bilgi, beceri ve tecrübelerin tekrar tekrar üretilmesinin önüne geçerek eski bilgi, beceri ve tecrübelerin üzerine yenilerinin eklenmesine imkân sağlamıştır.

29. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisinden yararlanılmıştır?**

A) Karşılaştırmadan
B) Tanımlamadan
C) Tanık göstermeden
D) Benzetmeden
E) Örneklerden

(I) Yazılı çeviri yapanlar gibi simultane ve ardıl çevirmenin de görevi kaynak dildeki mesajı hedef dile aktarmaktır. (II) Yazılı çevirmen gibi simultane ve ardıl çevirmenin de her iki dilin dil yapısını ve kelime hazinesini çok iyi bilmesi gerekir. (III) Aynı şekilde her iki dile ait kültürü, tarihi ve o dillerin konuşulduğu yer veya yerlerdeki güncel olayları bilmesi ve geniş bir genel kültüre sahip olması kaçınılmazdır. (IV) Ancak, yazılı çeviri yapan kimsenin aksine, simultane ve ardıl çevirmen işini yaparken sözlüklere ve diğer kaynaklara başvurma olanağından yoksundur. (V) Çünkü konuşmacı çevirmen için yarattığı sorunlardan habersiz, konuşmasını sürdürecek, çevirmenden ise sürekli olarak çeviri yapması beklenecektir.

28. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) I. cümlede, bir tanım yapılmıştır.
B) II. cümlede, bir karşılaştırmada bulunulmuştur.
C) III. cümlede, gereklilik vurgulanmıştır.
D) IV. cümlede, bir saptama dile getirilmiştir.
E) V. cümlede, bir yetersizliğin nedeni ortaya konulmuştur.

Dünyadaki bütün oluş ve hareketler, zamandan bağımsız olmadığı gibi, romandaki bütün durum ve hareketler de bir zaman dilimi içinde gerçekleşirler ve az veya çok her olay veya kişi, içinde olduğu zamanın izlerini taşır. Bu yüzden okuyucular olayların ne zaman oluştuklarını merak ederler. Olayların sırası, süresi ve sıklığı bu zaman dilimi içinde düzenlenir. Her anlatıcı, bu süreyi istediği şekilde verebilir. Alışmış olduğumuz kronolojik düzenlemedir. Örneğin olaylar bir kişinin doğumundan itibaren başlar, ölümüne kadarki hayatını sırayla anlatabilir.

30. **Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Olasılık dile getirilmiştir.
B) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Karşıt kavramlar kullanılmıştır.
E) Söyleşiden yararlanılmıştır.

AÇIKLAMALAR

1. **D** Parçadaki "herkesin eserlere ulaşmasını" sağlayan neden, matbaanın bulunması; "gazete çevresinde edebi metinlerin oluşmasını" sağlayan diğer bir neden de "gazete"nin çıkarılmasıdır. Matbaanın bulunması, gazetenin çıkarılması, gelecekçilik akımının ortaya çıkması teknolojik gelişmelere bağlı somut verilerdir. Bilim ve teknikteki gelişmelerin "edebiyatı da" etkilemesi, başka etkilenen sanat kollarının da olduğunu göstermektedir. "bilim ve teknikte yıldırım hızındaki gelişmeler" sözüyle "gelişmeler", hız açısından, "yıldırım"a benzetilmiştir. Parçada karşıt görüşlere yer verilmemiştir.

2. **E** Parçanın ilk cümlesinde "mimarlık" "krema"ya, "mühendislik" ise "pasta" ya benzetilmiştir. Yine ilk cümlede Baran İdil'in sözlerine yer verilerek dolaylı anlatım yapılmıştır. Üçüncü ve dördüncü cümlelerle birlikte son cümledeki "..."mühendisliğin kreması olduğu" savının doğruluğu görecelidir ama mimarlığın mühendislikle birlikte düşünülmesi gerektiği de reddedilmez bir doğrudur." cümlesinde karşıt düşüncelerden yararlanıldığı gibi "mühendislik" ile "mimarlık" karşılaştırılmıştır. Parçada kişileştirme yapılmamıştır.

3. **D** Parçadaki "elli bir kişisel sergi" ve "dört kitap" sözleri, sayısal verilerden yararlanıldığını göstermektedir. "büyük katkıları olan bir sanatçı" sözüyle kişisel bir değerlendirme yapılmıştır. "...bir koleksiyon müzesinin yeşermesine öncülük yapmıştır." cümlesinde "müze", bitki"ye benzetilmiştir. Sanatçının "mesleki deneyimleri ve sanat konularında dört kitap" yazmasının amacı "birikimlerini kalıcı duruma" getirmektir. Ayrıca "sanatçıların özgün baskı eserlerini toplama"sının amacı da bir "koleksiyon müzesi" oluşturmaktır. Parçada, soyut bir kavram, somutlaştırılmamıştır.

4. **A** Parçadaki "kitabın asıl yuvası olan doğa" sözüyle "kitap" bir canlıya; "doğa" ise "bir "yuva"ya benzetilmiştir. Kitapların çocuklar tarafından toprağa ekilmesinin gerekçesi, onları "kitap okumaya teşvik etmek" ve "geri dönüşüm projesine katkı sağlamak"tır. Kitapların "...Jakaranda ağacı tohumları, asitsiz kağıt ve ekolojik mürekkep kullanılarak..." hazırlanması kitapların özelliğini gösteren bir açıklamadır. Parçadaki "Bu kitaplar, kitapçı vitrinlerinde, toprakla dolu cam bir fanusun içinde sergileniyor." cümlesiyle projedeki kitaplar, diğer kitaplarla karşılaştırılmıştır. Parçada kişisel bir değerlendirme bulunmamaktadır.

5. **C** Parçanın oluşumunda bir sanatçının "günümüz aydınlarının toplumsal sorunlara eğilmediği" düşüncesine yer verilerek "diyelim ki" sözüyle bu sanatçının düşüncesi geçici olarak kabul edilmiştir. Parçanın yazarı, kendi romanlarının "toplum dışı" olmadığını belirterek bu düşünceyi çürütmek istemiştir. Bu, tartışmacı bir anlatımdır.

6. **D** Parçanın III. cümlesindeki "...okuyucuyu kucaklayan bir sanatçı çizgisindeydi." yargısı ile IV. cümlesindeki "...ona geniş bir okuyucu kitlesi kazandırmıştı." yargısı, sanatçıya yönelik olumlu düşüncelerdir.

7. E Nesnel yargılar, herkesin düşünce birliğine varacağı, tarafsız anlatımlar içerir. Kişisel beğeniler ve yorumlar yer almaz. Parçanın I. cümlesindeki "...zannetmiyorum", II. cümlesindeki "...söylemek mümkün değildir", III. cümlesindeki "...istiyorlar" ve IV. cümlesindeki "...ısrarla sürdürüyorlar" sözleriyle cümlelere öznellik kazandırılmıştır. V. cümledeki yargı, nesnel bir yargıdır.

8. A Parçada Borges'in Babil Kütüphanesi adlı eserinde sözü edilen kütüphanenin özellikleri tanıtılmıştır. Bu tanıtım cümleleri parçanın anlatımında betimlemeye yer verildiğini gösterir. Ayrıca kütüphanedeki kitapların içerikleri açıklanmıştır. Parçanın devamında Babil Kütüphanesi ile internet karşılaştırılarak ortak ve farklı yönleri söylenmiştir. Bu parçaya hâkim olan anlatım türleri, karşılaştırma, betimleme, açıklamadır.

9. D Parçada, "Ne farkı var burasının bizim köyden?" sorusuyla birlikte su ve yaşama şartları yönlerinden köy ile İstanbul karşılaştırılıyor. "Çeşmeler şakır şakır akmıyor." cümlesinde betimleme vardır. "Birazdan çocuk gelir; ancak domates, salatalık getirir." cümlesi bir öyküleme cümlesidir.

10. A Parçada, reprodüksiyon (özgün yapıtın özgün tekniği dışında bir teknikle üretilmesi) ve kopya (aslının birebir aynısını meydana getirmek) kavramlarının tanımları vardır. Bütün cümleler, nesnel yargılardan oluşmuştur. "Bir sanat yapıtının... reprodüksiyonunun yapılabilmesi için özgün yapıtın gerçekte tek nüsha olarak yapılmış olması gerekir." cümlesinde koşul anlamı bulunmaktadır. Son cümlede reprodüksiyon ile kopya kavramları karşılaştırılmıştır. Parçada benzetme yapılmamıştır.

11. B Tartışmacı anlatımda, önce karşıt görüş öne sürülerek tanıtılır ve bu görüşler geçici bir süre kabul edilir. Sonrasında ise tanıtılan görüşü çürütecek düşünceler belirtilir. Parçada "romana sıçramak" sözüyle, öykünün romana geçişte bir basamak olduğu yargısı çürütülmek istenmiştir.

12. B Tanım cümleleri "Bu... nedir?" sorusuna verilen cevapları taşıyan cümlelerdir. Parçada krizantem, "bir demet sevgi", "ilaç" ve saygı" olarak tanımlanmıştır. "naif" sözcüğüyle "krizantem"; "coşku" sözcüğüyle "doğa" kişileştirilmiştir. İlk cümledeki "soğuğa dayanıklı", "kalıcı" sözleriyle diğer çiçekler arasında karşılaştırma yapılmıştır. Parçadaki son cümleye kadar olan bölümde krizantem betimlenmiştir. Parçada örnekleme yoktur.

13. E "Bir sergi açılışı...", "...ressamla, alıcı olmadığı belli olan bir sanatseverin ayaküstü konuşması..." cümleleri, yüklem kullanılmadığı için eksiltili cümlelerdir. Ressamla sanatseverin sergideki konuşmaları öyküleyici anlatımı oluşturmuştur. "tablolarının değeri giderek yükselen", "alıcı olmadığı belli olan", "güzel" ve "çok etkileyici" sözleri nitel anlamlıdır. "Günün birinde ben de sizin güzel bir tablonuzu almayı çok isterim doğrusu." cümlesi devrik bir cümledir. Parçada ikileme kullanılmamıştır.

14. C Paragrafın son cümlesindeki "...hangi sürecin bu seslere sebep olduğunu belirleyebileceklerini düşünüyor." sözü bir yorumdur. "Kuraklığa maruz kalan ağaçlardaki yüksek basınç, gövde içindeki su iletim borusunun kırılmasına neden olabilir." cümlesi, bir neden-sonuç cümlesidir. "yüksek", "canlı", "ince" sözcükleri nitelik bildiren sözcüklerdir. "Uzmanlar seslerin kökenlerini anlayabilmek için, canlı bir ağacın içindeki şartları taklit ederek, ince bir çam yongasını sıvı ile dolu bir jel kapsül içine koydu." cümlesinde amaç-sonuç ilişkisi vardır. Parçada, benzetme yoktur.

15. C "Bir çöplük, bence bir şehir demektir." cümlesinde benzetme yapılmıştır. "güzel", "alımlı", "kirli", temiz" gibi sözcükler niteleme bildiren sözcüklerdir. Yine "kirli" ve "temiz" sözcükleri aracılığıyla karşıtlıklardan yararlanılmıştır. Paragrafın başında öne sürülen "Şehir, çöplüktür." yargısı "İstanbul" örneğiyle açıklanmıştır. Parçada öykülemeye yer verilmemiştir.

16. A Parçada, yazar sanat anlayışına Clarice Lispector'u örneklemiştir. "...diyesim geliyor." ve "...soyutlayamazdım" sözleriyle kişisel duygularını yansıtmıştır. "Sığırcıklar" adlı öyküsündeki gerçekçiliğe bir okurunu tanık olarak göstermiştir. Anlatım, bütün olarak birinci kişilidir. Parçada kişileştirmeye yer verilmemiştir.

17. B Paragrafta "Körlerin Yürüyüşü" tablosu betimlenmiştir. Tablodaki körlerin yürüyüşünde verilmek istenen anlam, "hızlı bir düşüşün evreleri" olarak açıklanmıştır. Tablodaki körler ile "konuşmayan, görmeyen ve duymayan bir topluluk" karşılaştırılmıştır. Topluluğu istenen yöne çekmek için körlerin kullandığı sopa benzeri bir aracın yeteceği düşüncesi, yazarın yorumudur. Parçada öyküleme yapılmamıştır.

18. E Parçada, insanların sosyal yaşantısı ve toplumsal işbölümü "karıncalar" üzerinden tanıtıldığı için örnekleme yapılmıştır. "Bizler yeryüzünde dolaşan serserileriz." cümlesinde tanımlama vardır. "kahraman", "zor", "acı verici", gibi niteleme bildiren sözcükler kullanılmıştır. "Bizler, kahramanlar ve büyük çilekeşler, birbirimize neden önemsiz ve kişiliksiz görünüyoruz, biliyor musun?" sorusu, tartışma belirten bir sorudur. Parçada, nesnel değerlendirme yapılmamıştır.

19. C Paragrafın ikinci cümlesinde "eski" ve "yeni" kavramları kullanılarak karşıtlıklar dile getirilmiştir. Sanattaki değişim, üçüncü cümlede, toplumsal değişimle açıklanmıştır. Sanatsal gelişmelerin toplumsal gelişmelerle benzerliği dördüncü cümlede verilmiştir. Parçanın son cümlesinde Avrupa'daki sosyal ve sanatsal gelişmeler örnek verilmiştir. Parçada kişileştirme yoktur.

20. A Parçada, ağaç dallarına asılan 300 kitap bulunduğu belirtilerek sayısal veriden yararlanılmıştır. Kitap okumanın önemine ilişkin, yazar Ali Erkan Kavaklı tanık gösterilmiştir. "beslenme" yönünden beden ile beyin karşılaştırılmıştır. "bol bol" sözcüğüyle ikileme kullanılmıştır. Parçada, devrik cümle yoktur.

21. B Öneri; bir sorunu çözmek, bir duruma açıklık getirmek amacıyla öne sürülen görüş, düşünce ya da teklif demektir. İlk cümlede ortaya konulan sorun, "Öğretmen ve ebeveynlerin çocukların hangi ilgilerine göre hangi kitapları okumalarını bilmeleri gerektiği"dir. Bu soruna yönelik, II. cümlede, seçilecek kitapların belirlenmesinde "yayınevlerini izleme", "gazete ve dergilerdeki reklam ve yazılarını inceleme", "çocukların okuma eğilimleri ve ilgileri üzerine yapılan araştırma sonuçlarını öğrenme" Çözüm önerileri getirilmiştir. III. ve IV. cümlelerde kitap seçimi ile ilgili yapılması zorunlu davranışlar belirtilmiştir. V. cümle ise, önceki cümlelerde sözü edilen uygulamaların yapılması durumunda ulaşılacak sonucu belirtmiştir.

22. E Parçada "benzer bir durum" sözüne yer verilerek iki masal karşılaştırılmıştır. Parçanın bütününe Öyküleyici anlatım hâkimdir. "... balığı yeniden yakalamak üzere denize döner.", "...dokunduğu her şeyi altına dönüştürmek ister." cümleleri amaç bildirmektedir. "Balık, istekleri bitmeyen adamı deniz kenarındaki barakaya geri gönderir." cümlesinde kişileştirme yapılmıştır. Parçada benzetme yapılmamıştır.

23. D Parçada klasisizmin temel dayanakları söylenerek her birinin bu anlayıştaki yeri açıklanmıştır. "klasik eserler"e "direnme" özelliği verilerek kişileştirme yapılmıştır. Heyecan duymanın nedeni "inanmak", eserlerde tabiata yer vermenin nedeni tabiatta bulunan her şeyin sanatın çıkış noktası olmasıdır. Klasisizm, bir "okul" a benzetilmiştir. Parçada tanımlama yapılmamıştır.

24. A "Sanatta öz ve biçim, ulusallık ve evrensellik, duyusalla düşünsel iç içedir ve birbirinden ayrılamaz." cümlesi, bir açıklamadır ve karşıtlıklar üzerine kurulmuştur. "Sanat, insanla nesnel gerçeklik arasındaki estetik ilişkidir.", bir tanım cümlesidir. "Albrecht Dürer'e göre sanat doğanın içindedir, sanatçı bunu oradan çıkarabilendir." cümlesiyle düşünceye tanık gösterilmiştir. Parçada neden bildiren cümle yoktur.

25. D Parçada çocuğun"...oyun uğrunda harcayıp tükettiği duyguların kabarık toplamlara..." varmasının gerekçesi, oyunu ciddiye almasıdır. "Oyun oynayan tüm çocuklar kendilerine özgü bir dünya yaratır..." cümlesindeki anlam, "daha yerinde bir deyişle, yaşadığı dünyanın nesnelerini kendi beğenisine uygun olarak kurduğu yeni bir düzen içine yerleştirir..." cümlesiyle tekrar edilmiştir. "... yaşadığı dünyanın çocuk tarafından ciddiye alınmadığı..." sözündeki anlam, parçada vurgulanmak istenen düşünceye karşıt olarak kullanılmıştır. "...böylece tıpkı bir sanatçı gibi davranır." sözüyle çocuk, yaratıcılık açısından, sanatçıya benzetilmiştir. Parçada amaç bildiren cümle yoktur.

26. C Parçada, ortaya bir insanlık tarihinin çıkması, sanatın günümüze kadar gelişinin incelenmesi şartına bağlandığı için, ilk cümle, A seçeneğinde yer verilen bir koşul cümlesidir. Parçada, "din, ekonomi, siyaset bilim ve teknoloji" olarak sıralanan değerlerin açıklanmış ve bu değerlerin sanat üzerinde "baskı" oluşturduğu açıklaması yapılırken "...farklı yaklaşımlar olsa da..." sözüyle, bu yargıya karşıt düşüncelerin olduğu belirtilmiştir. Sanat ve teknoloji arasındaki ilişkinin diğerlerinden ayrı tutulmasının gerekçesi, diğerlerinin "...tarihin her döneminde sanat üzerinde bir etki hatta çoğu zaman baskı unsuru..." olarak düşünülmesidir. Sanatın günümüze kadar gelişinin incelenmesinin gerekçeleri, günümüzdeki bilginin oluşmasının temelinde geçmiş uygarlıklardan itibaren üretilen sanat eserleri ve sanatın kendisini de diğer değerlerle etkileşim içinde olması biçiminde gösterilmiştir. Parçada tanımı yapılan bir kavram yoktur.

27. E Parçada Ahmet Arif ve Asım Bezirci'nin düşüncelerine yer verilerek onların tanıklıklarından yararlanılmıştır. "Çevrilen şiir aynı şiir olmasa bile, onun tadını büyük ölçüde verenini yakalamak olası..." cümlesinde hem bir olasılık vardır hem de "şiir" ile "çeviri şiir" karşılaştırma yapılmıştır. "ulusal bir dil", "evrensel bir duygu", "en güzel", "en anlamlı", "en benzeri" sözleri nitelik bildirmektedir. Parçada benzetme yapılmamıştır.

28. E Parçadaki ilk cümlede "simultane ve ardıl çevirmenin görevi", "kaynak dildeki mesajı hedef dile aktarmak" olarak tanımlanmıştır. İkinci cümlede yazılı çevirmen ile simultane ve ardıl çevirmen "...her iki dilin dil yapısını ve kelime hazinesini çok iyi bilmesi..." yönlerinden karşılaştırılmıştır. Üçüncü cümlede simultane çevirmende bulunması gereken nitelikler belirtilmiştir. Dördüncü cümlede çevirmenin "...sözlüklere ve diğer kaynaklara başvurma olanağından..." yoksunluğu bir saptamadır. Beşinci cümlede, konuşmacının kullandığı her söz ya da vermek istediği her anlamın çevrilmesine yönelik beklentiden söz edildiği için "bir yetersizliğin nedeni" söylenemez.

29. A Parçada yazının bulunmasından önceki ve sonraki dönemler; "bilgi aktarımı", "gelişme" ve "bilgilerin kendilerini yenilemesi" yönlerinden karşılaştırılmıştır.

30. B Parçada dünya (gerçeklik) ile roman (kurgusallık), zaman yönünden karşılaştırılmıştır. "az veya çok" "doğum" ile "ölüm" karşıt kavramları kullanılmıştır. "Her anlatıcı, bu süreyi istediği şekilde verebilir." cümlesi olasılık içermektedir. "Alışmış olduğumuz kronolojik düzenlemedir." cümlesinde söyleşi anlamı bulunmaktadır. Parçada niteleyici sözcük yoktur.

www.muratyayinlari.com

BİRDEN FAZLA SORU KÖKÜNÜN OLDUĞU PARAGRAFLAR

BİRDEN FAZLA SORU KÖKÜNÜN OLDUĞU PARAGRAFLAR

Bu türde hazırlanan sorularda amaç, adayın paragrafla ilgili bilgilerini çok yönlü sorgulamaktır. Bu nedenle, paragrafın yapısı, içeriği, düşünceyi ele alma biçimlerinin tümüne yönelik sorular oluşturulmaktadır.

Bu türdeki soruların çözümünde karşılaşılan en önemli sorun, aynı paragrafın en az iki defa farklı amaçlar için okunmasıdır. Bu da zaman kaybı dediğimiz olumsuzluğu ortaya çıkarır.

Birden fazla soru kökünün olduğu paragrafları okurken her cümleyi hem anlamsal hem de yapısal özellikleriyle sorgulamak, özellikle o paragrafa yönelik hazırlanmış sorularda istenenleri belirlemek, ikinci ya da üçüncü defa okumayı önemli ölçüde azaltacaktır.

Aşağıdaki örnek parçada ana düşünce, yardımcı düşünce ve zamirlere yönelik soru oluşturulmuştur.

Örnek:

(I) Cumhuriyet edebiyatının en geniş, en kusursuz, en zengin ve en güzel kısmını edebî nesirler oluşturur. (II) Belli bir sanat endişesi ve yeteneğine sahip yazarların kaleminden çıkan edebî nesirler, diğer amaçlarının yanında, güzellik ve okuyucuya estetik haz verme amacıyla kaleme alınırlar. (III) Onlarda dil, olabildiğince kusursuz ve hatasız bir biçimde kullanılır. (IV) Kelimelere temel anlamlarının yanında bilinen veya bilinmeyen yan anlamlar yüklenir. (V) Benzetme, istiare, tezat, mecaz, kinaye gibi çeşitli edebiyat sanatlarına sahip olan dil, günlük dilin çok üstünde bir zenginlik ve derinlik kazanır. (VI) Bir başka ifadeyle edebiyat eserinde dil, günlük ve bilimsel dille aynı kaynaktan beslenmesine veya aynı dil unsurlarını kullanmasına rağmen farklı ve başka bir dil olarak ortaya çıkar.

Parçayı, aşağıdaki hazırlanmış sorulara göre okuyalım:

1. Cumhuriyet edebiyatının en güzel yazıları edebî nesirlerdir (Yardımcı düşünce, zamir yok).
2. Yetenekli sanatçılar, yazılarında estetik amaç gütmüşlerdir (Yardımcı düşünce, zamir yok).
3. Sanatçılar dili kullanma konusunda yetkindir (Yardımcı düşünce, zamir var (onlar)).
4. Kelimelere yeni anlamlar da yüklemişlerdir (Yardımcı düşünce, zamir yok).
5. Bu sayede sanatsal bir dil oluşturmuşlardır (Ana düşünce, zamir yok).
6. Edebiyat eserlerinde günlük hayatın dışında bir dil kullanılmıştır (Ana düşünce, zamir yok).

1. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanatçıların estetiği ön plana çıkardıkları
B) En güzel örneklerin nesir alanında verildiği
C) Sanatçıların dili etkili kullanmak için çeşitli olanaklardan yararlandıkları
D) Sanatçıların sözcüklere yeni anlamlar yükledikleri
E) Sanatçıların günlük hayatın dışında sanatsal bir dil oluşturdukları

2. Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Sanatçıların toplumsal faydayı ikinci planda düşündüklerine
B) Günlük dilin üzerinde bir dil oluşturduklarına
C) Sözcüklere yeni anlamlar yüklediklerine
D) Kimi söz sanatlarından yararlandıklarına
E) Sanatçıların yeni sözcükler oluşturduklarına

3. Bu parçada numaralı cümlelerin hangisinde adıl (zamir) kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Yukarıdaki örnekte olduğu gibi, paragrafı okurken cümlelerdeki anlamların iyi belirlenmesi, sorularda bizden istenenlerin bulunmasını ve soruların çözümünü kolaylaştıracaktır.

BİRDEN FAZLA SORU KÖKÜNÜN OLDUĞU PARAGRAFLAR

TEST • 12

1. ve 2. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Kültürel yaşam, sanatın üretiminden tüketimine kadar tüm süreçte etkin rol oynar. (II) Böylece ortaya dönemler ve ekoller çıkar. (III) Sanatın tarihsel serüveninde var olan ekoller ve biçemler toplumsal yapının içeriğiyle eşzamanlı bir özellik taşır. (IV) Sanatçı ise içinde bulunduğu koşullarda eserinin biçimini kendisi belirleyerek özgünlüğünü ortaya koyar. (V) Bu tavrı ile toplumun içinden aldığı anlamı biçim ve biçem yönlerinden belirleyerek alıcısına sunar. (VI) Kurulan bu ortak bağ içinde, eserinin beğenilip beğenilmemesi, kabul görüp görmemesi ortaya çıkar.

1. **Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Kültürün sanatı geliştirmesi kadar sanat da kültürün gelişmesini sağlar.
B) Özgün sanatçılar toplumu yönlendirme başarısı gösterenlerdir.
C) Sanat bir yol gösterici olduğu kadar gösterdiği yolun da izleyicisidir.
D) Kültürel yaşam sanatçılara estetik sınırlamalar getirerek sanat eserlerini yönlendirir.
E) Sanatçı, ürettiği eserler aracılığıyla toplumla iletişime geçer.

2. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi, kendisinden sonra gelen cümlenin gerekçesidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. ve 4. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Roman, kurgusal dünyasıyla gerçek yaşamdan ayrılır. (II) Sanatçının kurguladığı dünya, yine bizim gerçek yaşamda olmasını ya da olmamasını istediklerimizden oluşur. (III) Buna rağmen kurgusal dünyayı tanımak, oradaki olayları öğrenmek isteriz. (IV) Bu merakımız, roman aracılığıyla gerçek dünyadan bir kaçış gibi düşünülebilir. (V) Böyle değerlendirilse bile bizi kurgusal dünyada asıl tutan, roman kahramanlarının bizim dilimizle konuşmasıdır.

3. **Bu paçadaki** "bizim dilimizle konuşmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatçı, yeniden biçimlendirdiği gerçeklikle ilgimizi yüksek tutmalıdır.
B) Okur, olaylar karşısında gösterdiği tavrı roman kahramanlarında da görebilmelidir.
C) Roman kahramanları, sevinç ve kaygılarını kendi gerçeklikleriyle tanıtarak okura yakın durmalıdır.
D) Bir romanın okunabilmesi için kahramanlarının gerçekçi olması zorunludur.
E) Roman, gerçek olaylardan yola çıkarak hayatı istediğimiz gibi anlatmalıdır.

4. **Bu parçada numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u>** "Bu kurgu, kendine göre bir geçeklikle iç içedir." **sözünün getirilmesi anlamca <u>en</u> uygundur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. ve 6. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Organik ürünlerle beslenmek isteyenler; doğal, yerel ve taze gıdaya doğrudan erişmek için gıda toplulukları oluşturuyor. (II) Bu topluluklar, küçük üreticiler ile tüketiciler arasında güvene dayalı bir ilişkiyi benimsiyor. (III) Toplulukta, üreticilerle tanışma, saha ziyaretleri, lojistik, finans ve dağıtım gibi işler gönüllü ekipler tarafından yürütülüyor. (IV) Belirlenen üreticiler, tarafların aktif katılımına dayanan bir sistemle sertifikalandırılıyor. (V) Standartların tanımlanması, değerlendirme ve kontrol süreçlerine hem üretici hem de tüketiciler birlikte katılabiliyor.

5. **Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Aracısız erişimi sağlayan bir yapı oluşturdukları
B) Doğal meyve ve sebze üretiminin özellikle desteklendiği
C) Grupların kurumsal normlara uygun özellikler taşıdığı
D) Taraflar arasında doğrudan iletişimin söz konusu olduğu
E) "%100 doğal", "katkısız" gibi sloganların tüketicilere güven vermediği

6. **Bu parça ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) Amaç-sonuç anlamı içeren cümle kullanılmıştır.
B) Karşıt anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
C) Neden-sonuç cümlesi bulunmaktadır.
D) Bir eylemle ilgili öngörüde bulunulmuştur.
E) Öznel değerlendirme yapılmıştır.

7. ve 8. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) *Hayvanların En Güzel Tarihi* adlı kitap, hayvanların tarihsel süreç içindeki gelişimini inceliyor. (II) Yazar ilk bölümde, hayvanların avcılardan kaçarak yeni yaşam alanlarını nasıl kurduklarını anlatıyor. (III) İkinci bölümde, Jean Pierre Digard'ın hayvanların evcilleştirilerek denetim altına alınması düşüncesinden yararlandığını söylüyor. (IV) Bu denetimin insan nüfusunun artması, toplumsal sınıfların oluşması, ekonomi, politika ve askerliğin gelişmesine katkısının bulunduğu açıklanıyor. (V) Üçüncü bölümde, hayvanların kendi aralarındaki iletişim, işbirliği, paylaşım ve örgütlenme gibi daha önce üzerinde durulmamış yönlerini tanıtıyor. (VI) Gelecek yıllarda onlarla yeni iletişim ve paylaşım biçimleri yaratılması gerektiğini vurguluyor.

7. **Bir kitabın tanıtıldığı bu parçadaki numaralı cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi <u>yanlıştır</u>?**

A) I. cümlede, kitabın içerinden söz edilmiştir.
B) III. cümlede, dolaylı anlatıma başvurulmuştur.
C) IV. cümlede, önceki cümlede sözü edilen denetimin sonuçları açıklanmıştır.
D) V. cümlede, kitabın özgün bir konuyu ele aldığı belirtilmiştir.
E) VI. cümlede, türlerin azalmamasına ilişkin öneriler söylenmiştir.

8. **Bu parçada numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "Bizim de, sandığımız gibi, seçkin yaratıklar olmadığımızı dile getiriyor." cümlesinin getirilmesi uygundur?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

9. ve 10. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Tiyatroyla uğraşan araştırmacılar, ülkemizdeki tiyatro yazarlığının dört aşamadan geçtiğini söylerler. (II) Birincisi, yeni Türkiye'nin ideallerini yansıtan sahne eserlerinin yazıldığı tarihsel evredir. (III) İkinci aşama, genellikle orta tabakanın eğilimini cevaplayan oyunların yazılmasıdır. (IV) Üçüncü dönem, geleneksel ilişkilerdeki değişim, toplumsal hareketlilik, yeni sosyal tabakaların gelişmesi gibi temalar üzerinde yoğunlaşır. (V) Dördüncü dönemde insan önem kazanır. (VI) Biçimsel ve estetik kaygılar bu devrin arayışları içinde yer alır.

9. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "İnsan hakları, sosyal konular, bireysel temalar işlenir" cümlesinin getirilmesi uygundur?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

1. Birinci dönemde yurtseverlik ve Cumhuriyetin erdemleri
2. İkinci dönemde toplumun değer yargılarının değişimi
3. Üçüncü dönemde tiyatro dilinin geliştirtmesi
4. Dördüncü dönemde geniş aileden çekirdek aileye geçiş

10. Bu parçaya göre yukarıdaki eşleştirilmelerin hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

A) 1. ve 2. B) 1. ve 3.
C) 2. ve 3. D) 2. ve 4
E) 3. ve 4.

11. - 13. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Bazı eserlerini *Barbara Vine* olarak yazan *Ruth Rendell,* polisiye ve gerilim türünde romanlar yazmıştır. (II) Suç edebiyatına getirdiği sosyal ve psikolojik boyut nedeniyle okur ve eleştirmenlerce takdirle karşılanmıştır. (III) Edebiyat dünyasında aldığı 24 ödülün dışında İngiltere'nin en saygın ödülü olan "Altın Hançer"i üç kez kazanan tek yazar olan *Rendell*'in altmıştan fazla kitabı en çok satanlar listesine girmiştir. (IV) *Kutudaki* Canavar, Portobello Sokağı gibi Türkçeye de çevrilmiş çok sayıda eseri bulunan sanatçı 2015 yılında hayatını kaybetmiştir. (V) Etkileyici anlatımı ve yüksek kurgusal sürükleyiciliğiyle gerilim türünün günümüzdeki önemli temsilcilerinden olmuştur.

11. Bu parçada tanıtılan yazar ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Romanlarının başka dillere de çevrildiği
B) Polisiye ve gerilim türünün en çok okunan yazarı olduğu
C) Kimi romanlarını farklı isimle yayımladığı
D) Kullandığı türe yeni özellikler kazandırdığı
E) Çok sayıda romanıyla başarılar kazandığı

12. Parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde bir durum gerekçesiyle bildirilmiştir?

A) I. ve II. B) I. ve III.
C) II. ve IV. D) II. ve V.
E) III. ve IV.

13. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde nesnel anlatım kullanılmıştır?

A) I. ve III. B) I. ve IV.
C) II. ve IV. D) III. ve IV.
E) IV. ve V.

14. ve 15. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Yunan mitolojisinde denizcileri şarkılarıyla büyüleyerek gemileri kayalıklara sürükleyip batıran kızların adı *Homeros* destanından beri "siren" olarak geçer. (II) Tarihin ilk gezgini Odysseus sirenlerin cazibesine kapılıp gitmemek için kendisini geminin direğine bağlatmış, tayfaların kulaklarına balmumuyla tıkaç yaptırmıştı. (III) Sirenler Batı uygarlığında da kendine yer bulmuştur. (IV) Bu etki öylesine yüksektir ki Amerikalı denizkızı *Wolbert*'in 2014 yılındaki tanıtım videosu internette 19 milyon izleyici bulmuştur. (V) İnsanları kendine hayran bırakan bu mit nedeniyle ABD ve Kanada'da açılan kurslar aracılığıyla birçok insan denizkızı sertifikası almaktadır.

14. Bu parçada numaralı cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir tanım yapılmıştır.
B) II. cümlede, mitolojik bir olay anlatılmıştır.
C) III. cümle, önceki cümlede belirtilen olayın gerekçesini belirtmiştir.
D) IV. cümlede, mitlere günümüz toplumunun ilgisi vurgulanmıştır.
E) V. cümlede mitolojik bir olayın evrensel etkisine değinilmiştir.

15. Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mitolojik öyküler günümüz insanına ilham vermektedir.
B) Kimi insanlar mitlerin gerçek olduğu düşüncesini taşımaktadır.
C) Önemli tarihsel olaylar günümüzde de etkisini sürdürmektedir.
D) Bazı mitolojik değerler tarihsel süreç içinde bile değerini korumaktadır.
E) Günümüz insanında geçmişe sığınma duygusu ağır basmaktadır.

16. - 18. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Bir sanat yapıtının niteliğini belirlemek için her akımın/kuramın farklı bir yol izlediği yöntemsel ayrımlar üzerine yazılmış araştırma kitabı elime ilk geçtiği zaman çok heyecanlanmıştım. (II) Bu araştırma için yepyeni bir metot kullanılmış olmalıydı. (III) Özellikle "Bir sanat yapıtını anlamak, anlamlandırmak için sık sık yazara ya da hakkında yazılan yazılara başvurmamız sorun oluşturur mu?" ya da "Okuyucunun algılama gücü, geniş bir konu karşısında zayıf düşebilir mi?" gibi sorulara yazarın verdiği yanıtları aramak istemiştim. (IV) Ancak daha ilk sayfalarda hem şaşırdım hem de hayal kırıklığına uğradım. (V) Önce kaynağın adı veriliyor, sonra da araştırmacı kaynaktaki bilgileri kendi düşüncesiymiş gibi sıralıyordu. (VI) Araştırmanın bağımsızlığına engel olan bu tutum, söylenmiş olanların tekrarından ibaret bir davranıştı.

16. Bu parçada eleştirilen yöntem, numaralı cümlelerin hangisinde söylenmiştir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

17. Bu parçada eleştirilen kitapla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Konu edilen kitabın sanat yapıtlarını incelediği
B) Kitapta yeni bir yöntemin kullanıldığının düşünüldüğü
C) Kitabın özgün bir çalışma içermediği
D) Yazar ve okuru konu edinen sorulara yanıt bulunamadığı
E) Kitabın oluşmasında güçlü kaynaklardan yararlanıldığı

18. Bu parçada numaralı cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) II. cümle, birleşik cümledir.
B) III. cümle, iç içe birleşik cümledir.
C) IV. cümle, bağlı cümledir.
D) V. cümle, sıralı cümledir.
E) VI. cümle, eylem cümlesidir.

19. ve 20. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Portre çalışan bir fotoğraf sanatçısının hastaneden çıkmakta olan acılar içindeki yaşlı bir kadının karşısına geçerek fotoğraf çekmeye çalışmasının etik yönünü düşünelim. Belki de o kare ile gerçekten çok mükemmel bir sonuç elde edebilecektir. Bu düşüncenin aksine, durumdan bencil çizgide "iş" çıkarmaya çalışmak, etik değerleri çiğnemek olabilecek ve insanlık ayıbı sayılabilecektir. İnsan haklarına, insan yaşamına sevgiden uzak bir eylem sonucunda, dünyanın en mükemmel fotoğrafını çekmiş olmanın, en mükemmel sanat yapıtını yaratmış olmanın ne denli değeri vardır? Sanat, herhangi bir biçimde, insan yaşamından daha değerli ve önemli olabilir mi?

19. Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Bir sanatçı yapıtını hangi değerler çerçevesinde yaratacağını belirlemelidir.
B) Etik değerlerin göz ardı edilerek üretildiği sanat yapıtları, izleyici için bir sorun olarak algılanır.
C) Bir sanat yapıtının yaratım sürecinde etik değerlere önem ve değer verilmelidir.
D) Etik değerlere sanatta yer verilmesi; sanatçının kişiliği, dünya görüşü ve eğitimiyle doğru orantılıdır.
E) Özgür yaratım ya da özgün yaratım adlandırmalarıyla ortaya konulmuş yapıtlar, belli sınırlamalar içermelidir.

20. Bu parçanın anlatımında düşünceyi geliştirme yollarından hangisi ağır basmaktadır?

A) Örnekleme
B) Betimleme
C) Karşıt görüşlerden yararlanma
D) Varsayımda bulunma
E) Somut verileri kullanma

21. - 23. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) *İnternet*, içerik ve özellikleriyle özgür bir ortamdır. (II) Kullanımı kolay, ekonomik ve zaman olarak oldukça esnektir. (III) Yazı, görüntü ve ses gibi verilerin bilgisayar kullanıcılarına ulaşmasını sağlayan bu küresel ağın cazibesine kapılan pek çok kişi web sayfası yapmakta, farkında olmadan bazı görsel kirlenmelere de yol açmaktadır. (IV) Eğer amaç ilgi çekici, bilgi verici ve görsel yönden etkili sayfalar yaratmaksa belirli bir tasarım birikimine sahip olmak gereklidir. (V) Amatör olarak web sayfası yapmak isteyenlerin önünde şüphesiz herhangi bir engel yoktur. (VI) Fakat görsel kirlenmeyi en aza indirebilmek için bilgi tasarımı ve planlama, seçilen yazı karakterleri, sayfa içi ve sayfalar arasındaki renk ve görüntü uyumları yazı ile resimler arasındaki görsel denge kurulması zorunludur. (VII) Koyu renkli zeminler üzerinde açık renkli yazılar tercih edilmeli; okunurluk açısından harf ve zemin arasında en az % 70 ton farkının gerekli olduğu unutulmamalıdır. (VIII) Web sayfaları kolay kullanımı ve algılanırlığı ile 'basit/yalın', verimli ve yararlı bilgileri ile 'etkin', tüm sorulara vereceği yanıtlarla ve yaratacağı heyecanla 'derin' olmalıdır.

21. Bu parçada, web sayfası tasarımına yönelik aşağıdaki yargılardan hangisine değinilmemiştir?

A) Amaca uygun olarak derlenmiş bir bilgi, doğru düzenlenmeli, iyi sınıflandırılmalıdır.
B) Düzensiz yerleştirilen yazı ve görüntü ögeleri algılamayı güçleştirir.
C) Kullanılan yazı karakteri, renk ve biçimlerde sayfalar arası bütünlük korunmalıdır.
D) Satır uzunlukları çok kısa ya da çok uzun olmamalıdır.
E) Renklerin kullanımı yazıyı bütünlemeli, sayfanın iletişimsel anlamı korunmalıdır.

22. Bu parçada ana düşünce, aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgulanmıştır?

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

23. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde "zorunluluk" anlamı yoktur?

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

24. - 26. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Bilişim teknolojileri reform nitelikli değişimlere neden olmaktadır. (II) Bu değişimlerle ortaya çıkan ürünler yaşamımızın her alanında, her türlü işimizin yapılmasında bize yardımcı olmakla beraber, bizi birçok angaryadan da kurtarmaktadır. (III) Bu teknolojiler ülkelerin birinci veya üçüncü sınıf olmalarını belirleyecek kadar da büyük öneme sahiptir. (IV) Bilişim teknolojileri aracılığıyla bilgiler istenilen noktalara geleneksel yollardan daha hızlı ulaştırılabilmektedir. (V) Bilişim toplumunun yolunun açılması ve gerçekleşmesini, 'içerik' (bilgi) ve 'teknoloji'nin (bilgi teknolojisi) bütünleşmesi sağlayacaktır. (VI) Bilişim teknolojisinin altyapısı bilgisayar ve diğer iletişim araçlarına dayanır ancak bu teknolojide insan unsuru yok sayılamaz. (VII) Bu teknolojiyi yarısı donanım, yarısı yazılımdan oluşan bir elma olarak düşünürsek; insan da bu elmanın oluşumunu sağlayan özsudur.

24. Bu parçada <u>asıl</u> üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilişim teknolojisindeki gelişmeler, insan aklının bir yansımasıdır.
B) Toplumlar, bilişim teknolojisindeki gelişmelere ayak uydurmak zorundadır.
C) Bilişim teknolojisi bütün gelişimlerle ilgili ve onlarla iç içedir.
D) Teknolojik gelişmeler, yeni bilgilerin üretilmesine aracılık eder.
E) Bilişim teknolojileri, bilişim toplumunun hammaddesi olan bilgiye istenilen zaman ve mekânda hızlı bir şekilde ulaşılmasını sağlar.

25. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Bilgilerin ulaşımındaki farklılığa
B) Ülkelerin derecelendirilmesine
C) Bilişim toplumunun nasıl meydana geleceğine
D) Bilişim teknolojisini hazırlayan gereçlere
E) Bilginin kişisel ve toplumsal yararına

26. Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Değerlendirme yapılmıştır.
B) Açıklamaya yer verilmiştir.
C) Karşılaştırmada bulunulmuştur.
D) Karşıt görüşlerden yararlanılmıştır.
E) Bir durumun koşulu belirtilmiştir.

27. - 29. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Edebiyat tarihi ile genel tarih, birtakım yöntem farklılıkları içerse de, birbirini tamamlar. (II) Aynı amaca hizmet eden edebiyat tarihleri, tarihçilerin başvuracağı önemli kaynaklar arasında sayılmaktadır. (III) Tarih öncesi dönemleri aydınlatmada kaynak görevi üstlenen destanlar; siyasal, sosyal ve ekonomik hayat hakkında bilgi veren seyahatname, sefaretname, siyasetname tarih araştırmalarında incelenecek kaynaklardır. (IV) Bu nedenle edebi eserler, bir anlamda, tarihi belge niteliğindedir. (V) Ancak sanatçının tarihi bilgileri aynen kullanma zorunda olmadığı, olay örgüsünü istediği gibi düzenlemek açısından özgür olduğu unutulmamalıdır.

27. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde bir <u>uyarı</u> söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

1. Tarih ile edebiyatın farklı araştırma biçimleri kullandığı
2. Tarihin edebi ürünlere kaynaklık yaptığı
3. Tarih araştırmaları için edebi ürünlerin önemli olduğu
4. Somut verilerin edebiyat tarihçisi için önem taşıdığı

28. Bu parçaya göre yukarıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) 1. ve 2. B) 1. ve 3.
C) 2. ve 3. D) 2. ve 4.
E) 3. ve 4.

29. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra "Bu durum, araştırmacının kaynaklara çok yönlü yaklaşmasını zorunlu kılar." **yargısı getirilebilir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

30. ve 31. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Dilden düşmeyen kavramların başında geliyor bilim ve bilimsellik. Öznel bir yargının doğruluğunu kanıtlamak için, bilimsel araştırmalar gösteriyor ki, diye başlarsanız akan sular duruyor. Oysa ilgi alanı ne olursa olsun bilim, söz konusu alandaki bilgilerin derlenmesi, gruplandırılması ve yorumlanmasıdır. Bilimsel araştırmanın amacı, değişik ya da benzer olaylar arasındaki ilişkiyi gözlemek, araştırmak ve sonuçlara göre evrensel düzeyde genelgeçer yasalara varmaktır. _ _ _

30. **Bu parçaya göre,** "akan sular duruyor" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Durumu herkesin kabullendiği
B) Düşüncelerin inandırıcılık kazandığı
C) Söyleyene haklılık payı verdiği
D) Bilimsel bilginin üstün olduğu
E) Kanıtlamanın gerçekleştiği

31. **Bu parçada boşluğa düşüncenin akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisinin getirilmesi <u>en</u> uygundur?**

A) Bilim, yapısı gereği, iyi ya da kötüyü birbirinden ayıracak yargılar getirmez.
B) Varsayımlara dayanan bulgulara bilim gözüyle bakılmaz.
C) Bilimsel araştırmalar, tabiatı ve insanı anlamada yöntemler ve kuramlar geliştirir.
D) Bilim, sorumluluk taşımamızı ve düşünmemizi sağlar.
E) Öznel yargıların bilimsel araştırma kalıpları içinde sunulması gerçek sorunları tanınmaz duruma getirir.

32. ve 33. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) İnovasyon, bilim ve teknolojinin ekonomik ve toplumsal yarar sağlayacak şekilde yenilenmesi anlamına geliyor. (II) 'yenileşim' sözcüğü, inovasyonun ancak bir kısmını karşılayabiliyor. (III) İnovasyon denilince, bilim ve teknolojiyi kullanırken çıktılarında ekonomi ve topuma yönelik yarar yaratması da özellikle vurgulanmalıdır. (IV) Çünkü inovasyondan beklenen, bilim ve teknoloji etkinliğinde bir fikrin kuram, eylem ve sonuç bakımından yarara dönüşmesi ve belki de anlam bakımından bu yararın bölgesel, ulusal ya da uluslararası pazarlanabilir, somut bir çıktı da içermesidir. (V) Çünkü bu, basit anlamlı yarar sağlayan bir yenilenme değil; yenilenmenin kuramsal aşamasından başlayarak yenilik ürününü de içine alan ve pazarlanabilme niteliğini kabul eden bir süreçtir.

32. **Bu parçada** 'inovasyon' **kavramı ile ilgili en kapsamlı yargı numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bulunmaktadır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

33. **Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) İnovasyon, yerine ve durumuna göre yerel ve ulusal özellikleri olan bir etkinliktir.
B) Ülkeler, ulusal önceliklerine göre kendi inovasyon stratejilerini belirlemek zorundadır.
C) Bilimsel araştırmalar ve teknoloji ürünlerinde ekonomiklik ve sosyal fayda prensibi ön planda tutulmalıdır.
D) İnovasyon; geniş bir kuram, eylem ve çıktı süreçlerini içine alan bir sistemdir.
E) Bilim ve teknolojiye ait tüm yapılar inovasyon sürecinin içinde yer almalıdır.

34. ve 35. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Basit ifadelerle atom saati, saniyeler arasındaki tikleri saymak için farklı enerji durumlarında atomların salınımlarını kullanan bir aygıttır. Şu anda sezyum atomu en çok tercih edilen atomdur çünkü her saniye dokuz milyarın üstünde tike sahiptir ve bu salınımlar hiç değişmez, zamanı tutmak için en doğru bir metodu verir. Peki zaman ölçümünde bu kadar duyarlılık neden bu kadar önemli? Günlük yaşamımızda "yuvarlamalara" alışık değil miyiz, saniyenin trilyonlarda birindeki hatalar neyi değiştirir ki? Elbette günlük yaşamımız için pek bir şey değiştirmiyor ama bilim için bu duyarlılık çok önemli. Şimdi rahatlıkla yaptığımız şeylerden büyük kısmını atom saati olmadan yapamazdık. Hava trafiği kontrolü, uydu yönlendirmesi ve internet ticareti, atom saatinin ultra hassas kronometresine dayanan uygulamalardan sadece birkaçı...

34. **Bu parçadan çıkarılabilecek <u>en kapsamlı yargı</u> aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Her teknolojik buluş bir başka teknolojinin gelişmesini sağlar.
B) Zamanı verimli kullanma isteği çoğunlukla günümüz insanına özgü bir tutum olmuştur.
C) Teknolojideki gelişmeler yeni kavramların doğmasını sağlamıştır.
D) Gerçek zamandaki ufacık sapmalar, önlemez sorunların doğmasına yol açar.
E) Zaman, tüketildiğinde onu tekrar tüketme şansımızın olmadığı kıt bir kaynaktır.

I. Saat yapımı için belirli bir elementten yararlanıldığı
II. Zamanı doğru ölçen başka teknolojilerin de bulunduğu
III. Bilimsel çalışmalarda atom saatinin kullanıldığı
IV. Atom saatinin günlük hayatımızda doğrudan yer aldığı

35. **Bu parçada yukarıda numaralı düşüncelerden hangileri yer almamıştır?**

A) I. ve II. B) I. ve III
C) II. ve III D) II. ve IV
E) III. ve IV

36. - 38. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Estetik yargılar, bilgi gibi kavramlara değil insanların duygularına bağlıdır. (II) Herkes beğenisini hür olarak değerlendirip ifade eder. (III) Renkler, şekiller ve sesler kişiler tarafından farklı değerlendirilebilir. (IV) Ancak estetiğe yönelik yargılar, bütünüyle keyfi olan yargılardan da ayrılır. (V) İnsanlar, bir sanat eserinin niteliği konusunda benzer düşünceleri taşır. (VI) Okunan bir eserden alınan haz, bireysel gibi algılansa da bütün insanlar için ortak değer ifade eder. (VII) Bu durum da, bize estetik yargının temelinde duygusallığın olmadığı sonucunu verir.

36. **Bu parçada** "estetik yargılar" **ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Konunun uzmanları tarafından verildiği
B) Bütün insanlar için ortak olduğu
C) Bireysel değerlendirmelere dayandığı
D) Kültürler arasında farklılık gösterdiği
E) Taraflılık içerdiği

37. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde <u>olasılık</u> söz konusudur?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

38. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra** "Kuramsal yaklaşımlar, bu noktada ortaya çıkar." **yargısının getirilmesi uygundur?**

A) III. B) IV. C) V.
D) VI. E) VII.

39. - 41. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Dünyada ilk insandan bu yana ses veya yazıyla oluşturulan bütün metinler iki ırmaktan ilerler: Gerçek hayatla birebir ilişkili olan kullanmalık metinler ve gerçek hayatla dolaylı bir ilişki içinde olan kurmacalık metinler. Kullanmalık metin kavramı, göndergeleri gerçek dünyaya yönelen ve yaşamın birtakım gerçek ya da olası durumları ile olgularını kucaklayan metinleri; kurmaca metin kavramı ise yapısındaki özelliklerden dolayı, gönderici ile alıcının kendine özgü kuralları olan bir iletişim konumuna girmesini gerektiren metinleri ifade eder. Nabokov'un dediği gibi: "Emma Bovary hiç yaşamadı; Madame Bovary ise sonsuza dek yaşayacak."

39. **Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine değinilmemiştir?**

A) Kullanmalık metinler, gerçekle kurdukları bağıntıyla, ona uyup uymamalarıyla doğrulanır.
B) Kurmaca metinlerde yazar ile okur arasında belirlenmiş bir anlaşma vardır.
C) Kurmaca metinler, günlük hayatın ve bilimin gerçekleriyle doğrulanmak zorundadır.
D) Kullanmalık metinlerde metin ile yaşam gerçeklerinin birebir ilişki içinde bulunması zorunludur.
E) Kurmaca metinlerde metnin kendi içinde yaşamın gerçekleriyle birebir ilişkide bulunması söz konusudur.

40. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Dilin göndergesel işlevinden yararlanma
B) Kişileştirmeye yer verme
C) Benzetmede bulunma
D) Tanık gösterme
E) Soyut bir varlığı somutlaştırma

41. **Parçada Nabokov'un** "Madame Bovary ise sonsuza dek yaşayacak." **sözüyle aşağıdaki yargılardan hangisi örtüşmektedir?**

A) Klasik metinler, zaman geçse de değerinden bir şey kaybetmez.
B) Kurmaca metinler, yazar ile okur arasındaki özel bir anlaşmadır.
C) Gerçek ya da gerçekleşmesi mümkün olayları içeren metinler her zaman ilgi odağı olur.
D) Önemli yazarların eserleri kendilerine sürekli okuyucu bulur.
E) Hayatı doğru algılayabilme ihtiyacı oldukça metinlere bağlılık da süreklilik gösterecektir.

42. ve 43. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO), canlılar arasında gen aktarımı yoluyla bir canlıya sahip olmadığı özelliklerin kazandırılmasıdır. (II) Bu yöntem en çok biyoteknoloji alanında kullanılarak GDO'lu bitkisel gıda maddeleri üretilmektedir. (III) Canlının biyolojik yapısından bazı özelliklerinin çıkarılması ya da yenilerinin eklenmesinin canlının yapısında ve genel bütünlüğünde ne gibi etkiler meydana getirebileceği kesin olarak bilinememektedir. (IV) Ancak GDO'lu gıdalardaki bazı enzimlerin insan sindirim sisteminde tamamen parçalanmadığı ortaya çıkmıştır. (V)Yapısı değiştirilmiş yemler, hayvanların antibiyotiklere bağışıklığını da arttırmaktadır. (VI)Dünyanın değişik yerlerinde bu türdeki gıdaları tüketen insanların veya denek olarak kullanılan hayvanların böbrek, akciğer, bağırsak, böbrek, pankreas, kan ve midelerinde hastalıklar, insan ve hayvanlarda çoklu organ yetmezliği ve ölümler tespit edilmiştir.

42. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?**

A) GDO'lu ürünlerin zararlarını ispatlayan araştırmalar giderek artmaktadır.
B) Canlıların doğal biyolojik yapıları değiştirilerek farklı ürünler ortaya çıkmıştır.
C) GDO'lu besinler çoğunlukla bitkilerde görülmektedir.
D) GDO'lu gıda tüketimi, birçok hastalığın ortaya çıkmasına neden olmaktadır.
E) Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda GDO'lu gıdaların zararları olduğu görülmüştür.

43. **Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

44. ve 45. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Bizim evrenimizin sesinin 'la' olduğunu söyler fizikçiler. Aynı anda *her* ve *hiçbir* yerden gelen başsız ve sonsuz, derin ve karanlık bir la sesiyiz hepimiz. Ama içimizden bazılarının o ritmi daha farklı yaşadığı, yarattığı da bir gerçek. *Emil Zatopek* koşar, sadece kazanmak için değil, koşmak için, koşmayı sevdiği için koşar. Madem bunu yapabiliyorum, o zaman daha çok koşayım, daha hızlı koşayım dediği için koşar. Postmodern edebiyatın yıldızlarından Fransız romanının önemli temsilcilerinden olan *Jean Echenoz* ise yazar. *Zatopek*'in ritmine kendisininkini katar, karıştırır ve bu sıra dışı ruhun ritmini tutturarak *Koşmak*'ı yazar.

44. Bu parçada asıl vurgulanmak istenen aşağıdaki yargılardan hangisidir?

A) Farklı şeyler yapmaya devam etsek de sonuçlar aynıdır.
B) Tüm insanlar hayalleri için yaşar fakat büyük insanların amaçları vardır.
C) İnsanın iyi ve kötü yanlarını tanıyıp kendisiyle barışık yaşamasından daha etkili yol yoktur.
D) Başarı mutluluğun kaynağıdır, bu nedenle hepimiz başarılı olmalıyız.
E) Yazarın yaratma gücü gerçek bir olaydan etkilenebilir.

45. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

A) Karşılaştırmada bulunma
B) Kanıtlama
C) Benzetmelerden yararlanma
D) Açıklamaya yer verme
E) Kişileştirme yapma

46. ve 47. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Ebru sanatçısı Orhan Erdoğan 'Tanz der Farben mit dem Wasser' (Su İle Renklerin Dansı) isimli sergisini, 2015 yılında, Frankfurt'ta açtı. Erdoğan açılışta; 'Ebru, sığır ödü ile ayarlanmış boyaların, kitreyle yoğunlaştırılmış su yüzeyine fırçalarla serpilerek yapılan bir kâğıt süsleme sanatıdır. Sevgi, sabır ve zaman isteyen bir sanattır. Her sanatta olduğu gibi ebru sanatının da kendine göre pek çok özelliği vardır. Ebrunun son günlerde sürekli dillendirilen uyum ile de ilgili olduğunu düşünüyorum. Tekneye atılan her boya kendi tonunu koruyarak, başka boyaların rengine karışmadan ahenk içinde hep beraber yan yana, iç içe durabiliyor. On çeşit boyayı üst üste atıp karıştırdığımda hiç biri diğerini rahatsız etmeden yerini alıyor. Her boya, içindeki öd miktarına göre kendine yer açar ve başka boyalarla karıştırılsa bile kendi tonunu korur. Sosyal hayatta da insanların özelliklerini kaybetmeden yan yana huzur içinde yaşamaları ile renklerin su üzerindeki yer almaları uyumun en güzel işaretlerinden...' şeklinde konuştu.

46. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Alıntıdan yararlanılmıştır.
B) Tanımlama yapılmıştır.
C) Kişileştirmelere yer verilmiştir.
D) Olumsuz değerlendirme yapılmıştır.
E) Farklı cümle türleri kullanılmıştır.

47. Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Yok olmaya yüz tutan sanatlar, insanın duygu dünyasını ve yaşamı yoksullaştırmaktadır.
B) Ebru, belirli bir çaba ve ilgi gerektiren bir sanattır.
C) Toplumsal farklılığın getirdiği zenginlik, ebru sanatına da ilham vermektedir.
D) Nitelikli sanat eseri üretmek için yaratıcılık zorunludur.
E) İnsanların bir sanat eseri ile ilgili düşünceleri zaman içinde değişebilir.

48. - 50. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) *Kafamda Bir Tuhaflık* aşk üzerine yazılmış bir destan olarak nitelendiriliyor. (II) Orhan Pamuk'un üzerinde altı yıl çalıştığı roman, bozacı Mevlut ile üç yıl aşk mektupları yazdığı sevgilisinin İstanbul'daki hayatlarını hikâye ediyor. (III) 1969 ile 2012 arasında, kırk yılı aşkın bir süreçte Mevlut, İstanbul sokaklarında yoğurtçuluk, pilavcılık, otopark bekçiliği gibi pek çok iş yapar. (IV) Bir yandan sokakların çeşit çeşit insanla dolmasını, şehrin büyük bölümünün yıkılıp yeniden inşa edilmesini, Anadolu'dan gelip zengin olanları izler; diğer yandan ülkenin içinden geçtiği dönüşümleri, siyasi çatışmaları, darbeleri yalınlığın sınırını aşarak belgesel nitelikte tanıtır. (V) Onu başkalarından farklı kılan şeyin, kafasındaki tuhaflığın kaynağını hep merak eder. (VI) Ama kış akşamları boza satmaktan ve sevgilisinin aslında kim olduğunu düşünmekten hiç vazgeçmez.

48. Bu parçada sözü edilen yapıtla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Destan türüne ait özellikler taşıdığı
B) Toplumsal gerçeklerle örtüştüğü
C) Geniş bir zaman dilimini anlattığı
D) Olayları gerçekçi bir nitelikte tanıttığı
E) Kahramanın kendisine hayali bir sevgili yarattığı

49. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde yapıt, hem olumlu hem de olumsuz yönleriyle ele alınmıştır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

50. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde benzetmeden yararlanılmıştır?

A) I. ve III. B) I. ve IV
C) II. ve III D) III. ve V
E) IV. ve VI

51. ve 52. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Çocuklara yönelik pazar, her geçen gün daha fazla şirketin ilgisini çekmektedir. (II) Yetişkinler için üretim ve satış yapan birçok şirket, önceleri reyonlarında az yer ayırdıkları çocuk ürünlerinin çeşidini artırmakta ve bu ürünlerin tanıtımı için televizyon reklâmlarından faydalanmaktadır. (III) Çocuklara yönelik televizyon reklâmları çocukları bir hayli etkilemektedir. (IV) Çocuklar, reklâmlar ile birçok ürün hakkında bilgi sahibi olmakta ve o ürünleri ebeveynlerinden talep etmektedir. (V) Reklâmcılar da son zamanlarda çocuklara yönelik ya da yetişkinlere yönelik çocuk oyuncuların kullanıldığı reklâmlara ağırlık vermekte ve çocukların ilgisini çekmektedir.

51. Bu parçada aşağıdaki düşüncelerden hangisine yer verilmiştir?

A) Reklamlar, günlük yaşantının bir parçasıdır.
B) Çocukların televizyon izleme düzeyleri oldukça yüksektir.
C) Televizyon insanların toplumsallaşmasını sağlayan etkili bir araçtır.
D) Çocukların programlardan bilgi edinmeleri, onların ne kadar dikkatli olduklarına ve anlama çabalarına bağlıdır.
E) Reklamlar, çocuklar için birincil bilgi kaynağı olmaktadır.

52. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "Bu durum, şirketler için hızla büyüyen bir pazar oluşturmaktadır." cümlesi getirilirse anlamda bozulma <u>olmaz</u>?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

53. ve 54. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Ülkemizde, bereketli Anadolu toprakları üzerinde antik çağlardan beri hüküm sürmüştür tiyatro. (II) Kazıldığında neredeyse her metrekaresine bir antik amfi tiyatro düşecek kadar zengin, başlı başına bir kültür hazinesi Türkiye... (III) Osmanlı Devleti döneminde tiyatro geleneği ortaoyunu, meddahı, Karagöz-Hacivat'ı ile çok dilli, çok kültürlü dokusunu korumuş, saraydan halka, halktan saraya bir köprü olmuştur. (IV) Cumhuriyetle birlikte oluşan yeni kurumların ve kazanımların içinde diğer sanat dallarıyla birlikte, gerekli ve önemli yerini aldı tiyatro. (V) Böylece bireyin çağına tanıklık etmesinin yanı sıra düşünen, yorumlayan, araştıran ve eleştiren özgün insanı yaratmayı sürdürerek öncü oldu. (VI) Bu gücü, _ _ _

53. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Tiyatro, başlangıcından günümüze değin belirli bir amaç üstlenmiştir.

B) Cumhuriyet dönemi, tiyatro dışında başka sanat türlerinin de gelişimini sağlamıştır.

C) Tiyatro, insanı daha insani bir yapıya kavuşturur.

D) Anadolu, tiyatro türleri açısından köklü ve zengin bir coğrafyadır.

E) Tiyatro aydın insanların yönetimi eleştirmek için kullandığı araçlardan biridir.

54. Bu parçanın VI. cümlesi aşağıdaki yargılardan hangisiyle sürdürülebilir?

A) hep anlatacak sözünün olmasıyla yakaladı.

B) dili etkili ve güzel kullanmasına borçludur.

C) tiyatroya gönül vermiş insanlar aracılığıyla kazandı.

D) sorunların şiddetle değil, anlatarak ve anlaşarak çözüleceğini göstermesiyle sağladı.

E) toplumsal gelişime öncülük yapan özgürlükçü bireylerle edindi.

55. - 57. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Her insanın yaşantısında farkında olduğu ya da olmadığı, benliğini sarsan yaşantılar vardır. (II) Unutmaya çalışsa da zaman zaman hareketlerinde veya düşüncelerinde baş gösteren, davranış bozukluklarına neden olan durumlardır bunlar. (III) Freud, hipnoz yöntemiyle insanların bilinçaltına attığı olayları uzun süre çözmeye çalışmış, bilinçaltının nasıl oluştuğunu, hangi yaşantıların bireyin zihninde daha çok yer aldığını saptamak için uğraşmıştır. (IV) Freud'a göre, bu çatışmalardan, engellenmelerden kurtulmak için birey bilinç dışı hareketler sergiler. (V) Bunlara da psikolojide "savunma mekanizmaları" denmektedir. (VI) Birey, kendisine savunma mekanizması geliştirerek yaşadığı kaygıyı azaltmaya çalışır. (VII) Bilinçaltındaki olumsuzluklardan kurtulma yolu olarak da görülen bu mekanizmaları sık sık davranışa dökmek, kişilik sorunlarının yaşanmasına neden olur.

55. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Savunma mekanizmaları bireyin istemli olarak geliştirdiği, benliğini korumaya yönelik araçlardır.

B) Savunma mekanizmaları bireye geçici bir fayda sağlar, kesin çözüm getirmez.

C) Bireyin kendini rahatsız eden tüm dürtü, duygu ve deneyimler, olumsuz davranışlar şeklinde belirebilir.

D) İçsel dengeyi sarsabilecek uyaranları belirlemek için kimi yöntemler kullanılabilir.

E) Savunma mekanizmaları uygunsuz ve işlevselliği bozacak duruma gelebilir.

56. Bu parçada numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "Onun bu yöntemine psikolojide "psikanaliz" denir." cümlesi getirilebilir?

A) III. B) IV. C) V. D) VI. E) VII.

57. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Farklı türde cümleler kurulmuştur.

B) Açıklayıcı anlatıma yer verilmiştir.

C) Kişisel değerlendirmeler yapılmıştır.

D) Örneklemeler kullanılmıştır.

E) Dil, göndergesel işlevde kullanılmıştır.

58. ve 59. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Bunun avantajları ya da dezavantajları insanın kendi düşünce yapısına göre değişir. (II) Ben şimdiye kadar bunun her iki tarafını da yaşadım. (III) Onların duyarlılığı benim için bir şanstı fakat hazıra konmadım; kendi yolumu kendim çizmeyi tercih ettim ve ediyorum. (IV) İzlediğim yol, ülkemizi bu camiada en iyi şekilde temsil etmektir ve her genç müzisyenin de öyle olmalıdır. (V) Örneğin büyük kemancılarla Brahms'ın ikili konçertosunu ya da büyük bir piyanist ve kemancı ile Beethoven'in üçlü konçertosunu çalmak istiyorum. (VI) Ayrıca oda müziği yapmayı da çok seviyorum, ileride keyifle müzik yapabildiğim bir oda müziği grubumun olmasını diliyorum.

58. Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

A) Ülkedeki klasik müzik eğitimini nasıl değerlendiriyorsunuz?
B) Müzisyenler yetiştirmiş bir aileden gelmeniz hakkında neler söylemek istersiniz?
C) Çok çalışarak ve isteyerek başarılı bir müzisyen olmak mümkün mü?
D) Çocukluğunuzda hiç müzik dışında bir meslek düşünmüş müydünüz?
E) Mutlaka birlikte çalmak isterim dediğiniz isimler, orkestralar var mı?

59. Bu parçada numaralı cümlelerden hangisinden sonra "Çünkü bence bu işte herkes öncelikle "kendisi" olmalı..." cümlesi getirilebilir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

60. ve 61. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

İnsanoğlunun görebildiği her şeye ayak basmak kaderinde var. Yeterli teknolojileri mi yok? Ne gam... O zaman da hayallerinde ve hayallerini aktardığı eserlerinde ulaşıyorlar emellerine. Bu hesapla, Neil Armstrong'un 1969'daki yürüyüşünden çok önce, M.S. ikinci yüzyılda insanoğlunun Ay'a ayak bastığını söyleyebiliriz. Samsatlı Lukianos imzasını taşıyan *Gerçek Bir Hikâye*'de, bir grup antik zaman kahramanı göğe yükselen bir su hortumunun tepesinde gittikleri Ay'da, kendilerini Ay Kralı ile Güneş Kralı arasında patlak veren savaşın ortasında bulurlar. Sonraki yüzyıllarda epey durulan seyahatler, 16. yüzyıldan sonra, Daniel Defoe, Johannes Kepler ve Edgar Allan Poe gibi yazarlar sayesinde artmıştır _ _ _

60. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tartışmacı anlatıma başvurulmuştur.
B) Kesin bilgi içeren anlatım yeğlenmiştir.
C) Somut örnekler sunulmuştur.
D) Mizahi anlatım yapılmıştır.
E) Kişileştirmelerden yararlanılmıştır.

61. Bu parçanın aşağıdaki cümlelerin hangisiyle sürdürülmesi en uygundur?

A) Ay, insanoğlu için her zaman cazip ama zor bir hedef olmuştur.
B) Italo Calvino, 1964'te yazdığı Kozmokomik Öyküler'de Ay'a basit bir merdivenle çıktığını uzun uzun anlatır.
C) Duncan Jones'un 2009 tarihli Ay filmi bu serüvenin en başarılı bilimkurgusudur.
D) Jules Verne'in Dünya'dan Ay'a kitabı ilk sinemacılardan Georges Melies'e ilham verir.
E) Ay, bütün yazarlara ve şairlere sürekli komşu olmuştur.

62. ve 63. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Dünya Sağlık Örgütü, Akılcı İlaç Kullanımı'nı (AİK) 'hastaların ilaçları klinik ihtiyaçlarına uygun şekilde, kişisel gereksinimlerini karşılayacak dozlarda, yeterli zaman diliminde, kendilerine ve topluma en düşük maliyette almalarını' gerektiren kurallar bütünü olarak tanımlamıştır. Bu tanımın gereğini yerine getirmede anahtar rolü oynayan muhataplardan biri de hastalardır. İlaçların bilinçsiz kullanımının önüne geçilmesi çabalarından hekime gereksiz ilaç yazdırma baskısının önlenmesine, hastalıklarının tanısının doğru konulmasına yardımcı olmaktan tanı ve tedavisi konusunda kendisine anlatılanların iyi bir dinleyicisi ve uygulayıcısı olmasına kadar sıralanabilecek AİK'i ilgilendiren birçok konuda hastaların belirleyici rolleri bulunmaktadır. AİK'in gerektirdiği kurallara uyulmaması ise, ülkemizde de önemli sağlık sorunları arasında yer alan Akılcı Olmayan İlaç Kullanımı (AOİK) olarak bilinir.

62. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Doktor-hasta ilişkisinin sağlıklı kurulmasına
B) Toplumun ilaç kullanımında yanlış inanışlarının olduğuna
C) Özellikle eğitim düzeyi düşük hastaların birtakım olumsuz alışkanlıklar taşıdığına
D) Doktorların da AİK konusunda bilinçli olmaları gerektiğine
E) Hastaların, hastalık durumlarını öğrenme ve alınacak önlemler konusunda duyarlı olmalarına

I. İlaçların üretim maliyetinin düşürülmesi
II. Hastaların ilaçları bilinçli kullanması
III. AİK'nın evrensel kural taşıması
IV. AOİK'nın, dünyadaki önemli sağlık sorunlarından olması
V. Hastalıkların doğru belirlenmesi

63. **Bu parçada yukarıda numaralı düşüncelerden hangisi yer almamıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

64. ve 65. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Her kuşak insanı düşündüğü ve ürettiği ile kendinden sonraki çağın hazırlanmasına bir katkıda bulunur. (II) Bu birikim, kuşaktan kuşağa değişen ve gelişen bir miras olarak aktarılır. (III) Bazen sözlü ve yazılı edebiyat kılığında şiir, öykü, tarih ve anı yazımıyla bazen de bir kralın kendini öven yazıtıyla bize ulaşır. (IV) El emeği bir dokuma, bir ahşap oyma, bir av aleti, bir resim, vazo, heykel bunlarla bütünleşir, canlanır ve o dönem insanını söyler bize. (V) Bulunan her yeni belge araştırmacıların sabırla, dikkatle ve özveri ile yıllar yılı işlemesi ve değerlendirmesiyle birleşerek bütüne ulaşır.

64. **Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kültür, kendinden öncekilerin birikimlerini alıp kendindeki öz ile birleştirerek yeni bir oluşum halinde ortaya çıkan sürekli bir yapıdır.
B) Arkalarında kültürel oluşumu hazırlayan birikimler ve gelişmeler görülmeden günümüz gerçeklerine ulaşılamaz.
C) Çok yakın ve iyi bildiğimiz çağların tarihini bile doğru yazabildiğimizi söyleyemeyiz.
D) Toprak altında yatan, araştırılmayı ve günışığına çıkarılmayı bekleyen çok sayıda kültür değeri vardır.
E) Yaşanan doğal çevre ve onu kullanan insanın alışverişi ile oluşan eserler kültürün yaratılışındaki temel etkendir.

65. **Parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra** "Müzelere doldurulan milyonlarca eserin ruhu vardır." **cümlesi getirildiğinde parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

66. ve 67. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Sinemanın olanakları günümüzde ne kadar artsa da edebiyatı gereksiz kılması mümkün değil; çünkü ikisinin de farklı güçleri ve zayıflıkları vardır. (II) Yaşanan herhangi bir olayı öykülemek istesem, sadece tek bir anla ilgili tüm detayları anlatmak için bana ciltlerce kitap yetmez. (III) Ama sinemada tek bir film karesi bütün bunları kolayca önünüze serebilir. (IV) Beyazperdenin önünde sadece seyirci kalırız, kitap okurken ise yaratım sürecine aktif olarak katılırız. (V) Şayet yazar, karakterlerin iç seslerini doğru ve etkili yazabilirse, roman kahramanlarının kimliğine bürünür, büyük aşklar yaşar, ölümcül tehlikeler atlatırız. (VI) Tek bir hayat içinde pek çok hayatı tadarız, gerçek dünyada muhtemelen asla tecrübe etmeyeceğimiz şeyleri deneyimleriz.

66. **Bu parçadaki sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Bir eserin filmini izlemek yerine niçin kitabını okumalıyız?
B) Edebiyat, anlatı açısından sinemadan daha güçlü sayılmaz mı?
C) Bir eseri sinemaya aktarmanın zorlukları var mıdır?
D) Güçlü ve etkili karakterler, eserin niteliğine doğrudan etki yapar mı?
E) Sinema, anlatı türünün en etkili aracı olacak mıdır?

67. **Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinden sonra** 'Edebiyatın bir başka gücü ise, anlattığı dünyaları ve olayları bize karakterlerin gözünden gösterebilmesidir.' **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü korunmuş olur?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

68. ve 69. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Günümüzün yoğun rekabet ortamında işletmelerin rakipleri karşısında fark yaratabilmeleri ve müşterileri gözünde bir kimlik kazanabilmeleri için ürün/hizmetlere yönelik yaratılan marka değerinin yanı sıra, kurumsal marka değerinin de yaratılması önemli görülmektedir. (II) Güçlü bir kurumsal marka ve imaja sahip bir kurumun ürünlerine yönelik de olumlu tutum ve müşteri yöneliminin gerçekleştiği gözlemlenmektedir. (III) Bu bağlamda pazarlama çabaları sadece ürün/hizmetleri pazarlama ve markalama çalışmaları ile sınırlı kalmamalıdır. (IV) Pazarlamanın ürün/hizmetlerin hedef kitlelere tanıtımı üzerine odaklandığı boyutta başarıya ulaşabilmek için, kurumun kültürü, yönetim felsefesi, çalışanlarının davranış tarzları, iletişim anlayışı gibi işletmeye odaklı bir kurumsal pazarlama bakış açısının geliştirilmesi üzerinde de durulmalıdır. (V) İşletmenin değerleri, vizyon, misyon ifadeleri, görsel kimliği, kurumsal davranış kalıpları ve iletişim kurma biçimlerini içeren kurumsal kimliğin yaratılması, tüm işletmeyi ifade eden kapsayıcı bir kurumsal markanın oluşturulması ve kurumsal imajın yansıtılması kurumsal pazarlama bakış açısını oluşturacaktır.

68. **Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) İşletmeler, rekabet ortamında ayakta kalabilmek için güçlü bir marka değeri oluşturmalıdır.
B) Üretilen ürün/hizmetlerin pazarlanma başarısı için güçlü, etkili ve sürekli tanıtımlar yapılmalıdır.
C) Bir ürün/hizmetin satın alınma başarısında marka değeriyle birlikte onu üreten kurumun değeri de etkilidir.
D) Güçlü şirketlerin oluşturdukları kurumsal marka değeri, müşterileri için ayırıcı ve tanıtıcıdır.
E) Kurumsal marka, bir kurumun isminden çok daha derin bir anlamı ifade eder.

69. **Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin <u>hangisinden sonra</u>** "İşletmeleri, değerler toplamından oluşan karmaşık bir yapı olarak görmeliyiz." **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü korunmuş olur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

70. - 72. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Ünlü Fransız şair ve yazarı *Louis Aragon*'un "Bu hikâye bence dünyanın en güzel aşk hikâyesidir." diye nitelediği *Cengiz Aytmatov*'un 1958'de yayımlanan Cemile adlı uzun hikâyesi, birçok ülkede ilgiyle karşılanmıştır. (II) Türkçeye de birkaç defa çevrilen Cemile, hikâyeye de adını veren genç bir kadının belirli bir dönemdeki hayat çizgisi ve yasak aşkı etrafında şekillenir. (III) Bu, saf bir aşkın ve bu aşk çevresinde hikâye kişilerinin kendisi olması yolunda verdiği mücadelenin hikâyesidir. (IV) Okuyucu, aşkın ön kabuller ve toplum değerleri gibi birçok ögeyle baskılanmasına ve kuşatılmasına karşı direnişin içinde bulur kendini. (V) Kurmaca dünyanın kahramanı Seyit, Cemile etrafındaki gözlemlerini, düşüncelerini ve duygularını lirik bir söyleyiş içerisinden Cemile'yi ve aşkı yücelten bir ifadeye kavuşturur. _ _ _

70. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Yapıtın birçok dile çevrildiği
B) Yapıtın gelenek-aşk-evlilik çatışması üzerine kurulduğu
C) Yazarın anlatımda gözlemci bakış açısı sergilediği
D) İnsanın kendini gerçekleştirme gücünü yine kendi iç dünyasında bulduğu
E) Anlatımın etkili ve yüksek düzeyde bulunduğu

71. Bu parçada tanıtılan yapıta ilişkin en ayrıntılı bilgi numaralı cümlelerin hangisinde verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

72. Bu parçanın sonuna getirilebilecek en geniş yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Roman, toplumsal baskılara karşı direnişin örnek bir anlatımıdır.
B) Topumun yasak aşka bakış açısı ayrıntılı ele alınır.
C) Cemile, duyguları ile toplum değerleri arasındaki çatışmanın sözcüsü olur.
D) Okuyucu, roman aracılığıyla aşkın birçok sorunu çözebilecek güçte olduğunu görür.
E) Kendi olma mücadelesi, bu kurgusal anlatım aracığıyla gözler önüne serilir.

73. ve 74. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

'e-learning' ya da 'e-university' olarak adlandırılan elektronik üniversite, sadece bir ülkenin değil aynı zamanda uluslararası öğrenci eğitimi boyutunu da içine alan önemli bir stratejik harekettir. Eğitimin hayat boyu sürmesini hedefleyen birçok üniversite de bu çalışmayı yürütmektedir. Kısaca (e-U) olarak bilinen bu uygulama, 21. yüzyıl eğitiminde 'öğretmek' (teaching) yerine 'öğrenmek' (learning) felsefesini ön plana çıkarmıştır. Açık üniversite olarak da algılanabilecek olan e-U, internet temeli üzerine kurulan ve monitör başından yürütülen bir uygulamadır. Böylece sınıfa öğrencileri oturtup eldeki notlardan ders yazdırmak giderek tarih olmak üzere... Bu gelişmeler, çağdaş eğitmenin değişen rolünü de gündeme yerleştirmeye başlamıştır. e-U gelişimini sürdürürken yüksek kalite ve standartlarda eğitim verilemeyeceğine ilişkin görüşler de bulunmaktadır. e-U başlatan üniversitelerin öğrenciye internet ortamında sunabilecekleri kütüphaneler, kaliteli ders notları ve kaynaklar sağlamaları gerekiyor. Elektronik ortamda eğitim veriliyor olsa da öğrencilerin yüz yüze görüşmeyi gerekli görecekleri durumlar için özel merkezler ve buralarda çalışacak eğitimli elemanlara ihtiyaç var. Sınavlar ve devamında yapılacak değerlendirmeler de başlı başına ayrı konular...

73. Bu parçada e-U uygulaması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Uygulamanın ekonomik boyutunun büyük olduğuna
B) Uygulamanın mevcut eğitim anlayışını değiştirdiğine
C) Uygulamaya yönelik karşıt görüşler bulunduğuna
D) Çok sayıda üniversite tarafından yürütülen bir uygulama olduğuna
E) Uygulama aracılığıyla eğitimdeki sürekliliğin sağlandığına

74. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı vardır?

A) e-U uygulaması hangi ülkelerde yaygın olarak yapılmaktadır?
B) Uygulamaya katılan öğrencilerin başarı düzeylerindeki gelişim nasıl izlenmektedir?
C) Teknolojik gelişmeler eğitim anlayışını değiştirebilir mi?
D) Ülkemizdeki e-U uygulamaları konusunda ilerleme hangi düzeydedir?
E) Eğitimciler, e-U uygulamalarını yürütmeye hazır mıdır?

75. ve 76. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Dünyada ilk örneklerine Platon'dan itibaren rastlanan ütopya, 16. yüzyılda edebî bir türün adı olur. Sir Thomes More'un 1516'da Utopia adlı eserini kaleme almasından sonra *'kurgulanmış ama gerçekte var olmayan mekânlar'*, ütopya türünün içinde anlam kazanmaya başlar. Yaşanan hayata ve onun olumsuz şartlarına alternatif olarak üretilen bu dünyada yazar, kendisi, toplumu ve insanlık için daha iyi yaşama alanları getirecek olan yeni ve ideal bir yapıyı oluşturma yoluna gider. Çoğu zaman yaşanan çağın daha ilerisindeki bir dönem çerçevesinde oluşturulan bu kurgularda toplumları daha mutlu kılacak hayat sahneleri işlenir. Bir bakıma ütopya insanlığın iyiyi, doğruyu, güzeli arama yolculuğunda gördüğü bir rüyadır. Ancak _ _ _

75. Bu parçanın aşağıdaki cümlelerin hangisiyle sürdürülmesi en uygundur?

A) insanlar yanlış kararlar ve uygulamalarla hayatı yaşanmaz duruma getirebilir.
B) bu rüya, kimi zaman bir kâbusa da dönüşebilir.
C) günümüze kadar büyük gelişme gösteren bu tür, yaşanan olumsuzlukları dile getirmiştir.
D) bu türün edebiyatımıza girmesi 20. yüzyılda gerçekleşir.
E) çoğu kez bilim kurgu ve fantastikle iç içe yürürken toplumsal gerçekler göz ardı edilmiştir.

76. Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine değinilmemiştir?

A) Kişisel ve toplumsal sorunlardan uzaklaşmak için kullanıldığına
B) Genellikle gelecekten söz ettiğine
C) Sanatsal bir tür olarak kullanıldığına
D) Toplumların dünyayı yaşanmaz duruma getirdiğine
E) Yaşanabilir ama gerçekleşmeyecek bir dünyayı anlattığına

77. - 79. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Yazmakla ilgili bilinmesi gereken gerçek, okuma ve yazmanın bir arada olduğudur. (II) Kişi sürekli okursa, düzenli bir okuma sürecine sahipse ancak o zaman bir şeyler yazması da kolaylaşacaktır. (III) Metinler birbiriyle aynı atmosferi paylaşmaktadır. (IV) Bu nedenle okuma ve yazmayı birbirine tam anlamıyla bağlı eylemler olarak düşünürüm. (V) Sadece modern zaman klasiklerini okumam; fizik, felsefe ve biyoloji ile ilgili kitapları da okurum. (VI) Okuduklarım bana iç dünyamı tanıtır ve her zaman iç dünyamdaki gerçekliği ortaya çıkarmak ve bunu daha iyi anlamayı istediğim için yazarım. (VII) Yazarken de evde yalnız olurum, sadece kedilerim yazı yazarken etrafımda gezmek ve masama tırmanmak ayrıcalığına sahiptir.

77. Bu parçada tanıtılan yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Yazdığı konuların içeriğine
B) Beslendiği kaynaklara
C) Okurluktan yazarlığa geçiş sürecine
D) Yazarken tercih ettiği ortamlara
E) Oluşturduğu karakterlere

78. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinden sonra "Şunu söyleyebilirim ki ben yazarları okumam, yazarların kitaplarını okurum." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü korunmuş olur?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

79. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. cümlede bir durumun gerekçesi bildirilmiştir.
C) V. cümlede birliktelik anlamı verilmiştir.
D) VI. cümlede sözü edilen durumun gerekçesine yer verilmiştir.
E) VII. cümlede kişileştirme yapılmıştır.

80. - 82. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I), Uzun yıllar klasik müzik performansı sergileyen *Itzhak Perlman*, 20. ve 21. yüzyılın en üstün kemancılarından biri olarak görülmektedir. (II) *Perlman,* 1958 yılında gittiği Amerika'da kariyerine yeni başarılar ekledi. (III) Orkestra şefliği ve müzik danışmanlığı yapmanın yanı sıra The Tonight Show ve Susam Sokağı gibi programlara uzun süre katıldı. (IV) 7 Mayıs 2007 tarihinde Beyaz Saray'daki Kraliçe Elizabeth'in katıldığı etkinlikte ve 2009 yılındaki Barack Obama'nın göreve başlama merasiminde sahne aldı. (V) En İyi Oda Müziği ve En İyi Enstrümantal Solist Performansı gibi toplamda 5 ayrı dalda Grammy Ödülü'ne sahip olan Perlman, İstanbul'da 28 Mayıs 2015'te de yine müthiş bir performansa imza attı. (VI) Perlman konsere, geçmişte Yehudi Menuhin'e ait Stradivari'nin altın çağında yapılmış en iyi kemanı olduğu düşünülen 1714 yapımı, Soil Stradivarius ile katıldı.

80. Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, kendisinden önceki cümlede belirtilenlerle ilgili bir açıklama içermektedir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

81. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Müziğin farklı alanlarında çalıştığına
B) Önemli insanlara konser verdiğine
C) Antik bir müzik aleti kullandığına
D) İstanbul'da daha önceden de konser verdiğine
E) Farklı yerlerden ödülleri bulunduğuna

82. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde nesnel bir anlatım söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

83. ve 84. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Gazeteler, neredeyse yüzyıllardır bize sunulan haber ve bilgi kaynağı aracısıdır. (II) Gazetenin gelişim sürecine M.Ö. 4000'li yıllardan itibaren Mezopotamya'da başladığı iddia edilmektedir. (III) Babilonya topluluğunun yaşadığı o dönemde kişileri ve toplumu ilgilendiren olaylar, zamanın tarihçileri tarafından toplanıp pişirilmiş kil plakalar üzerine kazılır ve bu kil plakalar şehrin belirli yerlerine asılırmış. (IV) Böylece insanlar yakın ve uzak çevrelerindeki birçok olaydan haberdar olabiliyormuş. (V) Hatta tarihte firavunların gazetelerden çok çektiğinden bahsedilir ve Firavun Amasis'in de gazetelerde yazan haberler dolayısıyla kahrından öldüğü iddia edilir.

83. Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir tanım yapılmıştır.
B) II. cümlede, tanımın içeriğine ait bir bilgi verilmiştir.
C) III. cümlede, tanıma ilişkin bir somutlama yapılmıştır.
D) IV. cümlede, tanımın işlevinden söz edilmiştir.
E) V. cümlede, tanıma yönelik bir olumsuzluk dile getirilmiştir.

84. Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gazete, geçmişi çok eskilere dayanan bir türdür.
B) Gazetenin çıkarılması için kâğıdın dışında başka malzemeler de kullanılabilir.
C) İnsanlar, tarihin her döneminde bilgi alma ihtiyacı duymuştur.
D) Gazetelerde çıkan yanlı haberler, kişilerin zarar görmesine neden olur.
E) Tarihçiler, gazetenin ortaya çıkmasıyla muhabirlik görevi de üstlenmiştir.

85. - 87. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Kehribar, çam familyasında yer alan bir ağacın fosilleşmiş reçinesine verilen isimdir ve uzun yıllardan beri takı, süs eşyası ve tesbih olarak ilgi görmüştür. (II) Gördüğü bu ilgi ve talepten dolayı yıllar içerisinde taklitleri de ortaya çıkmıştır. (III) Özellikle plastik ve bakalitin kullanım alanlarının genişlemesiyle bu maddeler kullanılarak yapılan taklit kehribar taşları da piyasaya hızla yayılmıştır. (IV) Kullanılmaya başlanan yeni maddelerin eklenmesi ile birlikte kimya endüstrisinin de gelişimi, taklit kehribar taşı üretenlerin daha da başarılı olmasına ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmuştur. (V) Sahte kehribar üretimi birkaç yoldan gerçekleştirilmektedir. (VI) Çoğu zaman kullanılacak sentetik malzeme, kehribarın doğada bulunan şekline benzetilir, içine gerçeğini andırması amacıyla fosiller yerleştirilir ve ardından da reçine kokusuna sahip bir yağın içine batırılır. (VII) Bu yöntemle yapılan üretim o kadar yaygın ve başarılıdır ki, İngiltere Tabiat Tarihi Müzesi'nde bulunan bir kehribarın bile yıllar sonra sahte olduğu ortaya çıkmıştır.

85. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?**

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

86. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilenlerden biri değildir?**

A) Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin taklit kehribar üretimini arttırdığı
B) Taklit kehribar taşı üretiminde mesafe alındığı
C) Kehribarın yaygın kullanım alanı bulunduğu
D) Plastik ve bakalitin dışında başka maddelerin de kehribar üretiminde kullanıldığı
E) Gerçek ve sahte kehribarların ancak bilimsel çalışmayla birbirinden ayırt edilebildiği

87. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden öncekinin gerekçesidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

88. ve 89. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Bilimde kuram kavramı bazen hipotez, varsayım ve yasa kavramları ile karıştırılmakta veya bunlar birbirinin yerine kullanılmaktadır. (II) Oysa hipotez doğrulanmak üzere ele alınan iddialar, varsayım doğruluğu irdelenmeksizin ele alınan iddialardır. (III) Bilimsel yasa, gerçek genellemelerden yeterince doğrulanmış olanlara denir. (IV) Bilimsel kuram ise evreni ve evrendeki bazı olgular grubunu açıklamak üzere, insan zihni tarafından kurulur. (V) Bilimsel kuram, hipotez gibi yeterince doğrulanmamış ama olgusal ve doğrulanabilir hükümlerdir. (VI) Hipotez belli ve sınırlı bir açıklama vaat ederken, kuram daha kapsamlı ve köklü açıklamalar getirir.

88. **Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

A) Yasa, gözlem ve deney sonuçlarına göre değişkenlik gösterebilir.
B) Kuram bütün hipotez ve yasaların üstünde, onları da kapsayan ve açıklayan doğrulanmış bir bütündür.
C) Hipotez belirli bir alanda tasarlanan bir önermedir.
D) Yasa, bilimsel hipotezlerin doğrulanmasıyla oluşur.
E) Varsayım, bir durumla ilgili genel görüşlerdir.

89. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra** "Bilimsel kuram olmadan yapılan bilimsel çalışmalar bir bilgi yığını olarak kalır." **yargısının getirilmesi uygundur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

90. ve 91. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Psikolog Lewis Terman 1926 yılında IQ testini bir grup zeki çocuk üzerinde kullanmaya karar verir. (II) *Termites* olarak anılan bu seçilmişlerin yaşamı bugün bile bilimsel araştırmalara konu olmaktadır. (III) Termites'lerin bir kısmı beklendiği gibi para ve şöhret sahibi olur. (IV) Mütevazı bir hayat yaşayıp polis, sekreter, denizci olan çok sayıda *Termite*'le de karşılaşılır. (V) Hâlâ yaşayan *Termite*'lere hayatları hakkında ne düşündükleri sorulduğunda, büyük çoğunluğu, beklentileri karşılayamadıkları hissiyle yaşadıklarını söyler. (VI) Bu sorun, yüksek zekânın dışında, entelektüel tevazu sahibi olmanın, yani bir konudaki bilgi birikiminin sınırını kabul etmenin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

90. Bu parçada tanıtılan Termite'lerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi <u>en kapsamlıdır</u>?

A) Hayatta doğru kararlar vermek için zeki olmak yeterli değildir.

B) Zekâ ve başarı arasında pozitif bir korelasyon bulunmamaktadır.

C) Zeki insanlar sadece kendilerinin değil çevresindekilerin de görüşlerinden etkilenir.

D) Kendisiyle çelişen yargılara değer vermeme eğilimi, zeki insanlarda daha fazla görülür.

E) Zeki insanlar, kötü yönlerini genellikle daha az fark eder; başkalarını daha çok eleştirir.

91. Bu parçadaki numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "Sahip olduğun yetenek prangaya dönüşebilir." cümlesinin getirilmesi anlam bütünlüğünü <u>bozmaz</u>?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

92. ve 93. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Oyuncunun neden hırstan gözü döner, neden binlerce kişi kalabalık futbol maçında çılgınlığa dönen heyecan yaşar? (II) Oyunun özü, kendiliğinden kabul ve bu aşırı tahrik etme gücünde bulunmaktadır. (III) İnsanlara hayattan kaçma, kendine özgü eğilimleri olan geçici bir faaliyet alanına girme bahanesi sunar. (IV) Ayrıca kendisini hiçbir rasyonel ilişki üzerine temellendirmemiştir. (V) Oyunun varlığı, hiçbir uygarlık basamağına, evreni kavrayışın hiçbir biçimine bağlı değildir. (VI) Her düşünen varlık, bu oyun ve oynama gerçeğini bizzat kendisi bağımsız bir şey olarak tasarlayabilir. (VII) Tasarlanan oyunu kabul etmek, istesek de istemesek de tasarımcının zihnini kabul etmek demektir.

92. Bu parçada oyun kavramı ile ilgili aşağıdaki düşüncelerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Önemli bir şeyi birlikte paylaşma ve genel ölçülerin dışına çıkma duygusu veren bir eylem olduğu

B) Her türlü maddi çıkar ve yarardan arınmış bir eylem olduğu

C) Kurmaca ve olağan hayatın dışındaki bir eylem olduğu

D) Gönüllülük ölçütüne bağlı bir eylem olduğu

E) Akla dayandırılmayan bir eylem olduğu

93. Bu parçadaki numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "Oyun aslında kültürden daha eskidir ve insan uygarlığı kültürün aksine oyun kavramına hiçbir temel özellik katmamıştır." cümlesinin getirilmesi anlatım bütünlüğünü <u>bozmaz</u>?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

94. ve 95. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Edebiyat, insanoğlunun uygarlık aşamalarını belirginleştiren bir yapı olarak daima aktif rol oynamıştır. (II) Göç Destanı, Gılgamış ve Elektra tarihin en eski dönemlerine ışık tutacak edebi nitelikli eserlerdir. (III) Destan, düzyazı ve şiir gibi sözlü ve yazılı kaynakları içeren edebiyat, bir anlamda tarihin ihtiyaç duyduğu verileri de bünyesinde saklar. (IV) Tarihi olayların insan zihninde gerçeğine yakın bir şekilde oluşması, olayların anlatımında kullanılan mükemmel betimlemelerle oluşur. (V) Sosyal hayatın anlaşılmasında ise edebi metinler yardımcıdır.

94. **Bu parçadan çıkarılabilecek <u>en kapsamlı</u> yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Toplumu konu alan her türlü edebi eserde, eserin yazıldığı döneme ait tarihi bilgileri elde etmek mümkündür.

B) Edebiyat tarihsel süreçte ortaya çıkan değişimlerin sözcüsüdür.

C) Tarihsel olaylar, edebiyat aracılığıyla günümüze ulaşabilir.

D) Edebiyat tarih araştırmacıları için önemli bir kaynaktır.

E) Yazının ortaya çıkmasından önceki devirlere özgü insan yaşamı edebiyat aracılığıyla tanınabilir.

95. **Bu parçada numaralı cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "Kıtlık, göç, çevre kirliliği gibi toplumsal sorunların anlatımında da edebiyat vardır." cümlesini getirmek, düşüncenin akışını <u>bozmaz</u>?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

96. ve 97. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Minyatür, el yazması kitapların metinlerini bezemek ve açıklamak amacıyla yapılmış küçük boyutlu renkli resimler olarak tanımlanır. (I) Bu sanat, Türkler, Araplar ve İran toplumları başta olmak üzere İslami kültürlerin temel resim ve süsleme sanatlarından biri olarak gösterilmektedir. (II) Latincede küçük anlamındaki "minör" sözcüğünden gelen minyatür, küçük parşömen, ahşap, deri vb. üzerine yapılmış küçük boyutlu resimler için de kullanılmıştır. (III) Minyatür sanatında yüzey üzerinde resimlenen konular, nakkaşın içinde yaşadığı kültürel dünyanın yansımasını vermektedir. (IV) Sadece İslam kültürüne ait olduğunu düşündüğümüz bu sanat, New Jersey'li günümüz sanatçısı Joe Iurato'yu da etkilemiştir. (V) Tahtadan oyduğu minyatür insan figürlerini New York sokaklarına kurnazca yerleştiren sanatçı, sokak sanatını şehir manzarasıyla birleştirerek 'kentsel müdahaleler' serisi oluşturmuştur.

96. **Bu parçada minyatür sanatına ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Yaygın olarak kitapların süslenmesi amacıyla kullanıldığına

B) Evrensel konuları içeren bir anlayışla doğduğuna

C) Farklı kültürlerde kullanılan bir sanat olduğuna

D) Tanımında farklılıklar bulunduğuna

E) Günümüzde de farklı biçimlerde yaşatıldığına

97. **Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

98. - 101. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) 21. yüzyılın sanat dünyası, fizik, kimya, optik, elektronik gibi giderek gelişen teknolojiler ile etkileşime girmiş; internet sanatı, yazılım sanatı vb. yeni biçimlerin, multimedya vb. katışık ve karışık tekniklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. (II) Günümüzde teknolojiye ve bilgisayara yakınlık duyan sanatçının çalışma alanının sınırlarını genişlemiş, algılayışı, düşünce yapısı ve davranışı değişmiştir. (III) Daha önceki çağlarda teknolojik gelişmelerin sanatsal yaratıyı bu kadar doğrudan ve derinden etkilediğini söylemek mümkün değildir. (IV) Dijital sanatın temeli olarak kabul edilen teknoloji, günümüzde hayatın ve sanatın bütün alanlarına girdiğinden artık çağdaş sanat üretiminin yalnızca bir aracı değil aynı zamanda ortamı ve medyası durumuna gelmiştir. (V) Dijital teknolojiler, yeni anlatım biçimleri yaratmakta devrim niteliği taşırken, dijital sanatla anlamı güçlenen melez, yapay organizma ve zekâ gibi kavramlar sanatçıları daha sık meşgul etmeye başlamıştır. (VI) Teknolojinin, bilimin ve sanatın buluştuğu noktada tartışmalarla birlikte çağdaş söylemler artmış, sanallık artık her alanda ve düzeyde yerleşik gerçeğin yerini almıştır. _ _ _

98. Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dijital teknoloji, sanatın çıkış noktası ve sözcüsü durumuna dönüşmüştür.

B) Teknoloji ve sanat, tarih boyunca birbiriyle doğru orantılı gelişen iki temel unsurdur.

C) Günümüzde sanatçı, sanatsal yapıtlarını bilgisayar teknolojisini kullanarak üretmeye başlamıştır.

D) Bilim ve teknolojik alanlardaki ilerlemeler, sanat, toplum ve kültür için yeni imkânlar sağlamaktadır.

E) Sanatçının ele geçirdiği teknolojik olanaklar, geleneksel sanatın sınırlarını giderek zorlamıştır.

99. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinden sonra "Sanat yapıtlarının çıkış noktaları artık yalnızca doğa değildir." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü korunmuş olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

100. Bu parçada yukarıda numaralı düşüncelerden hangileri yer almamıştır?

I. Teknolojideki gelişmelerin tartışmalara yol açması

II. Teknoloji destekli üretilen eserlere yüksek ilgi duyulması

III. Dijital sanatın yeni kavramlar ve anlamlar üretmesi

IV. Sanatçıların dış dünyayı daha etkili anlatma olanağı bulması

A) I. ve II.

B) I. ve III

C) II. ve III

D) II. ve IV

E) III. ve IV

101. Bu parça, aşağıdaki yargılardan hangisiyle sürdürülebilir?

A) Sanat, teknolojinin gelişmesini sağlayarak yeni ürünlerin ortaya çıkmasına öncülük etmiştir.

B) Geleneksel anlayışın dışına çıkılarak sanatın farklı yorumlanmasına yol açılmıştır.

C) Teknoloji, toplum ve insan hayatını kolaylaştırarak iletişimi güçlü kılmıştır.

D) Toplumsal kabullerin yeniden sorgulanması ve farklı anlayışların ortaya çıkmasına neden olunmuştur.

E) Dijital teknoloji aracılığıyla üretilen ürünler, her toplumda kabul görmüştür.

102. ve 103. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Osman Bozkurt tarafından hazırlanan Bir Portre Afşar Timuçin başlıklı kitap Ekim 2014'te Bulut Yayınları tarafından yayımlandı. (II) Kitabın "Sunu" bölümünde, Osman Bozkurt "Afşar Timuçin, Anadolu'nun yeterince görülmeyen yahut görmezden gelinen kahramanlarından biridir. (III) Bir derviş sabrıyla çalışan ve her şeye karşın düşündüğü gibi yaşıyor olmanın engin mutluluğuyla yetinmesini bilen biri" diyerek tanımlıyor onu. (IV) Kitap, filozof, şair, yazar Afşar Timuçin'in kaleminden aktarılanların yanı sıra ailesinin, dostlarının, meslektaşlarının onu anlattıkları yazılarla kapsamlı bir içeriğe sahip... (V) İlk bölümde, Afşar Hocanın kendisinden kısa ve özlü yaşam öyküsünü, Osman Bozkurt'un kendisiyle yapmış olduğu söyleşiyi ve oğulları Ahmet Timuçin ile Ali Timuçin'in babalarını anlatan yazılarını okuyorsunuz. (VI) İzleyen sayfalarda ise Afşar Hoca'nın şiirlerinden, öykülerinden seçilenleri, romanlarından bölümler ile seçilen özlü sözleri, denemelerinden örnekleri bir arada buluyorsunuz.

102. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinden sonra 'Uluslararası İstanbul Kitap Fuarında, 9 Kasım 2014 günü yayını tanıtmak ve Afşar Hocayı da anlatabilmek amacıyla "Bir Portre-Afşar Timuçin" başlıklı bir oturum düzenlendi.' **cümlesi getirilmelidir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

103. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Tanıtılan sanatçının çok yönlü olduğuna
B) Hazırlanan kitapta, sanatçının yakınlarının da düşüncelerine yer verildiğine
C) Sanatçının özellikle şiir alanında güçlü yapıtlar verdiğine
D) Sanatçıyı tanıtan kitabın birden fazla bölüm içerdiğine
E) Sanatçının yaşamöyküsünü kendisinin yazdığına

104. ve 105. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Sait Faik, klasik "vaka" hikâyesinden "durum" hikâyesine geçişte belirgin ve etkileyici bir isimdir. (II) Orhan Veli ise hem yapı hem de tema bakımından dilin pratik işlevlerine, olgulara yaslanarak yeni bir şiir dili kurmuştur. (III) Esasen metinlerindeki insan, dil ve problem alanı ile türler arası bir simetri oluştururlar. (IV) Her iki sanatçı da yoksul insanların küçük ama samimi dünyalarına sığınırlar. (V) Sait Faik'in başıboş, sorumsuz, "ben" merkezci ama sevecen hikâyeleri, Orhan Veli'nin şiirlerinde anlattığı "küçük adam"a ve onun hayatına denk düşer.

104. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Sait Faik, içe dönük ve süslü bir anlatım yerine günlük hayatta yaşananları ele almıştır.
B) Her iki sanatçı da sıradan insanların içten konuşmalarında ve yaşamlarındaki şiirselliği yakalamıştır.
C) Orhan Veli'nin şiirlerinde, kelimeler ve çağrışımları alabildiğine önem kazanır.
D) Biçimsel, dilsel ve tematik açılardan birbirine en yakın olan türler öykü ve şiirdir.
E) Şiirde ele alınan bir konu, benzer şekilde öyküleştirilebilir.

105. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bu duruma, bir türün etkisini arttırmak için öbürünün özelliklerini kullanması da denilebilir." **cümlesi eklenebilir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

106. - 108. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Çeviri bir dildeki belirli bir metnin anlam katmanlarını koruyarak başka bir dile yeniden kurgulanmasını sağlamaya yönelik dilsel aktarmadır. (II) Günümüzde çeviriyi bir bilim olarak gören anlayış, genel olarak kuramsal, betimleyici ve uygulamalı olmak üzere üç alan belirlemiştir. (III) Söz konusu üç kuram da çeviriye farklı yöntem, teknik ve bakış açılarıyla yaklaşmakta ve yapılan çevirilerin niteliğini değiştirmektedir. (IV) Bu durum farklı çeviri örneklerinin ortaya konulması açısından bir zenginlik olarak nitelenebileceği gibi bazı anlam sapmalarını da beraberinde getirebilmektedir. (V) Çeviri anlayışlarının yanı sıra çevirmenin ve kitabı yayımlayan yayınevinin ideolojisi de çevirinin niteliğini değiştirmektedir. (VI) Çeviri aracılığıyla o kültüre yeni eserler kazandırma ve farklı kültürleri tanıtma amacı, satış kaygısının gölgesinde kalmaktadır.

106. Bu parçada çeviri ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Çeviri, eseri dilin özgün yapısını koruyarak içerik ve nitelik yönlerinden yeniden yaratmaktır.
B) Çeviri, anlaşılır olma yolundaki temel yorum sürecinin özel bir biçimidir.
C) Çeviri sayesinde, yabancı ve anlaşılmaz olan, amaç dilin iletişim dizgelerine anlaşılır bir biçimde aktarılır.
D) Çeviri, içeriğindeki farklı kuramlar aracılığıyla eseri yeniden kurgulamaktır.
E) Çeviri, kaynak dildeki göstergenin ne ifade ettiğini bularak onu göstergeler aracılığıyla kullanmaktır.

107. Bu parçada numaralı cümlelerin hangilerinde hem olumlu hem de olumsuz bir durum birlikte yer almıştır?

A) II. ile III.
B) III. ile IV
C) III. ile V.
D) IV. ile V.
E) IV. ile VI.

108. Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisinde, kendisinden önce gelen cümlede belirtilen eylemlerin sonucu bulunmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

109. ve 110. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Bir roman yazmak üzere masanın başına oturdum ancak nihayetinde elimde bir uzun şiirle kalktım. Boşlukları doldurmak, özellikle de bir şiiri var etmek sadece onu yazanın işi değil ki. Burada sanırım bir okuyucu tutumundan çok kendini bilmeyen bir şair tutumu var. Kurgunun buyruğu altında düşünemeyen karmaşık, cinsiyetçi bir kadın sezgisi... Okuyucu, eleştirmen, yazar. Bunları katman katman ayırmak bilmem ne kadar doğru olur. Hepsi birbirinin içinde eriyor, birbirini var ediyor yazarken. Ancak hikâyeleri seven hem de çok seven bir okur olmanın, hikayelerden medet ummanın, edebiyatın şifa vericiliğini hissetmenin yolumu aydınlattığını söyleyebilirim. Umarım Cadı'yı okuyanlar da bunu hissederler.

109. Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

A) Okurluktan yazarlığa geçişinizi anlatır mısınız?
B) Bu romanınızda aynı zamanda bir okuyucu psikolojisini taşıdığınız söylenebilir mi?
C) Kadın olmanızın romana katkı yaptığını söyleyebilir misiniz?
D) Edebiyatın gerçek amacı sizce ne olmalıdır?
E) Roman ile şiirin ortak özellikler taşıdığını söyleyebilir miyiz?

110. Bu parçada geçen "boşlukları doldurmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yeteneklerini göstermek
B) Fırsatlardan yararlanmak
C) Canlılık kazandırmak
D) Kendi düşüncesini aşılamak
E) Birinin yerine geçmek

111. ve 112. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Bir editörün dili çok iyi kullanıyor olması, çok ve çeşitli okuması, edebiyat kuramlarına aşina olması, hem dünya edebiyatında hem de kendi ülkesinin edebiyatındaki klasikleri, modernleri, çağdaşları iyi bilmesi gerekir. Bir metni oluşturan unsurları ve bunların bir bütünlük içinde nasıl çalıştığını, bunların nasıl manipüle edilebileceğini biliyor ve uygulamaya dökebiliyor olması gerekir. Dolayısıyla hem kuramsal hem de pratik bir bilgi ve beceriden söz edilebilir. Bu haliyle bir "bölüm" açılması fazla iddialı olabilirse de, birkaç farklı ders verilebileceği düşünülebilir. İyi bir editörün en mutlu olduğu anlardan biri, üzerinde çalıştıkları metnin potansiyelini tam anlamıyla ortaya çıkardıkları ansa; bir diğeri de adı duyulmamış bir yazar adayının müthiş ilk kitabıyla karşı karşıya olduklarını anladıkları andır _ _ _

111. **Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Editörlük, yeterlilikleri olan bir meslek midir?
B) Bir editör, aynı zamanda bir yetenek avcısı mıdır?
C) Edebiyat editörü, birkaç yıl sonrasının edebi eğilimlerini öngörerek mi hareket eder?
D) Bir edebiyat editörü eline gelen bir metnin niteliğiyle ilgili kestirimde bulunabilir mi?
E) Editörlük, bir metne yazımından basımına kadar müdahaleleri mi kapsar?

112. **Bu parça, aşağıdaki cümlelerin hangisiyle sürdürülebilir?**

A) Editör, metnin düzeltilmesindeki yaratıcılık payını yine yazara bırakmalıdır.
B) Başarılı bir editör okuyucu eğilimlerini çok iyi saptayabilmelidir.
C) Genç yeteneklere kimi zaman edebiyat dergileri, internet ve blogları izleyerek de rastlayabilir.
D) Editör iyi metin peşinde olmalı, iyi metin açlığı çeken okurların alışkanlıklarına ve duyarlılıklarına seslenmeyi bilmelidir.
E) Editör için önemli olan yazarın güvenini kazanabilmek ve yapılan her şeyin metnin iyiliği için yapıldığına onu inandırabilmektir.

113. ve 114. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Edebiyat ve felsefe, nerede birbirlerine yaklaşırlar veya birbirlerinden nerede uzaklaşırlar? Her ikisi de söz söylüyor ama söyleme biçimleri yöntem olarak farklı. Edebi söylem, hayal gücüne dayanan kurgusal bir yapıdadır. Felsefi söylemin de düşünümsel olduğunu ifade edebiliriz. Edebiyat, kurgusal olma ve hayal gücünden beslenme imkânına sahiptir; söylenebilecek olan her şey hakkında hiç bir kanıtlama yapmadan, akıl yürütmeye başvurmadan konuşur. Felsefe temellendirme, gerekçelendirme, sonuca gitme zorunda olduğu halde edebiyat, sadece çağrışımlarla, betimlemelerle ve dili estetik açıdan zevke hitap edecek biçimde kullanmakla yetinebilir. Ancak

_ _ _

113. **Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?**

A) Edebi eser bir fikri, üslup ve estetik zevk kaygısı güderek dile getirir.
B) En yüksek genellik derecesinde bir bilgi arayışına yönelik olduğu için felsefede bilgi esastır.
C) Edebi eserde biçim ön planda olduğu için felsefi metne göre içerik daha geri plandadır.
D) Edebiyat ve felsefe ortak kaynaklardan beslenir.
E) Felsefe kurgusal yapıyı gerekçelendirerek sonuçlandırma çabası içindedir.

114. **Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisiyle sürdürülebilir?**

A) felsefeye oranla daha fazla kişiye hitap eder, onun bilgi vermek gibi bir amacı yoktur.
B) felsefi metinde estetik zevk ve üslup önemli değildir.
C) öyle felsefi konular ve sorunlar vardır ki, bu durumda edebiyatın betimleyici, zengin ve canlı diline ihtiyaç duyulur.
D) felsefi eserde biçim ve içerik tartışması bile yoktur.
E) edebiyat ile felsefenin birlikte değerlendirilmesi gereken bazı eserlerin bulunduğunu da biliyoruz.

115. ve 116. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Küresel ısınma, ormanların yok edilmesi, asit yağmurları, türlerin yok olması ve kirlilik gibi doğal yaşamı tehdit eden çevre sorunları, 20. yüzyılın başlarından bu yana artan hızlı kentleşme, sanayileşme ve teknolojik etmenler nedeniyle günümüz toplumlarının en önemli sosyal ve politik sorunları arasında yerini almıştır. Dünyanın geleceğinin tehdit altında bulunması, çevre sorunlarını sadece ekoloji biliminin çalışma alanı olmaktan çıkarmış ve bunun sonucu olarak da edebiyat, toplumun geniş kitleleri tarafından üzerinde önemle durulan çevre sorunlarıyla ilgilenmeye başlamıştır. Böylece yeni yapılanmakta olan ekoeleştirel kuram edebiyata girmiştir. Ekoeleştirinin temel savını, yazınsal yapıtlarda insana tanınan yegane ilgi odağı olma imtiyazını kaldırma fikri oluşturmuştur. Biyolog *Rachel Carson*'ın Sessiz Bahar (Silent Spring) adlı romanının etkisiyle DDT 1971'de yasaklanmıştır.

115. Bu parçadan çıkarılabilecek <u>en kapsamlı</u> yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Toplumu bütünüyle etkileyen sorunların çözümünde disiplinlerarası bağ kurulur.
B) Kirlilik, ormanların yok edilmesi gibi önemli olaylar, günümüzün acil çözüm bekleyen sorunlarıdır.
C) Canlılar arasında dengeyi kuran ekosistem, edebiyatın alanına da girmiştir.
D) Ekoeleştiri kuramı, artan çevre sorunlarıyla ilgilenmek için ortaya çıkan yeni bir yaklaşımdır.
E) Ekolojik dengenin korunması konusunda sadece bir kesim değil tüm insanlar çaba göstermelidir.

116. Bu parçaya göre,

I. Çevre sorunlarını içeren bir romanı yazmak için edebiyatçı olma zorunluluğu yoktur.
II. Romanlarda insanı ön plana çıkaran anlatımlar değişmiştir.
III. Gelecekte, çevre sorunlarını içeren yapıtlar da yazılacaktır.

yargılarından hangileri <u>kesinlikle</u> doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

117. - 119. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Dergi, köklü bir geçmişi olan kültür taşıyıcılarımızdan biridir ve sanat, edebiyat, tarih, ekonomi gibi birçok kültürel ve bilimsel gelişmenin sözcüsü olmuştur. (II) Bilim ve kültür insanlarına çalışmalarını ya da düşüncelerini tanıtabilmek için geniş sayfalar ayırması, onun bir özelliğidir. (III) Geçmişten bugüne bilgi yayımı noktasında çok etkin ve önemli bir yere sahip olan dergiler, artık ortak bir kamuoyu yaratmak için değil, tüketicilere yeni bir ürünü ya da kavramı tanıtmak için de kullanılıyor. (IV) Bu nedenle sosyolojiden mimarlığa, hukuktan tarihe kadar birçok tematik dergiyle karşılaşabiliyoruz. (V) Dilediğimiz an, dilediğimiz yerde aldığımız bir dergiyle oradaki bilgilere ulaşma şansımız var.

117. Bu parçada dergi türüyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Yeni bir anlayışı savunan, bir buluşu duyurmak isteyenlere destek olduğuna
B) Dergiciliğin günümüzde farklı işlevler yüklendiğine
C) Farklı bilimlerin gelişmesine olanak sağladığına
D) Yapısal özelliği nedeniyle tercih edilen bir iletişim aracı olduğuna
E) Belirli konuları içeren dergilerin yayımlandığına

118. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

119. Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> "Dergilerde pek çok konuda derinlemesine bilgi vardır." cümlesinin getirilmesi düşüncenin akışını <u>bozmaz</u>?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

120. ve 121. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Küreselleşme süreciyle birlikte bir taraftan sınırlar ortadan kalkarken diğer taraftan da yeni sınırlar oluşmaktadır. (II) Bu durum çoklu kimlikler çağının yaşandığı günümüz dünyasında kimlik kavramının oluşumunu, kavramın üretildiği yapıları ve aynı zamanda bu kavramı farklı boyutlarıyla mercek altına yatırmak bir kez daha önemli hale getirmiştir. (III) Kimlik, kişinin kendisi hakkında bilinçsizce oluşan algılama biçiminin görünür hale gelme sürecini, rol ise kişinin toplumda üstlendiği görevi belirler. (IV) Kişinin toplumsal, birey temelli, ulusal, yerel, dinsel kimlik algısı ile toplumsal rolü arasında ilgi bulunmaktadır. (V) Sözgelimi bir toplumsal aktörün bakış açısına göre en önemli kimliği 'baba olmak' olabilir. (VI) Bireysel kimlik ve toplumsal rolünün farkında olan bireyler hem kendi dilindeki hem de dış dünyadaki fikirler, bilişsel yapılar ve deneyimlerle tanışır.

120. Bu parçadan, aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Kimlik, insanın bireyselliğine, duygu ve fikirlerine atıf yapılarak kullanılmasıdır.
B) Kimliğin oluşumunda bireysel seçimler önemli ölçüde etkilidir.
C) Kimlik kavramının günümüzde yeniden tanımlanması zorunludur.
D) Kişinin kimliğinin belirlenmesinde çok sayıda etmen söz konusudur.
E) Kişiye yüklenen toplumsal roller, kişinin kimlik kazanmasını sağlar.

121. Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisi, kendisinden <u>sonra</u> ileri sürülen düşüncenin gerekçesidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

122. ve 123. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) "Güzel ama bu neyi kanıtlar?" (II) Bir matematikçi, Goethe'nin *Iphigenie*'sini okuduğunda söylemişti bunu: Güzel ama bu neyi kanıtlar? (III) Pek yerinde olmayan bir cümle ama binlerce şiiri karşısına alıyor. (IV) Bu tür şiirleri eleştirmek isteyen biri ne yapacağını bilemeyebilir, eleştirilecek bir şey yokmuş gibi gelir ona, bildiği tek şey şiirin yazılıp basılmış olduğudur yalnızca. (V) Doyurucu bir yapıtla ilgili olarak söylendi diye, matematikçimizin bu düşüncesini tümüyle yadsımak doğru olmaz. (VI) Ona Iphigenie'nin neyi kanıtladığı anlatılabilir; ama eğer bu herhangi başka bir yapıt için yapılamıyorsa, o zaman o yapıt önemsizdir, çünkü içerdiği bir anlam yoktur.

122. Bu parçada <u>asıl</u> vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir şiirin etkileme gücü, kişilerin ilgi alanlarına göre farklılık gösterebilir.
B) Şairler şiirlerini mantığın süzgecinden geçirerek oluşturmalıdır.
C) Şiir, anlam derinliği taşımanın yanı sıra bilgi verici olmalıdır.
D) Şiir duygu ve aklın eksiksiz uyumunun sonucunda oluşur.
E) Şiir güzelliğin peşindedir, güzellik ise kişiden kişiye değişiklik gösterir.

123. Bu parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisi ağırlıklı olarak kullanılmıştır?

A) Karşıt düşüncelerden yararlanma
B) Örnekleme
C) Açıklama yapma
D) Somut verilerden yararlanma
E) Duygulara seslenme

124. - 126. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) İnsanların büyük bir kısmı romanı yaşamla ya da romanlardaki gerçek dünyayla ilgili bilgi edinmek için okumuyorlar. (II) Nitekim okur olarak hepimiz en başta okuduğumuz romanın kurmaca bir dünyayı ve bu dünyanın insanlarını anlattığını biliriz, fakat romanın kurmacalığından daha çok gerçeklik yanına dikkatimizi yoğunlaştırırız. (III) Umberto Eco'nun dediği gibi "Bir anlatı metniyle karşı karşıya gelmenin temel kuralı, okurun sessiz bir biçimde yazarla bir kurmaca anlaşmasını kabul etmesidir. (IV) Okur, kendisine anlatılanın hayal ürünü bir öykü olduğunu bilmelidir; ancak bu, yazarın yalan söylediğini düşünmesini gerektirmez. (V) Biz de kurmaca anlaşmasını kabul eder, romanla kucaklaşır ve onun anlattıkları gerçekten olmuş gibi davranırız _ _ _

124. Bu parça, aşağıdaki yargılardan hangisiyle sürdürülemez?

A) Böyle bir tavır alış, okura ister istemez eserden az veya çok etkilenmenin yolunu açar.
B) Okur, roman kişilerinin acılarına onlarla birlikte üzülebilir, sevinçlerine o da katılabilir.
C) Gerçek bir romancı, bize dış dünyanın gerçeğine kendi değerlendirmelerini katarak birlikte sunar.
D) Böylece romanlara bazı kişisel ya da evrensel gerçeklerin nasıl yansıdığını da görürüz.
E) Okuyucu olarak roman kişilerinden bazılarının tarafını tutar ve onları sever, sevdiklerinin düşmanlarına da düşman olabiliriz.

125. Bu parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisine yer verilmemiştir?

A) Koşul belirtme
B) Bir durumu tartışma
C) Karşılaştırma yapma
D) Kişileştirmeye yer verme
E) Bir durumu gerekçesiyle belirtme

126. Bu parçada numaralı cümlelerin hangisinden sonra "Çünkü hayat romanları değil, romanlar hayatı yapar." **cümlesinin gelmesi en uygundur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

127. ve 128. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Globalleşme sürecinde ulusal kültürlerin deformasyona uğraması kültür üzerine yapılan çalışmaları arttırmıştır. (II) Günümüzde kültür tasarım, kimlik, üretim, tüketim, düzenleme olmak üzere beş temel süreçte incelenmektedir. (III) Tasarım; dil, söylem ve imge yoluyla anlamın üretimi demektir. (IV) Ayrıca, sağlıklı birey, modern kadın, iyi yurttaş gibi kimliklerin kültüre nasıl ekildiği gibi sorulara cevaplar aranmaktadır. (V) Kültürün tüketiminde ise, gündelik yaşamın vazgeçilmez bir yönü olup, bu bağlamda gündelik yaşamın üzerinde yürütüldüğü zaman ve mekân, evin değişen işlevi ve anlamı, kültürel tüketim ile özel-kamusal alan ilişkisi üzerinde durulmaktadır. (VI) Bu araştırmaların ortak noktası şu soruya cevap aramaktır: _ _ _

127. Bu parçanın sonuna aşağıdaki sorulardan hangisinin getirilmesi en uygundur?

A) Çok kültürlülüğe karşı yerleşik kültürel kimlik ve vatandaşlık çizgisi nereden çekilmelidir?
B) Bir kültür savaşı var mıdır, varsa bu savaş nasıl yürütülmelidir?
C) Kültürü bütün yapılarıyla yeniden düzenleyerek tepki verilebilir mi?
D) Kültürel çeşitliliklerin arttığı bu çağda kontrol nasıl gerçekleşir?
E) Yapılacak her müdahale kültürün doğal gelişimine karışmak anlamına gelmez mi?

128. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra "Böylece değerler, idealler, inanç ve normlar ile yeniden üretilenleri gözler önüne serer." **cümlesinin getirilmesi anlatım bütünlüğünü bozmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

129. - 131. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Sanat olarak tarif ettiğimiz etkinliğin temelinde inançların olduğu bilinmektedir. (I) İlk tiyatro gösterilerinin, yapılan dansların, söylenen şarkıların inançsal ritüeller içerdiğini, Neolitik dönemden Roma dönemine kadar yaklaşık on bin yıllık süre içerisinde neredeyse hiç değişmeden süregelen geleneksel şenliklerden anlayabiliyoruz. (II) Neolitik dönemin en büyük özelliği insanın toprağı ekip biçmesi ile hayvanları evcilleştirmesi ve yavaş yavaş doğayı hâkimiyeti altına almasıydı. (III) Bu tür bir geleneğin örneğini toprak ve bereket tanrısı olarak da bilinen, adına şenlikler yapılan ve tiyatrolar inşa edilen, kökeninde Anadolu, Trakya ve Yunan kültürünün bulunduğu Dionysos kült anlayışında görüyoruz. (IV) Bu kült anlayışına göre, topraktaki kötüleri temsil eden Titanlar tarafından yok edildiğine ve sonra yeniden canlanarak doğduğuna inanılan Dionysos'un yaşadığı bu dramatik durum için insanlar, belli dönemlerde, tarla ve orman canlıları kılığına girerek geceleri yüksek yerlere çıkıp müzikli, gürültülü geçit törenleri yaparlar ve bu törenlerde bol bol dans ederler. (V) Bu şölenlere Yunan dilinde tragos (keçi) ve oidie (şarkı) kelimelerinin birleşimi olan Tragedya denilmektedir.

129. Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisi anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

130. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Tiyatronun doğuşunda inanç eksenli etkinlikler bulunduğuna
B) Tanrıça kavramının kimi olumsuzluklar nedeniyle ortaya çıktığına
C) Aynı dinsel inanç ve törenlerin farklı bölgelerde görüldüğüne
D) Kimi tabiat unsurlarının kutsallaştırıldığına
E) İnsanların diğer canlıları taklit ettiğine

131. Bu parçada numaralı cümlelerden hangisi kendisinden önceki cümlenin gerekçesidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

132. - 134. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Sanat eseri doğal nesnelerden farklıdır. (II) Doğal oluşumlar sonucunda ortaya çıkan varlıklar güzel olsalar bile sanat eseri olamaz. (III) O, insanın yaratıcı gücüne bağlıdır. (IV) Bu nedenle eşsizdir, kendine özgü nitelikler taşır. (V) Sanatçı, eserini ortaya koyma sürecindeki duygularını bir kez yaşayabilir, yineleyemez. (VI) Sanat eserinin estetik haz ve heyecan vermesinin dışında başka bir amacı yoktur.

132. Bu parçadaki düşünceler, aşağıdaki soruların hangisine karşı söylenmiş olabilir?

A) Bir şeyin sanat eseri sayılabilmesi için hangi özellikleri taşıması gerekir?
B) Estetiğin sanat içindeki yeri nedir?
C) Sanatçı yapıtını ortaya koyarken hangi ölçütlere bağlı kalmalıdır?
D) Özgünlük, sanat eseri için ne derece önemlidir?
E) Sanat, hangi amaçları gerçekleştirmek üzerine kurulur?

133. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde kendisinden önce kullanılan bir sözün açıklaması yapılmıştır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

134. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinden sonra "Bir sanat eseri ancak bir defa üretilebilir." **cümlesinin getirilmesi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaz?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

135. - 137. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Günümüzde müzeler statik, içine kapalı hatta sanat yaşamından uzak bir anlayış içinde işletilmektedir. Müzeler, bu yönüyle yörede bulunmuş eski uygarlık eserleri ile halk kültürüne ilişkin bazı ürünlerin sergilendiği yerel binalardır. _ _ _ Bu nedenle müzeler, koruma ve sergileme görevlerinin yanı sıra halkın her çeşit eğitimini sağlayan kuruluşlar olarak yeniden düzenlenmelidir. Ayrıca yaşayan ve oluşan etkinlikleri de kapsayacak bir canlı organizmaya dönüşmelidir.

135. Bu parçadaki boşluğa, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

A) Sadece ortadan kalkma tehlikesi karşısında bulunanları saklayan bir barınak olmamalıdır.
B) Toplumun bütün yaratıcı ve düşünsel birikimin her alanda yansıtmalıdır.
C) Yazar, sanatçı ve araştırmacılara yararlanacakları kaynakları düzenli vermelidir.
D) İnsanların sosyal ve kültürel oluşumuna katkıda bulunmalıdır.
E) İnsan ve uygarlığın tarihsel gelişim çizgisi içinde yarattığı eserleri somut biçimde gösterebilmelidir.

136. Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Farklı türlerde cümleler kullanılmıştır.
B) Tanımlama yapılmıştır.
C) Benzetmeden yararlanılmıştır.
D) Öneriye yer verilmiştir.
E) Karşıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.

137. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müzeler, günümüzde eski işlevlerini kaybetmiştir.
B) Müzeler, tarihsel değerleri barındıran en önemli kurumlardır.
C) Müzelerin günümüz amaçları doğrultusunda yeni bir tanımı yapılmalıdır.
D) Halkın eğitim konusunda müzelere de ihtiyaç bulunmaktadır.
E) Müze işletmeciliği konusunda yeni çalışmaların yapılması zorunludur.

138. - 140. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) İnsanlar roman hakkında konuşurken ya çok dikkatli olmak zorunda hissediyorlar kendilerini ya da akıllarına ne gelirse söylemeyi tercih ediyorlar. (II) Bu tür hakkında ne söylenirse söylensin daima istisnaları da beraberinde getirmektedir. (III) Romanın sınırlarının nerede başlayıp nerede bittiği, temel orijininin nereden geldiği, hangi dönemde ortaya çıktığı konularında hep farklı düşünceler oluşmuştur. (IV) Roman yazarının sanat anlayışının değeri veya geçerliliği, anlatıcı ve bakış açısının yazarla ilişkisinin belirsizliği de, kişi ve olayları gerçekçi olarak verip verememenin boyutları gibi daha birçok konuda çatışmaya düşülmüştür. (V) Diğer taraftan meraklıları, roman hakkında bilgilerini kuvvetlendirmeyi veya kesinleştirmeyi umarak okurlar. (VI) Çoğu, yazının sonunda oturduğu yerden kafası daha fazla karışarak ve bu konuda daha fazla, daha farklı şeyler okuma isteği duyarak ayrılır. _ _ _

138. Bu parçada roman türü ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

A) Roman, ele aldığı insan kadar yoğun, anlaşılması, ele avuca sığması güç bir türdür.
B) Roman, insan elinde henüz gelişimini tamamlamamış bir türdür.
C) Roman, hem doğru hem de yanlış tespitleri içeren tanımlara sahip bir türdür.
D) Roman, insanın anlatı yeteneğiyle ortaya çıkmış bir türdür.
E) Roman, insanı şaşırtacak derecede kırılgan ve değişken bir türdür.

139. Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisi kendisinden önceki cümlenin gerekçesidir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

140. Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisiyle sürdürülebilir?

A) Çünkü yazarın kurmaca dünyasına giremezler.
B) Aslında yazarın ele aldığı konuların gerçek yaşamda olmadığını görür.
C) Buna rağmen romanda anlatılanların nasıl sonuçlanacağını merak eder.
D) Böylece romanı tanımlamanın güçlüğünü fark ederler.
E) Gerçekte yazarın anlatımdaki tutumu kişi ve olayları belirsizleştirir.

AÇIKLAMALAR

1. **D** Parçanın I. cümlesinde kültürel yaşamın sanatın üretiminde etkili olduğu, II. cümlesinde ise sanatın toplumsal gelişimle iç içe bulunduğu söylendiği için A ve C seçeneklerindeki yargılara ulaşılır. V. cümlede anlamın biçim ve biçem yönlerinden belirlenerek alıcısına sunulması, E seçeneğinde belirtilen yargıyı oluşturmaktadır. VI. cümlede sanatçının eseri aracılığıyla toplumla kurduğu bu bağın "beğeni" ve "kabul görme" süreçlerini oluşturduğu söylendiği için B seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Parçada kültürel yaşamın sanatın gelişmesinde etkin rol oynadığından söz edilmiştir ancak kurallar koyduğuna değinilmemiştir. Bu nedenle kültürel yaşamın sanata sınırlılıklar getirdiğine yönelik yargı parçada yoktur.

2. **A** Sanatta "dönemler ve ekoller"in ortaya çıkmasının gerekçesi, I. cümlede değinildiği biçimde, sanatın tüm süreçlerinde kültürel yaşamın etkin rol oynamasıdır.

3. **B** Parçada bir okur için roman okumanın temel nedeni; roman kahramanlarının bu "kurgusal" dünyada okurla aynı düşüncede olması ve olaylar karşısında aynı eylemi sergilemesi olarak belirtilmiştir. "aynı dili konuşmak", bir olay ya da durum karşısında aynı tutum ve davranışı sergilemek demektir.

4. **A** Parçanın ilk cümlesinde romanın kurgusal bir dünya olduğu belirtilmiştir. II. cümlede, kurgunun içinde olumlu ve olumsuz durumların bulunduğu söylenmiştir. Sorudaki örnek cümle, I. cümleden sonra getirilerek II. cümledeki olumlu ve olumsuz durumların "kendine göre gerçekliğini" açıklamış olur.

5. **B** Parçanın I. cümlesinde toplulukların organik ürünlere doğrudan erişmek istemeleri A ve E'deki yargıları karşılamaktadır. II. ve V. cümlelerde D seçeneğindeki yargıya vurgu yapılmıştır. III. cümledeki kavramlar, kurumsal normlardır, dolayısıyla C seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Parçada "gıda" genel kavramı kullanıldığı için özellikle meyve ve sebzeden söz edilemez.

6. **E** Parçanın I. cümlesi amaç-sonuç anlamı içermektedir: "Gıda toplulukları oluşturmanın amacı, doğal, yerel ve taze gıdaya doğrudan erişmektir." V. cümledeki "standartların tanımlanması, değerlendirme ve kontrol süreçlerine aktif katılım"ın nedeni, IV. cümlede yer alan "sertifika sisteminin kurulması"dır. II. cümledeki "artması beklenen" sözü topluluklara yönelik bir öngörüdür. "üretici" ve "tüketici" sözcükleri, karşıt anlamlıdır. Parçada, kurulan gruplar ve yaptıkları eylemlere yönelik öznel bir değerlendirme yoktur.

7. **E** Parçanın I. cümlesinde kitapta ne anlatıldığından söz edilmiş, III. cümlesinde başkasına ait bir düşünce kişinin kendi cümlesiyle (dolaylı) aktarılmıştır. IV. cümlede "denetim" sonucu ortaya çıkan "nüfus artışı, sınıfların ortaya çıkması, ekonomi, politika, askerlik" alanlarındaki sonuçlar belirtilmiştir. V. cümlede kitabın daha önce ele alınmamış bir konuyu ele aldığı söylenerek özgünlüğü vurgulanmıştır. VI. cümlede türlerin azalmasına ilişkin bir değerlendirme yoktur.

8. **D** Parçanın V. cümlesinde hayvanların kendi aralarında kurdukları "iletişim, işbirliği, paylaşım ve örgütlenme" becerileri olduğu söylendiği için sorudaki örnek cümlenin V. cümleden sonra getirilmesi gerekir. Böylece hayvanların da sadece insanda olduğu düşünülen bu özelliklere sahip oldukları vurgulanmış olur.

9. **D** Parçada Cumhuriyetin başlangıcından günümüze değin tiyatronun işlediği temalar tanıtılmıştır. Sorudaki cümlede sözü edilen temalar, V. cümlede değinilen "insanın önem kazanması" kavramına uygundur. İnsan kavramının ön plana çıkması, beraberinde, insan hakları, sosyal konular ve bireysel temaları peşinden getirecektir.

10. E Parçaya göre birinci dönem "yeni Türkiye'nin ideallerini yansıtan sahne eserlerinin yazıldığı tarihsel evre" olduğu için yurtseverlik ve Cumhuriyetin erdemleri bu dönemde işlenmelidir. İkinci dönem, "genellikle orta tabakanın eğilimini cevaplayan" oyunlara ağırlık verdiği için toplumda değer yargılarının değişmesi söz konusudur. Üçüncü dönemde "tiyatro dilinin geliştirilmesi"ne yönelik çabadan söz edilmemektedir. Dile yönelik çabalar dördüncü dönemin özelliğidir. Çünkü bu dönemde biçimsel ve estetik kaygılara yer verilmiştir. Dördüncü dönemde sözü edilen "geniş aileden çekirdek aileye geçiş", üçüncü dönemde sözü edilen "geleneksel ilişkilerdeki değişim"in kapsamındadır. Son iki eşleştirmede yanlışlık yapılmıştır.

11. B Parçanın IV. cümlesinde yazarın romanlarının Türkçeye de çevrildiği söylenerek A'daki yargıya; I. cümlede Barbara Vine adını kullandığı söylenerek C'deki yargıya; II. cümlede suç edebiyatına "sosyal ve psikolojik boyut" getirdiği söylenerek D'deki yargıya yer verilmiştir. II. cümlede aldığı ödüller söylenerek (özellikle Altın Hançer'i üç kez kazanması) E'deki yargıya değinilmiştir. Parçada, yazarın bu türde roman yazan diğer sanatçılardan daha çok okunduğuna ilişkin bilgi yoktur.

12. D Parçanın II. cümlesinde "okur ve eleştirmenlerce takdirle karşılanmanın gerekçesi "suç edebiyatına getirdiği sosyal ve psikolojik boyut"; V. cümlesinde "gerilim türünün günümüzdeki önemli temsilcilerinden" olmasının gerekçesi "etkileyici anlatımı ve yüksek kurgusal sürükleyiciliği" olarak gösterilmiştir.

13. B II. cümledeki "...takdirle karşılanmıştır.", III. cümledeki "en saygın ödül" ile V. cümledeki "etkileyici anlatım" ve "yüksek kurgusal sürükleyicilik" sözleri; ait oldukları cümlelere öznel nitelikler kazandırmıştır. Parçadaki I. ve IV. cümlelerde öznellik yoktur.

14. C Parçanın I. cümlesi "siren"i tanımlamıştır. II. cümlede mitolojik bir öykü özetlenmiştir. III. cümlede bu öykünün Batı uygarlığında da kendine yer bulduğu belirtilmiş ancak gerekçe bildirilmemiştir. IV. cümlede, sirenle ilgili bir tanıtım videosuna duyulan yüksek ilgi örneği verilerek, mitlere günümüz toplumunun ilgi gösterdiğine yer verilmiştir. V. cümle, Yunan kökenli bu mitin günümüzde başka ülkelerde de ilgi uyandırdığını söyleyerek evrenselliği vurgulamıştır.

15. D Parçada, sırasıyla, mitolojik bir değer olarak sirenlerin ortaya çıkması, bu mitin Batı uygarlığın etkilemesi ve günümüzde de yaşatılmaya çalışılması anlatıldığı için parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı D seçeneğindedir.

16. D Parçada, araştırmacının kaynaklarda verilen bilgileri kendi düşüncesiymiş gibi sunması, eleştirilen yöntemdir.

17. A Parçanın I. cümlesinde kitabın içeriğinin "sanat yapıtlarının niteliğini belirlemek için akım/ kuramların izlediği yol" üzerine yazılmış olduğu söylendiği için söz konusu kitabın sanat yapıtlarını incelediği yargısına ulaşılamaz. II. cümlede, kitabın "yepyeni bir metot" içerdiğinin düşünüldüğüne yer verildiği için B seçeneğine ulaşılır. VI. cümledeki "araştırmanın bağımsızlığına engel olan bu tutum" sözüyle C seçeneğindeki yargıya değinilmiştir; yine aynı cümledeki "...söylenmiş olanların tekrarından ibaret bir davranıştı." yargısıyla E seçeneğindeki düşünceye ulaşılır. IV. cümle, önceki cümlede sözü edilen sorulara yanıt bulunmadığını belirterek D seçeneğindeki yargıya yer vermiştir.

18. E Parçadaki II. cümlede yer alan "araştırma" ve "kullanılmış" eylemsileri cümleyi birleşik cümle yapmıştır. III. cümlede tırnak işaretleri içlerine alınmış cümleler, iç içe birleşik cümleyi oluşturmuştur. IV. cümle "hem... hem de" bağlaçları nedeniyle bağlı cümledir. V. cümle "veriliyor" ve "sıralıyordu" yüklemlerini virgül işareti ile ayırdığı için sıralı cümledir. VI. cümlede yüklem "söylenmiş olanların tekrarından ibaret bir davranıştı." biçiminde bir sıfat tamlamasından oluştuğu için isim cümlesidir.

19. D Sanat eserlerinin yaratım sürecinde etik değerlerin göz önünde bulundurulması gerektiğini içeren parçada, sanatçının kişiliği, dünya görüşü ve eğitiminin ürettiği bir sanat eserindeki etik değerlerle doğru orantısı olduğuna yönelik düşünceye yer verilmemiştir.

20. C Parçada "hastaneden çıkan acılar içindeki yaşlı bir kadının çekilen fotoğrafının sanat eseri sayılıp sayılmayacağına ilişkin sorun" ele alınmıştır. Fotoğrafın "mükemmel" olacağına ilişkin görüş ile "insanlık ayıbı sayılacağına" ilişkin görüş birlikte verilerek karşıtlıktan yararlanılmıştır.

21. D Parçada, bir web sayfasının tasarımında göz önünde bulundurulacak özellikler sıralanmıştır. A seçeneğindeki ' bilginin doğru düzenlenmesi ve iyi sınıflandırılması yargısı VI. cümlede yer alan 'bilgi tasarımı' ve 'planlama' kavramlarıyla karşılanmıştır. B seçeneğindeki yargıya, parçanın yine VI. cümlesinde yer alan '...yazı ile resimler arasındaki görsel denge kurulması zorunludur.' sözüyle ulaşılır. C seçeneğindeki yargıya '... seçilen yazı karakterleri, sayfa içi ve sayfalar arasındaki renk ve görüntü uyumları...' sözüyle yer verilmiştir. E seçeneğindeki yargı, VII. cümledeki 'Koyu renkli zeminler üzerinde açık renkli yazılar...' seçilmesi ve 'okunurluk' yönünden gerekli ton farkının kullanılması düşünceleri kullanılarak tekrar söylenmiştir. Parçada satır uzunluklarının kısa ya da uzunluğuna ilişkin bir değerlendirme yoktur.

22. B Parçanın başında internetin "özgür" bir ortam oluşturduğundan söz edilerek "kolay kullanım", "ekonomiklik" ve "esneklik" özellikleri nedeniyle pek çok kişinin web sayfası yaptığı, böylece "...farkında olmadan bazı görsel kirlenmelere..." yol açtığı söylenmiştir. Dördüncü cümle, parçanın diğer cümlelerinde de söz edilen "görsel kirlenme"ye engel olmak için web sayfası hazırlayacakların "... belirli bir tasarım birikimine sahip olması..." gerektiğini vurgulayarak ana düşünceyi belirtmiştir.

23. A Parçada web sayfası tasarımında uyulması zorunlu durumlar;
IV. cümlede '...sahip olmak gereklidir.', VI. cümlede '...kurulması zorunludur.', VII. cümlede '... gerekli olduğu unutulmamalıdır.' ve VII. cümlede '... olmalıdır.' yargılarıyla bildirilmiştir.

III. cümlede ise bir zorunluluk bulunmamaktadır.

24. A Özellikle vurgulanmak ya da asıl anlatılmak istenen düşünceler, parçanın yazılmasını gerektiren cümlelerdir. Bu türdeki soruların çözümünde yazarın ele aldığı konuyla ilgili hangi 'genel yargı'ya vardığını ya da varmak istediğini görmeliyiz. Yukarıdaki parçada, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin insan ve ülke açısından yeri ve önemine değinilmiştir. Yazarın, bu düşünceyi genel, kapsayıcı, ve kabul edilebilir bir yargıya dönüştürmesi gerekir. Parçaya bu açıdan baktığımızda; bilgi ve bilgiye ait teknolojinin gelişmesinde 'insan unsurunu yok sayılamayacağı' ve insanın bilgiyle teknolojiyi birleştiren 'özsu' olduğu yargıları bütünleştirilerek, asıl anlatılmak istenenin A seçeneğinde bulunduğu görülür. Diğer seçenekler, bu düşünceyi hazırlayan yardımcı düşüncelerdir.

25. E Parçada yer alan 'Bilişim teknolojileri aracılığıyla bilgiler... daha hızlı ulaştırılabilmektedir.' sözüyle A seçeneğindeki düşünceye; 'Bu teknolojiler ülkelerin birinci veya üçüncü sınıf olmalarını belirleyecek... öneme sahiptir.' sözüyle B seçeneğindeki düşünceye; 'Bilişim toplumunun... gerçekleşmesini içerik ve teknolojinin bütünleşmesi sağlayacaktır.' cümlesiyle C seçeneğindeki düşünceye; 'Bilişim teknolojisinin altyapısı bilgisayar ve diğer iletişim araçlarına dayanır...' sözüyle D seçeneğindeki düşünceye değinilmiştir. E seçeneğindeki 'kişisel ve toplumsal yarar sağlayan', bilgi değil; bilişim teknolojisidir.

26. D 'Bilişim teknolojisinin ülkeleri sınıflandıracak kadar önem taşıması', bir değerlendirmedir. Teknolojideki değişimlerin "yaşamın her alanında, her türlü işimizin yapılmasında bize yardımcı olma"sı ve 'bilgileri istenilen noktalara hızlı ulaştırılabilme'si açıklama cümleleridir. Bilgilerin ulaştırılmasında 'teknoloji' ile 'geleneksel yollar' karşılaştırılmıştır. İnsanı ' elmanın oluşumunu sağlayan özsu' olarak düşünmenin koşulu 'teknolojiyi yarısı donanım, yarısı yazılımdan oluşan bir elma olarak düşünmek'tir. Parçada karşıt görüşlerden yararlanma yoktur.

27. E Parçanın V. cümlesindeki "sanatçının tarihi bilgileri aynen kullanma zorunda olmadığı" ve "olay örgüsünü istediği gibi düzenlemek açısından özgür olduğu unutulmamalı" sözleri bir uyarıdır.

28. D Tarih ile edebiyat tarihi arasındaki ilişkinin tanıtıldığı parçanın I. cümlesindeki "yöntem farklılıkları" sözü, her iki alanın farklı araştırma biçimleri kullandığını göstermektedir. Parçanın IV. cümlesindeki "...edebi eserler, bir anlamda, tarihi belge niteliğindedir." yargısı, tarih araştırmaları için edebi ürünlerin önemini vurgulamaktadır. Parçada "Tarihin edebi ürünlere kaynaklık yaptığı"na yönelik bir düşünceye yer verilmemiştir. V. cümledeki "...sanatçının tarihi bilgileri aynen kullanma zorunda olmadığı, olay örgüsünü istediği gibi düzenlemek açısından özgür olduğu" düşüncesi de "Somut verilerin edebiyat tarihçisi için önem taşıdığı" yargısını desteklememektedir.

29. E Parçanın son cümlesindeki "sanatçının tarihi bilgileri aynen kullanma zorunda olmadığı" yargısı, araştırmacının sorudaki cümlede belirtilen "çok yönlü yaklaşım" zorunluluğunu ortaya çıkaracaktır. Bu nedenle cümle, V. cümleden sonra getirilmelidir.

30. B Öznel bir yargıyı doğrulamak için somut gerekçe göstermek yerine, sadece genel bir anlam taşıyan "bilimsel araştırmalar gösteriyor ki" sözü karşısında gösterilen tavrı belirtmek için kullanılan deyim, B seçeneğindeki "düşüncelere inandırıcılık kazandırmak" içindir.

31. C Parçanın son cümlesinde bilimsel araştırmaların amacının herkesçe kabul edilen yasalar meydana getirmek olduğu vurgulanmıştır. Bu düşünceye, bilimsel araştırmaların diğer amaçlarını belirten C seçeneğindeki yargı eklenmelidir.

32. E 'inovasyon' kavramı ilk cümlede, 'bilim ve teknolojinin ekonomik ve toplumsal yarar sağlayacak şekilde yenilenmesi' olarak tanımlanmıştır. III. cümlede, ilk cümledeki tanımda yer alan 'yararlı olma zorunluluğu'na dikkat çekilmiştir. IV. cümlede, 'inovasyon' kavramı, 'pazarlanabilir ve somut çıktı içeren düşünce' ile genişletilmiştir. V. cümlede, 'inovasyon' kavramına önceki cümlelerde sözü edilen 'bilim ve teknolojinin **ekonomik ve toplumsal yarar** sağlayan, **pazarlanabilir** ve **somut çıktı içeren düşünce** olmasının yanı sıra bir **'süreç'** olduğu eklenerek en kapsamlı yargıya ulaşılmıştır. II. cümle, 'inovasyon' sözcüğüne getirilen Türkçe karşılığı belirtmiştir.

33. B İnovasyonun yerine göre yerel ve ulusal nitelik taşıdığına IV. cümlede değinilmiştir. C seçeneğindeki 'sosyal fayda prensibi'ne III. cümledeki 'topluma yönelik yarar' sözüyle yer verilmiştir. D seçeneğindeki 'kuram-eylem-çıktı' süreci, IV. cümlede ele alınmıştır. E seçeneğindeki yargı, parçanın I. cümlesinde belirtilmiştir. B seçeneğindeki 'ülkelerin ulusal önceliğine yönelik inovasyon oluşturma' düşüncesi parçada bulunmamaktadır.

34. A Bu parçada zamanı en doğru ölçen atom saatlerinin özellikleri ve bu teknolojiye dayalı olarak gelişen diğer teknolojiler ele alınmıştır. Bu nedenle parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı A seçeneğidir.

35. D Parçanın ikinci cümlesinde, atom saatinin yapımında "sezyum" elementinden yararlanıldığı söylenmiştir. Beşinci cümlede "bilim için (zamandaki) duyarlılığın önemi" belirtilerek "hava trafiği", "uydu" ve "internet" alanlarında atom saatinin kullanıldığı belirtilmiştir. Parçada, zamanı doğru ölçen başka bir araçtan söz edilmemiş; atom saatinin günlük hayatımızda doğrudan yer aldığına ilişkin bilgi verilmemiştir.

36. D Parçanın VII. cümlesindeki "estetik yargının temelinde duygusallığın olmadığı" düşüncesi, bu yargıların altında bilgi ve düşünselliğin bulunduğunu söylediği için parçada, A seçeneğindeki yargıya yer verilmiştir. V. cümledeki "İnsanlar, ...benzer düşünceleri taşır." yargısı ile B seçeneğindeki düşünce ortaktır. II. cümledeki "herkesin beğenisini ifade etme özgürlüğü", estetiğe yönelik yargıların C seçeneğinde yer verilen, bireysel temele dayandığı, düşüncesini içermektedir. III. cümle, E seçeneğindeki taraflılığı dile getirmiştir. Parçada, D seçeneğindeki yargıya yönelik bilgi bulunmamaktadır.

37. A Parçanın III. cümlesindeki "Renkler, şekiller ve sesler kişiler tarafından farklı değerlendirilebilir." yargısı, olasılık içermektedir. Diğer cümleler, kesin yargılar bildirmektedir.

38. E Parçadaki "Bu durum da, bize estetik yargının temelinde duygusallığın olmadığı sonucunu verir." yargısı, sanat eserlerine yaklaşımda mantığın ön plana çıkarılması gerektiğini belirmektedir. Sanat eserlerine mantıklı yaklaşım da ancak belirli "kuram"larla gerçekleşir.

39. C Parçada (makaleler, tarih metinleri, deneme... gibi) sanatsal özellik içermeyen ya da çok az içeren metinler "kullanmalık metin" olarak tanımlanmıştır. (Roman, öykü, şiir... gibi) sanatsal değeri yüksek metinler ise "kurmaca metin" olarak sınıflandırılmıştır. Parçanın bütününde bu iki tür, "gerçeklik" kavramına bakış açıları yönüyle karşılaştırılmaktadır. Kullanmalık metinler A ve E seçeneklerinde söylendiği gibi gerçekle ve gerçek hayatla iç içe olmalıdır. Kurmaca metinlerin ise anlatılanla hayatın gerçeği arasında "kendi içinde" birebir ilişki vardır ve bu özel gerçekliği kabul eden yazar ile okuyucu bulunmaktadır. Kurmaca metinler, günlük hayatın ve bilimin gerçekleriyle doğrulanmak zorunda değildir.

40. E Dilin göndergesel işlevde kullanılması, bir konu hakkında doğrudan bilgi vermeye yönelik yargılar bildirmesidir. Parçanın bütününde kesinlik bildiren ve bilgi veren cümleler kullanılmıştır. Nabokov, parçaya alınan bir sözüyle, kurmaca metinler ile ilgili öne sürülen düşünceye tanık gösterilmiştir. "birtakım gerçek ya da olası durumları ile olgularını kucaklayan metinler" sözünde kişileştirme yapılmıştır. "bütün metinler iki ırmaktan ilerler." sözünde "kurmaca metinler" ile "kullanmalık metinler" ırmağa benzetilmiştir. Parçada soyut bir varlığı somutlaştırma yoktur.

41. B Parçada kullanmalık metinler ile kurmaca metinler tanımlanarak aralarındaki farklılık dile getirilmiştir. Parçaya göre kurmaca metinler, yapısındaki özellikten dolayı gönderici ile alıcının iletişim konumuna girmesini gerektiren metinler, olarak tanımlanarak Nabokov'un sözüne yer verilmiştir. Bu örnek, Madame Bovary adlı romanın gönderici ile alıcı arasında oluşan özel iletişim nedeniyle her zaman okunacağını (yaşayacağını) söylemektedir. Bu düşünceye B seçeneğinde yer verilmiştir.

42. A GDO'lu gıda ürünlerinin nasıl üretildiği ve bu ürünlerin zararlarının anlatıldığı parçanın ilk cümlesi GDO'lu ürünlerin nasıl ortaya çıktığını açıklayarak B seçeneğindeki yargıyı belirtmiştir. II. cümle GDO'lu besinlerin daha çok bitkilerde görüldüğünü belirterek C seçeneğindeki yargıyı vurgulamıştır. VI. cümlede, bu türdeki gıdaların kullanımı sonucu ortaya çıkan hastalıklar sayılarak D ve E seçeneklerindeki yargılar belirtilmiştir. Parçada GDO'lu ürünlerin zararları üzerine yapılan araştırmaların "giderek arttığına" ilişkin bilgiye yer verilmemiştir.

43. D Parçanın ilk cümlesi GDO kavramını tanımlamakta ve II. Cümle, "gen aktarımı"nın hangi alanlarda yoğunlaştığını bildirmektedir. III. Cümle, gen aktarımı aracılığıyla ortaya çıkan ürünlerin sağlığa etkileri konusunda bir değerlendirme içererek anlatım bütünlüğünü sürdürmektedir. IV. cümle, önceki cümlede dile getirilen düşünceye kesin bilgi içeren bir sonuç eklemektedir. V. cümledeki yemlerin hayvanlar üzerindeki etkisi, düşüncenin akışını bozmaktadır.

44. B İnsanların hepsinde ortak duyguların bulunduğunu anlatan parçada, "Ama içimizden bazılarının o ritmi daha farklı yaşadığı, yarattığı da bir gerçek." sözü ile Emil Zatopek'in sadece "koşmak", Jean Echenoz'un ise sadece "yazmak" amacında olduğu yargılarını birleştirip genellediğimizde B seçeneğine ulaşırız.

45. E Parçada Emil Zatopek ile Jean Echenoz yaptıkları iş yönünden karşılaştırılmıştır. Echenoz'un Zatopec'in koşusuna kendisinin de katıldığı düşüncesi, Koşmak adlı kitapla kanıtlanmıştır. Parçada "hepimiz" sözüyle insanlar "la" sesine ve Jan Echenoz "yıldız"a benzetilmiştir. Fizikçilerin evrenin sesinin "la" olduğuna yönelik değerlendirmesinde "la" sesinin anlamı ikinci cümleyle açıklanmıştır: Aynı anda her yerden ve hiçbir yerden gelen başsız ve sonsuz, derin ve karanlık bir la sesiyiz hepimiz. Parçada kişileştirmeden yararlanılmamıştır.

46. D Parça, ilk cümleden sonra sanatçıdan yapılan alıntıyla sürdürülmüştür. 'Ebru sığır ödü ile ayarlanmış boyaların, kitreyle yoğunlaştırılmış su yüzeyine fırçalarla serpilerek yapılan bir kâğıt süsleme sanatıdır.' cümlesinde tanım yapılmıştır. 'her boya... ahenk içinde hep beraber yan yana' ve 'hiç biri diğerini rahatsız etmeden' sözlerinde boyalar kişileştirilmiştir. '...açtı.' eylem cümlesi, '...vardır.' isim cümlesi ve '... işaretlerinden...' bitmemiş cümledir. Parçada, olumsuz değerlendirme yoktur.

47. C Sanatçının yaptığı konuşmanın son cümlesi, parçanın ana düşüncesidir: 'Sosyal hayatta da insanların özelliklerini kaybetmeden yan yana huzur içinde yaşamaları ile renklerin su üzerindeki yer almaları uyumun en güzel işaretlerinden...' Bu söz, insanlar arasındaki farklılığın getirdiği uyumun ebru sanatına yansıdığını bildirmektedir.

48. A Parçada romanın kırk yıllık bir zaman dilimini içermesi C seçeneğindeki yargıyı bildirmektedir. Kahramanın yaptığı işler B seçeneğindeki toplumsal gerçeklerle örtüşmektedir. Ülkedeki sosyal değişimlerin "belgesel" niteliğinde ele alınması D seçeneğindeki yargıyı belirtmiştir. Parçanın son cümlesindeki "sevgilisinin aslında kim olduğunu düşünmesi" sözü, E'deki yargıya bizi götürmektedir. Parçada, romanın destan türünün özelliklerini taşıdığına ulaşılamaz.

49. C Parçanın IV. cümlesinde yapıtla ilgili olarak, "yalınlığın sınırını aşmak" sözüyle olumsuz ve "belgesel nitelikte" olmak sözüyle de olumlu bir değerlendirme yapılmıştır.

50. B Parçadaki I. cümlede Kafamda Bir Tuhaflık adlı romanın "destan"a ve IV. cümlede romanın anlatım açısından "belgesel"e benzetildiği görülmektedir.

51. E Parçadaki "reklâmlar ile birçok ürün hakkında bilgi sahibi olmakta" sözüyle şirketlerin ürünlerini tanıtabilmek amacıyla hazırladıkları reklamlar, çocukların o ürünle ilgili ilk bilgi kaynağı olduğu düşüncesine değinilmiştir.

52. D Örnek cümlede sözü edilen "durum", çocukların kendilerine yönelik reklâmlar aracılığıyla ürünleri talep etmeleridir. Reklâmcılar da çocukların merkezde bulunduğu reklâmlara ağırlık vermektedir. Anlam bütünlüğünün korunması için örnek cümle, IV. cümleden sonra getirilmelidir.

53. E Parçanın V. cümlesi, tiyatronun insanı insani yapıya (düşünen, yorumlayan, araştıran, eleştiren) kavuşturduğunu belirterek C seçeneğini vurgulamıştır. Yine aynı cümledeki "özgün insanı yaratmayı sürdürerek" sözü, A seçeneğindeki tiyatronun başlangıcından günümüze belirli bir amacının olduğunu göstermiştir. IV. cümlede, tiyatronun dışındaki diğer sanat dallarının da gelişim gösterdiği söylenerek B'deki yargıya değinilmiştir. Parçanın I. ve II. cümlelerinde Anadolu'nun tiyatro yönünden köklü bir coğrafya olduğu; III. cümle de farklı tiyatro türlerinin ortaya çıktığını bildirerek zenginliği söylenmiştir. Bu düşünceler D seçeneğinde toplanmıştır. Parçada, tiyatronun aydınların yönetimi eleştirdiklerine yönelik bilgi bulunmamaktadır. Aksine tiyatronun yönetim ile halk arasında bir köprü oluşturduğu vurgulanmaktadır.

54. A Antik çağlardan Osmanlı dönemine kadar amfi-tiyatrolarla, Osmanlı döneminde meddah, ortaoyunu, Karagöz türleriyle ve günümüzde modern yapısıyla var olması ve toplumların kültürel farklılıklarına rağmen varlığını sürdürmesi, "saraydan halka, halktan saraya köprü" olması, "düşünen, yorumlayan... özgür insanı yaratması"nın gücü; tiyatronun hep anlatacak bir sözünün olmasından kaynaklanmaktadır.

55. A Parçadaki "Birey, kendisine savunma mekanizması geliştirerek yaşadığı kaygıyı azaltmaya çalışır." cümlesi, B seçeneğindeki savunma mekanizmalarının geçici çözümler getirdiğini belirtmektedir. II. cümledeki "davranış bozukluklarına neden olan durumlardır bunlar." sözüyle C seçeneğindeki yargı belirtilmiştir. "hipnoz yöntemiyle insanların bilinçaltına attığı olayları çözmeye çalışmış" sözündeki hipnoz, D seçeneğindeki yöntemlerden biri olarak söylenmiştir. "...bu mekanizmaları sık sık davranışa dökmek, kişilik sorunlarının yaşanmasına sebep olur." yargısıyla E'deki düşünce belirtilmiştir. Savunma mekanizmaları, A seçeneğindeki "bireyin istemli olarak geliştirdiği" araçlardan değildir.

56. A Parçanın III. cümlesinde, Freud'un hipnoz yöntemini kullanarak bireylerin bilinçaltına hangi olayları ittiği, hangi olayların bireyi daha çok etkilediğini bulmaya çalıştığı anlatıldıktan sonra onun kullandığı bu yöntemi tanımlayan cümle, III. cümleden sonra gelmelidir.

57. D Parçadaki I. cümle düz (kurallı), II. cümle ise devrik cümledir. Yine II. cümle I. cümlenin açıklayıcısıdır. VII. cümlede savunma mekanizmalarının kullanım amacı açıklanmıştır. III. cümledeki "uzun süre" ve "uğraşmıştır" sözleri ile VI. cümle, bütün olarak, kişisel değerlendirme içerir. Parçanın bütününe "bilgi verme" hâkim olduğu için dil göndergesel işlevdedir. Parçada, "davranışlara" ya da "savunma mekanizmalarına" yönelik örnekleme yoktur.

58. B Parçanın ilk cümlesindeki "avantaj" ve "dezavantaj" sözleriyle ikinci cümledeki "bunun her iki tarafını da yaşadım" yargısı bizi B seçeneğine yönlendirmektedir. Üçüncü cümledeki "Onların duyarlılığı benim için bir şanstı fakat hazıra konmadım." sözü ile müzisyenler yetiştirmiş aileden gelmenin olumlu ve olumsuz yönlerini cevapladığı kesinleşmektedir.

59. B Parçadaki III. cümlede sanatçının "kendi yolumu kendim çizmeyi tercih ettim ve ediyorum" sözü, "kendisi" olmak istediğini vurguladığı için sorudaki cümle, III. cümleden sonra getirilmelidir.

60. D 'görebildiği her şeye ayak basmak', 'M.S. ikinci yüzyılda insanoğlunun Ay'a ayak bastığını söyleyebiliriz', 'kendilerini Ay Kralı ile Güneş Kralı arasında patlak veren savaşın ortasında bulurlar' ve 'sonraki yüzyıllarda epey durulan seyahatler' sözleriyle mizahi anlatım, parçaya hâkimdir.

61. B A ve E seçeneklerindeki cümleler genel yargı bildiren giriş cümleleridir. C ve D seçeneklerinde Ay'a seyahati konu alan sinema yapıtları söylenmiştir. Ay'a seyahati anlatan düzyazı türündeki eserler ve yazarlarına kronolojik olarak değinildiği için B seçeneğindeki cümleyle parça sürdürülmelidir.

62. C 'Bu tanımın gereğini yerine getirmede anahtar rolü oynayan muhataplardan biri de hastalardır.' cümlesinde, doktorların da AİK konusunda bilinçli olmaları gerektiği gösterilmiştir. 'kendisine anlatılanların iyi bir dinleyicisi ve uygulayıcısı olma' sözüyle A seçeneğindeki 'doktor-hasta ilişkisinin sağlıklı kurulması' ve E seçeneğindeki 'hastaların, hastalık durumlarını öğrenme ve alınacak önlemler konusunda duyarlı olmaları' düşüncesine yer vermiştir. 'ilaçların bilinçsiz kullanımı' ve 'hekime gereksiz ilaç yazdırma baskısı', B seçeneğinde belirtilen toplumun ilaç kullanımında yanlış inanışlarının olduğunu göstermektedir. Parçada hastaların eğitim durumlarına yönelik bir saptama yoktur.

63. A Parçadaki 'ilaçların bilinçsiz kullanımının önüne geçilmesi çabaları' sözüyle II. düşünce işlenmiştir. AİK'in Dünya Sağlık Örgütü tarafından tanımlanıp uygulamaya konulması, III. düşünceyi taşımaktadır. Parçanın son cümlesinde IV. düşünceye yer verilmiştir. Yine parçadaki 'hastalıklarının tanısının doğru konulması' sözüyle V. düşünce söylenmiştir. Parçada ilaçların kullanım maliyetinin düşürülmesinden söz edilmiş ancak 'üretim' maliyetinindüşürülmesinedeğinilmemiştir.

64. A Toplumların ürettikleri birikimleri bir sonraki kuşağa 'değiştirerek' ve 'geliştirerek' 'sürekli' aktarmalarını, bu aktarımların araştırmacılar tarafından 'işlenip' 'değerlendirilerek' 'bütünleştirilmesi'ni anlatan parçadaki en kapsamlı yargı; 'kültür'ün tanımının yapıldığı A seçeneğinde verilmiştir.

65. D Sanat eserlerinin sadece üretildiği dönemi değil aynı zamanda onu üreten insanı da tanıttığını ve böylece 'canlandığını' içeren IV. cümleden sonra örnek cümle getirilmelidir.

66. E Sinema ile edebiyatın karşılaştırıldığı parçada her iki türün de güçlü ve zayıf yönleri bulunduğunu belirten ilk cümledeki 'Sinemanın... edebiyatı gereksiz kılması mümkün değil' yargısı E seçeneğindeki soruya verilmiş olan cevaptır. Diğer cümlelerde 'sinemanın edebiyatın yerine geçemeyeceği düşüncesi' karşılaştırma yapılarak açıklanmıştır.

67. C Parçada sinema ile edebiyatın birbirinden farklı ve güçlü yönleri tanıtılmaktadır. Soruda yer alan cümlede edebiyatın 'dünyaları ve olayları' 'karakterler' aracılığıyla tanıtma gücü, IV. cümledeki "yaratım sürecine aktif olarak katılım" düşüncesinin açıklaması olduğu için IV. cümleden sonra kullanılmalıdır. V. cümlede "karakterlerin kimliğine bürünerek" olaylara aktif katıldığımız vurgulanarak anlatımda bütünlük sağlanır.

68. B Parçanın ilk cümlesinde güçlü marka değeri yaratmanın işletmeler için önemli olduğu ve kuruma bir 'kimlik' kazandırdığı için A ve D seçeneklerindeki düşüncelere değinilmiştir. 'güçlü bir kurumsal marka ve imaja sahip bir kurumun ürünlerine... müşteri yöneliminin gerçekleştiği' yargısıyla C seçeneğindeki düşünce belirtilmiştir. Parçanın son cümlesinde 'kurumsal marka' kavramının 'vizyon, misyon, görsel kimlik, davranış kalıpları, iletişim' unsurlarının üst bileşeni olduğu belirtildiği için E seçeneğindeki yargı bulunmaktadır. Ürün/ hizmetlerin pazarlanmasında güçlü, etkili ve sürekli tanıtımların 'başarı' getireceğine ilişkin bir yargı parçada bulunmamaktadır.

69. D IV. cümlede işletmede olması gereken değerler sıralanmıştır: 'kültür', 'yönetim felsefesi', 'davranış tarzı', 'iletişim anlayışı'. Sorudaki örnek cümle, yukarıda sıralanan değerlerin bütününü kapsadığı için IV. cümleden sonra getirilmelidir.

70. C Parçanın I. cümlesinde hikâyenin "birçok ülkede ilgiyle" karşılanması, A'daki yargıyı bildirmektedir. II. cümledeki "yasak aşk" ve IV. cümledeki "ön kabuller ve toplum değerleri" karşısındaki "baskı" ve "kuşatılma" sözleri, B'deki yargıyı açıklamaktadır. II. cümledeki "hikâye kişilerinin kendisi olması yolunda verdiği mücadele" D'deki yargıyı içermektedir. Parçanın ilk cümlesindeki alıntı ile IV. cümledeki, okuyucunun kendini kahramanlarla birlikte toplumsal değerlere karşı bir direnişin içinde bulması yargıları, hikâyedeki anlatımın etkili ve yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. V. cümlede anlatıcının hikâyenin kahramanlarından Seyit olduğu belirtilmiştir. Bu anlatıcı, "gözlemci" değil; "ilahi-tanrısal" anlatıcıdır.

71. B Parçadaki II. cümlede yapıtın Türkçeye birden fazla çevrildiği, Cemile'nin yapıta adını veren kahraman olduğu, Cemile'nin hayat hikâyesi ve yaşadığı yasak aşk olmak üzere dört bilgi verilmiştir.

72. E Parçada Cemile'nin yasak aşk yaşaması nedeniyle "ön kabuller" ve "toplum değerleri gibi birçok ögeyle" baskı altında kalması anlatılmış ve kurgunun "hikâye kişilerinin kendisi olması yolunda verdiği mücadele" üzerine kurulduğu belirtilmiştir. V. cümlede Seyit, bu mücadeleyi olaydaki bir kahraman olarak "lirik bir söyleyiş" ve "Cemile'yi ve aşkı yücelten" bir ifadeyle anlatmıştır. Bu yargıları birleştirip bütünlediğimizde parçayı tamamlayan en geniş yargının E seçeneğinde bulunduğu görülür.

73. A Elektronik üniversite (e-U) ile ilgili olarak parçada; '21. yüzyıl eğitiminde 'öğretmek' (teaching) yerine 'learning' (öğrenmek) felsefesini ön plana çıkarmıştır.' düşüncesiyle B seçeneğindeki görüşe; 'e-U başlatan üniversitelerin öğrenciye... kütüphane, kaliteli ders notları ve kaynaklar sağlamaları', '...öğrencilerin yüz yüze görüşmeyi gerekli görecekleri durumlar için özel merkezler ve buralarda çalışacak eğitimli elemanlara ihtiyaç' bulunduğu, 'sınavlar ve... değerlendirmeler'in ayrıca değerlendirilmesi gereken konular olduğuna yer verilerek C seçeneğindeki görüş bildirilmiştir. 'Eğitimin hayat boyu sürmesini hedefleyen birçok üniversite de bu çalışmayı yürütmektedir.' sözüyle D ve E seçeneklerindeki düşünceler karşılanmıştır. Parçada uygulamanın ekonomik boyutunun büyüklüğüne ilişkin değerlendirme yoktur.

74. C Parçadaki 'Açık üniversite olarak da algılanabilecek olan e-U, internet temeli üzerine kurulan ve monitör başından yürütülen bir uygulamadır.' cümlesinden hareketle teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni bir eğitim anlayışı tanıtıldığı için parçada sadece C seçeneğindeki sorunun yanıtı vardır.

75. B *Ütopya* kavramının tarihsel gelişim sürecinin tanıtıldığı parçanın son cümlesinde, bu kavramın iyi, doğru ve güzeli aramak amacıyla kurulan bir 'rüya' olduğu tanıtılmıştır. 'ancak' bağlacı, bu düşünceden sonra olumsuz bir durumu tanıtacağı için 'rüya' kavramının karşıtı olan 'kâbus'un bulunduğu B seçeneğiyle cümle sürdürülmelidir.

76. D Parçada 'yaşanan hayata ve onun olumsuz şartlarına alternatif olarak...' sunulan ütopya, A seçeneğindeki yargıyı dile getirmiştir. 'yaşanan çağın daha ilerisindeki bir dönem çerçevesinde oluşturulan bu kurgular' sözüyle B seçeneğindeki yargı belirtilmiştir. İlk cümlede 16. yüzyılda 'tür' olarak kabul edildiği bilgisi verildiği için C seçeneği söylenmiştir. Parçanın son cümlesinde 'ütopya insanlığın iyiyi, doğruyu, güzeli arama yolculuğunda gördüğü bir rüya' sözüyle E seçeneğindeki yargı belirtilmiştir. Parçada, D seçeneğindeki düşünceye yer verilmemiştir.

77. E II. cümle, sanatçının okurluktan yazarlığa geçiş sürecini; V. cümle, beslendiği kaynakları; VI. cümle yazdığı konuların içeriğini ve VII. cümle yazarken tercih ettiği ortamları bildirmiştir. Parçada, sanatçının oluşturduğu karakterlere yönelik bilgi verilmemiştir.

78. C Sorudaki örnek cümlede, sanatçının bir yazara ait bütün kitapları değil sadece belirli kitapları okuduğu söylenmek istenmiştir. Bu nedenle, cümle 'sadece modern zaman klasiklerini okumam...' yargısından önce gelerek anlamı bütünlemelidir.

79. B I. cümlede "okuma" ile "yazma" karşılaştırılmıştır. V. cümlede modern zaman klasikleri ile fizik, felsefe ve biyoloji kitaplarının da okunduğu söylenerek birliktelik anlamı kullanılmıştır. VI. cümlede "yazma" eylemine, "...her zaman iç dünyamdaki gerçekliği ortaya çıkarmak ve bunu daha iyi anlamayı istemek" gerekçe olarak gösterilmiştir. VI. cümlede, kedilerin gezmek ve masaya tırmanma ayrıcalığına sahip olması, onların kişileştirildiğini göstermektedir. II. cümlede "kolay yazma" eylemi "sürekli okuma" ve "düzenli okuma sürecine sahip olma" koşullarına bağlanmıştır. Bu cümlede gerekçe söz konusu değildir.

80. B Ünlü keman sanatçısı Itzhak Perlman'ı konu alan parçada, II. cümlede belirtilen kariyerine eklediği yeni başarılar; III. cümlede "orkestra şefliği", "müzik danışmanlığı" ve "televizyon programlarına uzun süre katılma" olarak açıklanmıştır.

81. E Perlman'ın "orkestra şefliği" ve "müzik danışmanlığı" yaptığı belirtilerek A'daki yargıya; Kraliçe Elizabeth ve Barack Obama'ya konser verdiği söylenerek B'deki yargıya; son cümlede "Soil Stradivarius" markalı 300 yıllık keman kullandığı söylenerek C'deki yargıya ulaşılır. V. cümlede yer alan "İstanbul'da 28 Mayıs 2015'te de yine müthiş bir performansa imza attı." sözü, sanatçının önceden de İstanbul'a geldiğini göstermektedir. Parçada sanatçının sadece aldığı Grammy ödülleri söylenmiştir. Farklı yerlerden ödülleri bulunduğu bilgisine parçada yer verilmemiştir.

82. C I. cümlede "üstün kemancılardan biri" olması, II. cümlede "kariyerine yeni başarılar eklemesi", V. cümlede "müthiş bir performansa imza atması" sözleri Itzhak Perlman ile ilgili yapılmış öznel değerlendirmelerdir. VI. cümlede "geçmişte Yehudi Menuhin'e ait Stradivari'nin altın çağında yapılmış en iyi kemanı olduğu düşünülen" kemana yönelik yine öznel bir değerlendirmede bulunulmuştur. IV. cümledeki anlatım nesneldir.

83. B II. cümlede tanımı yapılan gazete'nin ortaya çıkışı belirtilmiştir. Bu cümlede içeriğe ait bilgi yoktur.

84. C Parçanın ilk cümlesinde gazetenin temel işlevi olan haber verme ve bilgi kaynağı olma özelliği belirtilmiştir. Parçadaki IV. cümlede insanların yakın ve uzak çevrelerindeki olaylara duyduğu ilgiyi ilk cümledeki işlevle birleştirdiğimizde en kapsamlı yargının C seçeneğinde olduğu görülür.

85. D Kehribarın kullanımındaki genişlik nedeniyle taklitlerinin yapıldığını anlatan parçada, V. cümleden itibaren sahte kehribar yapma yolu anlatılarak ikinci paragrafa geçilmiştir.

86. E IV. cümlede yeni maddeler ve kimya endüstrisinin gelişmesinin "taklit kehribar taşı üretenlerin yaygınlaşmasına katkıda bulunduğu" belirtilerek A ve D seçeneklerine değinilmiştir. Parçadaki son cümlede, sahte kehribar üretiminin "yaygın ve "başarılı" olduğunu belirtilerek B seçeneğindeki düşünceye yer verilmiştir. Parçanın ilk cümlesinde kehribarın yaygın bir kullanım alanı olduğu bilgisi verilerek C seçeneğindeki düşünce karşılanmıştır. Gerçek ve sahte kehribarların ayırt edilmesi için yapılan bilimsel çalışmalardan söz edilmemiştir.

87. B II. cümlede sözü edilen taklit kehribarın ortaya çıkmasının gerekçesi, I. cümlede belirtilen "takı", "süs eşyası" ve "tesbih" olarak ilgi görmesidir.

88. B Parçada kuram, hipotez, varsayım, yasa kavramları tanımlanmıştır. Parçadaki III. cümleye göre yasa; "gerçek genellemelerden yeterince doğrulanmış" olanlardır. Buna göre yasa D seçeneğindeki gibi "...bilimsel hipotezlerin doğrulanmasıyla" ortaya çıkar. Ancak A seçeneğindeki gibi, "gözlem ve deney sonuçlarına göre" bir yasaya ilişkin farklı bulgular elde edilirse de yasa değişir. II. cümleye göre hipotez, "doğrulanmak üzere ele alınan iddialar" olduğuna göre C seçeneğindeki gibi tasarlanan bir önermedir. Yine II. cümleye göre varsayım, "doğruluğu irdelenmeksizin ele alınan iddialar" olduğuna göre, E seçeneğindeki gibi bir durumla ilgili genel görüşlerdir. B seçeneğinde kuram, "...doğrulanmış bir bütün" olarak tanımlanmış ancak parçanın IV. cümlesinde "...yeterince doğrulanmamış ama... doğrulanabilir hükümler" olarak tanıtıldığı için bu yargı yanlıştır.

89. E Parçanın IV. cümlesinde kuram tanımlanmıştır. V. cümlede kuramın kapsamlı ve köklü açıklamalar getirme özelliğine yer verilmiştir. Sorudaki örnek cümle, kuramın "vazgeçilmez olduğu"nu vurguladığı için V. cümleden sonra gelerek "tanım-özellik-vazgeçilmezlik" sıralamasını sürdürmelidir.

90. B Parçada yüksek zekâya sahip Termite'lerin bir kısmının yüksek para ve şöhret getiren yaşantı sürdürmelerine rağmen bir kısmının da sıradan bir hayat yaşadığı belirtildiği için onlardaki bu farklılıktan hareketle ulaşılabilecek en genel yargı B seçeneğinde verilmiştir.

91. D Parçanın III. cümlesinde sıradan hayat yaşayan Termite'lerin bulunduğu dile getirildikten sonra IV. cümlede, yaşayan Termite'lerin büyük çoğunluğunun "beklentileri karşılayamadıkları hissiyle yaşadıkları" söylenerek içinde bulundukları durumun kendilerine yük getirdiği anlatılmıştır. V. cümlede onların içinde bulunduğu durum bir "sorun" olarak görüldüğü için sorudaki örnek cümle V. cümleden sonra getirilerek bu "sorun"un niteliği belirlenmelidir.

92. B Parçanın I. cümlesi (izleyici açısından) önemli bir şeyi paylaşma ve III. cümlesindeki "hayattan kaçma" sözü, genel ölçülerin dışına çıkma yargılarını içerdiği için A seçeneğine ulaşılır. Parçanın III. cümlesinde oyunla ilgili söylenen "hayattan kaçma, kendine özgü eğilimleri olan geçici bir faaliyet alanı" sözleri oyunun "olağan hayatın dışında", "kurmaca" bir eylem olduğunu bildirerek C seçeneğindeki düşünceyi vurgulamıştır. Parçanın II. cümlesindeki "kendiliğinden kabul" sözü oyunun D seçeneğindeki düşünceyi karşılar. IV. cümledeki "...rasyonel ilişki üzerine temellendirmemiştir." sözü E seçeneğinde yer alan oyunun "akla dayandırılmayan bir eylem olduğu" düşüncesini karşılamaktadır. Parçada oyunun maddi çıkar ve yarardan uzak olduğuna yönelik bilgi verilmemiştir.

93. C Sorudaki cümlede, oyunun "kültürden daha eski" ve bağımsız olduğu söylenmiştir. Bu düşünceyi IV. cümlede yer alan "Ayrıca kendisini hiçbir rasyonel ilişki üzerine temellendirmemiştir." cümlesi anlam ve yapı ortaklığı nedeniyle izlemelidir.

94. B Parçanın ilk cümlesinde "edebiyatın insanoğlunun uygarlık aşamalarını belirginleştiren bir yapı olarak daima aktif rol oynadığı" yargısında bulunulmuştur. "uygarlık aşamaları" sadece tarihsel bir süreç değil, aynı zamanda birbirini bütünleyen (ekonomik, bilimsel, kültürel...) birikimlerdir. Devam eden cümlelerde, hem tarihsel gelişim hem de sosyal hayattaki değişimlerin edebiyat ile tanındığı vurgulanmıştır. Parçadaki bu düşünceleri genelleyecek olursak B seçeneğindeki cümle, edebiyata yönelik en kapsamlı yargıyı barındırır.

95. E Parçanın ilk cümlesi edebiyatın genel olarak hayatın her alanında bulunduğunu; II. cümle edebiyatın insanlık tarihini anlatmada sözcü olduğunu; III. cümle, edebiyat ürünlerinde tarihsel bilgilerin yer aldığını anlatmıştır. IV. cümlede "tarihsel olayların", V. cümlede de "sosyal hayatın" anlatıcısı olarak edebiyat gösterilmiştir. Örnek cümlede yer alan "toplumsal sorunlar" kavramı diğerlerine göre daha dar bir alandan söz ettiği için örnek cümlenin V. cümleden sonra getirilmelidir.

96. B Parçadaki ilk cümlede 'el yazması kitapların süslenmesi' amacıyla minyatür sanatının kullanıldığı belirtilerek A seçeneğindeki düşünceye değinilmiştir. Bu sanatın Türk, Arap ve İran kültürlerinde temel sanat olarak kullanıldığına yer verilerek C seçeneğindeki düşünce açıklanmıştır. Hem İslam hem de Latin kültüründe farklı tanımlarının bulunmasından söz edilerek D seçeneğindeki yargı söylenmiştir. Joe Iurato aracılığıyla günümüzde de farklı şekilde yaşatıldığı söylenerek E seçeneğinde belirtilen düşünce örneklenmiştir. III. cümlede minyatür sanatçılarının kendi kültürel değerlerine yer verdiği söylendiği için bu sanatın evrensel değerleri tanıtmak için doğduğuna yönelik yargı bulunmamaktadır.

97. D Minyatür sanatının ortaya çıkışı ve günümüzde algılanış biçimi olmak üzere iki farklı düşüncenin işlendiği bu parçada ikinci paragrafa IV. cümle ile başlanması gerekir.

98. A Parçanın I. cümlesindeki '21. yüzyılın sanat dünyası, ...gelişen teknolojiler ile etkileşime girmiş, internet sanatı, yazılım sanatı vb. yeni biçimlerin, ortaya çıkmasına neden olmuştur.' yargısı ile IV. cümledeki 'teknoloji, çağdaş sanat üretiminin ortamı ve medyası durumuna gelmiştir.' yargılarını bütünleştirdiğimizde A seçeneğindeki düşüncenin parçadan çıkarılacak en kapsamlı yargı olduğu görülür. B, C, D ve E seçeneklerindeki yargılar, bu düşünceyi destekleyen yardımcı düşüncelerdir.

99. B Sorudaki sanatçıların sadece 'doğa'dan etkilenmediklerini belirten cümle, onlarda 'çalışma alanının sınırlarını' genişlediğini, 'algılayış', 'düşünce yapısı' ve 'davranış' farklılıklarının oluştuğunu bildiren II. cümleden sonra getirilmelidir.

100. D Parçanın son cümlesindeki 'Teknolojinin, bilimin ve sanatın buluştuğu noktada tartışmalarla birlikte çağdaş söylemler artmış...' düşüncesiyle '...dijital sanatla anlamı güçlenen melez, yapay organizma ve zekâ gibi kavramlar...' sözü, sırasıyla, I. ve III. düşünceleri içermektedir. II. ve IV. düşünceler parçada yoktur.

101. D Parçanın son cümlesindeki "...bilimin ve sanatın buluştuğu noktada tartışmalarla birlikte çağdaş söylemler artmış..." düşüncesiyle farklı anlayışların ortaya çıktığı; "...sanallık artık her alanda ve düzeyde yerleşik gerçeğin yerini almıştır." yargısıyla da toplumsal kabullerin yeniden sorgulanması gerektiği vurgulanmıştır. Bu nedenle parçadaki düşünce, D seçeneğindeki düşünceyle sürdürülebilir.

102. A Parçanın II. cümlesinden itibaren kitabın içeriğiyle ilgili bilgiler sıralandığı için, kitap üzerine yapılan oturumu içeren cümle, I. cümleden sonra getirilmelidir.

103. C Sanatçı Afşar Timuçin'in felsefe ve edebiyat alanlarında çalışmalar yaptığını belirten IV. cümlede, onun çok yönlü olduğunu gösterdiği için A seçeneğindeki yargıya; IV. cümlede ailesinin ve V. cümlede oğullarının sanatçıyla ilgili bilgiler verdiklerine değinildiği için B seçeneğindeki yargıya yer verilmiştir.
Yine V. cümledeki 'İlk bölümde, Afşar Hocanın kendisinden kısa ve özlü yaşam öyküsünü... okuyorsunuz.' sözüyle, D ve E seçeneklerindeki yargılara değinilmiştir. Parçada, sanatçının özellikle şiir alanında 'güçlü' yapıtlar verdiğine yönelik bilgi yoktur.

104. D Parçada Sait Faik'in öykü ve Orhan Veli'nin şiir anlayışları karşılaştırılarak ortak yönler belirlenmeye çalışılmıştır. "Her iki sanatçı da; yoksul insanların küçük ama samimi dünyalarına sığınırlar." cümlesi A ve B seçeneklerindeki yargıları içermektedir. "Orhan Veli ise... dilin pratik işlevlerine, olgulara yaslanarak yeni bir şiir dili kurmuştur." cümlesi C seçeneğinde belirtilen yargıyı kapsamaktadır. Parçanın son cümlesi, Sait Faik'in öyküleri ile Orhan Veli'nin şiirlerinde el aldığı konuların ortak olduğunu gösterdiği için E seçeneğine ulaşılır. Parçada her iki türün biçim, dil ve tema yönlerinden birbirine "en yakın" olduğuna yönelik yargı yoktur.

105. C Parçada şiir ve öykü türlerinin ortak yönleri ve birbirlerine yaptıkları etkiler dile getirildiği için "...metinlerindeki insan, dil ve problem alanı ile türler arası bir simetri oluştururlar." sözündeki "simetri" kavramının açıklayıcısı olarak sorudaki cümle, III. cümleden sonra getirilmelidir.

106. A Parçanın I. cümlesi, çeviriyi tanımlayan yoğun, kapsamlı bir cümledir. Bu cümledeki "bir dildeki belirli bir metnin... başka bir dile..." sözü, E seçeneğindeki "kaynak dildeki göstergenin ne ifade ettiğini bulmak" düşüncesini; "dilsel aktarma" sözü B seçeneğindeki "anlaşılır olma yolundaki özel biçimi" vurgulamaktadır. "anlam katmanlarını koruyarak başka bir dile yeniden kurgulanma" sözü C seçeneğindeki "dilin iletişim dizgelerine anlaşılır biçimde aktarmak" düşüncesi ile D seçeneğindeki "eseri yeniden kurgulamak" yargılarını belirtmiştir. A seçeneğindeki "eseri yeniden yaratmak" sözü, eserin yapısına ve niteliğine yönelik bir farklılaştırma çabasıdır, parçada bu düşünceye yer yoktur.

107. E Parçanın IV. cümlesindeki "durum", "zenginlik" olumlu sözü ve "anlam sapmaları" olumsuz değerlendirmesiyle birlikte tanıtılmıştır. VI. cümlede "çeviri", "eserler kazandırma", "farklı kültürleri tanıtma" olumlu durumlarıyla tanıtırken "satış tirajlarının gölgesi" olumsuz durumuyla birlikte verilmiştir.

108. C III. cümledeki "üç kuram da çeviriye farklı yöntem, teknik ve bakış açılarıyla yaklaşmakta" eylemi, IV. cümlede, "farklı çeviri örneklerinin ortaya konarak zenginlik getirdiği" sonucuna; yine aynı cümledeki "çevirilerin niteliğini değiştirme" eylemi, IV. cümlede, "bazı anlam sapmalarını oluşturma" sonuçlarını birlikte getirmiştir.

109. B Parçada sanatçının ilk romanını oluşturma süreci ve bu süreçte nelerden yararlandığı tanıtılmıştır. Sanatçı, bu eserini oluştururken; "boşlukları doldurmanın sadece yazanın işi olmadığını", "yazarken okuyucu, eleştirmen ve yazarlık" yönlerini birbirinden ayırmadığını, "bir okur olmasının yolunu aydınlattığını" düşüncelerine yer verdiği için B seçeneğindeki soru parçaya yönelik en kapsamlı sorudur.

110. C Parçadaki "Boşlukları doldurmak sadece onu yazanın işi değil." cümlesinde, bir yazarın anlatımını düşüncede sürdürmek, onun kurguladığı olayları hayal dünyasında genişletmek işi okuyucuya verilmiştir. Okuyucuya verilen bu görev, sorudaki deyimle karşılanmıştır. Bunu yapan okuyucu, yazarın anlattığı dünyayı kendisi de kurgulayarak okuduğu yapıta canlılık kazandıracaktır.

111. A Parçada edebiyat editörlerinde bulunması gereken nitelikler belirtilerek bu alanla ilgili bir "bölüm" açılması ya da "ders verilmesi"nden söz edildiği için bütünü kapsayan genel soru A seçeneğindeki sorudur. B, D ve E seçeneklerindeki sorular, parçadaki yardımcı düşüncelere yönelik sorulmuştur. C seçeneğindeki sorunun cevabı parçada bulunmamaktadır.

112. D Parçanın son cümlesinde iyi bir editörü mutlu eden iki an'dan söz edilmiştir:

1. Bir metnin anlamsal bütünlüğünü ortaya koymak
2. Adı duyulmamış kaliteli bir yazarla karşılaşmak

Yukarıdaki iki durumdan etkilenen iyi bir editörün iyi metin peşinde olması ve okurun ilgisini görebilmesi gereklidir.

113. E Parçada edebiyat ile felsefe kavramlarının kendilerine has özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Parçadaki "...edebiyat, sadece çağrışımlarla, betimlemelerle ve dili estetik açıdan zevke hitap edecek biçimde kullanmakla yetinebilir" sözüyle A ve C seçeneklerindeki yargılara; "Felsefe temellendirme, gerekçelendirme, sonuca gitme zorunda olduğu..." sözüyle de B seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Her ikisi de "söz"den yararlandığı ve "söylenebilecek olan her şey"i kendilerine malzeme yaptığı için D seçeneğindeki yargı çıkarılabilir. Parçaya göre felsefe, "kurgusal yapıyı" değil "söylemi" gerekçelendirir.

114. C Parçanın son cümlesinde edebiyat ile felsefenin kurgusallık ve bilimsellik yönlerinden birbirinden bağımsız ve farklı alanlar olduğu söylenmiştir. "ancak" olumsuz bağlacıyla, bu iki farklı yapı arasında ortak nokta içeren, onları birleştiren bir bilginin verilmesi gerektiğini görebilmeliyiz. Bu bilgi C seçeneğindeki "felsefi bir sorun ya da konunun işlenirken edebiyat ihtiyacı olduğu" yargısıyla verilmiştir.

115. A Ekoloji biliminin çalışmalarına edebiyatın destek verdiği, "ekoeleştiri kuramı" adlı yeni bir yaklaşımı ortaya çıkardığı ve bir biyoloğun da yazdığı roman aracılığıyla DDT'yi yasaklattığı düşünceleri, doğal yaşamı tehdit eden çevre sorunlarının çözümünde farklı bilim ve sanat dallarının işbirliğine girdiğini göstermektedir. Bu düşünceyi kapsayan yargı A seçeneğindedir.

116. C Sessiz Bahar adlı romanın yazarının biyolog olması I. cümledeki yargıyı doğrulamaktadır. "yazınsal yapıtlarda insana tanınan yegâne ilgi odağı olma imtiyazını kaldırma fikri", II. cümledeki insanı ön plana çıkaran anlatımın değiştiğini göstermektedir. Parçada gelecekte de çevre sorunlarını içeren yapıtların yazılacağına yönelik bilgi verilmemiştir.

117. D Parçanın I. cümlesindeki "sanat, edebiyat, tarih, ekonomi gibi birçok kültürel ve bilimsel gelişmenin sözcüsü" olma düşüncesiyle C seçeneğindeki yargıya, II. cümlesindeki "bilim ve kültür insanlarına çalışmalarını ya da düşüncelerini tanıtabilmek için geniş sayfalar ayırması" düşüncesiyle A seçeneğindeki yargıya yer verilmiştir. III. cümlede derginin "artık ortak bir kamuoyu yaratmak için değil, tüketicilere yeni bir ürünü ya da kavramı tanıtmak için de kullanılıyor" olması, B seçeneğindeki yargıyı bildirmiştir. IV. cümledeki "birçok tematik dergiyle karşılaştığımız" düşüncesi, E seçeneğinde yer alan yargıyı bildirmiştir. Derginin günümüzde tercih edilen bir iletişim türü olduğuna yönelik yargı, parçada yoktur.

118. A Parçanın I. cümlesindeki "...kültür taşıyıcılarımızdan biri..." olması sözüyle dergi ile diğer türler karşılaştırılmıştır.

119. B II. cümlede sözü edilen, bilim ve kültür insanlarına çalışmalarını tanıtabilmeleri için geniş sayfalar ayırması düşüncesi; dergilerde, pek çok konuda derinlemesine bilgiler bulunacağını söylemektedir. Düşünce akışını sağlamak için sorudaki cümle, II. cümleden sonra getirilmelidir.

120. E Parçada, küreselleşmeyle birlikte ortaya çıkan bireysel "kimlik" tanımlaması üzerinde durulmaktadır. III. cümlede "kişinin kendisi hakkında bilinçsizce oluşan algılama biçiminin görünür hale gelme süreci" olarak tanımlanan kimlik, A seçeneğindeki yargıyı bildirmektedir. IV. cümledeki "birey temelli" sözü, kimliğin oluşumunda B seçeneğindeki bireysel seçimlerin önemli ölçüde etkili olduğunu göstermektedir. II. cümledeki "...bu kavramı farklı boyutlarıyla mercek altına yatırmak bir kez daha önemli hale getirmiştir" sözü, C seçeneğindeki yargıyı vurgulamıştır. IV. cümlede yer alan "toplumsal, birey temelli, ulusal, yerel, dinsel" sözleriyle kimliğin belirlenmesini sağlayan etmenler sıralanarak D seçeneğindeki yargıyı doğrulamıştır. IV. cümlede "kimlik" ve "rol" kavramları arasında bir "ilgi"nin bulunduğu belirtilmiş ancak E seçeneğindeki gibi rollerin "kişiye kimlik kazandırdığı" yargısında bulunulmamıştır.

121. A Parçanın ikinci cümlesinde "günümüz dünyasında kimlik kavramının oluşumunu, kavramın üretildiği yapıları ve aynı zamanda bu kavramı farklı boyutlarıyla mercek altına yatırmak bir kez daha önemli" olduğu düşüncesiyle, kimliğin yeniden tanımlanması gerektiğinden söz edilmiştir. Bu zorunluluğun gerekçesi, I. cümledeki "küreselleşme" nedeniyle "sınırların ortadan kalkması" ve "yeni sınırların getirilmesi"dir.

122. D Parçada"matematikçinin bir antik Yunan trajedisinde mantığı aradığı" örneğinden hareketle, şiirin ne olması gerektiği adım adım tanıtılmıştır: Birinci adım, eleştirmenlerin şiiri tarif edemedikleridir. Çünkü IV. cümlede şiirle ilgili bilinen tek şey, şiirin yazılıp basılmış olduğudur. Bu cümle estetiğin sınırlarının belirlenemeyeceği anlamını taşımaktadır. (Örneğin; şiir şiirdir, şiir bir zevktir, şiir bir duygudur... gibi) İkinci adımda (V. cümle) parçanın yazarı, matematikçinin "kanıt" fikrine hak vermektedir. Üçüncü adımda (VI. cümle) Iphigenie'nin bir şeyleri kanıtladığının anlatılabileceğini öne sürerek şiiri tanımlamaktadır: İçerisinde kanıt taşımayan yapıt önemsizdir. Bu adımları birleştirip bütünlediğimizde, parçada asıl anlatılmak istenen, şiir duygunun yanı sıra mantığın da süzgecinden geçme zorunluluğundadır.

123. C Parçada, sanatın mantıkla bütünleştirilemeyeceği, şiirin bir sanatsal çalışma olduğu, gibi düşüncelere yer verilmemiştir. Böyle bir yol izlenseydi karşıt düşüncelerden yararlanmadan söz edilebilirdi. Ancak parçada bir sanat eserinde "güzel"in yanında "fayda"nın bulunmasını isteyen soruya cevap niteliğinde açıklama yapılmıştır.

124. C Romanda gerçekliğin yazar tarafından kurgusal biçimde verildiğini tanıtan parçada, bu kurgusal gerçekliğe okurun alacağı tavır açıklanmış ve "kurgusal anlaşma" kavramı oluşturulmuştur. Bu kurgusal anlaşmayı kabul eden okur, A'daki gibi, eserden etkilenecektir. B ve E'deki gibi, romanda anlatılanların dünyasına girecektir. Aynı zamanda D seçeneğindeki gibi, bir romandaki kişisel ya da evrensel gerçeklerin farkına da varacaktır. Çünkü parçaya göre kurgulama, yazarın yalan söylemesini gerektirmez. Bu dört seçenek bir roman karşısında okurun aldığı tavrı tanıtmaktadır. Romancının gerçekle hayali birbirine örtüştürmesi konusu farklı bir düşüncedir. Bu nedenle parçanın sonuna C seçeneğindeki yargı getirilemez.

125. B Parçanın III. cümlesinde koşul belirtilmiştir: "Okur, yazarla kurmaca anlaşmasını kabul ederse metinle karşı karşıya gelir." I. cümledeki "insanların büyük bir kısmı" sözüyle karşılaştırma yapılmıştır. V. cümledeki "romanla kucaklaşma" sözünde kişileştirme bulunmaktadır. II. cümlede yer alan "dikkatimizi yoğunlaştırma" durumunun gerekçesi, III. cümlede bildirilen "kurmaca anlaşmasını kabul etme"dir. Parçada farklı bir düşünceye yönelik tartışma bulunmamaktadır.

126. D Sorudaki cümleyi gerçeklik kavramıyla yinelersek; gerçeklerin romanı oluşturmadığı, romanın "kendine has" gerçekliği oluştur.

127. A Parçada kültürlerarası iletişim ve etkileşimin yüksek olduğu günümüzde "ulusal kültürlerin deformasyona uğraması", kültür alanındaki çalışmaların başlatıcısı olduğu anlatılmıştır. Parçanın devamında kültürü oluşturan yapıların nitelikleri tanıtılmıştır. Bu yapılarla ilgili araştırmaların ortak noktası, parçanın ilk cümlesinde sözü edilen "deformasyon" karşısında mevcut kültürün ne kadar korunabileceği, A seçeneğindeki soruda yer alan, yerleşik kültürel kimlik ve vatandaşlık çizgisi nereden çekileceğidir.

128. C Sorudaki örnek cümlede kültür adına yeniden üretilenleri göstermekten söz edilmektedir. Parçanın III. cümlesinde tasarım kavramının "yeniden üretim" olduğu belirtildiği için cümle, III. cümleden sonra getirilmelidir.

129. C Parçada sanatın 'inanç'lardan doğduğuna ilişkin düşünce, Neolitik dönemden Roma dönemine kadar geçen süreçte ortaya çıkan kültlerden (kült: Yerel özellikler taşıyan dinî törenler) hareketle tanıtılmış ve 'trajedi' kavramının bu inanç ekseninde doğuşu örneklenmiştir. Parçada Neolitik dönemin özelliklerine ilişkin verilen bilgiler, bütünlüğü bozmaktadır.

130. B I. cümlede, tiyatronun doğuşunda etkili olan dinsel törenlerden söz edildiği için A seçeneğindeki yargıya; Dionysos kült anlayışının Anadolu, Trakya ve Yunan kültüründe ortak olduğunu söyleyen III. cümle ile C seçeneğindeki yargıya ulaşılır. Yine III. cümlede 'toprak'ın 'tanrı' olarak kutsallaştırılmasıyla D seçeneğindeki yargıya ve IV. cümlede, insanların tarla ve orman canlıları kılığına girmesiyle E seçeneğindeki yargıya yere verilmiştir. Parçada 'tanrıça' kavramının doğuşuna ilişkin bilgi bulunmamaktadır.

131. A I. cümlede sözü edilen 'ilk tiyatro gösterileri', 'danslar' ve 'şarkılar'ın dinsel içerikli olması; kendisinden önceki cümledeki yargı olan 'Sanatın temelinde inanç vardır.' yargısının gerekçesidir.

132. A Parçada sanat eserinin;
A) doğal nesnelerden farklı oluğu,
B) insanın yaratıcı gücünü taşıdığı,
C) eşsiz ve kendine özgü nitelikler taşıdığı,
D) estetik haz ve heyecan verme amacı taşıdığı özelliklerine yer verildiği için, bu özellikleri kapsayan soru A seçeneğindedir.

133. D Parçanın IV. cümlesinde yer alan "Bu nedenle eşsizdir..." sözündeki "eşsiz" sözcüğü, V. cümlede "Sanatçı, eserini ortaya koyma sürecindeki duygularını bir kez yaşayabilir, yineleyemez." yargısıyla açıklanmıştır.

134. E V. cümlede sanatçının eserini ortaya çıkarırken duygularını bir kez yaşayabilmesi düşüncesi, sanat eserinin ancak bir defa üretilebildiğini vurgulamaktadır. Bu nedenle sorudaki cümle, V. cümleden sonra getirilmelidir.

135. A Parçanın ilk iki cümlesinde müzelerin ürünlerin sergilendiği ancak çevreye ve topluma kapalı binalar oldukları belirtiliyor. "Bu nedenle" sözüyle birlikte müzelerin yeniden biçimlendirilmesi önerildiği için bu cümleden önce yine, müzelerin olumsuz yönüne vurgu yapan bir yargı getirilmelidir. Bu yargı, A seçeneğinde verilmiştir. Diğer seçeneklerdeki yargılar, yine müzelere yönelik önerileri içerdiği için parçadaki "Bu nedenle... yeniden düzenlenmelidir." cümlesinden sonra kullanılmalıdır.

136. E Parçanın ilk cümlesi "eylem", ikincisi cümlesi ise "isim" cümlesidir. Bu nedenle A seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir. II. cümle "müze" kavramını tanımlamıştır. Müzeler, son cümlede sözü edilen "canlı organizma"ya benzetilmiştir. Parçanın son iki cümlesinde yer alan "yeniden düzenlenmelidir" ve "dönüşmelidir" yargıları öneri içermektedir. Parçada karşıt anlamlı sözcük yoktur.

137. C Parçada müzelerin "...koruma ve sergileme görevlerinin yanı sıra halkın her çeşit eğitimini sağlayan kuruluşlar olarak yeniden..." düzenlenme zorunluluğu ve "Ayrıca yaşayan ve oluşan etkinlikleri de kapsayacak bir canlı organizmaya..." dönüşmesi gerekliliği müzelerin günümüz amaçları doğrultusunda yeniden tanımlanmasını zorunlu kılacaktır.

138. D Parçada romanın tanımının yapılamadığı, onu oluşturan bileşenlerin hepsinin üzerinde hâlâ görüş farklılıklarının olduğu anlatılmaktadır. Seçeneklerde, romanın tanımına ilişkin istenen yargı bu belirsizlikleri içermelidir. A, B, C ve E seçeneklerinde roman üzerine keskin ve net bir tanım içermeyen yargılar bulunmaktadır. Bu nedenle, romanın insanın "anlatı yeteneğiyle ortaya çıkmış bir tür" olarak tanımının yapıldığına ilişkin bilgi parçada yoktur.

139. A Parçanın ilk cümlesinde, insanların roman hakkında konuşurken ya çok dikkatli oldukları ya da akıllarına ne gelirse söyledikleri anlatılıyor. Böyle davranmalarının gerekçesi, II. cümlede yer alan "ne söylenirse söylensin hemen daima istisnaları da beraberinde getirme" durumudur.

140. D A, B, C ve E seçeneklerinin tamamında "okunan bir romanın içeriğine" ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Parçada ise hâkim olan düşünce, romanın tanımının yapılamadığıdır. Romanı tanımlayamayanlar grubuna katılan meraklıların da bilgilerini güçlendirmek ya da kesinleştirmek amacıyla okudukları ancak onların da romanı tanımlayamadıkları, parçanın V. ve VI. cümlelerinde belirtilmiştir. Bu anlamın tamamlanması için D seçeneğindeki yargı, parçanın sonuna getirilmelidir.

SÖZEL MANTIK SORULARI

SÖZEL MANTIK SORULAR

Bu konuyla ilgili sorular, insanlar, mekânlar, cisimler, durumlar ve olaylarla ilgili verilen kurgusal ilişkileri çözümleme, analiz etme, anlama ve bunlardan hareketle mantıksal çıkarımlarda bulunma yeteneğini ölçer.

Bu tip sorularda öncelikle 3-7 cümle arasında değişen karmaşık ilişki şeklinde olan parça veya önermeler grubu verilir. Bu parça ve önermelerinin sonuçlarının kavranıp kavranmadığı ölçülür. Aynı metinle ilgili birden fazla soru sorulabilir ve bu sorular birbirinden bağımsız olabilir. Bu nednele bir soruyu cevaplama ya da cevaplayamama diğer soruyu etkilemeyebilir. Sorular birbirinden bağımsız cevaplandığı için bir sorunun doğru cevabı başka bir sorunun doğru cevabıyla uyuşmayabilir. Bu tür soruları cevaplarken basit şemalardan ve tablolardan yararlanmak sorunun çözümünü kolaylaştırır.

Sözel mantık sorularının çözümünde tablolama, listeleme, sıralama ve sınıflandırma yöntemleri kullanılmaktadır. Bu yöntemler hem bilgilerin doğru anlaşılmasını sağlar hem de olasılıkları belirlemeye yardımcı olur.

Tablolama, sıralama gibi yöntemleri kullanırken soru kökünde verilen bilgilere bağlı kalınmalıdır.

Örnek:

Antibiyotik, vitamin, öksürük şurubu, penisilin, sandoz, ağrı kesici, göz damlası ve kas gevşetici ilaçları alttan üste doğru sıralanan 5 rafta yer almaktadır. İlaçların raflardaki yerleriyle ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Her rafta en fazla iki ilaç bulunmaktadır.
- 3. rafta yalnızca penisilin vardır.
- Antibiyotik ve ağrı kesici aynı rafta, vitamin bunların hemen bir üst rafında yer almaktadır.
- Öksürük şurubu ve sandoz farklı raflarda, göz damlası ikisinin de üstünde yer almaktadır.
- Vitamin ilacı, sandozla da göz damlasıyla da aynı rafta değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

A) Ağrı kesici dördüncü raftadır.
B) Vitamin ilacı 5. raftadır.
C) Sandoz 2. raftadır.
D) Antibiyotik 2. raftadır.
E) Göz damlası 5. raftadır.

Yukarıda 8 adet ilaç ve 5 adet raf bilgisi verilmiştir. Bu bilgiler tablolama yöntemiyle aşağıdaki gibi gösterilir:

	1. Raf	2. Raf	3. Raf	4. Raf	5. Raf
Antibiyotik					
Vitamin					
Öksüürk Şurubu					
Penisilin			Penisilin		
Sandoz					
Ağrı Kesici					
Göz Damlası					
Kas Gevşetici					

"Antibiyotik ve ağrı kesici aynı rafta, vitamin bunların hemen bir üst rafında yer almaktadır." bilgisi gereği antibiyotik ve ağrı kesici, ya 1. rafta ya da 4. rafta yer almalıdır. Çünkü 3. rafta sadece penisilin vardır.

Olasılık 1: Antibiyotik ve ağrı kesici 1. rafta yer alırsa, vitamin 2. rafta olacaktır; *"Vitamin ilacı, sandozla da göz damlasıyla da aynı rafta değildir."* ve "Öksürük şurubu ve sandoz farklı raflarda, göz damlası ikisinin de üstünde yer almaktadır." bilgileri gereğince sandoz 4. rafta olmalıdır. Bu durumda göz damlasının 5. rafta olduğu kesinlik kazanır.

Olasılık 2: Antibiyotik ve ağrı kesici 4. rafta yer alırsa, vitamin 5. rafta olacaktır; *"Vitamin ilacı, sandozla da göz damlasıyla da aynı rafta değildir."* bilgisi gereğince sandoz, göz damlasının altında, 1. ya da 2 rafta yer alacaktır. Sandoz 1. rafta olduğunda 2. rafta öksürük şurubu bulunacak ve göz damlası yine 5. rafta olacaktır. Çünkü göz damlası öksürük şurubunun üzerinde bulunması gerektiği, 3. rafta yalnız penisilin olduğu ve 4. rafta antibiyotik ve ağrı kesici yer aldığı için 5. raftan başka bulunacak yeri kalmayacaktır.

Sözel mantık sorularının çözümünde yukarıda olduğu gibi verilen bilgiler ile olasılıklar iyi belirlenmelidir.

DİKKAT 1. - 3. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Burak, Ayhan, Elif, Yağmur, Ahmet ve Yasemin isimli yaşlılardan ve gençlerden oluşan bir grup satranç, koşu, atletizm, bilardo ve briç etkinliklerine katılıyorlar. Burak ve Yasemin yaşlı, diğerleri gençtir. Bunların yaptığı etkinliklerle ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Herkes iki farklı etkinlikle ilgileniyor.
- 4 briç, 3 koşu, 2 atletizm, 2 satranç, bir bilardo etkinliği yapılmıştır.
- Yağmur satranç ve briç etkinliğine katılmıştır.
- Ahmet ve Yasemin farklı etkinliklere, Elif ile Ayhan aynı iki etkinliğe katılmış.
- Bilardoyla ilgilenen gençlerden biridir ve atletizmle de ilgileniyor.

1. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) Elif, bilardoyla ilgileniyor.
B) Ayhan, atletizme ilgileniyor.
C) Yasemin, bilardoyla ilgileniyor.
D) Burak bilardoyla ilgileniyor.
E) Ahmet bilardoyla ilgileniyor.

2. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Ayhan, koşuyla ilgileniyor.
B) Ahmet, atletizmle ilgileniyor.
C) Elif, atletizmle ilgileniyor.
D) Burak, atletizmle ilgileniyor.
E) Yasemin, briçle ilgileniyor.

3. **Burak'ın briçle ilgilendiği bilinirse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlış olur?**

A) Elif, briçle ilgileniyor.
B) Yasemin, briçle ilgileniyor.
C) Ayhan koşuyla ilgileniyor.
D) Burak koşuyla ilgilenmiyor.
E) Yağmur ve Ayhan'ın bir etkinlikleri ortaktır.

DİKKAT 4. - 7. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Bir sokakta Aysel, Berna, Canan, Derya, Esra, Fidan, Gülşen, Hanife, ev yemekleri, el işi, kurutmalık, çeyiz eşyası ve süs eşyası satıyor. Bunlarla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir.

- Her kadın bir ya da en fazla iki ürün satmaktadır ve hiçbir ürünü iki kişiden fazla satan yoktur.
- Derya ve Esra aynı iki ürünü satıyor ve el işi bunlardan biri değildir.
- Fidan, süs eşyası satıyor.
- Hanife'nin sattığı ev yemekleri değildir.
- Kurutmalıkları Berna ile bir kişi daha satıyor.

4. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Hanife, kurutmalık satıyor.
B) Derya, süs eşyası satıyor.
C) Esra, ev yemekleri satıyor.
D) Aysel, çeyiz eşyası satmıyor.
E) Ev yemeklerini iki kişi seçmiş.

5. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) Esra, kurutmalık satmıyor.
B) El işini iki kişi satıyor.
C) Çeyizi bir kişi satıyor.
D) Esra, ev yemekleri satmıyor.
E) Hanife, çeyiz eşyası satmıyor.

6. **Derya aşağıdakilerden hangisini satmaktadır?**

A) Süs eşyası, ev yemekleri
B) Çeyiz eşyası, ev yemekleri
C) Ev yemekleri, kurutmalık
D) Kurutmalık, süs eşyası
E) El işi eşyaları, çeyiz eşyası

7. **Aysel'in yalnızca kurutmalıkları sattığı bilinirse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlış olur?**

A) Fidan, el işi satıyor.
B) Gülşen, süs eşyası satıyor.
C) Hanife ve Fidan aynı iki ürünü satıyor.
D) Hanife, el işi eşyaları satıyor.
E) Canan, süs eşyası satıyor.

DİKKAT 8. -10. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Ayşe, Murat, İrem, Kamil isimli öğrenciler Sefiller, Yaban, Aşk-ı Memnu ve Kiralık Konak romanlarını okumaktadır. Okunan romanlarla ilgili aşağıdakiler bilinmektedir:

- Her öğrenci en az bir en fazla üç roman okumuştur.
- Kamil'in okuduğu romanları Murat da okumuştur.
- İrem yalnızca Yaban romanını okumuştur.
- Sefiller'i iki öğrencide okumuştur.
- 3 roman okuyan tek öğrenci Murattır ve Kiralık Konak romanını okumamıştır.

8. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) Ayşe Aşk-ı Memnu romanını okumuştur.
B) Kamil Kiralık Konak romanını okumamıştır.
C) Ayşe Sefiller romanını okumamıştır.
D) Yaban romanını tüm öğrencilerde okumuştur.
E) Aşk-ı Memnu romanını üç öğrenci okumuştur.

9. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Yaban romanını üç öğrenci okumuştur.
B) Kamil iki roman okumuştur.
C) Kiralık Konak romanını bir kişi okumuştur.
D) Ayşe ve Kamil sınıfının okuduğu romanlardan biri aynıdır.
E) Kamil Sefiller romanını okumuşsa Ayşe aynı romanları okumuştur.

10. **Kamil'in Yaban romanını okuduğu bilinirse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlış olur?**

A) Aşk-ı Memnu'yu yalnızca Murat okumuştur.
B) Kiralık Konak romanını Ayşe ve Kamil okumuştur.
C) Ayşe Yaban romanını okumuştur.
D) Kiralık Konak romanını okuyan Sefiller romanını okumuştur.
E) Ayşe Sefiller romanını okumamıştır.

DİKKAT 11. -14. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Bir şirket, hafta içinde Ayşe, Şengül, Melek, Tuğba adlı bayan ve Ömer, Hakan, Osman, Ahmet adlı erkeklerden oluşan güvenlik görevlileri listesi hazırlamaktadır. Listede her gün biri bayan diğeri erkek olmak üzere sadece 2 görevlinin olması istenmektedir.

Liste hazırlanırken şunlar dikkate alınmıştır:

- Tüm güvenlik görevlilerine haftada en az birer kez görev verilecektir.
- Pazartesi ve perşembe günleri aynı bayanlar görevli olacaktır.
- Salı ve cuma günleri aynı erkekler görevli olacaktır.
- Pazartesi günü Ömer ya da Osman görevli olacaktır.
- Salı ve cuma günleri aynı erkekler görevli olacaktır.
- Şengül'ün görevli olduğu gün Hakan da görevlidir.
- Ayşe ve Osman, farklı günlerde görevli olacaktır.

11. **Listede, haftanın**

I. Salı
II. Çarşamba
III. Perşembe

günlerinin hangilerinde görevliler bellidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

12. **Pazartesi günü Tuğba görevli olursa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?**

A) Çarşamba günü Osman görevlidir.
B) Çarşamba günü Ahmet görevlidir.
C) Çarşamba günü Ayşe görevlidir.
D) Perşembe günü Ahmet görevlidir.
E) Perşembe günü Şengül görevlidir.

13. **Çarşamba günü Osman görevli olursa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?**

A) Pazartesi günü Ayşe görevlidir.
B) Perşembe günü Ahmet görevlidir.
C) Perşembe günü Ayşe görevlidir.
D) Pazartesi günü Tuğba görevlidir.
E) Pazartesi günü Ömer görevlidir.

14. **Pazartesi günü Osman görevli olursa, aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?**

A) Çarşamba günü Ahmet görevlidir.
B) Çarşamba günü Ayşe görevlidir.
C) Çarşamba ve perşembe günleri farklı erkekler görevlidir.
D) Perşembe günü Tuğba görevlidir.
E) Perşembe günü Ayşe görevlidir.

DİKKAT 15. -18. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

İrem, Yağmur, Yasemin, Murat, Burak, Mustafa ve Enes adlı öğrenciler; Türkçe, Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji derslerinden sınavlara girmiştir. Öğrencilerin girdikleri bu sınavlarla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir:

- Her sınava en az 2, en fazla 3 öğrenci katılmıştır.
- Bir öğrenci en fazla 3 sınava girmiştir.
- Kimya sınavına yalnız Yağmur ve Burak katılmıştır.
- Yasemin Matematik sınavına katılmıştır.
- Mustafa'nın katıldığı sınavlara giren Enes katılmamıştır.
- Burak ve Mustafa, Biyoloji sınavı dışında bir sınava daha birlikte katılmışlardır.
- Türkçe sınavına giren üç kişiden ikisi İrem ve Murat'tır.

15. **Bu bilgilere göre Türkçe sınavına**

I. Yağmur
II. Burak
III. Mustafa
IV. Enes

adlı öğrencilerden hangileri katılmış olur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve IV
D) I, III ve IV
E) I, II, III ve IV

16. **Bu bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?**

A) Matematik sınavına iki öğrenci katılmıştır.
B) Matematik sınavına üç öğrenci katılmıştır.
C) Fizik sınavına katılan öğrenciler Burak ve Enes'tir.
D) Fizik sınavına katılan üçüncü öğrenci Yağmur'dur.
E) Biyoloji sınavına katılan üçüncü öğrenci Enes'tir.

17. **Murat ve Enes'in Fizik sınavına birlikte katıldıkları biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?**

A) Türkçe sınavına katılan üçüncü öğrenci Mustafa'dır.
B) Fizik sınavına katılan üçüncü öğrenci İrem'dir.
C) Burak ve Mustafa'nın birlikte katıldıkları ikinci sınav Matematik'tir.
D) Biyoloji sınavına katılan üçüncü öğrenci Yağmur'dur.
E) Biyoloji sınavına katılan üçüncü öğrenci İrem'dir.

18. **Matematik sınavına yalnız iki öğrencinin katıldığı biliniyorsa**

I. İrem
II. Yağmur
III. Enes

adlı öğrencilerden hangileri Fizik sınavına katılmış olabilir?

A) İrem
B) Yağmur
C) Enes
D) İrem ve Yağmur
E) İrem ve Enes

www.muratyayinlari.com

DİKKAT 19. -21. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Bir sınıftaki Fahri, Burak, Çınar, Mehmet ve Enes isimli öğrencilerin makale, deneme ve şiir türlerinde yazdıkları eserleri okul gazetesinde yayımlanmıştır. Bununla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir:

- Her öğrenci en az bir edebi türden eser vermiştir.
- Fahri sadece makale, Enes sadece deneme yazmıştır.
- Makaleyi yalnızca iki öğrenci yazmıştır.
- Burak deneme de şiir de yazmamıştır.

19. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Burak makale yazmıştır.
B) Çınar makale yazmamıştır.
C) Mehmet deneme yazmamıştır.
D) Fahri ve Burak, birden fazla edebi türde eser yazmıştır.
E) Çınar, deneme ya da şiir türünden en az birinden eser vermiştir.

20. **Aşağıdakilerin hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) Fahri ve Burak aynı edebi türden eser vermemiştir.
B) Burak'ın yazdığı edebi türde Mehmet de yazmıştır.
C) Çınar ve Mehmet hem deneme hem de şiir yazmıştır.
D) Çınar de Mehmet de şiir türünden eser vermemiştir.
E) Mehmet, Fahri ile aynı edebi türden eser vermemiştir.

21. **Mehmet'in şiir yazmadığı bilinirse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğru olur?**

A) Şiiri yalnızca bir kişi yazmıştır.
B) Deneme yazanlar başka türlerden de eser vermiştir.
C) Çınar hem makale hem şiir yazmıştır.
D) Yazılan eserin toplamı en fazla beştir.
E) Mehmet'le Burak, aynı türden eser vermiştir.

DİKKAT 22. -24. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Türkiye, Belçika, Yunanistan, Norveç, İtalya, Rusya ve Gürcistan bir yarışmaya katılmıştır. Jüri, yarışmacıları 10 ve 10'un katlarıyla 100 puan üzerinden değerlendirmiştir. Bu değerlendirme sonucunda her ülke farklı puan almış ve en yüksek puanı alan birinci olmuştur. Ülkeler aldıkları puanlara göre büyükten küçüğe sıralanmıştır.

Bu yarışmada ülkelerin aldığı puanlarla ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- 10 ve 100 puan alan çıkmamış ve 1. ile 7. arasında 60 puanlık bir fark oluşmuştur.
- Belçika, Yunanistan'dan; Norveç, İtalya'dan fazla puan almıştır.
- Norveç ve İtalya toplamda 110 puan almış ve bu ülkeler, 1. ya da 7. değildir.
- Rusya, 60 puanla 4. olmuş ve İtalya'dan fazla puan almıştır.

22. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) 1. ülke ile 7. ülkenin aldığı puanların toplamı 120'dir.
B) 7. ülke 40 puan almıştır.
C) Norveç 70 puan almıştır.
D) En düşük puanı Gürcistan almıştır.
E) En yüksek puan 90 olmuştur.

23. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) İtalya 50 puan almıştır.
B) Norveç Rusya'dan yüksek puan almıştır.
C) Belçika Rusya'dan az puan almıştır.
D) Türkiye 1. sırada yer almıştır.
E) Gürcistan en düşük puanı almıştır.

24. **Gürcistan 30 puanla 7. olursa Norveç'in aldığı puan aşağıdakilerden hangisidir?**

A) 40 B) 50 C) 70
D) 80 E) 90

25. **İsa, Ayşe'ye göre daha ağır ve daha kısadır. Salim, Ayşe'den daha hafif, İsa'dan daha kısadır. Bu üç kişiden en ağırı ile en kısası aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

	En ağır	En kısa
A)	Ayşe	İsa
B)	Ayşe	Salim
C)	İsa	Salim
D)	İsa	Ayşe
E)	Salim	Salim

DİKKAT 26. -28. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Mustafa, Mehmet, Ercan ve Ömer; domates, salatalık, patlıcan ve biber satıyorlar. Her birinin en az bir sebze sattığı bu satışla ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Ercan'ın sattığı üç çeşit sebzeden ikisi Ömer'in sattığı sebzeyle aynıdır.
- Mehmet biri domates olmak üzere iki çeşit sebze satıyor.
- Biberi üç kişi satıyor, Ömer bunlardan biridir.
- Her biri en fazla üç çeşit sebze satmaktadır.
- Salatalığı bir kişi, patlıcanı iki kişi satıyor, Mehmet patlıcan satmıyor.
- Ömer'in sattığı sebzelerden birini hiç kimse satmıyor.

26. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Ercan, patlıcan satıyor.
B) Ömer, patlıcan satıyor.
C) Mustafa, biber satıyor.
D) Mustafa, salatalık satıyor.
E) Mehmet, biber satıyor.

27. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) Mustafa üç çeşit sebze satıyor.
B) Ercan, patlıcan satıyor.
C) Ömer, domates satıyor.
D) Domates üç kişi satıyor.
E) Ömer, patlıcan satıyor.

28. **Ömer'in domates sattığı bilinirse aşağıdakilerden hangisi yanlış olur?**

A) Domatesi üç kişi satıyor.
B) Ömer, patlıcan satıyor.
C) Ömer, üç çeşit sebze satıyor.
D) Mustafa yalnızca bir sebze satıyor.
E) Mustafa, patlıcan satıyor.

DİKKAT 29. -32. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Erhan, Dilek, Nihal, Serpil, Rıdvan ve Yahya'nın odaları aynı koridorda ve yan yanadır. Odalar soldan sağa doğru 1, 2, 3, 4, 5, 6 şeklinde numaralandırılmıştır. Bu kişilerin odalarıyla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- Nihal'in odası 4 numaralı odadır.
- Serpil ve Rıdvan'ın odaları yan yanadır.
- Erhan ve Yahya'nın odaları yan yanadır.
- Dilek ve Yahya'nın odaları yan yana değildir.

29. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Dilek'in odası 1 numaralı odadır.
B) Serpil'in odası 6 numaralı odadır.
C) Rıdvan'ın odası 1 numaralı odadır.
D) Dilek ve Erhan'ın odaları yan yanadır.
E) Yahya ve Serpil'in odaları yan yanadır.

30. **Dilek'in odasının 3 numaralı oda olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Erhan'ın odası 1 numaralı odadır.
B) Serpil'in odası 1 numaralı odadır.
C) Rıdvan'ın odası 1 numaralı odadır.
D) Yahya'nın odası 5 numaralı odadır.
E) Yahya'nın odası 6 numaralı odadır.

31. **Rıdvan'ın odasının 3 numaralı oda olduğu durumda aşağıdaki kişilerden hangilerinin oda numarası kesinlikle bilinmektedir?**

I. Dilek II. Serpil III. Yahya

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

32. **Rıdvan'ın odasının 5 numaralı oda olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Nihal ve Serpil'in odaları arasında bir kişinin odası vardır.
B) Erhan'ın odası 3 numaralı odadır.
C) Dilek'in odası 1 numaralı odadır.
D) Dilek ve Erhan'ın odaları yan yanadır.
E) Yahya ve Nihal'in odaları yan yanadır.

33. **Dükkânını pazar, çarşamba ve perşembe günleri dışında her gün açan ayakkabı tamircisi, üzerinde** "Dün kapalıydık. Bugün açığız. Yarın da açık olacağız." **yazılı bir levha yaptırmıştır. Ayakkabı tamircisi bu levhayı dükkânın kapısına hangi günler asmalıdır?**

A) Pazartesi ve salı
B) Salı ve cuma
C) Pazartesi ve cuma
D) Salı ve cumartesi
E) Pazartesi ve cumartesi

DİKKAT 34. -36. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Hentbol, güreş, yüzme ve atletizm dallarından antrenör olmak için sınav düzenlenmiş ve her dalın taban puanı 10'ar puan aralıklarla sıralanmış. Yasin, Yasemin, Tuğçe, Sabri ve Ferdi bu sınavda aldıkları puanlara göre tercihler yapmışlardır. Bu tercihlerle ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- En yüksek puanla alan yüzme dalını 90 puanın üzerindekiler seçebiliyor ve bu dalı iki kişi seçmiştir.
- 80 puan alan Ferdi güreşle birlikte bir dal daha seçmiş ve ikinci tercih ettiği dal hentbol değildir.
- Üç tercih yapan iki kişi olmuştur.
- Yasemin en düşük puanı almış ve Tuğçe hentbol ve güreşi seçmiştir.

34. **Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) Yasemin iki tercih yapmıştır.
B) Bir tercih yapan iki kişidir.
C) Sabri en az 90 puan almıştır.
D) Yasin, 80 puandan düşük almıştır.
E) Sabri yüzmeyi tercih etmemiştir.

35. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?**

A) Ferdi'nin ikinci tercihi atletizmdir.
B) İki tercih yapan iki kişidir.
C) Toplam 11 tercih yapılmıştır.
D) Yasemin, yüzmeyi tercih etmemiştir.
E) Yasin 80 puan almıştır.

36. **Yasemin'in hentbolu seçtiği bilinirse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğru olur?**

A) Sabri'nin tercihlerinden biri de atletizmdir.
B) Güreşi yalnızca iki kişi tercih etmiştir.
C) Hentbol en düşük puanla almaktadır.
D) Atletizmi üç kişi tercih etmiştir.
E) Yasin yalnızca yüzmeyi tercih etmiştir.

DİKKAT 37. ve 38. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Nokta ve çizgilerden oluşan bir şifre sisteminde A. B. C. D. E. harfleri aşağıdaki gibi kodlanmaktadır.

A	• —
B	•
C	— • —
D	• — ••
E	— —

37. **CAEA sözcüğünün kodu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) — • — • — — — • —
B) — • — — — — • —
C) — • — — • • — • • —
D) — • — — • • — • —
E) — • — — • — • —

38. **Aşağıdakilerden hangisi "• — • • • — • — •" biçiminde kodlanır?**

A) ADA
B) DBCB
C) DAEB
D) BEBK
E) ADBE

DİKKAT 39. ve 40. SORULARI AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ. HER SORUYU BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Bir köydeki yaşlılar, genç kızlar, genç erkekler, çocuklar ve anneler kendi içlerinde grup oluşturmuşlar ve folklor, bahçecilik, halı dokumacılığı ve el sanatları gibi hobilerle zamanlarını değerlendirmişlerdir. Gruplarla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir:

- Her grubun en az bir hobisi vardır.
- Yaşlılar yalnız bahçecilikle, genç kızlar yalnız halı dokumacılığıyla ilgileniyor.
- Bahçecilikle yalnız iki grup ilgileniyor.
- Annelerin el sanatları yanında başka bir hobileri daha vardır, ama bu bahçecilik değildir.
- Yalnızca bir grubun üç hobisi vardır.
- Erkeklerin folklorun yanında bir hobileri daha var ama bu el sanatları değildir.

39. **Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?**

A) Anneler de çocuklar da bahçecilikle ilgileniyor.
B) Üç hobisi olan grup çocuklardır.
C) Grupların toplam yedi hobi faaliyeti vardır.
D) El sanatlarıyla üç grup ilgileniyor.
E) Erkekler bahçecilikle ilgileniyor.

40. **Çocukların bahçecilikle ilgilenmediği bilinirse aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlış olur?**

A) Genç erkekler bahçecilikle ilgileniyor.
B) Annelerin ilgilendiği etkinliklerin bir kısmıyla çocuklar da ilgileniyor.
C) El sanatlarıyla iki grup ilgileniyor.
D) Halı dokumacılıkla üç grup ilgileniyor.
E) Genç erkeklerin ilgilendiği bütün etkinliklerle çocuklar da ilgileniyor.

www.muratyayinlari.com

AÇIKLAMALAR

1. E Verilen bilgilerden Elif'in bilardoyla ilgilenmediği bellidir. Elif ile Ayhan aynı etkinliğe katılacağı için atletizme katılamaz. Bilardoyla ilgilenen gençlerden biri olduğu için Yasemin olamaz. Burak, yaşlı biri olduğu için bilardoyla ilgilenmiyor. Bilardoyla ilgilenmeyenler yaşlılar (Burak ve Yasemin, Ayhan ve Elif de aynı iki etkinliğe katıldığı için ilgilenmiyor, çünkü bilardoyu bir kişi seçmiştir. Yağmur da sadece satranç ve briç etkinliğine katılmıştır. Bu durumda bilardoyla ilgilenen Ahmet kalıyor.

2. C Elif ile Ayhan'ın birlikte katılabileceği etkinlikler koşu ve briçtir. Dolayısıyla Elif, atletizmle ilgilenemez.

3. B Sorunun öncülündeki olasılık değerlendirildiğinde tablo aşağıdaki şekle dönüşür.

	Satranç (2)	Koşu (3)	Atletizm (2)	Bilardo (1)	Briç (4)
Burak					X
Ayhan		X			X
Elif		X			X
Yağmur	X				X
Ahmet			X	X	
Yasemin					

Bu durumda briçi tercih eden Ayhan, Elif ve Yasemin kalır. Bunlardan ikisi briçle ilgilendiğine göre bu Ayhan ve Elif'tir. Çünkü bunlar aynı iki etkinlikle ilgileniyor. Elif ile Ayhan zorunlu olarak koşuyu da seçmişlerdir. Çünkü koşuyu 3 kişi tercih etmiş ve Ahmet ile Yağmur'u çıkardığımızda 4 kişiden üçü olduğu görülecek. Elif ile Ayhan aynı tercihler olduğu için koşuyu tercih eden iki isim Elif ile Ayhan'dır.

- Elif'in briçle ilgileniyor bilgisi kesinlikle doğrudur.
- Yasemin, briçle ilgileniyor, bilgisi kesinlikle yanlıştır. Çünkü Burak ve Yağmur'un briçle ilgilendiği verilmiştir. Kalan iki kişi Ayhan ve Elif'tir. Bu durumda Yasemin briçle ilgilenemez.
- Ayhan'ın koşuyla ilgilenmesi doğrudur.
- Briçi Ayhan da Yağmur da seçmiştir.

4. B

	Ev Yemekleri	El işi	Kurutmalık	Çeyiz Eşyası	Süs Eşyası
Aysel					
Berna			X		
Canan					
Derya	X			X	
Esra	X			X	
Fidan					X
Gülşen					
Hanife					

Verilenleri tabloya yerleştirdiğimizde yukarıdaki şekil ortaya çıkar. Bir ürünü iki kişiden fazla satan olmadığı biliniyor. Derya ve Esra'nın de aynı ürünü sattığı biliniyor. Fidan'ın da süs eşyası sattığı bilindiğine göre Derya'nın sattığı ürün, süs eşyası değildir.

5. A Derya ve Esra aynı ürünleri sattığı biliniyor. Bir ürünü de iki kişiden fazla kimse satamaz. Bu durumda Esra kurutmalık satamaz.

6. B İki kişiden fazla aynı ürünü satamaz, bilgisinden dolayı süs eşyası olamaz. Kurutmalıkları bir kişi seçtiği için kurutmalık da olamaz. El işi olmadığı da önceden belirtilmiştir. Bu durumda Derya ve Esra'nın sattığı ürünler çeyiz eşyası ve ev yemekleridir.

7. C

	Ev Yemekleri	El işi	Kurutmalık	Çeyiz Eşyası	Süs Eşyası
Aysel			X		
Berna			X		
Canan					
Derya	X			X	
Esra	X			X	
Fidan					X
Gülşen					
Hanife					

Aynı ürünü iki kişiden fazla kimse satamaz dendiğine göre yalnızca 2 kişi iki ürün satabilir. O da Derya ve Esra olarak verilmiştir. Hanife ve Fidan aynı iki ürünü satamaz.

8. B

	(2) Sefiller	Yaban	Kiralık Konak	Aşk-ı Memnu
Ayşe				
Murat (3)	X	X		X
İrem		X		
Kamil				

Kamil'in okuduğu romanları Murat'ın da okumuş olduğu bilgisinden hareketle Kamil'in Kiralık Konak romanını okumamış olması gerekir. Diğerlerinin doğru olma olasılığı var, ancak kesinlik yoktur.

9. E "Kamil Sefiller romanını okumuşsa Ayşe aynı romanları okumuştur." bilgisi kesinlikle yanlıştır. Ayşe ve Kamil Sefiller romanını okumuşsa aynı romanı Murat da okumuş olduğu için toplamda üç öğrenci eder ve "Sefiller romanını iki kişi okumuş." bilgisiyle çelişir.

10. B Soruda verilen bilgiye göre tabloyu yeniden düzenleyelim:

	(2) Sefiller	Yaban	Kiralık Konak	Aşk-ı Memnu
Ayşe				
Murat (3)	X	X		X
İrem		X		
Kamil		X		

Verilen bilgilerden biri "Kamil'in okuduğu romanları Murat da okumuştur." şeklindedir. Murat, Kiralık Konak romanını okumadığına göre bu romanı Kamil de okumamıştır.

11. A Soruda verilen bilgileri bir tabloda gösterelim.

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
				Hakan Melek

Soruda "Salı ve cuma günleri aynı erkekler görevli olacaktır." bilgisi verildiği için salı gününün erkek görevlisi Hakan'dır. "Şengül'ün görevli olduğu gün Hakan da görevlidir." bilgisi gereği sadece salı gününün görevlileri bellidir.

12. C Tabloyu yine verilen bilgilere göre düzenleyelim:

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Tuğba	Hakan Şengül		Tuğba	Hakan Melek

Tuğba, pazartesi günü görevli olursa, "Pazartesi ve perşembe günleri aynı bayanlar görevli olacaktır." yargısı gereği perşembe günü de görevli olacaktır. Bu durumda "Tüm güvenlik görevlilerine haftada en az birer kez görev verilecektir." ve "Listede her gün biri bayan diğeri erkek olmak üzere sadece 2 görevlinin olması istenmektedir." bilgileri gereği "Çarşamba günü Ayşe görevlidir." yargısı kesinlik kazanır.

13. D Tabloya göre çözümü oluşturalım:

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
	Hakan Şengül	Osman		Hakan Melek

Çarşamba günü Osman görevli olursa "Ayşe ve Osman, farklı günlerde görevli olacaktır." bilgisi gereği Ayşe pazartesi ve perşembe günleri görevli olacaktır. Çünkü "Pazartesi ve perşembe günleri aynı bayanlar görevli olacaktır." Bu durumda Tuğba'nın sadece çarşamba günü görevli olması zorunludur.

14. E Pazartesi günü Osman görevli olursa, "Ayşe ve Osman farklı günlerde görevli olacaktır." bilgisi gereği Ayşe ancak çarşamba günü görevli olacaktır. Bu durumda pazartesi günü Tuğba görevli olacağı için Tuğba aynı zamanda perşembe günü de görevlidir.

15. C Soruda verilen bilgileri tabloda düzenleyelim:

Türkçe	Matematik	Fizik	Kimya	Biyoloji
İrem Murat	Yasemin		Yağmur Burak	Burak Mustafa

Bu tablodaki bilgilere göre Burak ve Mustafa'nın katılabileceği sınav, Matematik ya da Fizik'tir.

16. E "Mustafa'nın katıldığı sınavlara Enes katılmamıştır." bilgisi gereği Biyoloji sınavına Mustafa katıldığı için Enes katılamaz.

17. C Soruda verilen bilgilere göre tabloyu yeniden oluşturalım.

Türkçe	Matematik	Fizik	Kimya	Biyoloji
İrem Murat	Yasemin	Murat Enes	Yağmur Burak	Burak Mustafa

"Burak ve Mustafa, Biyoloji sınavı dışında bir sınava daha birlikte katılmışlardır." bilgisiyle birlikte her sınava "...en fazla 3 öğrenci..." katılabileceği için Burak ve Mustafa Matematik sınavına kesinlikle katılmışlardır.

18. D Soruda verilen bilgiyi önceki bilgilere ekleyerek tabloyu öğrenci sayısına göre yeniden oluşturalım:

Türkçe	Matematik (Sadece 2 öğrenci katılabilir.)	Fizik	Fizik (Sadece 2 öğrenci katılabilir.)	Biyoloji
İrem Murat	Yasemin		Yağmur Burak	Burak Mustafa

İrem Fizik sınavına katılırsa; Matematik ve Biyoloji sınavlarından birine daha katılabilir. Yağmur Fizik sınavına katılırsa; Türkçe, Matematik ve Biyoloji sınavlarından birine daha katılabilir. Matematik sınavına sadece 2 öğrenci katılırsa; Burak ve Mustafa'nın birlikte katılabilecekleri tek sınav Fizik'tir. "Mustafa'nın katıldığı sınavlara Enes katılmamıştır." bilgisi gereği Enes Fizik sınavına katılamaz.

19. D Soruda verilen bilgileri tablolaştıralım:

	Fahri	Burak	Çınar	Mehmet	Enes
Makale	X	X			
Deneme					X
Şiir					

"Fahri yalnızca makale yazmış, Burak şiir ve deneme yazmamıştır." bilgileri birlikte değerlendirildiğinde Fahri ve Burak'ın yalnızca makale yazdığı ortaya ortaya çıkar.

20. E Fahri ve Burak şiir türünde eser vermemiş, Enes de sadece deneme yazmıştır. Çınar ve Mehmet de şiir türünden eser vermezse şiir türünden eser veren olmaz. Hâlbuki soru kökünde "...öğrencilerin makale, deneme ve şiir türlerinde yazdıkları eserleri okul gazetesinde yayımlanmıştır." denmiştir.

21. A Tabloyu soruda verilen bilgilere göre yeniden oluşturalım:

	Fahri	Burak	Çınar	Mehmet	Enes
Makale	X	X			
Deneme				X	X
Şiir			X		

Bu durumda sadece Çınar şiir yazmış olur.

22. B Soruda verilen bilgilere göre tabloyu oluşturalım:

Ülkeler	Türkiye	Belçika	Yunanistan	Norveç	İtalya	Rusya	Gürcistan
Puanları						60	
Sıralamaları						4.	

Yarışmaya 7 ülke katılmıştır ve bu ülkelere 10 ya da 10'un katları puan verilmiştir. Her ülke farklı puan almış ve hiçbiri 10 ya da 100 puan alamamıştır. 7. ülke 40 puan alırsa 1. ülke 100 puan almalı ki sıralama oluşsun. Bu nedenle 7. ülke kesinlikle 40 puan alamaz.

23. B İtalya 50 puan alamaz, bu durumda Norveç'in 60 puan alması gerekir ki bu durumda Rusya'yla puanları aynı olur. İtalya, Rusya'dan ve Norveç'ten daha az puan aldığı için İtalya'nın puanı 40, 30 ya da 20 olabilir. Bu puanlardan hangisini alırsa alsın Norveç'in puanı 70'ten aşağı olamaz. Çünkü Norveç ile İtalya'nın toplam puanı 110'dur.

24. C İtalya kesinlikle 50 puan alamaz. Çünkü Norveç 60 puan almış olur ki bu Rusya'yla aynı puan eder. Bu durumda Yunanistan 40 puan almıştır. Norveç'in toplamda 110 puana ulaşabilmesi için 70 puan alması gerekir.

25. C Verilenlere göre ağır ve kısa sıralaması şöyle olmalıdır:
Ağır → İsa Ayşe, Salim (Ağırdan hafife doğru sıralama)
Kısa → Ayşe, İsa, Salim (Uzundan kısaya doğru sıralama)
Yukarıdaki sıralamaya göre en ağır İsa, en kısa ise Salim'dir.

26. C Soruda verilen bilgileri tablolaştıralım:

	Domates (1)	Salatalık	Patlıcan (2)	Biber (3)
Mustafa				
Mehmet (2)		X		X
Ercan (3)		X	X	X
Ömer	X			X

Verilenler tabloda yorumlandığında salatalığı bir kişinin sattığı biliniyor. Ömer'in de sattığı sebzenin birini hiç kimse satmıyor. Bu durumda Ömer, salatalık satıyor. Ercan'ın da üç çeşit sebze sattığı biliniyor. Bu durumda Ercan da salatalık satmıyor, diğer sebzeleri satıyor. Mehmet'in de patlıcan satmadığı biliniyor. Bu durumda Mehmet biber satıyor. Biberi üç kişi sattığına göre bunların Ercan, Mehmet ve Ömer olduğu ortaya çıkar. Yani Mustafa biber satamaz.

27. B Verilen bilgiler ışığında Ömer üç çeşit sebze satamaz. Yine verilen bilgiler yorumlandığında Ercan'ın salatalığın dışında diğer sebzeleri sattığı bilgisine ulaşılır (Salatalığı yalnızca Ömer satıyor ve Ercan üç çeşit sebze satıyor bilgileri yorumlanırsa bu sonuca ulaşılır.). Ömer'in domates satması olasıdır.

28. B

	Domates (1)	Salatalık	Patlıcan (2)	Biber (3)
Mustafa			X	
Mehmet (2)		X		X
Ercan (3)		X	X	X
Ömer	X	X		X

Verilen bilgi tabloya yerleştirildiğinde yukarıdaki şekil ortaya çıkar. Bu durumda Mustafa yalnızca bir sebze satıyor o da patlıcan. Ömer patlıcan satmıyor, salatalık ve biber önceden biliniyordu, son soruda da domates sattığı belirtilmiş. Bu durumda patlıcan satmaz.

29. E Verilen bilgiler ışığında Nihal'i 4 numaralı odaya alınca Serpil ve Rıdvan'ı 5-6,1-2 ya da 2-3 numaralı odalara yan yana olma şartı arandığı için yerleştirebiliriz. Aynı şekilde bir başka ikili olan Erhan ve Yahya'yı yine bahsedilen yerlere Yahya ile Dilek yan yana olmayacak şekilde yerleştirebiliriz. Dilek'in 1 ya da 3 numaralı odada olduğu ise kesindir. Dolayısıyla Yahya ve Serpil'i yan yana getirme olasılığı yoktur. Çünkü Yahya ve Serpil'i yan yana getirdiğimizde bunların dördünü de yan yana dizmek gerekeceğinden ve arada da Nihal'in odası bulunduğundan bu mümkün değildir.

30. A Dilek 3 numaralı odada bulunduğunda Erhan'ı 1 numaralı odaya koyarsak yanında bulunması gereken Yahya 2 numaralı odaya gelerek Dilek'le yan yana olmama şartını bozacaktır. Dolayısıyla Erhan 1 numaralı odada yer alamaz.

31. C Rıdvan'ı 3 numaralı odaya koyarsak Serpil 2 numaralı odaya yanına gelecektir. Dilek ise 1 numaralı oda kalacaktır.

32. B Rıdvan 5 numaralı odadaysa 6 numaralı odada arkadaşı Serpil olmalıdır. Erhan ile Yahya'ya ise 1-2 ya da 2-3 numaralı odalar kalır. Fakat Erhan'ı 3 numaralı odaya koyarsanız Yahya 2 numaralı odaya gelir ve 1 numaralı odaya kalan Dilek, "Yahya ile Dilek yan yana olmamalıdır." şartını bozar.

33. C Verilen bilgilere göre ayakkabı tamircisinin çalışma günlerindeki dağılım şöyledir:

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Açık	X	X			X	X	
Kapalı			X	X			X

Tabloya göre ayakkabı tamircisinin levhayı asma günleri pazartesi ve cumadır.

34. C Soruda verilen bilgileri tablo biçiminde düzenleyelim:

	Yasin	Yasemin	Tuğçe	Sabri	Ferdi
Hentbol			X		
Güreş			X		X
Yüzme (2)	X			X	
Atletizm					X

Yüzmeyi iki kişinin tercih ettiği biliniyor. Yasemin ve Ferdi bu sporu tercih edecek puanı alamadıkları biliniyor. Tuğçe ise bu sporu tercih etmemiştir. Geriye Sabri ve Yasin kalıyor ki bunlar yüzme sporunu tercih edebildikleri için 90 ya da üzeri puan almışlardır.

35. E Yüzme sporunu tercih edebilenler Yasin ve Sabri olduğuna göre bunlar 90 ya da 100 puan almışladır.

36. C Yasemin en düşük puanı aldığı için hentbolu tercih edebiliyorsa hentbol en düşük puana sahip olan daldır.

37. A Tablo incelendiğinde her harfin bazı işaretlerle sembolleştirildiği görülmektedir. Dolayısıyla CAEA sözcüğünün kodu "–– • –– • –– –– –– • ––" şeklinde olmalıdır.

38. B Sembollerle harfler eşleştirildiğinde sorudaki sembollerin karşılığı olan kodlama DBCB'dir.

39. B Soruda verilen bilgileri tablo biçiminde düzenleyelim:

	Yaşlılar	Genç Kızlar	(2) Genç Erkekler	(3) Çocuklar	(2) Anneler
Folklor			X		
(2) Bahçe	X				
Halı Dokumacılığı		X			
El Sanatları					

Soruda yaşlılar ve kızların bir hobisi, annelerin ve genç erkeklerin 2 hobisi olduğu bilgisi verilmiştir. Üç hobisi olanın da 1 grup olduğu belirtilmiştir. Bu durumda çocukların 3 hobisi vardır.

40. E Soruda verilen bilgiye göre tabloyu yeniden biçimlendirelim:

	Yaşlılar	Genç Kızlar	(2) Genç Erkekler	(3) Çocuklar	(2) Anneler
Folklor			X	X	
(2) Bahçe	X		X		
Halı Dokumacılığı		X		X	
El Sanatları				X	X

Böylece genç erkeklerin bahçecilikle ilgilendiği, çocukların ise ilgilenmediği görülür.